

GILBERTI
GENEBRARDI
THEOLOGI PARISIENSIS,
DIVINARVM HEBRAICARVMQVE
LITERARVM PROFESSORIS REGII

CHRONOGRAPHIÆ PARS ALTERA, DE REBVS A
*Christo nato ad nostra usque tempora, id est, an. 1599. in duos libros
distincta & à D. Arnaldi Pontaci Vasatensis Episcopi
Chronologico opere locupletata.*

PRIOR DE REBVS OCTINGENTORVM
annorum vsque ad nouum Caroli Magni Imperium,
& Leonem III. Pontific.

Posterior de aliis octingentis annis ad vsque Clementem VIII.

*His Centuriatorum impietas, mendacia, impostura coarguuntur, & doctrina Ca-
tholica continuatio ad singulorum seculorum coronidem ostenditur.*

LVGDVNI,
SVMP TIBVS IOANNIS PILLEHOTTE
SVB SIGNO NOMINIS IESV,

M. DCVIII.

GENERICI

PHILOSOPHIAE

ARTIS

LIBER PRIMUS

DE LOGICA

TRACTATUS PRIMUS

DE NOTIONE

INSTITUTIONES

LOGICAE

JOHANNIS

WOLFGANGI

CRISTOPHERI

HELIANDI

1750

INSTITUTIONES

LOGICAE

JOHANNIS

CLAVDIO BVRGESIO
CONSILIARIO REGIO SVMMI

SENATVS APVD DIVIODVNENSES PRÆSIDI

*Gilbertus Genebrardus Theologus Parisiensis, Diu-
narum Hebraicarumque literarum
Professor Regius.*

ROFERIMVS etiam, ornatissime BVRGESI, duobus libris alteram partem de nouo Testamento recentioribus historiis, satis pro nostro instituto copiosam & locupletem: ac eam pro tua candida ergo non voluntate & studio, pro tuo item erga religionem & literas ardore tibi dedicamus. Illam quidem ante annos sedecim magna sui gloria & facultate Arnaldus Pontacus familiaris olim meus & studiorum comes, hodie, Vasatensis Episcopus venerabilis miraculo ingenij & literarum, venerabilior virtute & moribus construxit, & ita construxit, vt in eo genere nihil queat inueniri perfectius. Verum quoniam aliud est Centuriatorum vestigia carpere, vniuersum Theologicæ historiæ & doctrinæ corpus ab istis deprauatum restituere, singulari istorum peruersitati aduersis rationibus & modis occurrere, aliud breuem Chronologiam scribere, simplicemque rerum à Christi ortu actarum faciem proponere, hanc ei palmam deferens, me ad illa confero, formam scribendi immuto, Methodum meo proposito seruientem capto, cuius ideo gustum initio operis præbui, nouam materiam adhibeo, animum conuerto ad præstigia Centuriatorum dissolueda, quòd meo consilio id putem commodius, nostrisque studiis congruentius. Quò autem illi suus constet labor, & fœlicia ipsius scripta fructum perpetuum rei Christianæ afferant, ad quam tuendam se procreatum & Episcopum constitutum meminuit, eum obtestor, vt suum opus ab omnibus vehementer expetitur, diu à bonis & doctis expectatum à me maximi semper factum, primo tempore emittat, neque tamdiu post tot editiones desiderari patiat. Ego interim contra Magdeburgensium venena, Historiarum, Chronologiæque studiosos muniam, ne eorum potionibus imbuantur, nè prius falsis & fabulosis corumpantur, quàm vera genuinaque degustent. Si quid compendij inde in Ecclesiam redundet, mihi planè satisfactum existimabo. Neque enim soleo scribere, vt mihi nomen parem, quo nihil semper duxi ingenuo homine indignius, nihil turpius, animique magis angusti & parui, sed vt tempus mihi à Deo tributum collocem in his diuinis studiis, quæ

tum mihi ædificando, tum alteri iuando profunt. Cùm præsertim incidisse nos videam in luctuosissima tempora, quibus nullus virtuti locus, nullus eruditioni honos, nullus Dei metus, nullus religionis amor, nulla pietatis ratio, quòdque longè est tristissimum, nulla meliorum siue spes siue species, hæreseon, Simoniarum, perduellionum, ambitionum, omnis generis scelerum furiis omnia peruadentibus, ut bonis & fortibus viris sit optanda mors, vel certè, si ita viuendum est, sint omnia pro sola Dei gloria, Ecclesiæ ornatu, reposita in cœlis spe, simpliciter suscipienda. Nam profectò si tanta animorum contentione impij hodie student indoctis libris, turbulentis, vanis, futilibus scriptis & studiis mortalium mentes corrumpere, quo non ardore, quo non studio & conatu debemus contendere, ut ad solida scripta & utilia homines couertamus, & ingruentem Dei iram à nobis auertamus. Nolo hanc querimoniam longiùs producere, ne istos offendam, qui quicquid de pietate, a ritibus & disciplinis differitur, in earum cultores peruersè regerunt, id in suam contumeliam dictum, scriptum, actum interpretantes, ad quod minime possunt præcordia & voluptatibus, quibus omnino immergi ac obedire statuerunt, peringere. Satis est, ut lectores, si qui futuri sunt, intelligant, me in priore parte laborasse, ut verba & sensa sacrorum codicum sequerer, minusque longè ab eis abirem, qui vni & soli tot veterum sæculorum obliuionem atque tenebras depellere potuerunt. Posteriore autem studui, ut purè & fideliter præcipuas res Ecclesiæ atque adeo Mundi degustarem, ac recentium scriptorum, Germaniæ præsertim Theatra, Chronologias, Hærescologias, Centurias magna ex parte mendaces, fabulosas, ex hæretico corruptoque ingenio dictatas abolerem, & quæ duntaxat isti inchoant, perficerem. Quod non factu difficile mihi semper ipse persuasi, quoniam Chronologiæ præsertim, quas nobis magno fumo vendunt, ingentes quidem sunt mole & numero foliorum, ac varietatis rerum inanissimæ, paginis ferè constantes candidis, solo atramento vel minio deliniatis. Hinc quicquid per tot chartarum spatia offerunt, duobus aut tribus plenis ternionibus facile comprehenderis, ut ipsos appareat vel pauca de antiquitate tenuisse, cuius præcones se nobis futuros pollicentur, vel profectò studuisse, ut tabulas Mathematicas repræsentarent, in quibus multæ pinguntur lineæ sine re, aut papyros bene puras & candidas pueris, quò discant primos scripturæ tractus ducere, emendas exponerent. Cuius rei interdum causam prætendunt non suam inscitiam (nam omnium rerum scientissimi haberi volunt) sed sæculi infœlicitatem quòd fuerit exhaustum hominibus illustribus & scriptis factisque posteritatis recordatione non admodum dignis. Cùm contrà, illa sæcula, quæ vocant infœlicia, sæpe reliqua & magnitudine gestorum, & summorum virorum multitudine, & ingeniorum admiratione, & vicissitudinum insolentia superent. Si non apud Nostros, qui aliqua tempestate segniores esse potuerunt, at apud Græcos, Hebræos, Arabas, Persas, Indos, quorum commentarios prius debuerant consulere, quàm ita auidacter pronuntiare. Prætereà istorum fabri, ut sunt hæretici, ita præfastu nullos alicuius notæ, vel paucissimos, idque contemptum & perfunctorie legunt, sunt indocti & inelegantes, & si cum minimo Catholico conferantur, qui dextrè hætractare valeat, plusquam pueri, quemadmodum iam contra quendam apostatam Schekium planissimum feci, & superiore biennio cuidam Lamberto Danæo olim Caluini, hodie reliquorum Ministellorum parasito ostendi, qui, dum

iuxta Micheæ verbum, propter panis bucellam & vini pateram stillat, dum suæ sectæ hominibus virulentiam suam ad blasphemandum conducit, dum denique in cælum ponens os suum & linguam per terram traducens, etiam in S. Trinitatem furit miser, id quodam fatido & Sabellium putenti ad me responso inficiari ausus est. Quod cuiusmodi sit ex eo odorari potuisti, quòd vix quinque quaterniones capiat, & tantum ad fabricandum omnium Ministrorum symbolo, nouem continuis annis, & mensibus quatuor opus habuerit.

Verùm de hoc nuper satis Franc. Jordanus Theologus Parisiensis, qui ipsum cū vniuerso Calvinolatrarum grege manifestissimo Sabellij furore agi docuit, Geneva in Belgium depulit, spe succedendi Bezæ, qui censeretur Sabellianus nullo modo sustinet, deiecit. Interim quia Chronologia non ad plenam historiæ descriptionem pertinet, sed est potiùs quædam historiarum imago, & breuissima temporum commemoratio, quemadmodum Cassiodorus vir vario doctrinarum genere insignitus libro de institutionibus diuinarum literarum retulit: ista aduersus istos tractare, qui vniuersam penè antiquitatem ignorant, ac in eo suæ inscitæ non obscura argumenta iamdudum præbuerunt, an sit operosum, ipsimet loquantur ac videant. An verò consequar, tu integerrime Burgesi, cæterique eruditi Catholici censete, & si commodum duxeritis, mutate, addite, demite, orname, perficite. Etenim aliorum censura nihil me sollicitant. Hæc autem omnia ad te idcirco Lutetia in Burgundiam transmittimus, quoniam te nostræ musæ oblectant, ac vt tuarum ad me suavissimarum literarum verba vsurpem, eas communi illo studio, quod veluti virtuti & doctrinæ debetur, diligis. Denique quoniam amoris hisce annis inter nos diuina opinor, virgula excitati, quotidieque occulta quadam flammula crescentis symbolum cælatum, signatumque in posteritatem extare cupio. Quem quia perpetuum tibi polliceor, tu meo eo vicissim in sempiternum etiam atque etiam cõplectere, vt vel ipsa mors, quæ piis est ad beatam immortalitatem transitus, tam sanctum mutuæ nostræ charitatis vinculum in cæleste domicilium secum portet. Vale, & Deum vniuersi conditorem semper habe propitium Lutetia, Calend. Februar. 1584.

* * *

LIBRI TERTII.

Periocha.

Hoc primo centenarij pax per orbem.
Euangelij lata propagatio.

Iudæorum calamitates variæ.

Eius Pontifices post Christi mortem
quatuor vsque ad Clementem Roma-

num.

Imperatores Augustus, Tyberius, Caius, Claudius, Nero, Otro, Galba, Vitellius, Vespasianus, Titus, Domitianus, Nerua.

Præcipui scriptores sacri, Apostoli, Euangelistæ, Clemens, Linus, Hierotheus, Dionysius Areopagita, Ignatius, Martialis, Hermes, Polycarpus, quibus accedant Philo, Iosephus, &c.

Profani etiam sua serie infra per Chronographiam memorabuntur.

Hæretici, Simon Magus primus hæresiarcha, Pseudoapostoli, Sacramentarij, de quibus Ignatius ad Trallianos, citante Theodorito, Menandriani, Ebionitæ, Cherintiani, Nicolaitæ, Alexander, Philetus, Hymeneus.

Cum Simone Mago, Pseudoapostolis, Sacramentariis Calunitæ aliqua habent communia.

b PERSECUTIONES exardescunt Traiani, Adriani, Antoninorum, &c. Literæ florent, præcipuè Philosophia, Mathematica, Medicina.

Pontifices vndecim vsque ad Victorem Afrum.

Imperatores. Traianus, Adrianus, Antonini quatuor, Pertinax, Iulianus, Seuerus.

Secundi sæculi scriptores præcipui. Iustinus Martyr, Rhodo, Asianus, Modestus, Melito, Philippus Cretensis, Musanus, Dionysius Corinthius, Athenagoras, Apollonius Senator, Ireneus, Theophilus Antioch. Egesippus, Apollinaris Hieropolitanus. Victor Pap. Agrippa, Castor, Pantenus philof.

Hæretici, Saturninus, Basilides, Carpocrates è quo, Gnostici. Iudaizantes, Nazarci, Cerdon, Archontici, Valentinus, Ptolomæus, Marcus, Marcion, Hermogenes, Apelles, Bardesanes, Colobarsus, Ophitæ, Cainitæ, Sethiani, Lucianus, Seuerianus, Tatianus, è quo Encratitæ, Adamiani, Ascodrogitæ, Alogi, Montanus, è quo Cataphyges, Homouistæ, Valesij, Falsi martyres, Pepuziani, Prodicus, Angelici: Quintiliani, Artotyritæ, Quartodecumani.

Iudaizantibus & Nazareis Calunitæ in aliquibus assentiuntur.

c FACTIONES, Bella ciuilia in vrbe Rom. Persecutiones Seueri, Maximi, Decij, Valeriani, Aureliani, Diocletiani, Maximiani in Ecclesia.

Multi motus in orbe Persico.

Pontifices, quindecim vsque ad Marcellinum.

Imperatores, Caracalla, Heliogabalus, Alexander Mameæ, Maximinus, Pupienus, Balbinus, Gordianus, Philippus, Decius, Hostilianus, Volusianus, Valerianus, Galienus, Claudius, Aurelianus, Tacitus, Florianus, Probus, Carus, Diocletianus, Maximianus.

Tertij sæculi scriptores præced. Clemens Alexand. Caius, Origenes, Tertullianus, Ammonius, Minutius Felix, Gregor. Neocæsariensis, Tryphon, Hippolytus, Iul. Africanus, Cyprianus, Cornelius, Lucius, Stephanus, Dionysius Pa-

Anni
mundi

Anni
Christi

SEPTIMA ÆTAS
siue vltima Christi & Ecclesie. Nam posteriora hæc à Christo tempora, Scriptura vocat, nouissima.

A Nato Dom. ad hæc tempora numeratur anni 1599. Summa ergo annorum ab orbe condito ad an. Dom. 1599. quinque mille sexcentorum octoginta octo. 5688.

Hanc vltimam ætatem in duos libros distinguimus. Prior historiam octingentorum annorum vsque ad Caroli Magni imperium perstringit. Posterior totidem ferè reliquorum curriculum delibet ad nos vsque. Octingentos primos sic persequimur, quod singulis centum annis insignes vices Mundus habuerit.

Primi sæculi initium.

a A Christo nascente ad primum Traiani principatum & Ioannis Euangeliste mortem an. 100.

Secundi sæculi initium.

b Annus Dom. 100. quo Traianus init imperiũ & Ioannes Euang. moritur.

Tertij sæculi initium.

c Annus Dom. ducentesimus, quando primum post Apostolorum tempora concil. Casariense in Palestina coit, & Artaxerses Persa nouum apud Persas imperiũ condidit sublato Parthico, vsque ad Saracenos.

Anni
christi.

Anni
mundi

300

Quarti sæculi initium.
d An. Dom. CCC. quo Con-
stantius Constantini Mag.
Pater Cæsar est constitutus.

400

Quinti sæculi initium.
e An. Dom. CCCC. quo præ-
finite Arcadius & Hono-
rius adeunt imperium, Am-
brosius moritur, Chryso-
stomus & Augustinus fiunt
episcopi.

pæ, Dionys. Alexandrinus, Methodius, Malchion Pres-
byter, Dorotheus Presbyter, Pamphilus, Arnobius La-
ctantij præc.

Heretici, Proclus, Apostolici, Beryllus Arabici, Samp-
sæi & Helcesatæ, Theodoriani, Meletiani, Noetiani
& Nouatiani siue Cathari. Sabelliani siue Patripassiani
Pau. Samosatenus, Manichæi, & Cubrici, Apocratiæ,
Dicaritæ, Catharistæ, Abstinentes, Donatistæ, Hieracitæ,
Ecetæ, Gnosimachi, Thnetopsychi, Christolyti, Ethno-
phrones.

Aliquot errores Procli, Nouatianorum, Sabelliano-
rum, Samosatenum, Manichæorum Donatistarum
Caluinitæ renouant.

d CONSTANTINI Magni conuersio.

Romanum imperium ex persequente Christianum.

Christus vbique floret, etiam in Indiis.

Ecclesiæ de Idolis triumphus.

Diaboli Zizania hæreses. Doctores innumerabiles.

Pontifices decem vsque ad S. Syricium Damasi succes-
sorem.

Imperatores. Constantius, Constantinus Mag. Eius filij,
Iulianus, Iouinianus, Valentinianus, Valens, Gratianus.
Valentinianus 2. Theodosius maior.

Quarti sæc. Scriptores præcipui. Athanasius, Lactantius,
Emilissenus Iuuecus poëta, Ioa. Clymachus, Epiphanius
Damasus, Gregorius Naxianzenus, Greg. Nyssenus, Basi-
lius Eusebius Cæs. Hieronymus, Cyrillus Hierof. Hila-
rius, Theophylus Alex. Palladius, Pacianus, Fæbadius
Philastrius, Optatus, Amphilocheus, Didymus, Ruffi-
nus, Ephrem, Eutropius, Prudentius poëta & alij innume-
rabiles.

Heretici, Coluthiani, Patermineutæ, qui perperam scri-
pturas interpretantur. Eustachiani, Messaliani, siue Eu-
chitæ, Anthropomorphitæ, Asteriani, Arriani, Macedo-
niani, Luciferiani, Marcellus, Photiniani, Acrius, Apolli-
naris, Iouinianus, Seleuciani, Aetiani, qui & Eunomiani
& Anomæi, Priscillianistæ, Vigilantius, Martianus, Helui-
dius, Collyridiani.

Caluinitæ in multis communicant cum Arianis, Eu-
stachianis, Aërio, Iouiniano, Messalianis, Vigilantio, Mar-
riano, Heluidio.

e IMPERII per Barbaras nationes laceratio, Gotthos
Vandalos, Francos, Hunnos, Burgundos, &c.

Variorum regnorum origo.

Pontifices duodecim vsque ad S. Anastas. Gelasij successorē.

Imperatores, Arcadius, Honorius, Theodosius minor, Va-
lentinianus 3. Martianus, Leo, Maiorianus, Zeno, Anasta-
sius,

Quinti sæc. doctores præcipui. Augustinus, Chryso-
stomus, Innocentius Cyrillus Alex. Synesius, Marcus Eremita,
Theodoritus, Possidius, Hesychius, Iunilius, Leo Mag.
Gelasius, Primasius, Eucherius, Prosper, Salonius, Sedu-
lius, Hilarius Arelat. Vicentinus Lirinen. Paulinus Sulp.
Senerus, Cassianus, Maximus Taurinens. Socrates, Sozo-
menus, Orosius Chromatius, Petrus Chrysologus, Pro-
clus Constant. Paschasius, Idacius, Gennadius. D. Benedi-
ctus, Marcellinus comes, Saluianus.

Heretici, anno 400. Pelagiani, Abeloitæ, Nazareni, Præ-
destinati, Nestoriani, Pseudomoses Cretensis, Eutychiani,
Gainitæ, Ibas, Diacrinomeni siue hæsitantes.

Caluinitæ in aliquibus capitibus sequuntur Pelagia-
nos, Prædestinatos, Nestorium.

f D e i flagella per Romanum imperium, Totilas Slaui, de quibus Saluianus.

Monachorum doctoribus succedentium sanctitate illustrium sæculum.

Pontifices quatuordecim, vsque ad Gregorium Magnū. *Imperatores.* Iustinus senior, Iustinianus, Iustinus iunior, Tyberius, Mauritius.

Sexti sæculi scriptores præcipui. Symmachus pont. Fulgentius, Auitus Ferrandus, Alcimus, Maxentius, Hormisda, Boëtius, Euodius, Cassiodorus, Iustus Orgelitanus, Fortunatus, Sidonius Appollinaris, Greg. Turonensis, Greg. Magnus, Olympiodorus, Andreas Hierof. Gildas, Rusticus, Iornandes Goth. Episc. Euagrius, Procopius, Victor Vticensis, Faustus Rhegiensis, Theodulus, Thalassius, Nicephorus Cartophylax, Michael Syngelus.

Hæretici. Eutychnorum sectæ duodecim. Seueriani Trithitæ, Theopaschitæ, Xenaias, Acephali Aphthartodocetæ, Monophysitæ, Sadducæi, Anabaptistæ, Agnoetæ, Iacobitæ, Cononitæ, Gaiani.

Caluinitæ accedunt ad Xenaiam, Agnoetas, Monothelitas,

g MAHOMETIS & Saracenorum Apostasia orbem terrens.

Germaniæ & vicinarum gentium Septentrionis conuersio tentata per Columbanum, Gallum & eius instituti socios.

Pontifices viginti vsque ad S. Sergium Antiochenum.

Imperatores. Phocas, Heraclius, Constantinus eius f. Heraclionas, Constans, Constantinus Pogonatus, Iustinianus 2. Leontius siue Leo 2.

Septimi sæculi scriptores præcipui. Ioannes Constant. Isidorus Hispalensis, Clemens Arelatenfis, Adelmus, Iulianus Pomerius, Ildephonsus, Cæsarius Arelatenf. Theodorus Cantuatiens. Mandulphus Scotus Leo. 2. Sophronius Hierof. Simon Metaphrastes.

Hæretici. Monothelitæ, Charinzarei, Theodosiani, Tetraditæ, Armenij, Mahomet Pseudoproph. Bairas, Theocatagnostæ, Agareni, Caturgitæ, Lâpetiani, Agonichytes, Aginnenses, Maronitæ,

Caluinitæ. Tetraditarum, Mahometis Lampetianorum aliquot errores amplectuntur.

h T V R C A R Y M in Asiam, Arabiam, Africam, & insulas Maris Med. infusiones.

Mahometis secta mirè augetur.

Octauæ sæculi Pontifices. tredecim vsque ad Leonē tertium. *Imperatores.* Absimarus, Iustinianus 2. iterum, Philippicus, Arrethius, Theodosius 3. Leo Isaurus, Copronymus, Leo eius f. Irene cum filio Constantino

Scriptores præcipui. Beda, Ioan. Damascenus, Maximus Monachus, Gregorius Cyprius, Germanus Cōstant. Cosmas Hierof. Ioan. Hispalensis, Tharastus, Vualafrius Abbas, Albinus, siue Alcuinus, Aponius, Bonifacius Mogunt. Paulinus Aquileiensis, Paulus, Diaconus, Zacharias pap. Theophylactus Antioch. Isuardus, Vualafrius, Carolus Magnus, Ambrosius Ausbertus.

Hæretici. Iconomachi, siue Iconoclastæ, Fœlix Vrgelitanus & Eliphandus Toletanus e quibus Fœliciani Pauliciani, siue Pauliioannitæ, Athingani, Gnosimachi.

Caluinitæ sunt Iconomachi. Catholicos cum Paulitianis vocant Romanos, se verò Christianos siue Evangelicos.

i H O C nonum sæculum ad sequentem librum pertinet.

Anni
christi

500

Sexti sæculi initium.

f An. Dom. CCCC. quo S. Symmachus pontificatum summum adit, & Talmud à Rabbiniis absoluitur.

600

Septimi sæculi initium.

g An. Domini DC. quando Phocas imperium suscipit, & iuxta quosdam, infelix Mahometes nascitur.

700

Octauæ sæculi initium.

h An. Dom. DCC. quando Arabes capta Africa imminent Hispaniæ & Occidentalibus Europæ regnis.

800

Noni sæculi initium.

i An. Dom. DCCC. quo nouum Occidentis imperium Carolus Magnus condit, & Egbertus regnum Anglicum.

Quæ sic membratim demonstrari possunt.

Anni
mundi.

GILB. GENEBRARDI THEO-
LOGI PARIENSIS, DIVINARVM
HEBRAICARVMQVE LITERARVM
PROFESSORIS REGII CHRONO-
graphie Liber tertius.

SEPTIMÆ
ÆTATIS.

*Quæ incipit anno mundi 4089. pars
prior, à Domini ortu ad nouum Ca-
roli Magni imperium per ann. 800.*

PRIMVM SÆ-
CVLVM.

a CHRISTVS IESVS
Pontifex Maximus &
Æternus, vixit an. 32.
Mens. 3. dies 10.

*Octauio Augusto & Clau-
dio Tyberio an. 23. ex ordine
successionis imperatorib. Ro-
manis.*

*Anni
mundi.*

CHRISTVS Dominus è tribu Iuda nasci-
tur in Bethleem Iudæ, anno Mundi 4089.
8. Calendas Ianuarij, media nocte, anno im-
perij August. 41. completo, & 42, ineunte,
Herodis 33. Baazenæ Æthiopum regis pri-
mo vrbis 752. Coll. C. Cæsare Octauio & M. Plautio Syl-
uano, quo Iani portæ tertio sunt clausæ & orbis nunquam
exitit pacator. Aëra 38. Indictione 4. (*Beda & Dionys.*)
an. 4. & vltimo Olympiadis 194. Clogij Sycambroium
seu Orientalium in Germania Francorum Regis anno 10.
Tribemius & Ansel. Patitur Tyberij 18. Olymp. 202. anno 4.
Vrbis 784. Mundi 4121. mens. 6. die 16.

Æternus sacerdos & rex Iudæorum ac gentium à Deo
promissus, à Mose figuris plurimis præsignificatus à Pro-
phetis ac Sibyllis prænuntiatus, à sanctis & piis pro salu-
te hominum expectatus, Daudis regis filius secundum
carnem per virginem de stirpe Nathan filij ipsius (1. Par.
3.) per patrem adoptiuum Iosephum de Salomonis regis
progenie.

Est ergo ille summus pontifex in æternum, semetipsum
quotidie offerens pro nobis, per se quidem in cælo, per
tuos verò ministros in terris. Quare non habet successo-
res, quòd in æternum maneat Hebr. 7. At habet vicarios
& ministros, inter quos primatum obtinet Petrus & Pe-
tri successores Romani pontif. vt tota, nemine dempto,
sensit & consensit antiquitas. Tertull. in Apolog. pag. 105.
Paulum Christi vicarium appellat qui tamen Petrum ha-
buit vel æqualem, vel certè superiorem. Quapropter nos
multò magis cum Christi vicarium appellabimus, eiusque
successionem recensēbimus ad sæculorum extremum du-
raturam, vt vnā è certis Ecclesiæ dotibus (ita eius notas
vocat Optatus) quæ nos in Catholicæ gremio iustissime
teneat. *Aug. contra Manich. fundamentum. c. 4.*

Cuius causa veteres Romanū vocant Pontificem Ma-
ximum, Episcopum Episcoporum, bonum pastorem, Be-
nedictum Papam, Apostolicum, &c. Sic Tert. lib. de pudic.
his omnibus titulis eum insignit. c. 1. 13. 21.

Hierusalem primatium Ecclesiæ suæ thronum minime constituit, primùm quia propter huius populi perfidiam & scelestam, eam paulò post à fundamentis euerfurus erat. Hoc enim citra dispendium nouellæ plâtationis vix potuisset contingere.

2 Quia primatus sacerdotij Leuitici illic locatus erat. Nam quoniam hoc genus sacerdotij tollebatur, & Ecclesiasticus veteris populi ordo, ceremoniæ ritus, liturgia commurabantur, locum etiam mutatum decuit, vt cuncta essent noua, nec Synagogæ magnum superesset vestigium.

3 Ne Ecclesiæ locus videretur necessatio Iudææ fixus & alligatus.

4 Ne gratia conclusa & circumscripta putaretur, vt olim Iudææ limitibus, sed potius sparsa per vniuersum orbem gentibus eius participibus atque cohæredibus.

5 Vt implerentur prophetiæ canentes Deum suo Christo daturum gentes in hæreditatem & in possessionem terminos terræ, efficiendo Ecclesiam à Iudaica Catholicam, id est, vniuersalem.

Romæ autem potius, quàm alibi collocauit, primùm vt Ecclesia magis esset Catholica siue vniuersalis. Tum enim Roma communis erat vrbs orbisque epitome, vt à Dione scriptum est, ac eius imperio, iure, vel fœdere orbis terrarum gaudebat penè vniuersus, saltem cognitus & perlustratus, *Florus sub finem lib. 4.*

2 Vt de mundo mundique principibus victoria esset nobilior & illustrior. Roma enim tunc caput erat mundi, præcipua idololatriæ propugnatrix, Satanæ sedes primaria, ex qua manabant edicta aduersus Ecclesiam & regnū Christi. Magna igitur victoria, vt vbi Satanæ, idololatria, peccatum præcipuè regnabant, illic potissimum vincerentur. Vt vbi hostes Christi potentia & opibus valebant, illic poneretur scabellum pedum eius, vt vbi Christus persecutionem patiebatur præcipuam, ipse in eorum medio dominatum figeret.

3 Vt vbi superabundauit peccatum, ibi superabundaret & gratia.

4 Quia sub eius imperio fuerat natus, conuersatus passus, cæteraque humana molitus.

5 Quia eius imperio successurum erat regnum Ecclesiæ siue Christi. *Dan. 2. & 7.* quod proinde quintum regnum Danielis rectè appellatur à D. Thoma.

6 Quòd Petrus, caput Ecclesiæ ministrum constitutum, illic martyrium fêcerit, moriensque sui muneris prouinciam Clementi, Lino, Cleto, eius cathedræ non alterius ministris reliquerit.

7 Ob loci opportunitatem. Illuc enim ad necessitates Ecclesiasticas facile terra marive perueniri potest, è singulis Ecclesiis per orbem sparsis.

Die natiuitatis Christi mandauit Augustus, ne quis Dominum se vocaret, sentiens, credo, verum orbis principem natum fuisse, Dei enim cognomentum est. *Oros. lib. 6. ap. 22.*

Profana siue humana Christi tempore.

Pantomimorum saltatio prius incognita in vsu esse cœpit, Pilade & Bathyllo primis eius authoribus Augusti tempore. *Zosimus lib. 1.*

M. Agrippa diagramma terrarum vniuersale publicauit primus.

Athenodori Stoici consiliis parebat Augustus. *Ibid.*

Arminius rex Cheruscorum tres Romanas legiones

Anni
christi.

Anni
mundi.
4089

*Phraarte 3, Phraarte 4, an.
2. Orode an. 2. Vonone, an. 5.
Artabano an. 30.*

*Baazena Æthiopum rege
an. 27. Deinde Lacasa siue
Candace filia eius, an. 10.*

*Euangelium secundum &
vltimum generale remedium
aduersus idololatriam &
peccatum ubique regnans,
quo*

*Regnum Dei & Christi per
orbem efflorescit multis re-
rum discriminibus & peri-
culis.*

Anni
christi.Anni
mundi.

4089

cum Varo Quintilio in saltu Teutoburgensi occidit, Quem postea iacturam M. Lollius Germanis domitis reparauit.

Mimatius Plancus Ciceronis discipulus, dum comatam Galliam regeret, Lugdunum condidit.

Tyberius Augusti priuignus mox gener, postremo adoptione filius Armeniam occupat, Vindeliciam, Pannonias, & cæteras Thraciæ vicinas Romanas facit prouincias. Germaniam partim subigit, partim vastat.

Imperator factus, vsque ad imperij sui circiter vigesimum pace potitus est. Nam sine bellis internis & externis ab Augusto sub imperij eius 38. imposito, indeque Iano vltimū clauso, Christi æuum ab illis omnibus quietum mansit, propter Christi viuentis præsentem maiestatem & reuerentiam, etsi id non cogitaret mundus.

Repentinis responsionibus melior, quàm meditatis. Tam rigidis digitis & articulatis, vt malum recens terebraret. *Suet.* vltimo eius anno visa est Phœnix. *Dion.* alij sub Claudio.

Eius temporibus mota quæstio, cur oracula deficerent. *Plut. lib. de ea re, sed causam veram non attigit, nempe aduentum Christi.*

C. Asinius orator Asinij Pollionis f. cuius meminit Virg. diris suppliciis à Tyberio necatur. Sic Seianus, qui aliquando restiterat, ne Christus inter deos referretur.

Vonones obses à patre Phartaarte Parthorum rege Romanis datus, in regnum reposeitur. mox spretus à suis ab Artabano reguo exiit. *Tac. lib. 2. Ios. li. 18. c. 7. an. Christi nati 18.*

Parthi etiam Phartaatem alterū filium Roma reposeūt, cui in Syria mortuo subrogant Mithridatem Iberū. Hinc bellum inter Parthos, Armenios & Iberos. *Tac. lib. 5. sub finem Tiberij. anno Christi, 37.*

Titus Lilius historiographus Patauij quarto Tiberij obiit. (*Euseb. in Chron.*) Historiam annor. 750. ab vrbe condita ad 41. Augusti, siue ad Christi vsque natalem scripsit libris 140. vel iuxta alios 142. de quibus duntaxat super sunt 45.

Pompeius Trogus.

Dionysius Halicarnas. Diodorus Sicul. Valerius Max. Augusto charissimus. Corn. Nepos, Dionysius Afer. Cor. Gallus, Strabo, Xistus Pythagoricus nascitur.

Ouidius poëta quinto Tyberij anno, Fenestella historicus obierunt. *Euseb. in Chron.* Socion philosophus Alexandrinus Senecæ præceptor.

Asinius Pollio primus Romæ bibliothecam publicam.

* Primum in Christianos bellum (vt Optatus li. 3. loquitur) seu persecutio mota à Scribis, in qua Stephanus moritur primo Ascensionis Domini anno. *Act. 6. Euseb. lib. 2. cap. 1.* Nam secundo Paulus conuertitur. *Isuardus.*

Quantquam persecutiones vstratius appellatæ sint, cū publico imperatorum Romanorum edicto aut iudiciis, aut tormentis, aut vltimis suppliciis ditexati sunt. Cuiusmodi alij nouem comemorant. vt *Sulpitius lib. 2.* Neronis Domitiani, Traiani, Hadriani, Antonini, Seueri, Decij, Valeriani, Diocletiani, quæ & Maximiani, & Decimam Antichristi.

Alij rectius vndecim, vt *Aug. lib. 18. Ciuit. c. 52.* Neronis, Domitiani, Traiani, Antonini, Seueri, Maximini, Decij,

Valeriani

* Christi Principes ministri & vicarij visibilem Ecclesię vnitatem & Monarchiam constituentes hi sunt.

† *Orator an. 38. obscurus locum dicit.*

4121

Valeriani, Aureliani, Diocletiani & Maximiani, vndecimam Antichristi.

Nam perpetuo, post Romanas hanc subiiciunt. Quoniam exinde tranquillis rebus, pace perfructa est Ecclesia, neque ulterius persecutionem fore credimus, nisi eam quam sub fine iam sæculi Antichristus exercebit. Etenim sacris voluminibus, 10. plagis mundum afficiendum pronuntiatum est, &c. *Sulpitius libro secundo*, nisi quod Augustin. 19. Ciuit. cap. 2. in medio hoc reliquit, neutram partem quæstionis, Sint ne aliæ Antichristianam præcessuræ, astruens.

Lacasa regina Æthiopiæ quatuor annis Christo superuixit. A nostris Candace, quod nomen deinceps multis reginis Æthiopiæ commune fuit ex *Plin. libro sexto, cap. 29*. Celebris apud Abissinõs, quod Christum publicè, & Eunuchi à Philippo baptizati prædicationem receperit *Actor. 8*.

Nam sic Æthiopia præuenit, siue prætedit manus suas Deo. Ps. 67. i. prima gentium creditit.

NEGARE non potes, scire te in vrbe Roma Petro primò cathedram episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apostolorum caput. *Optatus libr. 2. contra Parmenianum*. Fœlix Ecclesia Romana, vbi Petrus Passioni Dominicæ adæquatur, vbi Paulus Ioannis exitu coronatur. *Tertullian. de Præscript. Ambros. episcop. 5*. Denique veteres omnes. Quare Caluinus lib. 4. Institut. cap. 6. section. 15. Propter hunc (inquit) consensum non pugno, quin Romæ mortuus fuerit, &c.

Paulus in Epistolis nomen Iesu quingenties vsurpat. Vsq̃ adeo ei erat amabile & suaue. Cætera de Paulo lib. superiore. pag. 221. & 222.

Simon Magus, primum baptizatus à Philippo, inter alias hæreses negat liberum arbitrium. (*Clemens recogn. lib. 3*) fons, radix, atque pater omnium hæreticorum, Romam venit sub Claudio. *Iustin. in Apol. Iren. lib. 1. cap. 19. & 20. & præf. lib. 3. Tertul. lib. de hæres. Aiebat nos sola fide iustificari. Iren. lib. 1. cap. 20.*

SECVNDVM bellum in Christianos excitatur à Nerone, in eo Petrus & Paulus occubuerunt Romæ eodem anno & die. Philippus crucifigitur Hieropoli. *Egesyp. lib. 3. cap. 2. Euseb. 2. cap. 25*. Tunc Christiani Romani incendij infundati miseris mortibus insontes conficiuntur, vt ferarum tergis coniecti, laniatu canum interirent, aut crucibus affixi, aut flammam, vbi defecisset dies, in vsum æterni luminis vterentur. *Tacit. lib. 15. Suet. in Nerone. Pagan. & Epicurei*. Per omnes prouinciâs pari persecutione imperata. *Oros. Quæ S. Martialis Lemouicum, Eucherius Treuitos, Fronto Perragoribus, Sabinus & Potentianus Senonas ad prædicandum Euangelium à S. Petro missi, passi dicuntur. Turon. in Histor.*

Petrus post Christum an. 37. vixit *D. Thomas in Ioan. 21*. Claudio imperante Euodium in Antiochia per manus impositionem episcopum vr̃bis designauit, *Suidas in voce ṽl̃cap̃tos*. Nempe mansit in Iudæa post mortem Domini annis quinque, septem deinde sedit Antiochiæ, vsque ad secundum Claudij, quo in Vr̃bem sedem fixam

Anni
christi.

Anni
mundi.

32

I

MMARTYR PETRVS Bethsaidensis, Galilæus: primus Ecclesiæ pontifex Hierosolymis sedit an. 5. quoadiu ferè Christo Tyberius superfuit.

Antiochiæ an. 7.

37

Romæ denique an. 24. mens. 5. dies 12

44

id est, in vniuersum an. 36. mens. 5. dies 12.

70

Anni
Christi.

31.

Patriarchis.

*Alexandriae Marco Evan-
gelista, an. 6.
Anniano, an. 22.*

*Antiochia, post septennem
D. Petri Cathedram, Euo-
dio, an. 23.
Ignatio, an. 40.*

70.

Anni
mundi

4121.

& immobilem transtulit. Hos annos 12. sic numerabis. Tyberius fuit superstes Christo annis ferme sex. Caligula annis 4. successit. Hinc duo Claudij Reliquos 25. Romę degit, nisi quod interdum Hierololym. & aliud se conferebat, prout Ecclesię vsus postulabat & tum fortasse quando Claudius Iudęos de Christo tumultuantes Roma expulit *apud Suet.*

Nam etiam decimo quarto anno, i. ultimo Neronis Sacerdotalem cathedram tenebat. *Hiero. in Catalogo.* Et si Epiphan. duodecimo hæresi 27. Eusebius & Prudentius penultimo velint, vt eodem quidem die, quo Paulus, sed anno innouato & vertente martyrium fecerit.

Vnus virumque dies pleno tantum innouatus anno.

Vidi superba morte laureatum & sequarum pag. 257.

Petrus in Italia, Paulus in Græcia, Andræas in Achaia, Ioannes in Asia, Philippus in Phrygia, Iacobus in Iudæa, Bartholomeus in Scythia, Thomas in India, Mattheus in Æthiopia, Simon in Persia, Taddeus in Mesopotamia, alter Iacobus in Hispania, Matthias in Palestina (præsertim scilicet) verba Dei intonuit. *Honorius in Psal. 18. Origin. Hom. 12. in Genes. ad vnum omnes Trapezontius, libello de hoc dicto: Si sic eum volo manere quid ad te?*

Petrus Romam venit secundo Claudij ad expugnandum Simonem Magum. *Hier. in Catal.* Negat tamen Calvinus in acta cap. 8. Magum istum Romę vnquam fuisse contra omnem antiquitatem, seorsum Aug. lib. de hæres. Tertul. in Apolo. Eusebium, qui & meminerunt statua ipsi Romę collocata.

Petrus Roma multos è suis discipulis factos Episcopos, prædicandi gratia in diuersas prouincias, seorsum in Galliam dirigit.

Paulus ann. 58. D. Romę primum prædicauit.

Iacobus frater Domini, & Marcus Euangelista Aquilegiæ (quæ secunda Roma quondam dicebatur, vbi rogantibus Romanis suum Euangelium conscripsit Græcè, siue etiam Latinè, vt volunt Rodolph. *Armacanus lib. 9. de quest. Voragenes serm. de S. Marco & Syri uniuersi*, vt taceam eos, qui Latinum archetypum adseruari putant Venetiis in Marcianis thesauris) deinde Alexandriae Episcopus, anno Christi 63. martyrio coronantur.

Præter Ioannem Euangelistam Apostoli ad vnum omnes martyrio vitam finierunt, *Trapezontius vbi supra.*

Matthæus octauo anno ab Ascensione scripsit Euangelium. Marcus duodecimo, Lucas decimo quinto. Ioannes omnium postremus trigesimo secundo post aliorum Euangelistarum mortem. *Theophyl. præf. in Euang.*

Solus autem Mattheus Hebraicè, non Syriacè, vt aliqui, non Græcè vt Calvinus impudenter sentit, primum, quia veteres omnes ita tradiderunt. secundum, quia fragmenta, quæ ex eo Hieronymus citat sunt purè Hebraica.

Quia non tantum Iudæis & Syris scribebat, sed Orientalibus omnibus, quorum vel vltimi Indi ea lingua vt docta & Grammatica utebantur, & ad hunc vique diem vtuntur, Missam etiam Hebraicè canentes, vt ob eam causam D. Bartolomæus videatur, Matthæi Euangelium secum in Indiam præ cæteris detulisse, cuius exemplar Plantenus Origenis coæuus eò proficiscens in Ægyptum retulerit. *Euseb. lib. 5. hist. c. 10.*

4158.

Quarto, vt inferuiret Æthiopicis, quibus se datum Apollonem intelligebat. Æthiopes autem Syriacè nesciebant, minus Græcè cum interim in puerilibus ludis, vt & hodie, Hebraica discerent, quemadmodum nos Latina & Græca, Sic enim Eunuchus sedens super currum dicitur legisse Esaiam Prophetam act. 8. *Hæc contra turpem ἀπιστορίαν Calutni.*

Petrus Romam venit, Christi quadragesimo quarto, nempe post Ascensionem eius vndecimo (completo.) *Euseb.* Inde quadriennio post Hierosolymam rediisse traditur, quinquagesimo autem sexto Romam repetiuisse, vbi in crucem sublatus sit sexagesimo nono, qui erat Neronis decimus quartus.

Simonem Magum Romæ expugnat, cum primum in eam venit (circiter anno Domini quadragesimo sexto) *Euseb.*, vel paulo ante mortem suam & Pauli. *Augustinus & multi alij.*

Paulo Apostolo maior. *Theophil. Ga. I. Sanctorum Apostolorum dux, ὁ τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἡγούμενος Πέτρος, Cyril. hom. 8. ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ οὐιλίαις, discipulorum vertex (principalis) τῶν μαθητῶν κορυφαῖος & Dionys. Eccl. Hier. c. 5. pag. 197. κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων. Epiphani. in Anchorato. pag. 473. Apostolorum Pontificumque præsul, Marcellinus comes sub finem Chron.*

Apostolorum primus. *Aug. lib. 1. contra Iulianum, cap. 2.* primum vniuersale membrum, Paulus autem, Ioannes, Andreas singularium plebium capita, *Greg. lib. 1. Epist. 38.* Apostolorum caput. *Opt. lib. 2.*

Pedes Apostolici tunc in veneratione fuerunt, quod scripsisset Esaias 52. Quam speciosi pedes Euangelizantium bona. Vnde act. 4. & 5. ad pedes Apostolorum ponuntur agrorum pretia, Act. 10. procidentem ad pedes suos Cornelium Centurionem Petrus erexit, summissus quidem se gerens, licet Apostolica maiestas sit cæteris dignior, quam Heliseus, qui Sunamitidem ad pedes suos dimisit 4. Reg. 4. quam Daniel, qui se adorari permisit. *Dan. 2.* quam Ioseph, qui sapius se à fratribus adorari sinuit. *Genes. 42. 43. 50.* quam Iaddus Aaronius Pontifex, qui Alexandrum Magnum equo desilientem, seque ad ipsius pedes reuerenter abiicientem sustinuit: summissus inquam se gerens, sed tamen relinquens vestigium osculationis pedum pontificiorum, quam Romanis Pontificibus vel potius sacræ ipsorum vntioni atque ministerio (docente Apostolo 1. Col. cap. 4. quia Deus reuera sit in vobis) à prima piorum memoria exhibitam, vt hæreticos nostri æui exulcerem, doceo.

Philippus primus Imp. Christianus se Fabiano reuerenter Prouoluit sub ann. 250. *Niceph. lib. 5. cap. 25. Euseb. lib. 6. cap. 26.* Constantinus Magnus primus post eum, Christum professus tenens frænum equi Syluestri, vsque ad Lateranum propter reuerentiam & venerationem B. Petri, stratoris officio functus est. *Photius in Nomocanone.*

Est autem strator, qui dominum in equum attollit. Græca sic habent, καὶ κρατοῦντες τὸν χαλινὸν τῆ ἵππου αὐτοῦ, ἡ δὲ τὴν προσκυνοῦσιν καὶ τὸν φόβον τῆ ἀγίας πίστεως, στρατορος ὀφθαλμῶν ἐποίησάν. Quæ & Theodorus Balsamon citat, vt doceat suum Constantinopolitanum Patriarcham multa habere ex privilegio, quæ ex iure Romanus Pontifex, proptereaque Constantini dona-

Anni
Christi.

32

Hierosolimis, Iacobo iusto.
ann. 30.
Simone Cleophae. ann. 46.

Principibus.

Tiberio, Caio, Caligula,
ann. 4.
Claudio ann. 13.
Nerone ann. 14.
Romanis imperat.

70

Anni christi.

Anni mundi

4121.

tionem studiose in Constantinopolitanorum archiuis seruari.

Iustinianus & ipse Magnus ann. 535. Agaperum adoravit. *Nauc. lib. 2. Gener. 18.* Iustinianus 2. Constantinum Papam huius nominis primum Constantinopolim accitum non modo amplectitur, sed & venerabundus eius pedes exosculatur. *Blondus lib. 10. Platina in 90. Papa*, siue iuxta Cuspinianum huic ceremoniæ infestū venerabundus sese ad pedes eius demisit. Pipinus Stephano Papæ obuiam factus, eius pedibus oscula impressit, frænoque, Pontificis equum in regiam duxit. *S. Anselmus Lucensis lib. 1. Collectaneorum.* Carolus Magnus prius pontificis (Adriani) pedes osculo contigit, quam se illi completendum daret. Carolus idem Stephani 1. Adriani 1. Leonis 4. & omnes qui prope aderant morem antiquum seruantes, (*Nota*) pedes exosculati sunt, *Platina in Papa 94. 95. 96.*

Sic Henricus 4. Benedicti tertij, & Paschalis 2. *Idem in 105 & 107.* Crescentius Romanæ urbis consul Ioannis 17 pedes osculatus cum omnibus seditionis auctoribus. *Idem in 144.* Leo supplex Gelasij secundi, Fredericus Alexandri 3. *Idem in 167. 168.* Cui & dixerit, non tibi, sed Petro, *Reginaldus Polus pro unitate Ecclesiæ lib. 2.* Richardus Hannibal ob Cardinales in carcerem coniectos interdictus ad Matthei Vrsini Card. à Martino 4. delegati pedes prouolutus, laqueum collo gerens, in maximum pœnitentiæ signum absoluitur. *Platina in Papa 177 & 196.*

Sigismundus Imp. in Concilio Constantiensi Martinum quintum prostratus veneratur. *Idem in 214.* Eundem Brachius tyrannus & Ioannes vigesimus tertius, in Concilio eodem ante abrogatus, prouoluti salutarunt. *Idem in 215.* Albertus Occidentis Imp. & Ioannes Paleologus Orientis, ante Eugenij quarti sacros pedes in Concilio Florentino se præbuerunt, *in 216.* Reges Francorum & Angliæ Papæ Alexandri, *Sigebertus ann. 1163.*

Quod etiam in aliis obseruatum. Leontius Antiochenus apud Suidam ad Eusebiam Constantij imp. uxorem, rogantem vt se viseret. Si me vis (inquit) ad te venire, seruato mihi reuerentiam Episcopis cõuenientem vt ingrediat quidem ego, tu verò mox è cello tuo folio descendens, cum pudore mihi occurras, καὶ τὴν κεφαλὴν προσχῆς ταῖς ἐμαῖς χερσίν, εὐλογίαν ἀξιωθεῖσθαι ὅτι caput supponas meis manibus, benedictionem postulans. Deinde sedeam quidem ego, tu autem stes reuerenter, nec sedas, donec signo iubeam. Si his parere vis, visam te. Sin minus scito te non obtenturam, vt nos τῆς προσκνήσεως τιμῆς τοῖς ἑπισκόποις καθυφισθῆναι, vt nos inquam honorem Episcopis debitum prodentes, in diuinum Sacerdotum ius (θεσμον) simus iniurij. *Suidas in Leontio.*

Nam osculum manuum, capitis demissionem & alia eiusmodi Episcopis fuisse exhibita ex his etiam liquet. Ad ecclesiam curris, Episcopum videre desideras, ad eius pedes volutaris, *Aug. de Verbis Apost. ser 18.* Regum colia & principum submituntur, genibus sacerdotum, & exosculatis eorum dextris, oratoribus eorum, se credunt communiri. *Ambros. de dignit. sacerdot. cap. 2.* Valentinianus Imp. obrestatur Episcopos, vt Mediolani talem eligerent episcopum, cui sincerè capita submitteret

Artabano. Deinde an. 3.
Gotarzi Parthorum rege,
Vonone 2. ann. Uno, mox
Vologese an. 34.

4158.

70.

Theod. lib. 4. cap. 5. Trip. lib. 7. cap. 8. Denique oscula manibus episcopi fuisse impressa è Paulino Nolano in vita D. Ambrosij perspicitur. Quidni igitur hæc aut etiam maiora episcoporum episcopo, vt Romanum appellat, Tertullianus, exhibeantur?

Addo verba Lasicij Sarmatæ Lutherani è libro de Theologia Moscouitica Spiræ impresso an. 1582. pag. 142. Adorari reges atque magistratus non nescimus, quippe qui propter ipsam maiestatem imperij, qua conseruant & regunt cætus humanos, inter deos referantur. *Psalms 82. 138. Exod. 21. & 22. eamq;* ob causam in solio Dei, quasi eius in terris vicarij sedere dicuntur 1. *Paralip. 28.* Merito hæc igitur de illo scripta, ineuruauerunt & adorauerunt Dominum ac regem. 1. *Paral. 29.* & de Iosepho altero Ægypti rege *Genes. 42.* vt plura præteream. Item Regino lib. 2. de Carolo Magno anno Domini 801. Carolus rex à Leone Papa coronatus die natalis Domini, post laudes more antiquorum principum adoratus est. Iustinus quoque lib. 6. Perfas suos reges adorare solitos esse scriptum reliquit. Idem ego vidi in Anglia. (*tu ergo hæretice probas adorari reginas fœminas, & non sustines pedes viri, Dei vices expressius agentis osculari.*) Et hic quidem cultus communis est illis cum Deo, cæteris minimè, de quibus Cælius Rodiginus lib. 22. *Hæc iste.* vbi obserua cæcitatem, merito adorari principes & magistratus laicos atque aded fœminas, & hoc in sacris magistratibus & pontificibus Dei vicariis expressioribus detestari. Quamquam nos non pontifices adoramus vel adorandos docemus sed osculamur, vel oscula eorum pedibus figimus.

Tu ergo hæretice tuos adorato principes, more Persico, nos nostros non adorabimus, sed mitiore vocabulo, honorabimus, osculabimur, & cum pacis osculo mouebimus. Reges gentium dominantur, vos autem non sic. Quamquam velim eos id, pro Apostolica modestia, negligere, multo minus, saltem extra solennes conuentus exigere.

Virgo migrat in cælum sub Claudio imp. post passionem filij decimoquinto, ad eam è diuersis locis Apostolis conuenientibus. *Dionys.*

Interea audi, quàm rectè Ecclesia etiam tunc fuerit Catholica, id est, non vnus aut alterius gentis, sed omnium. Intra 20. aut 30. ad summum annos euangelium, Romanorūque (nota hæreticæ) fides per vniuersum orbem diuulgata erat, etiam apud Scythas & quasque nationes remotissimas planèque Barbaras. *Rom. 1. Col. 1.* Inductione id docent. Iren. libro primo, Iustinus Martyr. contra Triphon. Clemens in protrep. & Strom. & cæteri istorum sæculorum, qui vel Apostolos viderant & audierant, vel Apostolorum proximos discipulos. Deinde Origenes homil. 9. in Genes. homil. quarta in Ezechiel. homilia sexta in Lucam. Tertul. libr. de præscript. ad Scapulam, & contra Iudæos, Cypr. cum reliquis huius alterius sæculi. Quod pro summo miraculo annotat & contemplatur Chryso. in 24. Matth. Quare *Eusebius libro 8. cap. 1.* rectè ostendit ante persecutionem sub Diocletiano motam, pietatis doctrinam apud omnes mortales cum Græcos tum Barbaros viguisse. Hoc prædixerat Esaias 66. cap. Quis audiuit talia & quis sic vidit. An parturit terra vno die? An gens genita est nixu vno? Itaque deinceps in docendo, quo tempore

Anni
christi.

32

*Candace sive Lacasa Regina Aethiopum. Hinc Baa-
zena filia an. 10.*

Mesue filio an. 6.

Sectua an 9.

Adgala an. 10.

*Marcomiro, Clodomero,
Antenore per successionem
Francorum ducibus.*

70

Anni
Christi.

Anni
mundi

32.

4121.

∴ **CONCILIUM** primum.
Hierosolymitanum ab Apostolis ip-
sis celebratum de lege Moſis abro-
ganda & prohibendis Idololhytis,
ſanguine, ſuffocato, ſcortatione.
Act. 15.

Quod etiam hodie in Oriente vi-
get ex Leone Imp. conſt. 52. anno Do.
886. & Balsamone in can. Apoſt.
63. & aliis. In Occidente, ſaltem
uſque ad annum 1114. Nam hiſto-
rici ſcribunt tempore Caluxii Po-
meranis ad fidem tum conuerſis in-
ſuntum, nequid immundum come-
derent, non morticinum, non ſuffoca-
tum, non Idololhytum, non ſanguini-
um animalium.

70.

4158

plerique de omnibus gentibus fidem receperint non la-
borabimus) Nam uiuentibus adhuc Apoſtoliſtud ubi-
que per totum orbem contigit) ſed quo totæ gentes uni-
uerſe, publice & palam ad eius publicam profeſſionem
peruenerint.

*I N T E R medias perfecutiones ſucceſſio etiam & Hie-
rarchia trium aliarum Apoſtolicarum ſedium Orbis Chri-
ſtiani matricum ſeruata eſt integra. Quæ quoniam toto
orbe ſummum erga populum Dei beneficium, prou-
identiam, & gratiam oſtendit, eam prætermittere nec
potuimus, nec debuimus. Deinde hoc facit ad plenio-
rem rerum Eccleſiaſticarum hitoriam & comparatio-
nem, quando Sedi Petri ſæpe cum illis negotium fuit,
& hæ ad illam, ut ad matricem & ſactam anchoram, in
neceſſitatibus Eccleſiaſticis paſſim confugerint & etiam
num hodie confugiant.

Denique cum memoria iuſti in benedictione conſer-
uari debeat, Pro. 10. & profanos, atque adeo impios im-
peratores & reges ſimus propter Chronologiæ coheren-
tiam commemoraturi, hos nolimus non recolare, per
quos Chriſtiani nominis & religionis unitas, ac com-
munio per totum terrarum orbem uſque hodie reſplen-
det etiam ſi principio multarum rerum & librorum con-
ferendorum difficultas nos deterruerit.

Petrus an. Domini 44. Romæ ſedere cœpit.

Marcus Euangelista Alexandria an. 50. quatuordecim
annis ſcilicet poſt cathedram Apoſtolicam Romæ ſi-
xam & conſtitutam.

Cuius ſucceſſores hodie Caitum ſedem tranſtule-
runt propter loci dignitatem, & Alexandria uſtita-
tem.

Euodius Antiochiæ an. 44. Poſtquam annis 7. Eccle-
ſiam Petrus illic adminiſtraſſet, & Romam ſedem Apo-
ſtolorum primariam tranſtuliffet.

Cuius ſucceſſores hodie Damafci reſident ob Antio-
chiam dirutam & in pagum redactam.

Iacobus iuſtus Apoſtolus, Domini frater Hieroſo-
lymis anno 34. proximè ſcilicet Chriſti mortem per
ann. 29. Vnde & ei D. Petrus ſuperuixit annos circi-
ter 7.

Hiſ Cathedrarum quatuor Apoſtolicarum fixis ini-
tiis & tanquam æris, Patriarcharum in illis ſedentium
ſucceſſio, ſic, ut fecimus, facile continuabitur.

∴ ANNO quarto poſt Chriſti aſcenſionem primum
conſilium celebratum, non ut vulgo 17, vel 18. quod poſt
Paulus iniuſto Portij Feſti iudicio oppreſſus Cæſarem
appellari, ac Romam propterea miſſus ſit, Incarnatio-
nis 58. Aſcenſionis 25. At hi *ὑστερον πρότερον* non uident
paſſim in Scripturis. Alioqui non omnes Apoſtoli ei
interfuiffent, ut qui iam eſſent diſperſi ab anno ſeptimo.
Nec iuuantur eo, quod; Paulus 1 & 2 Gal. tertio qui-
dem anno ſuæ conuerſionis ſe ueniſſe ait Hieroſoly-
mam, at neminem Apoſtolorum illic uidiſſe præter Pe-
trum & Iacobum fratrem Domini, mox uerò ueniſſe in
partes Syria & Cilicia, deinde poſt annos quatuorde-
cim iterum aſcendiſſe Hieroſolymam cum Barnaba &
Tito, quaſi *ἄλλοτε* illic ſignificat ſecundam uicem, non,
ruſum. Nam non animaduerrunt, Paulum quidem
narrare ſe poſt 14 annos eo ueniſſe, ſed non negate,
quin quarto & aliis intermedijs etiam uenerit, nempe
propter quaſtiones in Antiochia Syria motas de lega-
libus. Act. 15.

Diuisio Apostolorum ab inuicem anno à Passione septimo, vel iuxta Bedam duodecimo.

Secundum concilium extare dicitur apud Æthiopes Abissina eorum lingua. De quo accipiendum illud Rufini, siue Cypriani initio com. in Symbolum. Tradiderunt maiores nostri, quod post ascensionem Domini, Apostoli ad singulas singuli discessuri nationes, normam prius futuræ prædicationis in commune constituerunt, ne fortè alij ab aliis abducti diuersum aliquid exponerent. Omnes ergo in vno positi & spiritu sancto repleti breue istud futuræ prædicationis indicium componunt, arque hanc dandam credentibus esse regulam statuunt.

Tertium Ascensionis decimo quinto, quando diuinitus conuenerunt Apostoli è variis orbis partibus, vt Assumptioni siue emigrationi D. Virginis interessent è D. Dionys. de diuinis Nom. cap. 3. de rebus à se per orbem actis.

Humana siue Profana D. Petro Pontifice.

C A I V S Agrippam regem Iudææ facit, Herodem Lugdunum relegat, Pilatum ad sibi manus inferendas præ malorum magnitudine cogit. Iudæos vexat.

Claudius primus imperium mercatus est, promissis vnicuique militi 350 coronatis.

Romani imperij fines ampliores reddidit. Britanniam, quam post C. Cæsarem Romanorum nullus adierat, adiecit. insulas Oceani Orcades vltra Britanniam subegit, anno Dom. 46. *Euf. Eutrop.*

E Germania Vespasianum in Britanniam transtulit, qui 32 validissimas gentes & Vectam insulam in ditionem accepit. *Suet.*

Iudæos Romæ pellit impulsore Chresto tumultuantes. *Sueton.* Christianos vulgo intelligunt.

Anno 800. Urbis, Claudij principis censura, Q. Plautio, Sext. Papinio Coss. affertur ex Ægypto Phoenix in Urbem & in comitiis proponitur, aquilæ magnitudine, collo instar auri fulgente, reliquo corpore purpureo, plumeo capitis apice, & cristato, cæruleam caudam roseis pennis distinguentibus. *Auctor citatur Cornelius Valerianus, Plinius, Dionysius, Solinus.* At Tacitus. lib. 6. duobus annis ante, L. Vitellio scilicet & Paulo Fabio Coss.

Nero cladem Britannicam acersuit, Armeniam amisit legonibus Romanis sub iugum Parthorum missis, Pontum Polemaicum concedente rege Polemone provinciam fecit. Item Alpes Cottias rege Cottio defuncto *Suet. Euseb.* de tragica eius nece, lege *Suet.*

Primus Romanorum Impp. in Christianos sanitate cepit. *Tertul. in Apol. Euseb. lib. 6. Oros. lib. 7.* Christi sexagesimo quinto vsque ad mortem suam, quæ 69. contigit, id est, per quadriennium,

Immanium bestiarum foedissimus, dignus, qui primus in pios persecutionem inciperet. Nescio an & postremus expleturus sit, siquidem opinione multorum receptum sit ipsum esse Antichristum venturum. *Sulpitius libro secundo.*

Matrem & præceptorem Senecam occidit. Se Pythagoræ cuidam in matrimonium tanquam fœmina dicauit. Cætera eius probra Sext. Victor & Suetonius pagani

Auri christi.

32

CONCILIVM Apostolicum alterum in Iudæa sub Apostolorum dispersionem in quo Symbolum conditum, & liturgia siue Missa disposita apud Clementem lib. 8. const. Apost. cap. 12. Græci exemplaris, 16. Latini, (canones & constitutiones Apostolorum instituta, quas idem Clemens octo libris complexus est.)

Aliud è Dionys. Hier. Eccl. c. 3.

70

Ani
cristi

70

70

81

81

Anni
mundi

4158

4158

4169

4169

2
c M. LINVS Tuscus
sedit an. II.
mens. 3. dies 12.

Patriarchis.

Alexandrie Aniano.

Antiochie Jgnatio.

Hierosolymis Simone
Cleopha.

diligenter explicuerunt, vt dignus fuisse videatur, qui primus esset pietatis infectator. - Nam vt quisque pessimus est, sic acerrimo odio in optimum quodque fertur.

Neroni in expensas centena millia aureorum decreto senatus singulis annis subministrantur.

Eodem ferè tempore cœpit Neronis in Christianos persecutio & bellum Iudaicum. *Tact. lib. 15.* siue Simonis magi causa, qui in Neronis amicitiam sese insinuauerat. *Egesip. libro 3. cap. 2.* siue quia Christiani in numero Iudæorum ponebantur, *Rutilius Gallus in Itinerario.*

Vologeses Radamistum Iberorū regem regno expellit, & Tyridatem fratrem suum in Armeniæ regnum deducit *Tacitus.* Bellum gerit contra Domitium Corbulonem Neronis ducem, in quo captus Tyridates coram Neronis effigie constituitur. *Idem.*

Tribus annis post diadema recipit. *Idem.*

Sido & Italicus Sueuorum reges. *Idem.*

Cottio rege defuncto Alpes prouincia Romana fiunt.

Virginius 20. millia Gallorum, & Germanorum trucidat.

Iudæi à Claudio Roma pulsi sunt. (*Suet.*)

Perfius, Sillius Italicus, Lucanus poëtæ, Seneca, Columella, Pomponius Mela, Probus Gram, Statius Tolosensis Rhetor, Latini & Ethnici scriptores florent. Crinas & Carnus medici, Cornutus phil.

Theffalus Methodicorū princeps apud Plinium in cūcta maiorum placita & omnis æui medicos petorat.

Euax Arabum Rex de Medicina ad Neronem scribit.

Andromachus Cretensis Theriacæ inuentor. Marinus Tyrius Geographus.

Botarzes decimus octauus Parthorum impetium tenuit occiso fratre Bardane siue Artabano. *Tact. l. b. 11.* Christi 49. Annis scilicet duobus. Nam illo mortuo Vonones sub Claudio Parthis regnat, & mox Vologeses filius an. 34 *Idem.*

Gotarzes Meherdatem à Claudio Imp. ad Parthicum regnum obtinendum missum vicit, captumque auribus præcis in colorem seruauit.

Ei successit vigesimo ordine Vonones Medis tum præfidens, qui regnum Vologesi paulò post moriēs reliquit, rerum gestarum magnitudine in Romanis historiis notissimo.

Vologeses, de quo Tacitus acuratè lib. 13. 14. 15. Armeniam Neroni ademit, duas legiones sub iugum misit, &c.

Adgala rex Æthiopum videtur esse Hirtacus ab impietate in historia D. Matthei Æthiopum Apostoli notissimus.

Francorum Reges isti vsque ad Pharamundum, qui non rex, sed prædonum Franconiæ ductor erat, mihi suspecti sunt. Nominauimus tamen, vt iis satisfacere mus qui Trithemij de origine Francorum somniis delectantur. Nam puto nobilitatem Gallicam esse ab originè, nec ortam è tam impuro Francorum sanguine, de qua re alias

c. P E T R I res gestas, maximè cum Simone Mago descripsit. Cathedrâ Apostolicâ, D. Petro absente & sese per

viceꝝ in Aſiam & alias regiones ad conſtituendas Eccleſias conferente eius Chorepiſcopus & coadiutor, adminiſtravit.

Illius meminit Paulus 2. Timoth. vlt. Petrus quidem Clementem ordinarat, ſed huic Linus & Cletuꝝ in catalogo epiſcoporum præponuntur, quod eos Petrus ſibi Chorepiſcopoꝝ ſiue coadiutores aſciuiſſet.

Quare quartum à Petro Clementem facit Hieronymus in Catalogo. Sic Epiphanius *hæref.* 27. Nempe Clementeſt ſecundus Petri ordinatione, non Eccleſiæ. Nominationiſ Petri iure, non functioniſ & adminiſtrationiſ, quam Lino, deinde Cleto detulit, non tam modeſtia, quam Domini conſilio, ne huiuſ nominationiſ exemplũ tranſiret ad poſteros, & liberæ Eccleſiæ prouidentiaꝝ in deligendo ſibi præſule decerperet.

Quod in idem recidit. Nam qui Clementem ſecundum faciunt, ei annos Lini & Cleti tribuunt, vt ſcilicet ſedit annos circiter 33, & Linum ac Cletum Petri, deinde Clementiſ chorepiſcopoꝝ ſiue coadiutores vocant. Qui quartum ſinguliſ ſuos, vt hie, assignant.

Onophriuſ in Epitome Romanorum Pontif. multo aliter. Nam putat Linum ſediſſe quidem, ſeu potiuſ vixiſſe in pontificatu an. 11. menſ. 3. dieſ 12. Sed id viuo Petro, vt eiꝝ non fuerit ſucceſſor ſiue Papa proprie, ſed Papæ coadiutor, ſiue Epiſcopuſ, qui Romanam ſedem rexit, Petro extra urbem proficiſcente. Nam mortuum ait à Petri nece altero mox menſe & die 26.

Hinc proximè Clementem ſuggerit anno 9. menſe 4. die 9. 26. ab imperio Neroniſ vſque Veſpaſiani vltimum.

Tertio loco Cletum à Clementiſ obitu an. 6. menſ. 5. à Tiro ad Domitianum, qui quidem Cletuſ fuerat Petri in ſuburbiiſ (vt Linuſ in vrbe) coepiſcopuſ tot annos, menſeſ & dieſ, quot Linuſ. Deinde Clementiſ vſque ad eiꝝ obituꝝ, cui deinde ſuperuixerit in pontificatu annos 6. m. 4. d. 26. Verum hæc noua ſunt, nec congruunt ſummæ Chronologiæ.

Apoſtolici viri per vniuerſum orbem diſcurrunt. *Euseb. lib. 3. hiſt. cap. 37. Niceph. l. b. 4. c. 2.* Hinc templa prope iam deſolata & ſacra Gentiliuꝝ ſolennia diu intermiſſa *Plinius Traiano lib. 10. Epiſt.*

Profina.

Poſt Neroneꝝ tres imperium ſimul arripuerunt, Galba in Hiſpania viuento Nerone, Chriſti 69. ſequenti Otho Romæ, Vitelliuſ in Galliis, ſed fraude & ſeditionibuſ intra annum interiuerunt, Nam Otho à ſiſ interfectuſ, &c.

In Nerone progenieſ Cæſarum deſicit.

Veſpaſianuſ & ipſe à ſiſ militibuſ Imperator appellatuſ, imperium inuaſit, ac bellum Vitellio per duceſ intulit, eoque occiſo poſt 6. menſeſ ſoluſ imperauit, ac Titum Domitianuꝝ que ſiſ Cæſareſ appellauit. *Suet. Tacituſ.*

Provinciã fecit Achaiã, Lyciam, Rhodum, Byzantium, Samum, quæ liberæ antea erant ciuitateſ, Thraciam, Ciliciã, Tracheam, Comagenem, *Sueton. Eutrop. lib. 9.*

Eoſ, qui de domo Dauid eſſent conquiri iubet. Hinc magna Iudæiſ perſecutio exoritur. *Eusebiuſ lib. 3. hiſtor. c. 12.*

Urbem ingreditur, inter 320. triumphoſ, qui ab vrbe

Anni
Chriſti

70

Anni
mundi

413

Principibuſ,

Galba menſ. 7. & dieſ totidem. Othone menſ. 4. Vitelliomenſ. 8.

Veſpaſiano an. 10. & Tito, ex ordine Impꝑ.

Vologeſe,

Deinde Pacoro ſiue Vologeſe 2. an. 22. Parthorum Rege.

81

4169

Anni
Christi

70

*Adgala Æthiopia Belul,
sive Pretioso, deinde Agba
mens. 6. Mali an. 4.
Akle an. 13.*

*Rhatero seu Dathero Fran-
corum duce.*

81

93

3
d M. CLETVS siue
Clytus Romanus sedit,
an. 12.
mens. I. dies II.

Vacat sedes Pontificia
dies 20.

Patriarchis.

*Alexandria Anniano, dein-
de Albilio an. 13.*

93

Anni
mundi

4158

4169

4181

4181

cond. acti fuerant, eximium agens triumphum in quo pater & filius Vespasiani vno triumphali curru vecti, honorificam de iis, qui Deum Patrem & Filium offenderant, victoriam reportarunt. *Orosius libro 7. cap. 6.*

Eius secundo fere completo, qui erat Christi 71. 8. Septembris capitur Hierosolyma per Titum filium ipsius. *Jos. libro 7. Tacit. lib. 2. Nicephor. in Chron.* Cuius obsidio cœperat die Paschæ. Undecies centena millia fame & gladio perierunt. Alia centum millia publicè venundata sunt, sexcenta interfecta. *Iosippus & Ioseph. lib. 2.*

Eodē die dant pœnas, quo scelus in Christum admiserant, nam diebus Azymorum capta est vrbs, *Glycas li. 3.* aut potius obsideri cœpta.

Pacorum Parthorum regem Alani in Medorum regionem irrumpentes pellunt, omniaque vsque ad Armeniæ fines vastant.

Polemios Indiæ rex Tyridates Armeniorum, Gaudiophorus Albanæ, Beor Ægyptiorum, Ægyptus Æthiopum & Hyrtacus.

Sauromatæ Istrum transgressi sæuissimè in vicinos furunt.

Plinius maior, qui vt fuerit Atheus, hoc tamen vnum diuinissimè, quod ad sternendam idololatriam, Nostri vrgebant, Matrimonia quidem inter Deos credi, tantoque æuo neminem ex his nasci, & alios esse grandæuos, semperque canos, alios iuuenes, atque pueros atricolores, aligeros, claudos, ouo editos, & alternis diebus viuentes morientesque puerilium prope est deliramentorum, sed super omnem imprudentiam est, adulteria inter ipsos fingi, mox iurgia & odia, atque etiam furorum esse & scelerum numina. *lib. 2. cap. 2.*

Plutarchus Cheronensis, Higinus, Lucanus, Probus Grammaticus satis noti auctores. *Tacit. lib. 15. & Europ. lib. 8.*

Reges vel potius duces hi Francorū nominantur è libro Trithemij de regibus Franc. Fides penes auctorem esto, quem credo è suo cerebro istos esse commentum, *supra*

d DE Cleto Philip. 4. vt summa imprudentia Funckius contra omnem antiquitatem affirmet eum nunquam in rerum natura extitisse. Errant etiam qui, decepti fortasse affinitate vocabuli, confundunt cum Anacleto: quem ex Damaso, & ipsiusmet Decretal. certum est successisse Clementi.

Nisi, vt videtur è catalogo Hieronymi in Clemente, & Ignatij epist. ad Trallianos, Cletus, Anacletus quoque vocatus fuerit.

Primus literis Apostolicis salutem & benedictionem Apostolicam inscripsit.

Hermes Apostoli Pauli discipulus, qui & pastor de libri nomine, visiones suas exarat, quas agnoscunt veteres & citant, vt Orig. lib. 4. de Princip. c. 11. & c.

Dionys. Areopagita Romam Athenis, vbi constitutus fuerat Episcopus, veniens, vt Petrum (quem iam martyrio functum ignorabat) videret, in Galliam ad Parisios, tandem Clementis suafu proficiscitur. *Hildenius in Areopagiticis.*

Libros, quos habemus & multò plures, scribit. *Idem Suidas, Michael, Syngelus & alij.*

Crescens iam in Galatiam venerat. 2. *Timoth. 4.* id est,

in Galliam

in Galliam. *Epiph. hares. 51. Nam & Clemens lib. 7. Apost. Const. cap. 46.* à Petro eum ordinatum Gallia Episcopum testatur. Sic Euseb. lib. 7. histor. capit. 3. & Hieronym. in Catalog.

Humana.

Afconius Pedianus Tito Vespasiano familiaris, Serapion philos. & orator Flavi. Iosephus, cuius libros manu sua descriptos Titus in Romanam bibliothecam reponuit. *Niceph. li. 3. cap. 11.* & Iosippus filius Gorionis Iudæi historici. *Ios. prolog. lib. de bello Iudaico.*

Titum adhuc spirantem Domitianus frater succedendi cupiditate in loculum misit. *Nicephor. libro tertio cap. 11.*

De Gotthis & Dacis triumphavit. bellum civile à L. Antonio superioris Germaniæ præside motum confecit. *Sueton.*

Multos Senatorum interfecit, partem magnam in exiliū relegavit. *Idem.*

Templum sine admixtione lignorum construxit. *Euseb.*

Primus se Dominum & Deum appellari iussit. *Cassiodorus.*

Eos qui de genere essent Davidis conquiri & interfici iussit. *Euseb lib. 3. cap. 19.*

Picti Rhoderico duce è Scythia novas sedes quæretes in Britanniam primum venerunt Domitiano Imp.

Quintilianus ex Hispania, primus Romæ scholam publicam aperuit, & stipendium è filco accepit. *Euseb. & Cassiod.*

e DE Clemente Philip. 4.

Primus ex gentibus & Græcis in Christum credidit & fuit è 70. discipulis *Dorotheus.*

Multa scripsit, inter ea epistolas ad Iacobū fratrem Domini, ut apparet è Damasi pontificali, Ruffino præfat. in libros recognitionum, Ioan. Patriarcha Antiocheno libro de potestate generalis concilij supra Papam, ut Sextus Senensis citat pag. 92. Item ex iis quæ inde ad verbum excepta sunt d. 2. 5. 23. 38. & 2. quæst. 1. & 7. 11. q. 3. 12. q. 1. 16. q. 7.

Scripsit & libros octo de constitutionibus Apostolicis, quos Æthiopes inter sacros reponunt, & Epiphanius, totaque antiquitas veneratur, ut Turrianus probat.

Horum libri octavi extrema pars sunt Apostolorum, qui inscribuntur canones. Hi enim non sunt scriptura Apostolorum, sed traditiones eorum sine scripto, scripti verò ab alio, nempe à Clemente. Vnde & eos antiqui omnes Patres, ut verè Apostolicos recipiunt, atque ad illos ceu normas & regulas omnia in Ecclesia, ad eius decorem, honestatem & ordinem exigunt.

Literis Schisma Corinthiorum composuit. *Eus. lib. 5. cap. 6.*

Constituit, ut per regiones essent notarij, qui gesta martyrum conscriberent, quorum istis sæculis provenit exitit vberimus.

Ebionitarum & Nicolaitarum hæreses variæque aliæ hereticorum turmæ. *Iren. 1. cap. 21. 22. seqq. Hilari lib. 1. de Trinitate.*

Exoriuntur autem partim è Circūcissione, partim è schola Pythagoreorum & aliorum philosophorum, ut proinde Tertullianus philosophos patriarchas hereticorum dixerit.

Ebion

Anni
christi

81

Anni
mundi

4169

Antiochiæ Ignatio.

Hierosolymis Simone Cleopha.

Principibus.

Tito an. 2. & postea Domitiano an. 15. Imp.

Pacoro Parthorum.

Akle Æthiopiæ, deinde Didima an. 10.

Ratbero Franc. duce.

93 e M. CLEMENS Romanus, sedit an. 6. mens. 6. dies 7.

Vacat sedes dies 13.

93

102

418

419

Ani
claji.
93

Anni
mundi
3829

Patriarchis.

*Alexandria Albylio, deinde
Cordone an. 10.*

Antiochia Ignatio.

*Hierosolymis Simone Cleo-
pha, deinde Zacharia an. 1.*

Principibus.

*Domitiano, Nerua, an 2.
& Traian. an. 19. ex ord.
Jmpp.*

*Vologese Pacoro, deinde
Parthorum.
Cozroe an. 5.*

Richimero. Franc. duce.

Didima, Æthiopum.

102

4190

Ebion legalia Euangelio miscens ab animatis & car-
nibus, omnique edulio ex carne facto abstinendum, &
pleraque alia docebat. *Epiph. hares. lib. 30.*

TER TIVM bellum, siue secunda Romanorum per-
secutio auctore Domitiano. an. 97. *Euseb. 3. cap. 12. Entrop.
lib. 9.*

De tristi & misera Domitiani nece. *Suet.*

In ea Ioannes Apostolus in Pathmum insulam rele-
gatur, Domitiani scilicet decimo quarto, ubi ille sibi
arcanis mysteriis reuelatum librum sacre Apocalypsis
scripsit, quam interpretatus est Iustinus Martyr. *Hier. in
Catalog. Sulpit. lib. 2. hist. & ante eos Irenaus lib. 5.*

Nerua primo suo edicto cunctos exules reuocauit.
Vnde & D. Ioannes rediit Ephesum.

Nam adhuc erat in viuis regens Ecclesias Asia, quas
Paulus fundauerat, interea dum ipse Virginem sibi a
Domino pro matre commendatam domi curaret. Ephesi
dictat Euangelia & Epistolas Ebionitarum causa, &c. *I-
renaus lib. 3. c. 3.*

Post mortem Petri & Pauli relicta Iudæa se totum ad
gentes contulit, & Ephesi proprie sedit.

Centesimum Christi nati annum clausit sua morte D.
Ioannes Euangelista.

Nam 60 anno post passionem Domini, suæ ætatis 99.
mortuus est Ephesi. *Hieron. in Catalog. & Sophron.*

Quibus adde 31. vitæ Christi, & existent centum. Sæcu-
lum verè Apostolicum. Ita non nisi vno anno Christo
fuit iunior. Idem etiam annus est memorabilis primo
Traiani principatu.

Ignatius, Ioannis Euangelistæ discipulus, primus in-
stituit Antiphonos Hymnos in Ecclesia ex visione An-
gelorum per responsoria S. Triadem canentium. Quem
canendi modum Antiochenæ Ecclesiæ suæ tradidit, vt
ubi nomen Christianorum ortum fuerat (Decimo sexto
anno post Domini ascensionem) illinc manaret Christi
& Dei canendi mos. *Socrat. lib. 6 cap. 8. Trip. 10. cap. 9. Ni-
ceph. 13. c. 8.*

Vnde & ipse Chori meminit in epist. ad Romanos.
Quæ ratio in duos Choros diuisa in omnes Ecclesias de-
riuada est, Constantij temporibus. *Basilium quadam epist. ad
Neocasarienses.*

Antea communiter canebant, vno præcinente, cæte-
ris de Ecclesiastico gradu succinentibus. *Dionys. de Eccl.
Hierar. cap. 3.*

Humana.

Iuuenalis, Martialis, Stella, Publius Staius Poetæ.
Volaterran.

Staius Surfulus Tolosanus in Gallia Rhetoricam do-
cet. Sic Gabinius Rhetor.

Sextus Empiricus Philosophus nepos Plutar-
chi.

Marinus Tyrius cosmographus, Andromachus Cre-
tensis Theoricarum inuentor Menelaus Geometra. Se-
rapion Apollonius Tyaneus, Euphrates philosophi.
Cornelius Celsus, Langus medici.

Apud Domitianum Apollonius Tyaneus postulatur
de Magia. Sic sub Antonino Pio Apulcius apud Africa
præfectum.

Onkelos (Aquiliam nonnulli putant è vicinia nomi-
nis)

nis filius Sororis Titi Imp. qui templum urbemque vastavit, Pentathecum Moſis Chaldaicè representat. Eius etiam translationem in Hagiographa & prophetas citat Elias in Meturgheman Rad. 7075. Sed non extat.

Apud Hebræos scribebant Ioseph. ben Gorion R. Gamaliel Maior, R. Eliezer. R. Iohanan ben Zacchai, Iosippus & alij plerique,

Anni
Christi

ANNVS Dom. centesimus
Quo Ioannes Euang. Ephesi mortuus,
& Traianus adu imperium.

Anni
mundi

Hoc primo centenariò doctrina sana cui hodie heretici aduersantur (nam de alia est notius) promulgatur, vel potius è veteri Testamento accepta continuatur libris noui Testamenti, quadruplici Missa, Apo-

stolorum qua Græcè superest, nostra simillima, cum Canone penè cum nostro eodem apud Clemente lib. 8. const. c. 16. 17. & seq. & citatur à Græcis, ut Bessarione, Marco Ephesio, Nicolao Meibonensi, è qua manarunt, deriuataque sunt cætera, qua per orbem terrarum deinceps sunt peracta, quotidieque peraguntur, ut in sequentibus saculis ostendam. Iacobi fratris Domini, Græcè ubique venali & in Concilio 6. Oecumenico Constantinopoli, c. 32. recepta, Matthæi, qua & Ethiopica lingua & Latina interpretatione proſtat, ac Corbon. i. oblatio inscribitur, item Canon vniuersalis. Marci Euangelistæ, quam in partibus Alexandria vsurpari refert Marcus Patriarcha Alexandrinus, qui eam celebrabat ann. 1203 in suis ad Græcos interrogationibus pag. Græca 238. Iuris Orientalis. Traditionibus Apostolicis, quas, ne è memoria exciderent, in libros retulit Clemens Apostolorum discipulus. Canones enim Apostolorum ab ipso publicati, non eorum sunt scriptura, sed traditiones sine scripto in Ecclesia ab eis relicta. (sic eos appellat Synod. Gangrensis in peroratione) de quibus & idem Clemens octo libris constitutionum Apostolicarum citatus ab Epiphano, & veteribus, inter sacros libros relatus ab Abyssinis, Dionysius libro integro de Eccl. Hier. Philo, &c. Quadragesima Cano. Apost. 68. & 69. Clemens constituit. lib. 5. cap. 13. & lib. 7. cap. 23. Ignat. ad Philippenses. Hermes Pauli discipulus lib. Similitud. quem Clemens Alex. in Stromatibus citat. Delectus ciborum, Act. 15. à sanguine suffocato & Idolothytis. Can. Apost. à Carnibus feria 4. & 6. nisi quod feria quarta apud occidentales contra quosdam Iudæizantes in Sabbathum translata est. Cætera constant, ut de Monachismo, Precibus pro mortuis, ieiunius, ceremonijs, ritibus, sacris vestibus, &c. octo lib. de constitutionibus Apost. & alijs scriptis Ignatii Martialis, Hermetis, Dionysii Areopagita, Philonis quantumuis Iudæi & à nobis alieni. Missam esse sacrificium, Canon. Apost. 3. & 4. Dionys. de Eccles. cap. 3. Vbi hostia salutaris, Martial. ad Burdeg. Ignatius ad Smyrneses, denique in superioribus quatuor Liturgijs, siue Missis. Verum illic esse corpus Christi. Ibidem & in nobili illo Ignatii fragmento, quod ex epist. ad Smyrneos profert S. Theodori. lib. 3. Polymorphi. Εὐχαριστίας ἡ προσφοράς ἐκ ἀποδύχου, ἡ δὲ τὸ μὴ ὁμολογεῖν ἢ χάριστιαν σάρκα εἶναι τὸ σῶτῆρος ἡμῶν, ἢ ὑπὲρ τῆς ἀμαρτιῶν ἡμῶν παθεῖσαν, ἢν χρῆσθῆται ὁ σῶτῆρ ἡμετέρον. Dion. de Eccl. Hier. cap. 3. pag. 150. Græci ex. per qua (Symbola) Christus significatur & μετέχεται participatur, siue una habetur, &c. & sub finem illius capitis nonnulla alia eodem pertinentia. Tēpla, Philippus & Bartholomæus templa in Asia superiore, & Syria construxerunt, Sacerdotesque & Episcopos eis præfecerunt, ex hist. Niceph. lib. 2. cap. 39. Thomas in Indijs, ibid. c. 40. & Abdias Babyloniticus de vitis Apostolorum. Conseruabant & dedicabant Philo, Clemens Basilicas appellabant maiores Ecclesias & Deo dicabant, eaque Dominica dicebant. Sequentibus saculis etiam Martyribus, & martyria nominabant. Crux Crucis signum. Dionys. cap. de defunctis. Martialis ad Burdegalenses, cap. 8. Crucem Domini semper in mente, in ore, in signo tenete. Crux enim est armatura vestra, &c.

Imagines, Imago Christi fusilis à muliere posita, quam Christus à sanguinis fluxu sanarat apud Euf. lib. 7. cap. 18. exem. Græci. Theophyl. in 9. Matth. quam euersam à Juliano Apostata Christiani in Ecclesiam reuulerunt ex Soz. lib. 5. cap. 21. Imago Christi, quam Agbarus Mesopotamia regulus, exprimendam curauerat apud Euagrium lib. 4. hist. cap. 26. Damasc. lib. 1. Apol. & lib. 4. Orth. cap. 17. Greg. lib. 7. epist. 63. Euf. lib. 1. August. de Doctrin. Christian. Syn. 7. actione 5. Et quam Nicodemus habuit, Athan. libr. de passione Christi & in 7. Synodo. Imago Christi & Virginis, quam D. Lucas pinxit, ex Aug. de Doctrin. Christian. Damasc. lib. 4. cap. 8. Niceph. libr. 14. cap. 2. Petrus & Paulus pluribus locis cum Christo picti, item Apostoli alij, ex Aug. libr. 1. de consensu Euangelistarum, c. 10. Ceremoniæ multiplices apud Clementem & Dionys. inductæ ab Apostolis primo ut essent retinacula pietatis, secundo in solemnitatem & decus sacrorum, tertio ad Theoriam.

Primatus Petri, Ibid. Dionys. cap. 5. pag. Græca 197. Ignatius in inscript. epist. ad Rom. Clem. sapius, Linus lib. de Passione Petri & Pauli. Martyrium magni esse meriti, Ignat. epist. ad Smyrneses, Antioch. Polycarpum, Ephesios, Virginum institutum, Idem ad Antioch. Heronem, Tarsenses, Philo lib. de vita cont.

Monachismus, Philo ibidem, & Dionys. de Eccl. Hierarch. Ordines Ecclesiæ septem, Clemens in Constant. & Can. Apostol. Ignatius & Dionys. passim. Preces pro defunctis, Iacobus ter in Luurgia, Matthæus in Missa Ethiopum, & Apostoli in cæteris Liturgijs. Hermes visione 3. Petrus libr. 3. recognitionum Clementis, Clemens lib. 8. Const. cap. 41. Dionys. Eccles. Hierar. c. de defunctis. Græci exem. pag. 217. 218. & in Theoria pag. 222. deinde pag. 227. quid huiusmodi precatio inuoluit, nempe ut adipiscantur, qua à Domino promissa sunt, remissionem peccatorum & sacrum premium. Purgatorium, Ibidem Hermes visione 3. Dionys. in Eccles. c. de defunctis. Diuorum inuocatio, In Luurgijs superioribus. Quin & Angelica Virginis saluatio nominatum in Iacobi & Marci ponitur. Reliquia idem & cæteri huius sæculi Apostoli & auctores probant. Quod centuria-

iores ipsi agnoscunt, nec se aliter explicant, quam arguendo Apostolos & Apostolicos. Verbi gratia. Centuria 1. libro 2. cap. 10. arguunt Ioannem Euang. quod voluntariam paupertatem doceat & eundem inculcet. Item quod spatium aliquot dierum proponat ad poenitentiam, Thomam quod Diacono caput totunderit, item septem dierum ieiunia indixerit, & ad omnia, crucis signum expresse. Quae si ab eo facta sunt, res videri vultum superstitiosas. Andream, qui dies ieiunij assignasse & quibusdam peccatoribus proposuisse scribatur. Mattheum, quod Mariam seruande virginitatis votum Deo primum vouisse predicauerit, de meritis credendum docuerit, Ieiunium Quadragesima commendauerit, Virginem Deo consecratam nefas esse nubere affirmauerit, Ducentas amplius Virgines consecrauerit in calibatu, & velamen eis sacrum imposuerit, quod denique Missam populo Aethiopico dederit. Et quod proeclioris est impudentiae, ibid. c. 4. col. 54. v. 15. & seqq. Diui Iacobi epistolam adulterinam affirmant, non autenticam, neque Apostolicam (vt & B. Iuda v. 42.) Nam (inquiunt) ab analogia doctrina Apostolica haud mediocriter aberrat in materia iustificationis & legis, in modo docendi, dum de fide in Christum, de beneficio & opere eius prorsus muta est. Non est igitur absimile vero eam a quodam Apostolorum sub finem huius seculi aut inferiori tempore scriptam esse. An illud est Apostolicam doctrinam venerari & colere? An purum aliquod seculum, siue, vt loquuntur, centuriam constituere? Si non parcunt Apostolis & Apostolorum discipulis, quid de puritate sequentium centuriarum siue seculorum ab illis expectare debes? Verum ea suo loco. Primum autem hoc seculum vere Apostolicum & proinde maculis & nauis purum. Nam ab Apostolis non modo est emensum, verum etiam superatum. Ioanes enim profanitate obiit anno centesimo. Simon autem Cleophae Iacobi & Iuda Apostolorum frater (alius à Zelote) peruenit ad Traiani persecucionem, qua sub eius medium imperium incidit. In ea enim cruce affixus memoratur ab Attico consulari, cum annum 120 aegeret. D. Iudas, vt ex eius canonica colligitur, circa eadem tempora migravit ad Dominum. Nam scripta & praedicta Apostolorum reliquorum, vt iam defunctorum citat.

Anni Christi.

Anni mundi

SECVNDVM
SÆCVLVM.

	5	
102.	f M. ANACLETVS	4190
	Atheniensis, an.	9.
	mens. 2. dies	10.
112	Vacat sedes dies.	13.
	Patriarchis.	
	Alexandria Cordone, deinde	
	Primo an.	12
	Antiochia Ignatio, deinde	
	Heroe, an.	20
	Hierosolymis, Simone Cleophae, deinde Iusto ann.	4
	Principibus.	
	Traiano Imp. an.	19
	Cozroe, deinde annis	4
	Parthenaspate Parthorum.	
	Didima Aethiopum, deinde	
	Autete, an.	2
	Alda, ann.	30
	Richimero Franc. duce.	

NACLETVS Irenæo & Græcis. Eius supersunt epistolæ tres Tom. 1. Concil,

Quartum bellum Christi 108 motum per Traianum, & aliquandiu per Adrianum continuatum: in eo occubuerunt Romæ Anacletus, Ignatius Antiochenus, alibi Publius Athen. Simeon Cleophae. Plin. epist. lib. 10. Euseb. lib. 3. cap. 26, 27, & 29. Oros. lib. 7. cap. 12. Tertia persecutio à Tertulliano & Aug. nominatur.

Vixit tunc Papias Hierapoleus Episc. Plati & Trish. Phocas Ponti episcopus miraculis clarus. Ado. Polycarpus Lucianus apostata & atheos.

Plinius Iunior, cuius monitu Traianus, qui tertius a Nerone Christianos persequebatur, temperauit persecucionem. In eius epist. lib. 10.

Traiani primus, Christi fuit centesimus.

Decimo eius anno magnam senatorum partem & Hermetem præfectum cum tota domo, admodum numerosa familia, & Quirinum Tribunum cum suis domesticis Romæ conuersum ferunt, quos Adrianus Imp. postea cremavit per Aurgilium comitem.

Summam religionis Christianæ hanc esse comperit, adhibitis etiam quæstionibus, Plinius Iunior Bithyniæ Proconsul. quod essent soliti stato die ante lucem conuenire, carmenque Christo quasi Deo dicere secum inuicem, seque sacramento non in scelus aliquod obstringere, sed ne furta, ne latrocinia, ne adulteria committerent, ne fidem fallerent, ne depositum appellati abnegarent, Quibus peractis morem sibi discedendi fuisse, rursusque coeundi ad capiendum cibum, promiscuum tamen & innoxium, Ipse lib. 10. epist. ad Traianum.

Hac de causa Traianus motam, P. Tarquinij sacrorum principis & Mamertini vrbs præfecti consilio, persecucionem cohibuit. Ipse Ibid. epist. sequenti.

Iudæi belli & seditionibus imperium turbant circa 18. Imperij Traiani. *Euseb. lib. 4. cap. 1. Dionys. Eutropius.*

Ioan. Euangelista post restitutionem suam sub Traiano factam ad vicina quæque gentium loca exiuit, ut ibi ecclesias & episcopos constitueret. *Euseb. lib. 3. cap. 22. ex Clement. Nerva potius. Nam paulo ante mortuum docuimus.*

Romani pontifices huius ætatis plures ad diuersa loca episcopos ordinarunt. *Platina & singularum Ecclesiarum archiua.* Hinc Innocentius in sua epistola, dist. II. occidentales omnes Ecclesias, itemque Africanas vel à Petro, vel ab eius aut successorum suorum discipulis propagatas esse recte narrat.

Traianus & Adrianus persecutionis quartæ auctores miserabili & tristi morte interierunt (Sanguinis effusi pœnas in sanguine soluunt.) *Dio. Spartianus.*

HUMANANA.

Sub Traiano, quod inertia superiorum principum conseruauerat, reuincit. *Florus.*

Is Romam multis restitutis ruinis & aliis ædificiis auxit, addito ubique suo nomine, quod ad eius unitatem coarguendam, Herba parietaria, falsè dictum est. Pater patriæ dictus, primus Imp. alienigena & non Italus, *Dio. in Nerua,*

Côzroë expulso, annos tres regnum Parthorum tenuit, donec Partenaspem regem eorum designauit, & Diademate ornauit.

Daciam, Scythiam, Syriam, Armeniam, Assyriam, Mesopotamiam in prouincias redegit. Imperium valde auxit, sibi Iberos iuxta Euxinum, Sauromatas, Agarenos, Arabes & Colchos subiiciens, præter urbes Seleuciam, Cresiphontem, Babylonem. *Dion. Euf. Polater.* Finem Romani imperij uoluit esse Euphratem. *Eutrop. imò Tigrim. Alij.*

In mari rubro classem ita parauit, ut per eam Indiæ fines vastaret. *Cassiodorus.*

Eius 18. an. Iudæi cœperunt ita furere, ut qui Cyrenem incolebant, Andrea duce, Romanos & Græcos sine discrimine obruncarent. Similiter in Ægypto & in Alexandria, apud Cyrenem & Thebaidem. *Dia.*

In Cypro Artemione duce, circiter 240. millia hominum obruncant. Sed eos Martius Turbo in Ægypto & Lybia profligauit. *L. Quietus in Cypro. Idem.*

Plinius minor, Plutarchus, Malleus, qui stellas spectabat ante Ptolomæum annis 41.

g PRONUNTIAVIT, conubium esse incestum, quod sacerdos non consecrasset, aut parentes non approbassent. *tom. 1. Conc. Idem Soter censuit. Platin.*

Presbyteris Romanis (qui in Cardinales abierunt) titulos attribuit, & septem Diaconos qui concioni interessent, ordinauit. Cætera infra in Dionys. an. 267.

Scriptit duas epistolas, unam ad Episcopos Africanos alteram ad Ægyptios, quæ extant, *tom. 1. Concil.*

HUMANANA.

Philo Iudæus moritur. *Hier. in Catalog.* Iulius Celsus, Saluius Iulianus, & Neratius Priscus Iurisconsulti. *Spart.*

Solinus. Cornelius Tacitus historiam annorum 56. scribit sæpe *ἐπιπέρας*, ut cum libr. 14. sine cura Deum euenire multa ait. Suetonius an. 144. id est, duodecim Cæsarum. Lucius Florus 700. *Ipse lib. 1.*

Parthi repudiato Partenaspate res suas prisco instituto administrare incipiunt. *Dion.*

Anni christi.

Anni mundi.

112.

6
g M. EVARISTVS, seu Eucharistus, natione Græcus, Patre Bethlehemita, unde à quibusdā Bethlehemitis dicitur, an. 9. mens. 10. dies 2.

122

Vacat sedes dies 16.

Patriarchis.

Alexandria primo, deinde Iusto, an. 11.

Antiochia Heroe.

Hierosoly. Iusto. deinde per ordinem Zacharia, an. 1.

Tobia ann. 2.

Beniamin, an. 2.

Ioanne, an. 2.

Matthia, an. 1.

Principibus.

Eisdem, & Aelio Adriano Imp. an. 21.

Cozroe iterum Parthorum, ann. 34.

Alda Æthiopia pretioso.

Annus christi.	7	Annus mundi
122.	h M. ALEXANDER I. Romanus, an. 7. mens. 10. dies 2.	4210
129	Vacat sedes dies 25.	4217
	<i>Patriarchis.</i>	
	<i>Alexandria Iusto.</i>	
	<i>Antiochia Heroë.</i>	
	<i>Hierosolymis Philippo,</i>	
<i>ann.</i>	<i>3.</i>	
<i>Seneca an.</i>	<i>2.</i>	
<i>Iusto 2. an.</i>	<i>1.</i>	
<i>Lewi an.</i>	<i>2.</i>	
	<i>Principibus.</i>	
	<i>Ælio Adriano, Traiani consobrino Imp.</i>	
	<i>Cozroë primo Parthorum rege 25. & antepenultimo.</i>	
	<i>Alda Æthiopia.</i>	
	<i>Odemaro Francorum rege.</i>	

Interim ipse vicinis Euphrati regionibus regnat.
h DECREVIT, vt aqua misceretur in sacramento altaris (iuxta Apostolicam traditionem teste Iust. *Apol. 2. ad Amon. & Cypr. 2. epist. 3.*) *Tom. 1. Concil. Plat.* item vt Aqua lustralis in templo & domibus priuatis ad recolendam S. Baptismatis memoriam, apprehendendam fide sanctificationem, fugandos Dæmones, morbósq; pellendos seruaretur. *Sigeb. in Chron. in Serg. 3. Cap. aquam, de Consecra. dist. 3. & tom. 1. conc.*

Idque constitutione Apostolica apud Clemen. lib. 8. Constit. cap. 17. *Spérov* hodie Græci appellant.

De cuius effectu *Epiphanius heres. 30. de Ebionitis. Theod. lib. 5. cap. 21. & in historia religiosa de S. Macedonio, Greg. Magnus lib. 1. Dialog. c. 10. Niceph. lib. 12. c. 27.*

Scriptit epistolam eruditam ad omnes Orthodoxos. *tom. 1. Conc.*

Iudæorum dux Barcozbas, qui sub an. 135 Christianos diris cruciatibus perimit, quòd subsidiū ipsi contra Imp. Rom. detrectassent, nec fas sibi esse crederent Imperatori, tanquam sublimiori potestati resistere, vel cum impiis sese coniungere, & cum Rom. bellum gerit infelicissimum. *Dion. Spartia. Iustinus, Euseb. & c.*

Vsq; ad vltimam hanc cladem, quæ sub Adriano facta est, quindecim fuerunt Hierosolymorum Episcopi, Hebræi omnes origine. *Euseb. lib. 3. cap. 5.*

Marcus primus ex Gentibus, *cap. 6. lib. 4.*

HUMANANA.

Adrianus gloriæ Traiani inuidens ab Armenia & Mesopotamia exercitus reuocauit & prouincias illas Cozroë Parthorum regi reddidit. *Volat. lib. 23.*

In Lybiam Iudæorum bellis totam penè vastatam, colonias deduxit. *Euseb. Dion. in Traiano.*

Reliquias Iudæorum quinquaginta duobus annis post Titum transfert in Hispaniam. *Iosippus.*

Gravius eorum res afflixit, quam vel Nabugdonozor vel Titus. *In hist. Hebr. de rebus Romanis,*

R. Akiba Barcozbam Messiam esse credidit, seque eius armigerum constituit. *Ibid.*

Ab Adriani Cæs. temporibus vsque ad imperium Constantini per annos circiter centum octoginta, in loco resurrectionis simulachrum Iouis in crucis tupe, statua ex Marmore Veneris à gentibus posita. *Hieron. ad Paulinum.*

Adrianus Hierosolymis deletis urbem, porco in porta scalpto instauratam Æliam de suo nomine appellauit, quod nomen ei remansit in canonibus & historiis Ecclesiasticis. Totum Imperium Rom. perlustrauit. *Dion. & Spartian.*

Existimans se fidem Christianam loci iniuria perempturum in loco passionis simulachrum Iouis consecrauit, & Bethlehem Adonis Veneris Amasij fano profanauit. *Paulin. epist. 11. ad Seuerum.* Seuerus ipse Sulpitius lib. 2. Dion. Euf. Epiph.

Templum quoque Domini ad tollendam religionem terra obruit, ac tempium aliud Veneri dedicauit, mansitque eo modo vsque Constantinum *fidem.*

Athenis miram bibliothecam struxit.

Vno tempore scripsit dictauit, audiuit, cum amicis fabulatus est. *Spart.*

Reduxit antiquum morem alendi barbam. *Dion. in*

Traia. Xiphilinus.

Antiqui enim nutriebant barbam & capillitium, vt eorum status appareret, vsque ad Urbis 454. quando Romanam primum tonsores venerunt.

Ab Aristide philosopho Atheniensi, Quadrato Atheniensi antistite Apostolorumque discipulo, & legato apertimè nobili Sereno Grannio persuasus, Christianos persequi desuit. *Euseb. lib. 4. cap. 3. 8. & 9. & in Chro. Iustin. Apol. Hiero. de viris illustr.* Cogitabat Christo templum facere, eumque inter deos referre. *Lamprid. in Alex.* quippe qui Deos omnes vnus omnia religiosissime coluit. *Paus. lib. 1.*

Per epistolam Minutio Fundano Asiæ Procons. præcipit, ne cui liceret sine obiectu criminis & probatione Christianos damnare. *Euseb. & Oros.*

* S I X T V S continuit Gallos in fide. Duæ eius epistolæ extant *Tom. 1. Conc. Ecclesiam piis statutis ornauit.* In Ecclesia Trisagion canendum instituit.

Marcus 16 Hierosolymæ reparatæ Episcopus, at primus ex gentibus an. 137. *Euseb. lib. 4. cap. 6.*

Finito bello Iudaico, quo Iulius Seuerus in Iudæam missus arces 50 diruit, 980. vicos ferro & igni vastauit, 50 millia Iudæorum cecidit, Adrianus Iudæos ingressu Hierosolymæ prohibuit. Urbem muro cinxit. Suam ex marmore factam portæ, quæ ad Bethlehem vergebat affixit. Urbem Æliam capitolinam appellauit. *Dion. Oros. lib. 7. cap. 13.*

Atque hoc fuit vltimum Iudæorum excidium, siue decima captiuitas, quibus pulsus & penitus oppressis ann. 137. Hierosolyma conceditur Christianis. *Euseb. lib. 4. c. 5. Dion. Cass. in Adrian. Pausa. lib. 1. Hugo. Floriacens. lib. 4. Lyran. in 27. Esa.*

Quos Iudæos in eo bello Adrianus cepit, in Hispaniam exulatum misit vsque ad Ferdinandum 5. Hispaniæ & Emanuelem Portugaliæ, qui sub ann. 1500 eos inde expulerunt. *Vasæus in Chron. Hispan.*

H V M A N A.

Legem tulit, ne cui è gente Iudaica liceret in agrum Hierosolymitanum accedere. *Dio. Euf. Chryf. in Lucam.*

An. 136. vrbs Hierusalem capta & solo æquata veteribus templi reliquiis igne deletis, Tumque vox Domini impleta. Non remanebit lapis super lapidem, &c.

Immanitas sacrificandorum hominum Adriani principatu ita dissoluta est, vt tamen reliquiæ permanserint apud Celtas. *Euf. lib. 4. Præp. cap. 7.*

Adrianus miserabili omnium ferè membrorum cruciatu confectus est, adeò vt sese interficiendum ministrorum fidissimis offerret, ac ne in semetipsum sæuiret, custodia charissimorum seruaretur. *Dio. Spartian.*

Phauorinus, Palæmon, Dionysius Milesius, Heliodorus insignes Rhetores. *Dion.*

Ælius Phegon Trallianus libertus Adriani hist.

i Q V A D R A G E S I M Æ ieiunium iam ab Apost. traditum. (*Can. 69. Apost. & apud Clementem lib. 5. & 7. Const. & Ignat. epist. 4. ad Philip. veteres denique omnes.*) sed à multis fortassis propter persecutiones neglectum, nouo edicto restaurauit. *Plat. tom. 1. concil. cap. statuimus, dist. 5.*

Nam vagum, neque cohærens apud omnes cum Paschate fixit, & vt proximè ante Pascha obseruaretur instituit. *Ibid.*

Proparentes Baptismi constituit, aut potius consti-

Anni
christi.

129

139

* M. S I X T V S siue
Z I S T V S Romanus, an. 10.
mens. 3. dies

Anni
mundi.

4217

4227

Vacat sedes dies 4.

Patriarchis.

Alexandriæ Iusto, deinde
Eumene an.

13.

Antiochiæ Heroe, deinde
Cornelio an.

13.

Hierosoly. Levi, Ephraim.
ann.

3.

Iosepho, an.

3.

Iuda an.

2.

Marco primò ex Gentibus,
ann.

8.

Principibus.

Ælio Adriano Imp.

Cozroe Parthorum.

Alda Æthiopia.

Odemaro Franc. duce.

9

139

i M. T H E L E S P H O
R V S Græcus Anacho-
reta, an.

11.

150

mens.

3.

Dies

22.

Vacat sedes dies 4.

4238

Anni christi.

139.

Patriarchis.

Alexandria Eumene, deinde Marco, an. 10

Antiochia Cornelio, deinde Heroë 2, an. 27

Hierosolymis Marco primo ex Gentibus, deinde Cassiano, ann. 4.

Publio ann. 1.

Principibus.

Adriano, T. Aurelio Fulvio Antoni. Pio Imp. an. 23.

Cozroë Parthorum rege antepenultima.

Alda Æthiopiæ pretioso, & mox Zeahin de Rama, an. 8.

Marcomero 4 Francorum duce.

130

Anni mundi

4227

4238

tutos & in usu habitos imperavit. Nam eorum meminist Dionys. in Eccl. Hier. & *αὐτὸς ὄνομα* nominat.

Quinquagesimam induxit, ut sublatis octo diebus Dominicis, & 5 & 6 feria ultimæ Hebdomadæ, (quibus nefas erat ieiunare) quadraginta dies pleni ieiunio dicarentur. *Carol. Magn. in fragmentis de Ritibus veteris Ecclesiæ,* quam additionem solis Clericis indixit. *Damas. in pont. & ipse epist. Decret.*

Scriptit epistolam ad viuerfos. *Tom. 1. conc.* Decorandi Christianissimi gratia rem diuinam auxit, triplicis in Natali Dominico Liturgiæ ad maiorem tanti festi solennitatem & Doxologiæ in ea concinendæ institutor. Ad hunc vsque omnes Rom. Pont. ob Christi confessionem martyrio esse consumptos tradit Damafus.

Quoniam fuit Anachorera, apparet in prima Ecclesia aliquos huius sancti instituti fuisse sectatores, aduersus eos qui monasticæ auctorem D. Antonium sub Constantino Magno faciunt. Hoc enim etiam tempore, multi Eremum incolabant metu persecutionum, & multò ante Dionysius Arcopagita tres epistolas ad tres Monachos dedit, De Ecclesiastica Hierar. Ecclesia nascente de ordine Monastico tractauit, eam purissimam Christianorum partem & è tribus à se memoratis primam pronuntiauit, Monachos *Ἐρημῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεοῦ*, dictos ab Apostolis docuit, à precandi assiduitate & conscientię puritate. Philo Alexandrinus Apostolorum æqualis de his librum de vita contemplatiua scripsit, quòd nihil haberent proprium, perpetuo precarentur, literis sacris vacarent, castè viuerent, monasteria sua domicilia appellarent, non modo Alexandria, sed & in diuersis mundi prouincijs, ut proinde D. Hieronimus in Catalog. tradiderit Marcum Euangelistam huius vitæ fuisse apud Christianos auctorem & caput. Nam apud Hebræos origo repetitur ab extremis temporibus, Numero 6. & c.

Basilides Alexandrinus hæresiarcha (qui multa delictamenta de Christi natiuitate commetabatur, plures deos, meremplycosim, fidemque naturalem esse asserbat) Saturninus Syrus, Carpocrates Alexand. (qui dicebat solam fidem iustificare. *Iren. 1. c. 24.*) hæretici. *Tertul. de heres. Iren. lib. 1. c. 22. Euseb. lib. 3. c. 8. Epiph. heres. 29. Euseb. in Chron.* Deo exosas scholas aperiuunt. *Niceph. lib. 4. cap. 2.* Sic Valentinianæ scholæ meminit, *Clem. in Strom.* Et Bardesanes Syrus è schola Valentini fuisse dicitur. *Euseb. lib. 4. cap. 29.* sed c. elipuit. *Epiph.*

Aquila Ponticus (quem quidam ex vicinitate Hebr. nominis eundem esse putant cum Onkelos Chaldeo illo interprete Pentateuchi) ex Christianismo recedens circumciditur, & Sacra Biblia ex Hebræo in Græcum primus post septuaginta interpretes conuertit. *Epiph. lib. de mensur. & pond.* E conuerso Hieron. in Epist. ad Pammachium, Christianum effectum ex Iudæo scribit, ubi & contentiosum vocat interpretem, nec verba solum, sed & etymologias verborum transferre conatum. Quate iure reici. Item diligentem & curiolum interpretem, *in 2. cap. Osee & epist. ad Damas.*

Non est ille, apud quem Scenofactoriam artem D. Paulus diuertens exercuit,

Ex Ecclesia pellitur ob Astrologiam iudiciariam, quòd geniturarum inspectionibus & natiuitatum diuinationibus vacaret, *Ibid. Epiph.*

Agrippa Castor, qui contra Basilidem scripsit. *Euseb. lib. 4. cap. 8. Hieron. in Catal.*

HVMANA.

Arianus Nicomediensis, Maximus Tyrius, Philosophi & præceptores Antonini Pij Imp. Ptolomæus Alexandrinus Mathematicus, Phaudrinus Philosophus, Aulus Gellius, Eustathius, Epictetus, Oppianus Poëta. *Eutrop. lib. 10, Cassio. Suid. Dion.*

Tum etiam Diogenes Laertius videtur Philosophorum vitas & alia scripsisse.

Ptolomæus Alex. post Milleum Mathematicum an. 41. post Hipparchum 265, ante Alphonsum 1119 fere.

Ant. Pius Adriani gener tantæ fuit æquitatis & gratiæ, ut plurimæ nationes, quæ Romanam prius à se vim repulerant, & Traiano mortuo à Romanis desciuerant, sua sponte se ei subiecerint. *Iul. Cap. Euf. 1*

Solus fuit principum sine civili sanguine, etiam si Cassius quidam eius tempore tyrannidem arripuerit. Sarius enim putauit vnum ciuem seruare, quàm mille hostes perdere, *Sparti.*

Indèque Pius cognominatus est.

Quin & Christianos vehementer obseruauit, *Xiphilinus ex Dione, Euf.*

Orbem nullo bello per ann. 23 authoritate sola rexit. *Dion.*

Iudicando Vlpium Marcellum, & Iabolenum I. C. adhibuit.

Eo imperante pax Ecclesiis fuit. *Sulpitius lib. 2.*

Ad eum Indi, Bactri, Hyrcani sagatos pacis miserunt. K S O R I P S I T duas epistolas, vnam ad omnes Christi fideles, alteram paræneticam ad Athenienses. E numero martyrum eum eximit Onuphris in *Platinam*, quod Ant. Pius æquus fuerit Christianis, & in eos persecuciones cohibuerit. *ex Xiphilino in Dionis epu.* Sic ante Syluestrum, ad quem vsque tamen vulgo traditur omnes martyrio vitam finisse, excipit Anacletum, Pium, Eleutherium, Zepherinum, Anterum, Dionysium, & Milriadem, eos confessores duntaxat nominans, quod & si morte violenta non decesserint, multa tamen à furente plebe & magistratibus passi sint.

Diuulgantur hæreses Valentini & Cerdonis, cuius fuit discipulus Martion.

Valentinus Ægyptius veniens Romam vixit vsque ad Anicetum. *Iren. lib. 3, cap. 4. Euseb. lib. 4, cap. 11.*

HVMANA.

Galenus Pergamensis medicus. *Eutrop. lib. 10. Euseb. in Chron.* Pausanias Cæsariensis. L. Apuleius Madaurensis magus & philosophus Plonicus, qui postulatus est de magi apud Claud. Maximum Africæ præfectum.

Iustinus Trogi epitomista. Nam Antonino Pio suam historiam dedicauit. Contemporaneus fuit Iustini alterius Philosophi & martyris.

I Pius hic Aquileiësis inter Cōfessores, non Martyres ab aliquibus reponitur, & sub Antonino Vero, qui Ant. Piū est proxime sequutus. Scripsit duas Epist. Ritus quosdam pios adhibuit ad decorū Baptismi & Eucharistiæ.

* Idem Pius etiam scripsit epistolam ad Verum Episcopum Viennensem in Gallia 4. qui postea Martyrio vitam finiuit. Et adhuc seruatur in Archivis Ecclesiæ Viennens. è quibus descripta à F. Ioan. à Bosco Cælestino, inserta est Floriacensi Bibliothecæ ab ipso emissæ in lucē anno 1605. vna cum Rescriptis pluribus 24. Summorum Pōtificum, ad Archiepiscopos Viennenses, vel pro sancta Viennensi Ecclesiæ.

Anni christi.

150

154

154

163

10

K M. HIGINVS Atheniensi. an. 4
mens. 3. dies 4.

Vacat sedes dies 4.

Patriarchis.

Alexandria Marco, mox
Celadio an. 10.

Alibi iisdem patriarchis &
principibus.

11

L M. P I V S I. Aquileien-
sis ann. 9.
mens. 4. dies 3.

Vacat dies 4.

Patriarchis.

Alexandria Celadio.

Antiochiæ Heroe secundo.

Hierosolymis Iuliano an. 2.
Carano an. 2.

Iuliano secundo, an. 1.

Symmacho an. 1.

Caro an. 1.

Iuliano 3. an. 5.

Anni christi

Anni mundi

Principibus,

Fulvio Antonino Pio Imp.

Cozroe, deinde Vologese. 3. an. 40. Parthorum.

Gasele Æthiopum pretioso, an. 26.

Clodomero 4. Franc. duce

12

163

M. ANICETVS SYRUS, an. 9.

4251

172

mens. 4. dies 13.

4260

Vacat sedes dies 17.

Patriarchis.

Alexandriae Celadio, Agrippino, an. 12.

Antiochiae Heroe 2. deinde Theophilo, an. 8.

Hierosolymis Juliano tertio, Capitone, an. 3. Maximo, an. 3.

Principibus.

Marco Ælio Aurelio Antonino Vero philosopho, an. 18. cum fratre L. Commodo Vero Antonino Imp.

Vologese Parthorum.

Gasele Æthiopum.

Clodomero 4. Francorū duce

Resurrectionem Domini die dominica celebrari iussit. Euseb. in Chron. Hermes pastor, Pij Pont. frater. Damasc. aliis familiaris tantum. Pauli discipulum facit Volat.

Martion Ponticus, qui docebat legem non esse bonā, materiam rerum esse malam, & alia absurda, & Gnostici auctore Prodicō orti, qui sibi summam quandam notitiā & perfectionem, licentiāque quidlibet agendi vindicabant & turpissimē vivebant, suum virus dilatant. Iren. lib. 3. cap. 4. Clem. Strom. 2. & 3.

Martion docuit Christum saluasse patres ante suum aduentum. Clem. Alex. lib. 2. Strom. tandem sub Eleuthero palinodiam cecinit. Tert. de Prescri. Sectatores Carpocratis, se quoque falso nomine Gnosticos appellarunt, hæresim terram & monstruosam cōdentes ex Simone Mago, Menandro, Nicolao, &c. Epiph.

HUMAN A.

Taurus Berythius Platonicus, Mesomedes Cretenfis Lyricus Poëta Apollonius Stoicus, & Basilides Syropolytanus philosophi & Veri Cæs. præceptores.

Rabbi Hakadosch summi apud Hebræos nominis. Seder Olam. Scripsit ad Antonium Higgeret. Hasodot. i. epistolam mysteriorum. Ab urbis suæ excidio, ann. 120. primus ad Mosaicæ legis explanationem Misna perstrinxit, quod Iudæi velut ore Moïsis traditum amplectuntur.

Eum secuti sunt Bar Cappara auctor libri, qui inscribitur Tosaphtha, R. Haia, R. Ofenā, R. Simeon auctores librorum, qui appellantur Biriethoth & Mechiltoth. R. Abraham in Cab. histor.

Post Cozroem Vologeses filius regnum Parthicum diu tenuit, cum quo Marcus & L. Verus Imperatores multa bella gesserunt, eique Assyriam & Armeniam ab Adriano relictas eriperunt.

M. SCRIPSI T epistolam ad Galliæ Episcopos, Tom. 1. concil. Clericos comam & barbam radere in clericatus insigne iussit. C. Prohibete dist. 24. Polyd. Virg. lib. 4. cap. 8. de inuent. Hoc tamen institutum Anacleto tribuit Naucleus. Martyrio vitam finiit. Damas.

QVI NTVM bellum seu persecutio Christianorum in Asia & Gallis per M. Antoninum & L. Commodum Ver. Imp. tunc martyrium passi sunt Pölycarpus Ioha. discipulus & Smyrnensis Episcopus, an. ætatis 80. qui Romam veniens hæreses Valentini & Cerdonis repressit & extinxit. In Gallia plurimi, inter quos, Justinus philosophus & martyr Appollonius Græcus, Appollonius Senator, qui primus latinorum pro Christiana religione scripsit. Fotinus primus Lugdunensis Episcopus, Euseb. c. 18. & lib. 5. c. 1. Greg. Tur. lib. 1. c. 29.

Aliis quarta persecutio. Ac tum primum intra Gallias martyria visa. Sulp. lib. 2. quæ qualia fuerint narrat Eusebius ex literis Ecclesiarum Gallicarum ad Asianas.

Fuit enim Ant. Philosophus qui quartus à Nerone persecutus est Christianos. Quem vltus est Deus, quamquam eius temporibus duntaxat commota fuerit, exercitata verò à L. Vero Commodō eius fratre & collega,

Nam prope nihil, quo summis angoribus atteri mortales solent, aut dici aut cogitari queat, quod nō illo imperante sæuierit. Quippe ab armis nusquam quies erat, pèrque totum Orientem, Illyricum, Italianam, Galliam arma feruebant, terræ motus non sine interitu ciuitatum inundationes fluminum, lues crebræ, locustarum species agris infestæ &c. Lampridius.

Ipse vero præter publicas calamitates, apoplexia correptus cum per triduum mutus languisset, tandem extinctus est in Pannoniis. Sic & L. Commodus frater tragicus exitu ictu sanguinis, imperij vndecimo periit, de quo historici,

Appollonius senator primus Latinorum pro Christiana religione scripsit *Hier. in Car.*

Egeupus historicus apud Rom. Pontificè Anicetum vinit. *Eus. lib. 4. c. 11.* Theophilus Antiochenus, Modestus, Apollinaris Hieropolitanus episc. qui fuit in hæresi Chiliastarum, & scripsit contra Montanos Musanus, Philosophus Cretensis doctores Ecclesiastici, *Eus. lib. 4. cap. 7. Niceph. lib. 4. c. 9. 10. & 11.*

Isidorus Basilidis filius, Ptolomæus, Secundus Heraeleon, Colobarsus, Marcus Valètinianj, Lucanus Martionis hæreses resuscitant. *Iren. lib. 1. Aug. de hæres. Epiph. hæres. 32. & seqq.*

Carpocratiani, qui vxores faciebant communes. Docitæ Cassiani cuiusdam sectatores, qui phantasticum corpus Christo tribuebant. Antiractæ, qui Legem secundi Dei esse dixerunt, ideoque pietatis esse putarunt legi resistere sceleratè viuendo, vt sic primo Deo gratificarentur, *Clem. Alex. Stro. 2. & 3.*

Athenagoras Philosophus Christianus, Asianus & Apollinaris Hieropolitanus Episcopus, qui Apologetica Antonino obtulerunt. *Euseb.*

HUMANÆ.

Fronto orator, Marci in Latinis literis præceptor, Apianus Alexandrinus historicus, Athenæus, Macrobius. Initio imperij Marcus Philof. qui Pio. successit, collegam creauit nouo beneuolentiæ genere fratrem Lucium Verum, Ac tum primum regnare duo Augusti cœperunt. Post hos plurima monstra imperio sunt potita vsque ad Constantinum, Deo iram suam in imperium impium portendente.

Tum ergo primum Romanum imperium duos tulit æquo iure imperantes, cū antea singulos semper habuisset Augustos. Nam Ant. Philof. inter se & fratrem imperium æqualiter partitus est. *Entrop. lib. 8. Jul. Capitol. in M. Antonino, Oros. li. 7. c. 18.*

Maurj omnes prope Hispanias vastarunt, *Inl. Capitol.* Bellum Parthicum cum Vologese, de quo Marcus & Lucius Veri triumpharunt.

SCRIPSIIT duas epistolas, prima est de fide. *Tom. Concol.* Restituit (Nam Anacletus iam instituerat) vsu solennis copulationis desponsatorum, quæ sit benedicente sacerdote. Eius martyrij nulla mentio apud Damasum.

Eum mirè laudat à beneficentia erga pauperes & hospites, itémque doctrina Dionysius Corinthius in epist. ad Romanos scripta. *Euseb. lib. 4.*

Circa an. Domini 178. Indi ad Demetriū Alex Episcopum nuntios ablegarunt, petentes vt doctores ad se mitteret. Mittitur Pantenus, qui ibi Euangelium D. Matthei Hebraicis literis à D. Bartholomæo descriptum inuenit, & Alexandriam & deportauit. *Hieron. in vita Panteni.*

Apud Bracmanes & circum ea loca Pantenus religionē docuit. *Hier. epist. ad Magnum.*

Aurelius Antoninus philosophus ex pluuia miracu-

Anni
Christi

Anni
mundi

172

981

13

.; M. SOTER (Soterius Nicephor) Fundanus, Campanus, an. 9. mens. 3. dies 21.

4260

4269

Vacat sedes dies 21.

Patriarchis.

Alexandria Agrippino

Antiochia Thephiloo, cuius extant aliqua opera deinde Maximo an. 13.

Hierosol. Antonino an. 4.

Valente an. 1.

Dulichio an. 2.

Narcisso an. 1.

Principibus.

Solo M. Ælio Aurel. Antonino Vero.

Vologese Parthorum penultimo rege.

Gasele Æthiopum.

Deinde Bese Seoch an. 4.

Faraberto Franc. duce.

Anni
Christi

Anni
mundi

181

196

14

N. M. ELEUTHERVS
Nicopolitanus Græcus.
an. 15. mens. 3. dies 2.
Vacat sedes dies 5.

Patriarchis.

Alexandriæ Iuliano an. 10.
Demetrio an. 43.

Antiochiæ Maximo, dein-
de Serapione an. 22.

Hierosolymis, Narcisso,
deinde Ælio an. 2.

Germanio an. 4.

Gordio an. 5.

Narcisso iterum an. 20.

4269

4284

losa & fulmine precibus Christianæ legionis, quæ postea fulminatrix ab eo dicta est, impetrato, in bello Marcomannico siue Germanico, persecutionem inhibuit. *Tert. in Apolo. cap. 5. & ad Scapulam. Euseb. lib. 5. cap. 5. & in Chron.*

Eam tamé victoria ethnici scriptores inuidia in Christianos vel incantationibus magicis, *vt Dion. vel Antonini precibus tribuerunt, vt Iul. Capiol. & Claudian.*

Commodus filius, quod Marciam quandam concubina, quæ Christianis fauebat, amaret, in pace reliquit Ecclesiam, *Xiphilinus.*

Egesippus in itinere quod Romam versus ex Asia habuit, plurimos episcopos conuenit, & eandem fidei apud omnes doctrinam,prehendit, *Euseb. libr. 4. cap. 21.* insignis Dei benedictio. Librum scripserat in quo omnes actus Ecclesiasticos à passione Domini vsque ad sua tempora complectebatur. *Hier. in Catal.*

Eusebius asserit eum suo tempore omnium manibus fuisse tritum. Sic suo idem Hieron.

Christianos sub Antoninis consueuisse celebrare memorias Sanctorum martyrum, agereque annuos & solennes conuentus ad eorum sepulchra, apparet ex *Euseb. lib. 4. cap. 15.*

Symmachus ex Samaritano Iudæus & Ebioneus sacra Biblia tertius post 70. interpretes in Græcam linguam transtulit. Nam vixit sub M. Antonino Vero, cum Theodotion circa initium Commodi secundi non nisi agnitus sit. *Epiph. lib. de pond. & mens.* Nonnulli quidem Theodotionem Symmacho, præponunt. Sed veteres hunc seruant ordinem in nominandis versionibus, vt *Euseb. lib. 6. c. 16. & 17.* Hieron passim,

HVMANA.

Bellum Marcomannicum. *Oros. lib. 7. cap. 5. Tertul. in Apologet. c. 15. Iulius Capiol.*

Bese Seoch Regem Abyssinorum venisse ex Oriente tradunt Annales Æthiopici.

V N I C A eius extat epistola ad Galliæ prouincias. Effecit vt magna Britannia pars ad Christum accederet. Eius martyrij non meminit Damasus.

Eius tempore paulisper persecutio conquieuit.

Sub eo etiam multi scriptores contra hæreses dimicauerunt.

Lucio Britannorum regi doctores Fugatum & Damianum destinavit. *Beda. hist. lib. 1. c. 5.*

Hæresim Encratitarum damnauit.

Prima Christianorum siue fidelium schola Apud Alexandriam, quam tum temporis, scilicet sub Commodo, moderabatur Pantenus, ex eo quod antiquo (.i. ab Ecclesiæ crepundiis) sacrarum literarum doctrina & exercitium illic vigeat. Panteno successit Clemens Alex. Deinde Origenes. *Niceph. lib. 5. cap. 18. Euseb. lib. 5. cap. 9. & Hieron. in catal.* Ad eius instar institutæ censentur Ecclesiæ collegiatae.

Marcus quidem Euangelista instituerat, vt illic essent perpetui doctores. *Hier. in Catal.* Sed hoc intelligitur de catechistis, qui simpliciter summam & elementa fidei docebant. Nam Pantenus Philosophus Stoicus cœpit fusius de Theologia disputare aduersus Hæreticos. Deinde Clemens Alexand. & Origenes. In ea docebantur Symbolum, Decalogus, Oratio Dominica, *Tertu. lib. 4. contra Martio. Socrates in histor.*

Irenæus Lugdunensis Episcopus Fotini successor. *Euf. li. 5. c. 6. & ipse li. 3. c. 3.* Quem Græce scripsisse testatur Hieron. in 63. Ezech. & inter auctores Græcos connumerat.

Dionysius Corinthius. *Hieron. in catal. cap. 37. Euseb. lib. 4. c. 22.* quem omnium doctrinarum curiosissimum vocat. *Tert. Theophilus Theol.*

Melito Sardenſis Frontonis oratoris discipulus, qui Marcum Imp. literis erudiuit, pro Christianis librum Antonino obtulit. Eglogas scripsit. *ex Euseb. Sophr. Hieron. Euseb. li. 2. ca. 22. & 23. Philippus & Pinytus Cerenſis, Bacchylus Corinthius. Ibid.*

Theodorion Ponticus (sive Ephesinus, vt ait Trithé.) primum Marcionista, demum è circumcissione Iudæus vniuersa Biblia sacra ex Hebræo in Græcum quartus post 70. tranſtulit, *Epiph. lib. de mens. & pond. Quidam ex nominis significatione eundem putant cum Ionathan Chaldæo paraphraſte, sed Achronologicè.*

Lucius Rex Britannia inſule primus omnium Regum, prædicationibus Fugacij & Damiani ed à Pont. miſſorum fidè Christi amplectitur. *Damaſ. Beda lib. 1. hiſt. c. 5. Naucel. & Polyd. lib. 2. de Angli. rebus.* Inde Britannia omnium regionum prima publicè Christo ſubdita eſt. (inquit Tert. lib. contra Iudæ.) ad Diocletianum Imp. yſque, ſub quo omni ferè religione exuta, ad idololatriam rediit.

Montanus & Appelles (quem Theodoron nominat maximum hæreticorum) cum Priscilla & Maximilla Cataphrygum hæreſim ſpargunt, Negantes Christum verū hominem, matrimonia diſſoluentes &c. *Euseb. 5. c. 15. & 18. Auguſt. in Catal. hæret. Epiph. in Panario.*

Erubescerites confiteri peccata sacerdotibus, quasi iuſti. *Hieron. ad Marcellam.*

Montanus tres quadrageſimas nouo more, & noua ieiunia introduxit. *Theod. cum vna quadrageſima eſſet Eccleſiæ. Hieron. ad Marcell. Centuriatores cent. 2. c. 5. pag. 105.* inſigni impoſtura eius hæreſim in eo conſtituunt, quod leges ieiuniorum primus præſcripſerit, quasi antea eſſe nō libera,

Heræſis Encratitarum. i. continentium prohibentium nubere, vt antea Saturninus. *Iren. lib. 1. cap. 22.* iubentium abſtinere à carnibus & vino, Tatiano, & Seuero aucto-ribus, de quibus intelligendum eſt cap. 4. Pauli Tim. 1. *Euseb. lib. 1. cap. 6. Epiph. her. 4. 5. Hieron. in Amos.*

Rhodon. *Euseb. li. 5. cap. 13. Zeticus, cap. 16. Miltiades. cap. 16.*

Bibliotheca magna noſtrorum ſollicitudine compoſita, capitolio fulmine icto, dum L. Ant. Commodus imperaret, conflagrauit. *Honorius.* Ita in mediis crucibus noſtri bibliothecas inſtruebant, è quibus Clementis, Iuſtini, Ignacij, Egeſippi, Irenæi & aliorum Sanctorum opera accepimus.

H V M A N A.

Sine Seditioſe manſit Imperij adminiſtratio ab Auguſto ad Marcum Antoninum per annos 200. Poſtquam autem Commodus eius ſ. improbitate ſua imperium cōmaculauit, inſidiis non tantum de medio ſublatus eſt, ſed & ſeditioſes continentes extiterunt. *Suidas. in Caſare.*

Anno 188. abſoluta eſt pars illa Talmud. à Iudæis, quæ Miſna inſcribitur, altera perficietur an. 505. quæ Ghe-
mara.

Anni
Christi

181

Anni
Mansi

4169

Principibus.

M. Ælio Aurel. Antonino
cum fil. L. Antonino Com-
modo 2. poſtea ſolo Commo-
do Impp. ann. 13.

Vologeſe Parthorum.

Azgua Æthiopum an. 77.

Faraberto Franc. duce.

196

4284

Anni mundi

4284

4294

15

o M. VICTOR I.
Apher.an. 10.
mens. 3. dies 10.

Vacat sedes dies 21.

Patriarchis.

Alexandriae Demetrio.

Antiochie Serapione.

Hierosolymis Narcisso iterum.

Principibus.

Solo commodo Imperatore decimo octavo, P. Aelio Pertinace Di. 85. Did. Iuliano mens. 7. L. Septi. Seuero, an. 18. qui quintus à Nerone Christum est persecutus, ex ordi. successio. Imp. an. 18.

Artabano Parthorum ultimo, an. 34. usque ad Christi 226.

Azgua Aethyopum pretioso.

Sunno Franc. duce.

Misnæ (contextus Talmudici) sapientum primus fuit Simeon iustus, qui Christum vnus excepit. Postremus iam R. Hakkados Antonino Charus. *Elias in Tisbi.* Qui Rabbi nomine intelligitur in Talmud. *R. Mose.*

Quo & mortuo desit Sacerdotium. *Fasciculus Mirrba Gen. 6.* Eum appellans, *Gen. 9.* R. Simeon ben Iohai, cuius ætate iustitiam perfecte viguisse ait eodem capite R. Selomo Iarhi.

Hinc cœperunt doctores qui Amoriam, quorum primus Rabba, postremus Rab, Ase an. 426. *R. Mose.* Hinc Rabbenu Hakkados Misnæ, Rab. Ase Ghemaræ scriptores & auctores dici solent.

Volusius, Merianus, Saluianus, Iulianus, Scæuola Iurisconsulti, Iulius Pollux, Aphthonius, Philostratus.

o VICTOR Latinorum secundus post Apollonium multa scribit. *Hieron. in Catalog.* Eius extant duæ epistolæ, vna parænetica ad Afros, altera ad Theophilum Alexand. Martyrio vitam finiit. *Damasus.*

Sextus & Iudas Chronographus Theologicè scribunt.

Prima inter Ecclesiam Romanam & Asianam siue Orientalem dissensio atrox, propter diem Paschatis, & ieiunij, in qua Asiana tanquam hæretica à corpore vnitatis per Victorem scissa est. *Euseb. 5. c. 23. & 24.*

Inde Quartodecumani hæretici habiti. *Tert. libr. de prescript. Conc. Antioch. cap. 1. Aug. har. 29. Theod. lib. 3. vl. Her. Fab.*

Prætendebant quidem Asiani Apostolorum Ioannis & Philippi traditionem, sed non obseruabant, eos propter Iudæos hoc vel cõstituisse, vel potius tolerasse, quod Synagoga esset cum honore sepelienda. Mirum autem est Centuriatores ita esse desperatos & plane spiritu Satanæ possessos, vt S. Victorem, quem Deus ipse martyrij palma honorauit, huc mysterij iniquitatis prouexisse, ac filium perditionis cõstituisse, atque formasse blasphemum. Præterea quanti est flagitij, propter odium Romanæ & Christianæ sedis, suscipere defensionem Asianorum Iudaizantium, qui publicè in cõcilio Niceno & aliis, quæ isti se recipere dictitant, damnati sunt. Est etiam impietas plusquam Diabolica centuria sexta & septima hoc solo nomine laudare Anglos & Scotos, quod ob hanc quæ sciunt esse Quartodecumanos hæresim, anathemati à prædicto concilio subiectam, sese Episcopis cum D. Gregorio & aliis Rom. pont. sentientibus opposuerint. Nam illud est tenebras dicere lucem &c. Deinde quorsum isti Quartodecumanos laudant, quando nec 14. luna, cum ipsis more Iudaico post æquinoctium vernali, nec cum Catholicis Dominico proximo sequente celebrent?

Pantenus Stoicus à Demetrio Alexandrino Episcopo in Indiam mittitur, vt Christum apud Bracmanas, Gymnosophistas & alios gentis illius philosophos philosophus ipse prædicaret, apud quos cum Euangelium secundum Mattheum Hebraicis literis scriptum prædicaret, ipsum reuertens Alexandriam secum detulit.

Nota in hoc primo Christiano post Apostolorum tempora concilio enituisse Romanæ Ecclesiæ supra omnes primatum. Nam in epistola Theophilus Cæsariensis Episcopus, qui præfuit cum Narcisso Hierosolymorum, recitat se accepta autoritate à pontifice Rom. concilium conuocasse.

Victoris auctoritatem prætendebat Artemon hæreticus. *Euseb. lib. 5. c. 28. sed falso.* Nam Theodorū coriariū Byzantinum eadem cum Artemone docentem, ab Ecclesia statim eiecerat. *Idem.*

Gallia tota fere Christiana efficitur, sub Seuero Imp. Vniuersæ enim multitudines & domus totæ ad fidem accedebant, quiduis facere & pati paratæ. *Niceph. lib. 5. cap. 7.*

Ann. 203. Scotia Christum profitetur Donaldō rege cum liberis, coniuge & nobilitate, legatis Victoris Papæ exceptis. *Hector. Boet. lib. 6. hist. Scot.*

HUMANANA.

Commodus hostis deorum, parricida Senatus *Lampridius.*

Pertinax fortunæ pila appellatus, nam ad imperium proiectus, cum esset origine gentis fordida & doctor litterarum, quæ a Grammaticis traduntur, &c. *Victor.*

Post eum multis vulneribus à Iuliano obruntatum, Iulianus ipse Didius primus data pecunia imperium mercatur. Qui proinde ad prætorium deductus est nec Senatu præeunte nec alio legitimo fatellitio, sed iis duntaxat militibus qui eum in honore constituerant, per vim palatium illi cum omni eius penu tradentibus, qui & eum postea sustulerunt. *Zosimus lib. 1.*

Seuerus Angaro Ozvoenorum rege & liberis eius in deditioem acceptis Arabiam Felicem vastat. Adiabenos vincit, fortuna magis quam consilio ad Parthorum fines nauibus delatus Artabanum Ctesiphonte expulit, vrbem cepit. *Herodia.*

Seuerus Ctesiphontem, Babylonemque cepit & Arabiam vniuersam subdidit. *Ibid.* Iudaicum quoddam bellum confecit. & Iudæos sub graui pœna fieri vetuit. *Euseb. Chron. Spartia.* Seueti filio Senatus Iudaicum triumphum decreuit. *Spart.*

Contra eum Niger & Albinus imperium inuadunt. *Zosimus lib. 1.*

riense in Palestina: & sub Artaxerxis Persæ auum, quando Artabano Partho necato, Persis gloriam imperij, qua ab Alex. Magno caruerant, restituit, vsque ad Saracenos, qui Hormisdam an. 623. interfecerunt, Heraclio imperante.

Hoc secundo centenariō superiores doctores Doctrinam sanam, quam hodie hæretici oppugnant, continuauerunt. *Missam Iustinus Martyr. Apol. 2. post Dionys. Areopag. Ecel. Hier. c. 3. & Ireneus lib. 4. c. 34.*

Liberum Arbitrium. *Iust. q. 103. Iren. toto c. 72. lib. 4. Theophilus lib. 2. ad Autoly. Athenag. Clemens Alex. In paranetico, Stromat. lib. 2. Gratia Dei, Iustificatio, fides. Clemens Strom. lib. 1. 3. 4. In padagogo & ceteri, qui ubique Christi meritum extollunt. Opera. Clemens. lib. 5. Strom. Gratia saluamur, sed non absque bonis operibus, lib. 6. Quando audimus, Fides tua te saluam fecit, non accipimus eum dicere absolute eos saluos futuros, qui quomocunque crediderint, nisi facta quoque consequantur. Theoph. lib. 2. ad Autoly. Tatianus.*

Pœnitentia. *Clemens Strom. lib. 2. & in Paranetico. Alij ubique. Alienam fidem in baptismo prodesse. Iust. in Respons. Missam esse sacrificium. Iren. lib. 4. cap. 32. Iust. contra Trypho. Alex. pontifex in sua decretali. Virginem esse aduocatam, Iren. lib. 5. Sancti Iust. q. 28. Quin & in 2. Apol. aperte fatetur Christianos colere totum exercitum honorum angelorum. Primatus Romani pont. Iren. lib. 5. Episcopi illius temporis in historia Victoris apud Euseb. lib. 5. histor. Eccles. & in concilio Palestino. Signum crucis. Iust. contra Trypho. & q. 118. Martyrium magni esse meriti. Clemens in Stromat. est expurgatorium peccatorum. Virginitas. Dionys. Corinthus apud Euseb. lib. 4. cap. 32. Missæ ritus. Iust. 2. Apolog. Clemens Strom. lib. 7. Veritas Eucharistiæ. Transubstantiatio. *Ibid. Iustin. Iren. lib. 4. cap. 34. Baptismi Christma & ceremoniæ. Iust. q. 136. Iren. lib. 1. cap. 18. Preces pro mortuis, Purgatorium. Ireneus & qui receptaculum animarum, in quo dormiant, consistere, non satis explicantes Purgatorium ne esset pœna aliqua corporea, an nudum a Deo exilium, vsque ad Origenem, qui sequenti saculo illud illustrauit. Delectus ciborum. quadragesima. Montanus hæresim condit contra quadragesimam, pro vna tres inducens. Quarta decumana hæresim de Paschate, quibus resistunt Irenæus, Victor Papa &c. Prætereo summorum Pontificū Anacleti, Euaristi Alex. Sixti, Telephori, Higini, Pij, Aniceti, Soteris, Eleutherij, Victoris, qui in hanc centuriam cadunt,**

Anni
Christi

196

PRI MV M post Apostolorū tempora consilium Casariense in Palestina à Theophilo & alijs Episcop. de die Paschatis Euseb. 5. cap. 22. & seqq. sub Elio Pertinace. Beda in Chron.

Deinde Romanum.
Gallicanum.
Ponticum.
Achaicum.
Ibid.

ANNVS Domini ducentis
simus sub dimidiatum Victoris pontificatum, quando primum post Apostolorum tempora Concilium Cesa-

206

4294

testimonia, ut hæreticis suspecta, quorum epistola suum habent locum, tom. 1. Concil. & à Turriano doctissimo contra Centuriatores authentice demonstrantur. Cetera ab istis improbata probant omnes huius sæculi auctores, ut non rogati Centu consentiant, Cent. 2. cap. 4. de doctrina col. 56. & seqq. c. 6. de ceremonijs & ritibus col. 109. & seqq. cap. 10. de Episcopis & doctoribus, columna 196. & seqq. nisi quod, ut conscientie furias placent, inclinationem doctrina, neuos, incommodas opiniones, stipulas & errores doctorum, huiusmodi fuisse scribunt. Denique qui hac etate Sacramentarios, Simonem Magum, & veteres alios hæreticos refellunt, abunde Calvinistis respondent.

TERTIVM SÆ-
CVLVM.

16

p M. ZEPHYRINVS
(siue Seuerinus) Roma-
nus an. 7.
mens. 7. dies 10.
Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandria Demetrio.

Antiochia Serapione.

Hierosolymis Narcisso ite-
rum, deinde Alexandro.
ann. 39.

Principibus.

L. Septi. Seuero cum fil. P.
Septimo Geto & Aurelio
Bassiano Antonino Caracal-
la Imp.

Artabano Parthoru ultimo
Azgua Æthiopum pretioso.
Sunno Franc. Duce.

Maximus, Candidus, Appion, Sextus, Indas Scriptores Christiani. Hieron.

Natalius confessor, quem Zepherinus excommunicauit, quod se adiunxisset Asclepiadoto & Theodoto hæreticis. Euseb. lib. 5. cap. 28.

Seuerus Byzantium, quam postea Constantinus Magnus restaurauit, euertit & in pagi formam redegit. Herodia. vallum in Britannia per 132 millia passuum à mari ad mare per vniuersam insulam duxit. Euseb. Chron.

Christianos sub graui pœna fieri vetuit. Spart. Octo primis annis Imperij non solum æquus & beneficus Christianis fuerat, sed etiam vulgo in eos furenti palam restiterat. Tert. ad Scapulam, qui liber est de hac 6. persecutione.

Motæ persecutionis pœnas luit. Nam membrorum omnium, maximè pedum, dolorem dum pati nequiret, veneni vice, quod ei negabatur, cibum grauis ac plurimæ carnis auidus inuasit, quem cum conficere non posset, cruditate expirauit. Victor.

Tunc primum tres Augusti simul fuerunt.

Papinianus cogn. Asylum iuris à Caracalla occidi iussus, quem ipsi & Getæ filiis suis, Seuerus reliquit. Cassius & Marcellus Iurisperiti. Velleius Patereulus historicus.

Cum militibus lege vetitum esset, ne haberent vxorem ex Dione, lib. 60. Primus Seuerus videtur eos ad vxores admisisse, ex Herodia. libro tertio. Tertullianus tamen, qui sub eo vixit, in exhort.

Sani
mundi.

RELIVIT duas epistolas, vnâ ad episcopos Siciliae alteram ad Ægypti. tom. 1. Con. Rei magis diuine, quam numanę intentus. Plati. canones tulit de annua saltem laicorū communione circa Paschatis festum. Eius martyrij nullâ mentionē facit Damasus. Statutum fecit, vt omnia vasa Ecclesie essent vitrea. Damasus, Valasridus & Radulphus Turorensis, aut Stannea addit Martinus Polonus. Vnde Tertulliano, qui vivebat hoc tempore lib. de Pudicitia, calices frangi faciles.

Verum non multò post etiam argentea & aurea vasa in vsu fuerunt, vt apparet è passione D. Laurentij apud Amb. lib. 2. Off. c. 18. Item ex Optato Mileuit. lib. 1. & Aug. contra Crescen. Grammat. lib. 3. c. 29.

SEXTVM bellum per Seuerum & Aurelium eius filium an. 205. in quo patiuntur Leonides Orig. pater, Callixtus PP. & plerique alij in Africa & Ægypto maximè. Spart. Tert. ad Scapulam.

Quintam persecutionem vocat Orosius lib. 7. c. 17. At Eusebius lib. 6. c. 1. & Aug. sextam,

Interiectis deinde annis ab vltimo Seueri, vsque ad primum Decij per annos 38. aut etiam plures pax Christianis fuit, nisi quod medio tēpore Maximinus nonnullarum Ecclesiarum clericos vexauit. Sulpit. lib. 2.

Imperatores motæ persecutionis pœnas luunt discerpti à militibus. Victor. & Capuol.

Hippolitus, Clemens Alexandrinus Pantæni discipulus, Ammonius philosophus ad mortem vsque Christianus, duo Origenis præceptores. Victor Capuanus. Euseb. lib. 6. cap. 2, 10, 14, 15, & 16. Niceph. lib. 4. cap. 12.

Gaiana hæresis in Africa negat baptismū nos ablueri à peccatis. Tert. de Bapt.

Heraclius in Apostolum composuit enarrationes, Hier. in Catal. Primus id argumenti genus aggressus est. Niceph. lib. 4. cap. 35.

HVMANA.

ad Castitatem, suo ævo, milites ostendit etiam fuisse castos. Itaque locus Herodiani est aliter accipiendus, nempe quòd eos admiserit ad concubinatum, non nuptias.

Artabanus Parthorum rex à Caracalla victus, deinde ab Artaxerse Persa. *Herodian.*

Artaxerxes siue Alluerus imperium Persarum restituit sub Antonini Caracallæ posteris, quod denuo per Ismaelitas deletum fuit. *R. Abra. in Cabb. hist.*

q RELIQUIT duas Epistolas decretales. *Tom. 1. Conc. Primus Ecclesiam in honorem B. Virginis ædificavit in Transyberina regione. Polyb. lib. 5. cap. 6. & 8. cap. 1. Plat. Sabell. Eo loco, quo nocte natalis Dominici è terra oleum fluxisse memorabatur.*

Ieiunia quatuor temporum, in quibus ordines sacri conferrentur, instituit, cum antea in anno semel tantum, id est mense Decembri clerici promouerentur. *Plati. Polyd.*

Quod tamen aliqui referunt ad Calixtum 2. de quo interpretentur cap. Ieiunij, dist. 76.

Tertullianus centutionis proconsularis filius D. Cypriano Latinorum scriptorum princeps. *Niceph. 4. cap. 12. Iorna. de temp. Origenis æqualis, tertius è Latinis scriptoribus. Hieron. in Catal. Nempe ante eum scripserant Latine Apollonius senator & Victor Pontif.*

Nojamos Euseb, id est, iuriconsultus. Papiniani fortasse discipulus. Nam inter eos nominatur aliquis Tertullianus. Quare & nostri stylus abundat iuris formulis & dictionibus.

Se initio à Montanistis, quorum magna erat pietatis species, decipi passus est. Vnde & contra Ecclesiam 4. libros scripsit, De Monogamis, De cibis Iudaicis, de Ieiunio contra Psychicos (sic Catholicos nominans) De pudicitia, De fuga in persecutione: verum post, Ecclesiasticæ præscriptionis vi considerata, respuit & Montanum eiusque æmulos in Hæreticis numeravit, libro De præscriptionibus.

Origenes secundus Ecclesiæ magister post Apostolos. *Hiero. cuius scripta corrupta ab hæreticis. Vnde illa dissentio inter Chrysostrum & Theophylum Alex. Sex. millia librorum scripsit. Epiph.*

Caius Orig. discipulus, quem Zephyrini Pont. tempore contra Proclum Cataphrygarum hæresis ducem scripsisse tradit. *Niceph. 2. cap. 27.*

Homouistiæ animas humanas eiusdem cum Deo essentia esse contendentes. *Orig. cap. 38. Comment. in Iob. contra quos referendum illud eiusdem, c. 37. Neque ergo Homouision aliquid Dei est. Nam non Patrem intelligit, ad quem collatus Filius & Spiritus S. eiusdem sunt cum ipso substantia, sed Deum simpliciter, cum quo nihil omnino res condita, eandem substantiam habet. Huius autem Hæresis auctorem facit Theod. lib, 1. fabul. Hæret. Marcionem. Marcionitarum itaque genus erant Homouistiæ, siue vt in Græco Origenis ομοουισται.*

HUMANÆ.

Artabanus nouissimus omnium Arsacidarum vigesimo sexto loco imperium Parthorum tenuit an. 34.

Cum Seuero, Antonino Caracalla, Macrino imperatoribus multa bella vario Marte gessit.

Postremo Alexandro Romanis imperante ab Artaxerse Persa triplici prælio victus est, regno vitæque priuatus.

Anni
christi.

Anni
mundi.

214

17
q M. CALIXTUS I.
ann. 6.

4301

220

mens. 1. dies 10.

4308

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandriæ Demetrio.

Antiochiæ Asclepiade an. 6.
deinde Phileto an. 11.

Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

L. Seuero.

Aurelio M. Basiano Antonino Caracalla, an. 6. post eum Opilio Macrino mens. 14. Impp.

Artabano Parthorum ultimo.
Azgua Aethiopum pretioso.

Hilderico Franc. Duce.

Anni christi.	Anni mundi.	18.
220.	4308	M. VRBANVS I. Romanus an. 4. mens. 10. dies 12.
224	4312	Vacat sedes mens. 1. Patriarchis. Alexandria Demetrio. Antiochia Phileto. Hierosolymis Alexandro. Principibus. M. Antonino Bestia Gog. Heliogab. Imp. an. 4. Artabano Parthorū ultimo, Azgua Æthiopum pretioso. Hilderico Franc. Duce.
224	4312	19. r M. PONTIANVS Romanus, an. 9. menses 5. dies 2.
234	4322	Vacat sedes dies 10. Patriarchis. Alexandria Demetrio. Antiochia Phileto deinde Zebemno an. 10. Hierosolymis Alexandro. Principibus. Aurel. Alexand. Seuero fil. Mammeæ Imp. an. 13. Artabano Parthorū ultimo. Artaxerse Persarum Rege primo, an. 15. Azgua Æthiopum pretioso. Hilderico Francor. Duce.

Sicque imperij Orientis summa à Parthis iterum ad Persas translata est anno à primo Arface 473. ∴ EPISTOLAM ad vniuersos episcopos reliquit. *Tom. 1. Conc.* Martyrio absumptum esse ipsa tempora, quæ Christianis horribilia fuere, rum omnes penè historici declarant. Tryphon Origenis auditor. Sub Urbano primum Ecclesia Rom. prædia possidere cœpit, quorum prouentibus alebat Ecclesiæ ministros, & eos, qui martyrum gesta conscribent. *Petrus de Natal.* Ea qui violasset vel alienasset, excommunicationi subiecit. Urbanus. *In eius epist. decretali.* Utendū in sacris, vasis argenteis & patenis, quæ prius erāt vitrea, sanxit. *Damas. Minutius Felix. Rom. causidicus. Sabell. Hieron.*

HVMANA.

Antoninus iste Heliogabalum (Deum à se fictū, à quo & cognomentum retulit) in Palatino monte consecrauit, eique templum fecit, studens in illud omnia Romanis veneranda transferre, præterea Iudæorum & Samaritanorum religiones, & Christianorum deuotionem eodem transferre cogitans, vt omnium culturarum secretum Heliogabali sacerdotiū teneret, omnes deos sui Dei ministros esse dicens. *Lampridius.*
 r Hv ic thesauros suos legasse ferunt Alexand. Seuerum, qui ita piè sensit de Christo, vt eum inter Deos referret, ac templum ei consecrare statueret. *Lamprid. in eius vita.*
 Reliquit duas epistolas ad vniuersos fideles. *Tom. 1. Conc.* In exilio Sardinensi extinctus est.
 Mammea mater Alexandri Imp. ab Origene Antiochia religione Christi imbuitur. *Suidas in Orig.*
 Arabia publicè fidem recipit. Nam Origenes literis Principis Arabum à Demetrio Alex. episc. postulatus aulam Ducis conuertit. *Euseb. lib. 7. cap. 5.*
 Mammea Alex. Imp. mater Christiana, saltem Christianis fauet & ab Origene in fide cōfirmatur. *Idē l. 6. c. 21.*
 Alexand. Seuerus in larario suo maiore sacra facere erat solitus, inter statuas suas, Christi & Abrahami imagines habens, in minore autem Virgilij, Ciceronis, Achillis, & magnorum virorum. *Lampridius.* Iudæis, quibus etiam fauebat, priuilegia sua seruauit. *Idem.*
 Cyriacum Pontiani successorem aliqui faciunt ann. 1. mens. 3. dieb. 13. quem & ideo sublatum narrant de pontificum ordine, quod inuito Romano clero, Episcopatu cesserit, & cum exercitu 11000. Virginiū Coloniam Agrippinam profectus sit, ibi martyr cum illis factus (in persecutione fortassis deciana) *Fascic. temp. Naucerus, Bergomensis, Henricus Erford.* Has tamen virgines, si quidem illæ sunt de Britannia profectæ cum Virgula Coloniam, in Attilæ expeditione cætas memorat ann. 453. Leone 1. Pont. & Martiano imp. *Guilel. Nangiac.*

HVMANA.

Alexander Mammeæ, in Persas profectus de Artaxerse siue Abagaro primo Persarum rege triumphauit, tum que Persæ primum serui apud Romanos fuerunt. *Lamprid. Herodian.*
 In aula sua doctissimos fouebat. *Idem.* Pueros alimentarios Mammeos & Mammeas e matris nomine instituit *Lamprid.*
 Vlpianus eius consiliarius & scribij magister, Pom-

ponius, Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Aphricanus, Modestinus, Celsus, Marcellus omnium optimus, Iul. Paulus, Venatus, Alphænus, Florentinus, Marcianus, Callistratus, Venuleius, Triphonius, Metianus, Proculus, Seuerus omnium doctissimus, Seuerianus omnium sanctissimus, insignes iurisperiti, quondam auditores Papiniani, Alexander Aphrodiseus philosophus, Spart.

Dion. Cassius Nicæus, historiam annor. 981. ab Vrbe ad Christi 231. contexuit. Improbis fuisse videtur. Nam infensus Senecæ, Ciceroni, Cassio, omnibusque bonis. Ex eius 80. libris tantum 25. supersunt, continentes feriem annorum 121.

Artaxerxes clade Parthorum, Orientis regno potitus se regem Magnum primus appellauit, duplicique diademate vtens, Persis antiquum imperium restituit. Quare non amplius deinceps Romani cum Parthis, sed cum Persis bella gerent, ab an. Christi 226. ad 634. per an. 410. Quo tempore rerum summa penes Saracenos esse incipiet.

Ita Persæ sub Alexandro Macedone, imperio Orientis deiecti, nunc illud sub Alexandro Romano recuperant. *Zosimus lib. 1.*

Alexandri tutor Vlpianus collegit veterum principum aduersus Christianos edicta, vt rabiem iudicum aduersus eos inflammaret. *Lactant.* In Mauritania Tingit. res feliciter gesta per Furium Celsum, in Illirico per Varum Marcinum, in Armenia per Iunium Palinatum. *Lampr.*

RELIVIT rescriptum ad Episcopos Bæticæ, & Toletanæ prouinciæ. *Tom. 1. Con.* per notarios res martyrum accuratè descripsit & in Ecclesiæ ætarium reposuit. E quo fonte hausta ferè sunt, quæ hodie de Martyribus gesta nouimus, *Vuicelius in Rom. pont. Epitome.* Martyrio vitam finisse, vt & sequentes, Fabianum, Cornelium, Lucium, Stephanum & Xistum ipsa persecutionum tempora & omnes penè historici declarant.

SEPTIMUM bellum in Christianos, præsertim doctores, Episcopos, & cæteros Ecclesiæ præsides per Maximinum, cuius cum imperio cœpit & desit. *Euseb. lib. 6. cap. 19. Oros. lib. 7. cap. 19. Iul. Capuolan.* Luit Deo pœnas. Nam cum vix triennium in imperio compleuisset, à militibus ingulatur (*Victor*) ad Aquileiam.

Ita Maximinus à Nerone sextus Christum persequitur. ficta acta Christi & Pilati vulgat, quæ in scholis docerentur *Euseb.*

Eius persecutionem, non per totum mundum, sed localem fuisse, Firmilianus Capadociæ Episcopus apud Cyprianum Epist. 75 docet. Vnde apud Euf. iussit solos Ecclesiarum præsides tanquam auctores doctrinæ Euangelicæ neci dari.

Iulius Africanus historicus. *Euseb. lib. 6. cap. 2.*

Geminus siue Geminus. *Hieron. in Catal. Euf. in Chr.*

Heraclas Origenis discipulus. *Euseb. lib. 6.*

Eusebius Alexandrinus Homiliarum vetus scriptor, vt de die Dominico, vt de Sanctis colendis. Quem Antherus in sua Epistola translatum scribit è parua ciuitate in sedem Alexandrinam.

HUMANÆ.

Primus Maximus è corpore militari sine Senatus auctoritate Imperator factus est. *Iornand.*

Germanos vicit, amicos Alexandri crudeliter necauit. Quin & eius odio præcipue persecutionem excita-

Anni
Christi.

234

239

f. M. ANTHERVS
Græcus, an.
mens. i. dies

4322

5.

12. 4347

Vacat sedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Heracla an. 14.

Antiochiæ Zebeno.

Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

Seuero imperatore vigesimo
quinto, & postea Iul. Ma-
ximino, an. 3. cum filio Imp.

Artaxerse Persarum primo.

Azgua Aethiopum pretioso.

Hilderico Franc. Duce.

CONCILIVM Carthaginense 1.
circa hæc tempora, de baptismo heretico-
ricorum. Cypr. epist. ad Iubaianum.
August. lib. 4. de baptismo. cap. 6.

Anni
mundi.

Anni
Christi.

239

21.

252

t M. FABIANVS Romanus mirabili electione, *Euseb. 6. cap. 20.* (Græcis Flavianus) ann. 13. dies 11.

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandria Heracla, deinde Dyonisio an. 17. Antiochia Zebenna deinde Babyla, an. 12. Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

Ful. Maximino vigesimo sexto, & post eum Pupieno, Balbino, ann. 1. & Gordiano Iunioris ann. 6. simul Imp. postea Philippo cum fil. Imp. an. 5. & tandem Decio Imp. trigesimo, ann. 2. Artaxerse, deinde Sapore an. 31. Persarum. BELLVM PERSICVM. Azgua Æthiopum pretioso. Hilderico Franc. Duce.

CONCIL. Philadelphia in Arabia contra Beryllum. *Tripert. lib. 6. cap. 20.*
Arabianum, cui ut superiori intersuit Orig. Euseb. lib. 7. c. 37.

Anni
mundi.
4327
4340

uit, quod in Alexandri familia complures fideles & Christiani versarentur.

Mortæ persecutionis pœnas luit. Nam vix triennio in imperio cum filio adhuc puero completo, a militibus discerptur, conclamantibus cunctis ioco: Ex pessimo genere ne catulum quidem habendum. Postea omnes, qui quoquo modo se ei adiunxerant, & amici fuisse videbantur, capti, occisi, tracti & in cloacas abiecti sunt. *Victor. & Capitol.*

Duo Gordiani in Africa Imp. facti à Capelliano Maurorum præfecto cæduntur. Hinc mox Pupienus & Balbinus à senatu creantur, addito Gordiano iunioris puero annorum 13. ad sedandam populi seditionem.

Censorinus scribit librum de die natali, *ipse. c. 15. libri sui.*
t TRES reliquit epistolas. *tom. 1. Conc.* ad eum scripsit Origenes pœnitentiam agens, quod multa male scripsisset, & causas temeritatis in Ambrosium referens, quod secreto edita & non satis expensa in publicum protulisset. *Hier. in Apologia ad Pamma. & Ocean. ubi Origenis errores recitat.*

Martyrologia conscribenda curavit. Martyribus cœmeteria paravit, Ritum sacri Chrismaris disposuit, alioqui ab Apostolis institutum. *ex Diony. de Eccl. Hier. nempe ut quotannis, vetere combusto, renouaretur. sub Decio patitur. Onuph.*

Philippus Arabs, primus Imperatorum Christianus, baptizatur simul cum fil. & Seuera coniuge. In vigiliis Paschæ ab Ecclesia repulsus ab Episcopo, nec prius admittitur, quàm peccatum homicidij, ut videtur, confessus, inter pœnitentes staret. *Sabell. Enn. 7. lib. 7. Euseb. 6. c. 24. Oros. cap. 20. & Cassi. Gazas Imperatorias tradidit Fabiano, qui idcirco à Decio imperat. interfici iubetur. Io. Marius tract. Schif. Sabel. & Bergomensis lib. 8. Imperij Philip. an. 2. completus est annus 1000. Urbis, quo seculares ludi, ea pompa & magnificentia, qua antehac nunquam celebrati sunt. Pompon. Lat. Jul. Capitol.*

Anno 1000. urbis religionem profitetur, ut & millesimus annus urbis conditæ non Idolis, sed Christo consecraretur. *Phreculphus in Chron.*

Sapori Persæ Armenia maiore, quæ magna ex parte Christiana erat, cessit. Fugato rege Tyridate & liberis eius in deditionem acceptis. *Pomponius.* Vnde Armenij religionis ergo à Persis multa passi, Gregorio pontifice.

Quirinus Philippi f. instituit Episcopatum Laurecentem in Austria ad Anasum fl. quæ postea Atrila evertit. Tandemque ob confessionem Christi temporibus Diocletiani submergitur. *Prudent. Sæi 5. c. 6. v. 10.*

OCTAVVM bellum seu persecutio Christianorum à Decio religionis face sæuissima in odium Philipporum excitatur (Septima aliis dicitur) quanquam eius edictum anno vno præcessisset & durat vsque ad Galienum: obierunt Fabianus, Cornelius, Serapion, Macarius, Babylas, Methodius Tyri Episc. Alex. Hierosolymit. qui Bibliothecam nobilem Hieros. construxit, (*Euseb. lib. 6. cap. 22.*) Theophilus Antiochenus, Agatha, Saturninus Episcopus Tholosa ac infiniti alij toto orbe. *Euseb. 6. cap. 28. & 30. Eutrop. lib. 9. & iuxta quosdam 3. Hanc Opt. libro 3. comparat Leoni Danielis. c. 7. Eam Deus ultus est pestilentia per vniuersum Imperium Roman. in 10. vel 15. annos immissa. Eutrop. lib. 9. Cypr. lib. de mortalitate.*

Quin & ipse Decius cum ne biennium quidem integrum imperasset, mox vna cum liberis in barbarico bello occiditur. *Euseb. lib. 7. cap. 1.*

In prælio aduersus Gothos. *Pompo. Latius.* Sic Gallus, qui persecutionem per manus acceptam continuabit, biennio nondum exacto cum Volusiano filio à militibus trucidabitur. *Entrop. Latius.*

Babylas Antiochiæ Decium Imp. cæde & sanguine Christianorum madentem & mysteriis eorum interesse cupientem animosè prohibuit. *Chrysof. lib. contra gentiles. Suid.*

Ex ea persecutione agitari cœpta est quæstio de lapsis contra Nouatianos.

Arabiana hæresis, contra quam Synodus coacta est. *Euseb. lib. 6. c. 37.* Helcesatarum siue Elceseorum ab Elceo in Arabia Moab. *Idem c. 38. Epiph. August.*

HUMANÆ.

Odenatus Palmyrenorum rex.

Argunthis Scytharum rex Romanorum fines vastat. *Iul. cap. in Gordiano.*

Attaxerxes vt vetus atque integrum imperium Persarum restitueret, superatis Tigris ripis ac Romani imperij finibus, excurrit per Mesopotamiam & Syriam, omnique Asiæ mari Acgeio ac freto Propòtidis terminatæ ceu veteri Persarum possessioni minuitur, & sic decedens filio Saporis imperium relinquit.

Gordianus aperto Iano contra Persas bellum mouet. Saporem regem vincit. Vrbes plurimas recipit. *Iulius Capitol. Europ. lib. 8.*

Philippus cum Sapore pacem firmat. *Zosim. lib. 1.* Urbem in Thracia de suo nomine condit.

Sub eo magna vrbs pars in ludis sæcularibus propter nocturnos ignes conflagrauit.

Plotinus Ammonij discipulus, Amelius & multi Platonici.

Herodianus historiam 60 annorum conscribit.

Valens Lucianus Rom. imperium arripuit. *Aur. Victor.*

Gothi sub Decio primum Romanis bellum intulerunt. In quo Decius submersus, filius occisus. *Iornand. Cassiod. Oros.*

Cum his Gallus, Hostilius, deinde fœdus icit, tributum eis pendens. *Pomp. Blondus.*

U A D E C I O, qui septimus post Neronem Christianos est infectatus, crudelissimè necatur, à Gallo & Volusiano *Onoph.* Reliquit Duas epistolas decretales, *Tom 1. Concil.* Alias scripsit. Ad hunc extant epistolæ D. Cypriani.

Cornelius, non, vt quidam vim facit, vt Episcopus fieret, sed ipse vim passus est, vt Episcopatum acciperet, cum Fabiani locus, id est, locus Petri & gradus Cathedralis vacaret. *Cyprian. 4 epist. 2. ad Antonianum.* eo tempore sedens, quo Tyrannus infectus sacerdotibus Dei, fanda atque infanda comminaretur, multò patientius & tolerabilius audiens leuari aduersum se æmulum principem, quàm constitui Romæ Dei sacerdotem. *Ibid.* Corpora SS. Petri & Pauli tot annis sepulta translit. *Damasus.* Multas epistolas contra Nouat. hæresin scripsit. *Hier. Euseb. Theod. lib. 3. hæret. Fab.* Pauperes & viduas supra mille quingentos aluit. *Euseb. lib. 6. cap. 43. ex ipsius ad Fabium Antioch. epist.*

Anni christi.

Anni mundi.

Carthaginense Episc. 90. contra Primum hereticum, qui ob multa & graua delicta fuit condemnatus. *Cyp. lib. 1. epist. 3.*

Romanum contra Helcesatas Christum in tormentis sine peccato negari posse affirmantes.

22

252 u M. CORNELIVS 4340
Romanus. an. 2.

254 menses 2. dies 3. 4344

Vacat sedes mē. 1. dies 5.

Patriarchis.

Alexandriae Dionysio.

Antiochiæ Fabio ann. 1.

Demetrio an. 7.

Hierosolymis Mezabenne, ann. 14.

Principibus.

Decio Imp. trigesimo.

Sapore Persarum, secundo rege.

Azgua Aethiopum pretioso.

Barthero Franc. Duce.

Schisma primum.

NOVATIANS Presbyter Romanus & heresiarcha ope Nouatiani presbyteri Carthaginensis (quem Theodoretus lib. de Fabul. hereti. & saepe Epiph. Euseb. ac plerique alij confundunt cum Nouatiano) creatur in Antipapam. Cypr. epist. ad Iubianum & ad Pompo. Hiero in Catal. Contra eum acta sunt duo Concilia. Romanum episc. 60. cum Presbyteris iudem & plurimis Diaconis. Plat. Euseb. 6. c. 43. & Carthaginense. Cypr. epist. ad Cornel. Negabat requiri Oleum siue Chrisma in confirmatione. Theod. de fab. her. Reuiciebat satisfactiones pro pœnis peccatorum. Cypr. lib. 4. epist. 2. Peccatoribus post baptismum & lapsis pœnitentiam denegabat. Chry. hom. 20. Heb. Cypr. li. 2. ep. 2. Amb. lib. de Pœn. c. 6. Primus reprobauit cōfessiones Soc. li. 5. c. 19. Secundas nuptias dānabat; baptizatos a Catholicis rebaptizabat, Idem.

TRIA Concilia celebrantur Carthagini, Cypr. ad Iubaia. Celebrerrimum fuit contra negantes infames baptizatos ante 8. diem Cypr. li. 3. epist. 8. Aug. epist. 48. Cetera apud Cypr. li. 1. epist. 2. & 4

Conc. Antiochenum Euf. li. 6. cap. vlt.

Anni mundi

Contra hunc & eius successores diu in Schismate Nouatianus S. R. E. presbyter Romæ Episcopus fuit, deinde Nouatiani in Episcopatu successores, qui Romæ vsque ad Cælestini Papæ pontificatū permanserunt, a quo deinceps publicè episcopum habere prohibiti sunt. Onuphrus è Socrate lib. 7. c. 11.

Quæstio inter Romanā & Aphricanam Ecclesiā, num hæretici rebaptizandi essent. Euseb. libro 7. cap. 2. & seqq.

Nouatianorum siue Catharorum hæresis. Euf. 6. c. 43. & 44. Cypr. lib. 2. ep. 10. lib. 3. ep. 2. & 3. lib. 4. ep. 2. Etia Istorum Lutherani & Calvinistæ spurij sunt. Nam eorum erant capita, nullum esse in Ecclesia pœnitentiæ sacramentū, nullam debere fieri sacerdoti exhomologesin, siue peccatorum confessionem. &c. Ibid. Cypr. & Pacianus lib. contra eos peculiari. Non vnum esse (Romanum in Ecclesia episcopum, è quo cæteri pendeant. Euseb. lib. 6. cap. 43. contra quod dogma Cypriani multæ epistolæ & totus liber de vnitae Ecclesiæ, quem & proinde aliqui inscripserant de Simplicitate prælatorum. Item Decretales pontificum illius sæculi Epistolæ. Nouatianus scilicet exciderat spe Romani pontificatus potiundi, quem magno ambitu petiuerat. Cypr. Ibid. Cornelius Fabio. Antioch. lib. 6. Euf. c. 43.

Eos semper proprium habentes episcopum perd u rasse Constantinopoli vsque ad illius excidium per Turcos mentiuntur Magdeburgenses Cent. 3. cap. de Hæreticis.

Hæretici & Schismatici, qui reuertebantur ad Ecclesiam, cum hac fidei professione in Africa & Romæ vbi maximè Nouatiana hæresis grassabatur, recipiebantur. Vnum Deum, Vnum Christum Dominum, Vnum Spiritum sanctum, Vnum Episcopum in Catholica Ecclesia esse debere. Cypr. li. 3. Epist. 11. Cornelius apud Euseb. ibid.

HVMANA.

Pestilentia toto orbe grassatur, maximè Alexandria & in Ægypto. Qua occasione Cyprianus librum de mortalitate scribit.

Gotthi siue Getæ prouincias Romanas ad Danubium tunc primò inuadunt.

Decius in Barbarico bello inter confusas turbas gurgite paludis submersus est, ita vt nec cadauer eius inueniri potuerit, filius vero eius interficitur. Victor.

Mox Sapor Perfarum rex Romanis penè exitialis fuit. Nam his in Mesopotamia profligatis & Mesopotamiam eis eripuit, & Imperatorem ipsorum Valerianum viuum cepit, nec vnquam reddidit.

x AD HUNC quoque Cypriani extant epistolæ scriptæ epistolam ad Episcopos Galliæ & hispaniæ consolatoriam. tom. 1. Conc.

A Valeriano martyrio consumitur. Damasus.

Moritur Origenes 70. ætat. anno. Euseb. 7. c. 1. annis 150 ante Hieronymi ætatem. Epist. ad Pammac. Sena millia librorum scribit. Epiph. hæres. 64. Auctor fuit Ecclesiarum, vt vocant, collegiatarum. Hieron.

Intra spatium 12. annorum totam sacram scripturam interpretatus est, stando libros componens. Suidas.

Opera eius trifariam secta in Scholia, Homilias, & Tomos. Hier. prolog. Homil. Orig. in Ezech.

354

23

4342

357

x M. LVCIVS I. (Lucianus Niceph.) Romanus an. 3. mens. 3. dies 3. Vacat sedes mens. 1. dies 5.

4345

y PRIMVS vestes sacerdotales & regumenta altarium instituit. *Isidor.* vel potius instituta ab Apostolis commendavit. Nam Petalo mitræ quodam genere in redina vsum fuisse D. Ioann. Evangelistam Polycrates apud Eusebium testatur. Vestis splendida sacrificantium apud Clement. libr. 8. Const. c.16. vestis pura pontificum apud Dionys. in Eccles. Sacratæ pallæ in veteri Canone Soteris. Eucharistiz operta velataque apud Origen. Homil. 5. Num. & alibi Ornamenta, cum Optaro libr. 3. Instrumenta Dominica, cum August. epistol. 165. intelligebant autem vasa, & vestimenta & eiusmodi quæ ad ministerium Dei consecrabantur, *vt ait Iustinian. 6. sacra, de rerum diuisione. & legib. Sancimus Codic. de sacrosanctis Eccles. & quæ ad cultum Dominicæ passionis pertinent, ex consortio corporis & sanguinis Domini veneranda, vt Hieronymus inquit epistola ad Theoph. ante libros Paschales.*

Hoc vero decretum Stephano tribui videtur, quia sacra & Ecclesiastica vestimenta in vsu quotidiano non habenda decreuit. *Ipsæ epist. 1. Damasus cap. 24. Beda & Ado in Martyrologio.*

Reliquit duas epistolas decretales, tom. 1. Concil. Inter Missarum solennia occiditur, *Platina.* Sub Valeriano, martyrio afficitur. *Damasus.*

Ad hunc scripsit Cyprianus, seorsum libr. 3. epist. 13. qua cum rogat, vt faciat plenissimas litteras ad coepiscopos in Galliis constitutos, vt Martianum Arelatensem, à sua communicatione segreget, & alias dirigat in Prouinciam, & ad plebem Arelate consistentem, quibus abstento Marciano, alius in locum eius substituat. Audis autoritatem Romani Pontificis in Gallos, dum eorum Episcopos abstinēt, id est, abdicat & deponit.

Quæstionem an hæretici sint rebaptizandi decedit, *Euseb. lib. 7. cap. 2.*

Qui propterea Heleno, Firmiliano & cunctis per Ciliciam, Cappadociam, Galatiam & vicinas gentes Episcopis excommunicationem minatus est, *Ibid. c. 5.*

Noëtij & Sabellij hæresis oritur apud Ptolemaida Pentapoleos, *Lybia. Theod. Euseb. 7. cap. 4. & 5. Hilar. lib. 6. de Trin. Basil. contra Sabell. Epiph. in pana.* Tamen Caluinus in Institut. lib. 1. cap. 13. sect. 4. scribit hunc post Arrium vixisse, magna antiquitatis, vt aliarum rerum, ignorantia.

Sabelliani inter cætera culpabant Catholicos, quod eorum multi fierent Monachi, *Basil. epist. 63.*

Emerferunt & alij hæretici aquam vino in Eucharistia non miscentes, *Cypr. lib. 2. epist. 3.*

Floret impius ille philosophus, nomine Malcus, cognomento Porphyrius, Plotini discipulus. *Ipsæ in vita Plotini, Euseb. 6. cap. 14. Scripsit in Christianos 14. libros, Suid. & Hieron. in Daniel.*

NONVM bellum in Christianos per Valerianum Imp. *Euseb. 7. cap. 9. & seqq. Oros. 7. cap. 22. Pompon. Latrus in Valer.*

In eo Cyprianus truncatur capite, Lucius Stephanus, Sixtus PP. Hyppolitus, Laurentius Diaconus vno mense ante Cyprianum & alij quam plures martyres occubuerunt. *Euseb. in Chron. Amb. 1. offic. cap. 41.*

Valerianus ergo octauus post Neronem Ecclesiæ hostis fuit; vnde & eius persecutio octaua dicitur à Sulpitio, *Euseb. Aug. Oros.*

Anni christi

Anni mundi

Patriarchis

Alexandriae Dionysio.

Antiochie Demetrio.

Hierosolymis Mezabenne.

Principibus.

Gallo Hostiliano cum fil. Volusiano, an. 2. vsque ad Valerianum & Galienum Impp.

Sapore Persarum secundo.

Azgua Æthiopum pretioso.

Barthero Franc. duce.

24

y M. STEPHANVS I.

Romanus, an. 7.

mens. 5. dies 2.

Vacat sedes dies 22.

Patriarchis.

Alexandriae, Dionysi

257

264

Anni Christi

Antiochia Demetrio, deinde Paulo Samosateno Harsarcha. an. 11.

Hierosolymis Mezabenne. Principibus.

P. Licinio Valeriano cum fil. Cornel. Licinio Gallieno Imp. an. 4. deinde solo Gallieno, ann. 11.

BELLVM PERSICVM

Sapore Persarum 2.

Herch Æthiopum pretioso, an. 21.

Bathero Franc. duce

Conc. Carthaginense Episcoporum Africanorum prasente Cypriano contra baptismum hereticorum. Cypr. ad Stephanum. Sed ydem patres sententiam mutarunt, & contrarium decretum emisserunt. Hieron. contra Luciferianos. Vnde Aug. epistol. 48. istud cocilium aut vel fuisse fictu, vel mutatum.

264

25

z M. S I X T V S II. Atheniensis Philosophus, an. 2. mens. 10. dies 23.

267

Vacat sedes mens. 1. dies 5.

Anni mundi

A sapore captus ignominiosa seruitute, deinde morte conuenit. Tam claro Dei iudicio territus Gallienus pacem Ecclesiis trepida satisfactioe restituit. Oros. lib. 7. c. 15.

Sicque pax fuit Ecclesiis per annos ferme quinquaginta. Sulp. lib. 2.

Impia illa persecutio effecit, vt Valerianus ad bellum Persicum profectus, in manus Saporis Pers. regis viuus venerit. A quo captus Scabelli loco Saporis fuit in equum ascensuro ad mortem vsque. Neque enim vnquam a filio Gallieno redimi potuit. Aurel. Victor.

Quin & tandem excoriatu saleque conditus. Euseb. in Sermone ad conuentum Sanctorum.

Præterea filio Gallieno miserum imperium attraxit. Sub eo enim nulla reip. pars fuit integra, triginta tyrannis exortis, qui vno tempore alij in aliis terris exercuere imperium, in quibus etiam scemina Romano illuserunt imperio. Trebellius, Vopiscus, Eutrop.

Dionysius Alexandrinus Origenis discipulus. Euseb. li. 6. & 7 qui præter alia multa, scholia in opera D. Dionysij areopagitæ. quæ extat, scripsit. Anast. Antioche. év od'v'v'v. Ea citat Maximus antiquissimus eiusdem Arcopagitæ interpres, prima annotat. in 5. cap. de celest. Hierar. & alibi.

HUMAN A.

Cilicia, Syria, Cappadocia à Sapore vastantur Alemanni Galliis hostiliter vexatis in Italiam transgrediuntur. Gotthi Pontum, Græciam, Asiam populantur. Quadi & Sarmatæ Pannonias occupant. Germani in Hispania Taraconem oppugnant. Euseb.

Imperium Romanum tunc cadere cœpit, ex orientibus vbique tyrannis, quos 30. Gallienus partim occidit, partim debellauit, vnde nonnulli hic constituunt interregnum. Treb. Pollio Oros. lib. 7. c. 22.

Omnibus ferè prouinciis odio Gallieni deficientibus, quæ imperij perturbatio durauit annos plus 15. vsque ad Probum, qui omnes tyrannos sibi nomen & insignia Imperatorum sumentes oppressit.

Porphyrius, Iamblychus & similis farraginis Platonici.

z E P H I L O S O P H O Pontifex. Duas reliquit epistolas, quarum prima est de Trinitate. 1. Tom. Conc.

Huic Laurentius Diac. inseparabiliter adhæsit vsque ad extrema vitæ supplicia. Ecclesia tum auro & opibus in vsum ministrorum & pauperum abundabat. Amb. lib. de Officijs.

Sub Valeriano martyrium facit. Damasus.

Post eius mortem persecutionis atrocitatem sedes annos duos vacauit decerptis 15. diebus, quanto tempore Romani Presbyteri, vacanti Ecclesiæ præfuerunt. Damasus.

Platina triginta quinque dies tantum numerat, quod hic secuti sumus.

Finita persecutione Gallienus edicta pro Christianis facit inter ea, vt loca τῶν καλεμένων κοιμητηρίων, Cœmeteriorum, quæ vocabantur, reciperent. Euseb. lib. 7. cap. 13. pag. 75. exemp. Græci. Ita à prima Ecclesia eorum fuisse solennem vsum & nomen audis, ad quæ propterea persecutionē renouans Iouius Maximinus conuentus fieri

alio edicto post vetuit, *Idem lib. 9. c. 2. pag. 101.* In his quid fieret lege apud Greg. Turonensem lib. de Gloria confessorum, capit. 63. nempe frequens occulti psallenti mysterium. Sic enim appellat mysticam mensam pro defunctis.

Sic pax Christianis reddita per annos 40. vsq; ad 19. Diocletiani, adeo vt facultas regendi prouincias & iurisdicendi Christianis concessa fuerit, vrbes integræ Christum profiterentur, &c.

Victorinus Pictauiensis. Tryphon, Phileas Thebaidæ, Archelaus Mesopotamiæ, Eusebius Laodiceæ Episcopi, & Melchior Antiochenus Presbyter, contra hæreses, & in sacra Biblia scribunt. *Hieron. in Chron. Trib. de script. Eccl.*

Nepotiana hæresis. *Eus. lib. 7. c. 23.* à Nepote episcopo Ægypti, qui & laudatur alioqui ab instituta quadam Psalmodia. *Ibid. c. 2.*

Paulus Eremum primus colere incipit. Hinc Eremitarum origo. *Hieron. in eius vita.* supra tamen audiuius è Damaso Telephorum nonum à Petro Pontificem fuisse Anachoretam. Nempe Anachoretica vita potest transigi extra deserta & inculta loca.

HUMANÆ.

An. 265. Germani vltiores Hispaniam, præsertim Tarraconensem per 12. fere annos deuastant. *Oros. lib. 2. ca. 15. Rhenanus lib. 1. rerum. Germ.*

a H V I V S origo ignoratur. Hoc tantum scitur fuisse Monachum, *Damasus.*

Vnde apparet in prima Ecclesia inter medias persecutiones, extitisse qui hoc S. institutum profiterentur. hoc enim etiam tempore Paulus cuius vitam scripsit Hieronymus, Eremum incolebat sine metu persecutionum Decij & Valeriani, siue Sanctæ Philosophiæ studio.

Scripsit epistolam ad Seuerum Cordubensem, *Tom. 1. Conc.*

Presbyteris Romanis (qui Cardinales postea appellati sunt) paræcias vrbis distribuit, itémque Episcopis Dioceses, vt se quisque certis contineret limitibus. Tale aliquid accidit in vetere Synagoga, scribente Iosepho libr. 7 cap. 9. Ante Dauidem quilibet Leuita vndecumque venisset Hierosolymam, quolibet tempore habebat potestatem ingerendi se ministero citra discrimen (è Deut. 18. v. 7. Sed postea Dauid in 24. ordines ministros templi distinxit (1. Paral. 24) vetuitque ne alij aliorum ordinem perturbarent. In quo cum Mose pugnabat. *Hæc ille.* Pugnare autem intellige non contra Mosem decernere, sed præter Mosem, vel nõ Mosem, sed abusus è Mosis lege ortos corrigere. Quod de reliquis similiter censendū, quæ legimus ab Ecclesia Ecclesiæve pontificibus ad superiores ætates addita. Nam Ecclesia perpetuo proficit & pro natis occasionibus noua aliqua pietati commoda profert. Sic Salomon minimè contentus Mosis & superiorum temporum simplicitate, ad illius exemplar, quantumuis à Deo præscriptum, innumera adiecit, de quibus sup. pag. 115. & seq.

Primus cõsecratus fuit ab Ostiensi Episcopo Maximo, atque hinc statutum, vt Papa ab Episcopo Ostiensi deinceps consecraretur. *Sigibert. in an 1181.*

Anni
ChristiAnni
mundi

Patriarchis.

Alexandria. Dionysio.

Antiochiæ Paulo Samosaten.

Hierosolymis Mezabenne,
deinde Hymeneo, an. 31.

Principibus.

Eisdem Imp. & reg.

H Her. Æthiopum.

26

a M. DIONYSIVS
Græcus ex Monacho
PP. primus, an. 6.
mens. 2. dies 4.

Vacat sedes dies 6.

267

273

4311

4361

Patriarchis.

Anni mundi

4355

Alexandria Dionysio, mox Maximo, an. 18.

Antiochia Paulo Samosateno, deinde Domno, an. 3.

Hierosolymis Hymeneo.

Principibus.

Solo Gallieno (qui aliquam pacem dedit Christianis edito publico persecutionem amouens Euseb. 7. cap. 20.) & post eum Flavio Claudio Imp. ann. 2.

Sapore Persarum secundo, deinde Ormisda, an. 1. d. 10.

Amplificauit Ecclesiam Catholicam. Cui non defuit sedes Hierosolymitana, Antiochena & Alexandrina, multis vbique subortis hæresibus. Extat epistola Antiocheni concilij ad ipsum, & ad alios episcopos contra Paulum Samosatenum apud *Euseb. lib. 7. c. 26.*

Tunc obiit Dionysius Alexand. Origenis. olim auditor. *Euseb. 7. cap. 25.* Postquam apologiam edidisset ad Dionysium pap. & sibi falso obiectos errores refutasset ac docuisset filium Dei patri esse consubstantialem, non opificium. *Athanas. ep. ad Ariano, & in Synodo Arim. Niseph. ex Basilio lib. 6. c. 25.*

Floret Gregorius Neocæsariensis Ponti Episc. à Latinis magnus, à Græcis mirabilis seu mirificus ob crebra miracula cognominatus, dictusque Theodosius. *Euseb. 7. c. 24. Plati.*

Paulus Samosatenus Artemonis & Ebionitarum hæresim re suscitatur, Christum à sola Maria ortum docens. *Euseb. 7. c. 23. & lib. 5. cap. 27.* Eam cum Ariana confundit Caluinus contra libel. de Offi. pij viri.

Ab eo Paulianistæ, c. 19, Niceni concilij, siue Pauliani apud Aug. de Hæres.

Malchion linguæ Græcæ professor scholæ Antiochenæ præest. Samosatenum expugnat. *Euseb. lib. 7. c. 29.*

HUMANANA.

Zenobia Persæ deuictis Romanis, Syriæ & Phœniciæ gubernatricem dant. Quæ quia cum Iudæis sentiebat, facile Paulo Samosateno gratificata est. *Theodori de her.*

Gallienus pacem nostris concedens, permittit recipere, quæ prius amiserant, cœmeteria. *Euseb. lib. 7. c. 13.* aduersus Posthumium, qui 7. annis iam imperatorum nomen tenebat in Gallia, exercitum mittit & Francos Rheni accolæ sibi adiunxit. Atque hic primum Francorum mentio in Romanis bellis.

Victorinus, quem consortem imperij Gallici Posthumius fecerat Lolliano Posthumij percussore cæso, solus illic imperat. deinde Marius Faber Ferrarius triduo mox Terricas. Quo victo Aureolus pacem cum Gallieno facit. Quæ cæde Gallieni, soluta à Claudio Imp. vincitur & imperio exiit.

Sapores rex Persarum secundus, qui antea à Gordiano victus fuerat, Syriam, Ciliciam, Capadociam populatus, Valerianum Imp. capit. *Europ. Iulius Capitolinus.*

Odenatus Palmyrenorum Rex Orientis imperium occupat Sapore cæso, & castris ad Cresiphontem locatis. *Treb. Pollio.*

A Gallieno in regni consortium assumptus Augustus dicitur. Mox insidiis consobrini sui Mæonij cum Herode filio suo occiditur.

Zenobia eius vxor cum filiis Herminiano & Timolao regnum Orientis administrat. Palmyreni Sabba & Timogene ducibus bellum Ægyptiis inferunt. *Treb.*

Tetricus inuasit Hispanias & Gallias vires & netuos imperij. *Ibid.*

Claudius Imp. 320000 Gothos, Pontum, Græciam, Macedoniam, Illyricum, & Italiam vastantes occidit. *Treb. Pol. in Claud.*

Fratrem Quintillum collegam habuit diebus 17.

4361

b FOELIX tres reliquit epistolas, tertia est erudita de fide. Nam tum Ecclesiam vexabat Satanas & ferro tyrannidis & Stylo hæreseos. S. Martyres in Ecclesiæ diptyca reposuit. Martyrio coronatur. *Damasus.*

DECI MV M bellum seu persecutio per Aurelianum Imp. qui primus Imp. diadema capiti imposuit, *Vsperg. Euf. cap. 25.* vbi tamen meditarum persecutionem solum non executum Aurelianum videtur significare. Quo facit, quod Eutropius, Vopiscus & Euf. in Chronico prodiderunt, Aurelianum posteaquam persecutionem decreuisset, fulmine subito territum paulo post interfectum esse. Quare à paucis nominatur inter persecutiones.

Manichæorum hæresis à Manete siue Manichæo Persa sumit originem. *Epiph. Euseb. 6. c. 26.*

Negabat liberum Arbitrium. *August. lib. de Libero Arbitrio.*

Rex Perfidis ei cutem detrahi iussit & ita interfici. *Epiph. hæres. 66.*

Afferbat, Baptisum in aqua nihil cuiquam salutis afferre. *Aug. de hæres. c. 46.*

Error eius de duobus diis, bono & malo, quorum malus res istas inferiores moderetur, bonus nihil hic agat, hodie perdurat in Perside, Indiis & cæteris Orientalioribus Prouincis. Quare & Idolum in suis fanis habent ei prorsus simile, quo nostri pictores Diabolum exprimunt, nigrum cum cornibus, dentibus, aliquot recuruis ex ore prodeuntibus, simum, &c. *Orosius de Emanuele.*

Vnde inter mundi legislatores reponitur ab Hebræis, quibus res Orientis non fuerunt ignotæ. *R. Abraham in Cabb. El. in Tisbi.*

Adam discipulum in superioris Orientis partes emisisse fertur. *Epiph. in Pan.*

Vnde fortasse fabula Adam in Indiæ aliqua parte sepultum, eiusque sepulchrum ab Indis celebrati & colli, apud hos, qui de rebus Portugalensium hodie scribunt.

De eo sic *Cabbala hist. Heb.* Diebus Saporis regis Persarum prodiit in mundum Manes contendens duos esse deos, Vnum viuificantem & efficientem bona omnia. Alterum interficientem, & omnis generis mala inferentem. Legem sui cerebri Magis persuasit, euasitque in gentem magnam. Sed interemit eum Sapor astu. Et *Elias in Tisbi*, ab hoc hæreticos appellamus Minim siue Mineros.

Cyrillus Antiochenus Episcopus, Dorotheus Eunuchus doctus in Hebraicis & Græcis, Anatolius Laodiceus theologiæ scriptores. *Euseb. in Chron. & hist. Eccles. 7. c. 32.*

Anatolius scholæ Aristotelicæ Alexandria præficitur. *Euseb. lib. 7. c. 32.* multa scripsit. *Hiero.*

Aurelianus Initio Christianis ira æquus, vt suam etiam in frequentissima cõtra Paulum Samosatenum Synodo, Antiochiæ auctoritatem interposuerit, & Samosatenum de Ecclesia cedere nolentem exire manu publica compulerit, præcipiens Episcopatum tradi, quibus Italia Sacerdotes & Romanus Pontifex, quem Christianorum summum esse intellexerat, scriberent. *Euseb. lib. 7. c. 25.*

Quare Dominus Samosateno est substitutus. *Ibidem.*

Hac enim etiam ætate celebris & florens erat Petri & Romanæ Ecclesiæ primatus potestatibus inferni terribilis. Nã & cū prædicabat. Porphyrius Ethnicus in libris

Anni
christi

H. Herch Æthiopum pretioso.

Bathero Franc. Duce.

CONC. Romanum de filij consubstantialitate, Athan. de Syn. Arimin. & in epist. contra Arianos de sementia Dionys. Alex.

CONC. Antiochenum contra Pan. Samosatenum, Euseb. 7. cap. 23. & 25.

273

27

b M. FOELIX I. Romanus, an.

mens. 3. dies 15.

277

Vacat sedes dies 5.

Patriarchis.

Alexandria Maximo.

Antiochia Domno, deinde Timacho, an. 6.

Hierosolymis Hymeneo.

Principibus.

Claudio trigesimo quarto,
Imp. deinde Aureliano an. 5.
mens. 6.

Varabane, an. 5.

Herch Æthiopum pretioso.

Clodio Franc. Duce.

CONC. alterum Antiochenum con-
tra eundem Samosatenum. Eus. lib. 7.
cap. 25.

Vivumque Aurelianus Imp. initio
Christianis æquus sentiens à Rom.
Pontifice approbati ratum esse iussit.
Theod. de fab. heret.

28

277 c M. EUTYCHIA-
NVS Lunensis Tuscus.
ann. I.

mens. I. dies I.

278 Vacat sedes dies 8.

Ani mundi. contra Christianos, vt inuidiam D. Paulo conflaret (*He-
ronym. in 2. Gal.*) Tertul. lib. de Pudicitia proximè scripserat
Claves Soli Petro commissas & Ecclesiam super ipso
extructam esse. *lib. de Preser.*

De monogamia & alibi Romanā Ecclesiam fœlicem,
Ecclesiarum matricem, &c.

Cyprianus nouissimè martyrio coronatus, *lib. 1. epist. 3.*
& in tractatu de Vnitare Ecclesie, siue de simplicitate pralato-
rum. Principalem Ecclesiam Petri Cathedram, à qua vni-
tas sacerdotalis exoritur. Ibidem, Ecclesiam supra Petrum
esse fundatam, vt & alibi passim, vt *lib. 4. epist. 9. Tract. 2.*
De habitu Virg. in epist. ad Iubaianum, epist. ad Quiri-
num. Sermo. 3. de bono patientiæ. Lib. autem. 1. epist. 8.
Vnum esse Deum, & vnum Christum, & vnā Eccle-
siam, & Cathedram vnā super Petrum, Domini voce
fundatam, aliud sacerdotium constitui non posse, &c.
lib. 3. epist. 11. Vnum Episcopum in Catholica Ecclesia
esse debere, è quo cæteri pendeant, *lib. 4. epist. 8.* Ro-
manam Ecclesiam (hic temetipsum prodidisti Centuria-
tor. 3 Cent. pag. 84.) ab omnibus aliis pro matrice & ra-
dice Catholicæ Ecclesie esse agnoscendam. Et ex Græcis
eiusdem sæculi Origenes secundus Ecclesie magister
post Apostolos (sic enim eum vocauit Antiquitas) super
Petrum ædificatam esse Ecclesiam, in Psalm. 1. citantibus
Euseb. lib. 6. hist. cap. 18. Niceph. lib. 5. cap. 16. Petrum Ec-
clesie esse fundamentum & petram solidissimam, super
quam Christus fundauit Ecclesiam, *homil. 5. in Exod. &
tract. 5. in Matth.*

Petrum Apostolorum esse principem, *homil. 17. in
Lucam.*

HUMANANA.

Aurelianus Sueuos & Sarmatas vicit *Triub.*

Marcomannos ad Placentiam, & Barbaros in Illy-
rico & Thracia. Hinc ad Orientem mouens multa amif-
sa recipit.

Zenobiam Palmyræ, Ahtiochiæ & multarum regio-
num Orientis reginam cepit, & in triumphum catenis
aureis vincatam post sumu currum traxit.

Primus Diadema apud Romanos capiti innexuit, gem-
misque & aurata omni veste, quod adhuc fere incogni-
tum Romanis moribus videbatur, vsus est. Porcinæ car-
nis vsu populo instituit. *Sextus Victor.*

Aureliam Gallie vrbe struxisse dicitur, & de suo no-
mine appellasse.

Sæuus & sanguinarius omni tempore, etiam filij foro-
ris interfector, ab amicis interfectus est in itinere
medio inter Constantinopolim & Heracleam. *Victor.*

278 c MARTYRES Christi 342 suis manibus sepeliuit,
constituens ne vllus Martyr sine Dalmatica, aut collobio
sepeliretur. *Damasus.*

Duas reliquit epistolas. Prima est de veritate Domi-
nicæ incarnationis ad Iohannem & omnes Betycæ Epi-
scopos, *1. Tom. Concil.*

Martyrium patitur. *Damasus.*

Eius decreta habentur apud Gratianum 20. q. 2. cap.
statuimus.

Quidam inter hunc & Fœlicem numerant Marcum
confessorem, quem dicunt sedisse 8. ann. Mens. 2. D. 10.
eumque solum martyrium post tot continuas persecu

tiones euasisse, quod ex veteribus historiis & ratione temporum consistere nequit. *Fascic.*

H V M A N A.

Septimius apud Dalmatas Imperator effectus mox à suis obruncatur. *Victor.*

Monetarij in vrbe rebellantes, vltima crudelitate ab Aureliano afficiuntur. *Idem.*

Tetricus quoque in Galliis Imp. factus ab eodem corrector Lucaniæ designatur cum ioco, Sublimius habendum regere aliquam partem Italia, quam trans Alpes regnare. *Idem.*

d E X T A T eius epistola de veritate incarnationis. Inter martyres à Damaso reponitur.

Sacros ordines quatuor minores, duos maiores ante sacerdotium instituisse fertur. *Volater.*

Sed falsò & indoctè. Caius quidem in sua epistola hos gradus enumerat & commendat, ac iis ad Episcopatum conscendi docet: vetum ante eum id fecerit Cornelius epistola ad Fabianum Antiochenum apud Euseb. lib. 6. cap. 43. qui se Romæ inter medias persecutiones habere asserit Presbyteros 46. Diaconos, Subdiaconos 7, Acolythos, 42. Exorcistas cum lectoribus & ostiariis 52. Et Cyprianus ad eundem Cornelium Papam initio epist. 55. se Saturnum Acolythum habuisse narrat, quem in lectorem ordinatum dixerat epist. 24 ad Presbyteros & Diaconos fratres. Et epistolarum exemplaria quædam mittit ad eundem Cornelium per Messium hypodiamonem & Nicephorum Acolythum epist. 42.

Et sursum versus Ignatius in fine epist. ad suos Antiochenos gradatim eos nominat & salutatur. Clemens epist. 3. denique Apostoli ipsi Can. Apost. 42. & 43. quem quidem canonem semper habuisse vim Chrysosto. docet hom. 53. operis imperfecti. in Matth. Vt omitram Ambrosium illud Eph. 4. *Dedit quosdam Apostolos*, de horum 7 ordinum officii interpretantem & Hieronymum Onesimum Pauli Acolythum vocatè prolog. epist. ad Thess. & Synodum Carthag. 4. cui subscripsit August. eorum antiqua ministeria exponentem.

Hierarchitarum siue Hieracitarum hæresis. *Epiph. August. de hæres.*

Archelaus Mesopotamiæ & Titus Bostræ in Arabia episcopi Manem oppugnant. *Hier. in Catal. Nicephor. lib. 6. cap. 32.*

Theonas Alexan. qui ob elegantiam & eruditionem Origenes Iunior nominatus est. *Hiero. in Catal.*

H V M A N A.

Tacitus, cum sex menses vacasset Imperium, ex S. C. Imperator euadit. Cui post 6. alios menses mortuo cum succedere esset conatus Florianus frater, tandem Probus ab exercitu eligitur.

Florianus post 60. diem, quasi per ludum Imperio vsus, incisis à semetipso venis, effuso sanguine consumptus est. *Victor.*

Demetrius Probi Imperat. frater Episcopatum gerit Byzantiæ, & pro successore Probum filium ordinat. *Niceph. lib. 8. cap. 6.*

Francorum, qui à Probo Imp. sedes obtinuerant, qui-

Anni
Christi.

Patriarchis.

Alexandria Maximo.

Antiochia Timacho.

Hierosolymis Hymeneo.

Principibus.

Eisdem imperantibus.

Varabane & Narseo Persarum Imp. an. 16.

Herch Æthiopum pretioso, deinde Besafene m. 1.

Guachena dieb. 2, Hadas mens. 4.

29.

278

d M. CAIVS (Optato Gaius) Dalmatæus de genere Diocletiani Imp. ann. 11.

289

mens. 4. dies 12.

Vacat sedes dies 11.

Patriarchis.

Alexandria Maximo, deinde Therna, an. 16

Antiochia Timacho, deinde Cirillo, an. 20.

Hierosolymis Hymeneo.

Anni
christi.

Anni
mundi.

Principibus.

Aureliano trigesimo quinto,
Tacito, mense 6, Floriano,
Probo, an. 7.

Caro cum filiis Carino, &
Numeriano, an. 2.

Diocletia. ordine successionis
Impp.

Varabane, Narseo Persarū.

Sagbel Æthiopum pretioso
an. 3, deinde Affe. an. 14.

Clodio Franc. Duce.

30

289

C. M. MARCELLI-
NVS Rom. an. 6.
mens. 2. dies 16.

4377

295

Vacat propter atrocita-
tem persecutionis sedes
an. 7
mens. 5. dies 25.

4383

302

4390

datam Graciam, Siciliam, Africam populantur. *Zosim
lib. 1.*

Probus receptis à Barbaris 60 nobilissimis ciuitatibus,
in prouinciam Germaniam totam redegit, Geticos popu-
los aut in deditionem aut in amicitiam recepit, Blemyas
subegit. Pacem cum Persarum rege Narseo fecit. Gepi-
dos, Gautumos & Vandalos per totum pene orbem pe-
dibus & nauigando vagantes, diuersis vicibus & victo-
riis oppressit. *Vopiscus.*

Alemanos vicit. Ac hinc primùm Alemanorum men-
tio. Isauriam liberauit, Saturninum in Oriente Imperium
affectantem, Bonosum stupenda bibacitate celebrem &
Proculum in Gallia idem molientes, Britanniasque, His-
paniam & Galliam vendicantes oppressit Hispanos Gal-
los & Pannonios vineas habere permisit & vinum con-
ficere. *Vopiscus, Eutrop.*

Ob præclaram vocem occisus est Syrmij in turri fer-
rara, Non fore opus militibus, cum hostes deessent
Victor.

Carus omni Parthorum regione vastata, occupata
Perside, Seleuciam & Ctesiphontem vires, cum Meso-
potamia recipit. *Vopisc.*

Ictu fulminis apud Ctesiphonta interiit. *Victor.*

Nam capitale ferè fuit vltra Ctesiphontem pro-
gredi.

Nemesianus Olympius Poëta, qui de Venatione.
scripsit.

C METV mortis coluit idola, sed postea cum cilicio
& cinere in Sinuesano consilio suum agnoscens pecca-
tum, libere aliquantò post martyrium passus est. *Plati. &
Nicol. Pap. epist. ad. Michaelem.*

Ei alij assignant annos nouem, alij duntaxat sex. For-
tasse quia tribus annis non est habitus pontifex, ex quo
in Synodo 300 Episcoporum & 30 presbyterorum dam-
natus est, vel potius pœnitentia ductus se ipse damnauit,
quòd Idolis thurificasset in Isis & Vestæ, necem fu-
giens, donec denuò fortissimè pugnavit accepta Marty-
rij laurea. Vnde & septem annos sedes vacasse fertur, id
est, 4 post eius martyrium.

In hac Synodo Primatus & prærogatiua sedis Apo-
stolicæ confirmata sunt, 1. *Tom. Concil.*

Reliquit duas epistolas, vnã ad Salomonem episc.
de diuinitate filij, alteram ad episcopos Orientales. *Tom. 1.
Conc.*

VNDECIMUM bellum omnium grauissimum à Dio-
cletiano in Orient. & Maximino in Occid. excitatur,
ad eò sauum, vt legio Christianorum Thebanorum duce
S. Mauritio à militibus Cæsarianis iugulata sit, & 17
Christian. millia intra 30 dies variis cruciatibus perie-
rint. *Beda, Euseb. 8. cap. 1. & seqq. Orosius 7. cap. 25. Hieronym.
Damas.*

Decima persecutio ab alijs, quoniam Aureliani per-
secutio fuit potius cogitata, quàm executioni manda-
ta. Eam autem aliqui inchoant Christi 303 & finiunt
312.

Nocte natalitiorum Christi 20 millia Christian. in
templo comburantur. *Niceph. 7. cap. 6.*

Integra vrbs in Phrygia, cuius magistratus & ciues
omnes erant Christiani militibus circumdata incendio
cum cunctis habitatoribus cremata est. *Ibid. cap. 20.*

Propterea lues & fames maxima fuit per vniuersum
orbem diuina ultione, *Euseb. 9. cap. 8.*

Martyrium patiuntur Marcellinus Pap. Sebastianus, Serena Diocletiani ipsius vxor, Lucianus, qui septimo loco in Græcum vetus testamentum conuertit. Vincen-
 tius, Christophorus, Blasius, Geruasius, Protasius, Cos-
 mas, Damianus, Quintinus, Gorgonius, Agnes, Lucia
 Pantoleon, Bonifacius, Methodius Tyri, qui multa scri-
 psit, Clemens Ancyranus, Euphemia, Georgius Cappa-
 dox Tribunus Mil. Barbara aliique infiniti. *Euseb. lib. 8.
 cap. 14. Niceph. lib. 7. c. 7. & seqq.*

Nulla bello maior vnquam numerus hominum de-
 lerus est, nec Christiani maiore vnquam triumpho vice-
 runt, quàm cum decem annorum stragibus vinci non
 potuerunt.

Diocletiani persecutio nouennis, in qua subuersæ sunt
 per totum mundum Ecclesiæ, & cunctæ sacræ scripturæ
 quæ inueniri poterant in plateis exustæ, omnes ordines
 Christianorum trucidati: ita vt nullum Christianitatis
 vestigium in nonnullis prouinciæ locis apparetet. *Gildus
 de excidio Britannia.*

Aliis Decennis. Alioqui toto Imperij sui tempore in-
 festi fuere Imp. Christianis, sed anno decimo nono in-
 festissimi.

Die Sancto Paschæ Diocl. & Maxim. qui decimi post
 Neronem Christi nomen extinguere conati sunt, vel die
 Dominicæ Passionis, vastari Ecclesias trucidarique Chris-
 tianos præcipiunt. *Euseb. lib. 8. cap. 2. Trip. lib. 10. c. vlt.*

HUMANÆ.

Maximianus Herculus Amandum & Ælianum Bu-
 garidæ factionis (turba Rusticorum sic se nominaue-
 rat) principes celexiter deleuit. Gallias pacauit. Gentia-
 nos vicit in Africa, nempe milites quingenarios aut
 vltra qui regnum in Africa stabilite conabantur. *Pomp.
 Latius.*

Carausius Britanniam occupat. an. 7. frustra oppugna-
 tus. *Entrop.* donec insidiis Allesti occiditur, qui vbi regnū
 tenuisset ann. 3. ab Asclepiadoto vincitur, redacta in Ro-
 manorum ius prouincia.

Narses Persarum rex Mesopotamiam & Armeniam
 premit. Gallerius postea cum eo configit p̄imum infœ-
 liciter, sed relictis copiis ingenti victoria potitur, Ctesiphon-
 tem expugnat, totam Assyriam, & quinque prouin-
 cias trans Tigrim subigit. *Pompon. Entrop.*

Veterius magister militum Christianos milites perfe-
 quitur. Paulatim ex illo iam tempore persecutione aduer-
 sum nos incipiente. *Euseb.*

Carpocum & Basternarum gentes in Romanorum so-
 lum transferuntur. *Euseb.*

Diocletianus à sui principatus initio annos signari vo-
 luit. Vnde Aera Diocletiani appellata, quæ viguit an. 248.
 Vnde Epiphanius & Ambrosius sic aliquando notant
 suas epistolas. Sublata autem fuit ann. Do. 532. quo anno
 Codex Iustiniani promulgatus est. *Beda in Iustin.*

Post triumphum de Persis actum adorari voluit, pe-
 desque sibi osculari, auro & gemmis calceamenta exor-
 nans. *Pomp. Latius.*

Cum sola trabea purpura antè Romani principes à
 priuatorum habitu differrent. *Isidorus in Chron.*

Primus adorari se iussit, cum ante eum cuncti impera-
 tores salutarerentur. *Oros. lib. 9.*

Anni
 christi.

295

302

Anni
 mundi.

4183

4390

Patriarchis.

Alexandriæ Theona.

Antiochiæ Cyrillo.

Hierosolymis Hymeneo
 deinde Labdo, an.

Principibus.

Diocletiano cum M. Vale-
 rio Maximiano Hercul. an.
 20. Imp. quadragesimo.

Varabane Narseo, deinde
 Varanane 3. Seganesna,
 mens. 4.

Anni Christi.

395

Narse, ann. 8. Persarum.

Affe Æthiopum pretioso, deinde Azgheba, an. 23.

Clodio Franc. Duce.

CONC. Romanum contra Marcellinum ipsum 300 Episcop. & 30 Presbyt.

Duo Concilia, Sinuesanum in Campania Episc. 180, sine 190. Anagninum (Grauano Anchyritanum aliis Anquiranum) I, confirmatum in Trullo cap. 2. Isidor. tom. 1. Concil. Plati.

Anni mundi.

4385

Quod Ioan. Cuspinianus & alij alij, vt inuidiam osculis pedum Romani Pontificis consent, intelligunt, de adoratione siue osculatione pedum Diocletiani, vt hic mos à Diocletiano acceptus in communem vsu Christianorum peruenerit.

Atqui Diocletianus non primus fuit Imp. nec postremus, qui pedes suos osculandos præbuit. Seneca lib. 2. de Beneficiis cap. 12. Cuius Cæsar dedit vitam Pompeio Pæno, si dat qui non aufert, deinde absoluto & agenti gratias, porrexit ad osculandum sinistrum pedem. Zonaras in vita Caligulæ, τοῖς δὲ ἄλλοις καὶ τῶν βασιλευσῶν, ἢ τὴν χεῖρα, ἢ τὴν πόδα ὄρεγε προσκυνεῖν. Aliis senatoribus vel manum, vel pedem porrexit adorandum, siue osculandum.

Et apud alias gentes Euripides in Hecuba, Ἀγαμέμνων ἱκετεύσει τῶν δὲ γονάτων, καὶ σὺ χεῖρας, δεξιᾶς ἐν δαίμονος. Agamemnon supplex obsecro te per hæc tua genua, & per tuum mentum, & per tuam dexteram beatam. Homer. Iliad. vii. Χερσὶν ἀγγιλλῆος λαβὴ γόνατα, καὶ κύσει χεῖρας. Manibus, Achillis genua apprehendit, & osculatus est manus.

Apud Persas hæc consuetudo à priscis illis temporibus deducta in communi versabatur vsu. Iust. lib. 6.

De qua trita est Themistoclis historia è Plutarcho in eius vita. Quam Alexander, ne formam imperij immutare videretur, retinuit, vt & Purpura & reliqua Persica ornamenta. Curtius lib. 3. & 6. Plutarch. de Fortuna Alexandri.

Apud Iudæos cadebant super faciem suam coram rege & adorabant, 2. Reg. 14. 3. Reg. 1. imo & coram prophetis, 4. Reg. 4. & quibuslibet superioribus, Gen. 23, 27, 33, 43, 49, 50.

Post Diocletianum verò Christiani etiam Imperatores id retinuerunt. Britannio magister equitum plebeio habitu pedes Constantij amplexus est. Zonar. tom. 3. Bellisarius Gilimero Vandalorum regi capto persuadet, vt humi procumbat, καὶ τῷ βασιλεῖ δραπεῖται πάλω προσκυνήσω. ὁ δὲ εἰποῖσι τὸ προσκυνεῖν, καταχέομενος δακρυσι, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Βελισάριος προσέειπε αὐτὸν ἐνδεικνύμενος τῷ Γελέμερι, ὅτι ὡς αἰχμάλωτος ἐκεῖνος τὸ ποιεῖσαι ἀπαιτήτο ἀλλ' ὅτι ἔγωγε νενομισθῆναι προσκυνεῖσθαι τῶν Ῥωμαίων τῆς βασιλείας, οἰοῦντι κωφίζων αὐτῷ τὸ δυσύχημα. & ita Imperatori adorationem deferat. Cui parer quidem, sed profusus lachrymis. Procubuit autem etiam Bellisarius humi ostendens Gilimero, quod non fuisset iussus hoc facere, quasi captiuus, sed quia moris esset adorare Imperatorem Romanorum, veluti eius calamitatem subleuando.

Cætera supra pag.

365.

302

4390

ANNVS Christi CCC. quo Constantius Constantini magni pater Caesar est constitutus ardente Diocletiani persecutione & Romana sede vacante propter persecutionis atrocitatem.

Hoc superiore tertio centenarij doctrina sic continuatur. *Missa* descriptio. *Clemens* lib. 7. *Stromat. Tert.* *Fuse in Apolo.* *Cyprianus* passim, ut ad *Cacilium* epist. 63. cuius meminit *Aug.* lib. 4. de *Doct. Christi.* c. 21. *Orig.* sapius. Continere verum Christi corpus. *Cyp.* *Ibid.* & lib. de *Cæna.* & sapius alibi. *Tertul.* lib. de *Resurre.* carnis. Eucharistiam esse sacrificium. *Cypr.* ex professo ad *Cacilium* epist. 63. ubi verum & plenum sacrificium. & de *Cæna* sacrificium perpes & semper permanens holocaustum. *Tert.* lib. de *cultu fœmi.* *Orig.* hom. 13. in *Leuit.* Baptismum conferre gratiam. *Cypr.* lib. 1. epist. 12. ubi baptizans spiritum sanctum confert & baptizatum inuis sanctificat. *Orig.* passim. *Tertul.* lib. De *baptism.* quo loco disputat contra eos, qui baptismum Christi & *Ioannis* eiusdem docent esse virtutis. *Baptismi* unctio & cæremoniæ. *Cyprian.* lib. 1. epist. 12. & de *duplici Martyr.* & lib. de *Baptis.* *Cornelius* apud *Eus.* lib. 6. cap. 43. *Tert.* de *Coro. Milit.* de *Resurr. carnis,* & lib. 1. contra *Martio.* & lib. de *Baptis.* *Purgatorium.* *Tertul.* lib. 4. contra *Martio.* temporale animarum receptaculum. Et lib. de *testimonio animæ,* Cui gratiam debes, ossibus & cineribus eius refrigerium comprecaris, & ut bene requiescat apud inferos cupis. *Cyprian.* lib. 4. epist. 2. *Emundari* & purgari peccata diu igne. *Orig.* multis locis, homil. 6. in *Exod.* homil. 12. in *Hiere.* 14. in *Lucam,* & 3. in *Psal.* 36. lib. 5. & 6. contra *Celsum.* in *Iosue* ciuitates refugij illud adumbrasse. Hinc orationes pro defunctis apud *Tertul.* lib. de *Corona militis,* de *Monog. de anima,* & c. *Arnobius* sub finem lib. 4. contra *Genes* his verbis. Cur immaniter nostra conuenticula meruerunt diuis? in quibus summus Deus oratur, pax cunctis & venia postulatur magistratibus, familiaribus, inimicis, adhuc vitam degentibus & resolutis corporum vincione. *Confirmationis* Sacramentum. *Tert.* de *Coro. militis,* & de *Præscript.* Tinguunt & ipse quosdam, vniue credentes & fideles suos, signant & illi in frontibus milites suos, celebrant & panis oblationem. Nam dum ait, in frontibus signant, clare ostendit se non de baptismo, in quo vertex signatur, sed de confirmatione, in qua frons inungi solebat, agere. Deinde cum ait Milites suos alludit ad usum confirmationis, quæ est militum Christi roborare. In lib. de *Baptismo,* deinde manus imponitur, id est, statim post baptismum, & c. Et de *Resurr. carnis,* Caro abluitur, ut anima emaculetur. Caro ungitur, ut anima consecretur, Caro signatur, ut & anima muniatur. Caro manuum impositione adumbratur, ut & anima spiritu illuminetur, Caro corpore & sanguine Christi vescitur, ut & anima de Deo saginetur. (Nam olim vno eodemque planè tempore, ut hodie etiam apud Græcos tria simul Sacramenta conferebantur Baptismus, Confirmatio, Eucharistia) *Cypr.* de *Vnctione* *Chrismatis,* & aliis Sacramentis. *Quin* & epistola ad *Stephanum* Pap. confirmationem appellat sacramentum manus impositionis. *Primatus Petri.* *Tertul.* de *Pudicit.* & in *Præscr.* & contra *Marcion.* *Cyp.* lib. 1. epist. 8. lib. 3. epist. 11. lib. 4. epist. 8. ubi nominatim ait Romanam Ecclesiam ab omnibus aliis pro matrice & radice Catholica Ecclesia esse agnoscendam. lib. 1. epist. 3. & in *Tract.* de *simpl. Pralat.* principalem Ecclesiam vocat *Petri* Cathedralis, a qua vnitas sacerdotalis exorta sit. Et lib. 1. epist. 3. lib. 4. epist. 9. *Tract.* de *habitu Virg.* *Serm.* 3. de bono patientiæ & epist. ad *Quirinum,* super *Petrum* fundatam esse Ecclesiam. *Orig.* tract. 5. in *Matth.* hom. 17. in *Lucam,* & c. Denique patres in *historia Marcellini* Pap. Coniugium est Ecclesiæ sacramentum. *Verba* *Tert.* de *Monog. Pœnitentia.* *Orig.* hom. 11. in *Leuit.* *Cypr.* ser. de *Oratio.* & *Serm.* de *Eleem.* *Tert.* lib. de *Pœnit.* Hinc satisfactio pro peccatis. *Ibid.* *Cypr.* & lib. 1. epist. 3. & lib. 3. epist. 14. & vbi cumque impugnat *Novatianos,* qui sacramentum pœnitentiæ abolebant. *Tert.* lib. de *Ieiun.* & de *Pudic.* *Orig.* homil. 6. in *Exod.* hom. 15. in *Leuit.* ho. 3. in *Iud.* *Confessio* & *Confess.* *Tertull.* lib. de *Pœnit.* Vbi exomologesim pœnitentiæ ministerium vocat. *Cypr.* *Serm.* 5. de lapsis, lib. 3. epist. 8. 14. 16. 18. lib. 1. epist. 3. & *Orig.* hom. 2. & 3. in *Leuit.* & in *Psal.* 37. & alij in eisdem locis. *Indulgentiæ Pontificiæ.* *Tert.* statim in initio lib. de *Pudic.* *Sanctorum* auxilia, preces, inuocatio. *Orig.* sub finem lib. 2. in *Iob,* ubi hanc formulam præscribit: o beate *Iob* ora pro nobis miseris, & c. hom. 16. in *Iosue,* ubi hoc probat testimonio senioris alicuius magistri. ho. 1. in *Ezech.* *Potamiana* martyr apud *Ruf.* lib. 6. hist. cap. 5. *Cypr.* lib. 3. epist. 15. & 18. & *Serm.* c. *Stella* & *Magis.* *Liberum* arbitrium. *Tert.* lib. 2. contra *Mari.* & initio libri de *exhor.* castitatis & lib. de *Mon.* *Orig.* homil. 9. num. 12. 20. homil. 6. *Iud.* & alibi. *Cyprian.* lib. 3. epist. 3. & lib. 3. ad *Quirinum.* *Methodius* *Serm.* de *Resurrect.* *Iustificatio.* *Orig.* hom. in *canticum,* *Ratio* fidei primus habeatur salutis gradus. ubi duplicem facit, vnã primam fidei, alteram secundam operum, quæ nihil aliud est, quam primæ iustificationis incrementum. Sic *Cypr.* vbi que extollit meritum Christi, propter quod iustificemur, & ceteri huius ætatis. *Opera* bona requiri ad salutem. *Orig.* lib. 1. in *Iob.* 1. tract. 32. in *Matth.* *Tert.* lib. de *Pœnit.* *Cypr.* lib. 3. epist. 25. disciplina custos spei, retinaculum fidei. *Imagines* Christi, quarum vnã habebat *Alexander* *Mammææ* in suo larario apud *Lampridium.* *Cassiani* Martyris super memoria eius. *Prudent.* & *scoparum.* *Quadragesima,* *Delectus* ciborum. *Tert.* lib. de *Ieiunio* contra *Psychicos.* *Cypria.* de *ieiunio* & *temptationibus.* *Origenes* contra *Celsum,* & c. Cætera ab istis impugnata confirmant eisdem & ceteri huius sæculi scriptores, ut etiam non inuui consentiant *Centuriatores* cent. 3. c. 4. de *doctr.* col. 76. & seqq. c. 6. de *Ritibus* & *cæremoniis* col. 120. & seqq. c. 7. de *Gubernatione* Ecclesiæ cap. 149. & seqq. c. denique 10. de *Episc.* & *Doct.* col. 215. & seqq. Nisi quod inclinationem doctrine, incommodas opiniones, stipulas, neuos, errores

doctorum huius sæculi esse dicunt: Præterea qui refutarunt hoc sæculo

Proclum, *Novatianos,* *Sabellianos,* *Samosatenos,* *Manichæos,* *Donatistas,* eadem opera aliqui blasphemias istorum refutarunt.

QVARTVM SÆ-
CVLVM.

31

302

f M. MARCELLVS
Romanus, an. 6.

307

mens. 5. dies 21.

Vacat sedes dies 20.

Patriarchis

Alexandria Petro an. 12.

Antiochia Tyrannio, an. 14.

Hierosolymis Hermone,
an. 14.

Principibus.

Diocletiano in Ori. & Va-
ler. Maximiano Herc. in
Occid. Imp. & postea Con-
stantio Chloro, an. 12. & Ga-
lerio Cesaribus.

Narse, deinde Misdate an.
8. Persarum.

Azkeba Æthiopia, an. 23.
Valtero Franc. Duce.

CONCIL. Cirense in Nu-
midia, de absolvendis reis proditorum
gentilibus SS. librorum. Opta. lib. 1.
August. lib. 3. contra Cresc. cap. 27. in
Persecutione Diocletiani, quæ cepit
Diocletiano 9. Maximiano 8. Coss.
Aug. in Breuic. cap. 5. in qua &
subuersa sicut quasi per totum mun-
dum Ecclesia, & cuncta sacra scrip-
tura quæ inueniri poterant, in plateis
combusta.

Anni
mundi

4390

4395

V N c omittunt Euseb. in Chron. Theo-
dor. & alij Græci fortasse, vicinitate nomi-
num Marcelli & Marcellini decepti. Vnde
August. vtrumque distinguit lib. de vnico
baptismo. c. 14. & 16.

Duas reliquit epistolas, quarum secunda est ad Maxen-
tium Tyrannum, à quo tandem est mactatus.

Titulos Cardinalibus diuisit e Gratiano.

Lucinia virgo potētissima & diues admodum, illi om-
nia sua bona legat. Polyd. 6. de inueni. cap. vltim.

Maxentius Romæ tyrannidem gerit. Mitior deinde in
Christianos factus persecutionem prohibet. Optat. lib. 1.

Páphilus Martyr magno studio & diligentia Bibliotheca-
m Cæsareæ instruxit, æmulatus Alexandrum qui Hiero-
solymis idem fecerat, vndique collectis, Caij Hippoly-
ti, Berilli & superiorum Ecclesiasticorum scriptis. Euseb.
lib. 6. cap. 21. & 32. Scholam Philosophicam & Theolo-
gicam Cæsareæ instituit. Niceph. lib. 5. cap. 37.

Iacobus cog. sapiens, Arnobius Afer Lactantij præce-
ptor, Lucianus Ecclesiastici scriptores.

Iulianus Antiochenus monachos magno numero
colligit, tandemque martyrio tollitur. Metaphrastes.

Primus an. Constantij Constantini magni patris, tre-
centesimum Christi attigit.

HVMANA.

C V M priores Augusti, vt consules salutarentur, pri-
mus Diocletianus voluit vt Deus adorari, velut in ipso
esset cælestis maiestas, fratrem solis & lunæ se nuncupās.
Pomp. Latius. Euseb. in Chron.

Solus omnium priuatus (Nam dudum imperium de-
posuerat) inter deos à senatu refertur.

Maximianum Herculium regni socium assumpsit,
deinde vterque generum suum. Diocletianus quidem
Maximinum Galerium, Maximianus vero Constantium
Chlorum, anno Imperij Diocletiani quarto, Cæsares fe-
cerunt propter Achilleum, qui Ægyptum inuaserat. Eu-
seb. Latius.

Carnusius Britannias occupat, quæ demum anno de-
cimo recipiuntur. Quando Narseus Orienti bellum in-
tulit, fidem. Achilleus Ægyptum obtinuit, at Alexandria
octauo obsidionis mense recuperata est, cæsis vbiq; de-
fectionis auctoribus, Euseb. lib. 7. cap. 32. & in Chron.

Achilleus bestiis dilacerandus opponitur. Pomp.

Galerius, quæ Narsus in Oriente occupauerat, recepit,
Assyriam præterea & prouincias quicunque trans Tigridem
subiecit, quæ à Traiani tempore à Romanis defecerant.
Euseb. & Latius. Sic Imperij fines ab ortu ad Indos vsq;
propagati sunt, à meridie vsque ad Æthiopas, qui per le-
gatos accessere, ab Aquilone vsque ad barbaras fer-
râque Sarmatarum nationes, ab occasu vsque ad Gen-
soriacum, simul & Britannicum Oceanum, vt tam am-
plum imperium ad vnum Constantinum Magnum de-
laberetur, sub quo Dei religio & cultus publicè, liberè,

securè, latissimè, longissimèque propagaretur & Idolorum impuritas letale vulnus acciperet.

Iulius Capitolinus, Ælius Lampridius, Flau. Vopiscus, Trebel. Pollio, Ælius Spartianus, historici Romani.

g Ex LAICO factus fertur Papa. *Socr.* Tres scripsit epistolas. Eius tempore Christi crucem Hierosolymis repertam nonnulli tradidere, sed rectius sub Syluestro ann. 323. ex *Euseb. Onuphrius.*

Donatus Numida sectæ suæ initium dat in Africa, indignatus, quod Cæcilianus in Episcopatu Carthaginensi sibi fuisset prælatus. Deinde schisma in hæresim conuertit. *Hiero. in Catal. August. de hæres.* Obiecit cum suis Cæciliano, quod in persecutione sacros libros gentilibus cremandos tradidisset, vt & multa alia, quibus septem annis post, ad se relatis Constantinus iudices Episcopos Romæ dedit Miltiadem, Marcum &c. *Euseb. lib. 10. ca. 5. Opr. lib. 2.* Deinde propter prouocationem Donatistarum alios Arelati. Denique ipsemet postremo Mediolani Cæcilianum absoluit. *August. ep. 162. & li. 3. com. Cres. c. 71.*

Vnde & postea Cæcilianus Niceno Concilio interfuit. *In actis Conc.* Et quidem solus ex tota Africa, cum tamen ex Lybia & Thebaide plures eo venissent. *In actis quintæ Synodi.*

Ecclesiã Catholicã de toto orbe periisse, & apud se & suos solos remansisse idem Donatus docuit. *August. hæres. 69. & contra Epist. Parm. lib. 3. c. 2.*

Græci istius hæresis, præter Theodoritum de fab. hæret. nihil meminerunt, fortasse quia Italiam, Hispaniam, Africam, Galliam duntaxat perualit, quod significat *Aug. lib. 1. cont. literas Petilia.*

Maiorinus primus Donatistarum Episcopus, cui successit Donatus alter, qui hoc schisma valde confirmavit.

DVODECIMVM bellum per Maximinum Impm. in Oriente: in quo occubuit Miltiades PP. Pamphylus martyr & plerique alij. *Euseb. 8. c. 17. Oros. 7. cap. 28.*

Ab aliis non separatur ab vndecima iue Diocletiani, quoniam tanquam eius fuit hæreditas & continuatio.

In ea Miltiades non videtur consumptus. Nam sub Constantini principatu, post Maxentij & Maximini obitum Romæ vixit. *e Ruffino lib. 1. hist. c. 5, & Opr. li. 1.*

Vnde ab ipso Constantino iudex datus est cum quibusdam aliis Episcopis in causa Cæciliani Episcopi. Carthaginensis *Idem*, quæ postea tamen decisa est à Rithero Augustoduno Episcopo, eodem iubente, *Aug. lib. 1. contra Iulianum. cap. 2. tom. 7.*

Nam sub eo Constantinus se Christianum profiteretur, an. D. 312.

In Gallia, Germania, Hispania & Britannia, quas regebat Constantius, à persecutione pax fuit. *Euseb. lib. 1. de vita Const. Soz. om. lib. 1. c. 6.*

Tam prope excepit hæc persecutio vndecimam Diocletiani & Maximiani, vt hunc multi cum Maximino confundant, & Epiph. lib. de mens. non videatur diuidere. Nam Diocletianeam durasse ait vsque ad septimum Constantini Mag. Sed fuit duplex. Inchoatam enim persecutionem persecuti sunt & absoluerunt per octo annos Maximinus in Oriente, Maxentius in Italia, Galerius, deinde Lycinius in Illyrico, Maximiani & Diocletiani successores. *Euseb. lib. 8. c. 17. Spenceus cent. 2. apophteg. 6.*

Anni
Christi

307

311

Anni
mundi

4397

4399

32
g M. EVSEBIUS,
Græmedicus, an. 4.
mens. 1. dies 3.

Vacat sedes dies 1.

Patriarchis.

Alexandriæ Petro.

Antiochiæ Tyrannio.

Hierosolymis Hermone.

Principibus.

Eisdem Impm. & post eos
Constantino Mag. Occi. an.
31. Maximino Galerio. an.
2. Orientis Impm.
Misdate Persarum rege 8.
deinde Sapore 2 an. 70.
Az gheba Æthiopiæ pretioso.
Valtero Franc. duce.

CONCIL. Ancyranum 2. in Galatia Episc. 18. Celebratum quoque est concilium Carthagin. Episc. 70. indignum quod referant Magdeburgenses inter concilia Ecclesiastica, & fingant fuisse Carthaginense. 1. cum August. in Breuiculo, & Opr. lib. 1. illud iniustum & iniquum pronuncient.

33
 h M. MILTIADES
 siue Melchides Apher,
 an. 4.
 mens. 7. dies 9.
 Vacat sedes dies 7.

Patriarchis
Alexandriae Petro Achille
 an. 12.

Antiochie Tyrannio, Vita-
li Apollinarista an. 5.

Hierosolymis Hermone mox
Macario an. 20.

Principibus.

Constantino Magno Occid.
 an. 31.

Maximino Gale. cum Lici-
nio Orien. Imp. & tyrannis
Maxentio in Italia (quem
vicit Constant.) Maximino
quem duobus praelius Lici-
nius debellauit) in Orientis
& Aegypti partibus.

Sapore Persarum nono regè
(qui in utero matris ann.
310. coronatus est) ann. 70.
Niceph. lib. 7. cap. 20.

Azgeba Aethiopiae pretioso.

Degemberto seu Dagoberto
Franc. duce.

Anni
mundi

4399

4403

Pax duntaxat Christianis in illa imperij parte, quã Constantinus Constantini pater fuerat sortitus *ibid. Apophtheg. 9. è Soz. om. lib. 1. cap. 6.*

Fames, Pestis, & omnis generis miseriae crudeles Christianorum necs consequuntur. *Euseb. lib. 9. capit. 8. histor.*

Vbi Diocletianus & Maximianus Herc. vel ob ætatis defectum, vel perturbatione animi, eodem die, hic Mediolani, ille Nicomediae, vltro purpura deposita imperio se abdicassent, Constantius, & Galerius Imp. facti ita imperium diuidunt, vt Constantius Gallia, Hispania, Africa, Italiae Occidenti præset: Galerius Illytico, Graecia & Orienti. Postea Constantio Imperium Africae & Italiae recusanti & Galerio relinquenti, Galerius Seuerum filium adoptiuum illis præfecit, & Maximinum Orienti. Demum audita Seueri morte, collegam sibi adiunxit Licinium. *Euseb. 8. cap. 15. & 16. Oros. lib. 7. cap. 25.*

Diocletianus, qui in Oriente persecutione exercuerat, latrans vt canis, *Niceph. lib. 7. c. 20.*

Maximianus, qui in Occidente, resti se interemit, vndecimae persecutionis auctores, quæ est à Nerone decima. Aurelius Victor vtrumque miserè interiisse etiam fatetur.

Cælus siue Coylus Asclepiadoto cæso Britanniam occupat, pace à Constantio obrenta. Constantius enim Helenam ipsius filiam vxorem habebat, ex qua Constantinum magnum genuerat.

Sapor secundus huius nominis Christi 310. in vtero matris coronatus est, & annis 70. regnavit. Cum Constantino Magno, Constantio & Iuliano Imp. Cõtina bella gessit. Sibi reddita Nisibi & Mesopotamiae parte ad turpe fœdus adegit Iouianum imperij, quàm gloriae cupidiorum.

h SCRIPSI T epistolam de Sacramento confirmationis. *To. 1. Conc.*

Primus constituit, vt nulla ratione in prima vel quinta feria Quadragesimæ siue Sexagesimæ quis ieiunare præsumeret. *Carol. Magn. in fragmentis veteris Eccles. &c. Ieiunium, de Conf. dist. 3. id est, de die Dominico siue Solis, & Iouis, quod ij dies ieiuniis essent sacrati apud Paganos. Damas. in Pontif. Ferias esuriales appellat Plautus & Græci* *ἡμέρας ἡμέρας.*

Donatus à quo Donatistæ siue Donatiani, Numida (Nam alius fuit Carthaginensis 2. Episcopus, Donatistarum suum virus ex schismate in hæresim paulò pòst versum dilatat, quod sub ann. 305. cœperat excitare, occasione edicti Diocletiani de comburendis libris Christianorum. *August. lib. 3. contra. Cresc. cap. 27. & lib. 7. de Baptis. c. 7.*

Theophilus Gotthorum vltiora Istri tenentium primus Episcopus, qui Concilio Niceno interfuit. *Soc. lib. 5. c. 38.*

Vnde liquet falsum esse, quod aiunt Gotthos vsque ad Valentis tempora Christum penitus ignorasse.

HUMAN A.

Indictiones, quæ 15. annorum spatio definiuntur, & sunt temporum indicationes & notæ, incipiunt anno Dom.

313. Constantino 11. & Licinio 11. Coll. *Onuphrius libr. 2. Fastorum.*

Sunt autem institutz, ne tributorum soluendorum memoria laberetur. *Sacrosbos. in computo.* Nam indictio certi tributi genus. *Padianus in 4. Verrinam & libr. 7. Codicis.*

Finis persecutionis anno 312. Tum enim Constantinus Magnus ex Galliis Romam profectus. Maxentio tyranno extincto Christianum se aperte professus est. Neque ulterius persecutionem (vniuersam) fore credimus, nisi eam, quam sub fine iam sæculi Antichristus exercebit. *Sulpit. discipulus D. Martini lib. 2. hist.*

313 Galliam, Hispaniam, & Britanniam à patre Constantio acceptas retinens, Italiam & Africam Maxentio ademit, & Constantiam Sororẽ Licinio in matrimonium tradidit Mediolani.

Sic Licinius primum Constantini gratia Christianis pepercit, & communibus armis Maximinum sæuientem deleuit, sibi que Orientem vendicauit.

Inde subortis simultatibus à Constantino Illyrico spoliatur, prælio ad Cibalas in Pannonia superatus.

Inde 319, vt Constantinum exacerbaret Christianos cogere ad sacrificia cœpit. Itaque 323. & 324. bello à Constantino in Thracia & Bithynia victus imperio primum, deinde vita exiuit. *Ex Eusebio, Zosimo & alijs.*

Maximinus à Licinio superatus, Tharsi viscerum morbo obiit. *Euseb. lib. 9. hist.*

Sextus Anienus Ruffus Poeta, qui vertit Arati Phœnomena, & Dionysium de situ orbis. *Vasæus in Chron. Hispan.*

313 FESTVM ad vincula Christi rogatu Constantini instituit. *Polyd. lib. 6. de Inuent. c. 8.*

Primus altare lapideum Chrismate delibutum (vt Iacob Gen. 35. erexit, ac vt deinceps super lapideo celebraretur, instituit. Antea enim ligneum vsurpabatur, vt tempore persecutionum facilius transferri posset.

Antiquum autem & primum alatre D. Petri ligneum in Lateranensi Ecclesia recondidit, in quo venerationis causa, solus summus pontifex celebrat.

Immobilem credo Ecclesia sedem fore illic deinceps prophetans, quicunque tandem casus exoriantur. Eodẽ enim spiritu Salomon post quadringentos annos Tabernaculum, arcam, propitiatorium, Cherubos, Altaria, mensas, Candelabrum, & alia Mosaica fixit, ac ex motoris & portatilibus ratione temporis stataria & immobilia fecit. lignea & leuioris materiæ in lapidea solidaque conuertens.

Ritum dedicandi & consecrandi templa illustrauit.

Constantinum baptizauit. *Cedrenus. Zonaras initio to. 3. Niceph. li. 7 c. 35. & ante eos Theophanes Graptus in sacra histor.* Alioqui Constantinus minime potuisset sacris quotidianis interesse, à quibus nondum initiati baptismo excluderentur, cum tamen ea etiam in castris peragi quotidie sibi præsentem curaret, aram & templum motorium circumferens. *Euseb. de vita Const.*

Eusebius tamen lib. 4. de vita eius, ita obscure de quo dam eius Lauacro (Nam baptismum non appellat, & an intelligat iure dubites) loquitur, vt de eo planè incertus fuisse videatur.

Huic & eius successoribus Constantinus Imp. qui se

Anni
christi

CONCILIUM Neocæsarienses Episc. 17. confirmatum in Trullo, *fid. tom. 1. Concil.*

Indictiones Constantiniana, que pertinent ad Iustiniani tempora. Illis enim sunt imperate.

34

315 i Sanctus SYLVESTER
I. Romanus, an. 23.
338 mens. 10. dies 11.

Vacat sedes dies 15.

Anni
Christi

315

Anni
mundi

4403

Patriarchis

Alexandriae Achille, Alex-
andro an. 7. Athanasio,
an. 46.

Antiochie Vitali Appolli-
narista. Philogonio an. 5.
Paulino ap. 1. Eustachio. an.
7. Iuliano Ariano mens. 1. Eu-
phronio Cesariensi Ariano.
an. 1. Placido Ariano. an. 3.

Hierosolymis Macario,
deinde Maximo tertio,
an. 16.

Constantinopoli Alexandro
primo Patriarcha an. 23.

318

4426

iam Christianum professus ante triennium fuerat Mil-
tiade pont. dono dedit Romam & omnia imperatoria
indumenta ac ornamenta, veluti sceptrum & Diadema vt
manifeste probat. Eugubinus duobus libris, & testatur
Photius patriarcha Græcus, itemque Theodorus Balsa-
mon, tit. 8. Nomocanonis Photij ca. 1. Respuit tamen dia-
dema aureum sibi à Consta. oblatum. Sabell.

Ego semper negavi hanc consequentiam. Aliqua sunt
ficta & addita ad donationem Constantini, ergo om-
nia sunt ficta. Nam certum est Constantinum multa do-
nasse Romanæ Ecclesiæ, alia & multo plura aliunde ac-
cessisse, siue largitionibus principum & diuitum, siue
testamentis piorum, siue acquisitione Pontificum,
permutatione &c. & quod pluris facio, diuina pro-
uidentia & dispendatione, vt alicubi visibilis Ecclesiæ
Monarchia aduersus tyrannorum, hæreticorum & in-
ferni potestatem figeretur, iuxta Prophetarum oracu-
la &c.

Quare hæretici eam prorsus labefactare conantibus
vnum id respondeo, quod Iephre, *Iudicum vndecimo*,
Regi Ammonitarum sibi reddi terram Galaad postu-
lanti. *Quod Dominus Deus noster victor obtinuit, in nostram
cedet possessionem. Nisi fortasse docere potes, quod quisquam
de ea iurgatus sit per 300 annos (hinc per mille & amplius)
Quare tanto tempore nihil super hac repetitione tentasti.* Qui-
bus hæc addo. In fundis præscriptio aliquot annorum
sufficit. Deinde arma, legitima successio, populi con-
sensus sat dant iuris Regi Francorum, vt Francia iulle
potiatur, & consensus Italiæ, atque adeò Ecclesiæ,
totiusque orbis, ad idem ius dandum Pontifici non va-
lebit. Præterea hinc apparet non sine Dei numine Cõ-
stantinum imperij terreni sedem Constantinopolim
transfuisse, vt regnum Ecclesiæ à Daniele prædictum
Romæ haberet sedem, quod mox Occidentis Cæsares,
Constans & cæteri, qui per aliquot sæcula sunt
consecuti, Roma semper cesserint, & imperij Occi-
dentalis sedem alibi locarint, vt Mediolani, vt Rauē-
næ &c. Quod denique Constantius Heraclij nepos,
Michael & aliquot alij eam voluerint Romam rursum
quidem inferre, sed non potuerint. Nempe, quoniam
Romanus Pontif. nec armis nec vlllo alio studio, ipso-
rum conatibus occurrebat, Deus suæ Ecclesiæ agebat
causam, cuius interest principem aliquem ministrum
esse, qui Tyrannos, Hæreticos, Schismaticos &c. diui-
na autoritate coercet, terreat, fulminet, in ordinem
redigat.

Zosimus ista quidem dolet, sed interitum significat,
quod Calvinistæ inficiantur. *Constantinus (inquit) cessit Ro-
ma, & Constantinopolim à se maiestatem Imperij transtulit, quod
se Romanis secretè inuisum ob mutatam religionem. Cessit, Cui?*
Non Senatui, non populo, nam nemo id scripsit. Sed nec
senatus populus-ve de eo vnquam mouit litem. Pontifi-
ci igitur, qui vt suam ab eo tempore possidet, seruat, de ea
antiquas habet tabulas, testimonia & census.
S. Damasus, qui Constantinum vidit, de ea scripsit, vt vel
Centuriatores affirmant, cent. 4. c. 7.

Calcondylas Græcus auctor lib. 1. de gestis Turcarum
aperte agnoscit his verbis: Romani cum nacti essent imperium
in orbe longè latissimum, commiserunt Romam
Pontifici maximo, (*audi*) ipsi verò transierunt in Thra-
ciam, Byzantiū, quæ nunc Constantinopolis est, Thraciæ

metropolim constituentes.

Eo etiam pertinet edictum Donationis Constantini à B. Isidoro editum, è cuius donationis actis pars citatur in Synodo Nicena 2. generali de imaginibus SS. Petri & Pauli Constantino à Sylvestro ostensis & de eius baptismo.

Item ea quæ (ex iisdem haud dubiè actis) tradit. Greg. Turonensis lib. 2. hist. Beda in Chronicis, Adrianus Papa ad Constantinum & Iren. Niceph. lib. 7. cap. 33. & 35. & lib. 8. cap. 3. & 54. de curata lepra Constantini & eius baptismo. Item Theophanes Niceæ Episcopus, Georgius Cedrenus Zonaras tom. 3. & Theodorus Balsamon.

Ammianus Marcellinus Ethnicus tale aliquid innuit, dum de opibus & potentia Rom. Pontificis conqueritur & doler, lib. 27.

Iustinianus Imp. centum post annis illam Donationem confirmavit, deinde Theodoricus siue Arithbertus Longobardorum rex, Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus Pius, Ortho denique Magnus in publico Rauennatenfi concilio, vt etiam Centuriatores totidem verbis referunt Cent. 10. cap. 10. pag. 538. in Leone 8. & Iohanne success. ex authentica fortasse Iustiniani, Vt Eccl. Rom. cent. ann. gaud. præscript. &c. Radulphus item Haspurgius contra eos, qui istud iactitant commentum esse Nicolai & Clementis Pontificum.

Hinc c. Ego Ludouicus, dist. 63. in Decretis Gratiani vbi non donat primus Romam Pontifici, vt nonnulli calumniantur, sed sicut (ait) à prædecessoribus vestris vsque nunc in vestra potestate & dirione tenuistis & disposuistis.

D. Gregorius sub ann. 600. in epistolis patrimonium Ecclesiæ amplissimum & per occidentem latè patens, quo ipse fructetur, demonstrat, vt infra suo dicam loco. Quo tempore D. Isidorus in historia sua, vt Nauclerus citat generatione 11. Chronic. *Constantinus, inquit, vrbe cessit Pontifici, ornamentiisque imperialibus, diademate videlicet, & albo equo, quo vestabatur.*

Planè vt Photius constant. Romanæ sedis alioqui æmulus, qui in Nomocanone nuper à quodam Henrico Hæretico verso & typis Oporini publicato, sub an. 860. integrum eius exemplar ab interitu vindicauit.

Nicephorus lib. 7. cap. 49. *Lateranense Palatium Christo sacrauit & dedit.* (quod antea attrigerat D. Hieronymus to. 1. Epist. ad Oceanum & vsque hodie experientia probat, dum ea est præcipua Ro. Pontificis sedes) Et cap. 46. *Ex ærario suo dotauit omnes orbis Ecclesias & Episcopatus pro ratione & dignitate cuiusque.* Multo igitur magis Romanam, quam Egubnam &c. Consule & lib. 8. sub finem cap. 3. & 4. lib. 10. ca. 5.

Hinc lib. 1. Iuris Orientalis in constitutionibus Leonis Iconomachi est caput *ὅτι πατριμονίαν τῶν ἐν Ῥώμῃ ναῶν, quorum pecuniam Leo odio Romanæ Ecclesiæ in ærarium publicum conferri iussit. τὰ δὲ ελεγόμενα (inquit) ἃ ἐν Ῥώμῃ ναῶν ἢ ἁγίων ἀποστόλων κ. κορυφαίων ἐκπαλαί τελέμενα ταλάντα τελέμησιν τῷ δημόσιῳ λόγῳ τελεῖσθαι προσέταξεν.* Patrimonium quæ dicuntur Romæ templorum SS. Apostolorum & præsulum, talenta tria semis quæ iam olim pendebantur, publico ærario pendi iussit.

Per Apostolos Pontifices Apostolorum successores, per Coryphæos Cardinales videntur significari.

Ani
christi

315

338

Principibus.

*Constantino magno Occid.
& Licinio Orient.*

*Postea solo, Constantino Imp.
quadragésimo sexto.*

Sapore Persarū rege nono.

*Az gheba Æthiopia, deinde
Samra an. 3. Aiba an. 16.*

*Degemberto, Clodio II. &
Clodomero Francor. Duc.*

Anni
335

S. PRIMVM Vniuersale
Concilium Nicenum, pro diuinitate
Christi contra Arium siue iam mor-
tuum, vt vult Epipha. bar. 68. & 69.
& colligitur ex epist. Synodica lib. 5.
Socrat. cap. 9. siue auditum & presen-
tem, vt auctori Socrat. lib. 1. c. 14. Theod.
hist. trip. li. 2. c. 5. Ruffinus. Hieronym.
contra Lucifer. & alij, nam quod duo
essent Arii huius haresis auctores vt
ex Sulp. l. 2. & veteribus liquet facile
fuit falli. legatis Rom. Pontif. Vincen-
tio, Valere seu Vito siue Vitali pref-
bueris. Euseb. 3. de vita Constam Soc.
Hist. trip. lib. 2. cap. 1. Niceph. 8. ca. 14.
Episc. 218. Epiph. hares. 69. & lib. An-
corat. Ruffin. 1. cap. 1. Niceph. 15. cap. 2.
Theodor. 1. cap. 7. Justin. leg. 4. de sum.
Trin. & fere alij, siue Episc. 320. So-
zom. 1. c. 17. Eus. lib. 3. de vita Const.
ait plures fuisse 250. quod repetit Socr.
1. c. 8. In literis Imperatoris apud Socr.
1. cap. 9. leguntur affuisse plures 300.
idem Niceph. 8. c. 14. hist. trip. 2. ca. 1.
In scriptis. Eustachij Anthiocheni
apud Theod. 1. c. 8. perhibentur. 270.
& apud Niceph. 8. cap. 21. fere 270.
Nam certum numerum in tanta mul-
titudine reperiri non potuisse fatentur.
Illis autem exhibitus est quotidie com-
meatus & victus ab ipso Imp. honesta
& liberali mensura, Euseb. lib. 3. de
vit. Const.

Anni
mundi.

4403

Iuo in Pannomia circ. ann. 1110. ex Priuilegij formula
quædam citat. Gratianus, circa 1150. dist. 46. c. Constan-
tinus, & 12. q. 1. cap. Futuram. Bartol. Picernus & plerique
alij vel totam vel partes proferunt.

Hugo Floriacensis lib. 5. Antiquit. c. 4. Vincentius Bel-
louacensis historię suæ lib. 13. c. 54. 55. 56. vocans illud Epi-
stolam Constantini ad omnes Episcopos.

Suffragantur Hebræi, seorsum R. Abraham Leuira in
Zikron Dibré Romi הוא נעמ מרומי ונחזה לכומרי אדום דע היום
ההובכה מרינת קסמינה נובל.

Ipse exiit Roma & dedit eam sacrificijs Idumeorum
(sic Christianos appellant) ad hunc diem, ædificata Con-
stantinopoli. Abben Ezra in 11. Danielis, ad illud. & super
vllum Deū non intelliget. והטעם שכיבר סקום דומא שריא כנו והנחיו.
לעון הנקרא אבו. Sensus (inquit) est, decorauit locum Ro-
mæ, quæ erat sedes eius & reliquit eum iniquitati, (sic
impie de sanctis Apostolis loquuntur) quæ vocatur
Petrus.

Nec obstat, quod per aliquot annos ea plene non sunt
potiti Pontifices. Nam iniuria Principum iusto rerum
dominio & iuri neuiquam detrahit. Christo solium
David debebatur, eius tamen possessionem non adiit sta-
tim, &c.

Constantinus Imp. fit Christianus visione igneæ cru-
cis, cuius signum primus in militaria vexilla transfor-
mat & nummos eo obsignari iussit, quod deinceps à
Christianis obseruatum fuit. Euseb. 9. cap. 9. Sozom. 1. cap. 3.
Diem dominicam & alios dies festos Ecclesiæ ex consti-
tutione veteris Ecclesiæ à iudicijs & laboribus sanctos
ipsis etiam paganis esse iussit. Euseb. lib. 4. Const. cap. 18. &
23. L. omnes iudices, C. de fer. Histor. trip. 1. cap. 9. Templa
idolorum claudi mandauit. L. 1. de paga. Cod. Tradit Hie-
ronymus senem eum, idque ab Arianis fuisse baptiza-
tum, sed deceptus est vicinia nominis, & falso rumore:
sibi enim in terræ angulo posito (vt loquitur) multa
ignota esse potuisse fatetur lib. de Vir. illustribus. Itaque
quod de Constantio filio dicebatur id traduxit ad pa-
trem: ille enim in extrema ætate fuit rebaptizatus,
& vt ait Damascenus ab Eusebi. Nicomediensi Ar-
riano.

Edicta, ad omnes gentes imperij mittit, vt repudia-
tis idolis Christianam religionem amplecterentur. Theo.
lib. 1. cap. 16. Imperatorum maximus, Gregis nostri Zoro-
babel. Illius enim instar vniuersam piorum captiuitatem
reduxit ad exilium, & diuina tēpla humi disiecta, in altum
erexit. Theod. in religiosa historia implens illud Apocal. 12.
Nunc facta est salus, &c. Contra Senatus & popul. Rom.
voluntatem ab vltimis Britannię oris in Italiam venit,
Romanos Imp. Maxentium, Maximinum Iuniorum &
Licinium armis fregit pietate munitus, religiones ac in-
stituta maiorum aboleuit, Christi nomen colendum pro-
posuit, imperij sedem Byzantium deportauit, pauco tem-
pore Remp. totam mutauit. In rebus gerendis mirè felix,
haud dubie, quod fidei esset studiosus, bonas artes co-
luit, &c.

Priscum filium, quod rem cum Fausta nouerca habe-
re dicretur, interfecit, Faustam autem balneo supra mo-
dum accenso suffocauit. Antè ne conuersionem, an post
illa fecerit scipi negat Suidas in Crescente. Creberrimis le-
gibus omnibus interdicebat, ne idolis sacrificarent, ne
vaticinia sciscitarentur, ne simulachra erigerent, ne sa-
cificia occulta facerent, ne ciuitates singularium certa-

4426

338

minum cædibus polluerent, ne Ægyptij fluuium per viros effeminatos colerent, idcircoque vniuersum Androgynorum genus, tanquam adulterum, è vita tollerent. *Euseb. lib. 4. de vita Const.*

Prouinciarum præsidibus legem dabat, vt Dominicum diem obseruarent, & martyrum dies honorarent. *Ibid.*

Tempa vbique terrarum ædificauit, primum quidem manibus suis Romæ in Lateranensi palatio describendo conformauit. Quod sanè palatium ipse quoque ingentibus impensis magnificè ædificauit & Christo sacrauit. *Niceph. lib. 7. cap. 49.* Notate Laterani canes & illum Græci locum perlegite, qui perspicuè Romanæ ecclesiæ (cuius verus sedes est Lateranense templum atque palatium) donatorem indicat, ne putetis, quæ feruntur de Constantini donatione, penitus fuisse à Latinis conficta, de qua Paulò antè.

Ex publicis tributis, per singulas ciuitates vestigal certum deduxit, ac cuiusque loci Ecclesiis & clericis deputauit, eamque inuificentiam firmam ac perpetuam haberi lege statuit. *Sozo. lib. 1. cap. 8. & lib. 5. cap. 5.* & donationem validam in perpetuum esse sanciuit. *Trip. lib. 1. cap. 9.* Obsecro, lector, an in ea lege prætermisisse tibi videtur Romanam Ecclesiam, cui secundum Deum, suam omnem salutem & beatitudinem (fuit enim à Syluestro conuersus) debebat?

Prouocationes à ciuilibus iudiciis ad Episcopos concessit, sed & potiores eorum, quàm aliorum iudicum sententias esse voluit. *Sozo. lib. 1. cap. 9.* Iudicium & iurisdictionem in clericis eisdem mandauit. *Nicephor. lib. 7. cap. 46.*

Vbique locorum sacerdotibus immunitatem concessit. *Sozo. lib. 1. cap. 19.* quam legem confirmant Constantius & Constant. *lib. 3. cap. 17.* Iouinianus & reliqui. *Theod. lib. 4. cap. 4. & 11. Sozo. lib. 5. cap. 5.* Literis fauit, institutis multis scholis & bibliothecis, & earum professores multis priuilegiis, immunitatibus, stipendiis, & honorariis donauit. *L. Medicos, Cod. de professoribus & Medicis.*

Iudæos templum suum Hierosolymis restaurare nitentes grauius multauit. *Chrysof. orat. 2. in Iudæos.*

Hospitia pauperum, puerorum, senum, ægrotorum, infirmorum, rogatu Episcoporum per totum imperium primus constituit, de ea re latis legibus & edictis. Atque hinc deinceps Xenodochia, Ptochodochia, &c. *In cod. Theodos. & Iustin. lib. 1. & 2. de mendicantibus.*

Hæreditates confessorum, exulum & martyrum, qui in fidei confessione obierant, modo nullus superesset sanguinis propinquitate coniunctus, ab Ecclesiis adiri iussit. *Euseb. lib. 2. Constant. cap. 21. 36.* Hinc magnæ opes Ecclesiis partæ.

Quamuis tantus esset, non tamen canum, Paganorumque linguas effugere potuit, (vt Zosimi, &c.) à quibus sic memoriæ proditum est. Decem primis annis præstantissimus, 12. sequentibus latro, 10. nouissimis pupillus ob immodicas largitiones. (Ecclesiis certè & Christianis factis) *Egnat.*

Pacauit orbem Romanum, sibi Scythas subiiciens, Indos & Persas amicos faciens. Cum Persis dimicans secum habebat sacerdotes & tabernaculum, speciem gerens Ecclesiæ. Vnde Milla castrenses, ex quo tempore Romanorum cohortes, Numeri nuncupatæ, singulæ fecerunt sibi templum motorium, illicque sacerdotes & diaconos habuerunt. *L. omnes indices. C. de feriis. Trip. lib. 1. cap. 9.*

Anni
Christi.

315

Quatuor concilia prouincialia.
Isid. tom. 1. Concil.

Romanum Episc. 278. seu 275.

Romanum aliud Episc. 75.

Elibertinum prope Grandiam in
Hispania Episc. 19. seu Illiberi animum
ad radices montis Pyrenæi, cui inter-
fuisse Helenam matrè Const. cum Con-
stante nepote ait Ioha. Gerundenfis.

In hoc Hispania in quinque pro-
uincias distribuitur, & singulis pro-
uinciis assignantur Episcopi Metro-
politani.

338

Anni
Christi.

Anni
mundi.

315

Gangrense 1. in Paphlagonia in Trullo confirmatum, contra Eustathium Sebastiansem Episcopum & eius sectatores, Aerium & alios. Eodem fere anno quo Nicenum. 1. Tom. Conc. de traditionibus & ceremoniis Ecclesie, ut ieiunius statis, orationibus pro mortuis, locis & Basilicis martyrum, eorum reliquiis & memoris.

322

Arelatense 1. & 2. in Gallis, ubi causa Cecilianae est iudicata. contra Donatistas. Aug. epist. 162. ad Primum conuenisse 600. Episc. tradit Ado, quinque aut sex annis ante Nicenum Secundum continet plures canones Nicenos, praeter illos 20, qui extant.

338

Quidam addunt Aurelianense 1. preside Episcopo Martino, quod fortasse est illud, quod ex Episcopis omnium mundi partium sub S. Martino celebratum fuisse ait Arelatense 2. cap. 18.

4403

Athanasius Alexandrinus, qui mense 5. post concilium Nicenum Episcopus ordinatur. Arnobius presbyter praceptor Lactantij, Iuuenius poeta Hispanus, Ruff. 1. cap. 19. & 20. Hieron. in Chron.

Eustathius Episcopus Antiochenus post res Concilio Niceno constitutas scriptum edit in quo *consubstantialitatem* Patri filium defendebat. Cui Arriani responderunt, & concilio Antiochia habito eum & Athanasium Catholicorum principes fictis criminibus traducunt, hunc etiam obiecto adulterio Ecclesia depellunt.

Athanasium vero Constantinus aduersus falsa eorum crimina defendit. Quem tamen tandem (an. 340.) relegauit in Galliam Treuitos, ut pacem Alexandrinae Ecclesiae daret, sed moriens paulo post eum restitui iussit.

Lactantius Firmianus Crispi Caesaris magister, ad eum in hac vita pauper, ut plerumque etiam necessariis indiguerit. Euseb. Chron. Nazarius Rhetor, cuius filia Eunomia virgo Christiana, in eloquentia patrem aequat.

Festum exaltationis crucis Hierosolymis cepit. Niceph. 8. cap. 29. id est, Festum inuentionis crucis. Nam quod lib. 1. Conc. in epist. Eusebij, tribuit eius institutionem Eusebio Papae constare non potest.

Ab Imperio Constantini Hierosolyma a Christianis ornati aedificiis cepta. Zosimus lib. 5.

Helena Imp. mater a Syluestro Rom. conuersa. Niceph. lib. 7. c. 14. Niceno iam Conc. celebrato lignum crucis a se Hierosolymis cum multis miraculis inuentum thecis argenteis exornat. an. 326. (Onuphrio 323.) Euseb. de uita Const. Ruffin. lib. 1. cap. 7. & 8. Tripar. 1. c. 18. Ambr. de obitu Theod. Eutrop. lib. 2. Paulinus epist. 2. Sulp. lib. 2. Socin. 1. c. 17. Euseb. in Chron. Theod. 1. c. 18. Soz. om. 2. cap. 1. Ut D. Hieron. & ceteros praeteream, qui omnes singularis impudentiae arguunt Magdeburgenses, Cent. 4. cap. 13. hanc inuentionem inficiari ausos. Macarius Hieros. erat Episcopus.

Eusebius, ob arctam necessitudinem cum Pamphilo, cognomento Pamphili, Caesariensis Episcopus, annos 325. complexus, a Christo ad Constantinum Magnum historiam Ecclesiasticam conscripsit ex Philone, Iosepho, Clemente Alexandrino, Egesippo, Hyppolyto, Papias & alijs, Niceph. 1. cap. 1.

Arrianismum ante Synodum redolebat. Theod. libro primo, capite sexto, Hieronym. in Apolog. Et fortasse post. Nam in multis locis parum orthodoxe sentit. Ut Demonsth. libro quarto capite secundo. Filium vocat Patris *ὁμοούσιον*, item *ὁμόθεν*, atque a Patre susceptum fuisse, ut per eum tanquam per organum quoddam omnia digererentur. lib. 5. cap. 1. secundam causam vocat Filium. & cap. 6. secundum Dominum, ubi eum etiam inferiorem Patre esse probare nititur. & cap. 4. secundas honoris partes consecutum esse, ubi & vnum solum verum Deum, qui ita appelletur, esse Patrem, secundum autem, hoc est, Filium, participatione dumtaxat veri societatem consecutum esse. Et mox. Eum post Patrem tanquam Deum honorandum esse, propter inhabitantem in ipso Deum. Et paulo post, Eum solum proprie Deum dici posse, qui Deitatem a nemine acceperit, & Filium propter patrem *θεογονεσία*, Deum effici.

4426

Ca. 8. Patrem Filij esse Deum ac dominum cap. 11. Praestantiorem quidem esse omni angelica natura, at minorem prima causa. cap. 17. Dei nomen soli ingentiae naturae conuenire.

In *pref. lib. 6. ut & lib. 5. cap. 5.* filium esse patris *ὁμοῦρον* & *συνουσίαν μετὰ τὸν πατέρα ὄντα* & *lib. 5. cap. 3.* Patrem dominum esse Filij & Filium dominum Spiritus sancti quem locum proinde Latinus interpres noluit vertere.

Chronicum ab vrbe cond. vsque ad annum Christi 300. condidit, cui Hieronymus adiecit annos 50. Prosper Aquitanicus 60. Palmerius florent. 1040. Palmerius Pisanus 30. ita totum definit an. 1480.

Nicenum concilium cœpit 14. Syluest. *Euf. in Chron. Plati. in Syluest. Regino, & pler. que alij.* Quidam volunt sub Iulio. *Soz. om. 1. cap. 18. Histor. Trip. 2. cap. 1. Niceph. 8. cap. 14. Platina in Agathone. Beda in Chron.* Durat 3. an. & paulò plus. *Niceph. 8. cap. 26.* Eius initium variè à scriptoribus traditur. Nam eum annum alij dicunt esse Christi 322, alij *ut Euseb. in Chron.* 324, alij 325, alij 326, alij 327, alij 328. quidam 330. quidam, vt plerique Græci, 333. quidam 338. *ut Volater. & Beda.* Alij Consulatum Paulini & Iuliani, qui fuit an. Christi 325. id est, 17. siue (vt alij volunt) 18. Constantin. Magn. *Socrat. 1. cap. 13. Nicephor. 8. cap. 26.* quorum ille ad 20. diem Maij, hic ad vndecimum, Onuphr. ad Aprilem, alij ad 19. Iunij conferunt. Tanta est annorum à Christo incertitudo, quòd veteres per annos, coll. & imperatorum numerarent, non Christi: qui mos, vt censent aliqui, tantùm ab anno eius circiter 600. inuauit.

Et Victor & Vincentius Romani presbyteri, quos nunc Cardinales appellamus, & Hosius Cordubensis loco Syluestri præfederunt, *ex prefat. Sardicensis concily.*

Arrius Alexandriae mulieres castitatem profitentes septingentas veneno suo infecit, quæ vnâ cum illo vrbe expulsæ sunt. *Epiph. hæres. 69.*

Cœpit suum virus, an. 319.

Istius libros præcepit Constantinus cremari, & eum, qui eos celare deprehensus fuisset, capitali supplicio afficit. *Socrat. lib. 1. cap. 9.*

Arrium cum suis asseclis in exilium misit. *Ruff. lib. 1. c. 5.*

Quos, subdola ipforum confessione deceptus, postea ab exilio reuocauit, *Socrat. lib. 1. cap. 27. 35. & 38.*

Niceni patres, cum toti essent in-refellendis Arrianis, Donatistas missos fecerunt, nisi quod reprobarunt Carthaginensis concilij & Cypriani decretum de rebaptizandis hæreticis, quo isti nugebantur, *Aug. lib. 2. de bapt. cap. 9.*

Romanæ Ecclesiæ supra reliquas eminentiam & inspectionem, quam antea consuetudine & iure Apostolico acquisierat, confirmarunt, *6. can. apud Ruff. lib. 1. cap. 6. ut & fatentur Centuriatores cent. 4. cap. 7. pag. 550.*

Quinque mensibus post concilium Nic. moritur Alexander Alexandrinus patriarcha, Amij mastix, cui Athanasius ille magnus succedit, Antonio Magno Monachorum in Africa patre confirmante, atque aduersarios eius omnes oppugnante, vna cum Marco, Iulio & Liberio Rom. pontif.

Lactantius senex in Gallia docet, vbi & Magister Crispo Constantini filio præficitur. *Hierony.*

317. primus Patriarcha Constantinopolitanus Alexander ann. 23. Ante hunc quidem ab Andrea Apostolo 23. recenset Nicephorus Constant. in Chronologia Tripartita, at illi Patriarchæ titulum non sunt consecuti, sed Byzantinorum Episcoporum duntaxat, ab agro fortasse Byzantino, potius quàm vrbe, quæ in rudibus iacebat.

Anni
Christi.

315

334

Cæsariense conciliabulum, in quo Athanasio manum morituo Arsenio defecuisse, sacrum calicem confregisse, & stuprum commisisse Arriani obiecerunt, & absentem damnarunt, quod citatus non affuisset. Athan. in Apologia, Socrates & alij.

335

Hierosolimitanum contra Marcellum Ancyra Episc. ad Sabellij hæresim accedentem. Quod inde Constantinopolim aduocatum est à Constantino, vbi & Ecclesia spoliatur & loco eius, Basilus Ancyram mittitur.

338

Anni
Christi.

Anni
mundi.

HUMAN A.

338

341

341

35.
K M. MARCVS RO-
mans, an. 2.
mensis. dies 20.

4626

4429

Vacat sedes dies 20.

Patriarchis.

Alexandriae Athanasio.

Antiochie Placido Arriano.

Hierosolymis Maximo. 3.

*Constantinopoli Alexandro
deinde M. Paulo, an. 9.*

Principibus.

*Constantino Magno Imp. &
Caesarib. eius filius.*

Sapore Persarum rege nono.

*Aiba Aethiopiae, deinde
Stenden. an. 37.*

Clodomero Franc. Duce.

*CONCIL. Carthaginense. 1.
Tom. 1. Concil.*

4429

Constantinus cum Licinio & Maximino imperavit annos circiter sex, solus 26. Nisi verum sit, quod aliqui scribunt Licinium usque ad 324 Christi ann. 14. Orientem imperium tenuisse. Nam si tunc eo deleto Orientem sibi adiunxit, cum mortem oppetierit an. 341. non nisi solus 18. annos imperare potuit.

Ludos Olympicos & rationem numerandi per Olympiadas abrogavit. Indictiones inchoavit ab eo anno & die quo Maxentium prostrauerat, & pacem Ecclesiae attulerat, a septimo scilicet imperij sui anno, Christi 316 & 8. Cal. Octob. *Onuph. in Fastis.*

Licinium, cui vitam donarat, sub custodia Thessalonicae viuentem, quod Barbarorum multitudinem mercede conducere clam conatus esset, ut bellum restauraret, occidi iussit. *Niceph. lib. 7. c. 45.*

Eo deleto in Bithynia, & Oriente sibi adiuncto, ex Thracia in Asiam & Aegyptum transit victor ad illas prouincias ordinandas, ubi cum tumultus graues ceptos an. 319. accepisset, ex Syluestri autoritate concilium Nicaeam indixit an. 324. sequenti vero, conuenientibus Episcopis 318. aperuit. Nam his vehicula & iumenta ad celeritatem itineris suppeditauit.

Inde templum magnificentissimum in monte Caluariae ad sepulturae & resurrectionis loca aedificat.

Sic mater Helena alterum in Bethleem loco natiuitatis, alterum in monte Oliueti ad Ascensionis locum, an. 326. Ac tum S. crucem inuenit. de quo supra.

Vandali a Gothis in Romanum solum pulsi a Constantino Poloniam accipiunt, ubi commorantur usque ad 13 Arcadij & Honorij.

Clodomerus Francorum rex an. 326. cepit Turingiam, Galliam inuasit, Sueuis iugum Romani imperij excussit, cum superiores duces Franc. Zelandiam, Holandiam, Sycambriam & Traiectum incoluissent, Fides esto penes *Irenicum lib. 3. Exegetes Germ. c. 76. Nam Constantinus potentissimos quosque domuit, nedum regulos.*

K Hic Papa Nicenum symbolum inseruit Missae, in locum Symboli Apostolorum. *Plat.* primus constituit, ut Hostiensis episcopus pallio vteretur, & ab eo pontifex Rom. consecraretur. *Volater. August. in Breuiulo, cap. 1.* sed iam ab anno 267 hunc morem inualuisse docuimus.

Eum Graeci ferè omnes praetermittunt, cum tamen *Trip. lib. 4. cap. 1.* quae sub eo acta sunt, narret.

Misit ad Athanasium & Episcopos Aegypti 70. Niceni Con. canones fideliter descriptos ex exemplaribus, quae Syluester Romae reliquerat, e quibus 20. duntaxat hodie extant. Atrianis igne in eos saeuientibus, nisi quod in Arelateni 2. eorum aliqui insunt.

Paulus Constantinopolitanus eiectus a Constantino. *Niceph. in Chron.*

Hyberni, siue Scoti praedicationibus S. Patricij (qui anno vitae suae 122. obiit) fidem Christi recipiunt. *Ruff. 1. cap. 11. Niceph. 8. cap. 34. Sigeb. in Chron. Sabell. Iberi ultra Armenios ad Aquilonem per captiuam. Ibid. Ruff. cap. 10. Socrat. lib. 1. cap. 20.* Indi interiores miro modo per Edisium & Frumentium iuuenes. *Ruff. 1. cap. 10. Socrat. 1. cap. 19.* Item Armenij. *Suid.*

Vlteriores Galli, Itali & Britanni paulò post sub Con.

stantij imperium, qui propagationem ita curavit & iu-
uit, item ij, qui circa montem Pyreneum ad Oceanum v-
que Occidentalem habitauerunt. *Sozom. lib. 1. cap. 6.*

Currebant assidue omnes nationes ad fidem Christi
& baptizabantur, patria simulachra conquassantes, ad-
ductæ miraculis sacerdotum, qui sub Gallieno captiui
facti erant *Diacon. lib. 11. in Constantino.*

Arriani ad superius dogma adiecerunt alia, negando
descensum Christi ad inferos. *Amb. in Rom. 5.* Ridendo
miracula edita per inuocationem sanctorum. *Idem serm.*
91. pronuntiando in Christo non fuisse animam, sed cor-
pus expers animæ, quod verbo Dei animaretur. *Athan.*
Dial. 4. de Trinit. Aug. ad Quodvultdeum, cap. 49. Cypr. lib. 5.
Thef. cap. 6.

Arrius Arrianus primus damnat orationes pro mor-
tuis, & ieiunia certo tempore statuta, presbyterum æquat
Episcopo, ac immutat antiquas Ecclesiæ ceremonias,
Augustin. lib. de hæres. cap. 53. Epiphani. hæres. 75. Socrat. lib. 2.
cap. 35.

Catholicos vocabat Antiquarios *Epiph.*

Donatus Grammaticus, quem cum parente vtroque
martyrio sub Iuliano sanctum refert Gigas in temporum
floreto, Marius Victorinus rhetor præceptores Hiero-
nymi, Maximus Alexandrinus, & Methodorus Philoso-
phi, Marcellus, D. Nicolaus Myrensis (errant enim qui
putant eum vixisse sub Iustiniano nam interfuit concilio
Niceno) Episcopi. *Hieronym. in Catalog. Nicepho. 8.*
cap. 14.

Arrij subita & horrenda morte, multi, qui ab eo de-
cepti fuerant, conuertuntur. *Athanas. epist. ad Serap.*

HUMANÆ.

Tunc primum res Romana sub vno Augusto & tribus
Cæsaribus esse cœpit. *Europ. lib. 10.*

Circa an. 340 R. Ioseph cæcus maximam partem Ha-
giographorum ex Hebræo in Chaldaicam linguam ver-
sit.

I RELIQUIT epistolam ad Episcopos Orientales pro
Athanasio. *Tom. 1. Concil. vnam ad Dionysium Corinthi*
Episcopum Eutychiani supposuerunt, qua Eutichia-
norum & Appollinaristarum dogmata confirmaret.
quam esse supposititiam docet Leontius Græcus libr. de
sectis.

Cæmeteria fieri iussit.

Arrianos & Athanasium, de eorum dissidio cognitu-
rus, Romam citauit, propter sedis autoritatem omnium
cura ad se pertinente. *Sozom. lib. 3. cap. 8.* propter Romanæ
Ecclesiæ prærogatiuam. *Socrat. lib. 2. cap. 15.* Nam Arriani
Episcopi ann. 341. Antiochiæ conuocati Athanasium Ec-
clesia depulerant quod iniussu Episcoporum ad illam se
recepisset.

Orientales obiurgauit, quod se non præmonito iudi-
cium de Marcello & Athanasio Episcopis fecissent. An
ignari (inquit) estis hanc consuetudinem esse, vt primum
nobis scribatur, vt hinc quod iustum est definiti possit.
Athanas. Apolog. 2.

An. 342 Marcellus Ancyranus Romam profectus Iulij
pont. literis Ecclesiam suam recuperauit.

344 Photinus Syrmienis Marcelli discipulus hære-
sim ad Paulianam siue Samosatani accedentem indu-

Anni
Christi.

Anni
mundi.

36

341

I. S. IULIVS I. Roma-
nus, ann. 15
mens. 2. dies 6.

4429

356

Vacat sedes die. 2.

4444

Patriarchis.

Alexandriæ Athanasio.

Antiochiæ Stephano Arria-
no, an. 3. Leontio. Arriano
ann. 11.

Hierosolymis Maximo ter-
tio deinde Heraclio mens. 1.
Cyrillo an. 39.

Constantinopoli M. Paulo,
deinde Eusebio Arriano an.
I. Macedonio Hæresiarcha,
an. 8.

356

4444

Anni
Christi

341

Principibus.

Constantino patre & filiis.

Constantino 2. in Gallijs,
Hispaniis, Alpibus & Bri-
tannia.

Constantio Arriano ann. 24.
cum Dalmatio patruo in O-
riente.

Et Constante an. 13 in Italia
Græc. Illyrico & Apbrica
Impp.

Anni
mundi

4429

xit. Marcelli autem propius ad Sabellianam vergebat.
351 Ursacius & Valens Pannoniæ Episcopi principes
Arrianorum, cum post Synodum Sardicensem videren-
tur à communionem secreti, coram positi veniam à Iulio
pontifice poposcerunt. *Sulpitius lib. 2. Athan. in Apo-
log. & Socrates.*

Paulo Constantinopolitano clam sub altari in Eusa
ciuitate suffocato iussu Constantij, in eius sedem tran-
feruntur, Arriani, Eusebius videlicet Nicomediensis,
Macedonius, Eudoxius, Demophilus Euagrius in
annos circiter 32. vsque ad Damasi Pap. & Theodosij
Impp. tempora, donec à Gregorio Nalianzeno eiusmodi
erroribus & schismate fuit purgata & Catholicis
reddita.

Contra Athanasium Alexandriæ in Schismate sede-
runt Arriani Eusebius an. 1. Gregorius ann. 1. Georgius
an. 20. Lucius an. 19.

Contra Cyrillum Hierosolymis sederunt Arriani He-
ronnius an. 3. Heraclius mens. Hilarius an. 14.

DECIMUM tertium bellum in Christianos in Per-
sida per Saporem impulsoribus Magis & Iudæis. *So-
zom. 2. cap. 8. Ammianus Marcellinus lib. 25.* Ibi nume-
rosissimæ erant Ecclesiæ. Nam Persæ ab initio Christi-
ani fuerunt præsertim verè Diabonorum regio. *Sozom.
lib. 2. cap. 12.*

Ibi Martyrium faciunt Ctesiphon, Dausus, Gabdiaba
Episcopi, *cap. 13.* Vstazades Eunuchus Saporis & Si-
meones primus Persarum Episcopus.

Eusebius Emisenus Arrianorum signifer multa con-
scribit. *Hieron. in Chron.*

Tunc vixit Ioan. Clymachus, Didymus, cuius adiu-
tor D. Hieronymus Alexandriæ.

Aëtius Arrianam Anomæorum sectam introducit,
trecentis argumentis è philosophiæ præsertim Aristote-
lica deductis. tantum mysterium nimis subtiliter & irre-
uerenter tractando, non modo veritatis lucem amisit, sed
& in Atheismum incidit. Vnde Atheus cognominatus
est. Eius sectatores nunc Aëtiani, nunc Eunomiani di-
cti sunt. *Suidas. Epiph. hæres. contra Anomeos.*

Impietas Arriana Constantij præsidii sulca, exiliis, car-
ceribus & variis tormentorum modis Catholicos perse-
quitur. *Athanas. &c. per 40. continuos annos aded in
Christi Ecclesiam debacchata, vt cuius superiorum per-
secutionum vel temporis diuturnitate vel suppliciorum
magnitudine comparari possit. Onuph. in Plat.*

Georgius Cappadox Canones Nicenæ synodi com-
bussit. *Athanas. epist. ad Orthod.*

Hoc iam aggressus erat sub Marco Pontifice, vt ad
Marcum ipsum, quem & Vniuersalis Ecclesiæ Papam
nominat, scribit priuata epistola Athanasius. In Atha-
nasilij locum ab Impp. Constantio & Arrianis substitu-
tus est.

Sed eum tandem plebs petit, raptumque diuersis mul-
tandi generibus proterens diuaricatis crucibus concul-
cauit. &c. *Amm. Marcell. lib. 22.*

Paulinus Treuironum in Gallia Metropolitanus, vir
sanctus imprimis & eruditus Athanasij amicus.

Hylarius Pictauiorum. Episc. hymnum Angelorum ab
Apostolis continuatum apud Clementem lib. 7. const.
c. 47. in Latinum conuertit, & in Missam includit. Vnde
& eum huius hymni auctorem faciunt. *Hug. Victorinus li. 2.
de sacra. parte 2. Cassander in Liturgicis pag. 42.*

4444

356

Tribus libellis Constantinopoli publicè Constantio datis audientiam poposcit, vt de fide coram aduersariis disceptaret. Itaque quasi discordiæ seminarium & perturbatio Orientis, post quadriennium exilij redire ad Gallias iubetur absque exilij indulgentia. *Sulpitius libro secundo.*

Sub an. 362. reuersus non solum Catholicam fidem Ariminensi concilio infirmatam & perturbatam restituit, sed Principes etiam Arrianorum Episcopos Gallia Ecclesis deturbauit, vt Saturninum Arelatensem & Patro- num petragorensem, cæteris venia data. *Ruf. & Soz. om. lib. 5.*

Sardicense Con. rogatu Constantis, & permissu Con- stantij agitur an. 10. post mortem Constantini patris; Confirmatum est. in Trullo, vt Catholicum.

Damnatum tamen in Syrmienfi eo nomine, quod A- thanasium absoluisset. *Sulp. lib. 2.*

Nam astute Arriani innoxium Athanasium in illo cri- minosis Marcello & Photino miscuerunt, ne putarentur perperam de Athanasio iudicasse, qui de Marcello & Photino vera sentissent. *Ibid.*

Quin & erat Arrianum. Nam in eo tres fidei formulas Episcopi prosulerunt, in quibus diuersis verbis remota *Substantia* mentione filium Patri similem affirmarunt, nondum ausi dissimilitudinem asserere. Hi cum verbis ab Arrio dissentirent dissimilitudinem inducente, sed re consentirent, Semiariani dicti sunt. *Epiph.*

Alexandrinum con. videtur esse illud, de quo Sulp. libro secundo Mox in Ægypto octaginta Episcopi con- gregati Athanasium iniuste condemnatum fuisse pro- nuntiant.

Hymni & carmina in laudem Dei & Diuorum com- posita ab Hilario & Ambrosio Episcopis per totius Oc- cidentis Ecclesias cantari incipiunt. *Isid. de diuinis Offi- ciis.*

HUMANANA.

Constantinus cum superiores Impp. sacros libros plu- rimos exussissent impensis maximis bibliothecas instau- rauit. *Socr. lib. 1. c. 9.*

Romanæ vrbis inhabitatores annuis muneribus te- stamento honorauit, filius vero imperij hæreditatem tri- buit. *Euseb. lib. 4. vita.*

Eius filij paternis legibus astipulati sunt, & proprias adiecerunt, contra eos, qui sacrificare, vel idola colere, vel ethnicam superstitionem exercere præsumerent. *So- zom. lib. 3. cap. 17.*

Constantius aram Magnæ Deæ à curia Romana aufer- ri iussit. *Amb. ep. 31.*

Sapor anno 10. imperij Constantij, Christi 350. Nisibin obsidet. *Hieron. in Chron.*

Constans Francos vicit. *Socrat. lib. 2. c. 13.*

Constantini fratris mortui partem obtinuit. Sic enim à patre diuisum imperium acceperant, vt auita sorte obtineret natu maximus, Orientis principatum alter, me- dium tertius, *Eusebius libro 4. de vita Const. Socr. libr. 1. c. 38.*

Constans Imperij sui decimo tertio à Magnentio Ty- ranno magno Catholicæ Ecclesiæ damno interfectus est, Christi 353. Nam eius morte Constantius audacior factus Arrianam impietatem prouehit, interim 70000.

Anni
christi

341

Anni
mundi

4429

Sapore Persarum.

Sthenden Æthiopiæ pre-
tioso an. 27.

Richimero Franc. Duce

356

4444

Anni
Christi

Anni
mundi

341

CONC. Romanum ep. 116. f. f. d.

Hierosol. hist. Trip. 1. cap. 33. Theod. 1. cap. 30.

Antiochenum confirmatum in Trullo. Episc. 90. f. f. d.

Agrippinense Colonienſe contra Euphratam, qui negabat Christum Deū, f. f. d.

Sardicenſe in Illyria, ſive Dacia Mœſia, quo Nicenum cōfirmatur Episc. 300. Sozom. 3. cap. 11. ſeu Episc. 250. Theod. 2. cap. 7. Trip. lib. 4. c. 21. In eo Athanaſius & Marcellus ab Arriani damnati abſoluuntur, Phoſtinus vt vere hæreticus condemnatur.

Syrmienſe in Pannonia contra Phoſtinum. Niceph. 9. c. 31. Socrat. 1. c. 29. Sozom. 4. c. 6. Imperatore Conſtancio cogente & præſente.

Alexandrinum. Athan. initio Apologie 2. Socrat. lib. 2. c. 26.

345

356

368

37

m S. LIBERIVS Romanus dictus Leo. an. 12. mens. 3. dies 4.

Vacat ſedes dies 6.

4429

4433

4444

4456

hominum copias aduerſus Magnentium educens eum ad Muſſam in Pannonia vicit. Deinde Lugdunum fugiente ſibi mortem conſciſcere compulit. *Zoſimus.*

m H V N C immerito inter PP. adnumerari, quod cum Arriani ſcripſiſſet, cenſet Platina, poſt Hier. de Vit. Illuſtr. & Sozom lib. 4. cap. 11. & Marcel. comitem in Chron. At eum optimum & beatiffimum prædicant Baſil. epi. 74. Ambroſ. lib. 3. de Virgin. Epiph. hæreſ. 75. Quin & Athanaſ. *Apolog. 2. Theodor. lib. 2. cap. 17. Socrat. lib. 4. cap. 11.* eum liberant ab Arriana labe. Imo occidētem ſemper ab ea liberum fuiſſe narrat Theod. libr. 5. cap. 6.

Quin & de eo falſum illum rumorem ab Arriani profectum teſtantur Sozom. lib. 4. cap. 15. Theod. lib. 5. cap. 6. Niceph. lib. 9. cap. 57. & lib. 1. cap. 27.

Poſt mortem Conſtantij ſub Valente fuiſſe Catholiſſimum conſtat è Socrat. lib. 4. cap. 11.

Authoritate, qua potiuntur æternæ vrbis Episcopi, damnari Athanaſium (qui iam à Synodo Arrianorum damnatus erat) deſiderio nitebatur ardenti (Conſtantius Impp.) quo non impetrato, Liberius ægrè populi metu, qui eius amore flagrabat, cum magna difficultate, noctis medio potuit exportari. *Amm. Marcell. lib. 15.*

Sed paulò poſt vrbis redditur ob ſeditiones Romanas. *Sulp. lib. 2.*

Nam ſequenti anno cum Mediolano Romam veniſſet Conſtantius, Matronæ Romanæ à viris ſuis impullæ rogarunt, vt ſibi Liberium Pont. redderet. *Socrat. Sozom. Theod.*

Poſt Meletium Antiochiæ fuit ſchiſma 30. annorum, in quo Arriani federunt, Euzoius ann. 10. Dorotheus an. 10. & c.

Paulus & Ammon eremitæ. *Sozom. 1. cap. 14.*

Obit S. Antonius eremita anno vitæ 105. Chriſti 358. *Sozom. primo cap. 13. Ruſſinus 1. capite 8. Nauclerus & Beda.*

Hilarius Pictavienſis. Lucifer Calaritanus.

Proiectus Aruernorum Episc. in Aquitania Martyr, Conſtantij tempore.

Arriana hæreſis ſciſſa eſt in Eunomianos, Macedonianos, Euthathianos, Meletianos, *Baſil. contra Eunomi. Hiſt. trip. 5. cap. 15. Epiph. hæreſ. 76. & 68.*

Eunomius monachus diſcipulus & notarius Aëtij, inter alias hæreſes negat Virginitatem maioris eſſe meriti quam coniugium: Relicto monachatu (*Auguſt. lib. 3. peccat. mer. cap. 7.*) ſeduxit virgines ſacras, vt nubarent. Fidem ſine operibus docuit ſufficere, nec opera eſſe ad ſalutem neceſſaria. *Aug. lib. de hæreſ. cap. 54. in Oſea.*

Templa martyrum non ingrediebatur, ne cogetetur Sanctos (vt dicebat) adorare. *Hieron. in Vigilant.*

Nam eorum & Sanctorum reliquiarum honorem impugnauit.

Marcellus Ancyra Episcopus hæreticus, docet regnum Chriſti ſinem habiturum, *Nicephor. 11. cap. 48. Bonfin. 2. dec. 1.*

Phorinus eius diſcipulus nunc Sabellium, nunc Paulum Samozaſtatem olebat. *Epiph. in Syria & Cilicia Appollinarius vterque pater & filius. Epiph. conſuetas Eccleſiæ preces in cantiunculas à ſe conditas conmutarunt.*

Vnde & viri inter potandum & operandum, mulieres in extrinīs illas psallebant. *Sozom. lib. 6. cap. 25.*

Versus ille, & Gloria Patri & filio & c.) à Flauiano Antiocheno, adiutore Chrysoſtomo compositus. *Niceph. 18. cap. 51. & lib. 9. cap. 24.*) aliter à Catholicis Græcis in fine Psalmodum canebatur, aliter ab Arrianis. *Sozom. 3. c. 20. Theod. 2. c. 24. Niceph. 9. cap. 24.* Postea consilio Hieronymi in Ecclesia Latina additur fini Psalmodum à Damasco. *Hieron. epist. ad Damas.* vt errent qui hoc tribuunt Gregorio. I. PP.

Chorus in duo diuisus Cæsare Constantino, quasi antea alternis minime caneretur. *Suidas in voce, χορός.*

Nam Flauianus & Diodorus primi in duos choros Psallentium diuidentes, ex successione Dauidicam melodiam cantare docuerunt. *Theod. lib. 2. hist. c. 24. Trip. lib. 5. c. 32.*

DECIMUM quartum bellum seu persecutio Christianorum per Iulianum Imp. Apostatam. *Ruff. 1. cap. 36. Ammia. lib. 20. Eutrop. lib. 10.* In eo cecidit Dorotheus Tyrī Episcopus anno vitæ 107.

Iouinianus hæresim suam spargere incepit, *Sabell. lib. 8. Sept. Enn.*

Potentinus, à quo hæresis Potentinorum, Tropici hæretici.

Conflagrauit Antiochena bibliotheca.

Post Concilium Mediolanense principes Catholicorum in exilium pulsi sunt Eusebius Vercellenſis, Lucifer Calatitanus, Dionysius, Mediolanensis, Paulinus Treuirenſis, Hilarius Pictauiensis, Hosius Cordubēſis, Rhodanus Gallicanus epist. tandēque Liberius Papa, quia damnatione Athanasij subscribere noluerunt. *Athanas. ad Soluarios. & Apol. ad Constantium, & lib. de fuga sua. Ruffi. Sulp. Socrates. Sozom.*

Tum Italiam corrumpere conatus est Maxentius Dionysio Mediolanensi successor datus. Illyricum. i. Pannoniam Dalmatiam & Græciam Valens & Ursacius. Gallias Saluonius Arelatensis Episc. Hispanias aliqui alij abutentes Hosij ætate, propter cuius infirmitatem (Erat enim centenatio maior) à Catholicis defecisse spargebatur.

Eusebius Vercellenſis cauea conclusus Scythopolim missus dicitur in eius vita, atque ibi ab Ariomanitis crudelissimè cruciatus. Vnde scripsit Epistolam ad Porphylum, quæ extat, miserias narrans suas. Rediit post cum Hilario & Athanasio per indulgentiam noui principis id est, Iuliani Apostatæ, qui se initio Christianis æquissimum præbuit. *Hieron.*

Constantij vltimo omnes penè toto orbe Ecclesiæ sub pacis & regis nomine, Arrianorum consortio polluta erant. *Hieron. in Chron.*

HVMANA.

Iulianus à Libanio sophista & Maximo philosopho, qui postea, ob magiam interfectus est, corruptus in ethnicam impietatem labitur. Malignitatis argumenta Athenis in eo adhuc puero animaduertit Greg. Nazianzenus ceruicem rigidam, humeros iactatiles, oculos currentes, & inconstantes, pedesque furiosè respicientes, Fratrem suum Gallum & imperio & vita priuatum à Con-

Anni
Christi

356

Anni
mundi

4444

Patriarchis.

Alexandria Athanasio.

Antiochia Leontio Arriano, Eudoxio Arrian. an. 3.

Aniano mens. 4.

Meletio, an. 2.

Paulino, an. 27.

Hierosolymis Cyrillo.

Constantinopoli Macedonio Hereſiarcha, deinde Eudoxio Arriano, an. 10.

Principibus.

Constantio Arriano quadragesimo septimo Orient.

Constante Catholico Occid.

Iuliano Apostata. an. 2.

& postea Iouiano seu Iouiniano Catholico m. 8. Orient.

& Occident. Imp.

Sapore Persarum rege 9.

BELLVM PERSICVM.

Sthenen Æthiopiæ pretioso.

368

445

Anni
Christi

Anni
mundi

356

Theodomero Franc. duce.

4444

CONC. Mediolanense, presente Constantio, Episc. plus 300. propter Athanasium Socrat. 2. cap. 36. Theod. 12. c. 15. Hist. Trip. 2. c. 36. Ruf. 1. c. 20. Hoc in concilio Arriani quoque fuere victores principibus Catholicorum in exilium pulsus.

Alexandrinum. Ruffin. 1. c. 28.

Ariminense 400. Episcoporum. Socr. 2. c. 37. Sozom. 4. cap. 17. Hist. Trip. 5. c. 20. Damnatur ab Ambr. epist. 32. Quamquam octoginta in eodumtaxat essent Episcopi Arriani, Homiounson. i. similitudinem substantia proficientes, alij Catholici Homiounson. i. unitatem substantia, bono initio, sedo exitu consummatum, Sulp. lib. 2.

stantio v lscisci velle simulans arma in Constantium cepit.

Hagiam exercuit inspectis mulierum interioribus. Eutrop. Nazian. bello aggreditur Francos, eos videlicet, quos consuetudo Salios appellavit, ausos olim in Romano solo apud Toxiandriam habitacula sibi præfigere prælicenter. Ammian. Marcell. lib. 17.

Viennæ agens, vt omnes nullo impediante ad sui fauorem alliceret, adhærere cultui Christiano sungebat, à quo occultè iam pridem desciuerat, arcanorum participibus, aruspiciæ, auguriisque intentus & cæteris, quæ Deorû sepe fecere cultores. Et vt hæc interim celaretur, die, quæ Christiani Epiphaniam dicitur, progressus in eorum Ecclesiam, solenniter numine orato discessit. Amm. Marcell. Pagan. lib. 21.

Vbi abolitis, quæ verebatur, adesse sibi liberum tempus faciendi, quæ vellent, aduertit, decretis aperiri templa, arisque hostias admoueri & reparari Deorum cultum statuit. Vtque dispositorum roboraret effectum, dissidentes Christianorum antistites cum plebe discissa in palatiû intromissos monebat, vt ciuilibus discordiis confopitis, quisque nullo vetante religioni suæ seruiret intrepidus. Id. lib. 22.

Pulchrum nostris politicis exemplum, vt mixtis in eodem regno religionibus vel regnum perdant, vel ad alienam stirpem transferant. In Gallia Christum negauit, & postea se pontificem nominauit, ad templa Paganorum veniens & cæteris idem præcipiens. Hieron. in Epit. Nepot.

Quoscumque audiebat esse Ecclesiæ hostes, vel apostatas, fouebat. Quare Donatistis Basilicas restituit, quas Constantinus antea abstulerat, Iudæis, & c. August. lib. 2. contra Petil. cap. 92. Opt. lib. 2. à quibus Donatistis fuerat appellatus & laudatus. Idem epist. 148. 166. Epist. Opt. lib. 2.

Iudæi à Iuliano Imp. persuasi templum Hierosolymis restaurare nituntur, sed igne & prodigiis inhibentur. Theod. lib. 3. cap. 20. Ammian. Ibid.

Christi imaginem fusilem à muliere, quam Christus sanauerat, positam apud Euseb. lib. 7. cap. 18. Trip. lib. 6. c. 41. & Theophy. in 9. Matth. evertit. Sed eam Christiani in Ecclesiam retulerunt. Sozom. lib. 5. c. 21. Socrat. lib. 3. c. 24.

Periit incerto ictu in bello Persico postquam annum vnum, & menses septem imperasset. Latius.

Cum Delphos misisset consultum de belli Persici euentu, templum Delphicum terræ motu & fulminibus deletum est. Reditus Ecclesiis concessos eripuit, ioco addens se facere expeditiores ad regnum celeste, quoniã in ipsorum libris scriptum esset, Beati pauperes, quoniã ipsorum est regnum cælorum, Ibid.

Iouianus Imperij noluit prius insignia suscipere, quàm milites vno ore se Christianos proterentur, negans se Christianum Paganis imperare posse. Niceph. lib. 10. cap. 28. Ruff. 2. cap. 1.

Idololatricas vanitates à Iuliano restauratas destruxit, quas postea valens permittit. Theod. lib. 4. cap. 24.

Turpem pacem cum Persis agitare coactus est ob res ab Apostata Iuliano infeliciter & Deo sinistro gestas. Historici, præter Zosimum, qui Apostatam extollit.

Franci, Saxones & Alemanni 40. vrbes ad Rhenum

368

4456

fitas capiunt, quod causam præbuit Constantio Iulianum Cæsarem constituendi, & præclara aduersus eos gerendi *Zosim. lib. 3.*

Bellum Persicum in quo temeritate militum ad Singaram prærepta fuerat palma Constantio, & amissa Singara & Amida, deinde cum Sapore Nisibim iterum per tres menses obsidente pax tandem inita, iterum sub Iuliano recrudescit. *Pompom. Eutrop. lib. 10.*

Iouianus Athanasium & cæteros Episcopos, qui à Constantio eiekti fuerant, ab exilio reuocat & yniuersa Gentilium templa claudit. *Socrat. lib. 3. c. 24.*

Solam Christianam fidem profiteri subditos iussit, bona Ecclesiis & clericis ab antecessoribus surrepta reddidit. *Sozom. lib. 6. c. 3.*

Saraceni cum Zocomo principe pauld antè imperium Valentis religionem publice suscipiunt. *Sozom. lib. 6. cap. 38.*

∴ H V N C Marcellinus comes in Chron. tanquam hæresis suspectum præterit. Schismaticum & illegitimum pontificem facit Onuphrius. Nam ei superstitem fuisse Liberium, atque ita throni Apostolici administrationem solum consecutum, quod etiam narrat *Sozom. libr. 4. cap. 15.*

Alij rectius. Quare & extat vna eius epistola ad Athanasium, & alios Ægypti Episcopos. Et factione Arrianorum cum multis aliis Catholicis per martyrium sublatus est. *Sozom. lib. 4. c. 15.*

Fuerat quidem ab Acacio Eusebij Cæsariensis discipulo & successore in Liberij locum constitutus, velut Arrianus, *Hieron. in Acacio de Viris illustribus.*

Sed tanta vis fuit Cathedræ Apostolicæ vt martyrem potius, quam hæreticum, vel hæreticis fauentem pontificem sustinere potuerit.

Vlphilas Gotthorum Episcopus Arrianus, qui Vltiora Istri tenebant, Gotthicas litteras inuenit & scripturas diuinas in Gotthicam linguam primus transtulit. *Socrat. libr. 4. cap. 33. Sozom. 6. cap. 34. Trip. 8. cap. 13. & 5. cap. 36. 38.*

Hosius centenario maior moritur, de quo hæc feruntur.

Concilium Nicenum propè auctoritate sua confecit, Sardicensi quoque illud confirmanti egregiam operam præstitit. Siemiensi vi adesse coactus, Arrianæ formulæ verberibus compulsus subscripsit. Mediolanensi ab Hilario confirmatus non cessit. Inde ætate vacillante similitudinem substantiæ, non vnitatem in Hispania docuit. *Sulpicius & Isido. lib. de Viris Illustr.*

Hinc fortasse Hosij deliramenta apud Hilarium contra Constantium.

Valens Catholicam fidem Constantinopoli extinxisse videbatur, at vbi Greg. Nasianzenus ed è suo Episcopatu translatus est, pro paruo oratorio, in quo conuentus primus habuit, maximum accepit, & Ecclesiam latentem, quanta esset, ostendit. *Sozom. libr. 6. cap. 17. Socrat. lib. 5. c. 7.*

Lucifer Sardinæ Episc. Schisma in Ecclesiam de nõ recipiendis Arrianis in Sacerdotium, post eiuratum errorem contra D D. Hilarium & Damasum excitauit, non hæresim. *Aug. de hære. Gennad.*

Eius magna erat autoritas, vt qui se nunquam Arriani alicuius communionem postulisset. *Hieron.*

Anni
Christi

356

Anni
mundi

4444

Romanum, in quo Felix electus est Papa, & aliquot ab Ecclesia separati. *Plat. Isid. tom. 1. Conc. ab Arrianis tamen fuisse creatum volum Ruf. & Hieron. in Acacio de Vir. Illu. & Marcel. comes contra Niceph. 9. c. 35.*

Romanum aliud 48. Episc. Omnibus Episcopis esse ad concilium uenitum.

Seleuciense in Isauria contra Arrianos eodem tempore ab Orientalibus Episcopis actum, quo alterum Armini ab Occidentalibus in Italia, *Socrates & Sulpitius lib. 2.*

Hilarius quartum iam exilij annum in Phrygia agens interfuit. Duo salutaria obiens, vnum quod Occidentalibus suspicionem Sabelianismi ob Arrianorum falsos rumores laborantibus, testimonium fidei recte perhibuit, alterum, quod in refellendis Arrianis socium se acrem exhibuit.

Biterrense contra Ariminensis Concilij formulam preside Hilario Piætauiensi ab exilio reuerso sub Iuliano Apostata. Ipse lib. de Synodis.

38

∴ M. FOELIX II. Romanus, an. I. mens. 4. dies 2.

368

369

Patriarchis.
Alexandriæ Athanasio.
Antiochiæ Paulino.

4456

4457

368

Anni mundi.

Audæus anthropomorpha. Epiph.

H Y M A N A.

4546

Valentinianus militum consensu factus Imp. post 30. dies Valentem fratrem consortem imperij & Augustum nominat. Repressit Alemannos & Saxones, quorum primum hic fit in bellis mentio. Regnat annos 11. Ei circiter triennium Valens superstes fuit, in tugurio à Gotthis concrematus.

Post eius mortem Gratianus & Valentinianus 2 filij à Cæsaribus Augusti facti sunt, sed imperij sexto ille Lugduni à Maximo Gallia præfecto, hic Vienna in insidiis Arbogasti Gotthorum ducis interfectus est. Ita utriusque eodem anno Theodosius Magn. quem Gratianus, dum viveret in imperij societatem ascinerat, successit.

n PONTIFICVM Romanorum vitas conscripsit & opus ad sua vsque tempora perduxit, quas alij deinceps continuarunt. A Damaso ad Nicolaum primum Anastasius S. R. E. Bibliothecarius. A Nicolao 1 ad Alexandrum 2. Guillelmus alter bibliothecarius. Ab Alexandro 2 ad Honorium 2. Pandulphus Pisanus. Ab Honorio 2 ad Honorium 4. quidam anonymus ex Martini Poloni opere de vitis pontif. Ab eodem Honorio vsque ad Urbanum 6. Theodoricus Niem Germanus. Ab Urbano 6, ad Martinum vsque quintum alius quidam incertus. Quousque Damasi liber, vt circumfertur, est perditus.

Multa alia scripsit. Extant aliquot eius epistolæ, ad Athanasium & alios episcopos Ægypti, ad Paulum Antiochenum, ad tria concilia Africa, Professio fidei Catholica, &c.

Per seditionem obtinuit pontificatum contra Ursicium. *Ammi. Marcell. lib. 27.*

Vnde & sanguinariam eius ordinationem obiectant Augustino Pelagiani. *lib. 6. contra Pelagianos.*

Iudicio tamen Dei electum ait Ambrosius, *Orat. contra Symmachum.*

Bibliis SS. ab Hieronymo versis primus dedit auctoritatem; cum prius septuaginta interp. versionis vsus esset. *Plat.*

Quod non obtinuit in psalmis, quoniam Clerus inueteratum cantum dediscere noluit. *Plat.*

Symbolum Constantinopolitanum in locum Niceni cantari iussit ad Missarum solennia; quod vsque hodie perdurat. *Sigeb. Ruberi. lib. de diuin. Offic. cap. 21.*

In principio sacri, vt Confessio diceretur, instituit. Epistolas & Euangelia, vt nunc annuatim in Ecclesia leguntur, (per Hieronymum, *infra*) collegit. *Honorius lib. 1. cap. 88. citame Cassandro in Liturgia pag. 44.*

Ita desit vetus versio, quæ erat 70. cæpit noua, id est, Hieronymiana. *ex D. Gregorio præfat. in Job.* Hieronymi enim, qui de Hebræo in Latinum eloquium sacras scripturas tantummodò conuertit, editione generaliter omnes Ecclesiæ vsquequaque vtuntur, pro eo quod veracior sit in sententiis, & clarior in verbis. *Isid. lib. de officiis.*

Eius tempore fuisse Cardinales docet Volater. libro vigesimo secundo Anthropologiæ. Innenio (ait) in antiquis tabulis apud Ecclesiam Aretinam Donationis cuiusdam Zenobij senatoris Romani eidem Ecclesiæ vsque à

Hierosolymis Cyrillo.

Constantinopoli Euxodio Arriano.

Principibus.

Valente Arriano, an. 13. Ori. & Valentiniano Catholico Occid. Imp. an. 11.

Sapore Persarum nono rege.

Sthenden Æthiopiæ pretioso.

Clogio. Franc. Duce.

CONC. Laodicenum contra Arrianos confirmatum in Trullo. *Isid. tom. 1. Conc.*

Lampsacenum. *Entrop. libr. 10. Niceph. 11. cap. 3. Hist. trip. lib. 7. cap. 12.*

39

n S. DAMASVS Lusitanus, an. 19. mens. 3. dies 11.

4457

4476

Vacat sedes dies 11.

369

388

tempore Damasi Pont. factæ, vbi est huiusmodi subscriptio, Et ego Io. S. R. E. Diaconus Cardinalis ex parte Damasi pontificis laudo & confirmo. Itaque non video cur Divus Hieronymus Damaso charus non fuerit R. E. Cardinalis presbyter, nisi quod non magnos habebat redditus, non onerabat Ecclesiam nimis sumptibus, non erat, &c. Non ergo placet, quod quidam scribunt nomen & dignitatem fuisse conditam à Benedicto 8. sub ann. 1033. Nam & D. Gregorius Cardinalem sacerdotem commemorat, qui & Episcopus esse non desinit. l. 2. epist. 52. & 25. huic & dans vsus pallij lib. 7. epist. 5. Multa addere possem, contra hæreticos, sed non sunt Chronologiæ. Aliud est insignia esse recentiora, utpotè illis addita circa illum annum, deinde amplificata circa annum 1250 ab Innocentio quarto, aliud Cardinalium rem & nomen veteribus fuisse inco-

gnitum.
Chorepiscopus sustulit, quos nunc suffraganeos, vel Episcopus portatiles appellamus. Episcopus, qui eis vtuntur, epist. 4. meretricibus docens esse similes, quæ statim (ait) vt pariunt infantes suos, aliis nutricibus tradunt educendos, vt suam citius libidinem explere valeant. Sic & isti infantes suos, id est, populos sibi commissos istis educandos tradunt, vt pro suo lubitu voluptatibus sæcularibus seruiant, &c.

Chorepiscopus autem Onuphrius in Epitome Romanorum Pont. interpretatur coadiutores, vt Linum & Cle- tum ait fuisse Chorepiscopus, siue coadiutores Petri. Et sic sumere videntur Græci, vt Basiliius Epistola ad Chorepiscopus, & Canon Nicenus & Antiochenus decimus & Synodus Neocæsariensis.

Damasum rogauit Theodosius, vt alicui viro docto officium Ecclesiasticum committeret ordinandum, atque ita Hieronymo commendauit, qui Psalterium per ferias distinxit. *Beletius ex hist. Longobardica.*

Cum antea recto ordine diceretur, non habita ratione dierum & materiæ,

Atque hinc fortasse Canoniarum horarum institutionem ei, & D. Hieronymo & Ambrosio assignant Sigebertus in Chron. & Radulphus Tungrensis, quod & confirmet Psalmorum per totam Hebdomadam iam inde tum in Romana Ecclesia, tum in Mediolanensi distributio.

Sed refragatur ipse Hieronym. qui epistolis ad Latam & ad Demetriadem earundem horarum vsus non nouum tum fuisse disertis verbis ostendit.

Quate & constitutio Apostolica memoratur apud Clementem. lib. 3. constit. cap. 40. & Cyprianus multo antè, earum institutionem confirmauit sub finem libri de Oratione Dominica, & Athanasius lib. de Virginitate, & Basiliius in regulis fufius disputatis interrog. 37. & in Asceticis pag. 381. Græci exemp.

Gregorius Nazianzenus cog. Theologus, qui Constantinopolitanam sedem ab Arrianis Episcopis purgauit & Catholicis reddidit in annos 45. sub quinque aliis pontificibus Catholicis, Nectario an. 16. Chrylostomo 6. Arfacio 2. Attico 20. Sisinnio vno, vsque ad Nestorium.

Basiliius Cæsariensis, qui sub annum 379. Deo agit animam, quo obeunte Ambrosius Episcopus Mediolanensis fit in annos 30.

Anni
christi.

369

Patriarchis.

Alexandriæ Athanasio,
deinde Petro 2. an. 7. Timotheo an. 7. Theophilo ann. 27.

Antiochiæ Paulino.

Hierosolymis Cyrillo.
Constantinopoli Eudoxio.
Arriano, mox Euagrio D.
1. Demophilo an 10. Gregorio
Nazianzeno, ann. 4.
Maximo inuasore an. 1.
Nectario. an. 17.

Principibus.

Valentiniano quinquagesimo,
Valente. an. 3. & eo exusto,
Theodosio 1. Magno an. 27.
Orient. Gratiano & Valentiniano 2. fratrib. ann. 6.
Occid. Impp.

Sapore Persarum reg. Artaxerxe 2. an. 4. Sapore 3. an. 5.

Schenden Æthiopiæ, deinde
Zacham, ann. 9. inde Sam, an. 13.

Clogio, & post eum, Marco-
mero Franc. Duce.

383

Anni
christi.

Anni
mundi.

383

CONCIL. Romanum de S. Spiritu contra Arrium, Macedonium, Photinum, Auxentium Mediolanensem, & Apollinarem Hiero. in Chron. Isid. in Damas. Hist. trip. 9. cap. 5. 12. 13. 14. 16. cui interfuisse Theod. Imp. significatur apud Theod. lib. 5. c. 9. & D. Ambros. Ibid. & ipse epist. 90. In eo additur Niceno symbolo, **FILIO QVE**. contra eos qui dicebant S. Spiritum esse filium filij. nepotem Patris, ut legi in quodam manuscripto libello Græco anonymo de S. Spiritu à filio processione à me verso, sed nondum edito, quod conuenit cum Hug. Eteriano lib. 3. de process. Spiritu Sancti. cap. 16. Et cum Magist. Sent. lib. 1. dist. 11. Errat enim Beza, qui in suo nouo Testam. inter ea, quæ à Synodo Constantin. symbolo Niceno addita fuerunt, hanc dictionem reponit, summa antiquitatis ignoratione.

4471

388

4476

Cæsarius Nazianzeni frater, Gregor. Nissenus Basilij, Euseb. Samosatenus.

Euseb. Vercellensis, Theotimus Scytharum Episcop. Timotheus Alexand. Cyrillus Hierosolym. Philasther, Eustachius, Exuperius, Ambrosius Mediolan. Martinus Turon. de quo Niceph. lib. 9. cap. 16. Sozom. lib. 3. cap. 13. S. Romanus Gal. Vegetius, Eutropius, Themistius Philosophus, insignes scriptores.

Hilarius Phrygius vates.

Effrem cremita, qui circiter trecentas versus myriadas composuit ad Rythmos & numeros Harmonij hæretici, quæ in templis postea Syrorum cantari consueverunt. Sozom. lib. 3. cap. 16. Theod. lib. 4. cap. 29. Niceph. lib. 9. cap. 16.

Ambrosius ritum Antiphonarum, seu responsorium hymnorum, è Græca ecclesia in Latinam transtulit. Sigeb. in Chron. Naucler. Isidor. lib. de diuin. Off.

Illorum primus auctor apud Græcos creditur fuisse Ignatius. Socr. 6. cap. 8. Niceph. lib. 13. cap. 8.

Orientis Episcopi Apostolicæ sedi, tanquam filij debitam reuerentiam præstant. Theod. lib. 5. cap. 9. & 10.

Sine Romani Episcopi, cuius ante omnia sententiam cognoscere oportet, neque Vincentij, quem ad Synodum Ariminensem loco sui miserat, consensu, Synodi nullam habent firmitatem. Theod. lib. 2. cap. 22. in epistola. Romani concilij.

Diodorus Tarsensis Episc. Chrysoctomi præceptor, neglectis allegoriis, simplicem rationem interpretandi scripturas celebrem reddidit. Soc. lib. 6. cap. 3. Sozomen. lib. 8. cap. 2.

Scriptit præter innumera alia Chronicon, corrigens errorem Eusebij Pamphili de temporibus. Suidas.

Gratianus Episcopos Catholicos à Valente eiectos, ab exilio reuocat, Arrianos sacris ædibus expellit, Theod. lib. 5. cap. 2. legem fert, ut cuncti subditi eam religionem retinerent, quam Damasus Rom. Pontifex & Petrus Alexandrinus custodirent. Sozom. lib. 7. cap. 4.

Pontificis Maxim. titulum sibi ab imperio oblatum recusauit, quod penes ciuilem magistratum ius sacrorum esse negaret. Zosim.

Arrianas de Deo disputationes legi vetuit. Sozo. lib. 7. cap. 6.

Theodosium consortem imperij nominat, & cum eo 4. an. regnat. Lugduni à Maximo interficitur. Hinc Maximus imperij vsurpator eos morus excitat, quos Ambrosius apud ipsum legatione fungens, Valentiniiani nomine, explicat epist. 27.

Moritur Athanasius ann. 377. cum Episcopatum Alexandrinum pace belloque gessisset annis 46. post multiplicia illa pro Ecclesia certamina quorum similia Episcoporum aut doctorum Ecclesiæ neminem substituisse vnquam legimus. Nazianzen. Socr. Sozom. Hier. in Chron.

Nam præter quotidiana & continua exilia sub Constantio, latuit in puteo aquam non habente, in quo nunquam solem aspicere posset, sex totis annis. vbi suum Symbolum condidit. (Nauclerus. 12. generat.) Toto ferè Iuliani imperio Alexandria occultitur, cum per orbem ad necem conquiretetur. Sub Valente continuos 4. menses in paterno delituit sepulchro, &c.

Hieronym. Epistolas & Euangelia, vt hodie habet Ecclesia, colligit & ordinat. Damasi iussu. *Radulphus de canon. Obser. cap. vii. Beletius ration. diuin. cap. 57. Berno lib. de Missa.* cum prius ex institutione Alexandri Epistola & Euangelium satis incertum legeretur. *Honorius lib. 1. cap. 88. citante Cassandro in Liurgicis. pap. 44.*

Extat liber, qui Comes dicitur à Pamelio magna diligentia vulgatus. Hoc verissimum ex eo intelligitur, quòd antea Patres vetustiores lectionum duntaxat meminerunt in genere, vtriusque testamèti, post Damasum etiam certarum lectionum Apostolicarum & Euangelicarum, vt Ambrosi. Aug. Leo Pap. Saluianus, Cæsarius, Chrysológus quorum etiam quatuor posteriores translatione D. Hieronymi vsos constar.

Hieronymus aliqua alia in ecclesia instituit, vt etiam ipse D. Gregor. notat epist. i. ad Ioan. Syracusanum, quam citat Amallarius, *lib. de Offic. Eccles. 4. cap. 23.*

In chartis Ecclesiasticis iuuit Damasum, & Orientis atque Occidentis contultationibus respondit. *Ipse epist. ad Gerunianum.*

Romam cum Paulino Antiochiæ & Epiphanio Cyri Episcopo eum traxit ecclesiastica necessitas. *Ad Paulin.*

Auctor fuit nouæ Latinæ editionis, quam & ipsi Hebræi fatebantur esse veracem. *August. lib. 18. de Ciuitat. cap. 43.*

Quam Apostolica sedes iam inde à Damaso vulgaram fecit, cum antea varia è 70. interpretibus expressa conuersio in prelio esset. *Platina in Damaso. Greg. prefat. in Iob. & lib. 20. in Iob. cap. 23. & pref. Moralium. cap. 5. & lib. 11. Sic Isid. lib. 2. & 6. Etymol. cap. 5.*

Vnde eius præfationes & argumenta singulis libris præfiguntur huius editionis, propter quam & cum qua conscripta sunt. *Ipse ad August. epist. 11. inter epistolas Augustini.*

Quare & illam ei tribuunt Hebræi, R. Selomo sapius, nunquam eum sine laudis præfatione nominans, & interdum ad locorum aliquorum explicationem allegans, titulo ספר סודות *Sacerdotis.* R. Ioseph Albo lib. tertio hikkarim, 25, עם חכמת המעשים *sapientem translatorum* appellans. R. Kimhi in Psalm. 110. Elias in Tisbi, & in Rad. ספר חכמה apud Kimhi sub nomine ספר חכמת גרונימו *sapientis vel docti Hieronymi.*

Damasi decimus annus, fuit, & vitæ & imperij Saporis Perfarum regis noni septuagesimus, & vltimus.

Saraceni & Gotthi fiunt Christiani. *Socrat. 4. cap. 33. & 36. & labuntur in Atrianisimum. Iournand. de reb. Geti. & Ab Vspersensis.*

Messaliani, qui Psalliani, Euchitæ q. orantes & Enthoufiatæ, id est, Deo afflati, vocantur, negant carnem Domini prodesse vel obesse sumptam in sacramento Eucharistia. *Theod. 4. cap. 11. semper orant, docent Baptisimum non conferre gratiam, nec expiare peccatum, nec opus esse ieiunare, & à cibis quibusdam abstinere. Histor. trip. 7. cap. 11. Damasc. de hæres. August. her. 57. Theod. lib. 4. fab. her.*

Vocantur & Valentiniani, quòd his Valentini & Valentis temporibus pullulauerint. Item Bogomili. *Hermopolus lib. de sectis.*

Vigilantius & Iouinianus hæretici, ille SS. venerandos & orandos, eorum item reliquias osculandas & sepulchra veneranda negat: ceremonias ecclesiæ, vt cereorum

Anni
christi.

377

Illyricum, de Trinitatis unitate,
Theod. 4. cap. 9. Hist. trip. 7. c. 8.

4463

383

Aquiliense, presente D. Ambrosio contra Palladium & Secundinum Arrianizantes, (quod Beza & alij perperam existimant fuisse vniuersale.) Ex Gallia & Italia.

4471

Valentinum in Gallia, episc. 30. sub Gratiano, cui Fægadius, sine Sabadius episc. Agennensis præfuit. Isid.

388

4476

Anni
Christi.

369

Mediolanense paucorum Episcoporum, contra heresim Ioviniani, qua negabat Mariam in partu fuisse Virginem, id est, peperisse Christum integris virginalibus claustris. Ambros. epist. 80. & 81. Aug. de heres. cap. 82. & libr. 1. contra duas literas Pelag. cap. 2.

Gesaugustanum in Hispania contra Priscilianistas, Sulp. lib. 2. hist.

Schisma 2.

Vrsinus, siue Vrciscinus seddit in schismate contra Damasum. Ruf. 2. cap. 10. Ammia. Marcell. lib. 27.

388

4476

Anni
mundi.

4457

accensionem, ieiunia (Hieron. ad Riparium) despuit, continentiam heresim, pudicitiam libidinis seminarium esse (libro contra Vigilantium) hic damnat delectum ciborum: monachis & monialibus post vorum nuptias permittit: asserit peccata omnia esse æqualia: virginitatem eiusdem esse meriti cum coniugio: liberum esse hominem post Baptismum ad bene agendum, sed non ad peccandum. nullam meritorum distantiam fore in futuro sæculo: eum ideo anathematizat, *Aug. de temp. in festo Trinit. serm. 3. & lib. de heres. in eos scripsit Hier. tom. 2. & ad Riparium.*

Hæretici Nestoriani negabant Corpus Christi esse in sacramento, nisi in ipso vsu. *Cyrl. epist. ad Cacosyrum & Tho. 3. par. 9. 72. art. 10.*

Heluidiani Virginitatem D. Mariæ oppugnantes *Aug. de her. Hieron.*

Nihil in doctrina Catholica à tempore Apostolorum ad hanc vsque ætatem immutatum fuit, maximè Romæ: *Ioan. Calvinus Instr. Gallie. lib. 4. cap. 2. sect. 3. & epist. ad Sadoletum.*

Statue tibi quæso (inquit) ob oculos veterem illam Ecclesiæ faciem, qualem Chrysostomi aut Basilij ætate apud Græcos, Cypriani, Ambrosij, Augustini sæculo apud Latinos extitisse ipsorum monumenta fidem faciunt.

HUMAN A.

Athanasius, anno primo Damasi, i. 369. electus dicitur in regem Gotthorum siue Getarum. A quo rerum Hispanicarum scriptores Gotthorum reges numerare incipiunt, an. 5. Valentis. *Isid.* qui Christianos crudelissimè est persecutus, vt eorum plurimi in Romanum solum fugerint, tanquam ad fratres. *Oro. lib. 7. cap. 19.*

Rebus deinde inter ipsum & Fridigernum diuisis, Gotthi se mutuis cædibus attriuerunt.

Athanasius autem rerum potitus, à Valente missis sacerdotibus hæreticis Arrianismo cum tota sua gente imbuitur, quo gens infecta fuit per 213, annos, id est, vsque ad Ricaredum à Leandro Hispalensi conuersum, *Isid.*

Transito Danubio Valenti se dedentes Gotthi Thraciam habitandam accipiunt, sed seruitutis impatientes mox rebellant, & Valentem bello superatum in villula exurunt.

Terentio Duci Maximo à victoriis ex Armenia reuertenti Ecclesiam vnam Antiochiæ Catholicis petenti, Valens denegat, atque aliud petere iussit. *Nicephor. lib. 11. cap. 49.*

Gotthi ab Hunnis gente Scythica suis sedibus expelluntur. *Niceph. lib. 11. cap. 48. Bonif. 2. dec. 1.*

Hunorum gens Barbara prius incognita subito Valente Imperatore emerfit, ex Asia transiens in Europam, Cimmerico Bosphoro è limo, quem Tanais fluuius conuehebat, terra constrato, Scythas trans-Istrum habitantes inuasit, id est, Gotthos, Taifalos, &c. *Zosim. lib. 4.*

Valens & Valentinianus studiis religionis sæuiente Arrianismo inter se discordant, vt paulò antè Constantius & Constans, & mox Valentiniani filij Gratianus & Valentinianus minor.

Nam Catholici fuere Constans, Valentinianus maior, Gratianus.

An. 385. Maximus militum præfectus Gratiani Imp. in Britannia militari favore imperator aduersus Gratianum ipsum appellatus, tantas mox opes adeptus est, vt ex Britannia in Galliam penetraret, ac Gratianum Treuiris fugientem, apud Lugdunum occiderit, & Gallias Hispaniâque sibi adiunxerit. *Sulp. lib. 2.*

Apud quem legationis munere fungitur nomine Valentiniani Iunioris Ambrosius, *ipse epist. 27. & seq.*

Occidentis imperium occupauit annis quinque, sequenti obiit Damafus.

Valentinianus 2 à suis cubiculariis Viennæ Gallorum occiditur.

Theodosius à Gratiano imperator Orientis creatus à Miletio Episcopo Antiocheno fascibus imperialibus ornatus est & Diademate coronatus. *Sigeb. in Chronico* Vel potius à Paulino.

Certe apud Zonaram ex verbis Ambrosij, quibus Theodosium, cum synagogam constitueret, aggressus est, colligitur, ab aliquo sacerdote diademate fuisse decoratum.

Atque hinc primum hunc morem coronandi Romanos principes reperio, nisi quod Ambrosius epist. 33. ex veteri iure donata à Sacerdotibus imperia, non vsurpata testatur.

Hinc Alanos, Gothos & Hunnos vicit, fuditque. Cum Persis pacem pepigit. Maximum tyrannum apud Aquileiam extinxit, Victorem eius filium necauit. Eugenium alterum tyrannum atque Arbogastem oppressit. Optimis legibus imperium rexit, vt cum lege ministeria lasciuia, psaltriâque comestationibus adhiberi prohibuit. consobrinarum nuptias vetuit. Sicque in pace vtrumque imperium Arcadio & Honorio reliquit, corpore eius Mediolano, vbi excesserat, Constantinopolim translato. Augusto, Traiano & cæteris principibus melior, &c. *Ex sexto Victore Pagano.*

Gothi mortuo Athanarico, illius ditioni se subdiderunt. *Oros. & Isidor.*

Sed post Alaricum regem creant, de quo mox.

Romani Gallique Franconiam inuaserunt. Clodio in prælio occidit. *Eutrop. lib. 10. Tritæ.*

Ammianus Marcellinus historiam Romanam ab anno Christi 98. vsque ad 382 pertexit. Sextus Aurelius Victor ab Augusto, vsque ad mortem Theodosij siue annum Christi 400.

o Q V A T V O R reliquit epistolas, quarum vna damnat Iouinianum.

Priscillianistæ in Hispania præsertim, quorum auctor sæculi gladio percussus est. *Sulpitius. Hier. in Chron.*

Heluidiani siue Antidicomarianitæ, *August. de hæres. Epiph.*

Dorotheus hæreticus, à quo Psatyriani, siue Gotthiani, Melisiani, Patriciani, & Symmachiani. *Epiph.*

Priscilianus in Hispania, Gallæcia ex Manichæorum & Gnosticorum dogmatibus hanc sui nominis hæresim condidit. *Prosp.*

Magicas artes ab adolescentia nouerat. Præcipuè autem mulieres deprauauit, quod rerum nouarum studiosæ, quod fide imbecilla & curioso ingenio sint. *Sulp. lib. 2.*

Anni
Christi.

Anni
mundi.

40.

388

o S. SYRICIVS, alias
Vrsinus Romanus, an. 15.
mens. II. dies 25.

4476

4491

Vacat sedes dies. 20.

Patriarchis.

Alexandria Theophilo.

Antiochia Paulino, deinde
Flauiano, an. 34.

Hierosolymis Cyrillo, mox
Ioanne 2. an. 29.

Constantinopoli Nestario,
deinde Ioanne Chrysostomo
an. 6, mens. 3. dies 26.

Anni
Christi

Anni
mundi

Principibus.

388

Theodosio Mag. quinquagesimo quarto cum Valentiniano 2. an. 7. post necem Maximi in Imperium restitutum, & eo mortuo cum filiis Honorio & Arcadio Imp. an. 3.

Sapore 3. deinde Varanane an. Cog. Cermasat. an. 11. hinc, Isdigerde an. 21. Persarum.

San Æthiopia, deinde Jgga an. 18.

Marco mero Franc. duce.

Romam venit cum turpi sceminarum virorumque comitatu, Damaso se purgare cupiens, sed ne in conspectum quidem eius admissus est. Regressus Mediolanum aequè sibi aduersantem Ambrosium reperit. *Ibid.*

4476

Eius sectatores ad occultandas contaminationes, & turpitudines suas habebant in suis dogmatibus hæc verba. *Iura, periura, secretum prodere noli. August. in libro de hæres.*

Verbum perfectionis & scientiæ sibi vendicantes soli cum solis clauduntur mulierculis, & eis inter coitum, complexusque decantant, &c. *Hieronym. contra Pelagian.*

Abylae fuit Episcopus, non Phænices in Syria, ut putavit Erasmus in Epist. Hieron. ad Ctesiphontem, sed Hispaniæ, ut ex Aug. patet.

Damnatus prouocauit ad Maximum tyrannum, auditur Treueris, eius gladio punitus est. *Hier. in Chron.*

Epiphanius Salminius in Cypro. Theophilus Alexandrinus, Synesius Cyrenicæ Episc. Optatus. *Ipsè lib. 2.* Isychius presbyter, Paulinus cognom. Humerius, Pacianus Barcinonensis, Fæbadius Agennensis, Delphinus Burdegalensis, Pontius apud Aulonium, Claudianus poëta. Exuperius Tholosanus.

Iussu Theodosij fana Paganorum à Iuliano Apostata & Valente aperta clauduntur, & sacrificia prohibentur, pecunia, quæ ad ea è filco ministrabatur, denegata. *Soz. lib. 4. Theod. lib. 5. cap. 20.*

Ad senatum, qui patriis sacrorum ritibus inhærebat, orationem habuit, ut Christianam fidem amplecterentur. *Ibid. in fine.*

Arrianos cum per annos 40. oratoria Constantino poli tenuissent, urbe expellit. *Socr. lib. 5. cap. 7.*

An. Christi 400. præfinitè D. Ambrosius mortuus est. quo anno etiam Diuus Ioannes Chryl. patriarcha Constantinop. creatus est. Quare putarim ex Ambrosio, Chrysolostomum sua commentaria in epistolam ad Hebræos deduxisse, non contra.

Per Iouium & Gaudentium comites omnia Idolorum templa spoliata Theodosij imperio. Symmachus reiectus, qui aram Victoriæ in senatu restitui procurabat. *Prosper. parte 3. de promiss. cap. 38.*

Nectarius Constant. patriacha sustulit Pœnitentiarios, quorum scilicet munus erat publicam & solennem pœnitentiam iniungere, abrogans pœnitentiam publicam, id est, publicam confessionem & satisfactionem occasione cuiusdam mulieris, quæ iussa cum ieiuniis & oratione in Ecclesia permanere (id est, publicè pœnitentiam agere) vitiatâ fuerat. Sicque publicam confessionem & satisfactionem in priuatam vertit. *Hanc interpretationem probat Spenceus cen. 7. Apophthegmatum è Soz. o. lib. 7. cap. 16. Socr. lib. 5. c. 19. Niceph. lib. 12. c. 28.*

Quod imitatus Leo Magnus in Occidentis partibus paulò post, sufficit (inquit) deinceps reatus cõscientiarum solis sacerdotibus indicare confessione secreta, & remoueat tam improbabilis consuetudo &c. Epist. ad Episcopos per Campaniam & Piscenam.

Sub an. 400. obit Diuus Martinus tot miraculis in Gallia clarus, ut veteres Galli ab eius obitu passim annorum suorum enumerationem duxerint.

Eodem anno moritur D. Ambrosius, cui succedit Simplicianus, quem Augustinus initio sui Episcopatus consulit de Iacob electione & Esau reiectione, contra Pela-

403

4491

gianos. *Prosper respon. 1. ad excepta Genuensium.*

Augustinus deinceps viginti amplius annis contra inimicos gratiæ Dei Pelag. Catholicam aciem duxit. *Idem præf. lib. de Gratia contra Collatores.*

Hinc minister Gratiæ & admirabilis gratiæ prædicator ab eodem passim dicitur.

Præter Pelagianos confecit Manichæos, Donatistas & Arrianos. Nam eius cum adhuc esset presbyter conflictatio fuit publica duobus diebus cum Fortunato Manic. in vrbe Hipponensi, adhibitis notariis, qui singula exciperent, in qua infelix Fortunatus non fuit conuersus, sed tantum percussus. Altera in eadem vrbe tribus diebus cum Felice Manichæo, sed exitu sceliciore. Tertia fuit celebrior in eodem etiam loco cum Maximiano Arriano, sed nullo successu. Extant harum collationum acta apud Aug. Quarta Carthagini cum Psalcentio comite Arriano, vbi Laurentius iudex episto. 174. & 178. Quinta cum Donatistis de Ecclesia, quam Balduinus emendatam & illustratam edidit. Sexta cum Fortunio Episcopo & Donatista, &c.

HVMANA.

Theodosius senior exemplo Constantini magni Cyclum Paschalem ordinandi curam mandat Theophilo Alexandrino Episcopo & Mathematico & inter Mathematicos, qui in Ægypto erant celeberrimi, versanti. Ille Cyclus dicitur Alexandrinorum & Græcorum, cui dum non acquiescit Innocentius in Epistol. ad Aurelium Carthagi. Episcopum tempore Augustini, Dionysius Abbas Romanus, item Mathematicus, ad suum, quem tamen paucis mutatis, ex illo Alexandrino duxerat, paulò post tempore, Leonis Magni, vel iuxta alios Bonifacij, nostros assuefecit. *Ex Stofero & computatorum Eccl. auctoribus.* Ea Theodosij ætate Olympiades desierunt celebrari, & earum loco substitutæ sunt Indictiones. *Cedrenus.* Ex constitutione Constantini, *supra.*

Rei militaris duces, tribunos, cæterosque præfectos duplo plures constituit. Vnde factum, vt fiscus nimis annonis grauaretur. Nam quilibet eorum non partem suam, sed lucrum integrum, ac si pauciores fuissent, colligere volebat. *Zosimus lib. 4. Si impio credendum.* Cum contra grauationes subditorum veritus, multis è suo restituit. *Victor. & ipse Paganus.*

Postremus Romanum Imperium integrum in Occidente & Oriente tenuit.

In schola Romana tres Oratoriæ, decem Grammatices, quinque Sophistas siue logicæ professores, vnum Philosophiæ, duos juris & legum doctores instituit. *leg. Numeros, Col. de studiis liberalibus vrbis Rome.* Edictum horum Amphilocho Episcopi conscribit, quo Arriani ex vrbe eiiciantur. *Theod. lib. 5. c. 16.*

Leges scripsit, quibus mandabatur lucorum Idolis dicatorum destructio Constantinus enim sacra dæmonum profus sustulit. Fana tamen non subuertit, sed inaccessa esse iussit. Quod continuerunt filij. Iulianus Impietatem renouauit. At Iouinianus paulò post Imperium adeptus, rursus simulachrorum cultum prohibuit. Quibus legibus Valentinianus Europam gubernauit. Valens vero cunctis aliis, quam delegissent religionem, permisit, cū

Anni
christi

388

CONC. Carthaginense 2. in Trullo confirm. in quo canones 12. editi sunt.

Romanum.

Burdegalense contra Priscillianum presenie S. Martino. Suer. libr. 2. Prosper. in Chron.

Telense contra Iouinianum. Isid. Tom. 1. Conc.

Carthaginense 3. Episc. 44. in quo can. 49. cui interfuit Augu. Prosper. in Chron. confirmatum in Trullo.

Carthag. 4. cui subscripsit August. Tom. 1. Conc. habet can. 104. confirmatum in Trullo.

403

Anni
mundi

4476

Solis autem Catholicis bellare nunquam cessavit. Toro igitur ipsius imperio, in aris ignis ardebat, simulachra libationibus ac sacrificiis honorabantur, in foro publice epulæ dabantur, initiati orgiis Bacchi cum parmis cursitabant, canes diserpentes, insanientes, bacchantes, & alia idololatrica peragebantur. Huic succedens Theodosius ista omnia funditus euulsa sempiternæ obliuioni tradidit. *Theod. lib. 5. c. 20.*

Idolorum ergo cultus, qui Constantini constitutione deinceps negligi & destrui cœperat, Theodosio imperante collapsus est. *Ruff. lib. 2.*

Isidigerdes persecutionem decimam quintam mouet in Perside, quæ annos 30. durauit. Nam continuatur a Gorotane filio. *Theod. lib. 5. c. 39.*

Symmachus urbis præfectus Idolorum pontifex minor, & quidam Romani Gentiles veteræ religionis vsu sum fieri, aram Victoriz, quam Gratianus euerterat, in curia Romana restaurari, vestales de fisco alii postulant apud Valentinianum 2. His respondet Ambrosius duabus epist. 39. & 31. & obtinet. Relationem suâ orationem siue epistolam vocabat Symmachus.

Theophilus Alexandrinus præter cætera Cyclum de obseruatione Paschæ per centum annos digessit, & Laticulum inscripsit.

Idque propter exortas de celebritate Paschæ inter Latinos & Græcos controuersas, quod Latini iuxta Concilium Cæsareæ Palestinæ nollent vnquam Pascha excedere vigesimum primum Aprilis, ne illud celebrarent in mense immundorum, id est, secundo. Cum enim æquinoctium à Patribus Nicenis esset fixum 21. Martij, & inter 21. Martij & 21. Aprilis sit mensis integer, id est, dies, 30. quicquid illum limitem excedebat, contendebant ad secundum ab æquinoctio mensem, in lege immundis ad celebrandum Pascha assignatum pertinere.

Quæ interim cōtentiones, etiam si interuenisset Ambrosius epist. 83. per hunc Theophili Cyclum nō ita sunt oppressæ, quin adhuc renatæ sint sub Innocentio Hilario, Leone, donec res composita per Dionysij Abbatis Cyclum, de quo suo loco.

Idque, quia intercalationes non fiebant apud utrosque eodem modo & anno. Quod ferè bis recurtebat intra 19. annos, dum in Aurei siue Chaldaici numeri dispositione inter se different. è *Stofleri Romano Calendario.*

Marcomerus Francor. Rex Gallias inuadit ac omnia loca quæ Maximus occuparat præter Armonicam siue Britanniam minorem, quo cæso à Valentiniano regnum penes duces aliquandiu fuit.

4491

Annus Dom. cccc. quo præfinitæ Arcadius & Honorius, & apud Persas Isidigerdes adeunt imperium, D. Martinus & Ambrosius moriuntur, Ioann. Chrysofomus pontificatum Const. Augustinus Hipponensem suscipiunt.

Hoc quarto seculo continuatio doctrina sic habuit. *Missæ Basilij, Ambrosij, Cyrilli Hierosolymiani,*

Damasi, & Hieronymi in libro, qui inscribitur Comes. Eius ritus apostolici apud Basil. cap. 17. de Spiritu sancto liberum arbitrium. Athan. contra gentes. Basilij lib. 3. contra Eunomium. Nazianzenus orat. coram Gregorio patre habita. Epiph. lib. 1. Panary, manifestum est clarumque ac minime ambiguum, quod liberum arbitrium exhibuit nobis Deus. &c. Hieron. Epist. ad Ctesiphontem, ad Demetriadem. In Es. lib. 3. & alibi, qui tamen contra Pelegianos scripsit. Nyssenus lib. peculiari, de lib. arbitrio. Lactantius & ceteri. Iustificationem non excludere præsentem dispositionem, vel futura bona opera. Ephrem. lib. de vera pœnitentiâ. Hier. lib. 8. com. in Esaiam & in 4. Daniel. Hinc bona opera partes iustitiæ, Nyssenus orat. 2. de amandis pauperibus vocat. Præstandum enim aliquid esse ex proprio, Hilar. cap. 7. in Matt. & in præf. in Psalmos. Nazianzen. orat. de pauperum cura. Amb. Epist. 82. Bona opera. castitas, continentia, humilitas, obedientia, ceteraque virtutes animæ penna sunt, quibus ad Deum subuolat, Ephrem. lib. de beati. animæ c. 2. & in lib. de extr. iudicio, & Ser. de virginitate. Athan. Apol. ad Constantium. Basilij Ser. exhortatorio de renuntiatione huius seculi, & in Asceticis: Theoph. Alex. li. 3. Pass. Denique tota hæc ætas sanctis operibus plurimum tribuit. Imagines, Prudent. &c. & cetera carmen. de Cassiani imagine posita super memoria martyris Nazianzen. 40. epistol. ad Olympium exempl. Græci 49. Latini, tempore suo templa statuis (& cetera) exornata fuisse &

lib. de infomnio de Anastasia Ecclesia eius τοῖς ἀμυδραῖον ἰδοὺς χριστοῦ μαθητῶν, πλεουραῖς σαυροῦ ποικίτηρα
 χατρωμοῦσι. Cum quibus etiam est superbium templum Christi discipulorum, lateribus crucis pictura figuratis
 quadrifariam insectum. de imagine Crucifixi Athanasius librum edidit. Imaginem Christi à Iuliano Apostata
 enersam Christiani in Ecclesiam referunt. Sozom. libro 5. cap. 21. Constantinus signum crucis sibi monstratum
 in celo in militaria vexilla transformat, in dextera sua signum aliud crucis ex auro fabrefecit. Euseb. 1. vitæ eius.
 Probiano nolenti crucem adorare Deus apparens signum monstravit crucis, quod erat possum in altari eius-
 dem Ecclesia. Idem lib. 2. Crucifixi imago in adibus imperatoris posita eum gemmis &c. lib. 3. Nyssenius orat.
 in Sanctum Theodorum imagines esse idiotis & simplicibus instar librorum, quod Gregorius magnus apud La-
 tinos repetiit lib. 7. epist. 104. ad Serenum, De Sancta Cruce. Eius inuentio fuit huius sæculi, Ruff. lib. 1.
 cap. 7. & 8. Amb. de obitu Theod. Euseb. in Chron. & de vita Const. Hieron. Indèque distributio in maiores
 partes, ad quas adorandas semel in anno undique concurrebatur, præsertim Hierosolymam, Paulinus Nolanus
 epist. 11. ad Severum Sulpitium. Item in particulas, adeo ut ligno S. Crucis tota continens repleta sit, Cyril-
 lus Hierosolym. catech. 4. propter tot per orbem fragmenta credita se multiplicare & habere imputribilem virtu-
 tem & indetribilem soliditatem. Paulinus Ibid. Cætera Prud. Hymno ante Somnum. Ephrem de armatura spi-
 rituali c. 2. & lib. de pœni. c. 3. &c. Primatus Romani Pontif. Ambrosius 1. Tim. 3. ubi Damasum vocat
 rectorem eius Ecclesia, quæ Domus Dei & Columna & firmamentum ab Apostolo dicitur (i. vniuersalis) nam
 talem illo loco describit Apostolus. Hiero. passim Concilium Nicenum &c. De pœnitentiæ partibus, Exomo-
 logesi, contritione, satisfactione. Ephrem. lib. 2. de compunctione cordis c. 3. Hilar. in Ps. 118. ad illud, Exi-
 tus lacrimarum transferunt oculi mei. Pacianus ad Sempronianum. Epiph. in Panario & quotquot scripserunt li-
 bros, sermo, tractatus, homilias de pœnitentia & aduersus Nouatianos & Meletianos. qui negabant sacramen-
 tum pœnitentiæ esse in Ecclesia. Veritas corporis & sanguinis domini in Eucharist. & transubst. Athan.
 lib. de Christi imagine. Nyssenius in orat. catechetica, qui & tractatum scripsit de transmutatione corporis & san-
 guinis Domini apud Nicetam lib. 18. orthodoxie. Cyrillus in mystagogicis. Et quotquot illa etate huius mysterii
 meminerunt, quorum testimonia Gareus in librum collegit, Tostallus & plerique alij. Missam esse sacrificium.
 Nazian. 1. in Iulianum. Mox sacrificij incruenti oblatione manus commaculat. Amb. ep. 33. Missam facere, of-
 ferre sacrificium. Item precatione prima preparantis missam. lib. 4. de sacram. li. 1. offic. 48. Athanas. q. 34. ad Au-
 rio. Euseb. lib. 1. cap. 10. de Demost. Concil. Nicenum 14. can. Hieron. epist. ad Hedebiam & ad Euagrium. Tota
 denique illa etas, ut Rossensis, Sapientius, Canisius & alij demonstrarunt. Missarum sollempnia & ritus. In Litur-
 gia Basilij. In missa Ambrosij. libris eiusdem de sacra. & de preparat. ad missam. in comite D. Hier. Apud Bas-
 sil. c. 27. lib. ad Amphilocho. de spirit. S. quod caput veteres Ecclesia traditiones multas complectitur, Cyrill. Hierosol.
 in Mystagogicis, cum cæteris, quorum sententias collegerunt Cassander & Pamelus in Liturgicis. Confirmatio-
 nis sacramentum. Amb. lib. 3. de sacram. c. 2. sequitur spirituale signaculum, quod audistis, hodie legi, quia post fon-
 tem (baptismatis) superest, ut perfectio fiat, quando ad inuocationem sacerdotis, Spiritus Sanctus infunditur. spiri-
 tus sapientia &c. Septem. q. virtutes spiritus, &c. Iste sunt virtutes, quando consignaris. Inuocatio sanctorum.
 Athana. de incarnatione verbi & in Euang. de S. Deipara, & interpr. Psalmorum. Basil. oratio in 40. marty-
 res. Nazian. in fine orat. in laudem Basilij & orat. in Cyprian. Vbi & virgo quadam amata à Cypriano tunc
 Mago, inuocatione D. Virginis ab eius amore seruatur. Amb. in lib. de viduis. & in precatione 2. preparat. Mis-
 sam. Prudentius in hymno Laurentij, de 18. martyribus, de Vincentio, de Cassiano Hieron. de ea scripsit contra Vig-
 lantium, &c. Ephrem. lib. de compunct. cordis. 1. c. 13. Totum denique illud sæculum, ut Effelsius docuit lib. peculiari,
 Canisius in maiore Catechismo & alij. Mortuis viuorum preces prodesse, & purgatorium. Epiph. kar. 75. cõ-
 tra Aërium, qui id negabat Lact. li. 7. c. 21. Prud. in Hamartigenia. Hiero. lib. 18. com. in Esaiã & lib. 4. c. 4. &
 Marc. 9. Nyssenius lib. de anima & alibi Chrysostomus & Basilius in Liturgijs & alibi. Athanasius librum pe-
 culiarem condidit de dormientibus citatum passim a Græcis, ut Damasc. libro eiusdem tituli. Basil. com. in 9. Esaiã.
 purgatorius ignis, item expurgatio. Denique quoniam hac etas præcipue abundat libris & scriptoribus omni exce-
 ptione maioribus, ex hac maxime decerpitur, quicquid facit ad doctrina veteris contra nouam, confirmationem.
 Quod & Centuriatores cum magno pudore & conscientia fremitu confitentur Cent. 4. c. 4. de doctrina, colum. 191. &
 seqq. c. 5. de hæresibus, seorsum Donatistarum. col. 376. Aerianorum 401. &c. cap. 6. de Ritibus & ceremonijs, col.
 406. & seqq. per totum c. 7. de Politia & gubernatione Ecclesie col. 483. & seqq. alius. c. 9. de Synodis col. 610. de
 Episcoporum & doctorum vitis col. 881. & seqq. cap. 11. de Hæreticis col. 1338. ut in Vigilantijs, Aerio & ca.
 12. de Martyribus sparsim, cap. 13. de Miraculis col. 1434. & seqq. Denique qui hoc auo
 oppugnarunt Arrianos, Eustachianos, Aerianos, Iouinianum, Messalia-
 nos, Vigilantium, Marianum, Heluidium, Iste &
 Calumnitis plane sunt doctores Papyfici.

Anni
Christi

Anni
mundi

QVINTVM SÆ-
CVLVM

AI

403

4491

406

4494

∴ ANASTASIVS I.
Romanus, an. 3.
dies. 10

Vacat sedes dies 21.

Patriarchis.

Alexandriæ Theophilo.

Antiochiæ Flaviano.

Hierosolymis Joāne secūdo.

Cōstantinopoli Joāne Chry-
sostomo.

Principibus.

Arcadio Imperatore Orien.
quinquagesimo quinto an. 13.

Honorio an. 31. Occid. Imp

Islegerde an. 21. Persarum,

Igga Æthiopiæ pretioso an.
18.

Dagoberto Franc. Duce.

404

CONC. Alexandrinum contra O-
rigenem Ab. Vsperg.
Cyprinum sub Epiphano contra Ori-
genistas.

Carthagenense 5. Episc. 73. Tom.
1. Concl. sub hoc & Innocentio. Prof-
per. in Chron.

Tole. anum 1. cōfirmatum à Leo-
ne P. P. Episcoporum 18. siue 15. in
quo anathemate feritur error Priscil-
liani iam seculi gladio perempti.

ff. tom. 1. Concl. in eo sunt can. 20.

Taurinatense. lib. Concil. confirma-
tum in Trullo.

Hipponense. Prosp. in Chron.

ELIQUIT epistolā ad episcopos Germa-
niæ & Burgundiæ. Tom. 1. Concl.

Instituit ut sacerdotibus quo ad Euange-
lium recitaretur, non recti, sed curvi si-
ue cernui starent. Vualphridus lib. de reb. Ec-
clesiast.

Hieronymus à Petro Apostolo incipiens & in semetip-
sum desinens, 135. virorum illustrium Ecclesiastica
volumina contra Porphyrium & Iulianum Augustum
descripsit apud Bethlechem, qui imperitos dicebant
Christianos hoc opus deduxit vsque ad 14. Theodosij.

Eò Paula Hieronymum secuta, in Syria tria mona-
steria Virginum, & Vnum virorum, cui ipse præfuit cō-
didit.

Apollinaris Laodicens Antiochiæ tāta laude docet, vt
à S. Hieronymo iam sene discendi causa adiretur. Hieron.
epist. ad Panmachium. sectam introducit, quæ filium Dei
assumpsisse animam rationalem negaret. Tripart. lib. 5. cap.
44. & 9. c. 3.

HVMANA.

Arcadij & Honorij primus est Domini quadringen-
tesimus.

Ruffinum Arcadio, Stiliconem Honorio tutores ad-
iunxit Pater moriens, Gildonem Africae præposuit, qui
regni cupiditate ad perfidiam impulsus, tandem interem-
pti sunt.

Stilico affectans filio suo Eucherio imperium, omnes
barbaras nationes ei infudit, & lacerationis eius auctor
fuit. Solus Zosimus enim à crimine liberat, quod Paga-
nus Eucherio Paganis addicto fauerit.

Cum Honorius & Arcadius Getis siue Gotthis sti-
pendia à patre constituta, qui eis vsus fuerat contra Ma-
ximum & Eugenium, pendere nollent, Ragadaifus du-
centa eorum millia in Italiam duxit. Stilico Henetus cō-
tra eos attraxit Burgundos, Suenos, Alanos & alias gen-
tes mari Baltico vicinas, Captus igitur Ragadaifus ad
Fesulas strangulatus est, captiuorum greges singulis au-
reis venditi sunt, reliquias regem creant Alaricum, cum
quo paciscitur Stilico, vt in Galliam transeat.

Per totum imperium idolorum templa dirui Arcadius
Honorius, Theod. Imp. præcipiunt. Sigeb. & leg. 3. 4. 5. &
7. cod. de Paganis.

Ragadaifus Gotthorum rex cum suis 200. armatorum
millibus in Fesulanorum montium verticibus interclu-
sus, consumptus est, captus & interfectus, ffido.

Honorius templa omnia Idolorum cum suis adiacen-
tibus spatiis Ecclesiis contulit, simulque eorum simula-
chra confringenda in potestatem dedit. Prosper. part. 3. de
promis. capite 38.

Arcadius, ne traderet ad se confugientes Armenios.
propter Persarum persecutionem, bellum cum persis con-
fecit. Antequam potiretur victoria, iam cocuntibus in
prælium militibus aëriæ cruces in vestibus apparere. Vn-
de etiam victor auream monetam cum eodem crucis si-
gno fieri præcepit, quæ in vsu totius orbis, & Maxime
Asiæ, hodieque persistit. Idem c. 34.

P **M** **V** **L** **T** **A** **S** epistolas reliquit easque eruditus, 24. est ad Synodum Toletan. 26. ad conc. Mileuitanum &c.

Arcadium & Eudoxiam excommunicat. *Niceph. lib. 13. c. 34. Georgius in vita Chrysostomi.* In qua epistola Eudoxia de gradu & maiestate imperij deiicitur. Ergo pontifices Romani reges & Imp. deponerant.

Primus Nouatianos vrbē pellere cœpit, multasq; Ecclesias eis ademit. *Socr. li. 6. c. 9.*

Ad eum Augustinus cum 50. Episcopis concilij Mileuitani epistolam 42. scribit, & cū Episcopis Synodi Carthaginēnsis de actis aduersus Pelagium & Cælestium. epistolam 90.

Hæreses Abeloitarum, Nazarenorum, Prædestinatorum, Aduersariorum Legis & Prophetarum.

Vincentius & Paternus hæretici, è quibus Vincentiani & Paterniani.

Pelagius Britannus, Heluidius, Bonosus hæretici. *Aug. de hære. Chrys. & Isidor.*

Idacius ad Deum conuertitur anno Honorij decimo. i. sub an. Christi 417. *Ipse in Chronicis (410. malim.)*

Cassianus & Euagrius monachi, Primasius, Orosius, Tiberianus, Maximus Tautinensis, Faustinus presbyter, qui Lucifero fauit, *Gennad. Scriptores Ecclesiastici.* Ausonius Burdegalensis, Prudentius & Sedulius Poetæ. Vincentius Litinensis, quod monasterium erat in Aruernia, vt Sidonius Apollinaris in epist. indicat tamen alij dicūt esse. Sanctum Honoratum in Prouincia, Isidorus senior Episcopus Cordubensis, Palladius, Hilarius Arelatenensis, Polybius.

Escicius Nazianzeni discipulus bibliothecā Origenis & Pamphili Martyris Cæsareæ longo corruptam tempore, multo labore restituit. *Bergom. lib. 9.*

Olympius, Audentius, Ithacius Hispanus, qui in Priscillianum scripsit Apologetici speciei. *Hieron. alius ab Idacio Chronico. contra Thorium.*

HUMANÆ.

Prima Romæ per biennium ferè obsessæ direptio ann. 413. 8. Ien 9. Cal. Septemb. vsque ad sextum diem (Nam ibi ultra sex dies non sunt commorati) per Gotthos duce Alarico siue Athanarico (qui fuit secundus rex Gothorum primus Hispaniæ. *Ritius lib. 1. de Reg. Procop. lib. 1. Cuspina, in vita Cesar. Emil. lib. 1. Sozom 9. cap. 8. Oros. lib. 7. cap. 38.*

Crudelitatem huius describit Hiero. in Marcellæ Epitaphio, & Vines in libros Aug. de Ciuit.

Sacris interim vasis abstinuit Alaricus, & rapta magna cum reuerentia restitui iubet, se testatus cum Romanis bellum gerere, non cum Sanctis & Apostolis Dei. *Orosius.*

Hinc cœpit Imperij dilaceratio. Nam in illud postea barbaræ nationes Septentrionales sese infuderūt, de qua re libri Blondi de inclinatione Imperij & Pij 2. in Blondi Epitom. Imperio hæc laceratio utilis fuit. Primo bellis civilibus ferè finem imposuit, deinde penitus Idololatricam sustulit, quam ne Christiani quidem imperatores radicitus extirpare potuerant. Inde denique Christiana multa regna & Imperia exorta sunt, quorum vnumquodque pro suo modulo religionem propagauit.

Anni
Christi

Anni
mundi

406

421

P. S. INNOCENTIVS I.
Albanus, siue Scotus,
an. 15.
mens. 2. dies 25.

4494

Vacat sedes dies 22

4509

Patriarchis.

*Alexandriæ Theophilo deinde
Cyrillo an. 34.*

*Antiochiæ Flauiano, deinde
Porphyrio an. 2. Alexandro
an 3. Theodoro. an. 4.*

*Hierosolymis Ioanne secundo,
deinde Paraylio an. 7.*

*Constantinopoli Ioane Chry-
sostomo: deinde Arsacio an.
1. mens. 4. dies 15.
Attico an. 19. mens. 7. dies
10.*

Anni
Christi.

406

Anni
mundi

4494

*Principibus,
Eisdem Imp. & post mor-
tem Arcadij Theodosio 72.
iunioris Ori. Imp. an. 42.*

Isdigerte Persarum rege 13.

*Igga Aethiopia, deinde Ala-
mida an. 30.*

*Athanasio sive Alarico
Gottho primo Hispaniarum
Rege, deinde Ataulpho an.
6. Sigerico an. 1. Vualia an.
22.*

*Genebaldo Franc. ad Mæ-
num & Salam Duce.*

*Imperij per Barbaros Laceratio
anno D. 413.*

*SYNODI Constantinopolitane
dua contra Ioan. Chrysostomum.*

*CONC. Constantinopolitanum.
Ephesinum.*

Alexandrina duo.

421

Maior erat imperij moles, quam vt principes eius salu-
ti, nemque vni rei Christianæ possent intendere,

Adde destructum imperium propter maiore tranquillitatem, pacem & tutelam Ecclesiæ in solatium vide-
licet & requiem piorum, propter tyrannides & perfec-
tiones Monarcharum, vt si vno in loco non liceat
piè & Catholicè viuere, aliò migrent. Nam cum im-
perator erat paganus, cum hæreticus, negotium to-
ti penè Ecclesiæ fiebat, vt sub Constantio, & Iulia-
no apparuit. Nec antea Deus constituerat tam ma-
gnas Monarchias, nisi vt Dei Verbum facilius cur-
ret ex Esa. Quo perfecto nihil opus fuit tanta im-
perij mole ad pietatem. Nec Turca eam reparat, nisi
propter peccata, & vt perficiatur mysterium iniquitatis
de Antichristo, vbi vltima & ferocissima persecuto
exister.

Sicque impletum illud Apocalypsis 17. Decem cornua
quæ vidisti in bestia, odient fornicariam & desolatam
facient illam & nudam, & carnes eius manducabunt, &
ipsam igni concremabunt &c.

Hinc his mille annis totæ nationes Europæ mutatae
sunt, deinde Africæ, postremò Asiæ, Turcis, Tartaris, Sa-
racenis & Mauris in eam inundantibus. *de quo libri Blondi
de declinatione imperij.*

Tunc Prouinciæ Romani imperij occupatae aut à bar-
baris rebellibus, qui Rhenum transierant, Vandalis, Sue-
uis, Francis, Burgundionibus, qui Galliam, Hispaniam
Africam tenuerunt, aut à Gotthis, qui pacis specie se Va-
lenti Imper. dederant, quando eius exercitu deleto,
Illyricum, Pannoniam, Græciam inuaserunt, ac de-
mum se in Italiam ipsam, Galliam & Hispaniam intule-
runt.

Tunc etiam Vasconia nomen hoc à Vvisgotthis for-
titur, si Blondo creditur. At contrarium infra docebo
Nam inulto post hoc nomen in Aquitania auditum est,
& illuc translatum à Vasconibus Pyreneorum montium
antiquissimis habitatoribus apud Ptolom. Plinium, Ta-
cicum, in illas Gallia partes infusus.

Occasione tutelæ Theodosij Iunioris à Persarum re-
ge administratae, induciisque in 100. annos factis, latè
Christianismus in Perside propagatur. Sed Satanas inui-
dens excitauit persecutionem 30. annorum per Isdiger-
tem regem & tutorem imperij Orientis *Histor. tripart. lib.
10. cap. 30. 33. quam Ecclesiasticum bellum vocat Theod.
lib. 5. cap. 39.*

Hic Chronica regum Hispaniæ propriè incipiunt.
Nempe ab Ataulpho propinquo & successore Alarici, qui
dux fuit exercitus Gotthorum apud Theodosium contra
Eugenium, & sub Honorio Romam quidem coepit, sed
in gratiam Apostolorum delere noluit, eam duntaxat
thesauris publicis & priuatis spolians, à sacris interim
abstinens.

Scriptores tamen Hispani reges suos numerare inci-
piunt ab Athanasio, qui Gotthorum rex creatus est an-
no quinto Valentis sub 370. *Tarapha.*

At primus Ataulphus ab illo rex tertius, primus in Hi-
spaniam ipsi ad habitandum ab Honorio assignatam de-
scendit. Narbonæ Placidia Honorij sorore in vxorè ducta
Vasens.

Ante eius in Hispaniam ingressum, Constantinus,
Constans f. Maximus tyrannus eam occupauerant. Dein-

4509

de Vandali, Alani, Sueui.

Honorius cum Arcadio imperat annis 13. cum Theodosio Arcadij f. annis 19. quorum primo anno statim post Arcadij mortem Vandali, Alani, Sueui, Scythicæ originis populi à Gothhis pulsî, tribus annis in Gallia exactis, Hispaniam inuadunt, biennio post Romam captam. *Seuerus*. inter se diuidunt, annis ferè 30. incolunt. *Sigeb. Procop. lib. 3.* Sola Celuberia in fide imperij permanente, eam defendente Constantio Patricio, *Chronica regis Alphonfi.*

Vandali & Sueui Galliciam possident, Vandali Siliagi Beticam, Alani Lusitaniam & Celtiberiæ partem. *Vasens in Chron. Hisp.*

Vandali relicta Hispania metu Gotthorum 19. anno, quam in eam venerant in Africam concedunt. Sic duo regna tantum in Hispania fuere Gotthorum & Sueuorum, qui à Gothhis deletis sunt sub tempora Gregorij Mag.

Gothi in Ostrogothos & Visegothos diuiduntur. id est, Orientales & Occidentales Gotthos. Visegothi per Italiam in Galliam, inde in Hispaniam venere, atque in ea regnum per annos plus minus 386. possederunt, donec à Mauris, pene vsque ad vnum omnes deleti sunt. Ostrogothi autem tempore Zenonis in Italia regnare cœperunt.

Placidia Honorio fratri post mariti mortem à Vallia pacem expetente reddita Constantio comiti nupsit & Valentinianum 3. peperit Honorij successorem. *Orosius Prosper. Sigeb.*

Hieronymus Paulianum fratrem, post vastatam à Gothhis patriam Stridonem, eò remisit, vt si qua remanissent de parentum possessione venderet. *Ipse ad Pammachium & in scripto contra Ioan. Hierosoly.*

Franci accersiti à Senatore, cuius vxorem rapuerat Lucius præfes Romanus, traiecto Rheno iterum Gallias incessentes, Treuerim urbem incendunt, & magnam Galliæ partem occupant. *Sigeb. Emil. libr. 1.* Primum sedes habuisse dicuntur inter Norinum & Vindelicos, *Strabo.* Inter Saxones & Alemanos gens non tam lata, quàm valida. *Hieronymus in Hulario.* Imo gens erat Gallica trans Rhenum prope Geldrenses.

Germaniæ perpetua domitrix. *Ammianus Marcellin.*

Franci anno. 7. Imperij Honorij & Arcadij apud Treuiros, Mediomatrices & Tullenfes confederunt, quos Sueuis, dum erant in Gallia, ob vetustas similtates instigantibus, Vandali, Burgundiones, & Alani Rhenum per vim & arma transire compulerunt. Quibus pulsî Vandali Sueui & Alani ad vastandas Gallias profecti sunt. *Blond. lib. 1.*

Eraclianus consul in Aphrica cum incredibili classe 3070. nauium, quantas nunquam habuit Xerxes, vel Alexander, contra Romam venit. *Sigeb.*

Burgundiones innotescunt à Burgis limitum castellis. *Oro.* Per quæ distributi fuerã à Druso & Tyberio Augusti tempore post subactam Germaniam interiorem. Gothhis erant vicini, vnde eos inter extremos Septentrionis populos recenset Sidonius Apollinaris ad Maiorianũ. & Gothicam sobolem apellat Agathius circa Mæotidem paludem. *Ammian. Marcell. l. 18.* eos locat ad Capellatium, vel Pallam prope Alemanos, quam

Anni
christi.

406

COLIATIO Carthaginensis inter 286. episc. Catholicos, & nonnullos Donatistas, iussu Honorij, & studio Augustini habita. *Aug. epist. 68. & in Breuiculo.*

CONCIL. Toletanum ad cuius episcopos Innocentius epistolam decretalem scripsit. eius nulla mentio in Tomis conciliorum.

Carthaginense contra Pelagium in quo canones 15. editi.

Mileitanum in Numidia contra Pelagianos & Donatistas cui interfuit Augustinus, & approbatum est ab Innocentio. *August. epist. 92. & 157.*

Cirtense in Numidia contra Donatistas.

421

Anni
christi.

Anni
mundi

421

423

4509

4511

43.
q S. ZOSIMVS siue
Sozimus Græcus, an. 1.
mens. 3. dies 12.

Vacat sedes dies 11.

Patriarchis.
Alexandriae Cyrillo.

Antiochia Theodoro an. 4.

Hierosolymis Paraylio.

Constantinopoli Attico.

Principibus:
Theodosio 2. Orien. & Ho-
norio Occid. Imp. 56.

Varanane 5. an. 20. Persa-
rum.

Alamida Æthiopiae an. 30.

Genebaldo Franc. Occiden-
talium duce, Faramundo
Marcomeri filio Orienta-
lium in Franconia Germa-
niae duce primo, mox Fran-
corum rege.

Vvallia Hispania.

hodie dicunt esse Palatinorum comitum ditionem circa Hildebergam.

Hinc hoc tempore (Nam Burgundica historia incipit circa an. Domini 412. Arcadij autem & Honorij 12. partem Gallia ad Rhenum occupant. *Sabell.* vel potius hospitalitatis iure accipiunt partim ab Hunnis pulsi, partim à Gallis vocati aduersus imperij iugum & factiones. Nam non vt hostes, sed vt hospites in eam venisse & certos agrorum fines inter Romanos, dono possedisse, lego id in ipsorum legibus pagina 63. cap. 55. id est, tertiam agrorum partem à Romanis consecutos esse, cap. 57.

Vbi Romani appellantur toto illo opere Galli illius pactis, quibuscum habitabant, vt qui essent de imperio. & eius legibus, non barbaricis viuerent.

Quod idem de reliquis barbaris, qui in nostra Gallia confederunt, existimauerim. Eos scilicet venisse accersitos contra imperium, & à nostris in hospites & leges patriæ assumptos ad se tuendum, assignato agro, non quòd vi Monarchiam constituerunt. Nam Gotthi, Vandali, Hunni, qui in ipsos inuitos inuaserant, breui repulsi sunt, & aliò terras quærere coacti.

Vexati ergo ab Hunnis in Galliam transierunt, ac mox pietatem Christianam receperunt à quodam Episcopo baptizati, indicto ipsis octo dierum ieiunio. *Cassiodorus.*

q Hic videtur Zosimus, de quo Basilius quadam epist. ad Papam Innocentium, *Onoph.* reliquit duas epistolas, *Tom. Conc. Nouatianis* eripuit aliquas Ecclesias. *Soc. lib. 7. cap. 11.*

Benedictionem cerei Paschalis induxit. *Carolus Magnus in fragmentis.*

Prædestinatorum hæresis ex libris D. Augustini malè intellectis coepit, an. 415. Omnia prædestinationi & reprobationi ita tribuit, vt negaret opera vel prodesse vel obesse ad salutem. *Sigebert. in Chronic. Lutsemburg. de hæres.*

Hieronymus corpore defecto, cum è lecto sese erigere non posset, nisi apprehensa fune, qui de trabe pendebar, obiit in Bethlehem anno Christi 422. & ætatis suæ 91. *Prosper, vel 98. Diacon. lib. 14. & Sigeb. in Chron. vel etiam 99. Tribemius.*

Antè eum sex erant veteris testamenti de Græco in Latinam conuersiones, De Hebræo autem in Latinum eloquium, solus sacras literas conuertit, cuius editione generaliter omnes Ecclesie vsquequaque vtuntur, pro eo quòd veracior in sententiis, clarior in verbis. *Isid. lib. de offi. & lib. 6. Ethymol. cap. 3.*

Eudocia Leonis Atheniensis Philosophi filia & Theodosij iunioris vxor ἑμπερικλυτα siue Homerocentonas contexit, ex Græcis Homeri varios vtriusque testamenti locis describens vel exponens. Quod paulò ante fecerat è Latinis Virgilij carminibus Proba Falconia Adelphi proconsulis vxor in suis Virgilicentoniibus.

Isidorus senior Cordubensis.

Chronicon scripsit à primo Theodosij consulatu vsque ad ann. 490. quod auspiciatur à D. Ioanne Chrysostomo.

HUMANÆ.

Sub Honorio Romani à Britannia, propter potiora

Reip. negotia sponte recesserunt. Vnde Scotis & Pictis ad prædam expositi regem Vvorlegirnum crearunt, ac Saxones & Anglos duce Hengisto acciuerunt in insulâ perniciem *Chronic. Angl.* A maximo Tyranno, qui eam militibus exuerat, vt imperium occuparet eius calamitatem repetit Gildas. Ex eo enim tempore nunquam se tueri potuit, Scotis siue Hibernis è Circio, Pictis ex Aquilone erumpentibus. *Gildas sapiens de Britannia excidio.* Tanti mali causam videtur facere Pelagij hæresis.

424 Constantino rege Britannia, Vvorlegirnus Consul Gemuseorum Constantem monachum in regem sublimauit, & vice episcopi capiti eius Diadema imposuit. *Sigeb.*

Scoti & Picti vastant Britanniam. *Blond. 2. dec. 1.*

Zosimus Comes, post Eunapium historiam Romanam 414. annorum ab Augusto ad Honorium & Athalaricum. Gotthum, qui Romam diripuit, sex libris scelerata fide explicauit. Nam fictis laudibus impios, vt Diocletianum, vt Iulianum, Stilichonem & filium eius Eucherium exornat, falsis criminibus pios & sanctos principes Constantinum, Gratianum, Theodosium &c. onerat pietati bellum indicens. Quare ab Euagrio, Photio, Nicephoro & aliis historicis rectè vt canis proscriptus est, & certè refellitur ab aliis Paganis suis æqualibus vt Sexto Aurelio Victore, Claudiano. Reperit tamen præconem quendam Io. Leunclaium, qui pro eo Apologiam ita scripsit, vt se melius Paganum & canem cane illo rabdiorem contra Sanctos & Religionem pingere non posset. Noua religio nobis istos parit, quibus Christiana displiceant, Pagana & impia placeant ac laudentur.

Galli tum Rempublicam constituunt excussis Romanis Alarico res in Italia gerente. *Zof. lib. 6.* Hinc apparet. Gallos euocasse Francos ad se in libertatem asserendum.

Vallia Hispania rex Genfericum & Vandalos Hispania expulit. Hi transierunt in Apticam annuente Bonifacio Comite Diui Augustini amico. Pace facta cum Valentiniano. eam 96. annis tenuerunt vsque ad Bellisacium.

Ab Imper. ob res bene gestas secunda Aquitania & ciuitatibus aliquot vicinis donatus est. i. Tholosa vsque ad Oceanum. *Idacius.*

VIGILIAS nocturnas ad sepulchra martyrum sustulit, ieiunia retinuit.

Ad eum quatuor libros contra duas Epistolas Pelagianorum dirigit sanctus Augustinus examinandos & emendandos, Apostolica sedis correctioni se suaque committens.

Florus Monachus ex libris Augustini contra Pelagianos gratiam Dei ita extollebat, vt negaret liberum arbitrium. *August. de gratia & lib. arbit.*

Paulus Orosius hortatu Augustini contra Paganos imperij lacerationem Christianis temporibus tribuentes 7. libris historiam ab initio mundi ad vsque Valliam Gotthorum in Hispania regem tertium siue vsque ad annum 421. scribit.

HUMANANA.

Constantium in patritium ob egregia ipsius in Imperii merita sibi collega assumpsit Honorius, qui è Gallia

Anni
christi.

Anni
mundi

CONCIL. aliud Carthaginense, nempe sextum sub Innoc. Sozimo, & Bonifacio, siue vt loquitur Aug. provincia Carthaginis, preside Aurelio, Episcopo. 217. nobilissimum contra Pelagianos, confirmatum in Trullo, cui potuit Aug. interesse. Aug. epist. 47. 94. 95. & 106. Est fortasse Casariense, de quo Possidius in vita Aug. In Casariensem (aut) ciuitatem eum venire cum aliis, Episcopis Apostolica litera compulerunt.

Telense contra Iovinianum.

423

44

r S. BONIFACIUS I.
Romanus an. 3.
mens. 8. dies 7.

4309

426

Vacat sedes dies 9.

4312

Patriarchis.
Alexandriae Cyrillo.

Antiochia Theodoro, deinde
Ioanne an. 18.

Hierosolymis Paraylio,
deinde Iuuenalian. 39.

Constantinopoli Attico.

Principibus.
Eisdem Imp.

Alamida Aethiopia.

Faramudo tam Gallofrancorum quam Germanofrancorum consensu Duce, an. 11.

Vallia, Hispania rege 4.

Anni
christi.

Anni
mundi

CONCIL. Carthag. septimum
38. Episcopo. Africanum contra Pela-
gianos. Augu. epist. 47. confirmatum
in Trullo.

Hipponense contra Arrianos à
S. Augustino collectum.

Schisma 3.

Eulalius in schismate contra Be-
nifacium electus, ab Honorio expelli-
tur. Plat.

45

426

S. CELESTINVS
sive Celestius, Campan-
nus, seu ut alij volunt, Ro-
manus, an. 8.
mens. 10. dies 17.

4512

434

4520

Vacat sedes dies 21.

Patriarchis.

Alexandria Cyrillo.

Antiochia Ioanne.

Hierosolymis Iuuenali,

Constantinopoli Sifinnio an.
1. mens. 9. ad 25. deinde Ne-
storio Hæresiarcha an. 3. d.
29. Maximiano an. 2. mens.
5. dies. 19.

Narbonensi Vandalos & Alanos expulerat in Hispaniâ.
Prosp.

Chronica Francorum, ab hoc Faramundo, qui an. 420.
dux fit Francorum, Reges enumerare incipiunt. Præce-
dentium regum nomina, quæ à Trithemio afferuntur, vi-
dentur ficta. Præsertim cum Germanicæ nationes ad hæc
vsque tempora semper fuerint barbaræ, sine imperio, sine
certis regibus, legibus &c. Si tamen Franci, qui regno
Gallorum indiderunt nomen, Germanica sit natio, & non
potius indigena, quæ vt ex Procopio Cæsariensi narrat
Zonaras tom. 3. circa Rhenum & Rhodanum & vicinas
paludes olim habitavit.

Franci, antequam ad fidem conuerterentur, legem Sa-
licam dictant, per suæ gentis proceres, qui tunc temporis
ipsam regebant. Auctor præfationis in legem Salicam, Sigeb.
Chron. an. 422. Otto Frising. lib. 4. c. penult.

Vvandalis è littore maris Germanici, vbi nunc Melde-
burgenses & Pomerani (Plinius) Alani, Sueui, siue Ale-
mani, in tria regna Hispaniam diuidentes intestino bello
inter se colliduntur: contra quos mittitur ab Honorio
Castinus dux Sig. in Chron.

Orosius Valliam Gotthorum regem 3. facit. Illum ta-
men Ataupho Gotthorum primo subrogant Prosper &
Seuerus.

Vallia pacem cum Romanis confirmat datis obsidi-
bus Oros. in fine.

LEIVS epistola extat ad Galliæ Episcopos contra Pe-
lagij errores. Tom. Concil. Cyrillum Alexandrinæ ciuita-
tis episcopum pro tempore vicarium in Ephesino Cõcil.
denuntiauit. Verba Marcellini comitis in Chron.

Constantinopolitana cathedra per Nestorium ab Ec-
clesia separatur. Quæ secunda Græcorum diuisio dicitur.
Nam prima extitit sub Iulio per Arrianos.

Magna pars Occidentis tum Christo sociata.

Socrates, Sozomenus, & Theodoretus, Eusebij histo-
riam continuantes tempus ferè 140. annorum pertexue-
runt. Niceph. 1. cap. 9.

Inter eos Socrates Nouati perfidiâ olet, vt lib. 4. c. 23.
lib. 6. cap. 3. 10. 14. 17. Vnde non modo oblata, sed etiam
quæsitâ occasione in Nouatianorum laudes multa com-
memorat, quibus etiam falso miracula tribuit, li. 1. cap. 9.
lib. 7. cap. 17. nullius Catholici testimonio atque auctori-
tate confirmata, & libr. 7. cap. 11. Romanorum Pon-
tificum potentiam exagitat, quia ca. 9. ab Innocentio,
& 11. à Zosimo Nouatianis ereptæ quædam essent Ec-
clesiæ.

Burgundi & Occidentalium magna pars fidem Chri-
stianam recipiunt. Niceph. 4. c. 40. Soz. 7. c. 30.

Germanus Altisiodorensis, & Lupus Trecaſſinus Epi-
scopi, Britannos à Pelagiasmo ad veram fidem reuocant.
Prosp. in Chron. Palladius à Celestino PP. in Scotiam missus
Christum ibi docet. Maior. lib. de reb. Scot. Primus fuit Sco-
torum episcopus. Prosp. in Chron.

HUMANANA.

Clodius Franc. Rex Thoringiam Germaniæ inua-
dens, Dispergum castellum occupat, vbi sedem regni
aliquandiu constituit. Sigeb. in Chron. Gregor. Turonens.
lib. 2. c. 9.

Ex Augustini libris, præsertim, epistolis, istius sæculi
Africana historia ferè tota confici potest, quam dum non

intelligeret vanissimus ille doctorum censor Ealmus, in suis censuris simpliciter confictas pronunciauit epistolas Bonifacij comitis ad Augustinum & Augustini ad eundem Bonifacium. Nam primum ante hæc etiam tempora, erant qui dicerentur comites, vt ex Ammiano Marc. claret. Deinde Augustinus cogebatur de iis rebus ad Bonif. comitem Africæ præfectum, cui erat amicissimus, scribere, quoniam Vandalos ipse certis conditionibus euocauerat in Africam, vt se de Honorio vlcisceretur, qui sibi Catholico dabat hæreticum successorem, &c. *Pius secundus & Blondus lib. 1. de inclinat. Imperij.*

Bonifacius comes Africæ, cum conditiones à Barbaris iam in Africam sua euocatione infusus violari, & communionis Catholicæ ædes sacras profanari cerneret, tædio animi paulò post D. Augustinum interijt. *fidem.*

Cum 205. Episcopi Afri interfuissent Carthaginensi concilio, vix quinque supererant in tota Africa an. D. 1020. *Leo 9. epistola ad Thomam Carthag. Episc.*

Ann. 433. (alij 427.) Gensericus partim à Bonifacio, Aëtij fraudulentis consiliis à Placidia & Valentiniano Imp. abalienato inuitatus, partim Gotthos veritus, cum Vandalis & omnibus eorum familiis in Africam traiecit, & eam prouinciam cum successoribus miseris modis afflixit. De qua re *Victor. Vicensis.*

Africæ partem primum cum imperatoris consensu, deinde Carthagine capta, omnem inuasit, atque Romano imperio eripuit per annos 80. vsque ad Iustinianum Imp.

Hinc piraticam in mari exercentes Vandali, Siciliam, Sardiniam, Corsicam, Italiam latrocinis & prædis vexarunt, vrbemque ipsam 14. dierum interuallo expoliarunt. *Onuphr. in Romano imperio*

Eodem anno mortuum D. Augustinum tradit Prosper in Chronico, de quo mox.

Apud Hebræos an. 426. Rab Ase doctorum, quos vocant Amoraim, postremus.

EXIT eius epistola erudita ad Episcopos Orientales.

Religiosus dotator & ditator Ecclesiarum.

Moritur magnus ille Augustinus Hypone non ann. Christi 440. *Sigeb. in Chron. vel 446. Bed. sed, 432. Diac. lib. 14. siue 433. Prosper in Chron. anno autem vitæ sue 73. & Episcopatus 40. Sigeb. siue vitæ suæ. 76. Diac. li. 14. prosp. in Chron. Possid. in eius vita. siue vt alij 83. Baptizatur. ann. 30. ætatis, fuit Manichæus ferè 9. annis, vt ipse testatur libr. 2. de morib. Manich. cap. 19. & libr. 1. de morib. Eccles. Cathol. cap. 18.*

Genus vitæ monasticæ instituit. *Ipse & Possidius, cuius causa se vituperatum asserit à Petiliano lib. 3. contra eum, cap. 40 & sorori persuasit. Quare ad eam præpositam virginum scribit & instruit epist. 108. totidem ferè verbis, quibus postea collecta est, regula, quæ dicitur Augustini in tomis posterioribus.*

Iunilius discipulus Aug. Isidorus Pelusiota, Leporius, Thalassus Afer, Marcus Eremita monachi docti.

Eudoxia Imperatrix festum ad vincula Petri celebrari Cal, Augusti obtinuit à Sixto, maxime vt populum à gentilitate reuocaret, qui eo die recolebat festum pro Victoria Octauij Augusti de Antonio & Cleopatra *Sigeb. in Chron.*

Anni
Christi.

426

Principibus.

Theodosio 2. Orient. Honorio Occi. & post eum Valentiniano 3. an. 30. Imp. quinquagesimo octauo.

Persarum Gorrane, siue Varanane.

Alamida Æthiopiæ:
Faramundo & postea Clodoueo, an. 18. siue Cligione siue Clodio Crinito siue Capillato Francogallorū Duce.

Vallia Hisp.

S. TERTIVM Oecumenicum concilium Ephesinum contra Nestorium vocem Θεωτικῆς i. Deipara auerissem: pro vna persona Christi, Episc. 210. in quo nomine Celestini præfuerunt Cyrillus Alexandrinus & Arcadius Episc. Euag. 1. c. 4. So. cra. 7. ca. 34. Histo. irisp. 12. cap. 5. tom. 1. Concil. Hinc verba Marcellini comitis in Chron. Celestino Cyrillum Alex. ciuitatis Episcopum pro tempore vicarium constituente. Nice. lib. 14. ca. 34. vbi ait, celebratum, an. 41. post Constantinopolitanum.

46

f S. SIXTVS 3. Rom. an. 8. dies. 18.

434

442

Anni
mundi

4512

4520

4528

Anno Christi	Patriarchis.	Anni mundi	HUMANANA.
434	<p>Alexandriae Cyrillo. Antiochia Joanne. Hierosolymis Iuuenali. Constantinopoli Proclo. Chrysofomi discipulo, an. 12.</p> <p>Principibus. Theodosio 2. Orient. Valentiniano 3. Occident. Imp.</p> <p>Gorrane siue Varanane Persarum 15. deinde Varanane 6 an. 17. mens. 4. Alamida Et hiopia.</p> <p>Clodio Franc. Duce.</p> <p>Vallia, deinde Theodoro Hisp. Rege an. 14.</p> <p>CONC. Regiense episc. 13. de ordinationibus & aliis quibusdam munus Episcoporum. Agatense in Gallia Narbonensi Episc. 35. permissu regis Alarici, de disciplina & ordinationibus Clericorum.</p>	4520	<p>Britanni cum Pictorum & Scotorum impetus amplius ferre non possent, ethnicam Angelorum gentem. i. Saxones ad sui defensionem inuitarunt, quibus tantum terræ datum est, quantum corium Tauri per corrigias potuit extendi. <i>Siz. eb. Krantz. lib. 1. cap. 18. Polyd. in hist. Angli. lib. 3.</i></p> <p>Cum eis Aëtius Romanus opem ferre non posset, aliis barbarorum eruptionibus distentus, nefandi nominis Saxones, Deo hominibusque inuisos vocant. Tum tribus Cyulis longis nauibus venit certo apud eum praefragio per vates decantato, quod ter centum annos Britanniam obtineret. 150. id est, dimidio temporis vastaret. <i>Gildas sapiens in lib. de excidio Britannia.</i></p> <p>Aborigines huius gentis erant ex Britannia Gallicana. Nam insula à solis Britonibus & ex Armorico tractu aduectis habitata est, donec tandem Picti & Scoti partem eius Septentrionalem desertam occuparunt, & denique Angli vel Saxones se parti Australi infuderunt. <i>Beda.</i></p> <p>In Armoricis enim populis Britones quosdam antiquitus appellatos, ac quasdam illic ciuitates incoluisse apud Plinium & Strabonem videre est. A quibus fortasse nomen regio Gallicana deinceps sortita est, non à Britanis insularis.</p> <p>Bononiensis Academia instituta olim à Theodosio Imp. floret. <i>Volater.</i></p> <p>An. 436. Bagaudarum factio Attone duce Galliam totam aduersus Romanos turbat. <i>Sigeb.</i> (ex quo intelligimus Fracos & Barbaros populos à Gallis principibus excitos, studio recuperandæ libertatis (quæ postea ab Aëtio delata est, id est, 441. annis post quinque. <i>Idem.</i></p> <p>Valentinianus 3. propriè fuit vltimus Occidentis Imp. vsque ad Carolum Magn. Nam licet interea aliqui post seditiosi Imperatores nominari voluerint, at hi vix exiguam Italiae partem obtinuerunt.</p> <p>An. 439. Theodoredus Aquitanico regno non contentus rupto foedere Narbonensem agrum inuadit. <i>Prosper.</i></p> <p>Pax cum Genferico à Valentiniano confirmata, & certis spatiis Africa inter vtrumque diuisa est. <i>Isidorus Prosper.</i></p>
435	<p>Romanum episc. 56. <i>Sigeb. vel 57. Plati. & Tom. 1. Concil. in quo Sixtus 1. absolutus fuit, contra Bassum. Romanum 2. Hierosolymitanum. Armeniacum contra Nestorianos.</i></p>	4521	<p>DOCTRINÆ & vitæ præstantia magnus, doctè multa scripsit. Primus omnium Pontificum Rom. in Basilica Vaticana sepelitur. Ad eum Theodoritus prouocauit, & absolutus est.</p> <p>Columna Orthodoxiæ. <i>Nicolaus P. in epistolis pag. 76.</i> Vnde & eum in sacris diptychis Concilium 2. Constantinopolitanum reposuit & consecrauit. <i>In epist. Concilij ad Ioannem Constantinopolitanum.</i></p> <p>Concilio Calcedonenfi auctoritatem tantam solus dedit, vt cum ei totus fere orbis resisteret, vbique receptum sit, celebrata eius epistola, quam Græci Tomum D. Leonis appellant, & fidei columnam. <i>Leontius de seclis.</i></p> <p>Restitit Anatolio Constant. qui sedium cæterarum priuilegia & earundem Episcoporum consecrationem ad se vnum reuocare, eosque sibi subdere, vrbis magnitudine & potentia fretus, conabatur, vt epist. 51. 52. & 53. ad Martianum Imp. & Pulcheriam August. scripsit. Et sic res composuit vsque ad Pelagium 2. & Gregorij</p>
442	<p>47 t S. LEO I. cognom. Magnus Tuscus, siue iuxta alios Romanus, an. 21 mens. 1. dies 13.</p>	4528	
463	<p>Vacat sedes dies 8.</p>	4549	

Magnum, quando illa ambitio Constantinopolitanorum iterum exarsit.

Abrogavit in Occidente (nam idem antea Constantinopoli fecerat Nestarius) publicationem peccatorū, quæ post priuatam confessionem solebat fieri à Sacerdote in Exomologesi, *Ipse epist. 78.*

Attilæ occurrit cum cleto, prælata argentea cruce & placavit. Vnde iocus inter milites, Attilam nihil vnquam timuisse præter Leonem & Lupum. Nam eum etiam Lupus Trecensis episcopus, ne Trecas vastaret, placavit. *Michou de Sarm. Iouius de Vir. Illustr.*

Tertia Græcorum diuisio ab Ecclesia, quæ fuit generalis & communis Ecclesiarum Orientis propter Eutychem, dum post mortem S. Cyrilli Alexandrini Dioscorus, sedem eius consecutus, iugulato Flauiniano sancto episcopo Constantinopolitano Anatolium suæ factionis in Const. Patriarcham consecrat. & Maximum æquè hæreticum in Antiochenum, Iuuenalem autem Hierosolymitanum in omnibus consentientem habet. Nam sic Orientales omnes Ecclesias sibi concilians, schisma in Ecclesia contra Pontificem excitat, donec Synodo Chalcedonensi eius furor repressus est, quæ toleratis tribus Patriarchis, Constantinopolitano scilicet, Antiocheno, Hierosolymitano, solum Dioscorum deiecit.

Hæsitantes siue οἱ διαπυρόμενοι hæretici, qui hæsitabāt, an Synodus Chalcedonenis esset recipienda. *Leontius de sectis.*

Flauianum Constant. deiecit Dioscorus in illa insidiosa Synodo Ephesi.

An. 451. in Africa Vandalorum exarsit persecutio, adeo vt diuinos libros exurerent. & de sacris pallis ac vestimentis vestes sibi facerent. *Sigeb.*

Acephalorum hæresis docet Christū in vna substantia adorandum, & vna natura ex Deitate & humanitate mixta constare. *Plati & Honor. in Catal. bar.* Sic dicti, quod sine auctore & quasi capite essent. *idem.* Vel potius, quod Patriarcham spūm minime secuti, seorsum communicarent. *Leontius de sectis.*

Possidius (vulgo Possidonius) Apher, Eucherius Lugdunenlis. *Gennad. in Catal.*

Alymo Carientis primus Episcopus Rhetorum. Prosper Aquitanicus. Genouefa. *Sigeb. in Chron.*

Theodoretus adhuc. Philippus Sidites, Ioannes Cassianus scythæ, Ianuarius Aquileensis, Cyrtempus nobiles scriptores,

Basilus Isauriæ. Memno Ephesinus, Eusebius Dorylei. Ibas Mesopotamius Idissenus.

Persecutio Christianorum in Perside, Varananem regem quæ durat an. 30. *Sigeb. Abbas Usperg.*

Dionysius Exiguus abbas Romanus auctor nostri computi ecclesiastici, *Sabell. Enn. 8. lib. 2. Diac. lib. 1. de Longobard.*

Eius cyclum paschalem completum esse septimo Iustini Iunioris an. narrat Ino, *In vita Iustin.* quare & eum aliqui statuunt an. 532. sub Bonifacio 2. & Iustiniano Imp. At suum dedicauit librum Leoni Papæ. *Tritem.* auctorem notandorum temporum ab incarnatione Domini fuisse colligunt ex Beda, *cap. 47. lib. de natura rerum.*

Lucidus lib. 1. de emendatione Temporū hic incarnationem sumit pro conceptione Domini, & rixam mo-

Anni
christi

442

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo, deinde	
Dioscoro Arriano, an.	4.
Proterio, an.	6.
Timotheo 2. Hæresiarcha, an.	4.
Timotheo 3. an.	22.

Antiochiæ Domnio, an.	7.
Maximo, an.	5.
Basilio, an.	5.
Acacio, an.	1.
Martyrio, an.	8.

Hierosolymis Iuuenali.

Constantinopoli Proclo, deinde Flauiano, an.	3.
Anatolio an,	9.
Gennadio, an.	13.

Principibus.

Eisdem Impp. deinde Martiano Impp. 59. an. 7. qui primus à Patriarcha Anatolio coronatus est, & postea Fla. Leone Magno, an. 76. Orient.

463

Tempus Christi

442

Valentiniano 3. inde A-
uito an. 1.
Maioriano, an. 5.
Occid. Imp.

Goranane sexto Persarum,
deinde Peroze, an. 23.

Alamida Æthiopia, deinde
Achinnā, an. 3.
Abraham & Azba fratri-
bus, an. 27.

Clodio, Meroueo, an. 18.
Childerico per ordinem,
Franc. Ducibus.

Theodoro Hispan. deinde
Turismundo, an. 1.
Theodorico, an. 7.

463

Anni
mundi
4528

uet Dionysio, qui tamen simpliciter natiuitatem intelli-
gere voluit. Nam & natiuitas quædam est incarnatio.
Præsentiam dixit Philastrius, à qua numerat libro de
hæresibus multo ante hunc Dionysium.

Ante illum Romana Ecclesia à Passione numerabat,
præcisus interim 33. annis, qui ab eius incarnatione ad
passionem decurrunt. Nam 701. Dionysij erat Romanis
668. *Ibid. Beda.*

Sic à Passione numerabat Hieronymus in Catalogo
& in primum cap. Sopho. &c. Isidorus multis historiæ
locis, Turonensis, qui modo à Passione, modo à Resur-
rectione, vt aliqui à Natiuitate & à Circumcisione vici-
nis. inter se rebus, numerat.

HUMANANA.

Post 305. Olympiadem. i. annum Christi 446. nulla
fit mentio Olympiadum, in probatis historiis. Indictio-
nes Romanorum mox cœpere. Cætera infra ann. 532.

An. 444. Scoti ex Hibernia irumpentes in Britāniā,
ibi tandem regnum constituunt, cum iam Romani Bri-
tanniæ curam abiicissent.

Fergusius Scythæ & Christianus rex Scotorum in Al-
bionem postliminio redeuntium efficitur contra Roma-
nos Palladio euangelizante, qui quidem è Prospero in
Chron. Scotorum primus Episcopus fuit, & qui-
dem ed à Cælestino Papa paulò antè Leonem Mag.
missus.

449. Hengistus Anglorum Dux Orientalem Britan-
niæ partem occupat, regnūque constituit Anglorum
anno 463. *Beda.* Quare quæcunque de Arturo Rege &
eius successoribus eorumque prophetis Merlino, Telie-
sino &c. hic substituit Galfridus quidam & Baleus, planè
sunt anilia & fabulosa.

Tumque ea insula à Pictis, Scotis, Anglis & Saxonibus
populis littora Germanici Oceani incolentibus occupa-
ta est. Vtuo adhuc Valentiniano tertio. Fuitque pri-
mo sub quatuor regibus vel quinque. Quot enim gê-
res fuerunt, quæ eam diripuerunt, tot etiam reges erāt,
donec progressū temporis in duos redacta est. Nam is,
qui antiquæ Romanorum Prouinciæ præest, Anglorum
rex, qui antiquis Barbais, Scotorum appellatur. *Onuphr.
in Romano Imp.*

Anno 449. Anglo saxonēs ex Boreæ Germaniæ parti-
bus adnauigantes Ducibus Hengisto & Horfo, irruptio-
nes Pictorum & Scotorum pro tempore è Britannia in-
sula depulerunt. Postea rupto fœdere indigenis proffi-
gatis, reliquias, quæ Vvalenses appellantur, in inuis mō-
tibus & saltibus coarctarunt. *Polyd. lib. 3. Ang.*

Roma iterum an. 457. Vvandalis in prædam exposi-
ta est duce Censericō, iam Carthagine ab eis expugnata
& Aphrica subacta. *leg. 1. C. de offic. præf. pratorio Aphri-
cæ.* post primam direptionem an. 44.

Flectitur à Leone Pap. & Eudoxia imperatrice, ne urbē
incendat. Dies tamen 14. direptioni tribuit. Sic capta est
bis Roma intra 44. annos.

Tū Vandali omnia imperij Occidentis ornamenta in
Africam transtulerunt. Quare quidam hic interregnum
Romani imperij incipiunt, quasi infra scripti Imperato-
res inane tantum nomen habuerint.

Attila, flagellum Dei, à Gensericō Vandalo contra

Gotthos in Hispaniam ex Pannonia per Germaniam & Italiam attractis cum 500. millibus Hunnorum siue Chunnorum vniuersam ferè Europam depopulatur. *Bonifacius tertius deca. primo. Callimachus in Atticis. Blondus primo dec. libro secundo Tholosam vsque, vbi summa clade affectus est.*

Theodoricus Rex Hispaniarum quintus apud Arelatam Narbonensis Galliarum ciuitatem, in campis Catalaunicis, dum aduersus Attilam pugnat pro Romanis, occumbit. *Ruin.*

In quo prælio ad centum & octoginta hominum milia vtrinque ceciderunt ab hora nona diei, tota nocte, vsque ad sequentem diem.

Aëtius, qui Narbonensem Galliam regens non eum tantum ad societatem belli contra Gensericum & Attilam ascuerat, sed & Meroueam Francum, paulo post iussu Valentiniiani interficitur, quod effugij locum Attilæ, quem debellare poterat, dedisset. *Isidor.*

An. 456. claros trium præstantissimorum principum obitu, Attilæ, Torisimundi Vvissigotthorum Regis, Aëtij Romanæ militiæ magistri, in quo res Romana ingens detrimentum in Occidente patitur. Franci enim, Senonum, Aurelianorum, Parisiorum ciuitates occupant. *Aemilius.* Quia Romani eius tempore nihil adhuc cis Ligerim perdidierant.

Valentinianus à duobus Aëtij militibus interficitur. Maximus, qui eos submiserat, rapit imperium. contra eum ab Imperatrice Eudoxia accersitur ex Africa Gensericus, sed ante ipsius aduentum, ab Vvifo milite Rom. perimitur.

Post Maximum Occid. Imp. Senatus Auitum Senatorem de ciuitate Aruernæ (id est, Claromonte) Sidonij Apollinaris socerum creat. sed eum anno nondum expleto Richimerus Gotthus apud Placentiam cepit. Tunc Maiorianus Imp. factus est, qui bellum Vandalis in Africa inferens quarto imperij anno, siue post Valentinianum quinto mortuus est.

Auitus dejectus, Placentinus episcopus factus est.

490. Maiorianus Imp. Francos Gallias inuadentes ad vicum Helenam in terris Atrebatum fudit. *Sidon. Apollinaris in Panegyrico Maioriani.*

Leo Constantinopoli senatus & exercitus suffragatione imperium consequitur.

Omnia loca Galliarum, quæ tenebat Meroueus Franc. Rex Clodij fil. seu, vt alij volunt, consanguineus, Franciarum nomine vocari cœpta sunt. *Aemil. lib. 1.*

Ab hoc Franci, Merouingi dicti sunt. *Gagui lib. 1.*

Clodius Francos à Franfordia in Gallias traduxit vsq; ad urbem Cameracum, exinde, ad Somenam siue Somonam fluiuium omnia loca occupat: *Masso. & Guilel. Nangiacus Greg. Turon. lib. 2. cap. 10.*

Apud Tholosam ex eius medio tota die sanguis largissimo fluxit rituo. *Sigeb.*

Germania, Dacia, Sarmatia, & cæteræ prouinciæ ad Danubium & Rhenum sitæ, Hispania etiam vltior, & Aquitania omnino ab imperio Romano deficiunt. *Blond. lib. 2. de cr. 1. Irenic. lib. 3.*

Franci magnam Galliarum & Germaniarum partem tenent. Ostgotu Pannoniam, Vvesgotu Hispaniam Vandali Africam.

Attila Bleda fratre, qui ad Budam Hungariarum regnum

Anni
christi

442

454

S. QVARTVM generale concilium Chalcedonense contra Eutychem & Dioscoru hereticos, pro duabus naturis in Christo & proprietatibus; in quo Paschasinus, Lucentius episcopi & Bonifacius presbyter nomine Leonis PP. præfuerunt. *Euagr. 2. cap. 2. & 4. episcop. 630. Marcelli. comes. Niceph. 15. cap. 2. Sigeb. & Platina. Quidam 830. alij 600. Turius lib. 2. cap. 12. 636. Vix adhuc sub Gregorio Magno erat receptum in Gallis. Ipse epist. ad Brunichildam & alios.*

CONCIL. Arausicanum siue Afuriscanum, siue Auracense primum, in quo Canones 18. de disciplina Ecclesiastica.

Ec secundum de libero arbitrio, & de gratia Dei, contra Pelagianos, in quo can. 25.

Valense seu Vasense primum in Gallis episc. 18. de quibusdam ritibus Ecclesiasticis, deinde 2.

Carpentoraclense.

Arelatense 3. episc. 35. siue 34.

463

442

Romanum contra Eutychem. Niceph. 15. cap. 4.

Anni mundi

4528

Constantinopolitanum aduersus eundem. Euagr. 1. cap. 9. sub Flauino inferum actioni prima Chalcedonensis, repetitum in Trullo.

Aliud sub Anatolio Patriarcha.

Ephesinum hereticorum, quo Flavianus Constantinopolitanus & Dominio Antiochenus depositi, in exilium acti sunt. Sed contra illud Romanum.

Tyrium. 7
Bernense. 5

Inseria actionib.
1. 9. & 10. Concilij Chalcedo. lib. conc.

Alexandrinum contra Eutychanos.

Veneticum.

463

48

a^r.

4549

u S. HILARIUS 7
dus an. O.
mens. 3. dies 1.

470

4556

Vacat sedes dies 10.

sibi condiderat. trucidato per Noricum, Vindeliciam, Renoatumque fines irrupit in Galliam, sed in Catalaunicis campis Actij virtute repulsus est in Hungariam. Vnde post aliquot annos per Carnicas Alpes in Italia sese effudit. Tunc metu incolæ in proximas Adriatici maris paludes confugere coacti admitandæ urbis Venetiarum fundamenta iecerunt. Est enim insula factitia, munitissimo inter paludes situ. *Jouinus lib. 1. de Viris Illustribus.*

Venetiarum ergo metu Attilæ in insulis intimi Sinus maris Adriatici an. 456. conduntur, nomine insulis illis Venetiarum imposito, quod olim erat regionis. Regio vero mediterranea partim Lombardia, partim Marchia Taruissana, partim forum Julium, partim Istria appellatur. *Blond. dec. 1. lib. 3.*

Anno 458. Agrippinus comes Narbonem Theodotico regi Hisp. qui cum exercitu in Galliam Gothicam tenerus erat, prodidit. *Isid.*

u EPISTOLAS de fide Catholica per vniuersum Orientem sparfit, confirmans tres vniuersales Synodos, Nicenam, Ephesinam Chalcedonensem. Extant & duæ eius epistolæ. *Tom. Concil.*

Duas bibliothecas instruxit, tēpla ornado ditauit, electosynas hilariter disperfit.

Procopius Gazeus sophista, qui Octoteuchum ex Rapsodiis innominatorum patrum exposuit apud Græcos, sic Eucherius apud Latinos Gen. sum, libros regum &c. eodem fere tempore.

Victorinus, in Aquitania, qui Cyclum Paschalem 532. annorum scripsit, Saluianus Massiliæ, Chrylogus Episcopus Rauennæ, Prosper. Aquitanicus Reginensis. *Gennad. in catal. & Palmer. in Chron.*

Eustatius Berytius, Maximus Taurinensis, Nilus Monachus. *Fulgentius.*

Iulianus Pomerius Maurus. *Trithem.*

Sed non satis aptè. Nam, vt infra, vixit septimo sæculo.

Abraham & Azba fratribus apud Æthiopas regnantibus, Christiana religio per omnem Æthiopiam disseminata est, post decimum, scilicet, septimum regni eorum. *Marius Victorius de Reg. Æthiopia.*

Eutyches & Dioscorus cum suis nolentes stare Synodi Chalced. decretis se in duodecim sectas diuidunt, inter quas fuit Iacobitarum, quæ nomen genti reliquit in Oriente à Iacobo quodam Syro, & Diacrinomenon siue hæsitantium (an. scilicet conciliū deberent recipere) apud Leontium de sectis.

Acephalorum & Armeniorum hæreses.

465. Aiax Gallus Arrianum virus in Sueuos Hispanie spargit, ex Gallica Gotthorum gente delatum. Quo infecti manserunt an. 90. vsque dum regnante Theodomiro Catholicam fidem amplexi sunt, *Isidorus, & Lucas, Tudensis.*

467. pictoris cuiusdā, cum Salvatore pingeret Iouis specie, arefacta est manus, sed eum peccatum suum confitentem sanauit. Gennadius patriarcha Constant. *Abbas V[er]g.*

a * Eidem Gennadio, nocturno tempore accedenti ad altare templi vt Deum pro salute publica deprecaretur, horrendū spectrū se obtulit, quod cū ille sacro ritu coniurasset, respondit, quādiu Gennadius viueret sibi non licere damna, quæ imminebant, Ecclesias illius inferre: sed eò mortuo sæuissimè se in illam grassaturum. *Sozom. lib. 7. cap. 23.*

Fauftus ex abbate Lyriuenſi epiſcopus Regienſis in Gallia inciderat in Pelagij errorem, ſed emendatus à Fulgentio ſcribit de libero arbitrio, & gratia Dei.

Ei olenti Pelagium Mamertus in nonnullis reſpondet, ſcriptis ſubtiliſſimis libris de Anima ſiue de ſtatu Animæ.

Mamertus (quem Trith.) vocat Claudium, alij Claudianum) epiſcopus Viennenſis in Galliis vtiliſſimo experimento, reuerendiſſimo exemplo primus inuexit ſolemnitatem Rogationum (quas hodie Chriſtiani Syri vocant Niniuitatum ieiunium) in quibus ieiunatur, oratur, pſallitur, ſletur, *Sido lib. 5. epiſt. 14. Carolus Magn. in fragmentis de Riib. pag. 53. Rationem inſtituti adfert Greg. Turon. lib. 2. cap. 34. quòd Viennæ aſſiduis terræ motus contingeret, lupique ac aliæ feræ ſylueſtres urbem ingredientibus homines deuorarent. Igitur qui cum Polyd. lib. 5. de inuento. rer. cap. 10. tribuunt Leoni 3. PP. inſtitutionem litaniarum trium dierum ante Aſcenſionem, vel errant, vel illum ſignificant ſtatutum tempus præfixiſſe.*

HUMANÆ.

Actio non longe poſt victum Attilam in campis Catalaunicis, à Valentiniano Imp. occiſo, imperium Occidentis concidit. Nam eius cæde cognita barbari, qui eius virtutem veriti, intra ſuos fines quieuerant, ſub. an. 460. vndique excitari cœperunt.

Si quidem Hunni reparatis viribus Italiam inuaſerunt. Picti, Scoti, Angli & Saxones, qui littora Germanici Oceani incolebant, Britanniam, Franci & Burgundiones Gallias Rheno propinquas, Gotthi Aquitaniam, atque ita breui Romanorū in Gallis imperium defecit. *Onuphr. in Rom. Imp.*

Sub Maioriano, poſt mortem Valentiniani cum omnia Romana in poteſtate Barbarorum iam eſſent, Gotthi. & Franci cum Burgundionibus inter ſe decertare cœperunt. Gotthi à Francis è Gallia exacti Hispanias occuparunt. *Ibid.*

Vandali à Gotthis ex Hispania eiecti in Africam, Carthaginem ceperunt, & totam Prouinciam Romanis eripuerunt. *Ibid.*

Franci & Burgundiones Gallias in ditionē redactas diuiferunt, vt Burgundiones vicinas Rheni regiones tenerent, Franci interiorem Galliam, quam Barbarorum nouiſſimi ad noſtra vſque tempora poſſident. Obtinuerunt verò Gallias omnes pacificè ſub ſuis regibus Childerico & Clodoueo circa an. 480. *Ibid.*

Childericus enim primus à Francis & Gallis publico gemellæ & conſociatæ gentis concilio rex Franciæ, ceu Francogalliæ creatus eſt.

Maiorianus in Hispaniam venit, vt inde parata claſſe Vandalos adoriretur, ſed concilio eius detecto in Italiam reuertitur, & à Patritio occiditur. *Rod. Toletan.*

Seuerus eius ſucceſſor quartò poſt anno veneno quoq; Romæ nulla re geſta memorabili tollitur.

An. 469. abſolutum à Iudæis Talmud Hieroſolymitanum. R. Iohanani operi præfuit, qui illam doctrinam rotidem ferè librorum inſcriptionibus, quot Babylonica continetur, libris tamen multo contractioribus, conſtruxit. *ex Chro. Heb.*

Eradicus frater Theodorici Regis Hiſp. pugnans cum Francis iuxta Ligeſim fl. occiditur. *Seuerus.*

Genſericum Vandalum iterum in Italiam nauigantem Baſilicus patritius nauali acie vincit. *Matt. Palm.*

Anni
chriſti

463

470

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo 3.

Antiochiæ Martyrio
deinde Petro Gnaptheo Euty-
tychiano, an. 1.
Juliano, an. 6.

Hieroſolymis Iuuenali,
deinde Theodoſio Schiſmati-
co, an. 1.
Anaſtaſio, an. 6.

Conſtantinopoli Gennadio

Principibus.

Leone Orient. ſexageſimo

Maioriano, & poſt eum
Seuero ſeu Seueriano, an. 4
Occid. Imp.

Peroze Perſarum, an. 41

Abraham & Azba fratri-
bus Aethiopiæ an. 27.

Childerico an. 26. Franc.
Duce.

Anni christi.

Anni mundi.

470

485

485

49.
x S. SIMPLICIUS
(Sulpitius Palmerio) Ti-
burtinus, an. 15.
mens. i. dies 7.

Vacat sedes dies 26.

Patriarchis.

Alexandria Timotheo 3.
deinde Ioanne 1. mens.
Athanasio 2. an. 10.

Antiochia Juliano, deinde
Petro 3, an. 3.
Ioanne 2. mens. 3.
Stephano 2, ann. 2.
Stephano 3, an. 3.
Ioanne 3. mens. i. Calendio,
ann. 5.

Hierosolymis Anastasio,
deinde Martyrio. an. 2.
Salustio, an. 8.

Constantinopoli Gennadio,
deinde Acacio heretico,
ann. 14.

4556

4571

4571

Genfericus autem curavit vt Orientale Imperium Ostrogothi, Occidentale Vvisegothi vastarent, vt ipse quietus in Africa regnaret. Regnavit autem annis 40.

Theodoricum Erricus frater Tholosæ occid. *Seuer. Sigeb.*
Initio regni Lusitaniam deprædatur, Pampelonem, Cælaraugustam, Tarraconensem regionem, Hispaniam denique superiorem subigit. *Isidor.*

Riothimum Britonum regem ad defensionem Galliarum Romanis venientem contriuit. *Sigebert.* sed de eo paulò post.

Regni decimo quarto Aruernam urbem (id est, Claramontem, siue Gergouiam) Romanis, Decio senatore Auiti olim Imp. filio frustra defendente, cum tota Aruernia eripuit, eique Victorinum comitem præfecit. *Turon.* nempe circa an. 474.

Mox Arelatum & Massiliam, totam denique Prouinciam, Nepote & Augustulo in Occidente imperantibus, regno suo Vvisigothico adiecit. *Isidor.*

x S v i s scriptis Ecclesiam illustrat. *Triuh.*
Tres reliquit epistolas. *Tom. conc.*

In earum vna factum Nundinarij Episcopi Barcinonensis & Siluarij Calaguritani, qui sibi designarant successores, cum Romana Synodo improbat, & Episcopos subrogatos cedere iubet.

Remigius Rhemensis, Eugenius Cathaginenfis Ecclesiæ episcopus, quæ 24. an episcopo destituta fuerat.

Cerealis Castellensis, Salonius Viennensis, Sidonius Apollinaris, Rusticus Diaconus Romanus.

Contra Ioannem & Athanasium 2. Alexandria sedit Petrus Moggus an. 4.

H V M A N A.

Romanum Occidentis imperium sub hoc in Augustulo defecit circa an. Dom. 475. Urbis 1221. *Diac. lib. 16.* deinceps barbaris & peregrinis dominis Italiam occupantibus annis 325. vsque ad Carolum Magn. ex quo vsque in hunc diem Imperium manet stabile. *Niceph. 15. cap. 11. Palmer. in Chron. Blond. lib. 2. Dec. 1. Diac. lib. 16.*

Odoacer se regem Italiæ post depositum ab Augustulo imperium eodem anno 470 appellauit.

Childericus, qui patri succedens ob scortationes regno pulsus fuerat, Egidio Romano in eius locum successit, reuocatus Alemannos vicit & Francis subdidit. Cum Odoacro, qui Galliam ingressus Aureliam & Andegauum occuparat, pacem fecit.

Quicquid ferè supererat de Gallia, Romanis eripuit, & è regio genere hinc inde subregulos in maioribus vrbibus constituit. *Triuh.*

Alioqui Gallia isto tempore sic erat lacera, vt præter Romanos, quorum nomine Egidius Prouinciam Suessionensem, Paulus comitatum Andegauensem administrabat, eius partem sibi vendicarent Burgundi, partem Britones, partem Franci, partem Vvisigothi siue Vascones.

Seuerianus Damascenus, Martinus Neapolitanus, Procli philosophi discipuli. *Suid.*

Ann. 32. post ingressum Anglorum in Britanniam Ella australium Anglorum regnum inchoat cui, ordine successerunt Sisca, Edeluachus, Berutius & Aldinus, donec ab Ino, ad Occidentalium Anglorum regnum adiunctum est. *Polyd. l. 4.*

Anthemius à Leone in Italiam mittitur, vt sit Imp.

Collegam facit Richimerum Gotthum, socerum suum, qui eum anno 4 imperij interfecit, bonis civium Romanorum direptis.

Richimerus 40. die post Socii mortem extinguitur.

470. Anthemius Imp. à Riothimo rege Britonum opem contra Erricum Vvisigotthorum regem implo. at.

Hunc Riothimum Britannæ Gallicæ regem primum nominatum reperias. Fortasse ab Armoricis populis electus fuit studio defendendæ libertatis, cum post Aëtij mortem, nihil sibi amplius à Romanis præsidij expectarent.

Quia autem Riothimus fortassis erat ex illis Armoricis populis, quos antiquitus Britones appellatos Plinius & Strabo tradiderunt, inde fortasse tota regio Britannæ siue Britoniæ nomen est deinceps consecuta, non ab aduenis Britannis, quos ex insula ab Anglis fugientes Gildas sic describit, vt Armoricorum in se miserationem conuertisse potius, quam vi & bello, cum ipsis coisise ostendat.

Hic ergo Britonum historia siue illi sint aduenæ, siue antiquiores & indigenæ, incipit.

Huic successit Olybrius septem menses.

Glycerius Rauennæ imperator post Olybrium creatur. Sed eum cum non totum annum imperasset, imperio spoliatur Iulius nepos, & episcopum facit in Dalmatia.

Orestes tribunus militum Rauennæ Augustulum filium adhuc adolescentem ad imperium euehit, foedere cum Vandalis in Africa agitato.

Augustulus victo patre ab Odoacro fugiens imperio se abdicat & in Campania exulat.

Plures eiusdem nominis regna & imperia crexerunt ac eadem labefactarunt. Darius primus cum Cyro capta Babylone Imperium Persarum constituit, Darius Arsamis fil. penitus amisit: Constantinus Magn. primus Imperator Constantinopolitanus, Constantinus vltimus Imperium cum vita perdidit: Balduinus primus ex Francis imper. Constantinopolitanus, Balduinus illius abnepos vltimus: Urbano 2 PP. Hierusalem est recepta, Urbano 3 recidit in seruitutem: Augustus Romanum Imperium condidit, cum Augustulo viro ominosi nominis, Romanum in Italia ruit Imperium,

An. 471. Genserico Patri succedit Honoricus, qui multo crudelius Catholicos est persecutus, quamuis Valentiani & Eudoxiæ filiam vxorem haberet.

Annis ferè octo Vuandalorum Rex Arrianus, 434. Beda, siue, vt ait Sigeb. 444. Catholicos per speciem Synodi euocatos Africæ episcopos mittit in exilium. *Diac. in Odeac. lib. 16. Ab. Vsserg. in Zeno* (mirum tot olim fuisse vnus regionis episcopos) verum biennio post corrosus à vermibus miserè periit. *Procop. lib. 3. de bell. Vand. Sigeb. cunctis interioribus effulsit. Isid.*

Quater mille nongentos septuaginta sex in exilium misit. *Sigeb.* Plebem variis affectis suppliciis, & innumeris linguas abscidit, qui perfectius locuti sunt. *Isid. Beda.* Talis miraculi meminit Iustinianus Imp. & oculata fide sibi constare testatur. *Cod. de offic. pref.*

Eugenium Carthag. cum clericis suis plus quingentis post varios cruciatus in exilium misit. *Isidor.*

475. Franci Coloniam Agrippinam, sequenti Treuerim Romanis adimunt.

An. ab euerfo templo 436, id est, Christi 476. vel 478.

Ani
christi.

470

Principibus.

Leone Imp. sexagesimo, & eo mortuo, Zenone Isauro heretico Arriano, an. 13. iuxta alios 17. Orient.

Seuero Anthemio ann 3. Olybrio 7 mensibus. Glycerio, ann. 1.

Nepote dieb. 56. Momyllo Augustulo, an. 1. Occid. ex ordine successionis Imp. usque ad Odeacrum Turcilingorum & Italia Regem.

Peroze, deinde Valente, ann. 4.

Cauade Persarum, an. 41.

SS. Abraham & Azba fratribus Æthiopiæ pretiosis, deinde solo Abraham, an. 14.

Childerico Franc. Duce.

Errico Hispaniæ 8. deinde Alarico, an. 23

CONCIL. Carthaginense Arrianorum & Catholicorum sub Hunericho.

485

Anni Christi.
485
492
50.
y S. FOELIX III.
Romanus, an. 6.
mens. II. dies 17.

Anni mundi.
4571
4578

Vacat sedes dies 5.

Patriarchis.

Alexandria Athanasio. 2.

Antiochia Calendio, deinde Palladio, an. 10.

Hierosolymis Sallustio, deinde Elia, an. 23.

Constantinopoli Flauita Arriano mens. 3.
Euphemio, an. 10.

Principibus.

Flau. Zenone Isauro, seu Isaurico Orien. Imp. Odeacro, an. 14. Italia.

Caude Persarum Rege. 18.

S. Abraham Æthiopiae pretioso.

Childerico Franc. Duce, usque ad Clodouem.

Alarito Hispania octauo.

492
CONC. Romanum 1 & 2 de causa Acacij Constantinopolitani. Tarraconense episc. 10.
Anrelianense & 1. Francicum episcop. 30. sine 32. iussu Clodouei.
Gerundense in Hisp. Lib. concil.

4578

Simplicio Pontifice, Zenone autem Orientis, Augustulo Occidentis imperatore, post mortem D. Hieronymi an. 56 (nam obiit Christi 422.) Iudæi Tyberiadis Palestinae in dicto concilio, ad quod Babylonij confluxerunt, primariis eorum R. Ben Afer. & R. Ben Nephtali, notulas, quibus hodie Iudæi vtuntur vice vocalium & accentuum, ad lectionis facilitatem reppererunt. *Elias sect. 2. lib. accentuum.* Alij putant puncta inuenta Babylone, sed falluntur. Quare אנשי טבדיא punctatores dicuntur. *Elias in pref. Maso.*

Aaron ben Afer, Iacob Ben Nephtali fuere punctatorum principes, qui dum inter se de aliquorum vocabulorum, & versuum lectione, notulis, accentu, distinctione dissentiunt, maxime in Decalogo, duplicem signandi & distinguendi modum Iudæis reliquerunt. Hinc prioris lectionem Iudæi Occidentales hodie sequuntur, posterioris Orientales, præcipue Babylonij, ad fluuium Neardea. Kimhi in *Psal. 60.*

Nec tamen illi vel accentuum vel punctorum traditionem quotuplicem habemus ediderunt, sed qui eos secuti sunt Rabbini inuentis pulchrè rebus facile addentes.

Nam septem motionibus Masorethæ contenti fuere, comprehenso sub camets, camets hatuph, sub hirec, utroque hirec, sub surec, etiam kibbutz. Quod attinet ad accentus, 23 tantum posuere, cum recentiores decem motiones faciant, & accentus 27 aut etiam 29.

y D V A S scripsit epistolas Decretales. Celebrior est illa ad Acacium Constant. in qua eum deponit & Eutychnorum communionem damnat.

In Dogmatistas & Simonistas sua autoritate vtitur. Sidonius Apollinaris episcopus Claromontensis in Aternia. Epiphanius Ticinensis, Fulgentius Carthaginensis, Ruspensis episcopus.

Petrus Cnaphæus tertio irrepit in Antiochenā sedem. Theodomirus Ostrogottorum Rex ad Catholicam fidem conuertitur.

Abraham & Azba fratres, qui Æthiopiae imperium, quod hodie Presbyteri Iohannis dicitur circa an. 460. susceperunt per annos 27. defensores Christianæ religionis & illustratores fidei cognominantur. Inde Abraham in Sanctorum catalogo apud eos ascriptus solus regnavit an. 14. *Mar. Victorinus in Reg. Æth.*

Horum temporibus, nempe anno ipsorum decimo septimo per vniuersam Æthiopiae religio propagatur. *Ibid.*

HUMANANA.

Idem Abraham diuino somnio admonitus ad vitanda posterorum suorum de imperio bella intestina, magnum præruptum, & præaltum Æthiopiae montem munit, vt in eum præsidij appositis liberi regij relegantur, solusque in aula remaneret, qui esset successurus. *Aluarefius hist. Æthiopica. c. 58.*

Et vt ex eo educerentur qui electi essent ad regnum, si rex sine maribus moreretur. *Ibid. c. 59.*

Odoacer Rugianus exercitu in Italiam ducto Orestem Ticini obsessum capit, Placentiam adducit, ibique spectante exercitu interficit. Romam ingressus regem se vrbis & Italiae nominat, triumphans in capitolium ascendit magnas cædes Romæ & alibi facit, agrorum tertiam partem suis attribuit.

Theodoricus Gotthorum rex à Zenone in Italiam missus tanquam vicarius duobus magnis præliis Odoacrum vincit, & post Rauennæ triennem obsidionem interficit. Potitus Italia urbem Senatui regendam committit, sui regni sedem Rauennæ collocat. Symmachum & eius generum Boethium senatores nobilissim. quòd Arrianis templa concedi impedièrant, necat, bonis publicatis.

Honorico Vandalo succedit Guntamundus ann. 12. qui restituta pace Catholicos ab exilio reuocauit. *Isidor.* deinde Trasimundus frater an. 27. *Idem.*

Eugenij Episcopi Carthag. suasu Guntamundus tandem post decem persecutionis annos Catholicis Episcopis dudum clausas ecclesias, reddita pace, restituit. *Cassiod.* de *Coss.*

Trasimundus Anastasio Imperatori fuit charissimus, Vandalorum rex quartus in Africa. Christianos non pœnis sed præmiis à fide abducere conatus est. *Procopius* nisi quòd 220. episcopos in Sardiniam relegauit, clausis eorum ecclesiis. *Beda.* Isidorus tantum ponit 20.

Goderet comes Gotthorum Hispanias per Pompelonem, Cæsaraugustam & vicinas vrbes obtinuit. *Idacius.* *Seuerus.*

Heldefredus cum Vincentio Hispaniarum duce obfessa Tarracone, maritimis vrbebus potitus est. *Idem.*

Enricus rex Hisp. Gotthis primus leges dedit scripto. Vnde à S. Isidoro inter legislatores ponitur. *Alphonsus Burgensis.*

Egressus in Gallias persecutionem in Catholicos mouit. *Turon. lib. 2. ca. 25. Sidon. epist. ad Basilium.*

Ostrogothi, id est, Orientales Gotthi Zenonis Imp. tempore in Italia regnare incipiunt, Theodorico principe, qui pro nepote etiam regnauit in Hispania an. 15. *Vasens.*

490 Siagrius Ægidij Sueffionum præfecti filio securi à Clodoueo Francorum rege percusso, imperij Romanorum in Gallia fuit finis, annis circiter 537 post Iulium Cæsarem.

Hinc firmanda potentia suæ causa principes affinitates vndique contrahebant.

z E RELIQUIIS discipulorum D. Augustini fuisse fertur, hæreticorum acer expugnator, qui ex Africa propter Vandalicas persecutiones Romam se receperit, & genus vitæ monasticæ à suo præceptore institutum in ædem Lateranensem induxerit.

Eum esse Scholasticum, quem Canonis Missæ auctorem facit D. Gregor. lib. 7. epist. 63. putant. Appellabatur nempe, ante quam esset Pontifex, Scholasticus à dignitate, quam apud Romanum pontificem obtinebat. Nam Schola significabat cœtum eorum, qui erant ex aliquo corpore & collegio in comitatu Imperatoris, vel episcopi. Vnde scholæ Quæstorum apud Iuriscôn. & Scholasticus nomen illis dignitatis. Qua ratione Euagrius se scholasticum appellat. Erat enim in consortio Antiocheni patriarchæ dignitate conspicuus, scholasticus videlicet & q. protonotarius. Sic sæpe in epistolis D. Gregorij, Paulus scholasticus &c. Si ergo Gelasius, dum adhuc esset scholasticus, hanc precem composuit, de Canone est intelligendum, qualem nunc habemus, non simpliciter.

Anni
christi.

492

498

51.

z S. GELASIVS I.
Apher, doctissimus, an. 5.
mens. 8. dies 17.

4578

4584

Vacat sedes dies. 7.

Patriarchis.

Alexandria Athanasio 2.
deinde Ioanne 2. an. 9

Antiochiæ Palladio.

Hierosolymis Elia.

Constantinopoli Euphemio,
deinde Macedonio 2. an. 16.

Principibus.

Anastasio cognom. Dicorus,
hæretico Eutrychiano, an. 26.
Orient. Imp. 62.

Cauade Persarum 18. dein-
de Zambase, an. 4.

Asfa Æthiopia, an. 7.

Theoderico Arriano, an. 37.
Italia.

Clodoueo. an. 30. Franc. rege
primo.

Alarico Hispaniæ octauo.

Anni christi.

Anni mundi

492

4578

CONCIL. Epaunense episc. 70. in quo 40 canones.

Romanum contra Acacium Constantinopolitanum.

Romanum alterum pro absolutione Miseni Episcopi.

493

4584

Quare & Greg. non ait canonem composuisse, sed precem, quasi vnam precationem adiecisse tantum significet. Nam multas & precipuas illius partes ab Ecclesia usurpatis & receptas satis constat ex Ambrosio lib. 4. de Sacram. cap. 5. & 6. Cypriano libr. 4. epist. 5. Optat. contra Parm. vbi legitimum appellat, legitimum (inquit) mutare non auri estis, &c. Aug. epistola 57. & de spiritu & litera cap. 11. Imò verò inter preces Apostolicas magna ex parte totus reperitur Græcè apud Clemètem lib. 8. const. Apost. cap. 16. & Latine apud Amb. vbi supra. Quod Paschasius tempore Bertrami ante 700 annos scriptum reliquit lib. de Corpore & Sanguine Domini. Respice in sacramentorum libro, instituyente B. Petro (vt credimus) quid orat sacerdos in Canone, &c.

Collectas etiam Ecclesiasticas concinnauit, & plerasque composuit Gelasius ad totius anni Missarum solennia. Vnde & earum auctor fertur. lege *Essenceum in commentario libri de collectis Ecclesiasticis*. Quamuis principium ab Apostolico sæculo repeti debeat. Orig. enim homil. 11. in Ieremiam ad eas respicit, vbi inquit, frequenter in oratione dicimus. Da omnipotens, da nobis partem cum prophetis, da cum Apostolis Christi tui, Tribue, vt inueniamur ad vestigia Vnigeniti tui, &c.

Lupercalia sacra reclamantibus multis Romanis sustulit. *Onuph. in ciuitate Rom. pag. 323. ex antiquo Romano Registro.*

Canonicos regulares ordinis Sancti Augustini Laterani primus collocauit, qui ibidem vsque ad Bonifacium octauum permanferunt. *Onuphris ex Archivis Ecclesie Lateranensis.*

Manichæos libris eorum combustis proscripsit. Eius duæ supersunt Epistolæ decretales & multa alia opera.

Anastafius de Magia & Manichea hæresi suspectus, consecutus Imperium multas alias hæreses amplectitur & Catholicos persequitur. *Zon. Niceph. & Euagrius.*

Hinc turba hæresiarcharum Seuerus, Xenaias, &c.

Euphemius Patriarcha nunquam eum purpura ornare voluit, donec cõceptis verbis religionem se tutaturum & edito chirographo fidem Catholicam se ruaturum compulit. *Euag. lib. 3. cap. 32.*

Tum enim demum *σιφης αὐτοῦ*, eum coronauit *Zonar. tom. 3.* quasi iam tunc à pontificibus reges & imperatores coronarentur, & eorum sacro ministerio imperia susciperent.

Xenaias siue Philoxenus Hierapoleus episcopus Eutychianus, primus euomuit Christi & Sanctorum Imagines venerandas non esse. *Niceph. 19. cap. 27. & Cedrenus. iud. ann. 494. Funccius hæreticus pag. 135.* Vbi & improbitatem hominis describit. Presbyterum se esse mentitum, cum nondum esset baptizatus, & impiè pleraque alia, &c.

Remigius & Patricius Suessionensis Episcopus fratres, Vedastus Atrebatensis Episcopus, Auitus Viennensis, qui Gallias ab Arriana hæresi defendit, & multos Iudæos conuertit, Epiphanius Licinensis, Fulgentius Rупensis Episcopi. Idacius, qui Chronica sua à primo Theodosij consularu siue à Ioan. Chrysostomo vsque ad ann. 490, perduxit. *Sigeb. in Chron.*

Cassiodorus monachus ex senatore circa finem Imperij Anastasij. *Pomerius.*

Gennadius Massiliensis. Hefychius Milesius.

Immireni Persiæ populi olim Iudæi, postea vero

gentiles sub Anastasio. Imp. petito Episcopo fiunt Christiani. *Theodorus lector lib. 2. Niceph. 16. 37.*

Alamundatus Saracenorum princeps cum populo suo baptizatur. *Paul. Diac. 15. Zonar. tom 3.*

Sabbas & Theodosius abbates in Palestina florent. *Niceph. in eorum monachos Seuerns hærciarcha crudeliter sænit. Tom. 2. concil. ex libello ab eis scripto.*

Sed Iustino seniori pœnas dedit. *Enagrius libri quarti capite quarto.*

Cabades Persarum rex imitatione Anastasij Christianos persequitur, *Niceph. lib. 16. cap. 3. & Trasimundus Vandalorum in Africa. Regino lib. Diac. lib. 15.* Et Theodo Boiorum princeps, qui Ratisbonæ & in vicinis regionibus Herculis & Ethnicorum superstitiones erexit, ann. domini 508. *Auent. lib. 3. annalium Boiorum.*

H V M A N A.

Hic multa Galfridus & Balæus vanissimè de suis Britannis confingunt, vt regni cuiusdam noui iaciant fundamenta, quod antiquitate & nobilitate cum Francico & Hispanico certet, imo superet.

Arcturum magnum, qui nunquam extitit, vt ex Beda potest intelligi, tempore Clodouei profigasse Saxones, mirabiliora gessisse per totum ferè orbem, quàm Alexand. Magu. Christianum fuisse, &c.

Eius tempore vigiisse Thelesinum Heliu ex Bardorum genere, philosophum, Mathematicum, primum poetarum suorum. Huius auditorè fuisse Merlinum siue Melkinum ex patre incubo Vatem, & astrologum, qui cometarum effectus, & planetarum motus monstrabat. Anglicas & Gallicas regiones peragrabat. De regni Anglici & religionis mutatione sub finem mundi ventura prædicebat. *Nauch. vol. 2. gener. 17.* hæc & alia mendacia refellit in proœmio rerum Anglicarum Guilielmus Nembrigenfis & quidem Anglus.

Burdenellus tyrannidem vsurpat eius Hispaniæ partis, quæ Romanis parebat: à Gotthis captus & Tholosæ tauro æneo impositus viuus crematus est. *Vasæus.*

* H V N C aliqui recensent inter hæreticos propter communionem Acacij & Photini, vt Gratianus cap. Anastasius, distinct. 19. & c. dictum est, l. q. 1, quasi illi fauerit & in sedem Constant. reuocare voluerit. Atqui Anastasium Imper. excommunicauit propter Acacium & Eustichianistas. *Plati. Symmachus in Apolog.*

Vnde & ad Symmachum successorem Orientalis Ecclesia scripsit, vt illos ab illa excommunicatione absolueret.

Quin & Acacius obierat, antequam Anastasius sedem Apottolicam conscendisset.

Scripsit ad Anastasium Augustum.

Ferrandus Diaconus Carthaginensis, Alcimus Auitus Viennensis episcopus varia, etiam contra hæreticos, prosa & versu emittunt. *Ado. Genad.*

H V M A N A.

Gens Bulgarorum ignota in Illyriam & Thraciam impressionem facit, Romanos fundit ad vnum ferè omnes, & ibi sedes locat. *Zonar. tom. 3.*

Heruli demigrant in Italiam, & ab Anastasio imperat.

Anni
christi.

498

500

52.
* S. ANASTASIUS
II. Romanus. an. I.
mens. 10. dies 24.

Vacat sedes dies. 4.

Patriarchis.

Alexandria Ioanne 2.

Antiochie Palladio.

Hierosolymis Elia.

Constantinopoli Macedonio
secundo.

Principibus.

Anastasio Imp. sexagesimo
secundo.

Zambase Persarum 18.

Asfa Æthiopia.

Ani
cristi,

498

Theodorico sue Dietherico
Ostrogotthorum ac Ital. re.
primo.

Clodoueo Franc. rege primo.

Alarico Hisp. octavo.

Annus domini 500. quo S. Sym-
machus Pontificatum adit & Fla-
uianus 2. Patriarchatum Antioche-
num, & Rabini Babylonicum Tal-
mud absolunt.

500

QVINTO saeculo continuata est
doctrina. Missa Chrysostomi, Gela-
sy. Liberum arbitrium. Passim Chryf. eius patronum agit, ut ho. 8. ad Philip. ho. 9. in 1. c. Io. in rom. 45. &
46. in 6. & Joan. Augustinus ipse Gratia præco contra Pelagianos vehementissimus lib. 1. ad Simplicianum q. 2. &
in solutionibus questionum q. 1. Neque enim (ait) voluntatis arbitrium ideo tollitur, quia inuatur. sed ideo inuatur,
quia non tollitur, & c. Idem de spiritu & litera c. 33. velle credere Deus operatur in homine, & in omnibus miseri-
cordia eius præuenit nos. Consentire autem vocationi Dei, vel ab ea dissentire, propria voluntatis est, & c. Prosper.
Cyrillus 3. & 8. contra Iulian. & alij omnes huius ætatis, quibus alioqui pugnandum erat pro diuina Gratia in
Pelagianos eius inimicos. Secundam iustificationem requirere opera. Chryf. homil. 6. in 1. Joan. Et in di-
ctum ad Rom. 3. Iustificati gratis, Augustinus nihil aliud intelligi docet, per vocem Gratis, quam quod ius-
tificationem opera nulla præcedunt, de spiritu & litera c. 25. Prosper. lib. 1. de vita Cont. c. 19. Hefych. in Leuit.
4. & 5. Sedulus in c. 4. Rom. in 5. Philip. Non solum fidem ad salutem sufficere. Cyril. Alex. lib. 19. c. 18.
in Joan. S. Leo sermo 3. de Epiph. Sic Primasius in 2. c. Galat. Queritur utrum sola fides sufficiat Christiano: fi-
des sufficit, ut primo credentem & iustum efficiat, si deinceps in iustificatione permaneat. Ceterum sine operibus mor-
tua est. Item in c. 4. Gal. & in 3. Heb. Saluianus lib. 4. de Prouid. Hac sit hominis Christiani fides fideliter Christi
mandata seruare. Quare & ipse Aug. Pelagianorum præcipuus insectator bonis operibus multum tribuit, lib. 2. de
peccatorum meritis c. 3. 4. & c. 15. probat multis scripturarum testimoniis mala opera damnare. bona vitam æter-

Ani
mundi

4584

benigne admittuntur. *Procop. lib. 2. bell. Gothor.*

Clodoueus primus Ducum Francorum fit Christia-
nus, regni sui decimo quinto, & baptizatur à S. Remigio
Rhemensi Archiepiscopo, qui ei Ludouici nomen & re-
gis titulum imposuit. *Gregor. Turon. lib. 2. cap. 30. & 31. A-
mil. lib. 1.*

Quicquid Galliarum à Rheno ad Ligerim sub iure e-
rat Romanorum, ad ius Francorum iam transtulerat. *Si-
gbertus.*

Siagrius Ægidij F. è Sueffionensi prouincia pulso. *Tu-
ron. Regni fines à Rheno ad Sequanam dilatatar, deinde
ad Ligerim. Annon.*

Alemanniam in ducatus formam redegerat, comple-
ctentem Sueuiam, Alsatiam, partem Heluctiæ & vicinas
alias regiones. vbi Brauariæ regem Theodonem, Ducē
duntaxat nominari voluit, ut se regis Franciæ clientem
esse sciret. *Rhenanus, Aduentinus, Munstern.*

Delatum fuit oleum cœlitus per columbā super Clo-
doueum regem primum Christianum inter reges Fran-
corum, quo rex præfatus à B. Remigio fuit inunctus, &
inūguntur posterī, signis & portentis & variis curationi-
bus in eis ex vntione prædicta apparentibus. *D. Tho-
mas lib. 2. de Regimine principum cap. vii. significat autem
strumarum curationem.* Delati illius vasis chrismate pleni
per columbam meminere Henricus Erphordiensis &
Annonius de gestis Franc. lib. 1. cap. 16. Diuinæ gratiæ &
odoris in templo collocati & Balsami Greg. Turon. lib. 2.
cap. 31.

Cum superiores duntaxat Ducis titulo insignerentur,
hic primus propter sacrum oleum sibi & posteris regium
meruit.

Prima Christianorum pugna contra infideles Vvifi-
gotthos, qui Engolismam & Burdegalam tenebant, &
Tholosam pro regia, sceliciter confecta per Clodo-
ueum. *Sabell. lib. 2. Ennead. 8.* ita gens Francica prima om-
nium pro religione signa cum Christi hostibus contulit.
Æmil. lib. 2.

Gothis Arrianis ex Aquitania pulsīs Franci Catho-
lici successerunt. *Iuo in Chronico.*

Proclus Philosophus specula vistoria caua ex ære fa-
bricat, ad arcendos de muro Constantinopolitano ho-
stes. *Zonar. in Anastas.* ab his speculis radij solis accen-
si vicinas naues Vitaliani, Archimedis exemplo, incen-
derunt.

4886

nam mereri. Intercessio sanctorum. Chrysof. hom. 1. & 44. in *Genesim*, & passim alibi. August. in *lib. de cura pro mort.* c. 16. & passim Theodor. q. in *Leuit. lib. 8. de curauione Græca, qui de Martyribus inscribitur, Totum denique hoc saculum, ut Effelsius libro peculiari docet. Imagines. Petrus & Paulus cum Christo pluribus locis picti Aug. 1. de consen. Euang. c. 10. Apostoli in pictis parietibus. Ibid. earum primus oppugnator hoc auro exoritur Xenias siue Philoxenus Hierapoleos Episcopus sub ann. 494. contra quem multi Purpura calaturoque crucis in purpura, in diadematis, in precibus, in armis, in mensa sacra, & in toto orbe apud Chrysofom. *lib. Christam esse Deum. ubi & bestiarum etiam corpora male affecta crucis forma signari. Super altare Michaeli (templi cuiusdam) posita crux, Soz. om. lib. 2. cap. 3. Trip. lib. 2. cap. 19. Neue quis ignoret speciem Crucis esse colendam, qua Dominum portauit ouans, ratione potenti. Seditius Cyril. lib. 6. contra Iulianum Apostatam. De Penitentia & eius partibus, præsertim confessione. Chrysof. hom. de lapsu primi hom. hom. 3. in 2. col. 2. hom. 3. Mat. Hesychius lib. 7. in cap. 27. de duobus annis remissionis scilicet & iubilei, quorum unus (inquit) baptismum aperit insinuat alter penitentiam. Eucher. lib. 4. in libros Reg. Leo epist. 91. 69. Cyril. lib. 3. in *Leuit. Aug. hom. 49. lib. 2. de uisitacione infirmorum c. 4. Veritas corporis & sanguinis in Eucharist. & Transubstantiatio, & oblatio. Chryf. in Liturgia. hom. de Eucharist, hom. de Psal. 115. hom. 83. in 26. Math. hom. in 1. cap. Ephet. hom. 84. in Ioan. 19. Hom. de prodicione Iude. hom. de resurrectione. hom. 21. in Act. hom. 6. ad popul. Antioch. lib. 6. de sacer. Euch. lib. 1. in *Genesim. Aug. epist. 111. & 118. qua ad Ianuarium, ubi sexcies offerendi uerbo uitur absoluit, pro Missam celebrare. lib. 2. cont. Petilianos c. 37. Hom. 2. in Psal. 33. Psal. 37. ubi Christus ferebatur manibus suis. & c. in Psal. 11. Sermo 28. & 40. de uerbis domini. Hom. 19. Serm. 36. ad fratres in Eremo. sermo ad Neophytos. de ciuit. lib. 2. cap. 25 quod sacrificium esse docet in Enchir. in Psal. 33. lib. 9. conf. c. 13. epist. 59. lib. 10. de ciuit. c. 6. epist. ad Bonifacium 23. & lib. de spirit. & litera c. 11. uersissimum & singulare sacrificium uocans. Cyrillus Alex. in Ioan. lib. 3. 4. 10. Conc. Ephes. & Chalcedon. & ceteri huius ætatis. Recurre ad Gareium & Tonstallum. Nam omnibus memorandis essem prolixior. Preces pro mortuis & purgatorium. Aug. in Ench. c. 10. & 69. in Psal. 6. & 37. de cura pro mort. c. 1. 5. & 9. 11. ad Dulcit. sert. 34. de Verb. Apost. de spiritu, & anima c. 29. Chrysof. in Liturgia & ad Phil. iuuari eos non tantum precibus, sed & elemosinis & sacris oblationibus. Cyrillus & c. & reliqui huius ætatis dempto nemine. Primatus Petri. Cyrillus li. 2. in Ioan. c. 12. Aug. lib. 1. retract. c. 21. & in Ps. contra Donatum sermo. 124. de tempore. Soz. li. 3. c. 7. Chry. ho. 83. in Mat. & c. Cæterorum capitum memoria ex plurimis huius sæculi scriptoribus colligerunt innumerabiles nostri temporis uiri eruditi, ut ea nihil necesse sit retexere. Adtendum duntaxat Centuriatores fateri totum hoc saculum sibi etiam hostiliter aduersari, Cent. 5. c. 3. de Persecutione & tranquillitate Ecclesia col. 25. sparsim. c. 4. de doctrina, per totum, maxime illa parte, qua inscribitur. Inclinatio doctrina completens incommodas opiniones, stipulas, & errores doctorum huius sæculi col. 496. & seqq. c. 5. de hæresibus col. 529. sparsim. Per totum c. 6. de Ceremoniis & ritibus Ecclesia col. 641. & seqq. Per totum c. 7. de Polina & Gubernatione Ecclesia col. 733. & seqq. c. 9. sparsim col. 808. De Synodis cap. 10. de Episcoporum & doctorum uis col. 958. & seqq. c. 11. De hæreticis sparsim, prout cū illis colludunt, col. 1453. denique sparsim c. 12. de miraculis col. 1470. Ad eos qui isto auro scripserunt de hæresibus. Item contra Nouarianos, Manicheos, Donauistas, Vigilantios, Aerianos, Pelagianos, Iouinianistas, Prædestinatos, Nestorianos, Eutyrianos, simul istos eadem sententia oppressisse.****

ANNA subsidia, vestes & pecunias præbet Eugenio Carthaginensi & 220. Episcopis, quos in Sardiniam relegarat. Trasimundus Vādalorum rex. Diaco. in Anast. li. 15. Guil. Nangiac. Beda lib. 2. de ratione temp.

Manichæorum, quos yrbe in exilium expulerat, libros & simulachra in vestibulo Constantinianæ Basilicæ publicæ igni tradit. Sabell. lib. 2. Ennead. 8. Platina.

Pauperibus habitacula condidit, & de victu eis liberalissimè prospexit.

In quatuor Romanis Synodis ob schisma causam dixit, sed in quarta, quæ ideo uocata est palmaris, absolutus est an. 504. In quinta librum Eunodij Diaconi pro defensione sua scriptum vim Synodalium decretorum habere obtinuit. In sexta de Ecclesiæ reformatione egit. lib. 1. Conc.

Innumeras Basilicas cōstruxit uel reparauit eas multo auro & argento dotans Apologeticum conscripsit.

504. Lutetiæ templum D. Petri, in D. Genouefæ ho-

Anni
Christi

S E X T I M S A E
C V L V M.

500

53

a S. SYMMACHVS
Sardus an. 15

515

mens. 6. dies 22.

Vacat sedes dies 7.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne 2. deinde
Joanne 3. an. 11.

Antiochiæ Flauiano 2. an. 13
deinde Seuero Hæresiarchi
an. 6. mens. 1.

Anni
christi

500

Hierosolymis Elia, deinde
Ioanne 3. an. 13.

Anni
mundi

4586

Constantinopoli Macedo-
nio. 2. deinde Timotheo.
Theopascita an. 7.

Principibus.

Anastasio Dicoro Eutychia-
no an. 26. Orientis Imp.

Isdem alibi imperatibus &
regn.

Cauade iterum an, 16. apud
Persas.

Alarico Hispania octauo, &
per ordinem Sifalitto an. 4.
Theodorico 2. an. 15.

Schisma 4.

LAVRENTIUS in schisma-
te contra Symmachum Papam
designatur: sed Symmachus in
concilio Rauennati præsente
Theodorico confirmatur. Diac.
in Anast. lib. 16. Blond. 3. dec.
1. Platin. Greg. dial. 4. cap. 40.
vbi de Paschasio Diacon. loquitur.

Laurentius post abdicationem Epif-
copus Nucernus.

CONC. Rauennense, quo Symma-
chus in Pontificatu confirmatur.

Ilerdense, Episc. 8. in Hispania in
quo canones 16.

Valentinum Episc. 6. in Hisp.
Romanum Episc. 122. lib. Concil.

norem dedicatur. *Jordan. in Chron.*

Egesippus Theologus alius ab historico. S. Seuerinus
Treuerensis, S. Eleutherius Tornacentis Episcopi. Boë-
tius mathematicus philosophus & Poëta, Chiterini mu-
sici instrumenti inuentor. *Supple. Chron.* Symmachus ex-
consul, Patricius, Romanus eius focer, Martyres. *Quin-*
tianus Rutenensis Episcopus, Ioan. Maxentius Pictaue-
sis Abbas, *Sigeb. Trith. Procop. lib. 1.* Paschasius Diaconus
libros de S. Spiritu scribit. *Greg. 4. Dialog. cap. 40.* Ful-
gentius Hispalensis Episcopus. *Diacon. lib. 17.* Paul. Æ-
gineta. *Trith.*

HVMANA.

Clodoueus Franc. Rex à Rheno ad Sequanam vsque
regnum dilatat. *Guiliell. de Nangiaco.* & paulò post vsque
ad Ligerim, Burgundiam sibi reddens tributariam *Sigeb.*
Amil. lib. 1. Blond. lib. 3. dec. 1. Lutetiam Parisiorum sedem
regni constituit suafu Clotildæ vxoris. *Turon. lib. 2. c. 38.*
Plati. & Chron. Francorum.

Pictauis bellum intulit, quia ibi Arriana hæresis vige-
bat, eaque occasione suum regnum dilatauit, *Turon. lib.*
2. c. 37.

In eius decimum quintum Christi quingentesimus in-
cidit, quo & suscepto baptisate Christianus efficitur.
Quindecim alios annos deinceps regnatus, & mira
contra Arrianos gesturus, & totam Galliam sibi subie-
cturus præter Prouinciam & Gothiæ partem.

Ita 500. an. Francorum gens, aduena rege viam præ-
monstrante Christianis mysteriis initiatur, cum antea si-
bi Syluarum atque aquarum, animum, bestiarumque & a-
liorum quoque elementorum formas fingeret, ipsasque
vt Deum coleret, eisque sacrificia delibare consueuisset.
Greg. Turon. lib. 2. hist. Franc. cap. 16. pag. 70. & Greg. Ma-
gnus in epistolis.

Cum antiquiores regionis habitatores i. Galli ab an-
no Christi 20. iam publicè religionem exceperant.

Allarico Vvisigothorum Rege vita cum vniuerso re-
gno, cuius regia erat Tholosa, expoliato & Apollinare
Aruernorum præfecto in campis Voglatensibus cæso.
Francicum regnum ad Pyreneos vsque montes exten-
dit, & à Ligeri ad Rhenum fluuium, qui erat limes regni
Vvisigothici. *Sigeb. & Guiliell. Nangiacus.* Inde Anasta-
sius Imp. titulum & insignia consulatus ac patriciatus ei
contulit, quod Gotthos seu Vvisigothos Arrianos ab v-
traque Aquitania expulisset. *Turon. ibidem Amil. lib. 1. Si-*
geb. in Chron.

Hoc bello vouit Lutetiæ templum SS. Apostolis Pe-
tro & Paulo, quod nunc S. Genouefæ *Paulus Amil. Tu-*
ron. lib. 2. c. 37.

Carcassonem obsedit, in qua erat Salomonis pretiosis-
sima suppellex è Hierosolymis à Romanis quondam ad-
uecta. Sed aduentante Theodorico Ostrog. in Italia Reg.
obsidionem soluit. *Procop. lib. 1. belli Goth.*

Theodorico contra ipsum octoginta armatorum mil-
lia mittente Francorum 20. millia perdidit, Prouincia a-
missa, & Vvisigothis reddita. *Vasans in Chronic. His-*
panie.

Diadema aureum vnionibus & gemmis pretiosissim-
um sibi ab Anastasio Imper. missum Ecclesiæ D. Petri
offerendum Romam misit. *Anno. lib. 1. c. 24. Ado.* Ita cum

515

4601

fundamentis regni Gallici obseruantia in sedem Apostolicam regnum nostrorum coaluit. Vnde & nostrates omnes, Vvisigotthi Romanos è Grego. Turonensi appellabant. Nota Caluiniane regnum tuum fuisse fundatum cum sedis Apostolicæ ueneratione & obseruantia.

505 Gundebaldus Burgundionum rex leges Burgundionibus præscribit, quibus Romanorum (.i. Gallorum regni incolarum) securitati cauebat & prospiciebat. *Tu-*

707.

Eodem anno 505. absolutum est à Mar. filio & discipulis Rab Ase Talmud. Babylonicum. Nempe ea pars quam appellant Ghewara. 100. circiter annis post Talmud Hierosolymitanum, post Misna priorem partem an. 317. post puncta aunis 29.

Hanc editionem antecesserunt auctores Midrashot, Mecilta, &c. sunt consecuti Geonim, ij scilicet, qui Talmud illustrarunt, q. Iuris professores & interpretes. *Matemonim in Pref.*

Sub annum 508. Alla primus Noxthumbriæ rex in Deira Angliæ.

Cabades rex opera vxoris è vinculis ereptus Hunnorum auxilio, regno Persarum restituitur. Mox Armeniam diripuit. Amidam Mesopotamiæ cepit. Sed eam biennio post Anastasius recepit, & in 7. annos cum Persis inducias fecit. *Agat. Procop.*

Theodericus urbem reedificauit, uictis Bulgaribus Sirmium recepit. Pannoniam & Noricum regno suo adiunxit. *Blond. Vasconiam Francis, qui eam Vuestgotthis ademerant eripuit. Procop. lib. 1. de bello Goth.*

b A MANICHÆIS urbem purgat palam eorum combustis codicibus. *Diacon. lib. 14.*

Reliquit multas epistolas decretales. *1. Tom. Conc.*

Sub hoc Hormisda beatus Petrus multa dona consecutus est. *Anastaf. Bibliothecarius. i. Ecclesia Romana magnis multisque opibus aucta est.*

Timotheus Cōstantinop. Episcopus instituit ut in singulis Liturgiis recitaretur. Nicenum Symbolum, cum quidem prius singulis annis tantum semel prælegi sole- ret, nempe Parasceue Passionis, quando Episcopus catechizabat. *Theod. lector. lib. 2.*

Fortunatus Catinensis, Euodius Ticinensis Episcopi prosa & Versu Theologica multa scribunt.

Ad hæc vsque tempora Acatianos & Arrianos in Oriente templa & publicos conuentus habentes Iustinus pius Imp. exterminauit. *Dia. lib. 17. sicut Eutythianos & Nestorianos. Emil. lib. 1. Blond. lib. 3. dec. 1. Et Manichæos, libris eorum publicè combustis. Sabel. lib. 2. Enne. 8. Plati.*

HUMANANA.

Quatuor filij Clodouei regnum inter se diuidunt, Lotharius seu Clorharius sedem regni sui habuit apud Sues- sionem, Theodericus ex concubina fil. Methis, Clodomirus Aureliæ, Childebertus Lutetiæ Parisiorum *Sigeb. in Chron.*

Pacem cum Amalarico Alarici fil. firmant data illi in vxorem sorore Clotilde Tholosatumque præfectura red- dita. *P. Emilius.*

In Alexandria multi vtriusque Sexus dæmoniacy, quasi canes latrabant. *Sigeb.*

Anni
Christi

Alia 5. Concilia Roma celebrantur.
Lib. Concil.

Agathense in Gallia Narbonensi, in
quo can. 71.

Sidonense in Syria cui præfuerunt
Aeneas Hieropolitanus & Sotericus
Cæsariensis heretici.

54

515

b S. HORMISDA Fru-
suonius Campanus, an.
9. dies

524

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandria Ioanne 3. mox
Dioscoro 2. an. 7. Timotheo 4.
an. 17.

Antiochiæ Paulo 2. an. 3.
Euphrasio an. 6.

Hierosolymis Ioanne 3.

Constantinopoli Timotheo
Theopaschita, deinde Ioanne
2. an. 2. Epiphanio an. 14

Principibus.

Anastasio imperat. Orient.
92. & post eum, Iustino Se-
niore an. 9.

Cabade Persarum an. 16.

Sabal & post eum Adaana.
an. 14. Æthiopiæ regg.

Theoderico Italiae & Hispaniæ
Nepotis loco reg.

Clodoueo Francogallorum
rege, 1. & postea Childeber-
to an. 45. (aliis Childerico)

Francor. Reg.

Anni
christi

Anni
mundi

CONC. Romanum contra Euty-
chianos, Severitas & Nestorianos.
Blond. lib. 3. dec. 1.

Aurelianense 4. Clodoueo rege Tom.
2. concil. alijs primum.

517 Cesaraugustanum Episc. 12. lib.
Conc.

517 Gerondense in Hisp. Episcoporum 7.
1. Tom. Concil.

519 Taraconense 10. Episcoporum, in
quo inter alia statutum, vt observa-
tio Dominici incipiat à Sabbato. Vn-
de hodieque Hispani cessant die Sab-
bati ab omni opere sub horam ves-
pertinam. Vassus è 1. Tom. Conc.

524

527 **IOANNES I. Tuscus,**
an. 2.
mens. 8. dies 28.

Vacat sedes mens. 1.

4610

4613

Alaricus 2. Hispaniæ & Aquitaniæ Rex Amalasinthâ,
Theodorici regis Italiæ filiam in vxorem duxit. Huic
vt supra dictum est, petempto in agro Volgodensi
Clodoueus ademit, quidquid Galliarum Gotthi possi-
debant, cum hæcenus reges Gotthorum in Narbona &
Tholosa Galliarum ciuitatibus sedes tenuissent. Theodori-
cus socer Vasconiam recepit, & pro Almarico Alarici
filio, donec adolesceret gubernauit. *Tarapha de regibus
Hispa.*

Amalasintha ita Græcis & Latinis literis imbuta, vt
cum quouis docto disputaret. Linguas barbarorum cal-
lens, sine interprete his omnibus loquebatur. *Idem.*

Almaricus Totillam Clodouei regis filiam duxit, qua
Arrianismum detrectante, proindeque indignè habi-
ta bellum inter Childebertum Francum & Almaricum
exarsit, in quo Almar. interficitur. *Idem.*

Cabades Persarum rex Christianos persequitur. *Nice-
phor.* Manichæos in regno suo trucidat. *Diaco. li. 15. rerum
Rom.* Pacem cum Iustino facit. *Ibid.*

Childericus Honorici ex Valentiniани 3. Imp. filia fi-
lius Vandalorum rex quintus an. 7. mens. 4. in Africa à
matre fide recta imbutus Catholicos ab exilio reuocat,
Ecclesias sacerdotibus restituit, *Isidor.* post annum 74. hæ-
reticæ profanationis. *Beda.*

c RELIQUIT duas epistolas.

Constantinopolim ingressus dexte dextro infedit so-
lio, diemque Domini nostri resurrectionis, plena voce
Romanis precibus celebravit. *Sub finem Chronici Marcel-
lini comitis, qui sub Iustiniiano scripsit.*

Iustinus primus omnium Imperatorum coronatur à
Romano Pontifice, *Blond. lib. 3. dec. 1. Tom. 2. Conc.*

Hunc alij Iustinianum maiorem appellant. Ad reges
Francorum scripsit de bello, quod Ostgottis regibus qui
Theodorico successerant, religionis nomine indixerat.
quarto mense ante mortem Imperatorem creat Iusti-
nianum sororis suæ filium.

Hunc PP. quod à Iustino honorificè susceptus esset,
vel quod Arrianis templa nollet cōcedere, Theodoricus
carceris afflictione peremit. *Diaco. lib. 17. qui 98. die post
subita morte obiit.*

Ferreolus Vticensis Episcopus scribit. *Turon. libr. 6.
c. 8.*

Ad Africanas Ecclesias Episcop. 220. è Sardinia reuo-
cat Childericus Vandalorum rex Arrianus annitente
Iustino seniore, postquam Ecclesiæ illic an. 74. ab Arria-
nis fuissent vexatæ. *Diaco. lib. 14.*

Childericus Vand. rex ob reuocatos ab exilio Episco-
pos interficitur & Gillimere duce in Orthodoxos exci-
tatur persecutio, in qua eorum linguæ radicitus excindū-
tur. Nec tamen desierunt loqui. *Greg. lib. 3. Dial. c. 32. Iu-
stin. an. ipse lib. 1. cod. de off. prat.*

Iudæus quidam Homerita, qui se Mosis filium esse glo-
riabatur, in Negra scælicis Arabiæ vrbe interfecto Are-
tha vrbis Episcopo in Christianos sæuiit. *Nicephor. lib. 7.
cap. 6.*

S. Brigida, siue Brygita, siue Pyrgita virgo Scotica. S.
Patritij familiaris. Fuit alia à Brigitta vidua cuius extat
vaticinia & preces, ducissa Neritiæ in regno Sueco-
rum, quæ & erexit in Patria Monasterium Vaste
cuius prima abatissa fuit D. Catharina ipsius filia. Flo-
ruit enim in Sueria & Romæ, temporibus Magni Si-
neech Sueriæ regis, obiitque circa ann. 1363. Vtraque

à Platina & Volat. vitiose confuuditur.

Duo SS. Germani, alter Parisiensis Episcopus, alter Capuanus, Arator subdiaconus poeta. Priscianus grammaticus Cæsariensis apud Constantinopolim. *Diacon. lib. 18. Palmer. in Chron.*

Acephalorum hæresis Sigeb. hos Rusticus Diaconus elegantiori scripto refutat,

S. Benedictus Nursinus monasterij montis Cassini Abbas, cum sorore Scholastica, miraculis & prophetiæ spiritu clarus ordinem Benedictinorum instituit, & monachos passim dispersos æmulatione D. Basilij in vnum contraxit. *Sabell. En. 8. lib. 2. Ivo in chron. Diac. lib. 19. Palmer. Greg. lib. 2. dialog. c. 1. & 33. obiitque an. 543. vt scribit Faustus eius discipulus.*

Psalterium in septem horas diuitur, vt singulis hebdomadis Psalterium recitaretur. *In regula c. 16. & seqq.*

Regulam scripsit discretionem præcipuam, sermone luculentam. *Greg. Magn. in Dialog.* quam Concilia deinceps consulerunt. quando actum de Monachorum quibuslibet ordinibus censendis ac reformandis 12. monasteria construxit. Paulo ante mortem Maurum, Faustum atque alios in Gallias mittit, vt ibi sui ordinis monasteria propagarent. *Hofstiensis in Chron. Cassinensi libr. 1. cap. 1. quæ tandem numerata sunt in diuersis orbis partibus. ad 33. millia Abbatiarum, & quatuordecim millia Prioratum.*

Ex eius discipulis 24. extiterunt. Rom. pontifices, ducenti ferè Cardinales, Archiepiscopi in diuersis Ecclesiis mille sexcenti, Episcopi 4000. Abbates eruditione & scriptis celebres 15700. *Trithemius & Sabell. Enne ad. 8. lib. 2.*

HVMANA.

Slauis gens Scythica Histriam, primasque Veneti anguli fauces inuasit. Vnde postea Mauricij tempore in Boemiam & Poloniam sunt delati. *Sabell. Ennead. 8. lib. 2.*

Histri Slauonico tumultu territi in insulam transierunt Caprariam, vbi Iustinopolim condiderunt. *Ibid.*

Vandali ex Lybia in Italiam excurrunt. *Greg. Dial.*

Hunibaldus 18. libro de Francorum regibus per ann. 926. scribit. Sex primos à Troianorum temporibus vsque ad mortem Antenoris, sex sequentes vsque ad Ferdinandum vltimos sex ad vsque Clodouei tēpora & penè per 400. annos Francorum reges ante Clodouicum adducit. *Irenicus & Trithemius.* fabulosum interim scriptorem esse puto Nam neque Francos à Troianis ortos, neque cætera gesta esse aliunde liquet.

Herminfredus Thuringorum rex à Clotario & Theodoro Francorum regg. victus, cuius neptis Radegunda Clotario nupsit. *Turon. lib. 3. hist. c. 4.*

Longobarbi seu Langbarbi Pannoniam occupant expulsis Hunnis & Ostrogothis. *Diacon. lib. 18. Bonfin. decad. 1.*

An. 523. Theodoricus Amalarico nepoti iam adulto Hispaniam post 15. annos reddidit cum Gallia Aquitanica, atque in Italiam reuersus ob instauratam Romam & redintegratos illius muros auream statuam à Senatu meruit. *Isidor.*

Manichæi in Persia iugulantur à Cabade. *Sigeb.*

Anni
christi

524

Patriarchis.

Alexandria Timotheo 4.

Antiochia Euphrasio, deinde Ephraimo an. 18.

Hierosolymis Ioanne 3.

Constantinopoli Epiphanio.

Principibus.

Fla. Anicio Iustino Imp. sexagesimo tertio.

Cabade Persarum rege decimo nono.

Theodorico Ital. & Hispania, quam postea reddidit Amalarico.

Childeberto cum Clothario Franc. rege secundo.

525

CONC. Nerdense ab 8. episc. sub Sergio illius cum. Episcopo. 130. CONC.

Eodem anno CONC. Valentinum. 2. sex Episcopo Ibid.

527

Anni christi.

Anni mundi.

527

531

56.
* S. FOELIX 4. Samius.
an. 4.
mensis 2. dies 3.

Vacat sedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandria Timotheo
quarto.

Antiochia Ephraimo.

Hierosolymis Petro ter-
tio an. 20.

Constantinopoli Epiphanio

Principibus:

Eisdem Imperantibus &
regnantibus usque ad Iusti-
nianum Imper. & Alaricum
Ital. reg.

Cabade rege Persarum de-
cimo nono.

Amalarico Hisp. an, 5.

CONCIL. Tolet. 2. Episco. 8.
tom. 1. Conc. sub Amalarico rege, ca.
vlt. de veteribus canonibus renouan-
dis & nouis ad disciplinam Ecclesia-
sticam condendis.

Gilimer Ilderichum Vandalorum regem quintum in
vincula cum filiis coniecit, & regnum Africae inuadit.
Isid. Beda.

Eum Iustinianus soluto bello Persico adoritur, quod
bellum Procopius duobus libris prolixè describit.

* RELIQUIT eruditissimam epistolam ad Petrum
Antiochenum Episc. (vel potius Apameæ) qui addebat
in Trifragio, *crucifixus propter nos*, quasi Trinitas fuisset
crucifixus. Item de errore Tredeitarum, qui tum incipie-
bat. Illa in 5. Concil. Constantinop. Oecumenico est lecta
& laudata.

Montanus Toletanus *ex S. Alphons.* Aprugius Pacen-
sis Episc. qui sacras literas ita ingeniosè exposuit, vt ve-
teres præ illo non videantur exposuisse, *Isidor. de viris
Illustr.*

Axumitæ ultra Ægyptum & Homeritæ, vbi multi
erant Iudæi. Rege Adad episcopos & doctores à Iustinia-
no per legatos impetrantes, fiunt Christiani. *Paulus
diac. lib. 16.*

Hellisæus in Æthiopia rex pietatis studio sus, qui con-
tra Iudæos & Paganos Homeritas classem instruxit. *Pro-
cop. lib. 1. Persici belli.*

Gethes Herulorum incolarum Istri, Gorda Hunno-
rum ad Bosphorum reges, & Boazer regina vidua cum
centū millibus gentis suæ Christianam fidem amplectū-
tur. *Procop. lib. 2. de bell. Gothorum. Oitho Frisingensis. lib.
5. cap. 4.*

Abalgi & populi ad Tanaim à Iustiniano episcopos &
doctores petunt. *Euag. lib. 4. cap. 22. & 23.*

Vandalis per Bellitarium tertio mense denictis.
Iustinianus, ex Lybia & Carthagine potissimum, pellit
Arrianos, Christianis templa eorum, iuxta vaticinium
Cypriani martyris, denuo restituit & instaurat. *Procop.
lib. 3. de bello Vandalico.*

Arriani Africam tenuerant 95. annis. *Euag. lib. 4. c. 16.*
Samaritani Iudæi, qui creato sibi rege Iuliano, de-
inde Syluano in Palestina Christianos trucidauerant,
& cum Saracenis sædus percusserant, à Iustiniano pro-
fligantur. *Niceph. lib. 17. cap. 24. Hermanus Gigas in Iust.
histor.*

Iustiniano vix dum rerum potito Seuerus & Iulianus
Entychiani Alexandriam fugiunt & scindunt, dum Iulia-
nus diceret Christi corpus fuit ante resurrectionem
in corruptibile, Seuerus negaret. *Leontius de sectis.*

Gaiani & Theodosiani, quorū illi Iuliani sententiam, hi
Seueri sectabantur. Agnoeræ, qui Christum horam iudi-
cij ignorare contendebant. *Trithem. Ibid, Leont.*

HVMANA.

Amalarius apud Narbonem victus à Francis, fugiens
ab exercitu occiditur. Clotildis autem vxor, cuius causa
exercitatum fuerat prælium, quod à viro Arriano indignè
esset cæsa, dum à fratre Childeberto reducitur, in itinere
obiit. *S. Isido.*

Toletum à Francis expugnatū, & multa inde vasa sa-
cra templis Franciæ distributa. *Gagunus, Turon. lib. 3. c. 9.*

Ab hac Amalatici clade & cæde rarius deinceps erit
negotium Francis cum Vvisigothis siue Hispanis, vt iam
eorum historia ad Gallicam minus pertinere videatur.
Nam Childebertus in suo reditu Valconiam & reliquas
Galliæ prouincias Vvisigothis obsequentes sibi suisque

531

4617

supponit. Vvisigothis Cispyræneis se cum familiis in Hispaniam recipientibus. *1. vocap.*
 d. DVÆ eius decretales epistolæ habentur in tom. Concil.

Reliquit quosdam canones.

Iustinianus ex tribus codicibus Hermogeniano, Gregoriano & Theodosiano novum Codicem ex suo nomine Iustinianicum fieri curavit per Tribonianum, Theophilum & Dorotheum *Cod. tit. De nouo Cod. faci. & tit. de Inst. Cod. confirmando.* Duo ferè per eisdem librorum millia in 50. digessit, & absoluit an. 528. vnde Digesta siue Pandectæ, Nam ipse alioqui ἀναλαβόντος καὶ ἀμύστος. *Suidas.* & sub vitæ finem Eutychianus. Quare diuino iudicio in furorē & insaniam actus exspirauit, *Euag. lib. 4. cap. 29. Niceph. lib. 17. Zonar. 15.*

Platina tamen in hoc Bonif. Iustinianū pie & eleganter de Christi incarnatione scripsisse narrat.

Dionysius exiguus Abbas Romanus hoc tempore (id est, ann. 532. Iustiniano inchoante suum imperium) paschalem calculū composuisse. (*Diaconus lib. 17.*) ab aliquibus dicitur, & perfecisse ob sæpius oborientes quæstiones inter Latinos & Græcos de vero die celebrandi Paschæ, iuxta decretum concilij Niceni, & Cæsareæ Palestinæ. *Stoflerus in Calendario Rom.*

Rouocasse itē & explanauisse Cyclos Theophili Alexandrini, à quibus Latini sæpius propter diuersam Embolismorum rationem dissidebant. *Ibid.*

Tumque cœptum esse numerari ab incarnatione Domini. *Ibid.* Sed de eo supra in Leone I.

Nam seriem Olympiadum durasse vsque ad hunc annum 532. scribunt. quo scilicet hic Dionysius Paschalem circulum instituerit, & tempora à natiuitate Christi primus numerare docuerit, cum à prima Olympiade vsque ad vltimam essent elapsæ 327. i. anni 1308.

S. Arnolphus seu Arnaldus & Vedastus primus Atrebatensis Episcopus, discipuli Remigij, *Sigeb.*

Iustinianus edixit, ne is ordinaretur Episcopus, qui haberet vxorem & filios, cum antea ex concilio Niceno possent tales ordinari, modo abstinerent à thoro. *Const. 6. & 137. in Nonellis.*

H V M A N A.

Cum Cabadee Persarum rege ea bella per Bellisarium gessit, quæ de bello Persico describuntur à Procopio.

Bo bello soluto Vandalos & Maurusios, qui se gloriabantur de genere Gergeseorū & Iebuseorum, vicit, ibiq; 150. ciuitates collapsas renouat. *Euag. lib. 4. ca. 8.* Gothos post bellum 18. annorum Italia expellit. cum ibi regnassent 58. an. *Procop. lib. 1. 2. 3. Gotth.*

In eo fœlix, quod fœlices & industrios duces sit nactus, per quos imperium in Asia defendit, alibi recuperauit, Bellisarium, Iohannem, Narsē.

Ad Æthiopas legatos mittit, vt ipsi Sericum ab Indis emptum Romanis reuenderent, & magna pecuniæ Romanicæ vi fruerentur, ne ipsi suas pecunias ad hostes Persas transferte cogereantur. *Suidas in voce ἐπιπνι.*

Vandalis victis, Africa omnis imperio Orientali restituta est, vsque ad Leontij imperiū, quo tempore ab Arabibus erepta, ab eis hinc vsque in plures regulos distincta possidetur. *Onup. in imp.*

e. CAECVM illuminat. *Gregor. lib. dial. cap. 2.* Epistolam

Anni
christi.
533

533

57

d. S. BONIFACIVS,
2. Romanus an.
dies.

Anni
mundi
4509

4512

Vacat sedes mens. 2.

Patriarchis.

Alexandria Timotheo
quarto.

Antiochia Euphraimo.

Hierosolymis Petro tertio.

Constantinopoli Epiphanio.

Principibus.

Anitio Iustiniano ann. 39.

Imp. sexagesimo quarto.

Cabade Persarum.

Asfa Æthiopia.

Adelricho, seu Athalarico,
siue Alarico cum matre Amelafinuta Ital.

Chirdeberto cum Lothario
Franc. reg.

Amalarico, deinde Theodidio Hispan. an. 17.

Schisma 5.

DIOSCORVS in schismate
contra Bonifacium sedit dies.

58.

e. S. IOANNES. RO-
manus an.
mens.

4617

4619

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandria Timotheo 4.

Antiochia Euphraimo.

Hierosolymis Petro tertio.

Constantinopol. Epiphanio
deinde Anthemio Euty-
chiano mens. 10.

Principibus:

Iustiniano Imp. sexagesimo quarto.

Cabade Persarum, deinde Cozroe an. 48.

Asfa Æthiopiæ & post eum Azba an. 16.

Alarico Ital.

Childeberto Franc. secundo:

Theodio Hisp. Reg. an. 17.

59

f S. AGAPETVS, I. Romanus.

mens. II. dies 26.

Vacat sedes mē. I. di. 29.

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo 4.

Antiochiæ Ephraimo.

Hierosolymis Petro tertio.

Constantinopoli Anthemio mox Mena an. 17.

Principibus.

Eisdem Impp. & regg. & Amalasuena cum Theodato Gothorum & Ital. regina.

CONCIL. Constantinopolitanū 1. & 2. Prouinciale aduersus Anthemium Const. Severū Antioch. Petrum Apamensem, & Zorā Monach. Syrum. Niceph. lib. 17. cap. 9.

CONCIL. Hierosolymitanum 2. de quo actio 1. Constantinopol. 2.

Anni mundi.

decretalem relinquit de æqualitate Patris & filij. *Tom. Concil. Ad eum Iustinianus mittit fidei suæ formualm suo Chirographo cælatum per Episcopos Acacium & Demetrium. Plat.*

Cabades rex Persarum, cum ad id vsque tempus Iudæi & Manichæi sedes primarias illic obtinuissent, supremæ dignitatis prærogatiua Episcopum cohonestant qui Synaxi & conuentu Ecclesiastico dæmones profligauerat asseruantes Thesaurus in oppido Tzundadaero Indos à Persis dirimente. *Diacon. libr. 15. Theod. lector. lib. 2. Niceph. lib. 16. cap. 36.*

Dux Lazorum Persæ populorum ad Romanos deficit, & cum suo populo fit Christianus. *Diacon. lib. 15. Zonar. 3.*

HVMANA.

533. Cæso Amalario à Childeberto & Clotario, Vvifgotthi, qui cis Pyreneum in Gallia supererant, cum vxoribus & liberis & ad Theodim in Hispania regnantem se conferunt.

Bellisarius Persas repressit, pace cum iis facta, in Africam missus Carthaginem cepit, capto Gilimero Vandalico rege totam Africam recuperauit, traiciens in Italiam contra Gotthos, per quinque annos res magnas gessit. Neapolim, & vrbes Campaniæ atque Apuliæ, tandem Romam obtinuit, 60. annis postquam ab Odoacro expugnata esset, Luderum Gotthorum Ducem Constantinopolim mittit, Bittigem eorum regem eò trahit. Ac hic Gotthici belli finis fuisset, ni Totilas reliquiis collectis singulari sceleritate res erexisset, ac Italiæ magnam partem recepisset, anno 7. post huius discessum.

Bellisarium à Francis in prælio extinctum refert Annon. lib. 2. cap. 23. alij à Iustiniano indignè necatum, &c.

Iohanni Post Bellisarium egregio duci dignitatem & opes eripuit Iustinianus, qui postea victum mendicando quæsiit, insigni fortunæ inconstantia. *Procop.*

Hunni vastant magnam Thraciæ partem & Pannoniam recuperant domitis ibi Gotthis siue Getis. Et quia coniuncti erant Auares, ex vtriusq; nomen Hungarorū factum est, q. Hunniarorum. *Iornandes.*

Aphrica tum redacta in ditionem Imper. victis Vvandalis 105. ann. ex quo eam occuparant. *Diac. lib. 17. & leg. 1. Cod. de offic. pra. prat. Afri. Procop. lib. 1.*

f SCRIBIT eruditam epistolam ad Anthemiū Constant. De duabus naturis in vno Christo. *Tom. Conc. Quæ & propter hæresim Eutyichis deponit.*

Mutum & claudum sanat administratione Corporis Christi. *Greg. lib. 3. dial. cap. 3. Diebus dominicis circumire templa minori processione instituit. Platm. & Vola. lib. 16.*

Iustinianum Imper. ab Eutyichiana hæresi renouauit, quem prius cum videret non flecti rationibus. Christiana audacia in hæc verba prorupit: ego ad Iustinianum Imperatorem Christianis venire desideravi, sed Diocletianum inueni. *Diacon. lib. 17.*

Eum Agathonem appellat Nicephor. lib. 17. cap. 25. & 26.

Alibi Agathonem Agapeti successorem facit. *lib. Eod. cap. 9.*

Childebertum regem Francorum, Clodouei F. excommunicauit, quod sua manu in templo Galterum luetotensem occidisset, ac Galteri successores è iure regum Franciæ exemit. Quocirca ad hunc vsque diem, luetotense solum in media Normania regni titulo gaudet, *E Franciis histor.* Vsque aded ab ipsis regni cunabulis, huius sedis authoritas in Francos reges vigeat. Quod & supra in Clodoueo regni conditore monstrauimus.

Narses ob beneficia à Venetis accepta in eorum vrbem D. Theodorico martyri delubrum, vbi nunc est S. Marci templum, & ibidem aliam Ecclesiam in honorem S. Mennæ & Geminiani, ex Gotthorum manubiis posuit. *Supl. Chronic. lib. 9.*

Gotthi duos sacerdotes Arrianos ad Cosroem Medorum regem mittunt, vt eum contra Iustinianum Imperatorem impellant. *Procopius libro secundo de bello Gotthorum.*

HUMANÆ.

Tribonianus cum aliis 16. Iurisconsultis Iustiniani mandato, ex immensa legum multitudine, quæ in librorum duo millia, & versusum trecies centena millia excreuerat, quinquaginta libros Pandectarum seu Digestorum spatio triennij per titulos ordine digessit, *Proem. Digestor. & Procop. libr. 1.* eosque annos 533. absoluit. Anno sequent. Codicem Iustinianum edit è tribus codicibus Hermogeniano, Gregoriano, Theodosiano confectum. *Titul. de nono Codic. faciendo, & Titul. de Iustin. Codice confirmando.*

Non tantum Pandectarum, sed & Institutionum præcipuus fuit architectus. Omnis religionis contemptor. Qui & persuasit Iustiniano ipsum non moriturum, sed cum carne in cælum assumptum iri. *Suidas.*

SYLVERIVM Antonina Bellisarij vxor, ficto crimine, quod Romam Gotthis prodere voluisset, in Pontiam insulam deportari curauit. Vera causa erat quod Theodora Imperatrice vxor hæreticæ Anthemium Constantin. ab Agapeto depositum non reuocari doleret. *Diacon lib. 16.*

Sub hoc Neapolis capitur & Bellisarius Romæ præficitur.

HUMANÆ.

Chosroë Persa Ciliciam & Syriam grauissimè ob Christianismum affligit. *Proc. lib. 2. bell. Pers.* cepit anno quinto Iustiniani regnate. Cum eo pacem in 110. annos fecit. At post aliquot annos fide fracta Ciliciam, Syriamque inuasit, Antiochiam cepit. *Procop.*

536. Belli Gotthici initium octauo Iustiniani contra Theodatum Italiæ regem, Vittiginem, denique Totilam nam non nisi post annos 18. confectum est.

Damascius Stoicus & Simplicius Platonius & Peripateticus Phryx sub Iustiniano florent. *Suidas in Damascio.*

Theodatus Theoderici Ostrogott. regis armiger pietatis oblitus, Amalafuentam, cui debebat regnum, in balneo strangulari facit. Male confunditur à Iornande cum Theodio Gotthorum in Hispania & Aquitania rege. *Vasau.*

Anni christi.

536

537

Anni mundi

4622

4623

60.

∴ M. SYLVERIVS
(Palmer. Liborius 2. Capanus doctissimus. an. 1. mens. 5. dies 12.
Vacat sedes dies 16.

Patriarchis.

Alexandria Timotheo quarto.

Antiochia Euphraimo,

Hierosolymis Petro tertio.

Constantinopoli Mena.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Bellum Gothicum.

CONCIL. Bracarense Chro. reg. Alphonfi.

537

4641

Ani
mundi.

g F A C T I O N E Theodoræ Augustæ Eutycki Arriani- que aduersans, flagris Constantinopoli expirauit. Vel iuxta Blondū lib.7. dira ab Imp.propter Theodoram Augustam vrgentem Antheinij reuocationem passus in exilium actus est.

Reliquit epistolam contra Priscillianistas & alios hæreticos.

Iustinianus diem festum hypapantes Domini(i. occur- sus, qui dicitur dies Purificationis, quo Simeon occurrit Christo, qui in templo præsentabatur) ob mortalitatem magnam insurgentem an. 542. composito Tropario, siue Modulo de Christi duabus naturis & vnica persona, vbique celebrari instituit. *Niceph. lib. 17. cap. 28. Diaco. lib. 16. Rom.*

Eam certis illustrauit Sergius pp. cui propterea alij tri- buunt festi institutionem. *Dwand.*

Constantinopolim quintum Oecumenicum Conc. celebratur de tribus capitibus. 1. de scriptis Theodori Cyri episcopi. 2. Theodori Monpsuestiæ. 3. de Epistola Hyberæ ad Marim Persam. *Tyr. lib. 14. cap. 12.* vbi addit perperam Hierosolymitanum Episcopum tunc primo factum Patriarcham. Nam in concilio Nicenō, & cætera.

Acta Concilij quinti Constant. Oecumenici non fue- runt publicata, fortasse propter Iustinianum, qui Euty- chianis fauebat. Vnde nec extant Græcè inter impressas Synodos.

Iordanes siue Iordanus Gotthorum Episcop. & hi- storicus ex vltima vetustate originem, migrationes, fa- milias regum & bella præcipua gentis vsque ad annum quingentesimum quinquagesimum explicauit, siue vsq; ad Iustiniani. annum 25.

Procopius Cæsar. historiam annorū 142. pertexuit vs- que ad an. Christi 554. à quo Agathias eodem tempore suam historiam deduxit ad an. 566.

Marcellinus Comes etiam desit in anno 556. con- tinuato Chronico D. Hieronymi ad suum vsque tem- pus.

S. Mauritius obiit in Dalmatia. *Sabell.*

Sub an. 537. Ruper. Francorum Episcopus Boios siue Bauaros cum Theodone, Vrone Theodoualda regu- lis ad Christum perduxit. *Auentinus lib. 3. annalium Bo- iorum.*

Childebertum Francorum regem Theodelinda regi- na Longobard. ad pia multa hortatur. *Diacon. lib. 4. c. 2. de long.*

Iustinianus Valentinus, Iustus Vrgellitanus, Nebridius Agragensis & Elpidius episcopi fratres scriptis clarent *Isid. de viris Illust. c. 20. & 21. Truhe. Honor. Augustod. de script. Ecclesiast.*

Ann. 542. Childebertus eiusque frater Clotharius & tres alij Francorum Reges Cæsaraugustam deficere ab hæresi Arriana cogunt, plurimasque vrbes in Hispania expugnant. Præda onusti redeunt. Tunicam Vincen- rij Martyris exportant, eique ædem suburbanam ex- truunt, quæ nunc D. Germani à Prato dicitur. *Vasæu, an- nales Francici.*

H V M A N A.

Theodericus nostros Atuernos Childeberti clientes bello vexat. *Turo. lib. 3. c. 12.*

61.

g M. VIGILIVS RO- ma. an. 18. mēf. 6. dies 26.

Vacat sedes mēf. 3. di. 5.

Patriarchis.

Alexandria Timotheo 4. deinde Galanico an. 1. Paulo mēf. 4. Zoilo an. 7. Apolli- nari an. 19.

Antiochiæ Ephraimo, deinde Domnio, an. 14.

Hierosolymis Petro tertio deinde Macario 2. an. 31.

Constantinopoli Mena de- inde Eutychio. an. 13.

Principibus:

Eisdem Imp. & Reg. vsque ad Bittigiem. Tendibaldum, Totilam, siue Baduillam, ex ordine successionis Gotthorū & Italia Reg.

4623

4641

4641

555
562

62

h S. PELAGIVS I. Romanus, an. 6. mens. 10. dies 28.

Vacat sedes mens. 3. dies 26.

Patriarchis.

Alexandriae Apollinari.

Antiochia Domnio, deinde

Anastasio, an. 12.

Hierosolymis Macario secundo.

Constantinopoli Eutychio.

Principibus.

Iustiniano Imp. sexagesimo quarto.

Cozroe Persarum rege vigesimo.

Albamedan Aethiopiae, mox Abra, mēf. 2. Sabel m. 2. Ghebez, an. 14.

Totilla, Tega sive Teia. Ital. reg. & Narsete, eo interfecto & subactis Gotthis, Proconsule in Italia.

Childeberto cum Lothario, postea solo Lothario, ann. 5. Franc. Regibus.

Attanagildo Hispaniae decimo quinto.

CONC. Turonens. 2. Tom. 2. Conc.

Aurelianense 4. & 5. vel. 7. & 8. Parisiense 1. & 2. Lib. Concil.

Anni mundi

4641

4648

4648

h FERTVR instituisse septē horas Canonicas. *Polyd. lib. 6. de Inuento rer. c. 2.* Alij hoc tribuunt Pelagio 2. praecellenti Gregorij Mag. Quod de commendatione interpretandum est. Nam hic septenarius horarum precum iam inueterauerat, ex Athanasio de Virginit. Hieron. ad Demetriadem, ad Lætani, & in 6. Daniel. Basilio in quaest. fufius explicatis interrog. 37. D. Benedicto cap. 16. Regulæ, &c.

Totillam flexit, ne Romam euerteret.

Ab Euagrio omittitur.

S. Medardus Nonionensis, & Gildardus Rhotomagēsis Episcopi & fratres eodem die nati, Pontifices consecrati, & mortui ann. 56. *Guiliell. Nangiagus & Sigeber. in Chron.*

Medardus S. Radegundam uxorem Lotharij, assensu viri, in monialem consecrauit. *Petr. de Natal.*

Nicetius Episcopus Treuerensis Nestorij & Eutychie hæresim scriptis oppugnat.

Phreculphus historicus ab vrbe condito ad annum Christi 560. Chronica digerit. Fortunatus poeta clatere incipit. *Triuh. Plat. Sigeber. Hermolaus grammaticus. Suid.*

Theodorus poet. *Henricus Erpbrod. cap. 51. de Iustiniano.*

Datus Episcopus Mediolanensis scribit historiam de obsidione vrbis à Vitigete facta. *Diac. lib. 16. Fæcundus Harmianensis Episcopus, contra Eutychianos. Isidor. de Vr. Illustr. c. 19. & 24.*

Armenij iterum fidem Christi publice suscipiunt. *Sigebert. in Chron. & Plat. Legatos ad Iustinianum mittunt, vt Romanorum imperio subiicerentur, & libere Deum colerent. Euag. li. 5. c. 7.*

Iudæi & Samaritæ in Palestina Ecclesias incendunt, & obuios quosque Christianos interficiunt. *Diac. lib. 16. c. 1. Sed Iustiniano, misso Adamantio militum præfecto, pœnas dant. Agath. lib. 5.*

ruli incolæ Istri, fidem Christi suscipiunt accepta ob id pecuniâ Iustiniano. *Euag. lib. 4. c. 20.*

Dr. contius Hexaameron componit. *Isid. Arator Subdiaconus R. E. Acta versibus reddit.*

HVMANA.

Ann. 555. Gotthorum regnum, nomen & imperiū Teia R. interfecto in Italia deletur, 78 anno ex quo eam occupauerant, per Narsetem, qui postea in odium Augustæ Longobardos gentem Germaniæ in Italiam vocauit, quam inter Alpes & apenninum tenuerunt 204. annis sub 23. regibus primus eorum rex fuit Alboinus. *Procop. lib. 3. Emil. lib. 1. Plat. in Adrian.*

Ab istis tunc primum inuentus est vsus Feudorum in Italia. *Molineus lib. 1. Com. de Consuet. Parisiens.*

Narses Persamenus 16. an. Italiam rex & ex magnis calamitatibus eam recreauit. Longinum successorem habuit factione Iustini & Augustæ. Longobardos vt se vicisceretur, Italiæ. Priuatus vixit Neapoli, donec illic moreretur, Italiæ infundit. Priuatus vixit Neapoli, donec illic moreretur.

Initium Exarchorum & initium regum Longobardorum in idem tēpus incidit, id est, in 2. an. Iustini. Ex quo miser Italiæ statim, vtrisque se mutuo oppugnantibus,

559. à Clotario Saxones domantur, cuius imperio, Childeberto Parisiorum rege sine liberis mortuo, Francogallica res tota rursus coit.

562

Ei partem tertiam reddituum Ecclesiasticorum exi-
genti iniuriosus Archiepiscopus Turonensis constantif-
simè restitit, & regem coëptis delistere compulit. *Turo-*
nens.

Totilas à Visigothis indignatis Vitigem regem suū
fese & Rauennam Bellisario dedisse & ad Iustinianum
triumphali spectaculo ductum esse, post Teudebaldum,
deinde Atharicum, rex nominatus Italiam recepit, tan-
démque, Roman, Romanorum familiis in Campa-
niæ oppida relegatis, ita tamen vt Pelagio Pontifici
pro salute publica deprecanti obedierit, & in mœnia
tantum sit grassatus his præcipuè parcens, qui in tem-
pla confugissent. Tandem in Umbria à Narsete Eunu-
cho cæsus est, postquam 11. annos regnasset. *Iouin. lib.*
1. Vir. Illustr.

i NARSETI Eunucho amicissimus. Cui & consula-
tum impetrauit. Extat eius epistola ad vniuersos Gallix
& Germaniæ episcopos, in qua damnat Chorepisco-
pos.

Contra Macarium Hierosolymitanum per Schisma se-
dit Eustachius an. 18.

Ecclesiam Græcam Ioannes episcopus legendo, dispu-
tando, scribendo, monendo, docendo regebat. *Plat.*

565. Iustinum Iuniolem primū coronauit. *Onuphr. li.*
2. Romanorum principum, qui tamen in libro de comitis, sub
Iustiniano, cui hic successu, vel saltem post eius obitum, hunc mo-
rem coronandi inductum memorat.

Atqui iam sub an. 493. Euphemius patriarcha Anasta-
sium imp. coronauit *Zonar. tom. 3. Euagr. lib. 3. ca. 32.* & sub
an. 381. Theodosium seniolem Meletius patr. Antioche-
nus. *Sigeb.* Quod apud Zonaram ex verbis Ambrosij, qui-
bus Theodosium cum Synagogam construeret aggressus
est, colligitur.

Guntrannus Aureliæ rex ad Ioannem Papam Salomū
& Sagittarium episcopos Synodo Lugdunensi depositos
cum litteris commendatitiis misit, & absolutos recepit.
Nam Papa literas ad regem direxerat, in quibus eos locis
suis restitui iubebat (audi antiquam Romani Pontificis
authoritatem) *Turon. lib. 5. cap. 20.*

An. 565. Monotheliæ emergunt.

Franci & Hispani de Paschate celebrando dissentiunt,
Hispanis 12. Calend. April. Francis 14. Calend. Maij Pascha
celebrantibus. *Sigeb.*

Phorinus Bellisarij priuignus ecclesias Ægypti, hæresi
imbuit. *Diac. lib. 16.*

Cozroe Persa Armeniæ ecclesias vexat. *Euagr. lib. 5.*
cap. 7. & seqq.

Alboinus Longobard. rex voto Christianos in Italia
& Sicilia interimit. *Turon. lib. 4. cap. 41. Diac. lib. 2. cap. 12.*
Ipse paulo post miserè interficitur. *Ibidē capite decimo quar-*
to & decimoquinto.

Eloës baas Æthiopum rex Iustino Imper. comitante
Dunuum Pseudo-Moysem crudeli tyrannide Christianos
Negræ Arabiæ opprimentem extinxit. *Niceph. lib. 16. ca. 6.*
Videtur esse Azba nostri contextus.

HUMANANA.

An. 562. in Gallia Gothica mons Rhodano imminens
per multos dies tauri mugitum edens ab alio monte con-
tiguō diuellitur, domibus, Ecclesiis, hominibus ac iumē-
tis subruit. *Sigeb.*

Anni
christi

562

576

Anni
mundi

4648

4662

63.

i S. IOANNES III.
Romanus, cognom. Ca-
tilina (ait Euagr.) an. 12.
mens. 11. dies 26.

Vacat sedes mēf. 10. di. 3.

Patriarchis.

Alexandria Apollinari
deinde Ioanne 4. an. 9.

Antiochiæ Anastasio, dein-
de Gregorio, an. 23.

Hierosolymis Macario 2.

Constantinopoli Eutychio,
deinde Ioanne 3. an. 11.

Principibus.

Iustiniano 2. siue Iustino 2.
Iuniolem, an. 11.
(Pelagiano Impp. 65.)

Cozroe Persarum Rege 20.

Ghebez Æthiopiæ, deinde
Sekul. an. 1.
Azba, an. 3.

Albino Clephe Longo-
bardorum & Ital. reg.

Ani
mundi.

4648

Heriberto an. 9. cum fra-
tribus & postea solo Hil-
perico, an. 14. Franc. Reg.
quinto.

Attanagildo Hisp. decimo
quinto, mox Luiba, an. 1.
Leouigildo, an. 17.

Bracarense 2. presidente S. Martino
Duniensi. Isid.

Lucense sub Theodomiro rege Sue-
uorum in Gallicia recens conuerso,
Vasam.

Aurelianense 6. sexto anno Guntran-
ni regis contra Salonium & Sagitta-
rium episcopus de graubus crimini-
bus accusatos. Tom. conc. At Lug-
dunense fuisse an. Turonen. lib. 5. c. 20.

64.

* S. BENEDICTVS I.
(Bonosius Euagrio Ro-
manus an. 4.

mens. 1. dies 28.

Vacat sedes mens. 2.
dies 10.

676

680

4662

4666

Narfes Bultinum & Leutharem fratres Francorum principes Italiam appetentes perdidit. Ita Francorum & Gothorum domitor Italiam multis malis tandiu fessam recreauit, nisi quod post eius mortem Longobardi Alboino rege, quem sub vitæ finem ab imperatore & Sophia Augusta læsus è Pannonia accersuerat, rursus eam inuaserunt. *Iosius lib. 1. Viro. Illustr.*

Longinus Græcus primus Italiae Exarchus constituitur Rauenne ab imperatore. *Blond. dec. 1. lib. 8.* Nam non assentior Palmerio scribenti id sub Gregorio accidisse, & Patricium Romanum primum talem magistratum suscepisse. Durauit illa dignitas annis 164. siue ut alij volunt 124. Eius erat confirmare electionem Romanam Pontificum.

Multas clades tum Italia perpeffa est, irrupentibus in eam barbaris. *Plat.*

Lothario Franc. Rege mortuo filij regnunt diuidunt, Hilpericus Sueffioni sedem regni habuit, Heribertus Lutetiæ, Guntrannus Aureliæ, Sigibertus Metis. *Sigeb.*

Heribertum Parisiorum regem, filium Lotharij ob iniustum diuortium, & incestas cum duabus sororibus nuptias Germanus Parisiensis Episcopus (qui obiit ann. 570) excommunicauit. Ita ille iusto Dei iudicio percussus mortem breui obiit. *Regino lib. 1.*

Guntrannus rex per triduum in Paschate eleemosinas distribuit. *Turon. lib. 9. cap. 22.*

Maglorius Dolësis Archiepiscopus sanctus vir. in Britannia. S. Amandus nascitur an. 571. Merlinus Calcedonius: Sanctus Leonardus. Sanctus Goat. *Sigebertus Volater. Ab Vspereg.*

Ann. 563. Theodomirus in Gallicia Sueuorum rex ex Arriana hæresi primus ad Catholicam conuertitur S. *Isidorus.*

H v i v s temporibus gens Longobardorum totam Italiam inuasit, simulque fames tanta, ut militum magna pars se eis dedere coacta sit. In his calamitatibus Benedictus moritur.

Epistolam reliquit ad Dauid Beticæ Episc. mysteriis plenam de Trinitatis vnitatem.

Gildas Badonius cog. sapiens sub ann. 580. de excidio Britannia patriæ suæ scribit. Proprius Gentis Britannicæ historiographus de Britannis scripsit, quod nec in bello fortes fuerint, nec in pace fideles. *Beda.* docet totam insulam in varia regna fuisse distributam, quorum regulos nominat Constantinum quendam, Aurelium Conanum Vortiporium. Cuneglosum, Maglocurum, &c. quos de ritu gentis suas ditunculas parricidiis, adulteriis, seortationibus repleuisse, & rem Christianam parum curasse conqueritur.

Post hunc ante Bedam Heluodugus, & quidam Anonymus historici illius gentis nominantur.

Præcepta Iustini ad Tyberium quouis digna principe apud Euagr. *lib. 5. c. 13. Niceph. lib. 17. c. 40.*

Tyberius Mauritium aduersus Persas mittit. Ei post receptam Mesopotamiam victosque Persas Constantiam Iustini filiam vxorem dat.

Anno Tyberij Imper. secundo. ex Aruernensium (id est, Claromontanorum in Aruernia) Iudæorum Synagoga ab Episcopo Auito, ultra quingentos conuertuntur, reliqui vrbe pulsî, Massiliam profecti sunt. *Turonens. lib. 5. cap. 11.* De qua conuersione Diuum Gregorium admo-

nuit Fortunatus *lib. 5.*

Similiter Hilpericus Franc. rex multos Iudæorum baptizari iussit. *Idem lib. 6. cap. 17.* bella gerit cum fratribus Sigeberto & Guntranno, anno secundo & tertio huius Tyberij. *Ibid. lib. 4. cap. 48.*

Cozroe primum Christianorum insectator, extremis vitæ diebus ad Deum conuertitur. *Euagrius libro quarto capite vicesimo octavo.*

Ad Circesium proficiscitur, vt Christianorum Deum inuocaret. *lib. 6. cap. 17. & Niceph. lib. 18. cap. 22.*

Antiochiam in templum S. Sergij mittit aureas cruces duas, aliæque ex præda accepta, item discum & thuribulum & alia penitus aurea. *Euagr. lib. 6. cap. 21.*

Seuerus Malacitanus contra Vincentium Cæsaraug. in hæresim Arrianam lapsus scribit. *Isid. Trith.*

Leander Hispalensis episcopus Seueriani nouæ Carthaginis ducis filius contra Arrianos scribit, & Vvifigorthorum totam gentem per Hermingildam Leonigildi filium, deinde per Recaredum regem conuertit. *Idem & Greg. lib. 1. epist. cap. 41. & lib. 4. cap. 9.*

Martinus Dumienis vel Mandonienis episc. Mitronem Sueuum Gallicie regem Theomiri successorem conuertit, ei dicat librum de Christiani principis institutione *Tar p. h.* multa scribit. *Isid.* In compendium contraxit concilia Orientalia, *Tom. 1. conc.*

Donatus Monasterij Seruitani cõditor, primus in Hispaniam Monasticæ professionis vsum & regulam induxit. *Vasens ex D. Alphonso.*

Brunichildis inter alia multa in suburbano Laudunensi Monasterium S. Vincentij construxit. *Ann. libro quarto capite 1.* Et S. Medardi Suesione in registro Greg. *lib. 12.*

HUMANANA.

Leouigildus Hisp. rex reliquias Sueuorum ex Hispania eiecit rege Andeca superato, qui regnum semel in Hispania constitutum per annos 177. tenuerant. *Isidorus.*

Hermingildum primogenitum, quod ab Arrio ad Catholicam conuersus esset, manibus suis securi percussit. *Tarapha. Sigebert. Emil. libro 1. Gregor. 3. dialogo caput. 31. Bead.*

Iustiniani milites, quos Arhanagildus auxilij causa euocauerat, profligat, amplificato Hispaniæ regno, in qua Gotthi antea finibus concludebantur, *Lucas Tudens. Vas. Extinctis vndique tyrannis & occupatoribus Hispaniæ. Vasens. Partem Vasconie occupat & Victoriam ciuitatem condit. Inem.*

Primus ærarium de rapinis Ecclesiæ ac ciuium locupletauit. Primus solio ac purpura regali vsum est, cum ante ipsum Gotthorum reges & confessum & vestitum haberent cum aliis nobilibus communem. Leges ab Enrico latas emendauit. Sub mortem præcepit filio Recaredo, vt episcopos Catholicos ab exilio reuocaret, & Leandrum coleret, vt partem. *Vasens ex Isidor. Lucas Tudensi & D. Greg.*

Ante hunc Euagrius post Bonosum nominat Ioannem alteram à præcedenti.

Absque Imp. authoritate, quæ solebat interuenire, per modum approbationis, pontifex est creatus, quod Longobardis Romam obsidentibus, non liceret Constanti-

Anni
christi

576

Patriarchis.
Alexandriæ Ioanne 4. deinde
de Eulogio. an. 27.

Antiochiæ Gregorio.

Hierosolymis Macario
secundo, deinde Ioanne 4.
an. 16.

Constantinopoli Ioanne, mox
Eutychio iterum, an. 4.

Principibus.
Tiberio Pio Anicio Constantino, an. 7. *Jmp. 66.*

Cozroe Persarum, deinde
Iormisda 2. Rege. an. 10.

Abra & Adakana, an. 16.
Æthiopia.

Antharo Ital.

Hilperico Franc. reg. quinto.

Leouigildo Hispania, decimo
septimo.

CONC. Constantinopolitanum 3.
contra Monothelitas episc. 150. lib.
Concil.

65.

K S. PELAGIVS, II. 4666
Romanus, an. 10.
mens. 2. dies 10.
Vacat mens. 10. dies 10. 4676

580

590

Patriarchis.

Anni
mundi

4666

Alexandria Eulogio, an. 27.

Antiochie Gregorio.

Hierosolymis Ioanne 4.

Constantinopoli Eutychio,
deinde Ioanne 4. Ieiunato
re, an. 16.

Principibus.

Eisdem Imp. postea Mau-
ritio Imp. sexagesimo septi-
mo, an. 20.

Hormisda Persarum Rege
vigesimo, deinde Cozroe. 39

Scriptit epistolam contra Ioannem Constant. qui ge-
nerale cōcilium conuocarat Reliquit tres alias. *Tom. Conc.*

Ab eo referunt institutum, vt non modo in Ecclesia
canerentur septem preces horariæ, vt iam à principio
Ecclesiæ fiebat, sed & quotidie à Presbyteris priuatim re-
citarētur, qui abfuisent. *Pamelius in Cyp. de orat. Dominic.*

Sub eo Ioannes, & qui ei successit Cyriacus Constant.
aduersus sedem Apostolicam insurgunt vniuersalis Epif-
copi sibi nomen, & primum in Ecclesia locum assume-
re conātes. Eis Pelagius, deinde Gregorius restitit, cuius
in registro de hac cōtrouersia grauissimæ sunt epistolæ li.
4. epi. 76. 78. 80. & li. 6. epi. 168. 169. 170. Suo Bonifacio 3. res
cōposita, vt secundū locū obtineret. *Beda de ratione temp.*

Hoc tempore primum Constantinopolitani Schif-
ma excitarunt contra Ecclesiam. Nam Ioannes loci epif-
copus sibi titulum arrogabat vniuersalis Patriarchæ an-
nuente Mauricio Imp. cui se opposuit Pelagius, deinde
Gregorius multis literis hinc inde scriptis. Sed tandem
cum Ioannes subita morte perisset, dissidium istud paula-
tim cessauit, *Sigeb. & Simoneta.*

Mauritius Assumptionis siue Dormitionis Virginis
festū 15. die Augusti celebrari præcipit. *Niceph. li. 17. c. 28.*

Euagrius Epiphaniensis prætor, historiam suam ordi-
tur, vbi definit historia tripartita, vsque ad Iustini ætatem,
id est, an. 595. tempus annorum circiter 140. complectens.
Niceph. lib. 1. c. 1.

Floret Michael Syngelus.

Eutychius patriarcha Const. hæresim induxit. de vere
spiritalibus resurgentium corporibus ad quem refutandū
missus est à Pelagio Gregorius magnus. *Beda, Regino.*

Victor Ceminensis Ecclesiæ Africanæ historiam ab ex-
ordio mundi vsque ad primum Iustini Iunioris annum
pertexit. *Hono. Augustod. lib. 6.*

Hinc Ioannes Gothus Gerundensis Episcopus, præ-
ter alia, librum Chronicorum à primo Iustini anno vsq;
ad primum Mauritij.

Andreas Hierosolymitanus Cretæ Episcopus, Secun-
dus Erinix scribunt.

Hilpericus, siue Chilpericus Regum Francorum pri-
mus (nam non solus cum & Childericus à Bodillo nobili
interfectus fuerit an. (679.) à subditis cæsus est suasu Fre-
degundæ vxoris, & insidiis Lauderici maioris domus, si-
ue comitis Palatij, quæ hodie Conestabulum vocamus.
Chron. Franc. Iusto Dei iudicio. Nam hæreticus, Catho-
licorum hostis, & Nero siue Herodes suæ ætatis. *Turonen.*
libro quarto, c. 47. libro quinto, cap. 44. & c. 25. libro sexto, cap.
46. lege & Diac. libro tertio, c. 4.

Sabellianus erat, & eum errorem doctoribus Ecclesia-
rum atque adeo ipsi Turonensi imperauit. Sed iis resistē-
tibus, veritus Catholicorum motus à persecutione desti-
tit. *Turon. lib. 5. c. 44.* literis nostris quatuor characteres ad-
didit Θ, Ψ, Ζ, Π, qui quamuis Græci essent, significarēt
tamen oe, æ, the, Vvui. *Ibid.*

Vsque ad annum 589. Ioannes Abbas suum chronicon
est profecutus ab anno Iustini Imp. primo *Isid.*

Recaredus Hisp. rex primus Catholicus filiam Childe-
berti regis in vxorem duxit Anno decimo regni in Tole-
tana Synodo 72. Episcoporum Arrianam hæresim cum
tota gente Hispaniæ abdicauit, deinde à finibus Hispaniæ
eiiciendum curauit, suos ab ea ad fidem Catholicam tra-
ducens. *Greg. lib. 7. epist. 126. siue Ind. 2. c. 26. Greg. Turon.*
lib. 9. c. 15.

Leges Gothicas in compendium contraxit. Pater Patriæ salutatus à præcessoribus direpta restituit. Ecclesias & monasteria multa condidit, multa serie conuersionis sue argumenta ostendit.

Romanos multis præliis vincit. Eorum multas vrbes suo regno adiicit. Gotthorum imperium florentissimum reddit. Ab eo nulla postea hæresis in Hispaniæ publicè extitit. *Vasens.*

Guntrannum in Gallia Narbonensi vicit. *Isid.*

Perlæ anno primo Mauritij Armeniam captiuitate episcoporum & populorum deuastant, *Sigeb. Turo. lib. 10. cap. 23.*

Longobardorū in Italia persecutio contra Christianos. *Gregor. homil. 18. lib. 2. in Ezechielem.* Ea de causa D. Gregorius à Pelagio ad Mauritium mittitur. *Blond. lib. 8.*

Hæresis Manichæorum repullulat in Aphrica *Gregor. 4. epist. cap. 50.*

HUMANANA.

Lupi Burdegalā ingressi deuorant canes. *Sigeb.*

Hinc dictus est vicus luporum. Per totam Galliam imbrium, ignium, terræ motuū, aquarum, grandinum, morborum, famis & bellorum inter Francorū reges, calamitates. *Turon. lib. 4. cap. 33. & 34.*

Mauritius primus è Græcorū genere in imperium confirmatus est. *Annon. lib. 3. de gestis Franc. c. 35.*

Eius tempore Turcarum nomen primum in historia legitur.

Cozroë regni initio Varananis insidiis regno exactus. Tiberij Mauritij Imp. ope, caeso tyranno regnum paternū recuperauit. Indeque 38. annos regnavit, Qui cū Mauritij amicissimus esset, eo à Phocā occiso, bellum Romanis intulit, usque Syriam ademit.

Venera vrbs fit Francis tributaria, *Anno. lib. 3. in Turon. lib. 5. cap. 26. & 29.*

Valcones (Hispaniæ ceterioris olim populi in montibus Pyreneis à Tacito lib. 20. Plinio, Ptolomæo) his temporibus de montibus in plana Aquitaniæ prorumpunt, nec satis repelluntur. *Turon. lib. 9. cap. 7.*

Atque hic primum sub an. 587. Vasconum fit mentio in Francica historia. Quare sensim Aquitaniæ illam partem occupantes tandem regioni vocabulum videntur dedisse. nō, vt Blondius putat, Vvisigotthi. Nam ante Vvisigothorum aduentum Vascones populus montanus erāt Hispaniæ, è locis citatis, item Iuuenali 17. Satyra, Sillio Italico, &c.

ANTE pontificatum Pelagij erat Apocrisarius.

Esset Rom. pontificum vltimū Caluinus scribit in Instit. illis tamē Fauccius etiam adnumerat Sabinianū. Credant ergo superiori Ecclesiæ, sat habeant sequentē negligere.

Post Gelasium multa instituit in Ecclesia, Antiphonas in Missa; Modū chori & Psalmodias: Hinc Gregorianus cantus. i. planus, quem postea ad artem reduxit Guido Aretinus benedictinus sub ann. 1020.

Septē Litaniæ, item Rogationes supplicationes maiores (quæ longè antè erant in vsu apud Græcos, teste Basilio. *epist. 63.*) in festo S. Marci ordinauit. *ipse li. ii. epi. 2. Diac. de gest. Long. li. 3. c. 11. Turon. li. 10. ca. 2.* Gelasianum codicē de Missarū solennitatibus recognouit, librū Sacramentorū & Antiphonarū à se ordinatū misit *Berno lib. de Missa.*

Quatuor dies initio Quadragesimæ præmisit: nouies Kyrie eleison: Alleluia & Offertorium dicere iussit: stans diebus ecclesias frequentanti delictorum pœnas canoni-

Anni
christi

580

Abram & Adakana Aethiopia, an. 16.

Antaro Longobardorum & Ital. Rege.

Lotario 2 Franc. an. 44. Reg. sexto.

Leouigildo Hispania decimo septimo, deinde Recaredo Rege primo Catholico an. 15.

CONC. Hispalense 1. cōtra Arrianos

66.

I S. GREGORIVS MAG. Romanus vir doctissimus & inuitò electus. an. 13. mens. 6. dies 10. Vacat sedes mens. 5. dies 19.

590

Ani
Christi.
190

Ani
mundi.

4676

cas condonavit : præposuit horis canonicis versum, Deus in adiutorium, &c. Tres petitiones, Diesque nostros in tua pace, &c. Canon Missæ (cuius auctorem fuisse Scholasticum meminit epist. 63. lib. 7. quo loco precem eum nominat, at etiam canonem lib. 11. epist. 56. ad Vitalem) adiecit: Stationes Romæ, & Scholas musicæ: adorationem crucis nudis pedibus feria 6. passionis, Processiones diebus Palmarum, & Purificationis, Psalmos pœnitentiales & multa alia ordinavit atque instituit, ipse prolixè epist. 63. lib. 7. indict. 2. & lib. 4. epist. 88. lib. 9. epist. 9. & 45. & aliis locis. Anton. 11. 12. cap. 3. Platin. lib. Concil. & in Decretis.

Errant qui putant nomen Missæ tunc excogitatum, cum reperiatur apud Ambrosium (ut cæteros taceam) Missam facere, lib. 5. epist. 33. & apud August. ter. ser. de temp. 51. 91. & 237. (quos sermones esse Augustini etiam docet Petrus Martyr, Vermilius in cap. 1. Iudic.) Hieronym. Prouerb. 11. ut præteream Ruffinum, Victorem Vticensem & reliquos B. Gregorij superiores.

Orationem Dominicam in Missa dici instituit. *Historia.* Atqui Hieronym. lib. 3. contra Pelag. Christum docuisse ait Apostolos eam in hoc sacrificio dicere. Gregorius ergo illam duntaxat loco mouit, iubens recitari post consecrationem, lib. 7. epist. 63.

Septem annorum indulgentiam in Romæ stationibus imposuit. Quod autem primus indulgentias dederit est error. Nam apud Tertul. initio libri de Pudicit. Edictum propositum & quidem peremptorium à Pontifice Max. & episcopo episcoporum delicta pœnitentia functis dimittens, &c. Quin & illic indulgentias appellat, item veniam, secundam pœnitentiam, denique sub finem libri pacem Ecclesiasticam. Sic Cypr. Antoniano lib. 4. epist. 2.

Romæ monasterium in domo sua construxit, sex verò in Sicilia. Sigeb. Turo. lib. 10. cap. 1.

Ligures, Venetos, Iberos, aliòsque à Schismate ad unitatem Ecclesiæ reuocavit, Barbaricos, Sardos, & Campaniæ rusticos à Paganismo, Donatistarum hæresim ab Africa extirpauit. Manichæos in Sicilia, Arrianos in Hispania, Agnoetas in Alexandria scriptis & legationibus ab Ecclesiæ corpore semouit. Galliam denique nostram à Neophytorum hæresi, & Simoniaca liberauit. Multum quoque in Sardinia & Gallia laborauit de Paganismo & Iudaismo ibidem abolendis. Angliam per Augustinum monasterij præpositum totam conuertit. Adeo beneficus in pauperes, ut post mortem eius, ingruente fame, æmuli prodigum & dilapidatorem omnis Thesauri ecclesiæ dixerint, & parum abfuerit, quin libros eius omnes combusserint. Ioan. Diac. lib. 4. de ipsius vita.

Vigilio Arelateni iuxta antiquum morem vsum Pallij, ac vices sedis Apostolicæ & potestatem in Ecclesiis Gallicanas largitur, ipse epist. 51. lib. 4. Sequentibus Epistolis ad Brunichildam & Francorum reges suam, Apostolicæque sedis in ipsos, ipsorum regnum, vniuersam Francorum Ecclesiam, auctoritatem potestatemque ostendit.

Siagrio quoque Hedueni pallium Archiepiscopale concedit. Epist. 112. lib. 7.

Vsum sacrarum imaginum defendit contra Serenum episcopum Massiliensem, *Ibid.* epist. 109. Frangere (inquit) easdem imagines te non debuisse iudicamus. Idcirco enim pictura in Ecclesiis adhibetur, ut ij, qui literas nesciunt, saltem in parietibus videndo legant, quæ legere in codicibus non valent, &c. *Audis vsum imaginum à summa antiquitate repetitum.* Nam Serenum episcopum Mals.

Patriarchis.

Alexandriæ Eulogio.

Antiochiæ Gregorio, deinde

Anastasio iterum ann. 6.

Anastasio 2. an. 12.

604

4690

diuorum imagines è templis suæ Diœceseos deiicientem repressit & castigauit.

Contra leges Iustiniani cod. de Incest. Nupt. nuptias vsque ad septimum gradum prohibuit, quod obtinuit vsque ad Concilium Lateranense 1215.

Ad reprimendam Ioannis & Cyriaci Constant. insolentiam se primus seruum seruorum Dei vocauit & inscripsit. *Ioan. Diac. c. lib. 2. vitæ ipsius.* Eusebius tamen Emissenus ducentis quinquaginta annis prius, Homilia in Dominicam 21 post Pentecosten, Romanus (inquit) episcopus episcoporum omnium maximus seruum seruorum Dei in suis epistolis se esse scribit.

Ricaredo post conuersionem suam munera ad sedem Apostolicam mittenti gratias agit epistola accurata, & remittit Clauem ferream è catena D. Petri, in qua lignum Dominicæ crucis & capilli Ioan. Baptistæ recludebantur, & Pallium pro Leandro Hispalensi.

Longobardos ab Arriana hæresi conuertit, *Diac. lib. 4. de gestis Longob. c. 1. 2. 3. Suppl. Chron.*

Cum eo Mauritius Imp. inimicitias exercuit, quod ab ipso ob turpissimam auaritiam obiurgaretur. *Blond. lib. 18. Abbas Vspurg. in Mauritio.*

Angli Cantuarij (nam gentes Aquilonares Anglorum Mercij & Nordimbrij nondum Christum audierant sub Regibus Edelfrido & Elle. *Sigeb.*) ex idololatria ad fidem Christianam conuertuntur cum suo Rege Chelberto, id procurante Gregorio PP. per Augustinũ Cantuariensem, Melionem seu Militem Londinensem postea episcopos, & Ioannem. *Sigeb. & Gregor. lib. 5. epist. 112. & lib. 9. epist. 51. & 60. Annoni lib. 3. cap. 74.*

Tum autem Anglia in quatuor regna diuidebatur.

Interea à temporibus Apostolorum vsque ad hunc Augustinum in Anglia septem fuerant episcopatus & vnus Archiepiscopatus. *Galfridus lib. 8. c. 4.* vt quidem citat profasius quidam Balæus, quem constat fabulas de Angliæ & Scotiæ antiqua religione, suppositis auctoribus condidisse, quod Insulæ suæ conuersionem Romanis pontificibus, & laudatis viris inuideret.

Cum religione literas & disciplinas imbiberunt. Nam illic floruerunt vsque ad Carolũ Magn. qui eas ex Anglia per Bedæ discipulos in Gallia & Italia illustrauit. *Infra.*

Modus conuersionis eorum & miracula illic perpetrata describuntur ab ipso Greg. lib. 7. epist. 30.

Gothi & Hisp. magna ex parte cum suo rege Rechardo & Sisebuto Arrij hæresim eiurantes, Christianam fidem amplectuntur, *Plavin. & Sabel. Ennead. 8. lib. 5.*

Diuinitus Longobardorum contra Catholicos furores compressi sunt. *Greg. 3. dial. cap. 29.*

Rerum Sapia cum septem artibus Romæ floruit. *Io. Diac. l. 2. c. 13 in vit. Greg. Cantorũ schola instituta. fbi. c. 6.*

Ioannes Philoponus Alex. Philosophus Tricheitarum auctor & Seuerus, à quo multæ hæreses. *Nicepho. 18. c. 46.*

Desiderius quidam Burdegalensis cuculla & tunica ex pilis caprarum amictus, Christum se simulans arte magica miracula quædam edere conatur. *Turon. lib. 9. cap. 6.*

Quidam etiam Gallus Biturigenis nomine Episteus, postquam aliquos ægrotos sanasset, prædicat se esse Christum & pro Christo adorandum. *Greg. Turon. lib. 10. cap. 25. Sigeb. Guill. Nang.*

Gregorius Turonensis 19 episcopus, patria Aruernus historiam Francorum libris 10. mandat ab ipsorum origine ad annum Domin. 600. id est, vsque ad sua tempora.

Anni
Christi

590

Hierosolymis Ioanne 4. deinde Amos, an. 8.
Isaacio, siue Isicio, an. 8.

Constantinopoli Ioanne 4. leuatore, deinde Cyriaco, an. 10.

Principibus.

Mauritio Imp. sexagesimo septimo, & postea Phoca, an. 2.

Cozroë 2. Persarum rege vigesimo secundo.

Abra & Adakana, Æthiopiae, deinde Zabam, an. 28.

604

Anni
christi.
590

Agilulpho, siue Agone Longobardorum & Ital. Reg.

Lothario Franc. reg. sexto.

Recaredo Hispaniæ decimo-octauo, deinde Luiba 2. an. 2. Viterico an. 7.

Anni
mundi

4676

Nam eo anno obiit, vel iuxta alios 595, quo ut ipse ait, numerabatur Childeberti decimosextauus, Guntriani trigessimus primus, Gregorij Rom. Pontificis quintus.

Cum Augustinus iuxta Dorocæstriam prædicaret, gentes illius loci caudas Rariarum vestibus illius appendebant: Hinc ipsi & eorum posterii caudas sicut pecudes referuntur habuisse. *Gul. Nang.*

Sic in Oceani extremis oris esse insulas Satyridas nomine, in quibus viderint nauæ tempestate delati, incolas ruffos & caudas haud multo equinis minores infra clunes habentes, Pausanias docet lib. 1. de regio. Græc. pag. 89.

Angli à Saxonibus oppressi, quod Augustini prædicationem & concilium repudiauert de obedientia Romanæ ecclesiæ præstanda. *Beda lib. 2. hist. gentis sue. cap. 2.*

Echelbertus Anglorum rex ab Hengisto quartus protensio à mari Gallico vsque ad Huntbrum imperio, Christum Augustino prædicante suscepit. *Sigeb. Beda.*

Tunica Domini inuenta in ciuitate Zaphat, *Sigebert. Ab. V. sparg. Naucles. Annoni. lib. 3. c. 78.*

Frontinianiæ, Monophysitæ, Agnoetæ, hæretici. *Greg. lib. 8. epist. 35, 36, & 42. lib. 11. epist. 55. Niceph. 18. c. 45, 46, 49. Donatistæ repullulant in Aphrica. Greg. lib. 3. cap. 35.*

In Illyria multi contra episcopos motus. *Greg. lib. 1. indict. 9. epist. 43.*

Anastasius Sinaita Antiochenus Patriarc. Monophysicos & Acephalos libris impugnat. *Niceph. lib. 18. Anastasius successor eam contra hæresim in Oriente propagauit, sicque inualuerunt Monothelitæ in Orientalibus Ecclesiis passim, donec per Saracenos omnis Christi religio radicitus oppressa est, ab Euryche anno ferme 180. Diac. lib. 18. rer. Rom. Sabel. Enn. 8. lib. 6.*

Nicephorus Cartophilax, Olympiodorus, Andreas Hierosolymitanus doctores in Ecclesia insignes.

Item Isychius Hieroso. episcopus ad quem Greg. scripsit, lib. 9. epist. 40. indict. 4.

Vivebat adhuc Venantius, Honorius, Fortunatus Pictauiensis episc. Nam 11 libros carminum Greg. Magno dedicauit, è quibus Ecclesia hymnos multos canit, quem & cum Gregorio Tutonensi nouissime mortuo, & Gregorio Nazianzeno comparauit, in quibus vnum diuinitus datum Orienti, alterum Meridiei, tertium Occidenti.

* De Consecratione Cimiterij Sancti Petri foris Portam Viennæ à Gregorio magno, & traductione trium leoniu lapideorum ab Vrbe Roma. Legitur Romæ in catalogo, seu registro, vel thesauro Beati Petri, & etiam in quodam lapide licet breuiori stylo, quod Beatus Gregorius 1. anno sui Pontificatus 2. Ecclesiã in honore S. Andreæ in Vrbe cum suo Cimiterio consecrauit, deinde circa annum 9. sui Pontificatus in Ciuitate Vigenã, quasi via gehennæ, carcer Christianorum, & locus maledictionis dicta, vbi Rhodanus fluuius valido cursu meat, & vbi à Traiano, & aliis Romanis Imperatoribus perfidis Christiani in exilium ad gehennandum, & martyrisandum mittebantur, monasterium in honorem S. Petri Apostolorum principis cum suo adiacenti Cimiterio, in quo, pro fide Christi, quasi infinita martyrum & Sanctorum corpora trucidata requiescunt, consecrauit. Qua consecratione finita, flexis ad terram genibus se Deo humili supplicatione prosternens, preces fudit ad Dominum, dicens: Domine Iesu Christe, qui dixisti Apostolistuis, & per Apostolos vniuersis fidelibus Christianis: Quæcunq; petieritis patre in nomine meo dabit vobis, peto ab omnipotètia maiesta-

604

4690

tis tuæ quatenus quicumque deinceps in Cimiterio harū duarum Ecclesiarum S. Petri, & S. Andreae de vrbe elegerit sepulturam, dummodo fidem Christianam tenuerit, in perpetuum æternæ damnationis non sit incendiis mancipatus, sed potius æternæ vitæ gaudiis sublimatus. Oratione verò completa apparuit angelus ei, dicens; Gregori, exaudita est oratio tua, & in huius signum tres leones qui Romæ coram Idolo Romanorum, & simulacris Prouinciarum, arte Virgilij, seu potius diabolica, Inextinguibiliter ardebant illa nocte angelo nunciante miraculosè sunt in Cimiterio dicti S. Petri, qui simulacris dæmoniorum obsequebantur, Christi martyribus mortuis reseruari. Sed quia tam grande petere præsumpsisti, & pro anima Traiani Imperatoris, viri tam infidelis orandum esse duxisti, scias te in hoc sæculo corporali, quam pater infirmitate fore minime liberandum, à qua si Dominum hæc duo non petisses, liberatus proculdubio extitisses. Et certè sicut cælestis nuntij vera fuit atque perpetua de exaudita oratione nunciatio, ita etiam de infirmitate non liberando quassa nequaquam extitit comminatio. Nam stomachi langore, pedumque dolore, quartanisque febribus vsque ad vitæ exitum laborauit. Ex tunc autem tonitrua, terræmotus, Infestationes dæmonum, nocturni sonitus terribiles, quas antea vigere audiebantur, non fuerunt aiudta. Qui Beatissimus Papa Gregorius in præfata consecratione, & per totam octauam, & tribus festis S. Petri indulgentias 20. annorum, & totidem quadragenas concessit, verè pœnitentibus & confessis, omnibusq; ad sustentationem miraculosi luminis lampadarum leonū manus porrigentibus adiutrices septem annos, & septem quadragenas concessit. Hanc autem orationem atque diuinam revelationem nobis videlicet Petro Diacono patefecit, quas ad scientiam posterorum nos styli duximus officio transmittendas. Ego quoque Ioannes humilis Diaconus, & scriba Beatissimi patris Gregorij post ipsius transitum, eius vitam & actus in scriptis præcipiente Ioanne Pontifice redegei. Tandem Beatissimus Gregorius, cum sedisset annos 14 menses 6. & diebus 10. plenus operibus boni migravit à corpore. fluxerunt autem anni ab Incarnatione Domini 606. *Hæc ad perpetuam cuius miraculi memoriam descripsi è vetusta membrana ex Archivis à Ludouico de Corbeaux viro pio & docto Eleemosynario eiusdem monasterij mihi exhibita.*

HUMANANA.

Mahometes ille impius, ab Ismaële originem ducens, Abdala patre, Hennina matre, vigesima tertia stirpe, nascitur an. 592. à quo & Arabes suam Hegiram incipiunt, vt postea dicā. Primus dux per an. 10. Arabum ceu Ismaelitarum, siue Saracenorum (vel à Sara vxore Abrahamæ, vel potius à Sara monte, quem olim ipsi incolebant) eorumque propheta, edoctus à duobus Iudæis apostatis, & à Sergio & Ioanne hæreticis Arrianis & Nestorianis, camelorum primum pastor, neque legere neque scribere sciens, vt ipse *Ar. 17* fateatur, mox diuite ducta vidua mercator, tandem Pseudopropheta ann. ætatis 40, obtento Gabrielis nomine & congressu, legem ex Iudæis, Gentibus & Christianis compoluit, quam partim verbis & prodigiis mendacibus columbæ, tauri, comitalis morbi & lunæ, partim vi & armis infinitæ multitudini persuasit. *Zonaras, Cedrenus in Chronog. Diacon. lib. 18. rerum Rom. Blond. dec. 1. lib. 6. Vncen. in Specul. lib. 24. cap. 4. & alij hist.*

Anni
christi.

590

Anni
mundi.

4676

CONCIL. Romanum 1 & 2.
Greg. lib. 1. epist. 49. & lib. 4. epist. 88.
in quo & Iba epist. damnata est.

604

4690

Anni
mundi

4676

Hunc facile crediderim esse Antichristū, aut saltem regni Antichristi conditor. Nam μαομέτις reddit numerum hominis bestię 666. de quo Apoc. 13. Formę τάρτις πάρτιδ 06. Deinde Martius, sanguinarius, legionarius rex suam legem non prædicatione, sed vi & armis firmandam statuit. Ut sit allusio ad Romanam Apostolici temporis legionem, quæ militibus 666. explebatur.

Et certè scopum Alcorani esse asserit prædicare, non esse tres aut plures Deos, sed vnum sine partecipe. *In colloquio ipsius cum Iudæis & in Alco. passim.* Quod perinde est, ac si dixisset, eris specioso trium aut plurium deorum velo virus tegat, sibi pro scopo propositum euertere Christi legem, gloriam, maiestatem, diuinitatem, è qua totum pendet Euangelium. Nam eum Participis nomine passim intelligit, inuectus in nos, qui eum diuinitatis consortem, participem, Dei filium, Deum de Deo profiteamur, eaque de causa nos incredulos, idololatrias, impios sceleratè appellat, & gladio ad id eiurandum cogi iubet. Quid contra Christum hostilius possit suscipi, quid magis esse antichristianum siue Christo contrarium?

Multum sudat in depellendo Magiæ crimine, quod sibi passim obiiciebatur, *cap. sine Azora 20. 25. 42. 79. 90. 91.*

amicos & socios habuit præcipuos, Eubocaran, Haly (cuius de Alcorano interpretationem sequuntur, Persæ) Zaid, Thalha, Bibelcomen, Arubait, & Hanmar (quem vt fidissimum legis interpretem cæteri, complectuntur, Persis hostili odio habitis.) *Chronic. Sarac.* Moritur extremis annis Heraclij anno ætatis 40 pleuritide, iuxta alios 63 cum regnasset apud Saracenos ann. 10. Quo anno natus est, Arabia tanta siccitate & penuria frugum afflicta fuit, vt herbis vescerentur campestribus. *Rodericus. Tolet a.*

Lutherani & Calvinitæ Antichristi rei & nominis infamiam in alium suæ menti & conscientię conuenientissimè deriuant. Nam ipsorum secta rectè ad Mahometem spectat, nec vlla vnquam fuit Mahometismo propior, vt libro de Antichristo docebo.

Legem suam versibus rythmicis (*Azora. 47.*) condidit, vt imperitæ multitudini esset suauitate cantus & Rithmi plausibilior. El-Phurcan nominauit, id est, sectiones, capita. Nam פרקים etiam Hebraicè hoc sonat, & eo vocabulo plerique libros suos inscripserunt, vt פרקים ופרקים & פרקים (אליהו) quædè missam sibi à Deo fabularetur non simul, sed, vt Sibyllæ folia diuersis locis & temporibus, & sententiis discretis, ne quis in ea consequentiam, ordinem, rationem, sapientiam, curiosius, inquireret. Quare Odmen aliorum Mahometis successorum auxilio illam in integritatem primo collegisse notant, *in Chron. Saracen.* Post Mahometem ann. 110. Arabes nominarunt etiam Al-koran, id est, קראן per excellentiam impiè, Sicut Hebræi קרא Kara, Scripturam sacram appellant.

Est autem ex hæreticorum, Iudæorum, Epicureorum, & similibus philosophorum erroribus, opinionibus, fabulis, blasphemis indigestum chaos, quod tamen dicit descendisse de summo cælo vsque ad infimum, deinde paulatim ad decimum quintum diem mensis Ramadan in terras lapsum esse, in eo Deum ad se loquentem introducens.

4690

598 Fredegunda & ducis & militis munia strenue obiit in exercitu Clotariano aduersus Childebertum Austrasiorum regem tutelam Clotarij Parisiorum regis sibi deberi armis contendentem, & vicit.

Clotarius Brunichildam inimicam suam alligatam

Anni christi

590

ANNVS Domini DC. quo Phocas adiit imperium & iuxta quosdam infelix Mahometes nascitur & Ricaredus primus rex Hispanie Catholicus obiit.

Sexto seculo continuata est doctrina. Missa è Gregorij Mag. Antiphonario, & libro Sacramentorum. Item è scriptis Greg. Turonensis, qui & Missæ vocabulum & memoriam celebrat, vt cap. 6. *Vie Patrum.* De clauibus Ecclesiæ. Orientales episcopi. ad Papam Symmachum. Gildas in Castigatione ordinis Eccles. Gregor. Magn. hom. 26. in Euangelia. Veritas Eucharistiæ. Transsubstantiatio, sacrificium. *Maxentius Dial. 2.* Andreas Hieros. *Cassiod. in Psal. 64.* Greg. hom. 14. 22. in Euangelia, & in Psal. pænit.

Liberi arbitrij & gratiæ concordia. *Olymp. in eccl. 12.* Euodius in epist. ad Constantinum. *Greg. Mag. lib. 35. c. 21. in Iob. & lib. 1. in Ezech. tom. 9.* Secundam iustificationem requirere opera. *Olymp. in 7. Eccles. Cassiod. in Psal. 6.* Greg. in Ezech. lib. 2. hom. 2. Iustificationes Dei (aut) dicimus præcepta diuina, quæ nos in ipsos faciunt, si impleamur. Bona opera

604

*Constantinopoli Cyriaco.
Principibus.*

*Phoca Imp. sexagesimo
octavo, an. 8.
Cozroe Persarum vigesi-
mo secundo.*

*Zabam Æthiopiæ.
Agilulpho Italiae.*

*Lothario, siue Clothario se-
cundo Franc. Reg. sexto. Vi-
terico Hispaniæ, 20.*

68

*n S. BONIFACIUS
Romanus. mens. 9.
Vacat sedes mē. i. di. 6.*

Patriarchis.

*Alexandriæ Theodosio, siue
Theodoro, an. 5.*

*Antiochiæ Anastasio secun-
do.*

*Hierosolymis Isaacio siue I-
sicio.*

Constātīnopolī Thoma an. 2.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

*CONC. Romanum Episc. 72.
presbyt. 30. de electione Romani Pōt.
Plain. & ca. nullus, dist. 79.*

*Anni
mundi.*

4693

4694

4693

ca continuarunt, vt quicquid prius Istria vel Dalmatia dicebatur, ad tempora vsq; nostra Slauonia dicatur. *Blod. libr. 8. & 9. decli.* ad extremum Græcam linguam penitus corruerunt. *Cromer. lib. 1. Polo.*

Simplicius philosoph. peripateticus, qui Philoponum passim reprehendit: etiam si Suidas paulò ante sub Iustiano collocet. *In Damascio.*

Vitricus Hisp. rex qui hæresim Arrianam renocare conatus est, inter epulas coniuratione suorum occiditur. *Isid.* Nihil in vita præclarum gessit, nisi quod Seguntiam per Duces suos Romanis ademit. Corpus eius viliter elatum, vilius est sepultum. *Idem.*

CONTENTIO inter Constantinopolitanū Patriarcham & Rom. Pontificem de primatu sedis. Pronunciante autem ex veteribus conciliis & patribus Phoca Imp. Romanam Ecclesiam caput omnium Ecclesiarum esse iterum decernitur. *Plat. ab Vspersg. Volatter. Blond. lib. 9. dec. 1.*

Post D. Gregorium Cæturiores & alij hæretici somniant Romanum pontificem potentia & opum incrementa cepisse. Adeo sunt Antiquitatis ignari, vt nesciant iam multo ante, fuisse amplissimum illius sedis patrimonium iuxta promissionem apud Ezechielem factā c. 48. & fortasse amplius & ditius, quam hodie sit. Nam vt rectè annotat Nicolaus Clemangis libello de corrupto Ecclesiæ statu cap. 4. Petri patrimonium pontificum ignauia satis iam attenuatum est. Fidè facit Gregorius ipse in epistolis, è quibus hic libuit aliquo labore & diligentia vetus sedis Apostolicæ patrimonium ostendere, vt istos suæ vanitatis pudeat, & maiore tabescant inuidia.

Patrimonium Petri in Africa. *Epist. 73. primi libri.* Vnde epist. 9. Gennadio Patritio & exarcho Africæ imperat, vt hoc, illud, &c. faciat.

Patrimonium in Neapoli. *lib. 5. epist. 11.*

Campania de ditione eiusdem. *lib. 2. epist. 49*

Patrimonium in Dalmatia. *ibid. epist. 41. 44. 61.*

Patrimonium in Galliis. *Lib. 5. epist. 10. ad Candidum & epist. 52. & 55.* Hinc in Galliis multos habuisse redditus, *lib. 2. epist. 72.* quos libro 5. epist. 5. ad Brunichildam Francorum reginam patrimoniali nomine intelligit, cuius rectorem Candidum ei commendat. Sic seq. epistola 6. ad Childebertum regem Francorum.

Res S. Petri in Gallia. *ibid. epist. 55.*

Patrimonium Siciliæ. *lib. 1. epist. 2. & epist. 68. & 70.* vbi multa in sulæ de iure Ecclesiæ. Hinc in Siciliam epist. 3. Petrum subdiaconum transmittit pro regendo Ecclesiæ (inquit) Patrimonio. Et lib. 2. epist. 76. imperat Libertino præfecto Siciliæ, vt Nasam Iudæum corporaliter puniat, Et Diacon. lib. 21. rerum Roman. Sicilia tria talenta & dimidium auri Ecclesiæ Romanæ pendebat.

Per Italiam Ecclesiæ Rom. multi prouentus, è quibus vult aliquid deputari. Nolanarum mulierum sumptibus. *lib. 1. epist. 23.* ac Romam pontificij fuisse iuris libro quinto epist. 12. declarat, quando Montanū & Thomam (inquit) liberos ex hac die & ciues Romanos efficimus.

Sardinia de iure Ecclesiæ li. 1. epi. 60. Hinc causas Catelæ in Sardinia cognosci vetat &c. quod repetit epist. 62.

De aliis bonis Papatus lege lib. 6. epist. 23. &c. item quæ supra de Constantini Donatione retulimus.

Maximus Cæsaraugustanus, qui scripsit de rebus gestis Gotthorum in Hispaniis. *Isidor.*

In Sueuia Gallus & Columbanus propter Theodo-

Auentinus lib. 3.

Iudæi Antiochiæ seditionē excitant & sæuiunt in Anastasium loci Episcopum. *Diac. lib. 18. Rom.*

H V M A N A.

Cozroe 2. Persarum rex fœdera rumpens cum Romanis, quod Mauritio occiso esset amicissimus, perniciosum illud orbi classicū canit, sub Phoca, quo Syria, Palestina, Phœnicia, Armenia, Cappadocia, Paphlagonia & plurimæ aliæ regiones ab imperio auulsæ sunt. Ex altera parte Auares per Europā omnia vastarūt. *Nice. li. 18. c. 41.*

Agilulphus siue Gisulphus Long. rex studio præposito pacis, in suo regno, tū Arrianis, tum Orthodoxis Ecclesias concedebat. At Deus vindex extitit per Caianum Auarum ducem, qui ipsum delet cum exercitu, regnū diripit, pueros & puellas vendit vxorem eius stupratam paulo affigit, &c. *Diacon. lib. 4. c. 12. Sabell. Ennead. 8. lib. 6.*

Huni & Auares qui & Bauari. Thraciam vastant. Sigebert. Slauī omnem prouinciam Dalmatiæ & Illyrici adiacentem mari Adriatico subigunt. *Blond. lib. 9.* tentare cœperant sub D. Gregorio, hinc ipse epistola ad Episcopos Istriæ, Equidem de Slauorum gente, quæ vobis imminet, & affligor vehementer & turbor.

o Hic Pantheon. i. templum omnium deorum, Romæ, à M. Agrippa ædificatum ab Imperat. Phoca impetratum, vertit in Ecclesiam S. Mariæ, & omnium Martyrum, ibique ad Calend. Nou embrii instituit solennitatē omnium Martyrum. *Annoni. lib. 4. c. 4.* quæ postea sub Gregor. 4. dicata est omnibus Sanctis, & tunc in Franciam recepta. *Sigeb.* tamen Romani hoc etiam nomine eam celebrant ex instituto huius Bonifacij *Sigeb.* accesserunt demones in eo loco percutere Christianos. *Premonst.*

Heduinum Angliæ regem cohortatur ad fidem, refusans opinionem gentis de Idolis. *Beda.*

Propriam domum in monasterium vertit, & paterna prædia ei addixit. *Sabell. Ennead. 8. lib. 6.*

Hierusalem cepit Cozroe Persarum Rex: Lignum Crucis dominicæ ex Caluaria in Persidem transfudit, illudque in throno statuit aureo, & gemmis fabrefacto, cuius extrema superficies in similitudinem cœli circumagebatur. *Sabell. lib. 6. Ennead. 8. Blond. lib. 9. dec. 1. Sigeb. in Chron.*

Passim Christianos afflixit & expugnata Hierosolyma 90000. Iudeis trucidanda committit & Patriarcham Zachariam & numerosam ciuium multitudinem secum abduxit. *Diac. lib. 18. rerum Rom. Zon. tom. 3.* quos tandem à Syroe Cozroes superati & miserè interfecti filio Heraclius recepit. *Ibid.*

Seuerus quispiam & Ioannes Gerundensis Episcopus Arrianos scriptis oppugnant.

Tricheitæ & Tetradiæ è seueri nascuntur secta. *Nicep. li. 18. c. 45.* item Contobarditæ, Theodosiani, Agnoetæ, Acephali, Angelitæ & Cononitæ. *Ibid. c. 50.*

Gundimarus Hisp. rex vno prælio Vascones altero Romanos deuicit. Plurimas statuit leges in fauorem Ecclesiarum. *Ritus Tarapha.*

H V M A N A.

Sisebutus Hispa. rex trans fretum Gaditanum plures gentes regno suo adiecit. Item Vasconiam & omnes Hispaniæ ciuitates, quæ ad Romanos defecerat. Iudæos metu suppliciorum ad Christum compulit. *Dist. 42. de Iudæis.*

Ab eius tempore Romani in Hispania imperate defierunt. *Plat.*

Phocas libidini deditus cum sineret imperium à Per-

Anni christi.

Anni mundi

69

4694

608

o S. BONIFACIUS 4.
Valeriēsis, Marfus, an. 6.
mens. 8. dies 13.

615

4701

Vacat mens. 7. dies 15.

Patriarchis.

Alexandria Theodosio, siue Theodoro, deinde Joanne quinto Eleemosinario an. 10.

Antiochiæ Anastasio 2. deinde Gregorio 2. an. 22

Hierosolymis Isaacio siue Isidacio, deinde Zacharia, an. 20.

Cōstantinopoli Thoma, deinde Sergio Monothelita, ann. 23.

Principibus.

Eisdē vsque ad Heraclium heret. Monothelitam Imperantibus, & regnant, Cozroe Persarum vigesimo secundo.

Zaham Æthiopia.

Viterico Hispania vigesimo, deinde Gundimaro ann. 2. Sisebuto Rege Christianissimo an. 8. mens. 6.

CONC. Romanum, Beda lib. 2. hist. cap. 4.

LVCENSE Tom. 2. Concil. Bracarense.

Anni
Christi

Anni
mundi

70

615
p S. DEVS DEDIT, si-
ue Theodatus siue Do-
rotheus Romanus, an. 3.
618
mens. 3. dies 20.

Vacat mens. 1. dies. 16.

Patriarchis.

Alexandriae Ioanne s. Eleemofinario.

Antiochia Gregorio secundo.

Hierosolymis Zacharia.

Constantinopoli Sergio Monothelita.

Principibus.

Heraclio Imp. an. 29.

Cozroe 2. Persarum rege
vigesimo secundo.

Zabam Aethiopiae. 2.

Agilulpho Ital. Reg.

Lothario Franc. sexto.

Sisebuto Hispania vigesimo
secundo.

616

CONCIL. Antisiodorense lib.
Concil.

Maisconense. In vita Eustasy, 3.
to. ope. Beda.

Francicum. Vincent. lib. 23. c. 102.

4701

Isidorus Hispal. praeter multos alios libros, hortatu
80. Episcoporum primus epistolarum Pontificum Apo-
stolicorum Clementis, Anacleti, Euaristi & caeterorum
vsque ad Syluestru decreta studiosè collegit. *Ipse in Prolog.*

4704

Cuius studium postea sunt imitari Burgardus Episco-
pus Vuormaciensis, deinde Anselmus Lucensis. Mox Iuo
Carnotensis, denique Gratianus.

Errant ergo Centuriatores, qui Epistolas decretales
Pontificum a nullo fide digno auctore citari ante Caro-
li Magni aetatem garriunt.

Historia Gotthorum ab exordio Athanarici regis per
250. annos vsque ad quintum Suintilla. i. a Christi anno
369. vsque ad 626. condidit. Ecclesiam Hispalensem 40.
ferme annos rexit. *Alphonf. Collegium erexit Hispali, è
quo multi insignes & docti exorti sunt. Vajaus.*

Ioannes Gerundensis Episc. Graece & Latine doctus.
*Plat. Secudus, qui Seruus Dei à sanctitate dictus est, scri-
bit libellum de Longobard. gestis. Moritur, quo tempore
Slavi Istriam depradantur. Diac. lib. 4. c. 8. & 14.*

Aidanus Scotus apud Bedam.

S. Rupertus siue Robertus primò Vuormaciensis po-
stea Ratisbonensis Episcopus, Theodonem ducem Baua-
riae ad Christi fidem perduxit. Alij id referunt ad ann. 537.
vt antea.

Lupus à Lothario in exilium relegatus, in Austria du-
cem Bosonem Landegesilum paganum cum exercitu suo
baptizat. *Vinc. lib. 23. c. 9.*

Cozroe Persarum rex victus ab Heraclio omnes Ec-
clesias Christianorum in Perside spoliavit, eique Nes-
torianam haeresim obtrusit, tantum vt Heraclio aegrè fa-
ceret. (Vnde ad hunc vsque diem Christiani Persidis, Af-
syrriae & vicinarum regionum Nestoriani appellantur,
quorum Patriarcha sedet Mozal siue Seleucia Parthorù)
Diac. lib. 18. rerum Rom. Cozroe autem sublato Persae vl-
tro ad veram sententiam, fidem & confessionem redie-
runt. *Bonfinius dec. 1. lib. 8.*

Quin & persecutus est Cosroes Christi confessores
immani crudelitate in Aegypto, Lybia, Alexandria, Car-
thagine. *Henric. Herphrod. c. 55.*

HUMANANA.

Heraclius contra Persas profectus bello septem anno-
rum eos vicit. Syriam recepit, veteres imperij limites su-
per Euphratem restituit, Cozroem captum occidit, Do-
minicae crucis partem, quam Cozroes Hierosolymis ex-
pugnat iis abstulerat, reportauit.

Brunichildis Franc. regina post 10. reges morti traditos
& infinitam vulgi multitudinem, in bello contra Lotha-
rium capta, quater fustibus caesa, deinde pedibus &
brachiis alligata equi ferocientis caudae discerpitur ex
omnium statuum sententia. an. 618. *Sigeb. Tritem. Gagui.*

Auentinus. de quo supra in D. Grgorio.

Hoc tempore reliquiæ veteris Idololatriæ vigeant in Gallia. Vnde c. 1. Antiffiodorensis sub hoc pontifice celebrati. Non liceat Vecola aut ceruolo facere (i.) sacrificare hodie. *Biche, & Cerf* corruptè) neque diabolicas sternas facere. Nam Franci bestias vt numina colebant, *Turonen. lib. 2. hist. c. 16. pag. 70. & de illis sacrificia exhibebant. Greg. magnus in Registro lib. 7. epist. 5.*

Boio Laudegefilus dux Austriæ cū suo exercitu à Lupo in exilium relegato per Lotharium regem baptizatur. *Diac. lib. 4. c. 8. & 14.*

Ailfredus Angliæ rex Northumbranis imperans Britones simul & Scotos perdomuit.

q PRIMVS Pontificum iussit aras & Ecclesias esse Asyla reis. *Plat. Sige. Illud Honorius & Theodosius antea sanxerant. li. 2. Co. De his qui ad Eccles. confug. Hodie in Gallia non observatur.*

Iacobitarum, Georgiorum, Theopaschitarum, & Armeniorum hæreses, quæ etiam nunc perdurant in Oriente. *Niceph. li. 18. c. 52. & 53.* Saltem nomen populis remansit. Erant autem hi omnes Monophysitæ, & omnes Sanctos patres reiciebant. *Nicephor. lib. 18. c. 52.* licet alij alijs crassius eandem hæresim tuerentur.

Iacobitæ porro non à Iacobo Apostolo, vt Crassi Cæturiiatores tradiderunt, Sed à Iacobo Syro nominati sunt, de quo multa *Niceph.*

Lignum Crucis Domini victo Cozroë per Heraclium à Persis receptū est. Hinc festum Exaltationis institutum.

S. Columbanus Scorus Angliam, Gallia, Italiam, Germaniam (cuius multos populos ad fidem primus an. 630 conuertit) partim per sese, partim per discipulos Monasteriis repleuit. Nam nullum adhuc sæculum tantam celebrium monachorum segetem protulit ad vsque Martellum & Pipinū per annos 150, principibus etiam vtriusque sexus ad hoc vitæ institutum cōfluentibus, vt Arnulpho episcopo Metensi, Aldigilo regis Dagoberti nepote, Gerttruda filia Iettæ Pipini vxore, locodo regis Britannia filio, Carolomano Pipini regis fratre.

Præcipui autem Columbani socij & discipuli extitere Gallus, qui in Helueria confedit, Ionas Romanus, Rinrichus siue Romarichus, Leodegarius, quos cōsecuti sunt Arbogastus, Amandus & alij innumerabiles, qui sequentibus sæculis e Monasteriis ad Episcopatus extracti sunt, & reliquum Septentrionem conuertebant.

Erant autem omnes Benedictinæ formæ. Nam Occidens vix vllos alios agnouit ante an. 1050. vt Oriens in hunc vsque diem non nisi Basilij sectatores, Meridies Antonij. *E. Bruscio de Monasterijs. Theatro conuersionis Gentium & Iona Abbate apud Bed. tom. 3.*

Nota Columbanum eiusque discipulos, eo tempore cœpisse Septentrionis populos conuertere, quo Sarraceni Christianas gentes cœperūt in Oriente peruertere. Nempe quando fides vno loco deficit altero proficit.

*Circiter an. 622. claruit & vita, & Miraculis S. Romanus Archiepiscopus Rothomagensis, de quo inter cætera hoc recensetur, & anniuersaria ac solenni commemoratione ipso Ascensionis Iesu Christi festo recolitur. Cum sub id tempus, & Lothario Francorum Rege, Rothomagus, & vicina omnis regio à crudeli & immani serpente seu Dracone infestaretur, S. Romanus pietate motus erga sibi commissum gregem, & sola Dei gratia fretus latibulum horrendæ illius feræ ingreditur, atque eam stola col-

Anni
christi

Hispalense 2. preside S. Isidoro contra Acephalos, qui duarum in Christo naturarum proprietatem negabant. Ioan. Magnus in hist. Goth. lib. 16. cap. 19.

Anni
mundi

618

71.

q S. BONIFACIUS 5.
Neapolitanus, an. 5.
dies 20.

4704

623

Vacat sedes dies 13.

4709

Patriarchis

Alexandria Ioanne s. Eleemosynario, deinde Georgio an. 10

Antiochiæ Gregorio, secundo.

Hierosolymis Zacharia.

Constantinopoli Sergio Monothelita.

Ann
Christi.

Anni
mundi

623

4709

Principibus.

Heracio Imp. sexagesimo
nono.

Cozroe Persarum rege vi-
gesimo secundo, deinde Siroe
an.

BELLVM PERSICVM.

Zabam Æthiopiæ, deinde
Amida, an. 12

Adaluado Ital. R.

Lothario Franc. R.

Mahomete primo Saraceno-
rum Rege, an. 11.

Sisebuto Hisp. Mox Ri-
caredo 2. an. 1.

Suintilla. an. 8.

613

4709

lo Iniecta extrahit, in urbem adducit, & populo flammis inferendam exhibet. In eius beneficij eximij & miraculi monumentum aliquot post annis Rex Dagobertus Rothomagensi Archiepiscopo, vt S. Romani successori, & Canonicis ac capitulo Metropolitanæ Ecclesiæ hoc priuilegium concessit, vt quotannis ipso Ascensionis Domini festo, vnum quem vellent è reis cuiuslibet criminis, etiam atrocis (solo læsæ Maiestatis regis excepto) tū in carceribus Ciuitatis detentis liberare possent. Quod etiam hodie solenni ritu & cæremoniis piis adhibitis obseruatur. Hanc historiam plenius videre licet in vitis Sæctorum, sub die 30. Maij.

HVMANA.

Arabes & Mahometani ab Hegira cuius fait initium anno Domini 621. quo homo perditionis Mahometes iura & leges dare cœpit, annos suos númerant. *Alphonsus* Nam errant & Afri, qui eius principium faciunt anno Christi 591. vel 592. quo Mahometem natum putant: & qui anno 623. quo Mahometes primam expeditionem (quod sonat vox Hegiræ) suscepit pro religione. Eius regni annum primum orditur *Isidorus Pacensis* ab ann. Christi 617. ex historiis Arabum. quod & nos in regum illius impij imperij successione recensenda sequimur.

Mahometes decennium regnauit in Arabia. Hinc Saracenorum nomen & origo 22. duobus præliis confixit contra Persas Græcos, Ægyptios, & in omnibus fere vicit, moritur an. 17. Heraclij cui in regno Arabum succedit Abubacar. an. 3. deinde Homar, qui Persicum imperium è stirpe Cozroë rapuit.

Hegiram non expeditionem, sed fugam Ioa. Leo Arabs interpretatur in Africæ descript. quam ab anno Christi 592. orditur. Vnde & annus Christi 1592. Mahometis Hegiræ erit millesimus. Haud scio, num corruptè Hegira sit potius Astrologorum Aera. Nam ab Astrologiæ deditis multa isti sumpserunt & corruerunt.

Cozroë ab Heraclio cum filio maiori interfecto, paruulus Chosrois filius Siroë in Perside relictus baptizatus est, & ab Heraclio regno præfectus, *Ann. de reb. Franc. lib. 4. c. 21. & Paul. Diaco.* intra annum crudeliter occisus, *Diac. lib. 18. Rom. & Rhegin. lib. 1. Chron.*

Occiso Cozroë & rebus Persicis compositis ex auctoritate Heraclij Syrois factus est rex Persarum 23. Is regnum adeptus pacem cum Romanis facit redditis captiuus & S. Cruce.

Siroë intra annum extincto, magna in Perside cõfusio, Indèque post decennium imperij interitus, Hormisde vigesimo octauo rege à Saraceni duce Homare oppresso.

Sisebutus Rex Hisp. Iudæos coegit Christum agnoscere ad 90. millia, aut suo regno excedere, regni sui 4. & Heraclij quinto. *Isido. in Etymolog. Ado.* Quod postea dicitur æmulatus Dagobertus Franc. *Vasaus & Paul. Emil.*

Ioannes Cæsaraugustanus scribit de Ecclesiasticis officiis & solennitate Paschæ inquitenda. *Alphons.*

Sub an. 624. Suintilla Ricaredi primi fil. primus Monarchiam Hispaniæ consequitur Romanis in totum pulsus. *Isid. Volatera.*

Ex hoc apparet non necessario filios Patribus successisse, sed eos qui magnatibus & populo electi essent. Qui in Conc. Toletano anathemate puniuntur, qui aliter ad regnum peruenissent.

In hunc censuram exercuerunt Episcopi Hispani, in 4. Toler. Nam eum excommunicant & sua ditione &

posse

possessionibus priuant.

Seuerus Barcinonensis vnus è 70. Episcopis , qui leges Gothicas in Hispania condiderunt , martyrio vitam finit. *Vasau.*

Sub 632. prima occasio odij Anglorum & Francorum ex immanitate Lotharij contra Saxones *Annal. Franc.*
r HORTATVR ad fidem Anglos gentiles , & idola ostendit non esse Deos. *Beda lib. 2. c. 17.*

Eius tempore Mahometes falsa doctrina & aperta vi Christi cultores turbauit.

Eduinus rex Northumbrorum Anglorum , à Paulino Episcopo baptizatur. Eius hortatu Erpualdus rex Anglorum Cantuariorum Orientem versus , qui cum patre suo Rodoualdo à fide Christiana defecerat, denuo relicta Idololatria, vna cum gēte sua Christi fidem suscipit. *Gwill. Nangiac. Sigeb. an. 627.* post aduentum verò Anglorum in Britanniam an. 180. *Beda hist. Eccles. lib. 2. cap. 14.*

Prædicauit & in prouincia meridianæ Hübreg Anglicis idē Paulinis, eamque vsque ad mare conuertit. *Ibid. c. 16.*

Occidentales quoque Saxones prædicante Berino, quem Honorius Papa miserat cum rege Cynigildo conuertuntur. *Beda lib. 3. c. 7.*

Festum exaltationis S. Crucis Honorius inuexit in Occidentem. *Platt. Nā* à multis annis, decimo quarto die Septemb. celebratur Hierosolymis. *Niceph. 8. c. 29. & 50.* Aereas tegulas Romulæ ædis in Diui Petri transtulit.

Is est, qui de hæresi Monothelitarum accusatum Adrianus Papa narrat: Vnde in 6. Syno. Constantinop. ipsius autoritas & testimonium à Monothelitis prætenditur, eius literas ad Sergium Constant. producentibus. & à Synodo damnatur act. 12. & 13. vt in septima, act. 6. Sed aliud est Romanum pontif. in sua persona hæreticum, & si quid est deterius, esse posse vel etiam fuisse, aliud in fidei iudicio & promulgatione cōtra fidem definire. Hoc posterius non potest. Nam ea est vis cathedræ , vt cogat bona & vera dicere, non bona facientes neque vera sentientes: nec sua docere, sed aliena permittat. *Aug. lib. 4. de doct. Christ. c. 27. & epist. 166.*

Deinde ei forrasse Monothelitæ, vt sunt omnes hæretici impostores, literas illas supposuerant, vt Iulio pontifici Eutychiani auctore Leōtio libro de Sectis. Nam Honorius ab Heraclio obtinuit, vt Pyrrhus isto veneno imbutus in Africam relegaretur. Vide Canum *lib. 6. de locis. Theolog. c. vlt.* & primus pontificum Monothelitarum errorem damnauit, ab eoque Heraclium Imp. abduxit. *Blodius lib. 9. Plat. Sabell. Nauch,*

Gandanos destructis aris Mercurij conuertunt Aman- dus, Aichatius Nouionēsis Episcopus, & Lādoaldus, Dagoberto rege diploma dāte. *Jac. Meeyer. in Chronico Fladria.*

Iudæos Dagobertus vel regno expulit, vel ad fidem adegit. *Annon. lib. 4. c. 22.*

Atrebatensem prouinciam Chilenus Scotus à Pharo- ne Episcopo Meldensi missus doctrina & miraculis claus ad Christum perduxit sub Heraclio. *Aueni. lib. 23. c. 17.*

Paulinus primus Eboracensis Archiepiscopus. *Polyd. lib. 4. Angli. histor.* in quadam villa per 36. dies nihil quicquam egit, quam quod à summo mane vsq; ad seram noctem, confluentem ex omnibus vinculis & locis plebem Christi verbo instrueret, ac instructam in proximo flumine Gleni baptizaret. *Beda lib. 2. c. 14.*

Catabrigēsis Academia in Anglia instituitur. *Polyd. li. 5.* Heraclius Iudæos omnes baptizari iussit aut exulare:

Anni
Christi

Anni
mundi

623

72

r S. HONORIVS I.
Campanus, an. 12.
mens. II. dies 17.

4709

637

Vacat an. I. mens. 7.
dies 13.

4721

Patriarchis.

Alexandria Georgio, dein-
de Cyro Monothelita an. 10.

Antiochie Gregorio Secun-
do, deinde Anastasio tertio
Jacobita an. 20.

Hierosolymis Zacharia, dein-
de Sobronio an. 2. Modesto
an. 2. Sophronio iterum
an. 2.

Constantinopoli Sergio Mo-
nothelita , deinde Pyrrho
Monothelita an. 11.

637

4723

Anni
Christi

623

Principibus:

Eisdem Imp.
Adefer Persarum vigesimo
quarto mens. 7.
Sarabarra mens. 2.
Varanane septimo mens. 7.
Ormisda 3. an. 9.

Amida Æthiopia, deinde
Saban an. 2.
Azba an. 2.
Zaban an. 15.

Dagoberto an. 14. Franc.
Reg.

Mahomete Saracenorum,
deinde Abubacar de genere
Maho. an. 3.
Emer sue Omar an. 12.

Suintilla Hisp. vigesimo
quarto, deinde Richimero
an. 2.
Sifenando an. 4.

Toletanum 4. episc. 70. lib. Conc.

Aquiliense Volater.

Anni
mundi

4709

idem in Hispania per Sisibodum sine Sisebutū Reg. (cō-
uersis 90000. Iudæis. Ado.) & in Gallia per Dagobertum
Reg. fieri curauit. prædixerat enim Astrologus quidam
à circumcisus vastatum iri imperium. *Blond. lib. 9. Dec. 1.*
Æmil. lib. 2. Ann. lib. 4. cap. 22.

HUMANANA.

Arabes duce Mahometo, non acceptis stipendiis ab
Heraclij præfecto, Damascum & Phœniciam occupant,
in Christianos parere falsis dogmatibus recusantes sæ-
uiūt, & aliquoties copias Heraclij profligantes, à Roma-
no Imperio, per Homarē Phœniciā, Syriam, Mesopota-
miā, Armeniā & Aegyptū auellunt. Deinde etiam Persas,
stirpe regia funditus excisa, sibi subiiciunt, & ad hunc
vsque diem possident. Quotidie autem in his locis Chri-
stiani, nō aliter, quā oues magno sunt agmine mactati.
Diac. lib. 18. Simoneta lib. 1. epist. 4.

Cyrus vltimus Alexandria Patriarcha, multum tur-
bavit Ecclesias suo Monoth. errore, donec per Sarace-
nos concessus fuit liber religionis vsus. Soluit quotan-
nis 200000. denariorum summam pro Ægypti libertate,
eāque sic per triennium retinuit integram. Postea verò
Heraclio conditionem detractante tota Ægyptus in ho-
stium manus deuenit. *Diac. 18. Rom.*

Postremo Heraclius à Saracenis victus, 150. homi-
num millia amittit, vnde morbo & tædio paulò post
moritur regni anno 30. Ac fuit postremus Imp. ab exer-
citu Rom. elect. Nam post eum Imp. filiis suis imperij
dignitatem quasi hæreditariam tradiderunt. *Francus
in Chronico*, nisi quòd exercitus Absimarum elegit sub
an. 702.

Aduersus Saracenos ex portis Caspiis eduxit copias,
de gente sæuissima, quam Alex. Magnus ob immanitatem
sui super mare Caspium inclusisse dicitur. *Outho. Phry-
sing. lib. 5. c. 9.*

Duxit fratris filiam Martinam, ex qua nascitur Hera-
cleonas, qui sublato patre Constantino, cum matre
biennio non toto Imperium tenuit. Nam eos senatus ce-
pit, matri linguam præscidit, filio nares, vtrumque in
exilium in Capadociam misit, vbi in carcere mortui
sunt. Hæ pœnæ secutæ sunt, incestum, parricidium & Hæ-
resim.

Sub an. Christi 630. Slavi auctore Samone, qui mer-
cator à Senone vrbe Campaniæ Gallicæ ad eos venerat.
ab Hungaris deficiunt, & Samonem post aliquot vi-
ctorias regem creant, qui vbi in Carinthia iuxta Sauum
& Drauum fluuios, 30. annis regnasset, successores reges
per ordinem vsque ad Carolum Magnum reliquit Boru-
tum, Rarastum, Chemanarum & Vualthurnum. *Appen-
dix. Greg. Turo. Annon. Bernardus Eugrenbuester lib. de Ori-
gine Bauarorum.*

4712

Eodem Sangallensis vrbs in Heluetia ceu minore
Burgundia Gallo Columbani discipulo Cœnobium illic
condente, exordium sumit. *Monasterus. Brus. de Mona-
ster.*

4723

634. (iuxta alios 639.) Herachij autem 20. Homar
post ereptam Romanis Ægyptum, Syriam omnem vs-
que ad Antiochiam & Euphratem, Mesopotamiam. Ar-
meniam, bellum in Persas conuertit, Orientisq; imperiū
Romanorum bellis attritū, religione mutata ad Sarace-
nos transtulit, quorum ipse primus rex fuit, & ad nostra

626

637

vsque tempora sub eorum rege Sophi reliquit.

Hinc ergo Persæ legem & imperium Saracenorum suscipiunt Hormisda 2, victo de prosapia Artaxerxis, qui ante 413. Monarchiam eripuerat Artabano Parthorū regi *Diaco. lib. 18.* Sedem regni Babylonem constituunt, & suum principem Calipham nominant, prouincias diuidunt inter præfectos Sultanorum nomine eis imposto.

Itaque deinceps in historiis non legitur Romanos siue Christianos cum Persis sed cum Saracenis bella gessisse.

Hic Hormisda biennio ante Turcas è regione Iaxartea ad se tuendum euocarat, perpetuo Asiæ deindeque Europæ & Africæ infortunio.

* SEVERINVS PAPA in ecclesia D. Petri pulcherrimum musæum condidit. *Onuphrius.*

Clero viritum pecunias distribuit, Bonifacium quintū æmulatus. *Idem in vitis illorum.*

In pauperes largus. *Idem* ab Isaacio Italiæ Hexarcho confirmatus est.

Rotharis Longobardorum rex Arrianus in omnibus ferè Italiæ urbibus duas ecclesias & duos diuersos antistites constituit, hæreticum & Catholicum, quæ quidè res toti Italiæ ferè exitium attulit. nam Arriani spiritu mendacij & cædium excitati non potuerunt à vi & seditionibus sibi temperare, atque ita incautos nostros partim trucidare, partim in insulas fundere. Sic Breui tempore quinque episcoporum sedes sunt insularis acquisitæ Gradensis Heracliana, Torcellana, Metamanuensis & Caprulana. *Sab. lib. 6. Ennead. 8. Blond. libr. 9. 1. Decad.*

S. Isidorus inter quintum & sextum concil. Toletanū moritur. *Vasæus.* Inter polygraphos numeratur. Ex eius lucubrationibus decretorum maxima pars excepta est.

Hispaniarum reges, ne regiam sedem conscendant, priusquam inter aliqua sacramenta iurent, se nullum non Catholicum permissuros in suo regno degere. *In sexto Toletan. cap. 3.*

Cyri Monothelitæ Alexandrini Patriarchæ anno quinquagesimo i. anno Domini 635. Alexandria & tota Ægyptus à Saracenis duce Haumare capta est. Is hæreseon fructus esse solet.

Sequenti. i. sexcentesimo trigesimo sexto ab iisdem Hierosolyima, Damascus, & magna Syriæ pars Romanis erepta, & exinde Hierosolymitanorum Patriarcharum successio obscura. Græci quidem eos illic continuare perpetuo conati sunt, at hic finis sexagesimo quarto quoniam, qui Sophronio sexagesimo quarto proximè successerit nescitur, nisi quod anno septingentesimo quinquagesimo nono Theodorus nominatur septingentesimo octagesimo sept. Elias 795. Io. 802. Thomas 1006. Orestes. 1088. Simeon vsque ad terram Sanctam à Francis receptam 1100. Hodie 1583. Germanus appellatur.

Paulo ante Heraclius veritus ne S. Crucem Mahumetani raperent, eam de Hierosolymis Constantinopolim transtulerat. Quam post aliquot secula à Balduino Venetis pignerarà D. Ludouicus redemit, & Lutetiam tanquam regni Palladium importauit.

Post annos quatuordecim Alexandrina quoque suc-

Anni
christi.

Anni
mundi

637

638

73.

* SEVERINVS Rom.
an. 1. mens. 2.

Vacat m. 4. d. 10.

Patriarchis.

Alexandriæ Cyro Monothelita.

Antiochiæ Anastasio 3.
Jacobita.

Hierosolymis Sophronio.

Constantinopoli Pyrrho
Monothelita.

Principibus,

Eisdem imp. & regnantibus.

Omnia Saracenorum &
Persarum Miramolino an.
12.

Zaban Aethiopiæ an. 15.

Hispania Suintilla 2. an. 6.
Rothari Italia.

CONCIL. Toletanum quintum
Isidoro presidente, episc. 21.
Et sextum episc. 52. Ioan. Mag.
lib. 16. cap. 18.

Bracarense 2.

4723

4724

74.

f IOANNES 4. Dalma-
ta an. I. mens. 9. dies 9.
Vacat mens. 4. di. 13.

Patriarchis.

Alexandria Cyro Mono-
thelita.

Antiochia Anastasio 3. Iaco-
bita.

Constantinopoli Pyrrho Mo-
nothelita.

Principibus.

Eisdem Imp. & regn.

CONCIL. Hierosolymitanum.
Zon. Tom. 3. Diac. 18. Rom.

Romanum contra Monoth. Diac.
Ibid.

75.

t S. THEODORVS I.
sive Theodosius Græcus.
an. 6. mens. 5. dies 18.

Vacat m. i. di. 22.

Patriarchis.

Alexandria Petro an. 10.

Antioch. Anastasio 3. Iacob.

Constantinopoli Pyrrho
Monothelita, deinde Paulo
2. Monothelita, an. 10.

Principibus.

Heraclio sexagesimo nono,

Constantino 3. eius fil. 4. men-
sibus, Heracleona cum Mar-
tina matre an. 2. & Constan-

te 2. Heraclij Nepote an. 27.

(sive Constantino 4. sive Co-
stant. 2. Nam varie appella-
tur) ex ordine successoris

Imp. Omaro Saracenorum

& Persarum Miramolino,

deinde Autumare sive Azom-
an sive Attuman, sive Hut-

Zaham Aethiopia.

Anni
mundi

4724

4726

4726

4732

cessio incomperta erit. Sic Antiochena post annos 131. vt
suis locis annotabimus.

HVMANA.

Dagobertus templum S. Dyonyssij solido argento textit
corporibus sanctorum trium ibi collocatis & additis, &c.
Regino. Naucler. 2. volum. multa alia monasteria & ecclesias
fundat, etiam in Germania, quæ nostris regibus semper
erat vectigalis & obnoxia. Primus Ecclesiis dat ex Do-
manio regio. *Naucler. Franc. frenicus & Bruchius de mona-*
steriis Germaniæ. Ei Indica il Britonum dux fidem obstrin-
xit. Atque hinc deinceps Britannia Gallica Franciæ regibus
paruit. Slaus bello petit.

Vuindos, Sorabos (i. Boemos) Slausque Idololatrias vi-
cit. *Sigeb. Saxones,* quibus tributum 500. bouum imponit.
Truh. de orig. Francorum.

Sub Dagoberti regno, sæpe à Paganis, Saracenis, Got-
this & Vasconibus irruptiones factæ sunt in regnū Aquit-
aniæ. *In gestis Metensium epist.*

f NONNVLII hoc omnino nominant Bonifacium 4.
Alij vt vt *Palmer. in Chron. vtrunque.*

Hic autem omnes captiuos, Dalmatas & Istrios à Sarace-
nis redemit thesauro Ecclesiæ. Blond. 10. libr. 1. Decad. Ad
Scotos scripsit, Pelagianam hæresin, quæ ibi rursus vires
sumebat, & errorem eorum de Paschatis obseruatione
damnans. *Bed. de rat. temp.*

Tonantius Palentinus. *Alphons.*

638. Antiochia & reliqua Syriæ pars à Saracenis occu-
pata est, Anastasio tertio Iacobita Patriarchatū tenente.
Audis iterum heresum fructus. Necdum tamen illic no-
tari desit episcoporum successio vsque ad an. 768.

HVMANA.

640. Alemannæ ducatu in plures principatus à Dago-
berto Francorum Rege distracto Alsatiensis comitatus
exurgit. *Munsterus.*

t LIBERALIS in pauperes. Adhuc populi & cleri ele-
ctio fiebat, rata confirmatione Hexarcharū Italiæ. *Onoph.*

Omnes captiuos Dalmatas & Istrios à Saracenis rede-
mit thesauris Ecclesiæ. *Blond. lib. 10.*

Hic. i. 650. finis Alexandrinorum Patriarcharum. Nam
quis post Petrum quinquagesimum episcopum sedem te-
nuerit, ob Saracenos, qui iam quindecim annis tenebant
totam Aegyptum, incompertum est. Eam enim cœperunt
an. 635.

Petrus, qui fuit à C. Narco quinquagesimus, pontifi-
catum suscepit an. 640. & sedit vsque ad 650. Nominatur
interim ann. 743. Cosmas, & 786. Polirianus. Et 1203.
Marcus, ad cuius rogata Theodorus Balsamon respon-
dit, & 1315. Cyrus Athanasius, cui suam in D. Dionysium
paraphrasim Pachymeres dedicauit. Et S. Seuerus, qui
rituale liturgiæ & Sacramentorum Aegyptiis Christi-
anis Syriaco idiomate & caractere dedit. Quod videtur
contigisse mox post hanc Mahometicam tempestatem
in captiuorum solatium. Nunc ann. 1583. Syluest. qui
propter curiam à multis annis in ciuitate Cairi iam re-
sident.

Talo Cæsaraugustanus à septima synodo Toletan. &
Rege Romam mittitur, ad quærenda D. Gregorij Mora-
lia, *Vasans.*

Carcombertus Rex Angliæ primus in Anglia Idola destruxit, Christianam fidem auxit, ieiunium quadragesimæ obseruari edixit. *Sigeb. in Chron. fac. Meyrus.*

S. Eligius Gallus, Flandros à Bononia ab Osturgum vsque religionis adiunxit, circa an. 649. Denique hoc sæculo, quantum sudabat Saranas in Oriente & Meridie ad Ecclesias per Saracenos diruendas, tantum Deus ad alias per seruos suos ædificandas in Occidente & Septentrione. Nam tum Euangelio imbutæ sunt omnes fere Occidentis & Septentrionis nationes & insulæ. *Hoc colligitur è Theatro conuersionis Gentium Mermannij & alijs Histor.*

Martinus Bracarenfis capitula ex Græcorum Synodis colligit. Interfuit Hispalensi Concil. *secundo Tomo 2. Concil.*

S. Osualdus Scotorum Rex. Fasci temp. S. Abrogatus primus Episcopus Argentinensis, Eutropius Episcopus Hispaniæ, & S. Reginulpha virgo in Gallia. *Plat. Sigeb.*

In Scotia & Anglia temporibus Heraclij Pelagiana hæresis reuiuiscibat. *Beda de ratione temporum.*

Arrebatens in prouinciâ Childenus Scotus à Pharone Episcopo Meldensi missus doctrina & miraculis clarus fidei addixit. *Auen. lib. 23. cap. 17.*

H V M A N A.

Saraceni Cæsaream Palestinæ septem annis obsessam cepere, & in ea septem Christianorum millia trucidarunt, Syriam denique totam sibi subegerunt. *Aemil. libro primo, Tyrius lib. primo, cap. 2. Blond. libr. 6. Dec. 2. Sigeb.*

Contra eorum imperium soli Armeni, Iberi, Alani sese & Christianam religionem tuentur.

Secundo anno Costantis Hierosolymis templum, Honore Mahometis nepote Miramolino extruere incipiunt. Sed cū subinde structura collaberetur, suasu cuiusdam Iudæi, Crux, quæ in templo montis Oliuarum stabat, sublata est, & sic postea constitit ædificium. *Sophr. ad Sergium Diac. lib. 21.*

Homar in singulis templis orationes fieri præcipit in mense Ramadan (Martio) & ut mensibus singulis totus Alcoranus legeretur, ordinauit. *Chronicum Saracen.*

Hierosolymis adorans à Persa interficitur anno 4. Costantis, Domini 647. *Sigeb.*

Manus & pes Mahometis in templo ac Homar extructo Hierosolymis adorata sunt. *Aedius in Chron. Ioan. de oppido & Gigas.*

Iudicael sub an. 645. regem Britonum se primus post Clodoucum magnum appellauit, Dagoberto postea assentiente. Nam eius maiores Comitum titulo fuerant contenti. *In histo Franc.*

V CONSTANTEM imp. à Monothelitarum errore abstrahere nititur, missis aliquot legatis, qui non modo nihil promouerunt, sed partim carceribus, partim exiliis, partim verberibus excepti sunt.

Quin & Martinus ipse fraude interceptus, lingua manumque truncatus, in Thraciæ Chersonesum relegatur, ubi interiit. In Africa doctissimus vir Maximus cum duobus discipulis aliisque episcopis, qui Synodo Monothelitas anathematizabant, pari supplicio afficiuntur. *Zonar. tom. 3.*

Anni christi.

Rhotari Arriano Ital. Reg. Dagoberto Franc. Rege septimo.

Anni mundi

Suintilla 2. Hispaniæ, vigesimo septimo, deinde Tulga. an. 2. Cindasuido an. 16.

CONCIL. Romanum contra Pyrrhum Diac. lib. 18.

Africanum contra Monoth. Ibi. Bizacenum, siue Vexeratum, in Africa.

Proconsulare in Africa.

Toletanum 7. episc. 38.

76.

646

V Martyr. MARTINVS I Tuderrinus. an. 6. m. i. dies 26.

4732

653

Vacat an. i m. 2.

4739

Patriarchis.

Alexandriæ Petro à Marco Euangelista quinquagesimo & ultimo.

Antiochiæ Anastasio Iacobita, deinde Macario Monothelita an. 31.

Constantinopoli Paulo 2. Monothelita.

Principibus.

Costante 2. Heraclij nepote hæ. Monothelita. Imp. hæ. Monothelita. Imp.

Zaban Æthiopia, deinde Gabez an. 21.

Azoman Saracenorum & Persarum Miramolino. Rhotari Ital. R.

Dagoberto deinde Clodouco 2. (alijs Ludouico I. an. 17. Franc. Reg.

Cindasuido, Hisp. 29.

CONCIL. Later. episc. 150. contra Paulum Const. Theodorum, Cyrum Monothelitas. commedatur ad Agathone in quadam decretali ab sexta Synodu. Plat. Blond. 6. dec. 1. Tolet. octauum episc. 55. siue 59.

Nonum episc. 16.

Decimum episc. 17.

Anno Christi

653

657

657

Anni mundi

4739

4743

4743

77
 x EVGENIVS I. Rom.
 an. 2. mens. 9.
 Vacat an. 1. mens. 1.
 dies 8.

Patriarchis.
Antiochie Macario Monothelita.

Constantinopoli Paulo Monothelita, deinde Pyrrho iterum menses 4. Petro an. 2. menses. 3.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Azoman Persarum & Saracenorum Miramolino, deinde Halim filio Abitalif. an. 5.

Gabez Aethiopiae. an. 21.

CONCIL. Cabilonense 1. in quo prohibitum ne vlla essent mancipia in Gallis.

Ita Martinus delatus est Constantinopolim per Pellurium Imp. Cubicularium. Indéque quod nollet Paulo Constantinopolitano Monothelitaé comunicare in Chersonesum deportatus moritur in exilio, vbi multa illic edidisset miracula.

Post mortem etiam claruit miraculis. *Regino lib. 1. Diac. lib. 19.*

Osvaldus Nordimbrorum Anglorum rex Mercios, eorum rege trucidato, fidem Christi suscipere coegit, Pictos regno Anglorum subdidit. *Sigeb. in Chron.*

Cunctis Britanniaé populis imperat. Sophronius vltimus Hierosolymorum episcopus nominatur, quod eo pontifice vrbs venerit in Saracenorum potestatem. *Diac. lib. 18.*

Theodiscus Græcus Hispalensis factus archiepiscopus, aliquot S. Isidori libros in odium fidei corruptit & in Arabicam linguam conuertit. Hinc ab Archiep. depositus ad Arabes se contulit, & eorum sectam amplectitur. Cuius facinoris detestandi causa primatus Hispaniaé ab Hispalensi ad Toletanam Ecclesiam transfertur. *Tudr. Vasaus.*

Ex actis Concilij 8. Toletani Comites videntur fuisse se maioris dignitatis, quam duces. Nam sic scribitur. Ella Comes & Dux. Faudila Comes & Dux.

HUMAN A.

647. cum Dagoberto mortua est regum Franciaé primaé stirpis gloria & magnitudo. Inde enim orta est potestatis & authoritas magistrorum palatij, maxime per quendam Ebroinum sub ann. 666. palatij præfectum, regibus deinceps pueris vsque ad Papinum. *Annal. Francorum.*

Azomam siue Attuman à Mahomete quarto regnante, multum Romanum Imperium decreuit, magna Mahometanorum imperio accessione facta. *Vasaus in Chron. Hisp. A suis iste interficitur. Ibid.*

Saraceni maximam partem Aphricæ. & Rhodum cum vicinis insulis classe occupant. Siciliam vastant, Europam inuadunt, cognito Orientalis & Occidentalis ecclesie dissidio. Rhodi Colossum, qui 1360. annos steterat, deiiciunt. cuius ære nongentos camelos onerant.

Postea Cyprum vastant, Aradum insulam inhabitabilem reddunt, in Isauria, 150. millibus hominum interceptis, quinque millia capiunt. Deinde pacem cum Imp. faciunt in annos duos, *Paulus Diaconus, Sigebertus. Blondus libro nono Decadis prima, Sabellus Ennead. octauo. libro octauo.*

Anno 650. incipiunt Boëmorum chronica, ac ferè Polonorum. *Dubranus, Aeneas Sylvius, Cromerus,* postquam Alexandria, Antiochia. Hierosolyma, id est, Syria & Aegyptus periissent. Nam inde deinceps Orientalium Christianorum historiae erunt obscuriores omnia Saracenis illic occupantibus.

x DECREVIT vt episcopi carceres haberent ad delicta clericorum puni nda *Volaterranus & Supplicius Chron.*

Vir fuit multæ humanitatis erga omnes, & religionis amator eximius. *Plat. Sabel. Diac. lib. 21.*

Acer contra Imp. & alios Monothelitas. *idem.*
 Cindaquindus rex Hisp, restaurat Ecclesias per hære-

ricos tempore Heraclij arani sui disruptas. Andanarseo nobili Græco in Hispaniam migranti consanguineam suam in vxorem dedit, ex qua Eringius postea rex. *Vasus.*

Anni
Christi.

Anni
mundi

A summo pont. obtinuit, vt primatus Hispaniæ pro arbitrio episcoporum esset, vel Toleti vel Hispali, cuius tempore tota Hispania summa tranquillitate conque- uit *Lucas Tudensis.*

Quo tempore Eugenius pontifex creatur, eo Petrus in locum Pauli Monothelitæ in solum Constantinop. sufficitur.

B. Eugenius Toletanus librum de S. Trinitate & alia scribit. Cui in episcopatu successit S. Alphonfus, qui & Ildephonsus. *Vasus.*

HUMANANA.

Alpes Cottias & Opitergium imperio ademit Rotharis Long. rex. *Sigo. lib. 2. 7ta.*

Clodoueus 2. Franc. rex aurum & argentum à Dago- berto patre incrustatum recto D. Dionysij auferens, prætextu famis, sibi quidem insaniam ac miseram mor- tem, posteris verò perpetuas calamitates vsque ad regni amissionem importauit. *Ann. lib. 4. c. 41. Continuat. Gregorij Turon.*

Primus regum Franciæ Hierosolymam profectus fer- tur religionis ergò, relicta regni procuratione vxori Ba- tildæ Saxoniçæ, Episcopis & Rhotomagensi & Pariensi, ac maiori Palatij.

Tum Batildis regina Francor. edixit, ne quis capti- uum Christianum venderet, aut vendendum in aliud regnum transmitteret. *in eius legenda apud moniales, Chel- leas.*

Filiis Dagoberti Clodoueo & Sigeberto regnantibus plures ecclesiæ & monasteria in Aultrasia, Francia, Ger- mania fundantur, quàm vnquam alias sub præcedenti- bus vel sequentibus regibus. *Franc. histo. cum contra in Oriente constructa, à Saracenis vastarentur, vel in Mos- quea verterentur.*

Post Azoman quartum à Mahomete, regem Persarum secundum, in Arabi imperio schisma sex annorum fuit. In Perside enim & Arabia vnus regnauit, alter in Ægypto & Syria. vsque ad ann. 660. quo Saracenorum potentia iterum in vnum coaluit.

Y TOTVM STVDIVM huius pontificis fuit in Dei cultu & religione. Quare cantum in Ecclesia ordinauit, ad veterem formam & puritatem cultum Dei reuoca- uit, organa & instrumenta musica ecclesiis adhibuit, fidem & religionem de Deo, De Trinitate, De duabus naturis Christi, contra Imp. hæreticum & Monothelitā defendit, vt Theodoro Const. episcopo monothelita apud Constantem Imp. in stante penè sublarus sit. Misit Theodorum & Adrianum in Britanniam ad propagan- da ea, quæ per Gregorium fuerant cœpta. *Beda. lib. 2. de rat. temp.* Denique totus eius pontificatus fuit sanctif- simus, vt etiam testatur Platina, qui aliàs pronus est ad carpenda Rom. pontificum vitia. Spiritu sancto eluden- te Lutheranos & Caluinitas, qui causantur Ro. sedè anno Christi 666. qui est plenus numerus Antichristi, & sub hoc pontifice fluxit, in apertā impietatem & regni Anti-

78.

4743

657

y VITALIANVS Vol-
scus, an.

14.

menes

6.

671

Vacat men. 4. di. 15.

4757

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Mo-
nothelita.

Constantinopoli Thoma 2.
an.

18.

Principibus.

Constante 2. Imp. septuage-
simo tertio, deinde Constan-
tino 5. Pog.

Halim, deinde Albatem fi-
lio an. 6. Moaxia filio Ce-
phan, siue Moaxia Sarace-
norum & Persarum Mi-
ramolino quinto. an.

25.

Gabez Aethiopia.

Ann.
Cron.

657

Redoaldo & post eum Ari-
perto Ital. reg.

Clodoueo Frac. rege octauo,
Lothario 3. an. 4. & Hilde-
rico 2. an. 14. ex ordine suc-
cess.

Cindauido Hispania vi-
gesimo nono, deinde Rece-
suindo an. 12.

CONCILIVM Romanum
Episc. 100.
Bracarense 3. episc. 10.
Anglicanum 1. Sigeb. Bed.

Anni
mundi.

4743

christianici professionem erupisse, argumentum aliquod captantes attribuendi Apostolico principi, quod de Mahomete & Mahometanis prædixit D. Ioannes. An iniquitatis mysterium potuit exprimere Vitalianus, qui totus sanctitati & reformandis Ecclesiis intentus erat, qui sanctissimus ab historicis nominatur, qui apud eosdem regulam Ecclesiasticam ac rigorem (vt mos erat) omnibus modis conseruat, qui denique Doctrinam de Trinitate, & de filio Dei eiusque sanctissima persona atque naturis, cum sui capitis periculo, tuetur ac defendit?

Vin' ergo Caluinita impie, qui Vitalianum tam bonum sanctumque fuisse doles intelligere, quorsum ille hominis numerus 666. in Apocalypsi cap. 13. notatus pertineat; Primum est numerus non annorum Christi, sed hominis (sic enim habet Ioannis litera) nempe numerus est Mahometis veri Antichristi, vel certè regni eius fundatoris, qui sic Græcè scriptus, μαμετις (forma μαρις, μαριδος, hic sapientia est, qui habet intellectum computet numerum bestiarum) præfinitè summam hanc absoluit. Deinde vt sit annorum à Christo numerus quando tu id vis, certè eo tempore, non per Romanum pontificem mysterium iniquitatis in apertum erumpere potuit, qui totus pro Deo diuinisque rebus aduersum Imperatorem & populorum hæreticorum impressiones stabat, sed per Saracenos, siue Mahometanos, quos corpus Antichristi conflare docuimus. Tum enim isti magno Viteliani pontif. gemitu Siciliam Cyprum, maris Mediterranei insulas omnes vastabant, Italiæ imminebant, Christi legem ex Africa exturbabant, suam impietatem vbique per Asiam & Africam constituebant, in Europam introducere moliebantur. Denique terram sanctam proculcabant, templo Salomonis in suæ sectæ fanum (Mosquedam vocant) verso, magno Christianorum omnium terrore atque scandalo. Consule Sophronij ad Sergium epistolam, P. Diaconum, Sigebert. Blondus Sabellicum, locis superius citatis. An non hæc tam scelerata Antichristi facinora certa anni circumscriptione multo ante designari merebantur, ne electi turbaremur, & vos reprobi refutarentur?

S. Berta Abbatissa & martyr. S. Niuardus Archiepiscopus Remensis Sigeb. Elogius Nouionensis, Lamperus Traiectensis, Florentius Argentinensis, Claudius Archiepiscopus in Burgundia, Cæsarius Arelatensis, Theodorus Cantuariensis Episcopi sancti & docti. apud Græcos Simon Metaphrastes.

HUMANANA.

Constans, cum Romam transferre imperij sedem studeret, ingressus iter incidit in Saracenorum manus cum quibus infeliciter dimicat vix fuga elapsus in Siciliam, vbi à quodam satellite situla strangulatur.

Nempe Deus Romam semel Christianorum pontifici (Sic enim loquitur Euf. in chronico) desponsatam, non esse amplius imperij terreni locum, sed sui & Ecclesiastici ostendere voluit.

4757

Annus 660. Saracenis appellatur Alema. i. congregationis, quia tunc eorum potentia in vnum coaluit mortuo Alhatem Halim filio.

671

A primo anno Clotarij reg. qui fuit Christi 662. vsque ad 750. regnum Franciæ gubernatum est per Ebroinū & sequentes maiores domus, solo nomine Regis penes filios regum remanente, qui domi morabantur, luxui indulgentes, & semel tantū in anno visi à populo ad Calend. Maij in conuentu publico Luteriæ, vbi sedentes in folio salutabantur, & salutabant, obsequia & dona accipiebant, & aliis rependebant. Denique ab hinc reges Francorum vsque ad Pipinum Caroli Magni patrem per annos fere 90. e solita fortudine degenerantes solo nomine regnarunt nihil dignum regibus suscipientes. *Sigeb. in Chron.*

Saraceni an. 668. duce Muhania Gizid expulsis Vandalis & Romanis Africam occuparunt.

z ADEODATVS sine Theodatus leprosum osculando sanauit. Quod alij Agathonī tribuunt, *Martin. in Chronico.* Apparentibus multis tristibus signis in cælo & aere, quibus futuri motus, præsertim Turcici, qui cæso Cōstant. secuti sunt, denunciari videbantur, publicas preces fieri quotidie, constituit *Sabell. Ennead. 8. lib. 6.*

Vir religione & omni comitate præditus.

Finnanus Lindisfarnensis epist. *Beda lib. 3. histor. ca. 26.* Vuilfridus, qui disputationibus & libris Anglos induxit ad repudiandam Scotorum consuetudinem, de celebrando Pascha, & Catholicam suscipiendam. *Beda.*

Hildefonsus Toletanus episcopus, S. Eugenij successor, Isidori discipulus rege Recinsuido Pelagianos & Heluidianos scriptis oppugnat. *Ioan. Mag. lib. 16. Gotth. hist. cap. 22.* Res quoque gestas Gotthorum, Vandalorum, Alanorum, Sueuorum ab anno quinto Suintillæ regis vbi finem fecerat B. Isidorus vsque ad decimum Flauij Recinsuidi, persequitur *Michael Carzansa in eius vita.*

HVMANA.

Hildericus Franc. rex à Satellite quodam aulico Babilone, quem ipse ligatum ad stipitem flagellari præceperat, in venatione, vna cum vxore prægnante pugione est confossus, *Paulus Amilius. Annonius libro quarto capite quadragesimoquarto.*

Constantinus 4. à patre in partem imperij suscipitur. Mezentius à militibus creatus Imp. Constantio interfecto, non multo post occiditur, & Constantinus 4. solus imperat. an. 17.

Picti coniunctis copiis cum Scotis & Britonibus se ab Anglorum iugo liberant. *Sigeb.*

Galli passim scholas habuerunt, quas Angli imitati similes apud se multas aperiunt, *Beda lib. 3. cap. 3. hist.* Sigebertus Anglorū Orientalium rex an. 630. pauld ante Cantabrigiæ & aliis regni sui partibus idem cœperat. *Ibid. & Polyd. li. 4. hist. Ang.* Ita à Gallis ad Anglos & Scotus literæ manarunt non contrā.

Saraceni. an. 672. Alexandria soluunt & in Sinilia Syraculas occupant, & diripiunt. Deinde Thraciam pedestri itinere & nauibus ingressi vastant, obsessa etiam Constantinopoli, sed tandem repelluntur, igne marino à Calinico inuento, classibus exustis & 30. millibus eorum cæsis. *Diac. Sigeb.*

In Africam irrumpunt & 80. millia captiuorum ducunt. *Diac. lib. 19.*

Recefsuindus Hisp. Rex pius Catholicæ fidei cultor,

Anni
christi

671

79.
z S. ADEODATVS
Romanus, monachus,
an.

675

menses 2. dies 5.
Vacat mens. dies 4.
dies 20

4757

4761

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelito.

Constantinopoli Thoma secundo, deinde Ioanne s. an. 4.

Principibus.

Constantino 4. (iuxta alios s. Pogonato, id est, Barbatto an. 17. Imp. septuagesimo quarto.

Moabia siue Mahomete Saracenorum & Persarum Miramolino sexto.

Gabex Æthiopiæ, mox Iacob & Dauide fratribus an. 3. Grimoaldo Ital. reg. Hilderico 2. Franc. reg. decimo.

Recesuindo Hispaniæ trigesimo, deinde Bamba an. 10.

CONCIL. Herudfordianum in Angliis, cuius acta apud Bedam lib. 4. c. 5.

Toletanum II. an. 4. Bamba, octodecim annis post decimum. Bracarense 3.

80

∴ DONNVS I. siue Dominus. siue Donnio Ro. an. 5. mens. 5. dies 10.

Vacat mens. 2. di. 16.

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelita.

Constantinopoli Ioanne 5. deinde Constantino an. 2.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant. Deinde apud Saracenos &

Persas Zizit, siue Hirid Moabiæ F. an. 3.

Arma Æthiopiæ an. 14. mē. 7. d. 7.

81

* AGATHO Sicul. monachus an. 2.

mens. 6. dies 11.

Vacat an. 1. mens. 3.

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelita deinde Theophano an. 5.

Constantinopoli Theodoro an. 2. Georgio an. 2.

Anni mundi

sacrarum literarum studiosus *Isid. Pacens.*

Bamba eius successor religiosissimus reformavit in Toletano concil. fines episcopatum Hispaniæ & Galliæ Gothicæ, multaque notatu digna gessit. *Vasens.*

Ab eo Hildericus Nemausensis comes Galliam Gothicam totam per rebellionem abduxit, & Iudæos in patriam renouavit. Cui se adiunxit, Francorum & Vasconum auxiliis pecunia redemptis Paulus quidam Græca origine & perfidia, quem Bamba ad alterum expugnandum miserat. Vterque dedit pœnas, rebellibus ciuitatibus receptis &c. *Vasens ex Iuliano Toletano, qui de hac conuersione librum scripsit.*

∴ DONNVS schisma Rauennatis Ecclesiæ composuit, eamque iam pridem contra sedem Apostolicam tumultuantem obtemperantem reddidit. *Sabell. Ennead. 8. libro 6.*

Sub eo Synodus Constantinopolitana conuocatur, sub Agathone incipit, sub Leone 2. absoluitur.

Teudius & Pelagius quidam ex Gallia Gothica in Hispaniam Heluidij insanum dogma spargunt. *Roderi Tolet.* Refutantur ab Ildephonso, asserta multis modis D. Virginis puritate & festis in eius honorem institutis. *Idem Vasens.*

4761

4766

H V M A N A.

Ann. 676. ducentæ septuaginta naues Arabum, quæ ad Hispaniæ littora appulerant, & in maritima omnia fœde vastabant, misso Bambæ exercitu igni conflagrarunt. *Vasens.*

Misiam Bulgaribus, populis Sarmatiæ, Constant. Imp. bello coactus concedit habitandam annuo etiam tributo promisso. *Diac. lib. 19. Rom.* Hinc ab anno 680. Chronici regnum Bulgarorum ordiuntur.

Mardaitæ contra Saracenorum irruptiones Libanum occupant, ad quos multi captiui, & serui & indigenæ confluent. *Zon. tom. 3. Diac. lib. 19.*

An. 678. Callinicus Architectus ab Heliopoli Syriæ ad Romanos profugus ignem in aquis ardentem, siue marinum, siue Græcum, qui nullo præter quam aceti liquore extinguitur inuenit. Eo vsi Romani Saracenorum naues exusserunt. *Sigeb. Zon. to. 3.*

* Sanctitatis nomine celebris, leprosum obuium osculo sanauit. *Plati.*

Novum Romanæ Ecclesiæ ætarij officium instituit. *Onaphrins.*

Imperatori remisit pecuniam, quæ tyrannicè solebat extorqueri à Rom. pontificibus, pro sui pontificatus confirmatione. *Sigeb.*

4766

4770

Concilium Constantinopolitanum finitur sub Iustiano Rhinotmeto, collectis 227. Episcopis in eius palatio, qui dicebatur Trullus. Ibi reconciliatæ sunt Ecclesia Latina & Græca. Ita tamen Græcicū Rom. pontificem vniuersalem Papam appellarent & appellandum faterentur, Constantinopolitanum vniuersalem (non quidem Papam sed Patriarcham inscribere non deserint. *Ex diuinitibus sacris, & aliis illorum temporum epistolis.*

Eius autoritate statutum fuit, vt imagines sacre Diuorū in templis haberentur, & in aliqua veneratione essent

essent, ut pote quæ imperitioribus loco essent sacrarum literarum. *Polid. lib. 6. cap. 13.*

Notat Platina in eo errorem Monothelitarum magis auctoritate veterum Theologorū, quam sacræ scripturæ testimoniis explosum fuisse.

Octava paschæ anno 681. Ioannes Portuensis Papæ legatus Constantinopoli coram Imp. & Patriarcha & plebe in templo S. Sophiæ missam Latinè celebravit. *Beda. de rat. temp.*

E Bibliotheca Constantinopolitana Constantinus patribus in sexto cōcilio gener. libros antiquorum patrum, quos petebant, deprompsit. *Beda de Rat. temp.* In ea opera DD. Ambrosij, Athanasij Ioannis Constant. Cyrilli, Augustini, Leonis, Basilij, Gregorij, Dyonisij, & Hilarij extitisse apparet ex actione 8. eiusdem concilij. *Et Antonino Tit. 13. cap. 4. §. 7.* Georgius Diaconus eius erat custos siue carthophylax.

In Rom. Bibliotheca ingens etiam erat librorum multitudo. *Io. Mag. Gotica hist. lib. 16. cap. 20.*

Cæsarea Persica regina circiter an. 683. vnà cum marito & 40. millibus Persarum Constantinopolim venit ac baptizata est. *Rhegino lib. 1. Platina. Sabelli. Ennead. 8. lib. 6.*

HUMANÆ.

Circa hæc tempora ignis ardens excogitatus dicitur à Callinico architecto Syro, vulgus vocat *Feu Gregeoy.* Hoc igni sub aquam facto naues Saracenicæ, quæ ad Byzantium ducuntur venerant, conflagrarunt. *de quo paulo ante.*

Bulgari gens Scythica Pannoniam & Thraciam invadentes, post victum Imperatoris exercitum, consensu ipsius magnam Thraciæ partem occupant, rege ipsorum Bathia. *Sigeb. Blond. lib. 9.* conuertuntur per Cyrillum, *Sabel. Ennead. 8. lib. 6.* Primum tum cœpit Bulgarorum nomen celebrari à Bolga fluvio Liunionæ, non longe à Moscouia. Hinc ab an. 630. Chronica Bulgarorum ducuntur.

Bamba Hisp. rex Vascones, Nemaufenses & Narbonenses & ducē Biterrensem domat, & in Gallia res Gothorum superat & naues Saracenorum 270. ad litus Hispaniæ applicantes partim cepit, partim perdidit. *Ioan. M. g. lib. 16 cap. 22.*

Ei deinde vitam monasticam professio per annos 7. per tyrannidem succedit Eringius, excluso Theodefrodo Recesinthus regis F. iusto ac legitimo hærede. *Vasaus. Chro. Hisp. Ca. tamen. 1. concilij 12.* Toletani Eringius, dicitur à Bamba electus, antequam se vitæ monasticæ consecraret.

EXEIVS decreto pallia gratis tribuuntur Archiepiscopis: licet quotidie baptizare: Osculum pacis in missa instituitur. *Platina, Volateranus, Supplemen. Chron. Fascicul. temp.*

Sergium, qui postea extitit pont. cum sub diuersis pontificibus sese laudabiliter gessisset in multis ecclesiasticis officiis, Cardinalem presbyterum Rom. Eccl. constituit. *Anton. Tit. 13. cap. 1. §. 6.*

Græcæ & Latinæ linguæ fuit peritissimus. Acta synodica sextæ Constantinopolitanæ ex Græco in Latinum vertit, Musices gnarus fuit. Nam Psalmodiam composuit, & Hymnos ad meliorem concentum rededit. *Plat.*

Anni
christi

680

Principibus.
Constantino 4. Pogonato
Imp. septuagesimo quarto.
Zizit Saracenorum & Persarum Miramolino an. 3.
Maula 6. mens.
Arma Aethiopiæ.
Partarito Ital. Reg.
Theodorico an. 14. Franc.
Undecimo.
Bamba Hispaniæ, trigesimo primo, deinde
Eringio an. 7.

CONCIL. Heldfeldense.
Anglicanum 2. contra Monothelitas,
cui interfuit Ioannes Abbas iussu Agathonis.

Romanum 125. contra eosdem. Iuo.

Sextum generale conciliū Constantinopolitanum 3. Episcoporum 351. vel 289. presente imp. in Trullo pro duabus voluntatibus in Christo, contra hæresim Monothelitarum, & contra Patriarchas Antiochiæ, Alexandria & Constantinopolis. Nam nulla protulit decreta nisi ad fidem pertinentia (8. Synod. interprete Anastasio.) Cui in locum Agathonis præfuerunt Ioannes Diaconus, Theodorus & Georgius presbyter, & Ioannes Portuensis Episc. *Lib. Conc. Plati. Paul. Diac. lib. 18.* In eo damnantur Cyrus, Sergius, Pyrrhus, Paulus, Petrus, Theodorus omnes episc. Constantinop. Macharius, Stephanus, Polychronius, Anastasius. Convocatum est sub Domino, cœptum sub Agathone, finitum sub Leone 2.

82

684

a S. LEO 2. Siculus mens. 10.

686

Vacat m. II. di. 21.

Patriarchis.
Antiochiæ Theophane.
Constantinopoli Theodoro iterum an. 3.

Principibus:

Eisdem Imp. & regnant.
Zizit sine Hirid, deinde
Muthar. an. 6. Persarum:

CONCIL. Toletanum 12. lib. con-
 cil. anno 1. Eringij regis.

83

b S. BENEDICTVS 2.
 Rom. mens. 10 dies 12.
 Vacat m. 2. di. 15.

Patriarchis.

Antiochia Alexandro 2. an.
 16.

Constantinopoli Theodoro i-
terum, deinde Paulo 3. an. 7.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.
Muthar, deinde Maruam
& Abdala simul Saraceno-
rum & Persarum Niramol-
inis.

Con. Gallicanum Sig.

84

c IOANNES 5. Antio-
 chenus an.

Vacat mens. 2. di. 19.

Anni
 mundi.

Pauperum studiosus. *Idem*

Sub eo Constantinop. concilium absoluitur. Cui in Decreto Gratiani, vt & septimo etiã Generali aliquot canones attribuuntur, qui in exemplaribus Græcis non habentur.

S. Iulianus Pomerius Episcopus Toletanus, e Iudæis oriundus. *Ipse lib. contra Iud.*

Bamma Hispaniæ rex habitu religionis & summæ tô-
 suræ accepto signo, Eringium pro se regem creauit. *ca. 1. Synod. 12. Tolet.*

S. Damianus Ticinensis. *Diac. lib. 18.*

Maildolphus Scotus, qui græcæ & latinæ linguæ scho-
 lam apud Anglos aperit.

H V M A N A.

Eringius initio regni leges Gothicas recognouit &
 a S. Isidoro institutas nomine suo euulgauit, ne Eccle-
 siæ nomine forum iudiciale agi videretur. *Lucas, Tuden-*
sis Vasens.

Quo tempore Muthar regnauit in Perside, Abda-
 la in Ægypto & Arabia ann. 2. & Maroan in Syria
 mens. 9.

b IMPETRAT ab Imper. vt non expectato ipsius
 vel Exarchi Rauennensis consensu, pontifex Roma-
 nus à Clero & populo electus, statim verus Christi Vi-
 carius proclamaretur. *Nauclerus, Volater & Supple.*
Chron.

Misit Chilianum in Germaniam, qui primus in Fran-
 conia verbum Dei sparfit, abolitis Idolis. *Herman.*
Gigas.

Magnis sumptibus multa templa restituit. *Honorius in*
vita eius Plat. Eruditionis & Sanctimonix nomine com-
 mendatur.

Iulianus Toletanus librum responsionis suæ fidei vel
 suo, vel omnium Hispaniæ præsulum nomine ad Behe-
 dictum 2. mittit, in quo affirmabat tres in Christo sub-
 stantias, Verbum, corpus & animum, & alia quædam.
 Quæ cum omnia Benedictus improbasset, & Iulianum
 ad retractandum nuncio adhortatus esset, in conc. 15. To-
 letano biennio post explicauit, & absolutus est. *Vasens*
ex actis Concilij & Roderico Toletano.

H V M A N A.

Maula Arabum rex tertiam partem tributi omnibus
 remisit, eo sexto mense mortuo, regnum Arabum in Ma-
 roan & Abdalam diuiditur. Ex qua dissentione per 4.
 ferme annos regnum cædibus & bellis deformatur. *Va-*
sens.

Maroan, vt vires sibi contra riuualem comparet, Con-
 stantino Pogon, in annum tributum, auri pondo tria
 millia, seruorum honestorum & equorum totidem polli-
 cetur, quæ per nouem annos soluta sunt. *Idem & Isidorus*
Pacensis.

Floret bellica laude Terbellis Bulgarorum dux, cui &
 Constantinus Heraclij F. & Iustinianus Rhinotmetus
 tributarij fuerunt. *Suidas in Bulgaris.*

Bochanus Turca sub Iustiniiano Imperat. (hunc pu-
 to intelligi) Bosphorum expugnauit. *Idem in voce βοσπορος.*

c HIC PONTIFEX iuta Ecclesiæ Rom. in Episco-

porum cōsecratione, quæ Archiepiscopi sibi passim vsurpauerant, restituit. *Onuphrius.*

Fuit in pauperes valde liberalis, & apud Constantinum obtinuit, vt in Sicilia census, qui non sine onere à subditis exigebatur, penitus remitteretur. Scripsit libellum de Pallij dignitate. *Platerus, Honorius, Nauclerus gene. 211.*

Statuit, vt Roma. Pont. ab Ostiensi, Portuensi, & Veliterno episcopis in ecclesia Saluatoris ad Lateranum, cōsecraretur. *Volater.* qui mos durat etiam hodie, cum antea tantum duceretur ad Cathedram D. Petri, vt ei paulisper insideret.

Ioan. Bergomensis episcopus magnæ doctrinæ & sanctitatis vir. *Diac. lib. 6. cap. 3. Long.*

Theodoricus consilio Ebroini maioris domus synodum episcoporum cogit, in qua multos vt indignos priuat episcopatu, alios mittit in perpetuum exilium. *Sigeb.*

HUMANÆ.

An. 687. Abdala Saracenorum rex moritur, aut saltem regno expellitur. Iam Maroan fuerat eiectus ab Arabibus, offensis anno tributo, quod Pogonato pollicitus fuerat. *Vasav.*

Habdimelech Arabum siue Sar. rex pace cum Iustiniano in 10. annos confirmata, contra Mustar in Perside & Saidum in Mesopotamia an. 687. bellum gerit, & illis interfectis recuperat Persidem, deinde Mesopotamiam, Armeniam, Hircaniam. *Diac. 19. Beda de ratione temp.*

Facta cum Saracenis pace Africa à Iustinia. recuperatur. *Ibid.*

Iustin. anno septimo pacem soluit adiunctis 30. Sclauorum millibus cum duce Nebulo, & primo congressu vincit, sed Sclauorum duce pecunia corrupto, qui ad Arabas cum 20. millibus transfugerat, postea vincitur, vnde reliquos vna cum liberis & vxoribus præcipites agit in mare, in Nicomediæ sinibus. *Ibid.*

Sabbis patritius cognita Romanorū clade Armeniam Arabibus tradit, quibus etiam interior Persis nomine Cerasa, subiicitur. anno Iustiniani 8. *Ibid.*

Apud Francos bella contra Austrasiorum Regulos Martinum & Pipinum incitore Ebroino, Theodorico rege, in quibus primum enitere cœpit nomen Carolorū, quos posteriore sæculo reges & Imp. Francia habuit. *Blond. lib. 16. Dec. 1.*

Pipinus à Theodorico lacessitus, collecta Francorum exulim, manu vicit, & Maior domus per totam Franciam constituitur. *Thurhem Amilius.*

* CONON Pap. moriturus Clero & singulis vrbs monasteriis & sacris ædibus legauit pecuniam, quam coaceruarat. *Naucler. Gener. 23.*

Impetrauit vt Brutij, Lucani & Siculi multis oneribus lenarentur. *Plat.*

Tempore Theodati pontif. in clerum Romanum conscribitur, deinde ob doctrinam & virtutem. S. Susannæ presbyter cum titulo eius loci creatur, florente Beda ob religionem & sanctitatem Venerabili.

Gotbertus fertur fuisse primus princeps Christianus in Germania, & baptizatus à S. Chilliano, qui propterea vna cum Ditomanno & Colomano piis sacerdotibus transfossus est, per cognatos Gotberti. Conon Papa hos

Anni
christi

688

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro
secundo.

Constantinopoli Paulo ter-
tio.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant. &
Iustinian. 2. (iuxta alios 3.)
Iuniore an. 10. cogno. Rhinot-
meto, ab amputato naso, se-
ptuagesimo quinto.

CONCIL. Toletanum 13. an.
4. Eringij.

Schisma 6.

PETRVS Archipresbyter
Ro. ecclesiæ, sedit aliquot dies
in schismate contra Theodorum
Papam creatum: sed vtroque
exacto suffectus est Papa Co-
non.

85.

* CONON, siue CVNO
Thrax, ob vitæ probita-
tem dictus Angelic. Sab.
Enn. 8. li. 6. meni. 11. dies 3.

Vacat m. 2 d. 23.

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro 2.
Constantinopoli Paulo 3.

Principibus.

Iisdem Imp. & regn.

Abdemelec Saracenorū & Persarum Miramol. an. 20

Arma Æthiopiæ.

Eringio Hispaniæ trigesimo secundo.

CONCIL. Tolet. 14. episc. 17.

Schisma 7.

THEODORVS R. E. presbyter contra Paschalem R. E. Archidiaconum creatum PP. sedit dies aliquot, utrisque pulsus creatus est Sergius.

86.

d S. SERGIUS patria Antiochenus an. 13. mens. 8. dies 23. Vacat m. 1. di. 20.

Patriarchis.

Antiochia Alexandro 2.

Constantinopoli Paulo tertio, deinde Callinico an. 12.

Principibus.

Iustiniano 2. usque ad Leonem 2. siue Leontium Imp. ann. 3.

Abdemelec f. Muruam Saracenorum & Pers. Miramolino, an. 16.

Arma Æthiopiæ, mox Zittabana an. 12.

Partharito Ital. R.

Anni nundi

in Germaniam miserat. *Sigeb.*

Vuesphali hoc quoque tempore fidem amplectuntur, docentibus Eualdo Aldo, & Eualdo Nigro, tandem martyribus, *Fasciculus temp.*

Andoenus, qui & Dabo, episc. Rhotomagensis, natione Gallus, miraculis claret, Scripsit librum de anima Dagoberthi regis Fræcorum, scripsit etiam ad Rubertum episcopum Parisiensem vitam sancti Eligij episcopi Nouiomensis lib. 3. Quidam Andoenum vocant. Moritur ann. 690. *Vinc. lib. 23. 84. Trib. de Franc.*

HUMANANA.

690. Abdemelec siue Abimelec f. Muruam occisis Muhar & aliis tyrannis solus regnavit ann. 16. cum antea in Syria regnasset 21. an.

Leontius imperiū inuadit an. 3. quo expulso Tyberius 3. ab exercitu eligitur, mens. 7. sed paulò post Iustinianus restituitur an. 6. duobus istis è medio sublatis.

hic PP. QUATVOR festis Annunciationis, & Hypapariæ Domini, Natiuitatis, & Assumptionis B. Mariæ virginis, litanias assignauit, & statuit, vt inter communicandum, Agnus Dei, &c. cantaretur à Clero. *Sigeb. in Chron.*

In Sacratio magnam portionem ligni Dominicæ crucis reperit, quæ in Basilicam Constantinianam translata adorari cœpit. *Regino lib. 1.*

Rauennatis exarchi suppetiis sese contra Zachariam protospatarium, à Iustiniano missum, tuetur. *Diac. lib. 6. c. 4. de Longob.*

Bella ciuilia inter Longobardorum principes. *Blond lib. 10. dec. 1.*

Saxonum quidam fidem Christi suscipiunt. *Plat. Nemppe insula Vecta, quæ sita est contra medium Australium Saxonum & Geuifforum interposito Pelago, cum Cedualda Geuifforum rege, qui quartam partem regionis eius sacerdotibus tradidit. Beda lib. 5. c. 7. hist. Eccl.*

Sergius eum Romam profectum baptizauit. *Ibid.* vbi moriens omnes suas opes in diuinum vsum testamento erogauit. *Bonsin. lib. 8.*

Misit Vuillibrodum ad Frisonum gentem conuertendam, *Plat.* alios ad Anglofaxones. *Idem.*

Eualdus Albus & Niger apostoli Saxonū in Saxoniam proficiscentes altare portatile, aliâque vascula semper secum tulerunt. *Ibid. cap. 11.*

Gothi anno 693. ab Arrianismo liberati ad veram ecclesiam reuertuntur. *Sigeb.*

Adelhelmus Anglicus scribit varia, & epistola ad Ethernuntum Occidentalium Anglorum regem Anglos reprehendit, quod non imitarentur Romanam de Paschate celebrando consuetudinem.

Cedualda siue Codialdus Saxonū rex Romæ moriens, omnes suas fortunas in diuinum vsum ex testamento erogauit. *Bonsin. lib. 8.*

Pipinus Rabadum Phrysiarum ducem vicit & Villebrodum genti episcopum dedit an. 694. *Sigeb.*

Iudæi, qui in Hispania superioribus regum temporibus baptizati fuerat, an. 694. non solum Christianismum maculant, sed & contra regem Egicam, regnūque conspiciunt, vnde omnibus suis rebus nudantur, cum vxoribus & filiis per cunctas Hispaniarum prouincias disperguntur, & seruituti perpetuæ subiiciuntur. *E. Conc. 17. Tol. c. 8.*

Liberi eorum à septimo anno nutriendi Christianis traduntur & in matrimonium dantur, ne infidelium patrum semitas iterare possent. *Ibid.*

HUMANANA.

Egica ter cum Francis varia victoria pugnat. *Lucas Tudenfis.*

Iustinianus cum patriarcham & alios ciues Constantinopolitanos trucidari mandasset à Leontio per infidias captus, naso priuatur, & ad Chersonam relegatur, cum an. imperasset 10. *Diac. lib. 19. an. 696. Sigeb. In hoc Heraclij progenies defecit. Pomponius latius.*

Successit Leontius ann. 3 quo tempore Africa, quæ sub Imperatorum Orientis iure à Iustiniano magno, capto Vandalorum rege Gilimere & Vandalis ad internecionem cæsis, omnis imperio Orientali restituta fuerat ab Arabibus, Saracenis eripitur, & ab eis ad nostra vsque tempora in plures regulos distincta possidetur. *Onuph. in Rom. imperio.*

Exercitus à Leontio deficit & Absimarum Imp. designat, qui Leontium, Constantinopoli per prodicionem occupata, naso priuat & in monasterium concludit, *Ibid. Zon. tom. 3.*

Anni
christi

689

702

Theodorico Francorum, undecimo, Clodoueo 3. (sive iuxta alios Ludouico 2.) anno 4, & Hildeberto an. 18. per success.

Hispania Egica, an. 15.

An. 684. Conc. Tolet. 15. Episcoporum 61.

An. 693. Tolcianum 16.

694. Toletanum 17.

ANNVS Dom. DCC. quo Arabes incipiunt inhiare Hispania

& Occidentalibus Europa regnis, donec intra 12. aut 14. annos traiecto freto Gaditano eam fere totam subijcerent, illic diu regnantes, regia sede nunc Corduba, nunc Toleti constituta.

SEPTIMO seculo continuata est doctrina ab hæreticis impugnata. *Missæ Seueri Alexandrini, Isidori lib. de diuinis officiis, Moxarabum, Ioannis Cesar augustani de Eccl. officiis. Veritas, Eucharistiæ, sacrificium, Transubstantiatio. Casarius hom. 5. Isidorus lib. de Officiis, citato August. lib. 6. Originum, cap. 18. Seuerus Alex. patriarcha in Liturgia. Primam iustificationem esse ex mera gratia. Concilia Toletana 6. 7. & c. huius Centenarij. Cas. hom. 38. Iustificationem conseruari, & augeri bonis operibus. Cas. hom. 2. 4. 12. 15. 16. 18. 23. 26. 34. 35. 38. Isidor. lib. 2. de summo bono cap. 2. & 5. libr. de Numero tract. de tribus. Adelmus epist. ad Gerunium reg. Concil. 4. Tolet. cap. 5. Baptismi effectus, necessitas, aliena fides, ceremoniæ. Conc. Tolet. 4. cap. 5. Concil. Tolet. 11. & 12. Isidor. de summo bono, cap. 23. lib. 6. Originum, sive Etymol. cap. 18. Seuerus Alex. de ritibus Baptismi & sacra Synaxis. Claues, Absolutio. Isid. lib. 6. Etym. & alib. Confirmatio, Chrisma, & alia sacramenta. in precibus sive rituali S. Seueri Alex. Isidor. lib. 6. Orig. sive Etym. cap. 18. Preces pro mortuis, Purgatorium. Isid. lib. de officiis, Sacrificium pro defunctis ab Apostolis primo traditum demonstrat illic dimittenda esse peccata & purgatorio igne purganda. Ioan. Eleemosynarius apud Vincentium lib. 22. cap. 110. Missæ Moxarabum. Casarius Arel. lib. 1. & 1. col. 3. prolixè Simon Metaphrastes in historiis Sanctorum. Seuerus Alex. in Liturgia & aliis eius precibus. Iulianus Toletanus lib. 1. Prognosticon, cap. 20. 21. & lib. 2. c. 10. 19. 20. 21. 22. Pœnitentia & eius partes, Cas. homil. 1. 6. & cap. Isidor. lib. 2. de summo bono c. 13. & lib. 6. Orig. cap. 18. Cabillanense concil. cap. 8. & c. Inuocatio & auxiliæ sanctorum. Missæ Moxarabum. Liturgia S. Seueri Patriarchæ. Simon Metaph. in Sanctorum histor. Ildelphonsus de virgine, Concil. Cabillonense Constantinus Imp. tom. 2. conc. pag. 402. Isid. de officiis & passim alibi. Imagines in sexta Synodo œcumenica ann. 682. Constantinopoli habita, citamè Polyd. Virg. lib. 6. cap. 13. e quibus item reliquorum capitum fidei confirmatio prolixè deduci potest. Cetera ydem & ceteri huius sæculi scriptores prolixè confirmant, vt satius sit lectores ad eorum opera remittere. De quo contra se testimonium ferunt Centuriatores cent. 7. cap. 2. de loco & propagatione Eccles. col. 23. sparsim, ca. 3. de Persecutione & tranquillitate Eccles. sparsim, col. 45. cap. 4. de Doctrina, ex professo col. 108. quæ hanc continet inscriptionem, Inclinatione Doctrina complectens peculiare & incommodas opiniones, stipulas & errores doctorum & col. seqq. cap. 5. de hæresibus sparsim, colum. 121. prout ipsi sunt cordi. Per totum cap. 6. de ceremoniis & ritibus Ecclesie colum. 133. & seqq. Per totum cap. 7. de Politia &*

Gubernatione Eccles. cap. 8. de Schismatibus, cap. 9. de Synodis col. 251. per totum fere cap. 10. de do-

cloribus col. 4. & seq. sparsim de martyribus, de Miraculis. Huc facit, quod ex instituto multi hac tempestate scripserunt de hæresibus, item contra Tetradas, Mahometem,

Lampetianos, Iconomachos, & alios, quorum erroribus isti imbuuntur. Adde totius huius centurie Synodos. nam hæ contra istos planè

militant. Adde & historicos. Nam etiam hi

cursum Eccles. secundum nos tunc

fuisse declarant.

OCTAVVM
SÆCVLM.

87.

e M. IOANNES 6.
Græcus ann. 3. mens 3.

Vacat m. 1. di. 19.

Patriarchis.

Antiochia sede vacante

ann. 40.
Constantinopoli Callinico.

Principibus.

Absimaro, Tiberio 3. ann. 7.
Imp. septuagesimo septimo.

Abdemelec Persarū & Sa-
racenorum Miramolino.

Iacob Æthiopiæ an. 4.

Chuniberto Ital. Reg.

Hildeberto Franc. R. decimo
tertio.

Egica H. sp. trigesimo tertio,
deinde Vitisa ann. 7.

88.

f IOANNES 7. Græ-
cus an. 2.

mens 7. dies 17.

Vacat m. 3.

Patriarchis.

Antiochia vacante sede.

Constantinopoli Callinico
deinde Cyro an. 6.

Anni
mundi

VIDAM scribunt hunc Martyrio obiisse.
Fascicul. temp. Multo ære ab Hifulpho Be-
neuentorū duce abductos plurimos Chri-
stianos è Campania redemit. *Regno lib. 1.*

Palmerius in Chron. inter hunc & Ser-
gium collocat Leonem quendam Pontificem Rom.

Anno 702 mortuo Alexandro secundo sedes Antio-
chiæ vacat an. 40. Saracenis comitiâ prohibentibus vsque
ad 742.

Haymo & Strabus fratres doctissimi. *Sigeb. Plat.* qui &
Bedæ fratres habiti sunt. *Volater.* Trithemius eos facit re-
centiores annis multis.

Beda Chronica scripsit ab orbe cond. ad an. 700 vsque.

Monachorum institutor factus multos post se reliquit
doctissimos discipulos, qui docendi ad tempus tenuerunt
officium. Nam hinc deinceps laudabilis illa in Anglia
cœpta consuetudo in singulis penè monasteriis per alias
prouincias fuit, habere scholas, quibus non sæculares
homines, sed Monachi moribus & conditione præficie-
bantur ornatissimi, vel de alio monasterio euocati quan-
do apud domi non habebatur, qui non solum in diuinis
litteris, verum etiam in humanis & sæcularibus eruditif-
simi haberentur. Sic Sigebertus Gemblacensis mona-
chus multo tempore in cœnobij Sancti Vincentij Me-
tensi monachorum præceptor, sic Strabus monachus
Furdensis in Hirsfeldio, Notgerus S. Galli in Stabulano,
Albinus monachus Anglicus in Fulda, Milo S. Amandi
in Corbeia. *Trithemius in Chro. Hirsang.*

704. Frisij bello à Pipino seniore cum Rabodo eorum
rege subacti cum adhuc idololatræ essent, Christianos sa-
cerdotes audire coacti sunt.

Valafridus carmine & prosa illustris. *Trithem. Hedio. li. 6.
c. 22. hist. Ecclesiast.* Benedictus Biscopius, Egbertus *Sigeb.*

HVMANA.

Primus dux Venetorum sub Absimaro an. 703. electus
est Paulus Anazar Heracliensis, anno ab vrbe cond. 252.
Christophori Gradensis consilio & suafu. *Sabel. Ennead.
8. lib. 7.*

Egica Vitifam filium in Gallicia oppido residere vo-
luit, quasi esset Sueuorum rex, ipse verò Gotthorum.
Vasens, Lucas Tudensis.

f CELEBRATVR ædificandi, sacrandi, & ornandi
templa & cœmeteria studio.

Arithbertus Rex Longobardorum Alpes Cotthias iam
dudum collatas vsque ad Genuam S. R. E. sed multis annis
à Longobardis rege Rothari occupatas, huic pontifici re-
stituit, diplomate aureis litteris scripto. *Guil. Nang. Blond.
10. dec. 1. Beda, qui ista vivebat ætate, lib. de rat. temp.*

Saracenorum 200 millia cæduntur in Syria ab He-
raclio Absimari Imp. fratre. *Sabell. Ennead. 8. lib. 7. Diacon.
lib. 20.*

HVMANA.

Ægyptij sub Tyberio ab imperio recedunt & regem,
qui Caliph dictus est, eligunt. *Gassarus in epitome. Sara-*

centi Lybiam & Africam planè occupant, cum à Bellifario primi Iustiniani duce recuperata, Vandalis expulsis, annis 170. Romano imperio paruisset. *Plat. in Ioanne sexto.* Paulò post sub Iustiniano 2. Arabum principes Vlid. Syriam, Masalmas Tyrannium urbem, Abas Romanæ multa oppida, Muctan Ciliciæ vrbes expugnant. *Diocletia. lib. 20.*

Iulianus Tingitanæ Mauritaniæ præfectus ob stupratam filiam à Roderico Hispaniæ rege, Saracenos in Hispanias immittit. *Io. Gothus lib. 16. cap. 27.* Qui paulò post Rodericum cum filio occident, vtrinque 70000. hominum intereuntibus. Regnum autem illic instituent diuisum in tria, Cordubanum, Hispalense, & Carthaginense nouum, ibique Vuestgotthorum regnum extirpabunt, (cum ante 346. ab Hannis ex Scythia eiekti ibi, ann. 256. domipati essent,) Leonis Imp. tertio Christi 720. *Ibid. & Sigeb.*

Remansit Vuestgotthis Aquitania, sed post decem annos inde per Carolum Martellum expulsi sunt.

Astures & Cantabri, in Galicia, vt olim contra Gothos, ita nunc quoque contra Saracenos se tutati sunt, nouo rege creato Pelagio. *Rimus de reg. Hisp.*

Ira Saraceni, dum Imp. & principes Christiani inter bellis inter se pugnant, Africam & totam Hispaniam (exceptis solis Cantabris & Asturibus) quam circiter 800. an. tenuerunt, duce Abdimara, occupabant. *Nanch. Blond. lib. 10. Dec. 1. Emil. lib. 1. Plat. in Ioanne 6.* Sigebertus id accidisse ait, sub Greg. 2. Eam calamitatem Beda prædixit & versu deplorauit, reges Christianos principèsq. adhortatus ad bellum contra istos Dei hostes suscipiendum. Prædicens etiam Romani imperij imminentem ruinam, & Saracenorū in Gallias irruptionem. *Platin.*

* VITISA REX Hispan. flagitiosus pontifices veritus, ne ob suas libidines & supra populum à se abalienarent censuris ecclesiasticis, edixit, vt quot quisque sacerdotum vellet aut posset, vxores vel concubinas domi aleret, nève constitutionibus pontificiis obtemperaret. *Vassans è Luca Tudensi, & Roderico Tolet.*

Per speciem pacis omnes ciuitates Hispaniæ præter Toletum, Legionem & Africam muris nudauit, metum alicuius rebellionis conscientia suggerente. *Idem.*

Ecclesiæ priuilegia & prærogatiuas violat, Iudæos reuocat, & eos maioribus immunitatibus, quam quibus Ecclesia gaudere solet, donat. *Idem.* His gradibus deuolutum est regnum ad Saracenos. à Roderico regno orbatus Cordubæ miseram vitam traxit. *Idem.*

Saraceni siue Arabes in Armeniam sese magnis copiis infuderunt. Iustiniano aliquoties fœdera rumpente, magnam stragem inter Christianos ediderunt.

Damasci quoque Vlid rex Arabum Christianorum templum diripuit, & vetuit in posterum scribi codices Græcis literis, sed tantum Arabicis. *Diac. lib. 20. rerum Rom.*

Picti ad Catholicam Paschatis obseruationem sub Naitano rege adducuntur an 709. *Sigeb. & Bed. lib. 5. hist. c. 22.*

Denique per hoc sæculum fides proficit & deficit pro diuersitate locorum. Iam Ægyptus & Africa à Saracenis vastatæ sunt, & ecce quasi fides volasset, ad populum paganum peruenit. *Fascic. temp.* Nam regiones & insulæ Europæ & Asiæ Boreales, vt audies, religione imbui late incipiunt.

Anni
Christi

Anni
mundi

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Abdemelec Saracenorū & Perfarum Miramolino, deinde Vlich. an. 7.

Hispaniæ Vitisa. an. 7.

89.

707 * SISINIVS siue Zosimus, siue Sosinus, siue Sigenius Antiochenus Syrus, dies 20. 4793

707 Vacat men. 1. di. 18. 4793

Patriarchis.

Antiochiæ vacante sede.

Constantinopoli Cyro.

Principibus.

Justiniano 2. imperium recuperante an. 6.

Jacob Æthiopiæ:

90.

g CONSTANTINVS
Syrus ann. 7. di. 20.
Vacat m. 1. di. 10.

Patriarchis.
Antiochiæ vacante sede.

Constantinopoli Cyro, dein-
de Joanne. sexto Monothe-
lita & Iconomacho an. 2.
mens. 6.

Principibus.

Iustiniano 2. septuagesimo
septimo. Philippo seu Phi-
lippico Bardanio, siue Bar-
desane Monothelita, & Ico-
nomacho an. 2. Imp. septua-
gesimo octavo.

Ulid. Saracenorum & Per-
sarum. ann. 9.

Iacob Æthiopia, deinde
Constantino. an. 28.

Ariberto Ital. Reg.

Hildeberto Franc. rege
decimotertio, & postea Clo-
doveo 4.

Roderico Gotthorum re-
gum in Hispania postremo
& trigesimo quarto an. 4.

CONCIL. Romanum pro
imaginibus retinendis contra Philip-
picum primum Imperatorem Icono-
machum, qui & excommunicatur.
Abbas V'sperg.

Anni
mundi.

4793

4800

HUMANANA.

In angulo Italiæ circa forum Iulium Istri seu Slavi in-
cursionem an. 706. faciunt. Sigeb. Sabel. Ennead. 8. li. 7. A Pen-
nonie duce foro Iuliano tandem vincuntur, & postea pax
cum eis agitur. Diac. lib. 6. Long. cap. 3.

Iustinianus adiutus Bulgaris imperium recuperavit,
Leontium truncatis naribus in monasterium inclusum,
& Absimarum per forum vinctos duci iussit, & prostratis
coram se colla calcavit, deinde eis capita præcidit.
Zon.

g HIC PP. STATUIT ne populus Romanus Philip-
pici hæretici Imperatoris nomen, aut chartam aut figu-
ram de more susciperet. Vnde nec eius effigies in eccle-
siam introducta est, nec nomen ad Missarum solennia
prolatum. Diac. lib. 18. Bed. de temp. Zona. tom. 3. Liberalis
in pauperes fuit & in fame trienni Romæ infinitos aluit.
Sigeb.

Iustinianus Imper. de peccatis suis pœnitentiam agens
Constantinum Rom. Pontificem in Nicomediam ad se
vocans honorifice suscepit ac remisit: quem prostratus
humo pro suis peccatis intercedere rogans, absolutio-
nem & communionem consecutus (Beda de ratione temp.)
eius pedes primus Imperatorum exosculatur, & cuncta
Roma. Eccles. privilegia renouat. Diac. lib. 18. Plat. Blond.
lib. 10. Decad. 1. Emil. lib. 2. Supplem. Chron. Volumen
quod contra Romanæ ecclesiæ ritum scripserat ad Ioan.
pontif. corrigendum vel etiam delendum destinavit:
Sigon. lib. 2. Italia. Constantino pont. cuncta Ecclesiæ pri-
uilegia & donata renouavit. Bed. lib. 2. de Rat. temp. Rhegino
lib. 2.

HUMANANA.

Iulianus Roderici præfectus in Tingitana prouincia
ut se de rege vindicaret, quod ipsius filiam virgisset,
Saracenos ex Africa euocat. qui eam nuper post sub-
actam Ægyptum occupauerant. Ioan. Mag. ultim. libr.
cap. 30.

Ann. 708. iuxta Rodericum Toletan. iuxta alios 713.
Muza Africæ præfectus iussus ab Vlich Saracenorum &
Perf. Imperatore (Miramolinum ipsi vocant) 12. millia
Saracenorum Iuliano dat, duce Tarif Strabone, qui Hi-
spalium muris nudatam, & aliquot vrbes diripit, simul cum
tota Bætica & Lusitania. Paulò post dum alij affluunt, &
per octo dies esset pugnatum, vniuersa Gotthorum nobi-
litas cecidit, & tota Hispania in ditionem Saracenorum
venit ad Pyrenæum vsque, præter Astures & Cantabros,
id est, Galliciam. Vasaus Paul. Amaliv. biennij spatio.
Quo bello ceciderunt vtrinque 700. hominum millia.
Ibid. Ioan. Mag. qui & post an. 714. contigisse ista scribit.

Bellazim Muzæ filium illic regem præficiunt, diuque
regnant regia sede nunc Cordubæ, nunc Toleti con-
stituta.

Tria paulò post constituunt regna Primum Cordubæ.
alterum Hispali, Tertium apud nouam Carthaginem vs-
que ad Ferdinandum tertium, qui ann. 1216 Toletum, Cor-
duba, multisque aliis recuperatis Saracenos in Baticam
compulit, id est, Granatam & Malacam, quæ prius sub
Cordubæ regno fuerant. Vnde etiam eiiciuntur an. 1492.
à Ferdinando ultimo. Ibid. Ioan. Magnus.

Iulianus Barbaris prodicionem laudantibus, non pro-
ditorem, miseram mortem in vinculis obiit, vxore eius
lapidibus obruta, & filio è turre Septemsi præcipitato

Vasæus è Ferd. Natio.

h BLONDVS nominat hic Stephanum quendam 2. Sed eruditè refutatur à Nauclero gener. 24. conuenienter Bedæ, Diacono, Adoni, Sigeberto & act. 1. Nicenæ secundæ.

Instituit, vt in Quadragesima feria quinta ieiunium & missarum solennitas fieret. *Sigeb.*

Sub Sergio Papa Romanæ Bibliothecæ fuerat custos. *lib. Pontif.* Vtraque lingua eruditus. Quin & aliquot libros scripsit.

A liberalitate in reparandis publicis ædificiis, mœnibus, & templis, à castitate, sapientia, sanctitate commendatur. *Marianus. Bergomens. & alij.*

Ecclesiasticorum dogmatum fortissimus propugnator. Eius tempore Tyberis se per urbem infudit magna eius pernicie. Extant aliquot eius epistolæ ad Thuringos, Saxones, Germanos, qui propter paganos fidem deseruerant.

Leoni 3. Imp. factas imagines tollenti Italicum Imperium, quod de Longobardis supererat, eripuit ann. 729.

Orientalibus destitutus auxiliis à Carolo Martello Pipini iunioris postea regis patre opem contra Longobardos Romam vexantes obtinuit. Quæ res semel cœpta, cum Longobardici regni excidio finiit. *Anastas. Biblioth. Diac. lib. 6. cap. 11. & 13.*

Germano Constantinopolitano Græcè scripsit de processione Spiritus sancti è Filio, eam comprobans ex Ambrosij, Augustini, Hieronymi & aliorum Latinorum patrum monumentis. Quasi erroris per Photium deinceps in apertum erupturi semen tunc aliquod esset in Græcia. Vt etiam è Damasceno, qui huius Germani collega fuit, colligi potest *lib. 1. Orthod.*

Gnosimachi non modo profanam, sed & dininam omnem eruditionem superuacaneam esse docent. *Damas. lib. de heres.*

Artemius Imp. Romano pontifici per literas & legatos denuntiavit se Catholicam fidem & sextæ Synodi decreta amplecti. *Diac. lib. 20. Rom.*

Germanum præfulem Cizici Constantinopolim transferti procurauit. *Ibidem.*

Post imperium trium annorum sacris initiatur.

Theodosius cum annum vnum imperasset, Leoni Isauero volens cessit.

Leo Imp. cum duobus consecutis Const. Copronymo & Leone Iuniore, sanctis imaginibus bellum indixit, unde tristes turbæ in Ecclesia exortæ sunt. Nam Oecumenicum professorem in Constantinopolitano collegio, cum duodecim collegis, quod nolent approbare suam sententiam de delendis imaginibus vna cum libris noctu igni subiectis combussit. *Zon. tom. 3.* Et multos clericos & laicos afflixit. *Diac. lib. 21. Rom.*

Bezer patricius, qui Leonem inflammauerat, vt contra imaginum propugnatores sæuiter, ab Artabaldi exercitu hasta traicitur. *Diac. lib. 22. Rom.*

Gregorius ergo pont. Leonem anathemate ferit, monet omnes orthodoxos ne eius mandato pareant, vestigalia Italos ei dare verat isto cum Francis fœdere. Ita deserto Imperatore ob peruersam illius opinionem, pacem cum Francis fecit, cum prius sæpe dedisset operam, vt eum per literas ab odio Dei reuocaret. *Zon. tom. 3.*

Germania inferior prædicationibus S. Bonifacij (vul-

Anni
Christi

Anni
mundi

91.

714 h GREGORIVS 2. 4800
Romanus an. 16.

730 mens. 9. dies 11. 4816

Vacat men. 1.

Patriarchis.

Antiochiæ sede vacante.

Constantinopoli Joanne sexto Menothelita & Jconomacho, deinde Germano confessore, an. 14. mens. 5. di. 7.

Anni
Christi.

714

Principibus:
Philippico Bardanio septua-
gesimo octavo.

Anastasio 2. cogn.

Artemio an. 3.
Theodosio Adiramiteno
an. 1.

Leone 3. I sauro Iconomacho
an. 24. ex ordine successionis
Imp. Orient.

730

Anni
mundi.

4800

gō Vvnefris missi à Pontifice Rom. fidem Christi reci-
pit & ille Bonifacius fit primus Archiepisc. Moguntinus
Plati Sigeb. Sabell. Ennead. 8. lib. 7.

Quidam Syrus multos Iudæorum seduxit, dū se Chri-
stum falso assereret, an. 722. *Plat. Diac. lib. 21.*

Vvestphalia & Phrisia regiones per S. Vvilibrordum
auspiciis Martelli fidem Christi suscipiūt. *Sabell. Ennead. 8.*

Philippicus Imp. ob hæresim & persecutionem Or-
thodoxorum breuitate Imperij & cæcitate multatus est.
Diac. lib. 20. Zon. Tom. 3. Factus Imperator ab exercitu ad-
uersus Chersonem, qui à Iustiano defecerat, missio; Iu-
stinianum & eius filium Tyberium ab ara abstractos in-
terfecit.

Quidam Tyberius in Tuscia se imperatorem venditat,
sed Greg. 2. missis copiis eum occidit, & caput Constan-
tinopolim mittit. *liber Pontif.*

HVMANA.

Saxones duce Cerditio circa hoc tempus in Britan-
niam, quæ postea Anglia dicta est, veniunt. *Gassarus in E-
pitome.*

Terram Matuariorum deuaftant. *Ado et. 6.*

In Romano Imperio apud Constantinopolim Impe-
ratores quidem erant, sed ipsi intestinis pariter, & exter-
nis, præsertim Saracenicis bellis attriti, parum valebant.
Quare in Italia depositis Exarchi magistratibus singulæ
ferè ciuitates sibi proprios duces crearunt, arque ita sub
decem dynastis Exarchatus durauit an. 175. *Sabell. 8. lib. 8.*
Blon. lib. 1. Dec. 2. Platina 170. sub Stephano. Hinc deinceps
multa & diuturna Itatorum inter se & cum Græcis bella,
vsque ad Pipinum & Carolum.

Sic etiam in Francia reges erant, sed parum auctori-
tis in administratione regni habebant. *Vsperg. in Chronico.*
Ortho. Phrising. lib. 5. 16. Eam vehementer affuixerunt bel-
la Caroli Martelli cum regibus Francorum Raginfredo
& Chilperico, & Saracenis ab his in auxilium accersitis.
Ado. et. 6. Ab an. 718. ad 739. Sigeb.

Annis 718. 719. 720. Saraceni in Thraciam duce Zule-
mone cum classe 300. nauium traiciunt. *Sabell. Ennead. 8.*
lib. 7. aut octogintarum. Diaco. 21. aut mille. Blond. lib. 1.
Decad. 10. aut trium millium, Cuspinia.

Mafalmas etiam cum exercitu per Abydum irrumpit,
& postea Gizid ex Africa naues 360 adducit Constanti-
nopolim obsident triennium reliquis in Thraciam &
Bulgariam excurrentibus, vt qui de toto Rom. imperio
subiiciendo animos sumpserunt, sed diuinitus igne,
frigore, fame, tempestate atque grandine repressi
sunt, vt quinque duntaxat naues in Syriam euaserint.
Idem.

Dignitas Exarchatus in Italia occupata à Longobardis
extringuitur, cum viguisset annos 164. *Nauch. Blond. lib.*
10. Dec. 1.

Haumar anno 3. Imp. 6. Domini vero 720. in Chri-
stianos seuit. *Sigeb. Imperatorem, per literas hortatus, vt*
Mahomeris legē amplectatur, paulo post moritur. *Diac.*
21. Rom. Hoc mortuo Gizid in Perside affectat domina-
tum, sed alter Gizid legitime in regem electus, per Mu-
salman, tyranno interfecto, Persidem recuperant ann. 4.
Leonis. Ibid.

4816

Anno post quarto Gizid. Iudæi cuiusdam consilio, e-
licto imagines Christi & sanctorum, quæ in Ecclesiis pal-
tim in honore erant, propter doctrinæ Christianæ me-
noriæ tolli jubet. *Ibidem.*

Pergamenses obsessi à Saracenis à Magis persuaden-
tur ut mulierem gravidam inciderent, & ex fœtu eius co-
cto dexteris manicis cruore tingerent. At proterea nõ
sunt potiri victoria, sed in isto Dei iudicio victi interfecti-
que sub Theodosio. *Diac. lib. 20.*

Saraceni ob Constantinopolim obsessam & Thraciam
vicinasque regiones vastatas fame & peste (quæ 300. ho-
minum milla absorpsit) puniuntur, & à Bulgaribus ad 22.
millia cæduntur, & gradine ignea cælitus in mare demis-
sa nauibus exuti sunt, solis 10. saluis quarum quinque in
Syriam venerunt, quinque à Christianis captæ, Dei om-
nipotentis vindicem manum annuntiauerunt, primo
& secundo anno Leonis, an. 719. *Diaconus libro vigesimo
primo. Sigeb.*

Anno 717. Pelagijs è regio Gotthorum sanguine,
post annos scilicet quatuor ab Hispania Roderico regis
repta rex à Christianorum reliquijs apud Asturas, Le-
gionem, Castellam electus, primo civitatem Legionis
recuperavit, & nonnulla oppida, & sic Asturam, Legio-
nisque rex appellatus est. *Ruius, Tarapha, Vasius.*

Dimissis Gotthorum insignibus cepit Leonem rubrum
in area candida, quo reges Legionenses hodie vtuntur.
Vasius.

Ab hoc sine vlla interruptione deducitur Philippus,
qui hodie regnat, seruatâ perpetua serie è patre in filium
vel filiam nepotem vel cognatum. *Idem.*

Sic qui iuga montis Pyrenæi, salutis ergo, se recepe-
rant Garsiam Ximenium è Gotthico genere regem Su-
ptaborum creant, à quo reges Navarræ & Aragoniæ de-
scendunt. *Idem.*

Hic cum 60. equitibus tantum multas strages in Sara-
cenos edidit, magnamque Navarræ partem restituit per
annos 42. Eius successor Garsias Enpicus à Pampelone ci-
uitate, quam Mauris ademit, se regem Pampelonen-
sem appellavit. *Idem.*

Interim Christiani in Hispania viuere permitti tribu-
tarij Mozarabes dicti sunt, quasi mixti Arabibus. Inter eos
flouere Urbanus Toletanus, Frodoarius Accitanus, E-
nantius & Io. Hispalensis. Durauit hæc libertas vsque
ad Almoadam (Arabum genus est) in Hispaniam adue-
tum, qui nullos Christianos inter suos viuere passi
sunt & regnare cœperunt tempore Alphonfi 7. sub an-
no 1100.

724. Carolus Martellus Pipini senioris è pellice filius
in vniuersæ Franciæ concilio non modo magister equi-
tum, sed & princeps Francorum salutatur.

725. qui erat à tuba sta Hispania decimus Saracenos ab
Eudone Aquitanix duce, ductu regis Abderamæ ex His-
pania euocatos & capta Burdegala Ecclesias & omnia
loca vastantes ad Pictauum vsque, ad 400. millia mactat.
Athmam denique & Amorheum Saracenorum reges
profligat. *Diaconus.*

Tunc Eudo Carolo reconciliatus eorum superstites
ad internecionem delet. *Sigeb. Sabell. Ennead. 8. lib. 7. E-
milii lib. 2.*

Zizich Arabum Miramolius siue Imp. Adham fi-
lium Melic misit in Hispaniam, qui & Abraham, vbi

Anni
Christi.

714

Anni
mundi

4800

*Vlid Arabum & Sarace-
norum, deinde Zuleima an.*

3.

Omar an.

2.

Zizith, siue Hirid. 2. an.

4.

Isham an.

20.

Constantino Æthiopia.

Ariberto Italia reg.

*Clodoueo 4. siue Dagoberto
2. an. 4. & duobus interre-
gni.*

Chilperico 2. an.

5.

*Theodorico 2. Cala an. 15. per
ordinem Franc. Regib.*

*Rodorico Hispaniæ trigesimo
quarto ultimo, deinde Reli-
quiarum primo rege S. Pe-
lagio, an.*

16.

730

4816

Anni
Christi.

Anni
mundi.

CONC. Londinense pro Imaginibus.

CONCIL. Augustanum apud Vindelios pro confirmanda fide. Monst.

92

i. GREGORIVS. III.

Syrus, an. 10.

mens. 8. dies 24.

Vacat dies 8.

Patriarchis.

Antiochie sede vacante.

Constantinopoli, Anastasio Ionomacho, an. 24.

regnat an. 2. mens. 6.

Eodem tempore Arabes Pyreneos transgressi Galliam Gothicam Vexant, & capta Narbona Tholosam obsident, duce Zama, cui à Gallis occiso Abderamenem sufficiunt, donec à Miramolino dux mitteretur. *Chronica regis Alphonsti. V. asaus.*

Zizith Miramolino succedit Iscan, qui in Oriente magna iussit. In Occidente pauca deditus accumulanda pecuniæ. Mittit Isabeam in Hispaniam, cui successit Abderamenes, ab Eudone cum 400. Saracenorum millibus euocatus & profligatus, ita vt ad Turonensem ciuitatem 375. millia caderent, Christianorum autem mille quingenti tantum desiderarentur. *Carol. Martellus episc. ad Stephan. 2. V. asaus.*

An. 724. Iudæi Laodicenses Izitho Arabum principi persuadent, vt imagines aboleant. *Sigeb. Diac. lib. 21.*

Coacti Iudæi à Leone Isauro, postquam à Pseudochristo Syro fuissent decepti, baptizantur quidem, sed in contemptum Baptismi, se denuo abluebant, & ad Sacramensam accedere iussi se alio genere ciborum contaminabant. *Ibid. Diac.*

An. 729. Cazari seu Turcæ duce Humo Chaiani filio in Mediam & Armeniam irrumpunt & Gradacum Arabum prætorem trucidant cum toto eius exercitu. *Ibid. Diac.*

Anno seq. Masalmas Perfarum Regis dux, cum Humo congressus, fuga per Cazariæ montes elabitur, & in Capadociam rediens Crusianum castrum dolo capit. *Ibid.*

Anno 722 in Turciam mouerat, sed à Caspiis portis metu pedem retulerat. Inde mali origo. *Ibid.*

Iuo Rex Angliæ ex singulis ædibus in tota Anglia singulos denarios Pontifici attribuit. ann. 727. *Chron. Angl.*

i GREGORIVS Tertius Leonem imperio & communionem fidelium priuat ob hæresim. *Plat. Sigeb.* Leo vicissim tributa quæ ad patrimonium Ecclesiæ pertinebant, in Sicilia & Calabria, publico fisco ascripsit. *Diacon. lib. 21. Rom.*

Græcè & Latine doctus omnes Psalms memoriter tenebat. Reliquit epistolam ad Bonifacium in Germania legatum.

Munus legendi & docendi S. literas, item concionandi per se obiit. *Plat.*

Ab animi magnitudine, quæ nec minis nec gratia fragi potuit, mansuetudine, sapientia, liberalitate in pauperes & captiuos laudatur ab historicis.

An. 734. Beda venerabilis Anglus monachus, Geofridi Bernicij & Ioann. Eboracensis Græcè & Latine docti discipulus moritur. Acca, qui bibliothecam Græcis & Latinis scriptoribus Hagustaldi instruxit, Tobias Roff. Sancti Hubertus, siue Guthbertus, & Herminus Episcopi. *Sigeb.*

Florent Indocus, Adrianus, Theodorus, Vilibrordus in Anglia sancti monachi. *Sibeg.*

Aegidius in Gallia, etsi Athenis in Græcia natus, qui & scripsit de pulsu librum vnum & de venis alterum *Bergo. lib. 10. Volater. lib. 21.*

Germanus Patriarcha Cōstant. se sponte abdicat, quod noller Pseudosynodo Const. contra imagines subscribere. *Diac. lib. 21.*

Arriana hæresis repullulat in Hispania. *Volater. quam*

Alphonfus rex Galliciae funditus an. 736. extirpauit, unde nomen CATHOLICI sibi & suis posteris meruit. *Ritus.*

Ioan. Hispalensis in captiuorum solatium illic Scripturam in Arabicam linguam conuertit. *Vasam.*

Asprandus siue Luitprandus primus omnium regum Long. sacerdotes & clericos ordinauit, vt sibi quotidie diuina officia decantarent. *Diac. libr. 2. cap. 17. de Gestis Long.*

Gregorius Cyprius cum Germano Constan. & Ioan. Damasceno sese Copronymo opposuit. *Diacon. libr. 22. Rom.*

Ioannes Damascenus Theologus multa Graecè tunc scripsit, & si nonnullis credimus, etiam Arabicè. *Zona. Tom. 3. Suid.* Chrysaoram vocat, *Diac. lib. 21.* Manzur etiã aliqui Trithemius ait duos fuisse Ioan. Damascenos, hunc, & alterum sub Theodosio magno. At probatissimi historici vnus duntaxat meminerunt, qui hac ætate floruerit, & sanè omnes libri, qui eius nomine extant, superius tempus ferre non possunt.

Theologiam per antiquorum patrum Græcorum libros sparsam, sparsimque tractatam primus apud Græcos in certam artem methodumque rededit, quod eius imitatione postea apud Latinos præstitit Petrus Longobardus sub an. 1160.

Cosmas Hierosolymitanus his temporibus cantus & hymnos condidit, qui in Græca Ecclesia cantantur & celebrantur. E monasterio Sabæ euocatus à Patriarcha Hieros. Episcopus Maiumenus consecrauit. *Ioann. in vita Damasceni.*

Anno 741 (quo mortuus dysenteria Leo Imp.) Euclid Arabs Euthychium Patricium & alios Christianos captiuos in Carris Mesopotamiæ interfecit, *Diaconus lib. 21. Rom.*

HVMANA.

Carolus Martellus, Palatii præfectus sub Theodorico Dagoberti iunioris filio, Lugduno & aliis ciuitatibus captis, Burgundiam sibi subiugat. Item Aquitaniam cæso Eudone, eiusque filiis Gaifero & Himaldo victis, Auenionem, Narbonam & Arelatum recepit à Saracenis, quos à tota Gallia expulit. *Sigeb. Guil. Nangiacus. Plat. Blond. 10. Dec. 1.*

In Amnia, Strachia & Astrachia insulis Rheni Idololatrias cæcidit & fana eorum destruxit. *Blond. 7. bid.* Frigiam suo imperio adiunxit an. 735. *Sigeb.* & Lotharingiam *Gigas.* Leonis Imp. sexto contra Saxones primum suscipit bellum an. 725. *Sigeb.* An. seq. Bauaros negantes tributa sub iugum mittit. Victoque Lanfrido Alemannorum duce regionem illam sibi vendicat, & Plestrudem, quæ ad ipsos confugerat, reducit. *Sigeb. Auent. lib. 3. Anna. & postea Saxones rebelles iterum vincit. an. 727. Ado etc. 6.* Sueuiam Todeualdo expulso, Lutharouium Regiam, Angilostadium, Nariscorum oppidum, Francorum regno subdit. *Ibid. Auentin.*

735 Saracenicum bellum confecit & septimaniam (Gall. *Languedoc*) à Francis sæpe victam & impetitam, nunquam tamen perdomitam, sed in fide Vvifigothorum permanentem ad Francos reduxit.

739. Gregorium tertium contra Luitprandum Long.

Anni
christi.

730

Anni
mundi

486

Principibus:

Leone 3. (qui dictus est Connon, Iconomachus) imp. octogesimo primo, deinde Constantino 5. Copronymo.

Isaan Arabum Miramolino.

Constantino Æthiopia deinde Beth-Esraël, mens. 8. Gabra-Maschal. an. 14.

Asprando siue Luitprando Ital. reg.

741

487

Anni
cristi.

730

Theodorico 2. Cala. Franc.
Reg. decimo sexto usque ad
Hildericum.

Hispania S. Pelagio reli-
quiarum rege primo, deinde
Fauilla an. 2.

Alphonso S. Pelagij genero
an. 19.

Anni
mundi.

4816

regem defendit, unde & in eius posteritatem multæ be-
nedictiones redundarunt.

Concilio enim procerum an. 740. regna provinciarumque
Francisci imperij inter filios suos partitus est, adeo ut
Carolo magno Austrasiam cum transf-Rhenanis gentibus
reliquerit, Pipino vero Juniori (è quo Carolus Magnus
an. 742. nascitur) Neustriam, Burgundiam Provinciam
Annonius.

Quo anno Gotthis domitis, Saxonibus subactis, Sa-
racenis expulsis, Prouincia recuperata, Galliam vniuer-
sam à bellis quieuisse tradunt. atque ita an. 741. Carolum
Martellum fato concessisse.

Circa 730. reges Britonum extincti. *Annal. Franc.*

Eudo & Maruntius regnis & vita priuati sunt, qui ex
Hispaniis Saracenos ascuerant. *Sigeb.* Aded non sinit
Deus perfidiam impunem.

Carol. Martellus subacta Aquitania subigit Ratbo-
dum Frisonum regem, eo quod Christianos eiecisset, &
Ecclesias destruxisset, Instaurata Idololatria. *Hedio lib.*
6. capu. 21. Eccles. bistor. Saracenos, qui ab Eudone in-
uitati ex Hispaniis in Gallias cum omnibus suis fami-
liis infinita multitudine transferant, ann. 730. & dimi-
diam eius regionis partem occuparant, intra octo annos
vix propulsauit, de suo exercitu vix mille & 500. deside-
ratis. *Sigeb.* Saraceni ex hoc prælio fuga elapsi Tyrreni
maris insulas cœperunt, & incendio vastarunt. *Blondus*
libro decimo Dec. 1. Platina in Hispania vltiori id factum
ait.

Muhamas Arabum dux vsque in Paphlagoniam Ro-
manorum imperium prædatur an. 16. Leonis, quo Irene
Cazarorū regis Chaiani filia Christiana facta nubit Cō-
stant. Copronymo.

Ann. Leonis 22. Arabum 90. millia ducibus Gamer
Zulcimin, Melich & Bathal diuisis copiis Romanam A-
siam incurfant. *Diac. lib. 21.*

Vvestgotthi, qui Narbonem, Nemausum, Agathen,
Riticium, Altinurium, Montepessulanum & Biter-
ras incolebant, duce Mauritio, sollicitatis ad defectio-
nem Burgundionibus & Saracenis, qui ante annos cir-
citer 24. ex Africa transeuntes Hispanias occuparant, e-
uocatis contra Carolum Mart. bellant. Hic Saraceni rege
Altino cum classe Rhodarum ingressi Auenionē capiūt,
eamque arcem sui regni constituunt, atque ex Tarraco-
nensi Hispania copias maiores accersunt. Sed Carolus
urbem recepit, Saracenos fugientes sternit, paucis classe
in Mare Tyrrenum elapsis. Massiliam hactenus semper
inuisitam urbem capit, Vvestgotthorum regnum occu-
pat, Narbona, Agathe, Nemauso & Biterris planè ex-
cisit. Reliquiis denique Saracenorū ad Arelatum pro-
fligatis omnem eis spem Gallias amplius inuadendi ade-
mit, an. 736. 737. 738. 739. *Blond. lib. 10. Dec. 1. Emilinus lib.*
2. &c.

Atque ita Vvestgotthorum regnum in Galliis finiit
an. 20. Leonis, Christi 737.

Anno 735. Sigibertus Anglorum reges annotare desi-
nit. Nempe sub Egeberto res illorum sunt ad exitum in-
clinatæ populo in factiones diuiso. *Polyd. libro 4. Hist.*
Ang. Circa quæ tempora Inas Occidentalium Saxo-
num rex regnum suum Romano pontifici facit tributa-
rium *Ibid. Polyd.* Sic Offa Merciorum rex ad Inæ exem-
plum regnum suum eidem tributarium reddit sub ann.
775. *Polyd.*

4817

741

Circa an. 744. Hunnorum gens, quod Attila Pannoniam ante 300. annos occupasset, forte ex centum & octo tribubus, 216. hominum millia cum liberis, vxoribus, pecoribus & vniuersis ipsorum facultatibus emittit. Illi superato Tanai per Roxolanos, Sarmatas, Hamaxobios, Tautoscythas. Translyuanos post multa cum Pannonibus & vicinis prælia, terram occupant, & linguæ commercio, cum aliis Hunnis conciliancur. *Bonfin. dec. 1. lib. 9. de Hung. Volater. Naucler.*

Post annos sex vicinas Carniam, Stiriam, Corinthiã, Morauiam, Boëmiã infestare incipiunt. *Nauclerus gen. 25.*

Orgerius Gollantes cog. Cathelon an. 733. in Catalonia cum exercitu mouit, ibique posteritati (nam ipse obiit in obsidione Emporiæ ciuitatis) sedes posuit contra Saracenos vsque ad tempora Caroli Mag. *Taraph. Ioan. Hispalensis in captiuorum solatium scripturam in Arabicum transtulit. Vascus.*

Per varios Saracenos tunc Hispania regebatur, quibus tamen vnus præerat, qui Cordubæ rex dicebatur. *Vascus.*

k Hic primus cœpit Francos à fide Childerici absoluere. *Emil. lib. 2. can. alius 15. qu. 6.*

Dialogorum D. Gregorij libros 4. de Patrum miraculis in linguam Græcam vertit. & Bibliothecam D. Petri restituit. *Plat. Sigeb. Paci studuit. Luithprandum, Rachim & Aistulphum Longobardorum reges Romanis placans. Sigeb. & alij.*

Pro emptis à Paganis mancipiis pretium restituit & mancipia libertate donauit. *Idem* recens couersis Germanis etum crudi lardi, equorum &c. quod hæc Scythicam barbariem saperent interdixit. *Ipsè in epist. ad Bonif. à suauitate, studio tranquillitatis, liberalitate in pios & pauperes, benignitate in hostes celebratur. Historici.*

Italiam bellorum agitatione vexatam sua prudentia totam penè pacauit. Reliquit duas epistolas ad Bonifacium Germaniæ legatum.

Sepulchro D. Gregorij magni epitaphium literis Græcis inscripsit. Et vt Græcis auribus dedit 4. dialogorum D. Gregorij libros, propter quos Damascenus & Euthymius horum voluminum authorem Gregorium Dialogum nominant, sic eiusdem Pastoralia Anastasius quidã Antiochiæ Episcopus Græca quoque fecit. *Sixtus Senensis Bibliothecæ lib. 4.*

Luithprandus Longobardorum rex dono ei dedit nomine S. Petri Harniam, Anconam, Cumanam vrbes, Sabinense item patrimonium & Sutrini agri vallem. *Blond. Dec. 1. lib. 10.*

Antiochiæ, postquam annis 40. sedes vacasset, an. 742. Stephanus quartus Patriarcha creatus est.

Alexandria, vbi Monothelitæ grassati fuerant, ab hæresi recedit anno 2. Copronymi, Cosma episcopatum tenente. *Diac. lib. 22. & 23. Rom.*

Antiochia, cum ob Saracenorũ tyrannidem per 40. annos Episcopus caruisset, eodem 2. anno permisso Ouelid Arabum ducis sortita est Stephanum, & postea Theophilactum. *Ibid. Diac. lib. 22.*

Anno 745. Theophylactus Edissenus successit. *Ibid. Sigeb.*

Petrus Damascenus Episcopus in Syria à Saracenis martyrio coronatur. *Sigeb.*

Ob Copronymi persecutionem tristis Ecclesiæ facies

Anni
christi.

Anni
mundi

CONCIL. Romanum pro imaginibus retinendis contra Leonem Imp. Episc. 903. *Sigeb. Palmer. Aliqui sub Greg. 2. collectum aiunt an. 714. Leo in eo excommunicatur & veltigalia ei dari prohibetur. Plat Zonar. to. 3.*

93

741

k ZACHARIAS I. Græcus, an. 10. mens. 3.

4827

752

Vacat dies 12.

4838

Patriarchis.

Antiochiæ Stephano quarto an. 2.

Theophylacto an. 7.

Constantinopoli, Anastasio Iconomacho.

741

Anni mundi
4827

Principibus.
Constantino s. Copronymo
an 35. Jmp.

Iscan Arabum Miramolino,
deinde Vlidi an. 2.
Abraham, an. 2.

Rachiso Ital. Reg.

Hilderico 3. Stupido siue In-
sensato an. 9. Franc. Rege,
usque ad Pipinum regem
electum.

Alphonso Catholico s. Pe-
lagij genero.

CONCIL. Romanum episcopo-
rum 34.

Arelatense 3 lib. Conciliorum.

Francicum preside S. Bonifacio
Mogontia Archiepiscopo Nanaie.

275

4838

& martyria per totum Orientem. *Diac. lib. 21. & Zon. to. 3.* Imagines erigi, Sanctos honore affici. reliquias feruari, titulum Sancti, Virgini Apostolis & martyribus tribui edicto vetuit. Eos qui dicebant, Maria Dei genitrix ora pro nobis, vituperans & persequens, *Idem & Sigeb.*

S. Dalmatæ monasterium, omnium, quæ erant Constantinopoli antiquissimum, militum diuersorium fecit *Zon. to. 3.* reliquias Sanctorum partim terra obruit, partim demersit, partim in cineres redegit, *Ibid. & Diac. lib. 22.*

Gamer Arabum dux in Romania secundo eius anno multos trucidauit, plurimos captiuos duxit, Haly Petrum Damascenū episc. eo quod Mahometis falsa dogmata refutaret, & cum Manicheis facere differeret, cepit, & linguam ei præscidit, atque in Arabiam deportauit, vbi cum Missam celebraret, interfectus est. *Diac. lib. 22. Rom. Sigeb.* Multi alij in Syria martyrio ob eandem causam coronati sunt. *Ibid.*

Hostes religionis omnes Orientis regiones tenent. Africam totam occuparunt, Bosphorum vtrumque propè ponte iunxerunt, Hispanias tenent, Pyreneum saltum velut domus suæ fores, vbi visum est, perfringunt, in Franciam iam illis expositam manus iniiciunt, *Amil. lib. 2. de Franc. ex epistola Burchardi episc. quem ad Pipinum Zacharias miserat.*

746. Carolomānus Austrasiæ rex Monastica vitæ studio adductus Soracten Italiæ montem petiit. Ex quo post in Cassinum transijt. Ita res Francica sub Pipini Iunioris principatum cõit.

750 de Childerico deponendo, regiõque nomine in Pipinum transferendo agitur, legatione ad Romanum Pontificem decreta. Quare eius autoritate indulgentia Childericus regno exiit, & Pipinus rex salutatur anno 751. post Clodouei obitum 237. iuxta alios anno 257.

Childerico Franco. reg. in monasterium truso, Pipinus Martelli filius dictus Breuis, ex maiore domus, consilio Pontificis a Gallia proceribus rex declaratus, à S. Bonifacio siue Benfrido Germanorum Apostolo inungitur Sueffionis *Sigeb. Regino in Chro. Annonius lib. 4. cap. 61. Cap. alius 15. qu. 6.* Nec in eo defecit penitus genus regum Francorum. Nam Blatildis filia Clotharij 1. nupta Hanberto duci, & senatori Austriæ peperit Arnoldum, Arnoldus genuit Arnulphum Metensem episcopum, Anulph, Angegifem, Angel. Pipinum Grossum, Pip. Carolum Marcellum, Carol. Pipinum hunc cognouit. Breuem.

Bonifacius Germanicus legatus & Apostolus Germaniam in tres diocceses distinxit Herbipolensem, Bambergensem, & Erfordensem. *Hedio libro 6. cap. 7. Tom. 2. concil.*

Childericum deposuit, & Pipinum in regem vnxit Romani Pontif. auctoritate. *Reg. lib. 2.* Causam, cur Clodoueani monarchiam amiserint, historici tribuunt eorum vitij, præsertim sacrilegij in Ecclesias, & vsurpatis electionibus Sacerdotiorum, quibus non modò indignos sed & laicos intrudebant.

Circa an. 740. Ina Occidentalium Saxonum rex suum regnum Rom. pontifici tributarium facit. *Polyd. libro 4. Ang.* Sic paulò post circa an. 775. Offa Merciorum rex. *Ibid.*

Lullus Mogont. Burchardus Herbipalensis episcopi, Tharunus, Nothelmus, Egbertus Eborac, Vuilibaldus Angli omnes natione, librorum scriptione celebres.

HUMANANA.

Contra Vlid Miramolinum, Saraceni in Hispania rebellionem insurgunt. Ad eos motus sedandos Abucar cum imperio mittitur, deinde alij. Nam multi occisi sunt paucis annis, adeo ut annis vix 20. à capta Hispania plus quindecim imperarint, donec eam Abderramen abduceret à Babylonis imperio, *Vasaus, Rhoderic. Tolet.*

Maroan occidit fratrem Vlid Saracenorum & Persarum Miramolinum, & regnat annis 6. Ex ea cæde multæ seditiones. In Hispaniam mittit Iuzaf (Iosephum qui Christianis fuit iniquissimus. *Vasaus.*)

• V I R singularis religionis & prudentiæ. Hunc aliqui prætermittunt, & cum sequenti confundunt. Vnde sequentes Stephani nunc dicuntur tertij, nunc quarti, &c.

Alphonfus Catholicus Lucensem civitatem, Tindem, Asturicam, magnam Castellæ partem Abulam vsque, & in Portugallia Bracaram, in multis civitatibus episcopos instituens, Christianis restituit. *Vasaus.*

Petrus Pulcher Tolertanus de Pascha erranter celebrato elegantem libellum conscribit. *Idem.*

Verus Hispalensis sub Pipino. *Trish.*

Ut S. Pelagius, reliquiarum in Hispania rex Saracenis perpetuo fortiter restitit, ita & Gener ipsius ob Ormisindam filiam in uxorem acceptam Alphonfus, qui proinde Catholici nomen & sibi comparavit, & posteris. *Vasaus.*

I B L O N D. libr. 1. decad. 2. & Irenic. 3. cap. 70. nominat hoc loco Gregorium 4. cui voluit Pipinū reddidisse Raennatam Exarchatum, & alias Ecclesiæ terras vsque ad stagna Venetorum. Platin. & Regino id referunt ad Stephanum.

Deficiente Orientis Imperio & Imperatore Catholicos vexante, hic pōtifex insignia, dignitates, & titulos Imperij ad reges Francorum transfert. *Palmer. in Chron. Naucler.*

Stephanus Pacis formulam perfidi Aistulphi Chirographo exaratam, de vexillo Crucis pendentem, in publica supplicatione prætulit, cunctis Deum contra perfidiam inuocantibus. *Blond. lib. 10. dec. 1.* In Franciam ad Pipinum venit. In D. Dionysij D. D. Petro & Paulo altate dedicavit an. 753. ad illud Pipinum & filios eius Carolum & Carolomanum denuo reges inunxit, ac regnū ipsorum posteritati hæreditarium declaravit. *Regius lib. 2. Sigeb.*

A sapientia commendatur. *Sabell.* à prudentia & amore cleri, *Plati.* à liberalitate in pauperes & peregrinos. extructis etiam multis Xenodochijs & locupletatis. *Ibid.* concionandi munereungebatur. *Bergom. lib. 10. Platin. Jo. oppida.*

Pipinus æmulatione patris Aistulphum Long. regem perterret, & ut res Romano Pontifici restituat iureiurando datisque obsidibus obstringit. Quod cum minus perfecisset, 756. collatis signis re ipsa adimplere cœgit, scilicet, ut quæ ex Romano ducatu oppida inuaserat, restitueret, Hexarcharum etiam Raennatum cum

94.

•• STEPHANVS II.
Rom. dies.

Patriarchis.

Antiochiæ Theophylacto.
Constantinopoli Anastasio
Iconomacho.

Principibus.

Constant. Imp. octogesimo secundo.

Maroan Saracenorum &
Persarū Miramolino an. 6.
Gabra Maschel Aethiopia.
Aistulpho Ital.

Pipino an. 18. Franc. Rege decimo octavo.

Alphonso Catholico Hisp. trigesimo septimo.

95.

I STEPHANVS III.
dic. II. Rom. an.
mens.

Vacat mens. i.

Patriarchis.

Antiochiæ Theodoro 2. ann.
16.

Constantinopoli Anastasio
Iconomacho, deinde Constantino 2. Iconomacho an. 12.

Principibus.

Constantino s. Copronymo
Imp. octogesimo secundo.

Maroan Sarac. & Pers.
Miramolino decimo nono,
deinde Mahomete an. 5.

Gabra Maschel Aethiopia,
deinde Nalek, an. 11.
Aistulfo, & post eum Desiderio
ultimo Longobardorum,
& Ital. Reg.

Pipino Franc. Reg. 18.

Alphonso Catholico Hisp.
rege 37. mox Froila, an. 13.

Anni
Christi

Anni
mundi

tota flamina, Aemiliâque Græcis Imperatoribus ereptum in ius Romani Pontificis reponere. *Blond. dec. 2.*

H V M A N A.

756

768

96.
m PAVLVS I. Roma-
nus Stephani 3. frater.
ann. 10.
mens. 10.
Vacat an. 1. mens. 1.

4842

4854

Turci siue Turcomanni ex Scythia, Tartariâve Orientali Turquestam nomine, erumpentes, Alanos. Colchos, Armenios, Cappadocas & magnam Galatiæ partem, ad extremum Perlas & Saracenos gladio infestant, rege eorum Selduch. regnante Pipino Caroli Magni patre ann. 756. *Egnat. lib. 2. Guilel. Tyrus lib. 1. de Hieros. cap. 7. Plat.* Tunc suâsu Christianorum cæperunt se in modum crucis tondere propter luem, quæ apud eos grassabatur. *Sigeb.*

Constantini an. 23. ineunte Caroli Magni regno transierunt portas Caspias, & relicta Scythia occuparunt minorem Armeniâ, indeque inuasertunt in minorem Asiam, quam ferè totam obtinuerunt an. 1052. duce Sadoch Tanehumeth. Crebris & miris prodigijs id Deus portendit, quorum spectator fuit Paulus Diaconus, *Ipsè lib. 22. rerum Roman. Sigeb.*

Carolo Magno primum negotium à Pipino patre in Gaiffrium Aquitaniæ ducem proficiscente, datur in Aruernia aduersus quosdam nobiles, qui ecclesiasticos vexabat. Ecclesias ibi non modo composuit futuræ suæ magnitudinis primum exhibens specimen, sed etiam auxit, Mosacenum cœnobium ædificauit, &c. *Annon.*

Froila Sacerdotes Hispaniæ castitatem, quam sacri Canones præscribunt, seruare cogit, neglectam à Vitizæ temporibus. *Vasæus.* Maurorum multa millia cecidit. Ouetensem ciuitatem condidit. *Idem.*

Huius tempore Abderamen venit in Hispaniam, eamque occupauit, occiso Iuzaf, seque Miramolinum Hispaniæ appellari iussit circa annum 758. Hinc Hispania Miramolino Babyloniz & Persidis subiici desit. *Idem.*

Mosquæam Cordubensem opere adeo superbo extruxit, vt reliquas Saracenorū facile superaret, quæ hodie in Cathedralem Ecclesiam consecrata est. *Idem.*

Moritur postquam illic imperasset an. 33. relinquens 11. filios & 9. filias.

m PAVLVS pont. cum paucis comitibus cellas infirmorum & pauperum & victorum lustrabat & necessaria subministrabat. *in eius vita.*

Nullum in sacro ministerio officium omisit. *Crantz. metropolis. lib. 2. cap. 1.*

A mansuetudine & beneficentia in pauperes & calamitosos ab historicis extollitur.

Salim Arabs Theodorum Antiochiæ episcopum in Moabitidem regionem exulatum mittit, edicit ne Christiani nouas ecclesias extruant, ne de fide sua Arabes doceant, ne crucem Christi aspiciant, an. 16. Copronymi *Diac. lib. 22. Rom.*

Christianis colligendorum vestigialium munus ademit, sed paulo post coactus est restituere, quod Saraceni ignari essent arithmetices. *Ibid.*

Habdalas Saracenorū quoq; princeps, an. 17. Copronymi, tributa Christianis solito grauiora imperat, & quidem etiam monachis & Heremitis. Ecclesiarum cruces & vasa Iudæis vendit. Vigilijs nocturnas celebrare & li-

Patriarchis.

Antiochiæ Theodoro 2. à Petro septuagesimo secūdo. Constantinopoli Constantino secundo Iconomacho, deinde Niceta Iconomacho, an. 13. mens. 2. dies 22.

terat discere prohibet. Iudæis & Christianis characteres Mahometricos inscribi iubet Hierosolymis, quod declinantes multi in Romaniam aufugerunt. *Ibid.* Ex ecclesiis Stortquiliana fecit & reliquias Sanctorum effossas dispersit. *In Chron.* Turri in ipsum lapsa iusto Dei iudicio an. 776. periit. *Diacon.* lib. 22.

Anni
Christi.

756

Anni
mundi

4842

Sabinus Bulgarorum rex fuga sibi consulit, quod populus imaginum cultum defenderet, quem ille Copronymi gratia persequebatur. *Blond.* lib. 1. dec. 2. *Naucler.* gener. 26.

Antulphus propter afflictum Romanorum pontificem de equo lapsus cervicem fregit. *Gaguinus* lib. 3. de *Franc.* an. 756. *Sigeb.*

Ann 757. Constantinus Pipino organa musica misit, hactenus Germanis & Gallis incognita. *Auentinus* lib. 3. *Annalium Marianus Scotus.* *Annon. de Gestis Francorum* lib. 4. cap. 64.

Nempe Pipinus sacre Musice erat studiosus, quare & paulo ante, anno scilicet 751. Romanam cantandi consuetudinem, ut suaviorem & diuinis laudibus congruentiorem in Gallias attulerat. *Sigeb.* *Aemilius.* Quod perfecit Carolus eius filius an. 774. *Sigeb.*

Pipinus creauit Senatum, vulgo Parlamentum, mobile quidem, nunc autem ex constitutione Hutini regis statarium. *Luetae Parisiorum.* *Gaguin.* lib. 4.

Eius ope Phrisij denecto duce Radolbo ad Christianismum sunt conuersi, docente Bonifacio, deinde Vvilibrordo Anglo. *Trit.* de *regibus Franc.* sed hoc videtur pertinere ad Pipinum Grossum, siue Seniore, ut supra mox Vvifranio Senonensi episcopo, qui secum assumpserat Ansbertum, & quosdam alios ex Fontanello cœnobio. *Voluer.* lib. 21

Theophylactus Patriarcha Antiochenus, scriptor ecclesiasticus. S. Sturmus primus Abbas Fuldenfis Crodogandus, siue Beritingrandus.

Sanctus Burchardus episcopus Herbipolensis ducatum Orientalis Francie nactus est à Pipino: nec is est qui omnia decreta conciliorum & Pontificum digessit in locos communes. *Sigebertus Iren.* libro tertio capite septuagesimo sexto.

Ambrosius Ansbertus temporibus Pauli Pont. & Desiderij Longobardorum reg. opus in Apocalyp. complet. *Ipse in fine.* Contra Centuriatores, qui eum in decimam Centuriam conferunt. Sic in aliorum multorum atatibus indocte sapissimi hallucinantur siue quia perfunctorie dumtaxat legerunt, ut quoquo modo eorum fragmentis, sua infureirent, siue ut in singulas centurias, eos, quos habebant in manibus, distribuere, non tam de veritate & fide historia vel rei laborantes, quam ut quouis modo satisfacerent Typographis laborem urgentibus & stipe eorum egestatem placantibus.

Nalek Abissinorum siue Aethiopum imperatoris tempore templa & loca alia religiosa magno numero conduntur per vniuersam Aethiopiam, cum antea essent rara.

Reges deinde consecuti omnes non solum Christiani, verum etiam sancti seruntur, quot tamen annos imperauerint, non inuenimus vsque ad Icumuanlach, sub annum millesimum ducentessimum sexagesimum, *Marius Viletorius de Regg. Aeth.*

HUMANANA.

Ab an. 765. vsque ad an. 933. per annos 168. nominan-

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Abdala Babylonia &
Persia, an. 19.Nalek Aethiopia, deinde
Bazen, Sensaghed, Bahar-
Saghed, an. 3.Et nono Arabum apud Hi-
spanos Miramolino Abde-
ramen, an. 33.Froila Hispania trigesimo-
octauo, deinde Aurelio,
ann. 6.

768

4854

Anni
Christi

Anni
mundi

766

CONCIL. *Gentiliacum in Francia* presente Pipino & legatis Imperatoris, contra Græcos de Trinitate & SS. imaginibus. *Sigeb. Abb. Usp. Conc. Regino in Chron. Emil. lib. 2. Annonius lib. 4. cap. 67. in Chron.*

4852

tur quidem reges Æthiopiæ 43. in indice, quem à Boderiano sum nactus, sed anni, quibus quisque regnauerit desiderantur. Itaque in eis partiendis vsi sumus duntaxat coniectura. Sed neque singulos diu oportet regnum retinuisse, quando quadraginta tres vix annos 168. expleuerunt, ac si cuique tribuas 4. existit summa 172, superiore quatuor annis maior.

Hi autem apud Marium Victorium hoc nominantur ordine, Bazen, Senfaghed, Baharsaghed Ghermaaser, Salaiuba, Callulafien, Sargue, Zarai, Bagahama, Gianufceda, Zeoneghiz, Malgene, Sepharad, Agdais Abrahah, Azbaha, Asfa, Afrad. Amfi, Ahau, Arada, Aladoua, Alameda, Tabena, Chaleb, Gabra, Maschel, Constantinus Bezaagher, Asfa, Arma, Gianasfa, Gianafcheda, Frefeunai, Adarahaz, Aizar, Delnahad, Mada.

4843

757

Schisma 8.
Theophylactus Rom. contra Paulum sedit in schismate aliquot menses.
Constantinus 2. ex Laico contra canones electus, sedit an. 1. d. 24. Hunc quidam inter pontifices numerant.

756. Pipinus Exarchatum tredecim vrbes completentem cum Pentapoli vrbes alias sedecim comprehendente, iterum S. Petro & successoribus eius in perpetuum possidenda concessit donatione in tabulas relata. *Sigomus lib. 3. Italia.*

757. Thassillo Bauarorum rex concilio Francorum habito (quod primi Parlamenti institutionem nonnulli putant) Francorum beneficiarium se esse professus est. *Anno. Ado. Regino.*

Chilpingis Aruernensis & Anningus Pictauiensis comites congressi cum Pipini exercitu cæduntur an. 761. *Sigeb.*

4853

767

Schisma 9.
Philippus siue Philippicus contra Constantinum à Laicis & clericis electus sedit. an. 1. di. 24.

Pipinus inde Aquitaniam, Lemouiciam, Santoniam &c. subigit. *Idem.*

Rebellantem Gayferum, siue Vnipharium ducem, Aquitanie septem annis præliis vicit & totam aquitaniam ad Gerunnam fluuium vsque iterum subegit. *Idem.*

Saracenos clades acceptas vturos tertium in Franciam redeuntes trans Pyreneos repellit. *Emilius libro secundo.*

4854

768

97.
Stephanus 4. dictus 3. Siculus monachus, an. 4. mens. 5. di. 24.

Mortuo Garzia Ximenio primo Nauaræ regi successit Garzias Ennicus, qui Pampelonem & multas arces & municipia à Mauris liberauit. *Vasens.*

LAUDA TVR à pietate & doctrina. In Litaniis nudipes incedebat cum toto clero. Vocat eum Platina verum Petri successorem.

Cosman Alexandrie episcopum Antiochenus & Hierosolymitanus excommunicarunt, quod imaginum religiosam memoriam improbareret. *Diac lib. 22.*

4858

772

Vacat d. 9.
Patriarchis.
Antiochiæ Theodoro 2. à Petro septuagesimo secundo.
Constantinopoli Niceta Iconomacho.

Desiderius Longob. rex ann. 769. simulans orandi pietatem, Romam ingressus, multos capit & excæcat. *Sigeb.*

Pauliciani à Paulo & Ioanne Samofatenis q. Paulioannitæ, Manichæorum secta quingentis annis post D. Paulû & Pauli discipulos (imo pluribus) *Euthy in Panopl. par. 2. tit. 21. ex scriptis Photij.* Catholicos Romanos appellabant, se verò Christianos. *Ibid.* Sic Arriani in Hispania Romanos vocitabant homines nostræ religionis, inquit Turonen. *lib. 1. de gloria Martyr.*

An. 768. finis 72. Patriarchatum Antiochenorum: Nam quis post Theodorum à D. Petro septuagesimum secundum illic episcopus fuerit, vsque ad Antiochiam per Gallos recuperatam, incertum est: nisi quod 787. Theodoritus Patriarcha Antiochenus, & 1090. vsque ad captâ ciuitatem à Latinis 1097. Ioannes eiusdem Ecclesie pres-

byter in Eccl. historiis memorantur, & Petrus qui à Leone 9. confirmationem obtinuit 1050, Theodorus Balsamon 1186. Ioachimus hodie 1580.

Latinos enim præter eos septē qui occasione belli facti sub Godofredo Bulloneo sic sederunt. Bernardus de Valentia episcopus antea Arclatenfis ann. 33. Rodolphus ann. 4. Aimarus Lemouicensis 50. Rodolphus Lemouicensis 33. Rainerius Lucensis 20. Elias Rhegiensis 8. Christianus ordinis prædicatorū Martyrio coronatus cum 4. eiusdem ordinis, post quem Antiochia iterum à Saracenis capta.

Constantinus Imp. omni scelere imbutus, Deo auctus tyrannus, apostata, vesanus, Veneris cultor, mactator puerorum inter quos Hanij filius, magnus, & sacrilegus (aut. Palmer. Sigeb. Diac. & Suidas) catholicos, qui SS. imagines apud se habebant, & post votum vxorem nolebant ducere, ac se à iuramentis & immundiciis abstinere, crudelissimè afflixit, vt plures occiderit martyres, quam vllus vnquam Imperatorū gentilium, Sigeb. in Chro. vnde igne cœlesti periit. Sigeb.

Cum Habdala Saraceno pacem ea lege fecerat, vt ille Christianos, qui in ipsius essent dominatu affligeret. Blond. lib. 1. Deca. 2. à Theodora seu Irene eius cadauer defossū, publicè crematum est. Sabell. Enn. 8. lib. 8.

H V M A N A.

Saxones vel Thuringi, itémque cæteræ, quæ iuxta Rhenum sunt nationes, ex antiquo Francis tributariæ (Nota) leguntur. Quibus deinde à regno eorum deficientibus Pipinus genitor Caroli bellum intulit, quod tamen filius maiore fœlicitate peregit, Helmodus in Chronicis Sclauorum, cap. 3.

Abdala 100. armatis nauibus ducem Manucha præficiēs mare Medit. infestat & Christianos atrociter necat. Cassinensi monasterio euerso. Chron. Cassinense.

Ann. 771. moritur Ascias primus Aragoniæ comes, qui Iaccam ciuitatem, multas arces & oppida à Maurorum seruitute liberauit. Balindus f. successit. Vasam.

Carolus magnus Aquitanos omnes & Vascones in deditiōnem accipit, bellum Aquitanicum finit capto Hunaldo duce Aquitaniæ, & tota eius familiâ iuxta Dordonam fluiuium ædificat castrum Francicum (sic enim legitur apud Eginardum) siue, vt vulgò, Fronciacum (quasi, vt quidam ludunt, Frons Saracenorum) Sigeb.

Lescus quispiam, primus apud Polonos equi sui calces ferreis soleis munit, cū equi de more illius tēporis soleas nullas haberent. Crom. hist. Polo lib. 2. Pauld ante an. 800.

o C v m optimo quouis pontifice comparari potest. Eo nemo post Petrum, Romanorum pontificū diutius vixit.

Instituit diplomata, seu literas apostolicas, quas Bullas vocant, plumbo obfirmari, vt diuturnius esset sigillū. nam antea utebantur cera Polyd. Virg. lib. 8. de inuent. rerū cap. 2. Alij hoc referunt ad Stephanum 3. Statuit vt quotidie in atrio Lateranensi alerentur 100. pauperes. Plati. Scripsit libros contra Iconomachos. Sigeb.

A castitate, fortitudine animi, & liberalitate in pauperes commendatur ab historicis. Tyberi exundante, lembis & scaphis victum aduehendū curat iis, qui erant aqua circumfusi. Romæ aquæ ductus, muros, templa & alia ædificat, captiuos pecuniæ vi liberat.

Leo, mali corui malum ouum etiam sacris imaginibus

Anni christi.

Principibus.

Constantino Imp. octogesimo secundo.

Anni mundi

Abdala Babylonia & Persie Miramolino vigesimo primo.

Hispania vero Abderame.

Ghermaaser Aethiopia.

Desiderio Ital. Reg.

Carolo I. Magno an. 46. Franc. Reg. decimo nono.

Aurelio Hispania.

768

CONCIL. Lateranense Episcoporum Gallia 12. & plurimorum Italia, contra Constantinum pseudopapam Desiderij regis, Long. fratrem ex Mutio lib. 7. Plati. Palmer, Sigeb. Aemil. lib. 2. Naucier. In eo damnatur. 7. falsa synodus Constantinopolitana contra imagines.

4854

772

98. o ADRIANVS I. Romanus an. 23. mens. 10. di. 17.

4858

796

Patriarchis.

Constantinopoli Niceta Iconomacho, deinde Paulo 4. an. 4. mens. 6. dies 13. Tarasio an. 21. m. 1. d. 25.

4882

Principibus.

Anni christi

772

Constantino s. octogesimo secundo. Postea Leone 4 eius fil. an. s. Imp. usque ad Eirenem Imperatricem an. 10. cum fil. Constantino 6.

Abdalo deinde Abdal a secundo, siue Madith. an. 18. Moysse an. 21. Babylonia & Persidis Miramolino.

Hispania vero Abderame, deinde Issem siue Izecca qui & Ismen an. 7.

Saliuba Aethiopia & per ordinem Callula-Sion, Sargue, Zarai, Bagabarnat, Gianscheda.

Desyderio Ital. Reg.

Carolo I. Magno Franc. R. decimo nono.

Silo Hispania quadragesimo an. 8. deinde Alphonso cog. Casto an. 41.

Anni mundi

4858

bus bellum indoxit. Iacobitas Hæreticos è Syria in Thraciam collocavit. *Zo. tom. 3. Diac. lib. 22. Rom.* Noli mirari si mox imperium per Rom. pontificem ad alienos translatum sit. *Zon. ibid.* per totum sui regni quinquennium cum Ithuma & Madaij Arabum regibus, vario Marte in Asia & Syria conflavit. *Diac. lib. 22.*

Bulgarum regem Telericum à suis fugatum excepit an. 778. quo anno Carolus Longobardorum regnum vastavit. *Schanaburgense Chro.* Hildebrandum Spoletanorum ducem sequenti anno se sponte subiicientem amplectens. *Sigeb.*

Coronam ex Iaspidibus & aliis gemmis confectam ex Ecclesia abstulit & suo capiti imposuit, sed paulò post febre correptus interiit. *Diac. lib. 23. Blond. lib. 1. dec. 2.*

Ann. 782. Lapidea arca effoditur cum hac inscriptione, Christus nascetur ex virgine, in eum credo &c. *Diac. li. 23. Sigeb.* Platonem fuisse multi existimant. *Gigas in Floribus temp.*

An. 786. Politianus episcopus Alexandriæ inter Saracenos administrabat.

Carolus in Italiam ab Adria. vocatus contra Longobardos, inuiti & nolentis Pont. pedes exosculatur. *Plat. Emil. lib. 2.* Donationem à Pipino patre factam Rom. Ecclesiæ non tantum confirmavit, sed etiam auxit. *Plat. Adr. in epist. conc. Later. & epist. ad Constantinum & Eirenem.* vel potius restitutionem. Nam Pipinus duntaxat pontifici à Longobardis erepta restituit. *Histor.*

Vicit Longobardos capto Desyderio eorum rege 22. & ultimo, in quo defecit regnum Longobardorum ab Alboino acquisitum, ab Authari & Agilulpho formatum, anno postquam Italiam occupauerant 206. siue 213. siue 224. (neque enim conuenit inter scriptores) *Blond. dec. 1. lib. 2.*

Paulò post etiam regnum Boiorum finiit, Tasilone Desiderij genero rege eorum nouissimo & filio Dedone, qui propter Desiderium bellum mouerant in monasterium detrusis.

Eodè ann. Carolus ritum cantus Ecclesiastici authenticum è Romana Ecclesia, accercitis ex vrbe summis musicis in Gallias transfert. *Sigeb. Emil. lib. 2.*

Adelgismum Desiderij filium, qui ad Græcos confugerat, & contractis copiis Constantini consensu & auxilio ad recuperandum regnum Longobard. redierat, delet & perimit. an. 789. *Sigeb.*

In Aegyptum & Africam Christianis pauperibus elemosynas misit. *Sigeb.* Carthaginem. *Vsberg.* Hispaniam usque ad Cordubam recuperavit profligatis Saracenis. *Ptol. in rudimento, Plat. in Adriano.* Compostellensem Ecclesiam locupletauit. *Erphordensis lib. 68.* Albinus consilio in factis rebus omnia gerebat. In terris occupatis passim Episcopatus & scholas constituere ad fidei propagationem, in quibus Græcæ & latinæ literæ docerentur. *Cranz. ius libro 1.*

Hispaniam transit & Nanarram cepit & duos Saracenorum regulos sibi subiecit. an. 778. *Sigeb. Rhegino.*

Caroli Magni tempore Ogerus Danorum Dux Indiam superiorem occupauit, & Ioannem regis Frisonum filium, presbyterum Ioannem dictum imperio præfexit, eique 14. Barones qui alias vicinas terras tenebant, subiecit, vt ubi Christiana religio permaneret. *Vuernerus in fasciculo temporum.* An id verum nescio. Nam non video qua parte Dani per tot terrarum & æquorum spacia

773

CONC. Lateranense (quod Sigeb. vocat vniuersale) presente Carolo, & Episcop. 153. Sigeb. & lib. Concil.

Hispanicum contra Fælicem hæreticum. *Anoni. lib. 4. c. 83.*

Duriense an. 779. Regi lib. 2.

Gennuense. *Ibid.*

779

4882

in Indiam peruenire potuerint. Me mouet tamen, quod paulò post Elfredum Anglorum regem sub an. 870. multa munera per Sigelium Schireburgensem episcopum ad S. Thomam Indiam misisse ait Vvithelmus 2. cap. 16. de Anglis.

Carolus rex Francorum & Longobardorum, Patrius Romanorum nostris obtemperans monitis, atque nostram in omnibus adimplens voluntatem, per sua laboriosa certamina plura dona in perpetuum obtulit possidenda, tam prouincias quàm ciuitates seu castra, & territoria, imò & patrimonialia, quæ à perfida Longobardorum gente detinebantur, brachio forti, eiusdem Dei Apostolo restituit, cuius esse dignoscebantur. *Adrianus in epistola Concil. Lateranensi habua, & epist. ad Constantinum, & Irenem Augustus missa.* Ne quis putet Carolum Mag. quicquam de suo dedisse Ecclesiæ.

Trecentis etiam primis annis vsque ad Constantinum Christi & martyrum facta, vt eorum memoriam in oculis perpetuo ferrent, alij in tabulis expresserant, alij in vestibis sacratis, alij in pretiosis repositorijs, in quibus incruenta sacrificia peragebantur, imagines pinxerant. Et sanè hæc euidenter ad nostra vsque tempora ostenduntur, durabuntque per sæcula. *Actione sexta Nicæna 2.*

Tolericus Bulgarorum dux baptizatur an. 778. *Sigeb. An. 782.* Sanguis de cælo in terram profluxit, qui significauit funestos conflictus Francorum & Auarum. item Anarum & Boiorum, denique Anarum & Francorum, in quibus omnibus Carolus victor euasit. *Sigeb.*

Thebias Arabum dux Emesæ Iudæos & Christianos ad Menzerizandum (id est, characteres Mahometis accipiendum) compulit. *Diac. lib. 23.*

Spolecini, & Reatini sese & vrbes agròsque S. Petro & Rom. Pontifici subdiderunt. *Aemil. lib. 2. Blond. decad. 2. lib. 1.*

Leo 4. Imp. Coronam auream, quam Mauritijs Deo vouerat, ex ecclesia S. Sophiæ abripiens & capiti imponens, carbunculis in eo enatis febre correptus miserè periit, ultione diuina, vt putatur. *Blond. decad. secunda libro primo Plat.*

In concilio Lateranensi confirmatio Rom. Pontificis, Archiepiscoporum & Episcoporum cum omnibus inuestituris sub pœna anathematis & bonorum publicatione concessa est Carolo Mag. *Sigeb. & Ca. Hadrianus. & Ca. in Synodo 63. dist.* Ita tunc primum tutela Rom. Pontificis à Constantinopolitanis Imp. ad Carol. Magnum Imp. & eius successores translata est.

Itardus an. 770. iussu Caroli martyrologium post Eusebium, Hieronymum, Bedam scribit. *Bergo, lib. 10. Hedio. lib. 6. cap. 22.*

Paul. Diaconus Aquileiensis Cancellarius Desyderij simul cum eo à Carolo captus, integram Historiam Longobardorum, siue Langbardorum, annorum 205. vsque ad an. Christi 773. conscripsit.

Eutropij Romanæ historiæ Ecclesiasticam immiscuit, duòsque alios libros à Iuliano ad Iustinianum primu vsque adiecit, Senex admodum obiit in Casinensi cœnobio. *Sigeb.*

An 790. Flaccus Albinus Gallus iuxta Bergomensem li. 10. Anglus iuxta alios, veteris & noui testamenti textu Caroli Mag. iussu correxit. *Sigeb. & ipse epistola sexti lib. in Ioan.*

Anni
christi

772

790

S. SEPTIMUM vniuersale Conciliu, Nicenum 2. contra Iconomachos pro retinendis imaginibus, Episc. 350. *Palmer. in Chro. siue 325. Nacl. siue 306. siue 342. siue 330.* Cui loco *Adriani* (qui illud celebrandum curauerat) præerunt *Petrus archipresbyter, & Petrus monachus presbyter. Abb. Vspersg. lib. concil. Adriani illud confirmauit. Iuo Parte 4. cap. 127. & 128. Ex eo quoque testimonium sumit Nicolaus primus ad Michaellem Imp.*

Anglicanum.

796

Anni
Christi

772

794

Francfordiense, Episcoporum Gallo, German. & Italicorum, presentibus legatis Adriani, Theophilo seu Theophilacto, ac Stephano Episcopis, contra Faelicem Vrgelianum seu Orietianum Episc. qui adoptionem humane nature Christi inducebat: Annoni. lib. 4. de gest. Franc. cap. 85. Emil. lib. 2. Abb. V. sperg. Ferunt aliqui in eo concilio damnatum fuisse Concilium Elbertinum episc. 19. presb. 36. in Hispania paulo antea celebratum: Errant Magdeburgenses rapsodi, qui istud Concil. referunt ad annum 700. Aiunt etiam in eo damnatum Nicenum 2. de quo in margine.

Forouliense in Aquilegia praeside Paulino Aquilegensi de fide & moribus, max. me de Trinitate contra Faelicem. 10m. 3. Conc.

Bavaricum contra Faelicem. Anno. lib. 4. cap. 83.

Ratisbonense contra eundem. Sigeb.

Anni
mundi

4858

Ethnici (i. Saraceni septies à Constantino expulsi Hierosolymis, denuo eam adoriuntur & capiunt, & Ioanem Patriarcham eiciunt, sed ille restituitur recuperatibz postquã Carolus copis Imperatorem adiuuisset. *Henric. Erfordiensis in vita Constant. c. 69.*

Madij Saracenus Christianos obsidet in Natoliã vrbibus. *Diac. lib. 23. Rom.*

Aaron alius Saracenoruz dux multa mala Christianis infert, etiam postquam pacem cum Imperatrice agitaasset. Nam in Cyprum irruit, Capadociam, Gallatiam, Romaniam. *Diac. ibidem.*

Fœlix, cui adhætebat Eliphandus Toletanus Episcopus, Ratisbonæ de errore conuictus missus est Romam, vbi coram Adriano pont. palinodiam cecinit & suæ Ecclesiæ restituitur. *Annal. Franc.* aliunde videtur errorem contraxisse. Nam Beda in 7. c. 10. Noua hæresis (inquit) in Angulis occultè susurrat, Christus est adoptiuus, Christus nuncupatiuus est Deus.

Aiunt Ado Viennensis ætate 6. & Regino lib. 2. Chro. Pseudonymam Nicenam, quam Septimam Græci appellant, pro adorandis imaginibus Synodo Francfordiensi abdicatam penitus. Quod si verum est, cum Nicena illa deinceps obtinuerit & pro Oecumenicã recepta sit, prouincialis hæc Oecumenicã derogare non magis potest & debet, quam illa Cypriani Africana, quæ cum cætera recte statuerit, prauè Anabaptismum contra Romanam defendit. Præterea vt nec statim nec absque magnis dissidiis Calcedonensis illa sanctissima probata est, vt apparet è Diui Gregorij epistolis ad Brunichildam & alios, in quibus docet ne tum quidem post annos fernè ducentos in Galliis fuisse receptam penitus, sic hic potuit contingere. Addo Patres, qui Francofurtum conuenerant, non satis habuisse perspectam Nicenæ sententiam, ac fuisse deceptos falsis rumoribus & scriptis. Nam contra eam sic dimicarunt, ac si ad statuendam imaginum adorationem simpliciter incubuisset, cum potius de retinendis imaginibus sanxisset & egisset aduersus Constantinopolitanam septimam Pseudonymam. quæ de illis confringendis & omnino tollendis paulò ante Canones tulerat. Alioqui hæc cum illa idem planè iudicauit ac censuit. Nam libri illi quatuor, qui nomine Caroli Magni & Synodi Francfordiensis circulerunt, & quos superbè hæretici contra Nicenam ostentant, passim inculcant retinendas esse SS. imagines in ornamentum Ecclesiæ & memoriam rerum gestarum (hæc eorum verba sunt in præfat. & lib. 2. cap. 2. & alibi) seque duntaxat armant aduersus nescio quam prætentam imaginum adorationem, quam nec Nicena ipsa agnouit, Iconomachos autem expugnant cum alibi tum præfatione libri primi. Et Claudius à Carolo ipso Taurinensis Episcopus constitutus. dum eas è sua dicecesi sustulisset, statim, vt hæreticus exceptus est ab ipsismet Gallis Episcopis, qui maxima pars fuerant Francfordiensis Synodi. Hinc contra istum Ionæ Aurelianensis libri ad Ludouicum Pium de imaginum cultu.

Anno 791. *Palmerius & Polyd. libro quarto de Anglis.* Academiam olim Athenis Romam attractam Carolus Mag. Lutetiam transfert. *Vvernerus in Fasciculo.* Idque opera 4. Monachorum Bedæ discipulorum Rabani, Albini, Claudij, Ioannis Scoti, *Erfordiensis, capite 69.*

796

4882

Ac tanta illam prouentuum ac possessionum amplitudine locupletauit, quantam vix omnes Gallia ac Germania, quæ inde postea natæ sunt, academiae possent æquare. *Curio lib. 2. Chronologia.* Ita tribus aut quatuor sæculis extinctum literarum lumen, in mundo rursus accendit. *Ibid.*

HUMANÆ.

Sub Mose Saracenorum Miramolino Arabes intestino bello in varia Domina dispersuntur.

774 Idnabala Saracenus Cæsaraugustæ regulus ab aliis regulis domestica seditione pulsus à Carolo Magno restituitur, & finitimi reges vectigales fiunt. *Vasau. ex Annal. Franc.*

Vindekindus Saxonum dux an. 777. cum Saxones victi essent, & à Carolo fidem suscipere, in Normaniã fugit, inde postea rediturus & bellum renouaturus. *Sigeb. Regino.*

Saxones cæsis suorum 30. mill. sese tandem post bellum 33. annorum Carolo dedunt, & quia à Christo defecerant, Christiani iterum fiunt, & Vindekindus eorum dux ex sacro fonte à Carolo suscipitur. *Sigeb. & Chron. Misnense Krant. lib. 2. hist. Sax. cap. 6. Eginhar. Annomus lib. 5. cap. 6. Helmod in Chron. Slauro. cap. 3.*

Ad Albim flu. Bargadauenses & Norduitæ sese ei dedunt & fidem Christi suscipiunt. Saxones Orientaliores & Slauī ultra & citra Albim habitantes ei paulatim subiiciuntur an. 780. *Sigeb. Regino, Magdeburgo ampliato, Crantzius.*

An. 784. Daci in Anglia à Bitrico rege Saxonum Occidentalium repelluntur. Sed illi haud multò post reuersi bonam eius partem occupant. Ita regnum Northumbriæ ab illo anno per an. 30. & amplius tam finitimorum, quam Barbarorum iniuriis expositum fuit. *Polyd. lib. 4. Ang.*

Primus Flandriæ, quæ tunc erat vacua, inculta & nemorosa, an. 792 Comes designatur à Carolo Lidericus Harledecensis. *Jac. Meier. de Fland. Sigeb.*

P **D** **O** **C** **T** **O** **R** **V** **M** amator, ita ut eos vnde cunq; præmiis alliceret.

Ægròtos visere, elemosynas largiri, prædicationibus, quibus plurimum ob eloquentiam & doctrinam valebat, incumbere, ei peculiare fuit.

Captum Romani excæcauerunt, lingua eius radicitus abscissa, quæ postea ei diuinitus restituta est. In custodiam missus noctu per murum euaasit & à Carolo restitutus est. *Regino lib. 2. Chron.*

Litanias trium dierum Ante Ascensionem Domini induxit.

Oravit pro Campulo à quo fuerat verberatus, ne Carolus ipsum capite truncaret ceu seditiosum & Sacrae sanctitatis reum.

Sub hoc pontifice translatum est imperium à Græcis ad Francos.

Carolus Academiam Papiensem instituit. *Gagni. lib. 4. Sabell. Ennead. 8. lib. 9.*

Bononiensem à Theodosio fundatam renouat. *Mutius lib. 9.*

Ticinensem condit. *Polyd. lib. 4. de Ang.*

Osnaburgensem, in qua litteras Græcas & Latinas doceri iussit. *Crantzius in Metropoli lib. 1. ca. 2.*

Anni
christiAn
muni

796

99.

p S. LEO 3 Romanus
fedit annis.

488:

4.

4886

800

Patriarchis.

Constantinopoli Tarasio.

Principibus.

Constantino sexto solo Oriē-
tis Imperatore an.

5.

Superioribus regnantibus,
Usque ad Carolum Ma-
gnum Imperatorem Occi-
dentis declaratum.Et Eirenem solam imperio
Orientis potentem.Et Egbertum Anglorum
regnum condentem.Zeoneghiz Aethiopiæ præ-
tioso, deinde Malgere.Summa à Christo nato ad hæc noua
Occidentium imperia an. 800.

Ostani ita Centonarij finis.

800

4886

Anno
Christi

796

Anni
mundi

4882

Parisiensem an. 791. *Palmerius* de qua paulò antè.
Ex Bedæ Angli discipulis monachi quatuor, duo Scoti, & duo Angli Albinus siue Alcuinus & Ioan. Scotus (alius à Fraciscano scholastico doctore) Rabanus & Claudius primi posuerunt Theologiæ sedem in Academia Parisiensi, *Guaguinus in Carolo Mag. Robertus Gonletus in compendio de fundatione vniuersitatis Parisiensis.* è qua breui tempore prodierunt innumerabiles Theologi hæreticorum perpetuæ cruces, qui tantam sibi tota Europa famam & auctoritatem sibi compararunt, vt spatio quadringentorum annorum, vix extra eam aliquis Theologus alicuius nominis repertus sit.

De Ioanne Scoto mihi suspectum est, aut fuit longæuissimus. Si quidem vertisse dicitur Ecclesiasticam Hierarchiam è Græco iussu Ludouici 2. Imperat. ad quem fuerat missa à Michaelè Constantinopolitano Imp. sub an. 858.

Quin & Franciscus de Zarabellis cardinalis super Clementinam de Magistris quasi 5. quatuor studij Parisiensis fundatores nominat Rabanum, Alcuinum, Claudium, & Hestorum siue Clementem.

Tum floruerunt per ordinem, Rabanus, Angelomus, Haymo, Strabus auctor glossæ ordinariæ (etsi hanc palmam Alcuino tribuant Antonius Florentinus & Guaguinus) Berranius, Remigius Altifiodorensis, Pascaus Corbiensis, Amalarius, Anselmus quidam auctor glossæ interlinearis, Ionas Aurelianensis, Icmarus & alij vsque ad Hætesim Berengarij ann. 1150. & Scholasticos 12. sæculi.

H V M A N A.

Alphonfus cog. Castus Hisp. rex virtutibus omnibus ornatus prodicione cuiusdam comitis Gani Carolum Magnum in Ronceualle vicit, qui Hispaniam venerat, ipsum vt regno pelleret. *Vasens.*

A Mauregato ann. 5. à Veremundo annis tribus regno pulsus restitutus est & post restitutionem regnat ann. 32. *Idem.*

Eius anno quinto ad summum pontificatum Leo 3. euectus Compostellam sedem episcopalem constituit, corpore Apostoli diuinitus reuelato, postquam diu lauit ob Saracenorum persecutiones & dominatus *Idem.*

Anno regni tertio occidit 70. millia Saracenorum cum ipsorum duce, qui ad Asturias de populandas venerant. *Idem.*

LIBRI CHRONOGRAPHIÆ
TERTII FINIS.

4886

OCTAVO hoc seculo continuata est doctrina, de qua heretici hodie pugnant. Missa in Germani Constantinopolitani liturgia Theoria, Caroli Magni fragmentis de ritibus veteris Ecclesiæ: Alcuini libro de Ecclesiasticis dogmatibus. Vualafredi Abbatis libro de officiis diuinis. Maximi monachi de Ecclesiastica Mystagogia. Claues Ecclesiæ Absolutio. Beda homil. in die SS. Petri & Pauli, in Marc. lib. 1. cap. 2. Damascenus libr. 4. de Orthod. Confirmatio. Illa unctio qua per manum impositionem ab Episcopis, vulgo confirmatio dicitur &c. Beda in Ps. 26. in 8. cap. Acto. & Hom. in octaua epiph. Conc. Arelat. c. 18. Extrema unctio Bed. lib. 2. in Marc. c. 6. Septem sacramenta. Beda tractans illud Matthæi, quoniam Nazareus vocabitur. Si in typo Samsonis gesta consideremus, in eo quoque sacramenta Domini prefigurata cognoscemus. Septem crines habuit. Hinc septiformis Spiritus & septem Ecclesiæ sacramenta sunt, &c. Quod & ex Augustino citat. Vualafridus Ab-

bas lib. de diuinis officiis, Alcuinus de Ecclesiasticis dogm. Liberum arbitrium, Damasc. libro 2. Orthod. cap. 4. in parallelis. contra Manich. lib. de hæresibus Bed. 2. in cap. Genes. lib. 8. in Job. cap. 8. in Ps. 118. Iustificatio ex gratia, fides est charismatum spiritus, non nostræ voluntatis, Damasc. lib. 4. de Orthod. cap. 11. Preueniente se gratia mens hominis spontanea ad fructum boni operis assurgit, Beda in Mar. lib. 1. cap. 4. In 3. c. 1. Ioan. Iustificationem conseruari & augeri bonis operibus. Pelagianum dogma non iuuat, quod dicitur de homine se sanctificat, quia id quidem per liberum arbitrium fit, sed non sine diuino auxilio & gratia, & Beda in cap. 3. 1. Ioan. lib. 3. in Job. cap. 1. lib. 6. in Cant. cap. 8. lib. 1. in Prou. cap. 6. 2. 2. in 3. & 12. c. Exod. lib. 1. in Exram c. 1. in Ps. 25. 77. 90. Aponius li. 2. in Cant. Albinus in 3. cap. Eccles. Damascenus in parallelis & alijs li. passim

800

Primatus Romanæ Ecclesiæ. Beda in Natali D. Benedicti. Carol. Mag. lib. 1. de imag. cap. 6. Damasc. in lib. de defunctis. Patres Synodi 2. Nicena, Concilia huius sæculi. Ansbertus lib. 3. cap. 5. in Apoc. Cælibatus sacerdotum. Beda lib. 1. in Lucam cap. 4. Claves Ecclesiæ. Absolutio Ansbertus lib. 7. in Apoc. cap. 16. & li. 1. cap. 1. lib. 5. cap. 11. Beda in Mat. 16. Ioan. 20. &c. Veritas Eucharistiæ, Transsubstantiatio, sacrificium Carol. Mag. lib. 2. de imag. cap. 27. & expressissime lib. 4. cap. 14. & in li. de ritibus veteris eccl. Beda in Boerij li. de Trinit. in Prouerb. lib. 3. ca. 31. in Marc. lib. 4. ca. 14. In Luc. lib. 6. ca. 22. in Ps. 21. li. de muliere forti. Hom. in Epiphania. li. 2. de Taber. c. 2. in Ps. 48. Deum pro mortuis per Missarum celebrationes & elemosynas inuocamus. Damascenus lib. 4. Orth. ca. 14. Aponius lib. 3. & 6. in Cant. Germa. Constantinop. epist. ad Thomam tom. 2. Conc. & in Theoria Liturgiæ. Ansbertus li. 2. ca. 2. in Apo. Uualeridus & Alcuin. ubi supra. Pœnitentia & eius partes. Damasc. de Orthod. fide & Parallelis. Beda in Ps. 1. & 4. lib. 4. in Luc. ca. 15. Aponius lib. 5. in Cant. Carol. Mag. de ritibus veteris Ecclesiæ. Ansbertus. lib. 1. in Apoc. cap. 1. Intercessio, auxilia, reliquiæ Sanctorum. Beda in cap. 4. Luca afferens post Augustinum lib. 1. de Trin. c. 6. & alibi, distinctionem Græcam de duplici adoratione λατρείας & δουλείας. Item lib. 2. in Luc. c. 7. lib. 3. in Iob. & de Revelatione S. Michaelis to. 7. & in pluribus Homiliis de Sanctis diuersis. Damasc. in orationibus de natiuit. Virg. &c. in Cant. Ecclesiasticis. lib. 3. de imaginib. lib. 4. de Orthod. cap. 16. lib. pro defunctis Basilus Ancyranus, Theodorus Hierosol. Tharastius, Const. Theodosius Amoriensis Adrianus Pap. in 2. Syn. Nicena. Cosmas in hymnis, Germa. Const. in Theoria & in epistol. Beda & Isuardus in Martyrologiis, Ansbertus lib. 5. cap. 12. in Apoc. Hæresis contra imagines hoc sæculo præsertim arsit, Hanc refutarunt & earum legitimum usum docuerunt Damascenus lib. 3. item lib. 4. Orthod. cap. 8. ubi cultum imaginum Apostolicam esse traditionem docet. Germanus Constant. Gregor. Cyprius, Adrianus Pa. & alij Nicenum 2. conc. &c. Beda in historia Anglorum sapius. Preces pro defunctis, & Purgatorium. integrum de eo opus Damasceni extat ab Oecolampadio defunctorum hoste etiam versum. German. in Liturgiæ Theoria. Beda in serm. ad populum to. 7. fol. 503. in pro. li. 2. ca. 11. in ps. 6. in 37. in Luc. ca. 2. Albin. in 1. & 3. Ps. pœnit. & 3. de Trinit. cap. 21. Ansbertus lib. 9. cap. 20. & in Apoc. & lib. 10. cap. 21. & ceteri. Superfluum esset cetera capita persequi. Nam pro his omnibus Damasc. quatuor libris de Orthod. fide diuinissimos condidit. Beda Albinus libros diuersos, Carolus Mag. fragmenta de ritibus veteris Ecclesiæ, Germa. Constant. rerum Ecclesiasticarum Theoriam &c. Quare & totum sæculum contra se pugnare Centuriatores docent Cen. 8. cap. 2. de loco & propagatione Ecclesiæ sparsim cap. 3. de persecutione & tranquillitate Ecclesiæ. cap. 4. de doctrina col. 300. & seqq. cap. 5. de hæresibus. to. 10. cap. 6. de Ceremoniis. cap. 7. de Politia Ecclesiæ. per totum cap. 8. de Schismatibus. cap. 9. de Synodis per totum cap. 10. de Episcopis & doctoribus sequentibus denique capp. Idem confirmant quotquot isto sæculo scripserunt contra Iconomachos siue Iconoclastas: huius spatij vniuersa concilia, vniuersi denique

historici.

CHRONOGRAPHIAE
 GILB. GENEBRARDI THEOLOGI
 PARIENSIS DIVINARVM HEBRAICARVMQVE
 LITERARVM PROFESSORIS REGII,
 LIBER QVARTVS.

POSTREMVM hunc librum à Carolo Magno auspicabimur, quoniam cum eius Imperio, Ecclesiæ regnum maxima, in nostro Septentrione præsertim, incrementa cepit. Tum Germania, tum Saxonia, tum Dania, Christi suavitatem gustare cœperunt. Tunc in Polonia religionis fundamenta publicè iacta sunt. Bulgaria, Vngaria, Boëmia, Moscouia, Lithuania, pleræque aliæ Septentrionis gentes se deinceps Christo dediderunt. Denique vt ab Ecclesia siue sede Apostolica constitutum fuit hoc nouum Occidentis Imperium, ita extitit Ecclesiæ salutare, & fœlix, dum signa in Barbaras & perfidas gentes intulit, easque pietati subiecit. Accedit, quòd interualli à Domini corporatione vsque ad nos dimidium in istud sæculum incurrit. Non admodum quidè refert, vnde exordium ducamus, cum singulis centum annis insignes atque memorabiles mutationes toto orbe contigerint, quæ merito librum peculiarem sibi possint vindicare. Verum id negotij aliis relinquimus. Interim quia mirabiles illæ sæculorum vicissitudines in animis pingere possunt vniuersæ historiæ breuem quãdam imaginem, ad quam adumbrandam comparatur Chronographia, priusquam pergimus, lubet id illustrare exemplo & duùm mille annorù res memorabiliore per singulos centenarios insigni humanarum rerum inconstantia documento exortas attingere. Nec alius incipiemus, quoniam, vt iam pridem memini, ante Monarchiam Persicam omnia apud exteros sunt incerta.

Sub annum ergo ante Christum quingentesimum plus minus, (Neque enim necesse est, vt tempus sit tam exactum & definitum.) Monarchia Babyloniorum Nabodonosore auctore, cœpit, è qua secundum huius operis librum sumus exorsi.

Hinc an. 400. Persarum secunda, quæ appellatur, Monarchia per Cyrum, à quo res & scripta Græcorum propriè incipiunt.

- 300. Macedonum, siue Græcorum per Alexandrum Magnum.
- 100. Indorum, Parthorum, Carthaginensium noua regna & principatus.
- 100. Romanorum per Scipiones & reliquos Rom. duces, qui traiecto Mediterraneo in Asia & Africa res gerere cœperunt & prouincias remotiores suo populo subiicere.

o. Regnum Dei, per Christum æternum regem, cuius solium est ad dexteram Patris in excelsis, terra scabellum pedum eius: Constituta Rep in perpetuam Monarchiam ab Augusto & pace per totum orbem firmata. Atque inde per singula etiam sæcula mirabiles mundi vicissitudines extitere, quas lib. 3. delibare cœpimus.

100. enim anno post Dominum natū Imperij ad externos principes translatio facta est. Neruam, Traianum, Adrianum Hispanos. &c. Vnde deinceps licuit cuilibet quantumuis obscuro & de obscura gente in illud irepere.

200. Nouum Persarum imperium per Artaxersem, deleto Parthico.

300. Imperij Rom. ad Christianos principes translatio Constantium, Constantinum Magn. &c. in quorum potestate perpetuo deinceps vsq; ad Turcas mansit.

400. Imp Rom. laceratio, è qua varia noua regna emerferunt, in Gallia, Hispania, Anglia, Italia, Africa, Asia.

500. Imperij Occidentis extinctio vsque ad Carolum Magn. & in vnos Græcos siue Constantinopolitanos contractio. Clodouei Francorum regis conuersio & sacra inauguratio,

600. Mahometis & Saracenorum apostasia, atque inde nouum horrendūque imperium, quod Miramolinum siue Amira vocatum est, Romano mutilato, Persico exciso.

700. Saracenorum, Arabum siue Alarbarum, Turcarum, Maurorum noua ac diuersa regna siue Caliphæ & Sultaniæ, in India, Asia, Syria, Ægypto, Lybia, Lybiæ interioribus, Africa, Hispania, insulis maris Mediterranei, Oceani, Ethiopici, Indici, Atlantici.

800. Imperium nouum Occidentis per Francos Septentrionalibus gentibus salutare, faustum, Christi prænuntium, è quo huius quarti Libri initium ducimus.

900. Imperij Occidentis è Francis ad Longobardos & Germanos non ita felix translatio, Matri certè sedi Apostolicæ diu luctuosa.

1000. Noua regna Polonia, Vngariæ, Boemiæ & Septentrionalium populorum.

1100. Noua regna Occidentalium Christianorū, præsertim Francorum in Asia, Syria, Iudæa, &c. profligatis Turcis & Saracenis.

1200. Nouum imperium & Barbaricum gentis incognitæ, Tartarorum, magna totius Orientis, seorsum Christiani Indorum regni amplissimi calamitate.

1300. Nouum ferule & ferum imperium Othomanorum siue Turcarum magno nostro dedecore, ignauia, veterno, pernicie.

1400. Nouum Imp. Tamerlanis Scythæ, quòd feritatem Turcarum aliquantum repressit.

1500. Noua imperia Sophi in Perside, Lusitanorum & Hispanorum in Indis & nouo orbe, quæ Turcis & Saracenis perniciem videntur ominari.

Faxit Deus, vt iam Christiani suas habeant vices, & regna Tartaricis, Saracenis, Turcicis, Mauricis armis amissa recuperent, impia extinguant, noua ad ipsius & Christi sui gloriam condant in orbe nouo ac veteri, quò corpus peccati deleatur. Perditionis filius Mahometes interficiatur spiritu oris Domini, ipse denique Dominus vbique agnoscat, regnet, floreat in sæculorum extrema. Amen.

Anno
Christi.

SEPTIMÆ
ÆTATIS SIVE
vltimæ pars po-
sterior.

Anni
mundi.

4793

4800

*A Caroli Magni Imperio
ad an. 1608.
que & ipsa in octo sæcula
recte distinguitur.*

800

Octavi sæculi extremum
& noni principium.
a *An. Dom. D. CCC. quo
nouum Occidentis imperium
Carolus Magnus Francus
condit, & Egbertus regnum
Anglicum.*

900

Decimi sæculi initium.
b *An. Dom. D. CCCC.
quo Carolus simplex rex 30.
regnum Francia suscipit, Ab-
deramen Hispania Miramo-
linus fit, infælix sæculum
inchoat.*

1000

Vndecimi sæculi initiu.
c *An. Dom. M. quo regnum
Polonia per Boleslaum Hun-
garia per S. Stephanu cæpit,
Corbudense in Hispania Sa-
racenica desit. Ottho 3. Imp.
obit. quo denique Hugonis
Capeti familia se in regno
Francorum subactis compe-
titoribus confirmatam vi-
det.*

O c. nono sæculo Saraceni tentant ite-
rum Gallias. Europa vastatur ab obscu-
rissimis gentibus, vt Gallia à Normanis,
Vngaria à Bulgaris, &c.

Earum ad Christum plena conuersio.

Carolus cum sua posteritate hoc sæculum metitur.

Nam eius Imp. fuerunt. Carolus Mag. Ludouicus Pius,
Lotharius, Ludouicus 2. Carolus Caluus, Carol. Crassus,
Alnulphus.

Pontifices viginti à Leone 3. ad Ioannem nonum.

Præcipui scriptores diuini, Carolus Mag. Hincmarus,
Haymo, Angelomus, Amalarius, Rabanus, Remigius. An-
tistiod. Ionas Aurelian. Paschasius, Idiota, Ansegifus, Stra-
bus auctor Glossæ ordinariæ, Leo Philosophus Imp. Pho-
tius, Theophylactus Bulg. Freculphus Lexouiensis, Ana-
stasius Bibliothecarius, Ado Viennensis.

Humani etiam sua ferie infra per Chronologiam re-
censentur.

Hæretici. Claudius Taurinensis, Theoda pseudopro-
phetissa in Asia. Godiscalcus Gallus, Bertramus. Fredeuar-
dus eques, Ioannes Scotus. Græcorum hæresis de Spiri-
tus S. processione, quæ apertè erumpit Photio Patriarcha
frigidam suffundente.

Caluinita Claudij Taurinensis opiniones laudant, Ber-
trami, Fredeuardi, Godiscalci aliquot capita. In singulis
scilicet sæculis suæ perfidiæ socios habere voluerunt.

b *SEPTENTRIONALIVM*, vt Moscouitarum, Sue-
corum, Polonorum, Vngarorum, Slauonia partium con-
uersio vsque ad an. 1000.

Monasteriorum & templorum & episcopatum ædi-
ficationes.

Græcæ & Hebraicæ literæ florent.

Latinæ iacent.

Pares Franciæ instituuntur.

Imperij ad Longobardos per Berengarium & Saxones
per Conradum translatio, vnde inter vtrosque dissensio
an. plus 40.

Ratio eligendi Imperatores instituitur.

Decimi sæculi pontifices, viginti septem vsque ad Sylue-
strum 2. Aquitanum.

Imp. Ludouicus 3, Conradus Germanorum primus,
Henricus 1 Otthones tres.

Scriptores sacri. Gilbertus siue Gifelbertus. Radulphus,
Suidas. Oecumenius, Smaragdus. Regino, Moses Bar-
Cepha, Gerardus Luitprandus. Vuitichindus.

Hæretici. Græcorum schisma contra Latinos. Noui An-
thropomorphitæ in Italia. Manichæorum quædam secta
Philippopolim translata.

A Caluinitis Schisma Græcorum, cuius causa à Turca
absorpti sunt, probatur. Aliqua habent cum Manichæis
communia.

c *M V N D V M*, ignauiæ tædet.

Pietas exardescit.

Infinita monasteria apud Græcos & Latinos con-
struuntur.

ii *Sæculi Pontifices* vnde viginti vsque ad Urbanum 2 Gal-
lum.

Imp. Henricus 2, Conradus 2, Henrici 3 & 4.

Scriptores. Fulbertus Carnotensis, Humbertus, Heri-

Deicus Abbas, Euthymus, Ioan. Xiphinius, Beruo Augi-
gientis, Algerus, Bruno Herbipolenf. Albericus. Petrus
Damianus, Leo 9. Lanfrancus, Adelmanus Brixienfis,
Guitmundus Auerfanus, Therianus, Leontius, Hermen-
opolus, Hildebertus Turonens. Hildebertus Cenoma-
nenf. Lambertus Scanaburgens. Sigebertus, Anselmus
Canturiacensis. Iuo. Minardus, siue Meginhartus, Bur-
chardus Marianus Scotus. Ioan. Micrologus, Hermanus
Contractus.

Hæretici. Berengarius. Bogomili, Basilius monachus,
Henriciana siue Simoniaca hæresis ab Henrico quarto
Imp.

An se Berengarianos, Bogomilos, Henricianos, Calui-
nitæ negare debeant, vel velint ipsi loquantur.

d TERTIVM hoc sæculum transigitur in terra sancta, à
Gallis præsertim.

Factiones Gibellinorum pro Imp. & Guelphorum pro
Pontifice.

Theologia Scholastica fundatur per Bandinũ, Petrum
Longobardum, &c. propter subtiles Græcorum contra
Latinos disputationes de trinitate, de processione Spiritus
S. Berengarium & Petrobusianos de sacramentis, Por-
retanum & Aballiardum Theologiæ miscentes Philoso-
phiam, vt subtiles illæ quæstiones deciderentur & ampu-
rentur.

Ordines Hospitaliorum, Templariorum, & similibus
contra Turcas instituti & confirmati.

12. sæculi. Pontifices sedecim vsque ad Cælestinum.

Imp. Henricus 5. Lotharius Saxo, Conradus 3. Frederi-
cus Ahenobarbus, Henricus 6.

Scriptores. Petrus Alphonfus, Honorius Augustodu-
nensis. Odo Cameracens. Hugo Victorinus, Rupertus
Tuitiensis. D. Bernardus, Petrus Cluniacensis, Richar-
dus Victorinus, Blandinus, Petrus Longobardus, Hugo
Esterianus, Leo Tuscus, Io. Salisburiensis, Anselmus Anel-
bergenf. Potho presbyter, Berengofus, Egbertus, Petrus
Blesensis, Petrus Rhemensis Cantor, Otho Frisingensis,
Marcus Alexandrinus, Theodorus Balsamon, Zonaras,
Cedrenus, Conradus, Abbas Vspergensis, Hugo Lincol-
nicetas Coniates. Saxo Grammaticus. Conradus Hirsau-
giensis. Ioan. Belethius, Gratianus, Petrus Comestor,
Helmandus. Guliel. Tyrius, Hildegardis & Mechtildis fæ-
minæ eruditæ, Samuel, Israelita.

Hæretici. Clancularij Berégarij, Durandus de Vvaldach,
Tendemus, Henriciani, Petrobusiani, Arnoldus Brixia-
nus, Porretanus, Petrus Aballiardus, Eudo de Stella,
Apostolici, Publicani, Cathari siue Patareni, Infabbati,
Correrij, Vvaldenses siue pauperes de Lugduno. Age-
nenses, Hæretici de Barulo. Hæresis de Dogmate Dei
Mahometis: Hæresis de corruptibilitate diuinorum my-
steriorum.

Caluinitæ in multis conueniunt, cum Henricianis,
Petrobusianis, Apostolicis, Publicanis, Patarenis, Vval-
densibus, Agenensibus, Hæreticis de Barulo.

e CHRISTIANORVM per Tartaros vastatio in Oriente
& Septentrione.

Expeditiones in tertiam sanctam ob eius amissæ recu-
perationem.

Scholastici doctores innumeri.

Ordines mendicantium sub principium huius sæculi.
Ita inter superiores recentiores ordines & hos vix cen-
tum anni intercedunt.

Anni
christi

Anni
mundi

Duodecim sæculi initium.

d An. Do. M. C. quo Vrba-
nus auctor expeditionis in in-
fideles moritur. Godofredus
rex Hierosolymorum consti-
tuitur. Paschalis 2 pontif.
maxi. eligitur, Bernardus
Patriarcha Antiochenus,
Dabertus, Hierosolymita-
nus primi è Latinis.

1100

Decimi tertij sæculi initium.

e Ann. Dom. M. CC. quo
Tartari gēs ante hac ignota
regnum suum condunt delecto
presbytero Ioanne Indo. No-
ua regna Scotiæ, Portuga-
liæ, Boemiæ exoriuntur.
Constantinopolis capitur à
Francis & Venetis.
Philippus Aenobarbi f. Im-
perium Occid. suscipit.

1200

Decimi quarti sæculi
initium.

f An. Dom. M. CCC. quo
Otomanus Turca de genere
Scytarum siue Magog Tur-
cicum Imperium condit, An-
tichristi regnum fundans.

Et sedes Apostolica in 70.
annos Auenionem Clemens
transfert.

Et
Albertus primus Imperium
Occidentis adit.

Decimi quinti sæculi
initium.

g An. Dom. M. CCCC.
quando Tamerlanes mundi
terror, & Græcæ literæ in
Italiam reducuntur, è qua
700 annis exulauerant, quo
denique Robertus Palatinus
comes fit Occid. imperator.

Anni
mundi.

13. sæculi Pontifices duodeuiginti vsque ad Bonifacium octauum.

Imp. Philippus Aenobarbi F. Ottho 4. Fredericus 2, Conradus 4, Rodolphus, Adolphus.

Scriptores, Innocentius 3, Gulielmus Parisiensis, Ioa-
chimus Abbas, Alexander Halesius, Bonauentura, Alber-
tus Mag. Thomas Aquinas, Aegidius Romanus, Ioannes
Scotus, Iacobus Vietriacus, Richardus de Media villa.
Henricus Gandauus, & plerique alij Scolaſtici, Nice.
Cabalas, Hugo Cardinalis auctor Concordantiarum,
Vincentius, Beluacensis, Durandus episcopus Mimatens-
is, Accursius, Nicolaus Litanus.

Heretici. Albigenſes siue Albiani, Almaricus, Baiolen-
ſes & Concordensēs, Albigenſium ſecta. Petrus Ioannis,
Dauid Dinantius, Gulielmus de S. Amore. Deſiderius
Longobardus. Raimundus Lullus, Hermannus Italus.

Calunitæ hos habent patres Albigenſes, Almaricum,
Petrum Ioannis, Deſiderium Long.

f B O S S V L I siue aciculæ marinæ inuentum.

Turcarum in Oriente inter ſe & cum Christianis con-
ſictus varij.

Vbique calamitas.

14. ſæculi Pontifices decem vsque ad Bonifacium nonum.

Imp. Albertus primus. Henricus 7. Ludouicus 4. Ba-
uarus, Carolus 4. Vuenzeſlaus.

Scriptores. Guliel. Nangiachus. Alanus Inſulenſis. Nice-
phorus Calixtus, Bartholus, Georgius Pachimeres, Ioan.
Cantacuzenus, Maximus Planudes, Durandus de S. Por-
tiano, Guido Carmelita, Martinus Polonus, Gregor.
Ariminenſis, Ioan. Andreas, Paulus de Peruſio. Ioann.
Hiſdinus, Franc. Petrarcha, Radulphus Tungrenſis
Franc. Maronis Sorbonicæ inuentor. Guillelmus Occam,
Ateſanus, Nicephorus Gregoras. Aluanus Pelagius,
Auguſt. de Ancona, Herueus, Gulielmus Antiſſiodo-
renſis.

Heretici. Fratricelli, Templarij, Dulciniſtæ, Barlamus
& Acindinus, Iacobus Iuſti, Begardi & Beguinæ, Flagel-
lantes, Lothardi, Ioan. de Poliaco, Bononatus, Marſilius
Patauinus, Baroldus de Borbach, Bartholomæus Ianoue-
ſius, Adamitæ in Boëmia, Ioan. Vuicleſſus, Guil. Albus,
Turrelupini.

Calunitæ conſpirant cum Fratricellis, Begardis &
Beguinis, Flagellantibus, Lothardis, Marſ. Patauino, Io.
Vuicleſſo.

g E M A N V E L Chryſoloras ſtudia Græcarum litera-
rum in Italiam refert.

Vſſumcaſſanus Perſiam rapit.

Ars Typographica reſerta.

15. ſæculi Pontifices trêdecim vsque ad Alexandrum
ſextum.

Imp. Robertus. Sigifmündus, Albertus, Fredericus 3.
Miximilianus.

Scriptores. Paulus Burgenſis, Io. Gerson. D. Antoninus,
Blondus, Aeneas Syluius, qui & Pius pont. Froſſardus,
Leonardus Aretius, Capreolus, Petr. de Aliaco, Tho-
mas Campenſis, Ioan. Dominici. Io. de Turrecremata,
Baldus, Angelus. Thomas Vualdenſis. Matthæus Palme-
rius, Beſſario Card. Marcus Ephēſius, Laonicus Chal-
condylas, Ioan. de Indagine, Dionyſ. Carthuſianus, Platina.
Franc. Philelphus, Ioan. Trithem. Baptiſta Ferre. Sabelli-
cus, Gabriel Biel, Albertus Crantzius, Matthias Palme-
rius Piſanus, Ioan. Nauclerus, Ioan. Maior.

Hæretici. Ioannes Hus, qui anno 1401. se prodit, Hieronymus de Praga, è quibus variæ & multiplices sectæ. Zilca.

In Caluinitis sæculo sequenti renascentur.

h RELIGIONIS in deterius mutationes, apud mahometanos per Ismaelem Sophum in Perside, Per Cheribum in Africa.

Apud Christianos per Lutherum in Germania, per Caluinum in Gallia, per alios aliis in locis.

In melius per Lusitanos in Indiis, per Hispanos in nouo orbe, vt quando in aliquibus locis fides deficit, in aliis proficiat.

Linguarum professio exoritur in Germania, Gallia, & aliis locis per Andronicum Contablam Græcum, Lapidanum, Reuclinum Capnionem, Galatinum, Sancten Pagninum.

Herefeon fructus per totam Europam cædes, seditioes, intestina bella, sacrilegia, Simonia, latrocinia, Circumcelliones, &c.

16. *Sæculi Pontifices* Septendecim vsque ad Clementem octauum.

Impp. Maximilianus idem, Carolus 5. Ferdinandus, Maximilianus 2. Rudolphus 2.

Scriptores. Ioan. Ekius. Ioan. Roffensis, Thomas Morus, Thomas Caietanus, Ambros. Catarinus, Ioan. Gropperus, Stanislaus Hosius, Reginaldus Polus, Gaspar Contarenus Cardinales, Hieronymus Seripandus, Aloisius Lipomanus, Cornelius Iansenius, Vuillelmus Lindanus, Hieronymus Osorius, Melchior Canus, Fridericus Nausea, Claud. Sanctius episcopi. Syluester Prieras, Conradus. Brunus, Ioan. Cochleus, Ioan. Driedo, Ioan. Arbores, Iodoc. Clichtoueus, Albertus Pighius, Erasmus Roterodamus, Sanctes Pagninus, Petrus Galatinus, Fridericus Staphylus, Petrus Soto, Alanus Copus, Ioan. Hefsfelius, Petrus Canisius, Franc. Turrianus, Sixtus Senensis, Laurentius Surius, Nicolaus Sanderus, Guill. Alanus, Claudius Spenceus. Anton. Demochares, Iacobus Billius, Gentianus Heruetus, Iac. Pamelius & innumerabiles alij.

Hæretici, Lutherani, qui & Protestantès, Zuingliani, Caroloistadiani, Seruetiani, qui & Samosatenses. Anabaptistæ, Osiandrini, Antosandrini, Mediosandrini, Stancariani, David Georgius, Trinitarij, Antitrinitarij, Autotheani. Campanistæ, Caluinistæ, siue Huguenotij, Anticaluinistæ, Lutherocaluiniani, Adamitæ in Hollandia, Suencfeldiani, Antisuencfeldiani, Confessionistæ, Stoici siue Illiciani, qui & Flacciani, Adiaphoristæ, Antadiaphoristæ. Impositorij, Bisacramentales, Trisacramentales, Quadrisacramentales, Recalcitrantes, Vbiquirarij, qui & Brentiani, Bibliistæ, Anfdorsiani, Maioristæ, Tropistæ, Antidemoniaci, Infernales, Adestenarij, Antinomi, Athei siue Epicurei, Puritani & Laicocephali in Anglia. Vncti in Surria comitatu Angliæ. Familia de amore, & Illuminati in eadem Anglia, cum multis aliis, ita vt non modò à nostris Hosio, Lindano, Prateolo, Staphilo, Sanctio, verum etiam ab ipsismet, vt Lauathero, Lipsiensibus, &c. plus ducentæ sectæ numerentur.

Caluinitæ cum his omnibus in aliquo scelere coniunguntur. Nam istorum omnium sunt colluies.

Anni
christi

Anni
mundi

Decimi sexti sæculi initium, & finis.

1500

h *An. Dom. M. D. quando nouus orbis aperitur, Ludouicus 12. Pater populi dictus regnum Gallia inuit, Sophus Persarum.*

Quæ sic membratim demonstrari possunt.

SEPTIMÆ
ÆTATIS, SI-
ue vltimæ.

*Pars posterior, quæ incipit
anno mudi 4886. Christi 800.
ab Eirene sola imperante in
Oriente, Carolo magno im-
perium nouum Occidentis sus-
cipiente, Egberto Anglorum
regnum condente ad annum
1608.*

99

a Leo tertius. Sigeberto.
4 Roman. sedit an. 4.

*Patriarcha.
Constantinopoli Tarasio.*

*Principibus.
Constantino 6. solo Orientis
Imperatore octogesimo quar-
to.*

*Mauregato & Veremundo
an. 3. Hisp. regnum occupan-
tibus.*

*Vsq̄ue ad Imperatoriam cō-
secrationem Caroli Magni.*

*Anni
mundi.*

ORONAVIT anno 800. vel 801. in
Imp. Carolum Magnum, petente vni-
uerso populo & ter acclamante, Ca-
rolo, Augusto & à Deo coronato Ma-
gno & pacifico vita & victoria, ipsa
nocte Natalis Christi. Inde factum est vt etiam hodie
imperatores Occidentis inungantur & consecrentur
à Romano Pontifice. *Sabell. Ennead. 8. libro nono. Blon-
dus Decad. 2. libro primo Annon. libro quarto capite nono.
Sigebertus.* Deinceps imperium Romanum, siue Oc-
cidentale mansit penes Francos, plus centum an-
nis.

Ita Carolus Mag. factus est primus Imperator Occi-
dentis post vltimam Valentiniani cædem iure & nomi-
natione Ecclesiæ ac gratia Apostolicæ sedis, vt eius ve-
luti brachium dexterum esset. Deinde transactione cū
Impp. Græcis, quæ tamen facta est autoritate Romani
Pontificis. Nam Carolus legatos Michaelis Curolopa-
tis ad Leonem 3. remisit, vt ab eo libellum fœderis acci-
perent. Vnde tam ipsi quam successores exceptis aliquot
posterioribus Impp. Germanis non se putabant satis in
imperio firmatos, donec coronam auream essent cum sa-
cra vñctione ab ipsomet Rom. pontifice consecuti. Cō-
tra eos qui iure belli factum imperatorem tradunt. Nam
non occuparat armis imperium Occidentis, minus Ita-
liam & urbem Romam, vt qui ad eam duntaxat voca-
tus contra Longobardos venisset, tanquam amicus,
& socius Italiæ, filiusque Ecclesiæ, non tanquam ho-
stis.

Honorabilem & venerandum virum eum appellat
*Zona. tom. 3. castum, facundum, constantem, liberalem in
pauperes. Antoninus lib. 14. Tardum ad irascendum, velo-
cem ad condonandum & mitem, Joan. Oppidanus, doctum
& sapientem, Bonfin. dec. 1. lib. 9. Amantem virorum, do-
ctorum lib. Pontif. cui diuinitus visus & vox reddita sint,
cum ab aduersariis vtroque fuisset orbatus. Sigeber-
tus, vocis non meminit. Diaconus, libro vigesimo tertio.
Rom.*

Carolus conuenit de diuidendo Imperio cum Eirene
postea cum Nicephoro vt ille Orienti, ipse vero Oc-
cidenti præesset, Venetiæ vero sui iuris inter vtrumque
essent. *Plati. Blond. dec. 2. lib. 1.*

Hæc pacta postea renouauit Michaël Curolopatas an.
812. deinde Ludouico filio Caroli Leo Imp. post Mi-
chaëlem.

Hinc deinceps qui in in Gallia & Germania fuere
Impp. dicti sunt Occidentis, Constantinopolitani
autem Orientis, vbi notent & vlciscantur Imperato-
res & Principes Christiani atrocem iniuriam sibi à
Centuriatoribus factam, qui Cent. 8. capite decimo
in Leone Papa attribuunt ipsorum Imperij creatio-
nem, siue translationem præcipuis Antichristi ope-
ribus.

4882

4886

796

800

Per Daciam Metanastas & lazyges transiens Sacerdotes passim iussit Christi religionem populo tradere. *Bonfin. rer. Vngar. lib. 9. dec. 1.*

In Pannoniis Slavi & Hunni cōuertuntur per Bonifacium, qui ibi diaconos & episcopos constituit. *Munus in Chron.*

Ex Holsatiæ Ecclesia per Heridagū, qui primus illic episcopus à Carolo constitutus est, & Ansgarium successorem in omnes Sclavorum & Danorum regiones fides propagatur. *Hemoldus cap. 3. & 4.*

In Suetia per Herbertum Lincopensem, qui ab eodem Carolo ad Biornium regem Sueuorum & Gotthorum missus fuerat & primus in Ostrogotthia episcopus constitutus. *Gothus lib. 17. cap. 1.*

In Germania Saxones & Dani & Germani ferè omnes præsertim Boreales, conuertuntur. *Cranzius lib. 1. Sigeb. cum quibus Car. Mag. per 30. amplius annos bellagessit, multis eorum in Flandriam, Brabantia, Vasconiam translatis. Vesper.*

Obotriti, qui Christiani erant, Saxonum in Franciam translatorum pagos occuparunt. an. 803. *Sigeb.*

Hierosolimam & tetram sanctam à Saracenis diuexatam Constantinus Imp. adiutus copiis Caroli Magni Christianitati restituit. *Prot. Lucensis in Rudimento, & Erfordiensis ubi supra.*

An. 798. à matre Eirene oculis & imperio orbatur, eodem die, quo ille ante annos 5. Nicephorum & Alexium Mosolim iniuste excæcat, & aliis quibusdam linguas præsciderat. *Zon. tom. 3.* Ad illud Matris facinus sol per dies 17. suos abscondit radios & ipsa post annos 4. aut 5. à sereno relegatur in exilium. *Diac. l. 23. Rom.* Interea iustum Dei iudicium obseruandum. Nam Constantino isti in deliciis erat læui de causa excæcare ministros suos. *Diac. & Blondus libro 1. dec. 2.* Martis sidus hoc toto anno in cælo non est conspectum. *Regino. libro sexto Ado. 6.*

Commercium nundinarium centum librarum auri largitus est Ecclesiis Ephesi ad Ioannis Apostoli ministerium, *Diac. Ibid.*

Sclauinos Theßalia m, Græciam & Peloponesum tenentes, pace cum Arabibus facta, sibi Eirene tributarios fecit, multis cæsis an. 784. *Diac. lib. 23.*

Nicephorus Imp. Christianos exules ex omnibus provinciis in Sclauinias ferri iussit, eorumque bona vendidit. *Idem lib. 24.*

Hunni siue Auari à fide deficiunt, ad Sicambriam, siue Budam à Carolo subacti Christiani fiunt. *Gaguin. libro quarto Bonfin. de Vngar. dec. prima.* hodie vocantur Hungari.

Veneri ferunt fædus cum Imperatoribus Orient. & Occid. vt neutri subessent, nisi præstando vtrique homagium, sed suis legibus vterentur. *Nauch.*

Historia Sclavorum an. 800. incipit apud Helmodum Gotthia & Suetia circa idem tempus fidem Christi amplectantur. *Joan. Mag. lib. 5. de gen. Sept.*

Egbertus anno eodem Regnum Angliæ, quod ad hunc vsque diem durat, condit subacta præter Scotiam tota pene insula, i. regulis Merciorum, Cantij, Northumbriæ, Danorum, Saxonum, lege data, vt omnes tam Britanni quam Angli & Saxones insulam habitantes, præter Scotiam, Angli dicerentur, insulaque in perpetuum Anglia vocaretur. *Polyd. Maior.*

Anni
christi

Eirene imperij Orientalem
recuperationem.

Alphonsi Casti. in regnum
Hispaniæ restitutionem.

Aaronis Saraceni in Persarum
regem inaugurationem.

An. Dom. DCCC, quo Carolus
Magnus nouum Occidentis imperium,
Sedis Apostolica concessu &
munere suscipit.

NONVM SE-
PTIMÆ ÆTA-
tis sæculum.

99

a LEO III. sedit adhuc
an. 16.

mens. 5. di. 18.

id est, in vniuersum an.
20.

mens. 5. dies 18.

Vacat dies 10.

Patriarcha.

Constantinop. Tarasio, deinde
Nicephoro an. 9.

Theodoro Iconomacho an. 6.

Principibus:

Eirene sola an. 4.

Nicephoro octogesimo sexto.
an. 6.

Stauratio Iconomacho an.

1. Michæle 2. Curolopatæ

SS. Imaginum propugnato-

re, an. 2. Leone s. cog. Arme-

nio ex ord. Orientis Imp.

Ani
dupli.

800

Carolo Magno Francorum
rege & primo Occidentis
Imperatore an. 16. usque
ad Ludovicum.

Persarum & Saracenorum
rege, siue Miramolino Aa-
rone an. 12. deinde Mahome-
te, an. 5.

Sepharad Æthiopia pretioso
an. 4. Inde Agdai, Abraha,
Arbaha.

Hispaniæ Alphonso Casto
quadragesimo primo, annis
iterum 32.

Egberto primo Angliæ rege
an. 37.

Anni
mundi.

4886

Carolus tamen restituisse Fardulphum Normanorū
regem an. 808. narrat Vvilelmus libro secundo de Anglis
cap. 1.

Contra Nicephorum omni tyrannidis genere fero-
cientem sæpius seditiones excitatæ describuntur à Diac.
lib. 24. *Rer. Rom.*

Nicephoro ergo & Stauratio filio eius extinctis, qui
suos subditos miris artibus argento emunxerant, Michael
Imp. paci studuit, & contra Manichæos & Attinganos
capitalem sententiam promulgavit. *Zon. tom. 3.*

Digladiantibus inter se Saracenis, Christiani in Syria,
Ægypto & Africa cædibus & aliis grauiſſimis calamita-
tibus afficiuntur. Hierosolymis loca sancta subuertuntur.
Multi in Cyprum & Constantinopolim euadunt, erga
quos liberalitas Michaelis Imp. & Nicephori Patriar-
chæ enituit. *Paul. Diac. lib. 24.*

Michael Curolopatas Imp. per Nicephorum patriar-
cham, & alios Pios promulgat capitalem pœnam in Ma-
nichæos, Paulitanos, Attinganos in Phrigia & Lycao-
nia degentes, quam postea in exilij supplicium commu-
tat, adductus disceptatione mota, An hæretici essent in-
terficiendi. *Diac. lib. 24.*

Monacho cuidam in sanctas Imagines iniurio linguâ
excidi iussit. *Zonar. in Mich.* Errant enim qui scribunt
eum fuisse Iconomachum.

S. Slauus Episcopus Aquitaniæ martyrio coronatur.
Sigeb.

Hitto Frisingensis Episcopus versionem SS. Biblio.
pro virili restituit.

Carolus, vt supra dictum, duas Academias Parisien-
sem & Papiensem instituit. *Guagni. lib. 4. Sabel. Ennead. 8.*
libr. 9. Bononiensem à Theodosio fundatam renouat.
Mur. lib. 9.

Sermones Patrum, homilias Sanctorum & Martyrolo-
gia diligenter inquiri & conscribi iussit. Omnium item
nationum, quæ ipsi parebant, memorabilia gesta, in li-
teras nondum relata, scribi mādauit. *Crantzius in sua Saxo-
nia. lib. 2. cap. 2. & 9.*

Gallicianam Diui Iacobi ædem inuisit, ditatque am-
plissimis prædiis & donariis. *Sabell. Ennead. 8. lib. 8.* Spo-
lia & thesauros in Vngaria repertos per episcopatus &
monasteria largissimè distribuit, multis Ecclesiis ædi-
ficatis. *Saxonia Crantzij libro secundo capite sexto. Auent.*
lib. 4. annal.

De eius expeditione Hierosolymam versùs, Francici
scriptores nihil tradunt, præter Turpinum Remensē Ar-
chiep. & ex exteris Erphordiensē cap. 69.

Bellis Saxonis sine imposito secundo & trigesimo
quàm inchoata fuerant anno, vt rebellandi facultatem
eriperet, decies mille Saxones cum vxoribus & paruulis
in Galliam transtulit, ex quibus Brabantij & Flamin-
gij, & inter Heluetios Schuitzes aut Suuitzi, Gal. *Suiffes.*
& Gallos vicissim in Saxoniam. *Acta Treuirensium, Vol-
cadi Abbatis S. Dionysij Parisiensis opera apud ponti-
fices ad multa vsus est, vt antea Pipinus pater Sigeb. Blond.*
lib. 1. dec. 2.

Brabantinorum & Flamingiorum origo à Saxoni-
bus in Franciam à Carolo Magno translatis. *Æmil.*
lib. 3.

Duodecim Pares Franciæ instituti à Carolo: sex Ec-
clesiastici, tres Archiepiscopi & Duces, Remensis, Lau-
dunensis, & Lingonensis, tres Episcopi & Comites, Bel-

4903

817

Iouacensis, Nouionensis, & Carthalaunensis : sex Laci.
3. Duces Burgundiæ, Normaniz, Aquitaniz, 3. Comites,
Flandriæ, Tholosæ, Campaniæ, qui hodie mutantur pro
arbitrio regum. *Gaguin. lib. 4.*

Guido Caroli Magni comes totam Angliam in dedi-
tionem accepit, & arma Regum & Ducum, qui se dedi-
derant, subscriptis nominibus singulorū obtulit Carolo.
Atque ita tunc primum tota Anglia à Gallis subiugata
est. *Guil. Nangiac.*

Carolus sibi subegit omnem Aquitaniam, Vasconiam
& vniuersas Gallias, Italianam, Germaniam, Hungariam,
Sclauoniam, Baioariam seu Bauariam, Daciam, Saxo-
niam, Angliam, Britanniam, Frisiam, & optimam par-
tem Hispaniæ, *Guillell. Nangiac.* Venetias, quas Pipinus
occuparat, Nicephoro reddidit ann. 809. *Anno. lib. 4.
c. 96.*

Intra annos 47. quater Romam ad vota persoluenda &
orandum profectus est. *Eginardus in eius vita.* Inter cœ-
nandum sibi libros D. August. de Ciuit. & historias legi
curabat. *Krantzius in Saxo. lib. 2. c. 8.*

72. annos natus Aquisgrani moritur, Domini 815.

Persæ rex ei misit horologium æneum & duo cande-
labra, quæ Aquisgrani in D. Mariæ reposuit. *Chronica
Saxon.*

Anno sequenti Saraceni Barchinonam recuperant,
sed Francorum copiæ urbem obsident & Baleares insu-
las contra Saracenos tutantur. *Ibid.*

Gallicia iterum redit ad Saracenos. Nam eius rex cum
suis subditis victus à Carolo fidem Christi suscepisse cir-
ca an. 807. dicitur. *Chronic. Saxonica.*

Normani dum Hybernos Christianos infestant, pro-
pulsantur à Scotis sub Carolo Magno. *An. lib. 4. c. 98.
Rheg. lib. 2.*

Egbertus quatuor regna Britanniz in Anglia in vnum
redegit, regnare incipiens an. 800. sed Eardulphum Nor-
danybrorum regem Carolus restituit an. 808. *Vuil. cap.
1. lib. 2.*

Chumeid. an. 807. Saracenorum dux ob Christiano-
rum in Rhodo afflictionem, tempestate copias & classes
amisit. *Diac. lib. 24. Sigeb.*

Crúnnus Bulgarorum rex, victo Niceph. caput am-
putauit & ex cranio eius poculum fecit. *Diac. lib. 24. ann.
810. Sigeb.*

Alchuinus siue Albinus præceptor Caroli, Claudius,
Isuardus Io. Mailrosius, Bedæ auditores, viri doctissimi
primi ornant scholam Parisiensem. Egidius Atheniensis,
Eginhardus Caroli Cancellarius, Turpinus Remensis,
Archiepiscopus, Paulinus Aquileiensis Fortunatus Tre-
uirensis, qui librum de diuinis officiis scripsit, Trilinguis
quidam interpret, cuius meminit Angelomus *lib. 2. Reg.
c. 5. claren.*

Paul. Diaconus iussu Caroli vitas Sanctorum conscri-
psit, ex quibus Carolus vnicique festo anni conuenien-
tem Lectionem, quæ in Ecclesia legeretur, assignauit.
Sigeb.

Quidam tribuunt Paul. Diacono hymnum. *Vt queant
laxis. &c. alij Alchuino.*

Carolus Mag. triennio ante obitum testamento diui-
dit Gazas suas in tres partes: vnã secundum morem
Christianorum filijs, seruis domesticis, & pauperibus:
duas alias 21. Metropolitanis Ecclesiis, quæ solæ suo
Imperio suberant, ex quibus erat Burdegalensis, imper-

Anni
christi

800

CONCIL. Aquisgraneum episc. 365
Prot. Lucensis. Io. Gotthus lib. 17. c. 1.
Lupoldus de Zelo Christian. religio.
Helmod. Chron. 5.

Carolus quinque concilia reformato-
ria (vt vocant celebrari fecit per Gal-
lias. Sigeb. & Anno. lib. 4. c. 101.

Moguntinum. an. 813. Sigeb.

Vormaciense.

Remense. eod. an. Sigeb.

Turonense 3. eodem an. Sigeb.

Cabilonense 2. eod. an. Sigeb.

Arelatense, 3. eod. an. Sigeb.

Synod. apud Villam Theodonis per
Carolus Mag. congregata, ad cobi-
bendam tyrannorum quorundam in
Sacerdotes Domini grassantium vim.

Ticinense, potius conuentus Impe-
rialis fuit, quam Synodus Episcoporum.

817

Anni
munda

4886

4903

817

817

Anni mundi.

100

STEPHANVS 5. di-
ctus III. mens. 6.
dies 24.

4903

4903

Vacat dies II.

Patriarcha.

Constantinopoli Theodoro
Jconomacho.

Principibus.

Leone s. Orien. Imp. an. 8.

Ludouico I. Pio an. 26. Oc-
cid. Imp. & Franc. Rege 20.

Azbaba Æthiopum. Hinc
Asfa.

3. Abdala Babylonie &
Persa Miramolino, an. 17.

Halibatan Hispanie Mira-
molino.

Alphonso casto Hispanie re-
ge quadragesimo primo.

Egberto Angliæ primo reg.

CONC. Vormaciense circa hac
tempora Onuph.

titus est. Sigebert. in Chron. & Gagus. lib. 4. Aimon. libro 5. cap. 10.

Nouem Cathedrales seu Episcopales sedes erexit: Mo-
nasteriensem Lugdero præfule, Mindensem Heriberto
præf. Halberstadensem in Saxonia Hildegrino præf. Of-
naburgensem in Saxonia S. Vuihone præf. Bremensem
Vuilchado præf. Padeburnensem Harimario præf. Ver-
densem Suniberto præf. Hamburgensem Heridago præf.
Hildemensem Gunthero præf. Duos episcopatus in Me-
tropolitanas sedes, Hamtuagensem, Saltzburgensem
seu Iuuanensem, Krant. libro primo Sax. cap. 5. 6. 10. &
libro 2. capite decimo quarto Ireni. lib. 3. cap. 40. & 44. Cor-
nipolit. in Chron.

HVMANA.

Aaton Saracenus Asiam ingressus Nicephorum Imp.
ad emendam pacem cogit. Soluta pace Cyprum va-
stat, Chumeid mittit ad populandam Rhodum, Carolo
Mag. dona ingentia & elephantem mittit. Emil. libro 3.

Ann. 813. Mahomet eius successor in Perside ab Ab-
dala fratre vincitur, ita vt ipse Gaddam, frater vero Æ-
gyptum & Africam acciperet. Sigeb. Diac. lib. 24.

Eodem Michaël Imp. & Crunnus Burgarorum rex in
ter se dimicant. Ibid.

Eodem Mauri Centuncella Tusciæ oppidum, & Ni-
ccan in Narbonensi prou. vastant. Annal. Franc. & ex
Hispania in Corsicam irrumpunt. Ibid.

Hildefonsus Asturiæ & Galliciæ rex an. 798. Vlisippo-
nem capit, 70. Maurorum millia cadens de præda lori-
cas, mulos, & captiuos Carolo mittit. Ado Rheg.

An. 810. Normani ducetis nauibus in Frisiam irruunt,
ac tribus præliis victores centum libras auri pro tributo
exigunt. Rheg. lib. 2. Eginar.

∴ VIR SANCTVS exorauit pro inimicis restituen-
dis.

Remis Ludouicum inaugurauit Imperatorem & Hir-
mignardin Augustan. Plat. Annal. Franc.

Damascenus adhuc florebat. Nā à Leone s. Imp. Const
est persecutionem passus.

Hoc libro deinceps non potuimus, magno nostro do-
lore, trium sedium Apostolicarum & Patriarchalium
successiones persequi, quod iam Saraceni illas, non qui-
dem extinctas (ô miraculum) sed nobis incomptas re-
liquerint.

In earum interim locum imperatores Occidentis, &
reges Angliæ, Poloniæ, Scotiæ, Portugalliæ, Turcarum,
prout eorum regna his posterioribus sæculis exorientur
subrogabimus, vt nostri studij fructus ad plures ac potē-
tiores orbis nationes dimanet.

Qui volet, ex aliis Chronicis appingere poterit prin-
cipes Scotiæ, Sueuiæ, Daniæ, Nauaræ, Moscouiæ, Tarta-
rorum, & seruata temporum proportione & singulis eo-
rum cum pontificum rationibus diligenter collatis, ne
vllus existat error, quando omnes omnium res, & anna-
les inter se conferentur.

Slauī Boëmi ab ann. 805. bello fracti, & Francis
subiecti cœperunt paulatim ad religionem assuescieri.
Horum duces quatuordecim baptizandos curauit Lu-
douicus Imperator, Bathurico Reginoburgensi in epif-
copum constituto, sub ann. 816. Marti. in Chron. vitiosè
in Sigeb. 846.

Eodé anno Ludouicus, qui in Synodo Aquisgrani de Gotthorum & Sueonum conuersione consilia captauerat. Ansgarium ad Biornum regem doctores petentem misit, qui in Byrca Suediæ metropoli Ecclesiam collegit. *Lupoldus de Zelo Christ. Reli. Helmod. Chron. c. 5. Ioan. Gotth. lib. 17. cap. 1.*

Illis annis 26. quibus imperauit Ludouicus Pius, Dani, Normani, Bulgari, Saraceni Ecclesiam diuexarunt. Eius ægrotantis cibus per 40. dies solummodo fuit corpus Dominicum. *Anno. lib. 6. cap. 19.*

H V M A N A.

Mortuo Sanctio Garzia rege Nauarræ interregnum fuit 4. annorum, dum mitterent, qui decretum afferrent summi pontificis & leges, quibus uterentur Nauarri, regno interim administrato per 12. viros. *Vasans in Chron. Hisp.*

Postea Ennicus Arista vnctus & primus rex Nauarræ appellatus est. *Idem.*

Post Abdalam tertium in quatuor Tetrarchias abiit imperium Arabum,

Halihatan equitum quinque millia ad corporis sui custodiam delegit, partim è Christianis Apostatis, partim Eunuchis. *Vasans.*

P A S C H A L I S sanctitate conspicuus, liberalis erga peregrinos, captiuos multos redemit, templa vel noua ædificauit, vel collapsa magnificè restaurauit incendium, quo Burgus (Anglorum schola) absumi cœperat, signaculo crucis represit, Græcos monachos cœnobio donauit, Lotharium coronauit, præclara multa egit, quæ Christi decent vicarium. *Plat. Sigeb. &c.*

Ludouicus Imp. renunciat iuri eligendorum pontificum, & Romanis restituit. Confirmat donationes & restitutiones factas Rom. pontif. *Vola. lib. 3. cap. Ego Ludouici. & seqq. dist. 63.*

Vbi non dat Pontifici Romam & Italiæ aliquot regiones, sed restituit. Nam illis antea potiebatur sub Longobardis.

Nam in diplomate Ludouici istud inter cæt, habetur. Nécnon exarchatum Rauennatem sub integritate cum urbibus & ciuitatibus, oppidis & castellis, quæ piæ recordationis Dominus Pipinus rex ac bonæ memoriæ genitor noster Carolus imp. beato Petro Apostolo, cum prædecessoribus nostris iamdudum, per ordinationis paginam restituerunt. Hæc igitur non fuerunt ab illis donata, sed è manibus Longobardorum erepta, Ecclesiæ reddita.

Rex Bulgariæ sub Ludouico an. 617. Christianam religionem suscepit *Sigeb.* quod fecerat Telericus superiori sæculo, tamen gens aut mansit in superstitione Ethnica, aut fidem postea abiicit, nam, paulò post, sub imperio Theodoræ & Michaelis circa ann. 851. aut 860. tota illa gens Christiana facta traditur. *Crom. lib. 3. Polon. ca. 1. Zon. 1073.*

Harioldus seu Sebalus Danorum rex cum vxore & filiis suis Mogunti à Rabano baptizatur, & parte quadam Daniæ & Frisiæ à Francis occupata à Lud. donatur. Regno enim fuerat exutus. Deinde cum Erico altero Danorum rege, de permissu docendi Christum agitur & impetratur. *Helmod. capite quinto Sax. de Danis sub ann. 825.*

Anni
Christi

817

IOI.

b. P A S C H A L I S I. Romanus monachus, an. 7. mens. 3. dies 17.

824

Vacat dies 4.

Patriarcha.

Constantinop. Theodoro Iconomacho, deinde Antonio, an. 13.

Principibus.

Leone 5. Armenio Orientis Imp. octogesimo nono, & post eum Michaeli 3. cognomento Traulo, id est, Balbo, an. 9. Iconomachis.

Ludouico Pio Occidet. Imp. & Franc. Rege vigesimo.

Anni
Crisp
817
Anni
mundi

4903

Afra Æthiopum an. 7. deinde Amsi.

Abdala 3. Babylonie & Persie.

Halibaram, deinde Abderamene, an. 20. Hispanie Miramolinis.

Hispanie Rege quadragesimo primo Alphonso Casto deinde Ramiro, an. 7.

Anglia Egberto.

820
CONCIL. Aquisgranense primū & secundū pro canonicorum regula, & contra Iconomachos. Plat Sigeb. Lib. Concil. Valefrid. Strabo lib. De exord. & increm. rerum Eccles. ca. 8. Annoin. lib. 5. cap. 10. Naucl. collocat sub Gregor. 4.

4906

823
Romanum Episcop. 30. in quo Paschalis accusatus se purgavit. Plat. Sigeb. Blond. dec. 2. lib. 2.

4809

4910

In Tullensi territorio iuxta villam Commerciam puella quædam circiter annorum 12. post factam Communionem, primo per decem menses pane, deinde omni cibo & potu per triennium abstinuit *Annon. lib. 4. cap. 113. & Sigeb.*

HUMAN A.

Siciliam post eiectos Carthaginenses Romani Romanorumve Græci Imperatores semper tenuerunt, donec Saraceni ab Euphoneo exarcho, qui spe obtinendæ Siciliæ & Italiæ imperatorem se nominat, contra Michaellem Balbum attracti à Cæverno, cum in subigenda magna Siciliæ parte ei strenuam nauassent operam, illo cæterisque Græcis trucidato, eam sibi vendicarunt an. 820. vsque ad Constantinum Monomachum.

Dalmatia Græci imperij iugum excussit imperante Michaelle Balbo. *Zon. tom. 3.* Vnde regnorum Dalmatiæ, Bosnensium, Croatiæque origo, quæ aliquandiu his proximis annis Hungariæ reges tenuerunt.

Thomas cognita cæde Leonis Imp. vniuersas Orientis Prouincias occupat, cū Saracenis pacem inuit, Michaelis copias contra se missas, passim in Asia cædit. *Zon. tom. 3.* in Thraciam irrupens Constantinopolim obsidet, quam cepisset, nisi Mortagon Bulgarorum princeps suppetias tulisset. Fugiens igitur Adrianopoli obsidetur, vbi captus manibus & pedibus truncatus, in asino per triumphum a Michaelle circunducitur. *Ibid.*

Luiduitus Pannoniæ dux à Ludouici fide deficiens, tandem profligatus est. *Annales Franc.*

Bernardus quoque Italiæ rex rebellionem contra eundem meditatus an. 819. oculis & regno priuatur. *Ibid.*

Lupus item Vasconum rex eodem anno ob eandem causam in exilium deportatur. *Sigeb. Aimoi. lib. 4. cap. 102.*

Lotharius à Paschali Pap. Coronam regni & nomen imperatoris atque Augusti consequitur. an. 823. *Ibid.*

Ebbo siue Ibbo Remorum episcopus, & quidam alij tam episcopi, quam principes Ludouico abrogant imperium, & Lotharium ac Pipinum Cæsares designant, ob vxoris suæ Iudith libidines & tyrannidem, quam & in monasterium recondunt, quin & ipse Ludouicus in monasterium D. Methardi abditur, donec biennio nondum exacto ab aliis principibus restituitur, eique Lotharius supplex conciliatur. an. 839. *Sigeb. & alij.*

Pod multa bella inter Lud. Imp. & filios, imperij proceres eo deducunt, vt cõstitutâ tetrarchia Ludouicus Germaniam, Carolus Franciam, Lotharius Italiâ teneret: cum Imperio & Prouinciis, quæ inter Rhenum & Nofellâ flumina ad veteres Mediomatrices & Treuiros pertinent. Quæ Ludouico attributa sunt, regnum Orientale, quæ Carolo occidentale dicta sunt, vt ab imperio Lotharij discernentur. Ea vero pars Galliæ, quæ vtrique regno interiecta vtrumque ceu limes dirimeret, à Lotharij nomine tum primum Lotharingiæ vocabulum acquisiuit.

Ludouicus Lotharium primogenitum fil. Italiæ regem imperijque consortem fecit: Pipinum secundo natū Aquitanæ: Ludonicum Iuniorem Bauariæ Reges designauit. *Amyl. lib. 3. Blond. l. 2. dec. 2. Cratzius lib. 2. c. 25.* Quæ diuisio licet sacramentis Optimatum imperij cõfirmata, mortuo patre maxima bella & truentas strages peperit vt nulla maior cædes legatur apud Francos vnquam extitisse. *Gagui, lib. 4. & Naucler. in Chron.* verum aliquantò post

iuuito foedere aliter inter se & Carolum Caluam regnum diuidunt.

c EVGENIVS eruditione, facundia & sanctitate clarus in pauperes liberalis, exules restituit & suis sumptibus iuuat, principes inter se pugnantes hortatus est, vt in Saracenos arma verterent. *Plat.*

Rabanus Maurus Fuldenfis Abbas, & postea sub Leone 4. Mogontinensis Archiepiscopus, Strabus Fuldenfis Monachus primus coarceuator Glossæ ordinariæ, natione Gallus ex Bergomenfi & Vincentio, Haymo Alcuini auditor, & tertius Halbirstatensis Episcopus, S. Aufertius Episcopus Hambergensis, qui per monachos Corbeientis monasterij Danos & Ericum sine Herioliam eorum regem conuertit, Amalarius Treuerensis, Ansegisus abbas Lobiensis, Jonas Aurelianensis, qui contra Claudium Taurinensem episcopum de imaginum cultu differuit, Theodorus Studites, qui ad Paschalem pontif. scripsit, item ad Michaelem Imper. Bellator, Hamulus Lugdunensis Latine & Habraicè doctus, Anselonus. viri celebres & scriptores Ecclesiastici. *Trip. Krant. libro secundo cap. 25. Sigeb. in Chron.*

Suetia & Dania tunc primo fidem Christianam profitentur. *Anno. lib. 4. cap. 114. Sigeb. Saxo Grammat. lib. 9. de Dania.* At paulo post à fide deficiunt.

Ibbo Remorum episcopus Danis per vnam ætatem concionatur. *Annal. Franc.*

Strabus Chronicon Hirsaugiense incepit, quod postea alij continuarunt. Eius auditor Ruthardus floret.

Pauliciani & Athingani Manichæorum noua secta, è Gentilismo, Christianismo & Iudaismo, præcipuè in Phrygia & Lycaonia. *Zon. & Diacon. continuatur.* Istis Michael Balbus Imper. fauit. *Ibid.*

HVMANA.

Musicæ Hydraulica, vulgò Organa, tunc primū ex-pete in Francia ad Aquas graneas, ad Græcorum imitationem, industria cuiusdam Georgij Veneti sacerdotis, & sumptibus Ludouici regis. *Auent. lib. 4. Annal. Annon. lib. 4. de Gest. Franc. cap. 114.* Qualia Constantinopoli ex auro Michael. Imp. constatat. *Zon. tom. 3. & Copronymus Pipino regi miserat an. 757. Anno. libro quarto hist. capite 64.*

Sub hoc Michaele Imp. Dalmatia excusso iugo imperij Græci sese in libertatem asseruit. Vnde regnorū Dalmatiæ, Bosnensium, Croatiæque origo, quæ aliquandiu his proximis annis reges Pannoniæ tenuerunt.

* TANTÆ sanctitatis, vt nondum presbyter, sed Diaconus summi pontificatus gradum conscenderit.

Hactenus autē hi pontifices à Ludouico pio sui pontificatus confirmationem petiuerunt. Nam adeo premebatur Christi Ecclesia, vt electus adire pontificatum recusaret. priusquam ab Imp. confirmaretur.

Post imperium translatum in Occidentem gliscebatur Schisma seu æmulatio Græcorum contra Latinos.

Ann. 826. Cœnobium Cluniacense à Vvarino Matiscensî comite conditum quidam aiunt. Atqui 910. à Guilielmo Aquitaniæ Duce & Aruerniæ Comite, cuius Berno primus fuerit Abbas, docet Chronicon Cluniacense.

102.

Anni
christi.
824
828

c EVGENIVS II. cog.
pater pauperum, an. 4.
mens. 6. dies 24.

Anni
mundi
4910
4914

Vacat dies 3.

Patriarcha.
Constantinopoli Antonio.

Principibus.

Michaele 3. Balbo Iconomacho Orient. Imp. 90.

Ludouico I. Pio cum fil Lothorio Occid Imp. & Franc. Reg.

Ahan Aethiopiæ, an. 4.

Abdala 3. Babyl. & Persiæ.

Abderamine Hispania Miramolins.

Hispaniæ reg. Ramiro quadragesimo secundo.

Angliæ Egberto.

Schisma 19.

Linzinus in schismate contra Eugenium à quibusdam creatus fedit dies aliquot.

103.

828

* VALENTINVS Roman. mens. 1. dies 10.

4914

Vacat dies 3.

Patriarcha.
Constantinopoli Antonio.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.
Arada Aethiopiæ.

4914

796

328
344

Anni
mundi

104.

d GREGORIUS III.
(aliàs Leo 4.) Rom. an. 16.
Vacat dies 15.

4914

4930

Patriarcha.

Constantinopoli Antonio,
deinde Ioan. 6. an. 6.
Methodio confessore, an. 4.
mens. 3.

Principibus.

Eisdem Imp. & Theophilo
Iconomacho an. 13. Orient.
Imp.

Arcada Aethiopia, deinde
Aladina, an. 4.
Alameda, an. 6. Tabena.

Abdala, deinde Mahomete
an. 40. Babylonia & persi-
dis.

Abderame, deinde Ma-
homete 35. Hispania Mira-
molinis.

Hispania rege quadrage-
simo secundo Ramiro, deinde
Ordonio, an. 10. Alphonso 3.
cog. Magno, an. 46.

Anglie Egberto, deinde
Eteluelfo, an. 20.

CONCIL. Rom. Plat.
Aquisgranense.

827. D. Marci corpus ex Alexandria à mercatoribus Venetias defertur, vbi nunc religiosè seruator, ædificata in celebriore vrbis loco ecclesia. Alij sub Gregorio 4. qui huic successit, id factum narrant.

Abderamen Hispaniæ Miramolinus persecutionem mouet contra Christianos, S. Eulogius.

HVMANA.

Post Abdalam 3. in quatuor Tetrarchias imperium Arabum Saracenorum sic diuisum est, vt in Perside, Mesopotamia, Syria & Aegypto quatuor reges per vim creati, eam Monarchiam, quæ annos propè ducentos perdurauerat, conuulserint. Theophanes Isaurus. Anastasius Bibliothecarius, Sigebertus sub an. 830.

Aliqui Mahometem quartum ei suggerunt per 40. annos vsque ad an. 871.

d FESTVM omnium Sanctorum iam ante 220. ann. institutum Romæ, monente hoc pontifice, & consentientibus vniuersis Episcopis, Ludouicus imp. in Gallias & Germaniam inuexit. Sigeb. Guil. Nang.

In Germaniam veniens in Synodo Aquisgrani sedit, Lud. Pium & eius filios recõciliauit. Plat. Sigeb. Auent. l. 4. Gregoriopolim contra Saracenos struxit. an. 836. Sigeb.

Aimoinus siue Annonius monachus & notarius monasterij S. Germani Parisiensis, historiam Francorum ad hæc tempora conscripsit. Ipse lib. 4. cap. 113. & alias sæpè. Certissimum argumentum falsò ei adscribi integrum librum quintum, cum contineat historias vsque ad annum 1165.

Christianus siue Druthmarus Aquitanicus. Trith.

An. 843. Theodulphus Abbas Floriacensis profas & versus, qui in Ecclesiis cantari cæperunt, composuit. Sigeb.

HVMANA.

Saraceni, qui Italiam & Romam afflixerant, Vaticano direpto reuersuri in Africam, tempestate oborta naufragium faciunt an. 834. Martinus in Chron. Ranulph. lib. 5. cap. 30. Massens.

Circa 838. qui erat Ludouici Pij vigesimus tertius, Nortmãni ad fines Hollandiæ & Galliæ primum appulerunt, qui multis postea annis hinc inde cum valido exercitu vagantes multa perpetrarunt, donec ab Arnulpho Imp. funditus delerentur ann. 895. Truhem. in Chron. Hirsang. Sigeb.

Ann. 839. Ennicus Arista vnctus est, & appellatus rex Nauarræ primus, & ab eo reliqui omnes. Vasans.

Alphonso 3. cog. Magnus regnum Hispaniæ adit. ann. 841. Idem

Theophilus quinquies congressus cum Saracenis in Asia Romanas prouincias vastantibus bis victor rediit, ter cæditur. Zon. tom. 3.

Saraceni cum non possent è Sicilia expelli, Ludouici exercitus duce Bonifacio, ex Italia in Africam irruit, magnamque stragem edidit, Afris prælio victis an. 818. Quo moti è Sicilia ad Africam tuendam, recesserunt. Sigeb. Naucler. Gener. 28. fuerat autem in Siciliam euocati ab Euphemio, qui Monachum duxerat. Zon. tom. 3.

An. 844. ex Africa redeuntes, Beneuentum occupant. Sigebert.

Mahometes Hispaniæ Miramolinus motam à parte Abderamene persecutionem continuat. Nostros tributis affligebat, quorundam Christianorum eius voluntati fauente nequitia. Si tamen Christiani & non potius operari iniquitatis appellandi sunt, qui vt priuilegium Chirographa exigendi obtineant, sortem Domini à rege mercates, importabili census onere colla aggrauant. &c. *D. Euligijs in memoriali Sanctorum lib. 3. cap. 5.*

Vir fuit, pius, primusque Pontificum mutauit nomen suum. Nam anrea Osporcius appellabatur. *Platim.* Successores Magna ex parte id sunt imitati.

Ex Anastasio Bibliothecario, qui hoc vixit tempore, contrarium elici docet Onuphrius. Eum scilicet Sergium ante Pontificatum vocatum fuisse. Et Iohannem 12. prius nomen primum omnium mutasse cum ante Pontificatum Octavianus diceretur.

Nec istud est abrenunciare baptismo, in quo nomen solet baptizato imponi, vt cauillantur Centuriatores. Nam nominis prima impositio non est de essentia baptismi. Sed nec Paulus abrenuntiauit Baptismo quando se sic appellauit, multo post baptismum, neglecto veteri Saulis nomine, nec circumcisioni Petrus, quando nomen Petri sue Cephæ à Christo sibi imponi passus est, abiecto veteri, &c.

Lotharium coronauit, Ludouicum eius filium regem Longobardorum designauit, Ludouici filios de regno digladiantes ad pacem per legatos perduxit, & regni partitionem approbavit. *Crantzius libro primo capite 33. Metro.*

HVMANA.

Austrasia ab Lothario Imp. qui ei imperabat Lotharingiæ nomen obtinuit. *Plat.* Falluntur qui scribunt cum fuisse regem Franc. & Imp.

Galliæ pars ab Oceano Britannico vsque ad Mosam fluuium, ex quo cessit Carolo Caluo, post diuisum regnum inter fratres, deinceps obtinuit nomen Franciæ. *Sigeb.*

Radulphus iuxta quosdam primus Aquitaniæ Dux, cum antea esset regnum.

Ragenarius dux Normanorum, qui ann. 846. Parisiis D. Germani monasterium diripuerat, magnificè sese effrensus ob victoriam subito concidit, & post triduum efflauit. Socij vero eius plerique dysenteria perierunt. *Quintus Annorij cap. 20.*

Post annos septem alia Normanorum manus per mare Britannicum ostia Ligeris ingressa, Nannetum urbem inuadit Turonum & Andegauiam occupat. Sed tandem cum annis 20. Franciam vexassent, in patriam suam reuersi in sese inuicem mutuis cædibus, adeo sauiuerunt, vt de regia stirpe tantum vnus puer remanserit. *Sigeb.*

Michael Imp. cum adoleuisset matrem omni potestate priuatam in monasterium relegauit, relictam ab ea in ærario pecuniam in luxum, crapulas, ludos, mimos, adulatores profudit. eo redactus inopiæ, vt vestes etiam regias venderet. Basilium Macedonem, à quo postea interfectus est, cuius opera in domandis & exercendis equis vsus erat, Cæsarem creauit, tradita ei in vxorem concubina Eudoxia. *Zon.*

Leo 4. vir sanctus precibus abegit Basiliscum è templo D. Luciæ precibus, & victoriâ de Saracenis obtinuit, non sine armis tamen.

Anni
christi.
844
847

105.
e SERGIVS II. Rom.
an. 3.
Vacat mens. 2. d. 15.

Anni
mundi.
4970
4971

Patriarcha.
Constantinopoli Methodio
confessore.

Principibus.
Theophilo Orient. Imp. 91.
Lothario Occid. Imp. an. 15.
Carolo 2. Caluo eius fratre
an. 36. Franc. Reg. 21.

Tabena Aethiopiæ, mox
Caleb. an. 4.

Mahomete Babylonie &
Persidis.

Hispania Miramolinis
Mahomete.

Alphonso 3. cog. Magno Hi-
spania rege quadragesimo
tertio.

Eteluulfo Angliæ.

106.
847 f LEO III. (Sigeb. s.)
Rom. an. 8.
845 mens. 3. dies 9.
Vacat dies 15.

4971
4971

Patriarcha.
Constantinop. Ignatio. an. 16.

Principibus.
Eisdem Imp. & Theodora
cum fil. Michaele 4. an. 13.
Orient. Augusta.

Caleb. Aethiopiæ, mox an.
7. Gabra Maschel.

Mahomete Babylonie
& Persidis.

Mahomete alio Hispania
Miramolinis.

In Occidente eodem im-
peratore & Francorū rege.

847

Alphonso 3. cog. Magno Hispania reg. quadragesimo tertio.

Eteluolfo siue Adilulpho Anglia rege secundo.

CONCIL. Romanum Episc. 47. siue 64. Platim.

Moguntinum, in quo Godescalcus hereticus damnatur. Sigeb. & Bernard. de Lutsemb.

Anni mundi

4933

Pedes eius populus exosculatus est more atinquo inquit Platina.

Mœnia vrbs refecit, 15. turres addidit, Vaticanum montem in quo sita est Basilica D. Petri, aucto muro-rum ambitu aded ciuixit, vt vrbs Leoniana diceretur, nostro tempore Burgus S. petri, Pontificum Romanorum perpetua sede & principis Apostolorum basilica clarus. Cuius sunt septem portæ. Nam vrbs mœnia, quæ no-stra ætate 14. millia passuum complectuntur, portas 20. habent. (Ex quibus 13. sunt vrbs Romæ, septem vrbs Leonianæ) Turres autē vel integras vel semifractas 367. *Onuphrius in sua Roma.*

Instituit, ne in presbyterio seu chorolais esse lice-ret, quo tempore Missarum solennia celebrantur. *Sigeb.* iuxta ecclesias iussit claustra seu scholas construi, in qui-bus ecclesiastici clerici imbuantur disciplinis. Leopolim, in qua Centumcellenses propugnaculum contra Sara-cenos statuerent, ædificauit. *Liber Pontif.*

Præter alia miracula, Saracenorum naues, precibus excitata tempestate in mari submersit. *Plati. & aly.*

Sub eo, an. Dom. 850. tres Arabum persecutiones in Hispania contigerunt intra decennium, quas tribus libris describit D. Eulogius Cordubensis, qui in illis occubuit. Regnabant in Hispania latè persecutio-nis auctores Haldaragman huius nominis tertius, & filius postea Mahomet. *Rasis Maurus de Arabum hi-storia.*

Recafredus interea Cordubensis episc. iussu Tyranni Dei Ecclesiam miserè conturbat, & Eulogium in carce-rem coniiicit. Quia nimirum Martyres cohortabatur, & ad Martyrium incendebar. *Ex eius vita per Aluaram scripta.*

Georgius Syrus illuc cucurrit ad Martyrium è monte Sina, sed persecutiones cessasse reperit. *Ipsè episc. ad Seruos Dei, filios S. Saba quingentos, apud Eulogium lib. 2. memoria-lis Sanctorum.*

Anastasius presbyter Cardinalis S. Marcelli & Bi-bliothecarius Rom. Ecclesiæ in Rom. Concilio ab offi-cio & sacerdotio de ponitur, quod parrochiam suam an-nis quinque contra canones deseruisset. *Plat. Luitpran-dus.*

Adilulphus, seu Athulphus Rex Angliæ insulam suam voto tributariam facit pontifici, abundantius, quam fe-cerant superiores Reges, Ina. 11. Anglorum siue Occi-duorum Saxonum Rex, & Offa Merciorum Rex, anno Christi septingentesimo quadragesimo. *Polydorus libro quarto & quinto. Angl. & Sabell.*

Theodora iussit SS. Imagines in templis restitui, Zo-nar. in Theodor.

Sub Theodora & Michaelē Theophylactum Burgarię episcopum aliqui ponunt, rectius aliquanto inferius, vt suo loco ostendam.

Ieron Anglus in Holladiam Euangelium ferens à Ty-rannis occiditur.

Theoda Suenica an. 848. se prophetissam mentitur, & extremum diem certo definit. Moguntia palo alligata verberibus afficitur & in exilium mittitur. *Sigeb.* Egna-tius lib. 2. eam à filio Michaelis imp. in monasterium de-trusam narrat.

An. 849. Godescalcus belga errores quosdam semi-nat. *Sigeb.* præcipuè de prædestinatione è libris D. Aug. malè perceptis *Raba episc. ad Euerard. comitem.* Cucullam

4941

855

abiecerat , Rabano in Synodo imponens , quod se inuitum Monachum fecisset. *Hatto ad Organum.*

Liparam insulam an. 851. Saraceni occupantes D. Bartholomei, ossa dispergunt. *Sigeb.*

Pauliciani hæretici cum Saracenis coniuncti multas clades imperio inferunt, *Zon. tom. 3.*

Nicolaitarum hæresis repullulat. *Sigeb.*

Sub Ludouico 1. Monachi aliqui è cœnobio Corbeia , per Vandalorum prouincias transcentes , ad Rannos s. u. Rugianos (qui habitant in maris corde) veniunt, & eos Christianos faciunt. *Helmod. in Chron. Slaui. capite sexto.*

Idiota (nam aliud eius nomen ignoratur) Lupus Seruatus Theophanes Nicenus, Theodorus fr. Hymnographi apud Græcos. Ido Paneburgensis, Freculphus Lexouienfis, qui scripsit historiam rerum gestarum ab initio mundi vsque ad Bonifacium D. Gregorij successorem, Ansegisus Senonensis, Notgerus, Rambertus, Vvandelbertus, Salomon Baro. *Truh.*

Methodius inter Morauos. Sclauos & Polonos ecclesias colligens inuenit characteres literarum Vandalicarum, & sacra multa in vulgarem sermonem conuertit. Claruit à tempore Lud. Pij vsque ad Arnulphi imperium, nisi duo fuerint eius nominis. *Auent. lib. 4.*

Cyrillus frater impetravit à Pontifice, vt sibi Slauonica vsus in aliquibus sacris aliquandiu concederetur. *Aneas Sylvius Boem. hist. cap. 13.*

Ignarus siue Hincmarus Rhemensis Archiepisc. librũ de variis capitulis Ecclesiasticis hoc tempore scripsit contra Ignarum Laudun. qui infantes baptizari prohibebat.

HVMANA.

Classis Arabum Venetam & Constantinopolitanam vicit. Dalmatiam inuasit, Anconam vi captam spoliatamque incendit.

Normanni, siue Dani, è Cimbrica Chersoneso egressi Frisiam, deinde Gallias bellis infestant. Aquitaniam & eius metropolim Burdegalam, Pictauos, Sanctones, Aurelianenses Turonenses, Parisienses, & multa alia oppida depopulantur. *Æmil. lib. 3. Blond. libro secundo decad. 2.*

Saraceni Cycladas insulas populantur, multis Christianis partim cæsis, partim in captiuitatem abductis, quod a Michaële Imp. essent deserti. *Zon. tom. 3.*

g P o s t Leonem 4. Recentiores, præsertim hæretici, nominant quendam Ioannem 8. siue vt Sabellius inscribit, septimum Anglicum, vel iuxta alios, Moguntinum, quem nugantur eimento sexu, partim fuisse annum vnum. mens. 1. dies 4. partim an. 2. & semis. Nam mendacium non sibi constat. Esse autem fabulam multis argumentis euinci potest. Primum qui hoc tradunt, omnia ponunt incerta. Nam aliis dicitur, Ioannes septimus, aliis octauus, aliis Anglicus, aliis Moguntinus, Aliis annum vnum, aliis annos duos sedit. Sed nec Ioannes septimus esse potuit: quia Græcus ille erat & hanc tempestatem centum sexaginta an. præcessit. Nec octanus, quoniam ille Romanus erat & decem annis præfuit.

2. Nullam huius mentionem faciunt, qui ordine proximè sunt secuti historici, & à quibus omnem

Anni christi.

Anni mundi

107

855

g BENEDICTVS III.

4941

Rom. nolens & inuitus

858

PP. creatus, an.

2.

4944

mens.

6.

dies

9.

Vacat di. 15.

Patriarcha.

Constantinop. Ignatio.

Anni
christi

855

Principibus.

*Michaële solo Orient. Imp.
nonagesimo secundo.*

*Lothario monasterium spon-
te ingresso, Ludovico 2. an.
20. Occid. Imp.*

*Carolo 2. Caluo an. 36. Frã-
cor. Reg. vigesimo primo.*

*Constantino Æthiopiae,
deinde Bezaagher.*

*Mahomete Babyl. & Per-
sias.*

*Mahomete Hispania Mi-
ramolino.*

Anni
mundi

4941

Pontificum historiam habemus, Anastasius Bibliothecarius, Ademarus, Luitprandus, Regino, Hermanus. Contractus, Lambertus Schunaburgensis, Otho Frisingensis, Conradus Abbas Vspurgensis, Leo Hostiensis, Ioan. Cremonensis.

Soli Marianus Scotus, & Martinus Polonus ante 300. annos scilicet Do. 1320. rem euulgarunt. Nam quod Sigebertus id videatur dicere, fictum est, eique insperatum, ut fidem faciunt tum antiqua eius manuscripta exemplaria, in quibus nihil tale reperitur, tum Chronica Guiliel. Nangiaci, in quibus cum totus liber alioqui Sigeberti exscriptus sit, hoc vnum desideratur.

4. Quin nec Martinus Polonus nec Platina, nec alij post eum, ut veram & certam historiam, sed quasi ab incerto rumore & obscuris auctoribus acceptam referunt, & tam variè, ut vix duo inter se de circumstantiis conveniant.

5. Sed nec apud eundem Martinum nec reliquos historicos vllum vnquam fecit numerum, aut in catalogum Pontificum introiit, quòd Ioannes, qui apud omnes septimus natione Romanus multo ante extiterit, anno videlicet 705. Ioannes qui apud omnes octavius idemque Romanus, sederit 20. annis post: id est an. 874. vltimus verò Ioannes, sit constanter vigesimus tertius vel vigesimus quartus, quem istac non omitta, oporteret saltem ab istorum aliquo appellari vigesimum quintum anno 1410. Quæ tamè diuersitas, apud nullos hinc incepit, sed ab annis centum inferius, ab anno scilicet 955. in Ioanne duodecimo ut illic docebitur.

6. Auentinus lib. 4. Annalium Fabellam esse asserit à Theodola nobili scorto ortam. Ego, à recentioribus adulatoribus, in Romanæ sedis odium, dum post dissidiũ inter Romanos Pontifices & Imperatores Germanos excitatum, imperatorum gratiam inire, ab eis opes & honores consequi vellent.

7. Est enim ratio hæc ineluctabilis. Leo nonus epistola ad Michaelen Constantinopolitanum & Leonem Aceridanum episcopos, anno à Passione millesimo & vigesimo, ut ipse scribit cap. 1. post annos centum septuaginta, inter cætera argumenta, quibus eleuat authoritatem Constantinopolitanæ sedis, eam negat comparandam in puritate, integritate, gratia à Deo accepta cum Romana, quòd scemina in illa sede aliquando sederit. Proculdubio non hoc argumento vsus fuisset, si intellexisset tale aliquid aduersum Romanam Ecclesiam, cuius puritatem tuebarur, posse obiici. Verba eius sunt cap. vigesimo tertio. Absit autem, ut velimus credere, quod publica fama non dubitat asserere, Constantinopolitanæ Ecclesiæ contigisse, ut Eunuchos, contra primum S. Niceni cõcilij capitulum passim promouendo, *femina in sede Pontificum suorum* sublimasset aliquando. Hoc tam abominabile scelus, detestabileque facinus, & si enormitas ipsius, vel horror, fraternaue benevolentia non permittit nos credere, considerata tamen incuria vestra erga Sanctorum censuram canonum, qui Eunuchos in aliqua parte corporis imminutos, non solum ad clericatum, sed ad pontificatum etiã indifferèter & solenniter adhuc promoueris, fieri potuisse pensamus.

8. Denique tempus quod illi ascribitur, non habet locum, iuxta Anastasij bibliothecarij computationem, qui tamen hac vixit ætate, & vitas Romanorum pontificum descripsit vsque ad Nicolaum primum pontificem.

4944

858

proximum, cuius creationi non modo interfuit, imo & Adriani 2. & Ioannis octavi, vt ipsemet nominat, verum etiam docuit post Leonem 4. Sedem dies tantum quindecim vacasse Benedicto 3. mox creato & magnis motibus exortis propter electionem à Lothario sedatis.

9. Anastasius inquam horum temporum oculus historicus his verbis: Sanctiss. Leo Papa 4. obdormiuit in Domino 15. calend. Augusti, sepultus ad S. Petrum cessauit episcopatus dies 15. Quo mortuo, mox omnis clerus Romanæ sedis, vniuersi proceres, cunctusque populus ac Senatus congregati sunt Domini clementiam exorantes vt beatificum illis in omnibus demonstrare dignaretur pastorem, qui Apostolatus culmen regere valeat tranquille. Qui diuinitus æthereoque lumine inflammati, vno consensu, vno conamine Benedictum pro tantis, quibus pollebat sacris operibus Pontificem promulgauerunt erigere. Miro verò vniuersa halacri studio plebis & populi cætus ad Callisti titulum properantes, eum cum hymnis & canticis spiritualibus ad Patriarchium Lateranense perduxerunt, & vt moris est in Pontificali solio collocarunt.

Ita post Leonem non Ioannes fœmina, sed Benedictus statim successit. Valeant igitur, qui aniles nugas de quadam statua fœminæ & sede ster coraria iactitant.

Deinde fingite, Centuriatores, hoc verum esse, ac mulierem fraude, e mentito sexu, detestâte mundo aliquandiu extitisse Romanæ Ecclesiæ caput, an id magis ridiculum, quam quod vos probatis, laudatis, defenditis, Reginam Angliæ palam, aperte, videntibus, scientibus patientibus vobis (ô portentum, ô scelus) Anglicanæ Ecclesiæ esse dicique caput.

Tunc & hoc erat monstrum, quo portendebatur emeruros in Romana Ecclesia impuros hæreticos. i. Centuriatores & Caluinitas qui facerent fœminam Anglicanâ, siue illa esset meretrix, siue non in suo regno Papissam Ecclesiæque caput.

Quæ res vt naturæ monstra, ita Sedi Apostolicæ nihil præiudicij affert. Nam tunc omnia perinde habenda sunt, ac si toto illo biennio Sedes vacasset. Vnde qui ab ea Ordinem Beneficium, vel aliquid spirituale sunt consecuti, denuo id debuere cõsequi & ex integro reperere, quòd illa ad cõferendum nullum ius nullamque potestatem habuisset. An fraus, an perfidia hominum fidem Dei euacuate potest? Rom. 3.

* Qui ea de re disputatione omnibus numeris absolutâ velet cognoscere, legat librû Florimondi Remondi Conciliarij regij in Parlamento Burdigalensi, de Papissa Iana inscriptum & gallica lingua compositum.

Benedictus lachrymans, diu reluctatus & inuitus pōtificatum suscepit, Ægrotos inuisit, pauperes aluit, calamitosos consolatus est, viduas & pupillos defendit. Clericos ad honeste incedendum & viuendum compulit. Mart. Polon. Plati.

HVMANA.

Petrone Michaelis dux Amer Saracenorum ducem in acie interficit. Zorn. tom. 3.

Piastus plebeius longam principum, regumque Poloniae posteritatem per multa sæcula vsque ad Cazimirum Magnû propugnauit circa tempora Ludouici Balbi regis Germaniæ Ludouici Pij F.

h NICOLAVS Sanctissimus, beatissimus, Zelo feruentissimus. Denique post B. Gregorium vsque in præsens,

Anni
christi

855

Anni
mundi

4941

Alphonso 3. cog. Magno
Hispaniæ rege quadragesimo
tertio.

Eteluuolfo Angliæ secundo
& per ordinem Edelbaldo
mens. 6. Eldeberto an.

CONCIL. Ticinense, tom. 1.
concl.

Schisma 11.

Anastasius 3. contra Benedictum
fedit dies aliquot, non longe
post coactus abdicauit.

108.

h NICOLAVS I. ma-
gnus & piëtissimus Ro.
absens & inuitus eligitur
an.

858

4944

868

mens. 7.

9.
di. 13.

4954

Vacat mens. 7.

Anni
Christi

838

Patriarcha.

*Constantinopoli Ignatio
deinde Photio an. 7.*

Principibus.

*Michaële solo Orien. Imp.
nonagesimo secundo.*

*Ludovico 2. Occiden. Imp.
quarto.*

*Carolo 2. Caluo Fran. Reg.
vigesimo primo*

*Asfa Æthiopiae mox Ar-
ma, deinde Giansafa.*

*Mahomete Babyl. & Per-
sids.*

*Mahomete Hispania Mira-
molino.*

Anni
mundi

4944

Nullus Romanorū præful illi videtur æquiparandus. Regibus ac Tyrannis imperavit, eisque ac si Dominus orbis terrarum auctoritate præfuit, piis humilis, blandus, pius, mansuetus apparuit: impiis & à recto tramite exorbitantibus terribilis, atque auctoritate plenus exiit, ut meritò credatur alter Elias (Deo suscitante) nostris temporibus resurrexisse, & si non corpore, tamen spiritu & virtute, *Regi. lib. 2.* Scripsit plures epistolas, vir cathedra illa dignissimus.

Scripta una epistola ad Michaëlem Imp. longè doctissima, & altera ad omnes Asiæ & Lybiæ Catholicos acta legatorum suorum rescindit, & Ignatij patriarchiæ depositionem, & Photij consecrationem illegitimam esse pronuntiat. *Zonaras tomo tertio & tomo secundo cont.*

Eius decreta in unum collegit Gratianus, & in aliquot titulos distribuit.

Vualdradem pellicem Lotharij, legatus Nicolai Pap. 864. excommunicat: *Sigeb.* Ipse autem epistola Lotharium monet ut ab ea abstineat, ni & ipse velit excommunicari. *Regi. lib. 2.* Legatos in Galliam misit, qui renuntiarunt se nullum sapietem episcopum in toto regno Lotharij invenisse, qui in canonicis esset institutus disciplinis. *Regi. lib. 2.*

Epistolam quam post Pantaleonem Centuriatores nomine S. Hilderici Augustani Episcopi ad Nicolaum primo pro Clericorum coniugiis afferunt, esse fictitiam, à nemine citatam, nulli cognitam, temporis non congruentem docet *Spenceus lib. 1. de continentia cap. 12.* Nam Hildericus 70. minimum annis fuit Nicolao posterior. *Infra.*

Contra Nicolaum Photius patriarcha Const. concilium habuit, ex quo tempore Constantinopolitana Ecclesia à Romana palam discedit, Spiritus sancti processionem à solo patre petulanter defendens. *Nilus lib. quodam Græco manuscr.* ubi & docet veterem Romam usque ad Christophorum Papam cum nova in fide consensisse, qui sedit anno 905.

Ignatio à Barda iniuste patriarchatu eiectione, quod ipsum ob dimissam uxorem & consuetudinem cum Nuru sua excommunicasset, Photius successit. Vnde postea secutæ magnæ turbæ, Basilio restitutionem Ignatij iuxta canones procurante, *Zon. tom. 3.* Photio libros contra sedem Apostolicam scribente. *lib. Pontif.*

An. 858. Dæmonium, quod iam triennium in pago Camonti, non procul à Bingio suis præstigiis Moguntinam civitatem & vicinos incolas affligebat Sacerdotes Moguntini litanis & aqua benedicta tandem abegerunt, *Sigeb. Avent. lib. 4. Annal.*

Constantinopoli scholas Bardas Cæsar instauravit, singulis doctoribus publica stipendia decrevit & omnibus magnum & communem doctorem præfecit Leonē Philosophum *Zon. tom. 3.*

Hunni & Bulgari olim Christiani, sed à Scythis victi circa an. 500. in paganismum relapsi, magna ex parte cū suo rege Trebellio (qui paulò post ingressus est monasterium) iterum ab idololatria ad Christi fidem, Sacerdotibus eo à Rom. Pontifice missis conuertuntur ann. 866. *Synod. Constant. Plain. Sigeb. & Rhegi libro 2.* Ludovici Imperatoris undecimo. Paulò post quod ea regio esset obnoxia Imperatori Orientis, Græcos ritus suscepit. *Plain.*

4954

868

Sed cum Trebellij filius ad cultum gentilitatis redire cogitaret patens è monasterio egressus copias consecrabit & filium capit, atque oculis orbatum in carcerem coniecit sub ann. 865. *Sigeb. Zon. tom. 3. Minorèque filio in regnum locato ad monasterium reuertitur. Chron. Hirsaug.*

Nogierius S. Galli abbas sequentias siue profas composuit, quas Nicolaus pont. cantari concessit. *Trüb. Martin. Polo. Chron.*

Certis autem in locis obscuræ & parum Latinæ de industria factæ sunt, vt concentus & tonus atque adeo sonus esset iucundior. Nam musici & cantores in omnibus linguis id præcipuè obseruant. Quod de suorum Rabinorum hymnis annotat Elias libr. quatto Bahut Rad. 3.

Slauis & Dalmatæ vna cum Sueropilo suo rege, prædicationibus Cyrilli & Methodij fratrum Chrittiani sũt. *Chron. Polon. Bonfin. lib. 10. dec. 1. Blond. dec. 2. lib. 2.*

HVMANA.

Tunc regnabat Polonis Semouitius Piasci f. à quo sequentes Polonorum reges vsque ad Jagellonem orti sunt & Silesiæ principes ad hunc vsque diem. *Cro. Polo. lib. 1. cap. 12.*

Quo tempore Suatoplugus Morauorum rex primum cum ea gente nomen Christo dedit. *Idem lib. 2.*

In quo & Morauorum regnum finem accepit à Germanis, Vngaris, Boëmis & Polonis disceptum. *Ibid.*

Theodoticus ex genere Regum Francorum primus comes Hollandiæ constituitur à Carolo Caluo. *Mater hystor.*

Britanni ingenti numero Gallias ingressi, cuncta ferè deprædantur. *Palmer.* ob quam calamitatem Carolus cum rege eorum Heruspoo fœdus inicit, eisque locum habitationis in Gallis concedit an. 861. *Sigeb. Rhegi. lib. 2.*

Anno 861. incipit historia rerum Moscouiticarũ apud Sigismundam Liberum. Tum enim tres fratres Varaij. Ruricus, Sineas, & Trubor apud Russos Septentrionales dominantur. Mâsit autem deinceps imperij Russici sedes Kiouix. Aliquanto antè apud australes quatuor principatus fundarant tres alij fratres Kius, Sciecus, Toremus cum sorore Libenda. *Chron. lib. 2.*

Anno 869. in agro Brixiensi triduo sanguinem pluit. **COMMEMORATIO** à liberalitate in pauperes, pietate in Nicolann antecessorem, humilitate. (Nam episcopis ministrabat & pedes eorum lauabat) & dono miraculorum. *lib. Pomif. Anton. iii. 16. cap. 1. §. 10.*

A populo & clero electus sine Imperatoris consensu.

Primus Alfredum sextum Anglorum Regem corona regi insigniuit. *Polyd. lib. 5. hist. Anglic.* Qui in Indiam monera ad S. Thomam misit. *Vulhelmus lib. 2. de Anglis. cap. 16.*

Et Ozoniensem scholam aperuit cum nullus eo tempore in toto regno eius, Grammaticæ doctor existeret. *Ranulphus lib. 6. cap. 1.* Psalterium trãsferre cœperat in linguam suam. *Ibid.*

Tunc primum Græci cœperunt vti campanis beneficio Venetorum. *Sabell. Ennead. 9. lib. 1.*

Valafridus, Orfridus, qui exemplo Caroli Magni conatus est linguam Germanicam scribere, & regulis Grammatices astringere, Vuerembertus, Hardinundus, Rab-

Anni christi

Alphonso 3. cog. Magno Hispaniæ rege quadragesimo tertio.

Edelberto Anglorum rege quarto, deinde Edelredo an. 9.

865

CONCIL. Romanorum 112. episc. contra duo prouincialia, Metense & Aquisgranense, qua Theobergam non esse Lotharij legitimam uxorem pronuntiauerant, facta alterius ducende potestate. *Plat. lib. Conc. Regino lib. 2.*

Conc. Ro. 2. & 3. contra Photium &c. Episc. 113. *Plat. & Lib. Conc. Rheg. lib. 2.*

109

868

i ADRIANVS 2. doctus & optimus Roman. an. 1. mens 9.

874

Vacat di. 12.

Patriarcha.

Constantinopoli Photio, deinde Ignatio iterum an. 7.

Principibus.

Eisdem Impp. & regnât. Basilio Macedone an. 20. Orientis nonagesimo tertio.

Giarasfa Æthiopiæ & post eum Gianascheda

Mahomete Babylonie & Persidis vicefimo sexto Miramolino.

Ani
digni

Mahomete Hispania Miramolino, deinde Almudio an. 2.

Alphonso 3. cog. Magno Hispania rege quadragesimo tertio.

Anglia quinto Edelredo, deinde Alfredo. an. 28.

868

CONC. Vuormaciense contra errores Græcorum.

4954

870

OCTAVVM uniuersale Concilium Constantinopolitanum 4. episc. 383. siue 300. contra Photium inuasorem sedis Constantinopolitana. In quo etiam can. 3. latum est anathema contra Iconomachos. Præfuerunt legati Adriani Donatus Hostiensis, Stephanus Drepsinus siue Nephesisus, episcopi, & Marinus Diaconus. Plur. & lib. Cœ. Anno. lib. 5. cap. 25. Hinc in decreto Gratiani multi canones attribuntur, qui non extant in exemplari Græco. Hac Synodo confirmantur 7. precedentes generales.

4956

Accimiacense, cuius acta ab Hincmaro Remensi Archiep. conscripta.

Pontigonense. Ann. lib. 5. cap. 33. Colonienſe. Sigeb.

874

IIO.

K IOANNES 8. Rom. doctus, antea Cardinalis an. 10. dies 2.

4960

Vacat di. 2.

4970

884

bani audirores. *Truhern.*

Fronto Danorum rex in Britanniam irruit, suorum maiorum ditionem recuperaturus. Vbi & à Christianis, quos subegit, Christianus factus est circiter an. 870. *Crantz in Dania lib. 4. c. 15.* Filius eius Gurundus siue Gormo ab Alfredo Britannia rege captus cum 30. proceribus & maxima satellitum turba baptizatur & ionitur Orientalium Anglorum & Northumbroorum prouincias. *Vul. lib. 2. de Ang. cap. 14.*

HUMAN A.

Saraceni ex Alexandria Ægypto & Africa in Siciliam ingenti multitudine irumpunt, & omnia ferro incendioque vastant. *In Chronico Cassinensi.*

An. 870. cum Persis bellum gerunt. *Sigeb.*

Carolus Caluus Franc. Carolomanum filium qui abiecto habitu sacerdotali, regnare moliebatur, cepit & oculis priuauit. an. 872. *Sigeb. Regino lib. 2.*

770 Gerardum quendam comitem sibi obstrepentem debellat. Hunc Gerardum de Ruffilone cognominatum, & ab eo Burgundionum comitum originem deductam nonnulli tradunt, quod cum ei agellus in Prouincia remansisset, Theoderici pater fuerit, cuius filius Falco, à quo Gerardus secundus, qui Vualterum patrem Renaldi primi Burgundia Bisuntina comitis progeniuit. Et alij Gerardum à Ruffilone malint Caroli Martelli temporibus extitisse.

Quocunque tempore extiterit is, videtur conditor, aut certe Dotator prioratus Semimurensis apud Mandubios in Burgundia, in quo ossa Gerardi diuitis religiosè cõseruantur, & exequiæ quotannis solenniter celebrantur, à quo & annulum pronubum D. Virginis è trāsmarinis partibus habent.

Contra Saracenos & Manichæos pugnat Basilius & tracto Euphrate terras eorum populatur, & tandem Chrysochiorum eorum principem interficit. *Zon. 10mo tertio.*

Tarsentium & Melitineorum Saracenorum copia cum Esma eorum Amyra ab Andia duce cæduntur. *Ibid.*

Inter Saracenos & Græcos, Saracenos & Francos ab anno 867. ad 873. in Italia ad Beneuentum, Ragusium, Bareos Longobardia urbem varia prælia. In illis Sultanus eorum cog. Adalgisus captus Capuanque ductus fraude elabatur. *Zon. 10m. 3.*

Ludouicus Imp. contra Normanos & Slatos in Germania res gerit. *Sigeb.*

Basilius Macedo pecunias publicas, quas Michael in largitione exhauferat repertit publicato edicto, vt qui ab ipso pecunias accepisset absque iusta causa, eas redderet.

Post Mahometem Saracenorum & Persarum Miramolinum siue Amyram 25. historici nullum ordine nominant. Sed pro rerum gestarum cum nostris ratione, qui fuit annus Dom. 871. At Hispanorum Arabum Miramolini in Hispanicis Chronicis nominatur apud Rasim Rodericum Toletanum, Vasæum.

K SCRIP S I T quatuor libris vitam D. Gregorij Pontificis Romani, ubi se Ioannem Diaconum inscribit fuit Latine & Græcè doctissimus. *Trith.* Carolum Caluum inaugurauit imperatorem. In Gallia Ludouicum

Balbus Francorum regem coronauit. Romam reuersus Carolum Crassum Diademate imperij adornauit. Sacracenos parato exercitu ex Italia & Sicilia profligauit. *Plat. Sigeb. Suplem. Chron.*

In Galliam profectus est, ubi multa gessit. *Annon. lib. 5. à c. 32. ad 37.*

Tres Imperatores coronauit intra quatuor annos, quod nulli alij Pontificum vnquam contigit. *Amil. li. 3. Carolum Caluum, Ludouicum 3. Balbum, & Carolum 3. Crassum. Annonius in locis supra citatis, & Orho Frinsingens. lib. 6. hist. cap. 7. & 8.*

Photio militi pontificalem stolam, humerale indumentum, penulam & sandalia, vt ostenderet se eum in Constantinopolitanæ sedis patriarchatū suscipere. *Oetan. conc. Constantinop. sessio 4.* Hæc insignia ita postea Patriarchas instarunt, vt deinceps se Romano Pontifici, æquales interdum superiores dixerint.

In Synodo apud Treas. Flandris primum ex nemorosis locis ad meliorem cultum perductis, episcopum dedit. *Plati.*

Basilium post Ignatium è vinis sublatum, quem restituerat Adrianus, Photium restituit in pristinam sedem. Vnde iterum eum expulit Leo Philosophus ac in monasterium Armenianorum relegauit, in quo videtur mortuus. *Zon. tom. 3.*

Circa an. 875. Russi bello à Basilio Maced. afflicti pacem petunt & Christi doctrinam amplectuntur, post miraculum libri Euangeliorum ab igne illæsi & intacti, *Zon. tom. 3.*

Hoc tempore mota est quæstio à Frederardo equite de manducatione corporis Domini, siue illa vero an tropica, sensibilis an insensibilis, modo corporeo an spiritali, ad quam Paschasius Abbas Corbeiensis Latine & Græcè doctissimus, doctissimè respondit, nonnulla tacite corrigens, quæ de ea quæstione Bertramus presbyter paulò antè, minus scite & commodè ad Carolum Caluum rescripserat. *E Paschasij lib. de Sacramento altaris.*

Hinc librum de Eucharistia scripsit Ioan. Scotus, à quo Berengarius postea videtur suam blasphemiam hausisse. Sed is lectus in Vercelleni Synodo omnium sententia damnatur. *Lanfrancus lib. de verit. Euchar. Et auctor graphiis discipulorum conficitur. Crinitus de honesta discipl.*

Remigius Antiffiodorensis, Io. Scotus (alter à Franciscano doctore subtili nam Palmerius videtur confundere) Aristotelis moralia de secretis secretorum, siue de recto principum regimine è Græco in Chaldaicam, Arabicam & Latinam linguam conuertit, & ex eodem Dionysij Hierarchiam in Latinum Ludouici iussu, ad quem missa fuerat à Michaele Imp. Constant. *Sigebertus. Nauclerus. Franco, Bertanus, Afferius Britannus, Milo & Hubaldus Galli, Paschasius Corbeiensis. Trithemius Sigebertus.*

Carnotensis antistes indutus Camisia interiori D. Virginis magnam edit Normanorum stragem. *Gaguin. lib. 5.*

Anastafius Romanæ vrbs Bibliothecarius vertit è Græco in Latinum Dionysij Hierarchiam & septimam Oecumenicam Synodum, Nicenam Hubaldus cantus de multis Sanctis condidit, qui passim cœperunt cantari.

Anni christi

874

Anni mundi

4960

Patriarcha.

Constantinopoli Ignatio iterum, deinde Photio iterum an. 9.

Principibus.

Basilio Imp. nonagesimo tertio.

Carolo 2. Caluo, Ludouico 3. dic. 2. Balbo an. 2. per ordinem Occid. Imp. & Franc. Regibus.

Carolo 3. Crasso siue Crosso primo 2. annis cum Balbo, postea solo Occi. Imp. septimo an. 12.

Ludouico 4. cum fratre Carolomanno, filius spurus Balbi an. 5. Franc. reg.

Gianasceda Aethiopiæ & per ordinem Fresennai, Adasabaz

Almudio Hispaniæ Miramolino apud Cordubam, deinde Abdala an. 25.

Alphonso cog. Magno Hispaniæ rege quadragesimo tertio.

884

Alfredo Angliæ sexto.

4970

Anni
mundi.

Sigeb. Henricus Antifiodorensis. Trith.

Giselbertus siue quisquis fuit auctor libri qui inscribitur altercatio Synagogæ & Ecclesiæ. Nam Ioan. Scotum vt coetanenim allegat. Suo tempore ibi vnam tantum Eu-
charistiæ speciem exhibitam multitudini declarat.

HUMAN A.

CONCIL. Trecense. presen-
tibus Romano Pontifice & Ludoui-
co Balbo Franc. Reg. qui ibi à Ponti-
fice eligitur Imperator. *Sigeb. Palmer.*
& c. *Miror, cum seq. dist. 50. Airmou.*
lib. 5. cap. 37. In eo Flandri sunt Tor-
neacensis diœcesis. Pla.

4965

Macrense, in finibus diœcesis Rhe-
menfis.

An. 876. Carolus post adeptum imperium consuetudi-
nes Francorum negligens, Græcos & insolitos amictus
affectabat, & talari Dalmatica sîndutus, & supernè Bal-
theo accinctus vsque ad pedes pendente, capite vero in-
uoluto serico velamine & Diademate superimposito pro-
cedebat. *Sigeb.*

An. 874. locustæ Galliam depopulantur, quæ vt castro-
rum acies turmatim volantes, duces cum paucis itinere
vnius diei præmittentes ad metanda loca venturæ multi-
tudini, circa horam nonam veniebant, ibique solis ortum
expectantes, per spatium vnius diei aërem velabant, do-
nec ad mare Britannicum peruenientes, ventorum flatu in
profundum demersæ sunt. Vnde secuta pestis & fames,
quæ penè tertiam hominum partem consumpserût. *Sigeb.*
Rheg. lib. 2.

Ann. 876. Caroli Calui copiæ à Ludouico & fratribus,
Calui nepotibus in Germania caduntur. Eo itaque fuga-
to tres fratres regnum Germaniæ partiuntur. *Rheg. lib. 2.*
Eorum minimus Carolomannus cõtra Slavos multa præ-
lia confecit, perpetuoque victor regnum suum amplifica-
uit. *Ibid.*

Ann. 877. & seqq. Gallia tumultibus plena propter Nor-
manos, itémque dissentiones de successore Ludouici Bal-
bi, *Sigeb. Rheg. lib. 2.*

Nortmanni siue Dani totum Angliæ tractum à Septen-
trionali parte Tamasis fluuij tibi subiecerunt, postea Gal-
liam repetentes Andegauum urbem occupant. *Gul. Nan-*
giac. ob Ethnicas suas impietates vindicandas, passim in
templa & Christianos sæuiunt per Saxoniam, Locharin-
giam & Franciam an. 882. *Heimold. cap. 7.*

Britones mortue Salomone suo rege, de regno inter se
contententes, à crebris Galliarum incursionibus cessa-
runt. *Palmer. in Chron.*

* MALIS artibus pontificatum adeptus, non diu
sedit.

Scholas Saxonum prece Alfredi regis omni tributo re-
laxant, & magnam partem Sanctæ crucis ad ipsum misit.
Ranulph. lib. 5. cap. 3.

Circiter illum annum Dani grauissimo bello victi,
Anglia excedere coacti sunt, præter eos, qui Christiani
siebant. Nam & illi manserunt, & eorum rex Gormo
Northumbris ab Alfredo præfectus est. Post annos 5.
Rollo Danus Angliam inuasit. *Vuillelmus lib. 2. cap. 14. de*
Anglis.

Saraceni ann. 885. Cassinense menasterium occupant,
Bertharium Abbatem ad altare D. Martini manant, spo-
liis Italiæ onusti, Garilianum redeunt. *In Chron. Cassi-*
niensi.

Eodem ann. Godefridum Normannorum ducem post
Frisiam acceptam Carolus Crassus de Sancto Baptismo
suscepit. *Sigeb.*

Theophylactus Bulgariæ episcopus. Nam à Photio
Patriarcha Bulgaris missus episcopus legitur in libro fra-
trum Prædicatorum contra Græcos.

III.

* MARTINVS II.

4970

(siue priori nomine vt qui-
dam aiunt.) Marinus I.

4971

Gallus an.

I.

mens.

5.

Patriarcha.

Constantinopoli Photio ite-
rum.

Principibus.

Basilio Orient. Imper. nona-
gesimo tertio.

Carolo 3. Occid. septimo.

Ludouico & Carolomanno
Franc. regibus.

Aizar Æthiopia.
aliis alibi, vt supra.

H V M A N A.

Mahometes Albategnius Aratensis Arabs Mathematicus an. 884. scribebat librum de motu stellarum an. 743. post Ptolomæum. *Ipsè ibid.*

Tum comperit annum solarem constare diebus 365. & quarta diei, minus centesima sexta parte ipsius diei. *Ipsè c. 52. & 53. sui lib.*

Carolus Crassus Æram Christianam siue annos à Christo nato primus suis diplomatibus & epistolis subscripsisse fertur, indeque exemplum eius desumptum sub an. 888. Cum Orientales principes, recētis adhuc Basiliensis concilij tempore ab Orbe condito iuxta Eusebianam suppurationem, multis annis alioqui redundantem & mendosam suis literis subnotarent.

Eo Caroli Crassi tempore circiter ann. 884. Normani trans Daniam populi, in Germaniam & Galliam irrumperere incipiunt. Quibus non parum addiderat virium ea Imperij Romani diminutio, quæ post Ludouicum Pium contigit. Prius enim est intestinis bellis exhaustum, postea in 4 portiones diuisum, dum Lotharius Italiam, Lotharingiam & Burgundiam possideret, Ludouicus Rhenum & Germaniam, Carolus Galliam, Pipinus Aquitaniam. *Helmold. cap. 7. Chronici Sclauorum, Vbi obserua posteritatem Gallorum iure hæreditario possedisse Germaniam.*

Alphredus Angliæ rex horas 24. diei noctisque in tres partes distribuebat primas octo ad legendum, scribendum, meditandum & orandum, alias octo ad disponenda regni negotia, reliquas ad corporis sui curam. *Chronici Hirsang.*

INITIO sui Pontificatus ad senatum populumque retulit, ne in creando pontifice Imperatoris autoritas expectaretur, vtque libera essent & Cleri & Pop. suffragia. Quod institutum à Nicolao I. tentatum, potius quam inchoatum fuerat. Moritur collachrymantibus omnibus.

Nonnulli historici secuti Sigebertum in Chron, post Martinum PP. nominant quendam Agapitum PP. qui sederit an. 1. & inter hunc & Stephanum collocant Basilium, quem volunt sedisse an. 4. Nos sequimur Platinam & magnam partem scriptorum.

H V M A N A.

Normanni post varias incurfiones in Franciam à Carolo Crasso subacti, cum Rollone duce suo (qui postea dictus est Rupertus) baptizantur, & ex contractu matrimonij Ducis eorum cum Gisla filia Simplicis, habuerunt ad habitandam, vltra Sequanam fluuium, Neustriam regionem (quod ea esset rebellis in Francos) eamque ex suo nomine Nortmanniam vocauerunt. *Blond. lib. 2. dec. 2. Guil. Nangiac. an. 888. Sigeb.*

Multi Iudæi præbita & promissa ipsis ab Imper. Orientis pecunia, Christianam fidem amplectuntur. *Idem.*

STEPHANVS eo tempore pontificatum iniit, quo Gallia à Normanis, Anglia à Dacis, Pannonia ab Hungaris, Italia à Saracenis affligebatur. *Sigeb.*

H V M A N A.

Sub an. 888. Italiæ nouum regnum exoritur per Berengarium in annos 80, siue vsque ad annum Othonis Ma-

Anni
christi

885

886

112.

I ADRIANVS III.
Rom. an. I. mens. 2.

Patriarcha.

Constantinopoli Photio iterum.

Principibus.

Eisdem Imperantibus, & regnant.

113.

II STEPHANVS 6.
dictus 5. Rom. an. 6. d. II.
Vacat dies 5.

Patriarcha.

Constantinopoli Stephano ann. 7.

Ani
dignis.

Anni
mundi.

Principibus.

Leone 6. Philosopho ann. 17.
Orient. Imp. nonagesimo-
quarto.

Carolo Crasso 3. Occi. Imp.
& Franc. Rege ad Eudo-
nem siue Odonem seu Ottho-
nem Franc. Reg. usque.

Aizar Æthiopia, deinde Del-
nahad an. 4.

Abdala Hispania Miramo-
lino.

Ordonio 2. Hispania Rege
an 8.

Alfredo Anglia sexto.

CONCIL. Colonienfe. Tom. 2.
Concil.

Vuormacienfe. Ibid.

Moguniacum.

II 4.

892

n. FORMOSVS RO-
manus. an. 5. mens. 6.

4978

898

Vacat mens. 2.

4984.

gni tricesimum secundum, qui Adelbertum depulit.

Eius reges fuere Berengarius ann. 36. quem, postquam contra eum regnassent Guido an. 6. Lambertus ann. 5. Ludouicus Bosonis f. ann. 5. Ioannes decimus coronauit an. 916. 2 Hugo an. 20. 3. Lotharius cum patre an. 12. & solus an. 4. 4 Berengarius 2 ann. 4. denique Adelbertus. an. 4.

Supplicium feruentis aquæ & candentis ferri (quod in vlu quætionum erat) prohibuit. c. Consuluit, 2. 9. 5.

Bulgari ruptis fœderibus bellum gerunt cum Græcis sed vincuntur à Leone Imp. necnon & Agareni. Zon. 10. 3. Cedrenus.

Saraceni ex Africa in Italiam descendentes, Fraxinetum castrum occupant. Hinc deinceps magno exitio Italiæ esse cœperunt. Sigeb. Guil. Nang.

Vsque ad Carolum Crassum & annum 888. iidem erant Galliæ siue Franciæ & Germaniæ reges. Nam nostrorum armis perpetuo Germania succubuerat.

Eo mortuo non solum Francorum regnum, sed imperium scissum est.

Vnde multis locis noua regna emerferunt, vt Burgundicum siue Iurense à Radulpho inchoatum in annos 142, in transiurensi Burgundia, vbi hodie Sabaudia Ducatus & Heluetiorum hodiernorum pagi. Arelatense ab Alpibus ad Rhodanum vsque, cui Boso præfuit (Viennæ præsertim.) Italicum cui Lambertus Vuidonis filius, deinde Ludouicus eoque depulso Berengarius: Lotharingum, cuius primus rex fuit Zuendibolchus.

Et ducatus, vt Burgundicus. Hinc ab eodem ann. 888. id est, initio imperij Arnulphi & regni Gallici Odonis, annos Richardi primi sui ducis & sequentium Burgundi incipiunt.

Carolus enim Crassus propter ignauiam & quòd Nortmannis Galliæ partem concessisset, regnumque imminui passus esset ab optimatibus regni circa an. 890. repudiatus est. Sigeb. & copiosius Otho Frising. Chr. 6. cap. 9. lib. 5. cap. 42.

Ab Ordonio Hisp. rege, ob ipsius in suos comites iniurias Castilia prouincia deficit & Iudices duos creat. Vas.

n Hic Arnulphum Carolomanni filium Imperatorem coronauit, Carolo Crasso à Francorum principibus remoto & à suis deserto, eo quòd non animaduertisset in Normanorum duces captos, sed cum muneribus dimisisset in Reip. perniciem. Rheg. lib. 2. Blond. lib. 2. dec. Sigeb.

In eius electione Romæ magnum exstitit dissidium.

Commendatur à sanctitate à Luithprando Ticinensi, qui de eo multa scribit lib. 1. hist. c. 1. & 8, vt & Ab. Vspertensis.

A S. Petro ad hunc vsque nullus creatus est pontifex, annos plus minus 900 qui per omnium ordinum Ecclesiasticorum gradus ad Diaconatum, vel sacerdotium saltem in Romana ipsa Ecclesia non ascendisset. Onuphr.

Primus enim omnium Rom. Pontificum Formosus ex aliena Diocesi factus est, cum ante ipsum non nisi ex presbytero vel Diacono Cardinalibus creatus esset. Idem. Sed hæc obseruatio falsa est, vt pleræque eius aliæ. Telephorus enim à Petro 9 ex Anachoreta, Dionysius 26 ex Monacho Pontifex est institutus, &c.

Negligentia Episcoporum multi abusus irreperunt in Ecclesiam, qui propter bella non poterant reprimi. Platin.

Hundeus Nortmanorum rex fidem amplexus à Carolo de baptismo suscipitur ann.896. *Sigeb.* Ab Auentino Huntho & Rollo.

Hatto Abbas & Moguntinensis Archiepiscopus. *Sigeb.* Constantinus Afer.

Alanus Britonum rex, quod Normanos vicisset, duodecim eorum millibus caëis, decimas Deo & B. Petro Romam misit, *Rheg.lib.2.Sigeb.*

Cyrellus Morauorum præsul Suatocopum regem Morauia ad fidem Christi perduxit. *Aeneas Syl. histo. Boëmia, cap.13.*

Saraceni Taupominum & Lemnum insulam occupantes, crudeliter in Christianos sæuiunt. *Zon.tom.3.*

Ioan. Marius sine Meyerus 2. parte promptuarij Concil. scribit quidem Synodum præsulum Gallia, præsidibus Ioanne & Paschali legatis Formosi Pontificis Vienna Allobrogum, siue Delphinatus, celebratam autoritate Ludouici Balbi, sed vt multis aliis in locis, sic hinc nimium credulus fuisse videtur. Nam certum est ex *Sigeb.* Nauclero, & aliis omnibus Ludouicum Balbum obiisse ann.880. nec potuisse attingere Formosi tempora. Quod annotatum esto aduersum istos, qui satis impudenter istud Concilium proferunt contra Ecclesiasticum cœlibatum.

Hic Pontacum iniquè taxat Nicolaus Vigiuerius in Burgundionum Chronico, vafre autem, ne istius præsentis fictique concilij fides ex inscriptionis errore conuelli possit, Marium corrigit, dum in eo legendum censet, *Autoritate Ludouici regis Bosanis filij* (qui Arelate sedem regni, habebat.) Nam primum hoc pro suo ingenio facit, deinde in hæresis salebras se conicit, dum ficti concilij fidem ex inscriptionis temeraria correctione contra Ecclesiam asserere conatur.

H V M A N A.

Odo, quem Franci neglecto Carolo, Ludouici Balbi filio sibi præferant, Danos ad Axonam fluuium vicit, & Vualterum seditionem molientem oppressit. Cum autem in Aquitania Ramnolfum & fratrum eius Ebulo-nem ac alios rebelles domaret, Carolus in regnum paternum à Francis reuocatus, & à Falcone Remensi inunctus an.894. contra eum arma capit, sed frustra, etiam si ab Arnulpho Imp. auxilia obtinuisset. Quare non nisi Odone mortuo, ad Francorum regnum rediit post annos tres. *Rheg.lib.2.*

Liliorum insignia ab hoc instituta & vsurpata primum quidam narrant.

Zuenteboldus. Arnulphi filius Lotharingia rex Lugdunum obsedit & Treuirim occupauit. *Sigebert. Rhegi. lib.2.*

Carolo Crasso regnante Berengarius & Guido Itali inter se clam partiti fuerant regnum, & cesserat Berengario Italia, Guidoni Francia. Mortuo illo Berengarius Italiam occupat. Guido Romam abit, vt à Pontifice consecraretur. Dum abest. Franci Odonem regem designant. itaque mutato consilio Italiam inuadit & collatis signis ter vincit atque ita inuito etiam Arnulpho Imp. Italia potitur an 897. *Sigeb. & Luitprandus lib.1. cap.6. de rebus Europa.* qui historiam actuum Berengariorum edidit.

Arnulphus cum multis copiis Longobardiam ingressus vrbes multas capit, Romam expugnatis muris in-

Anni
Christi

892

Patriarcha.

Constantinopoli Stephano
deinde Antonio 2. an.8.

Principibus.

Eisdem & Arnulpho an. 12.
Imp.

Odone an.9. Reg. Franc. vi-
gesimoquinto.

Delnabat Æthiopia, deinde
Madai & Sabata regina
an.40.

Abdala Hispa. Miramol.

Ordonio 2. Hispa. Rege qua-
dragesimo quarto. an.8.

Alfredo Angliæ sexto.

898

greditur

Anni
mundi

4978

4984

Fames maxima hoc tempore, vt multi cogerentur vesci humanis carnibus. *Ab. V. sperg.*

P MAGNO odio persecutus est Formosi nomen, cuius ordinationes omnes rescidit, & damnauit. Iam enim tum incipiebat Pontificum virtus & integritas deficere propter Arnulphum & seqq. Germaniæ imperatores sibi Ecclesiæ iura rapientes & libera Ecclesiæ suffragia in eligendis pontificibus tollentes.

Hæc Ecclesiæ captiuitas durauit annis ferè 140 in qua apparauit pessimam electionem præstare optimæ principum nominationi. Quod proinde sæculum ab Historicis infœlix inscribitur, vt mox notabimus.

Formosi cadauer è sepulchro eruit & indignè habuit. Quod tamen fabulosum censeat Onuphrius.

Constantinopoli multæ turbæ, quod Leo Philosoph. Imp. quartò vxorem duxisset. Nicolao, deinde Eutymio Singelo patriarchis quartas nuptias improbantibus & ecclesiastica censura notantibus. *Zonaras tomo tertio. Cedrenus.*

Vualdris Bauarus, Bernardus Pictauiensis. *Plat. in Stephano 5. Trith. de vir. illustr.*

H V M A N A.

Agatenos Asiam populates vincit Andronicus, postea Imperatori suspectus ad eos deficit. *Zon. tom. 3.*

Sahata concubina superiorum Æthiopiæ imperatorum se in imperium insinuauit, multam tyrannidem exercuit, templa & loca omnia religiosa expilauit, sacrum aurum & argentum terræ infodit. *Maria. Victorius de Regibus Æthiopia.*

Vndique bella consurgunt, hostes sæuiunt, inimica gens Paganorum insequitur populos Christianorū, *Conci. Tribur. cap. 34.* Quod ad Normanos & Danos pertinet, qui bis Parisiorum mœnia oppugnarunt, & in Burgundiam recedentes, Senonensem urbem, sed frustra tentarunt, per Macronem fluuium Trecaꝝ incenderunt, vicinas vsque ad Virundunum & Tullum populates, &c. *Sigeb. & Rhegi. lib. 2.*

Q VNIVERSA acta Stephani improbat & abrogat.

H V M A N A.

Carolus Crassus ab optimatibus regni repudiatus, cum post Carolum Magnum inter omnes reges Francorum maximæ esset autoritatis, breui in tantam tenuitatem venit, vt panis quoque egens, ab Arnolpho iam rege facto, stipendia miserabiliter exigeret ac ab ipso paucos siscos grateret susciperet. *Otho. Frising. lib. 5. cap. 42.*

P O S T Photium Constantinop. Patriarcham vtraque parte conueniente, post longam concertationem de Primatu illud vsurpari cœptum est, vt ambo episcopi, Rom. scilicet & Constantinop. Oecumenici & vniuersales appellarentur. Hic quidem vniuersalis patriarcha, quod cæteris esset dignior & primum post Papam haberet locum, ille vero vniuersalis Papa, quod Papæ nomen videretur excellentius. Atq; hic fuit litis huius finis inter hos duos. *Onuphrius.*

H V N G A R I ann. 900. Bauariam deuastantes simul Ecclesias igne perdunt. *Auent. lib. 4. Annal.*

Anni
Christi.
898

899

116
p STEPHANVS septimus dictus sextus Romanus an. 1. mens 3.

Vacat d. 3.

Patriarcha.

Constantinopoli Antonio 2. principibus.
Eisdem Imp. & regnant.
Leone scilicet philosopho Ori. Imp. nonagesimo quarto.
Arnulpho Occid. ann. 12. imperatore octauo.
Sahata regina Æthiopia.
Abdala Hisp. Miramolino.
Froila Hisp. reg. quadragesimo quinto.
Alfredo Anglia sexto.

117

899

899

q ROMANVS Gallestanus Tuscus, mens 3.

Vacat d. 8.

Patriarcha.

Constantinopoli Antonio 2.
Principibus.
Eisdem Imp. & regnant.

118

899

899

r THEODORVS II. Rom. dies 20.

Vacat d. 11.

Patriarcha.

Constantinopoli Antonio 2.
Principibus.
Eisdem Imp. & regnant. deinde apud Hispanos Alphonso 4. an. 5. apud Anglos Alfredo, deinde Edouardo an. 24.

119

899

901

f IOANNES 9. Romanus monachus, an. 2. dies 15.

Vacat d. 9.

Patriarcha.

Constantinopoli Antonio 2.
Principibus.

Eisdem Imp.
Carolo 4. Simplicio ann. 27. Franc. Rege vigesimo sexto.
Sahata regina Æthiopia.
Abdala Hisp. & Corduba Mira. deinde Abdera. an. 40.
Alphonso 4. Hisp. R. 46.
Edouardo Anglia septimo.

Ani
Christi.
899
901

CONCIL. Rauennense episc. 74. praesentibus Francorum Archiepiscopis, pro ordinatione Formosi contra Synodum Stephani, cuius Synodi aeta coram Episcopis combusta sunt. Plati. Sigeb.

Ani
mundi.
4985
4987

ANNVS Dom. DCCCC.

quo Carolus Simplex Rex Franco-

corum trigesimus regnum suscipit, *Abderamen Hispania Miramolius factus est. infelix saeculū coepisse fertur.*
 NONO saeculo permanisse veterem doctrinam a Sectariis oppugnatam sic constat. *Missā continuata usdem ritibus & modis, ut scriptores eius saeculi de Ecclesiasticis siue diuinis officiis fidem faciunt, Amalarius Archiepiscopus Treuirensis, Angelomus, Rabbanus de institutione clericorum, Remigius Antissiod. Hincmarus in capitulis, Strabo de exordiis & incrementis rerum Ecclesiasticarum. Fortunatus Treuirensis lib. de diuinis officiis. Corpore Christi veritas, Sacrificium, Transubstantiatio. Rabanus lib. de Sacramento Eucharistia, & lib. i. instit. cleri. c. 33. ubi formam Missae describit. Paschasius lib. de corpore & sanguine Domini, ubi Canonis Missae meminit & eius multa exponit, Transubstantiationem ponens c. 19. & 50. Sic Haymo 1. Timot. 2. Theophylactus in 26. Matth. Marc. 14. Luc. 22. Ioan. 6. Photius in bibliotheca, & aliis scriptis. Transubstantiationis habet semina Bertramus ipse. viuitur enim vocabulis permutationis, commutationis & conuersionis. lib. de corpore & sang. Domini, quantum sit a Sacramentariis corruptus & suppositus Baptismi effectus, necessitas, caeremoniae variae, aliena fides. Hincmarus epistola ad Hincmarum Laudunensem, Haymo super Ascensione Dom. Theophylactus multis locis Rabanus epistola ad Reginbaldum, lib. 1. & 2. de instit. cleri. Photius in Bibliotheca, Leo Imp. in suis constitutionibus, in quarum 17. baptizatum illuminatum appellat: ut cum apud veteres Baptisma sacramentum illuminationum dicebatur. Sanctorum preces, suffragia, inuocatio, reliquiae, imagines, festa. Idiota c. 1. & 4. contempl. de Virgine. Haymo hom. de Virgibus. Raban. lib. 4. c. 10. de Sermonum proprietate. Si quis (inquit) contra hanc sententiam venit, non Christianus, sed Eunomianus & Vigilantianus creditur. epist. ad Orgarium. lib. 2. de instit. cleri. cap. 15. & passim Ionas Aurelia. libris 3. de imaginibus. Concil. Cabilo. c. 45. Moguntinum c. 36. & c. Photius in Bibliotheca. Leo Imp. in constit. Strabus auctor Glossae ordinariae multis locis. Liberū arbitrium, Fides, iustificatio, Gratia, Bona opera. Haymo in 1. cap. Malachiae, lib. 1. in Esaiam, in 4. Hebr. super Euang. in octaua Paschae super Psal. 26. 135. super c. 6. Roman. Rabanus epist. ad Humbertum episc. lib. 14. in Ierem. lib. 4. in Ecclesiasticum c. 6. & lib. de modo Pœnitentiae Theophylactus passim. Photius in Bibliotheca. Angelomus in 7. c. 3. Reg. in 13. c. 4. Reg. Strabus in Glossa Ordinaria saepe, Idiota lib. de diuino amore cap. 17. 22. 24. & c. de vera patientia c. 7. 13. 17. Pœnitentia & eius tres partes. Rabanus lib. 8. in Ecclesiasticum c. 3. & lib. 7. cap. 7. epist. ad Reginbaldum Chorepiscopum lib. 2. c. 30. Institut. cleri. c. 14. 16. 30. & lib. de modo Pœnitentiae. Conc. Cabilonense c. 33. & 45. Haymo in c. 6. Heb. Clauis, absolutio. Nicephorus Cartophylax libello de potestate ligandi & soluendi, quem vertit Oecolampadius. Theophyl. in 16. Matth. & 20. Ioan. Photius in Bibliotheca. Primatus Romani Pontif. Hincmarus ad Hincm. Laudunensem. Quin & hac aetas eum Apostolicum simpliciter appellabat. Photius Gracus in Nomocanone Theophylact. in Ioan. 21. Preces & oblatio pro mortuis, Purgatorium. Haymo in 3. c. & 6. prima Corinth. & in Ps. 6. & inferiam 6. Pentecostes, & lib. 2. super Esaiam. Raban. libr. 8. com. in Eccl. c. 14. Concil. Cabilonense cap. 39. Photius in Bibliotheca, Nam Graci orant & offerunt pro mortuis. Confirmatio, Chrisma & alia sacramenta. Raban. libris de instit. cleri. Theoph. in Marc. 6. ubi de oleo unctiois extrema aperte. Haymo. sup. Ps. 26. sup. 6. Heb. & sup. Euang. Hincmarus ad Hincmarum Laud. & ad Tornacensem Eccl. Synodus Arelatensis, Cabilonensis & alia huius saeculi. Nicolaus Papa in Epistolis. Haec & alia agnoscunt Centuriatores in epistola 9. Centuria. Patrum (inquunt) superiorum sensum atque intellectum in ipsam Dei scripturam importarunt, ac piaculum duxerunt, si quis ab eorum ductu vel latum unguem deflectere auderet. Quod postea confirmant initio col. 1. Membratim deinde indicant c. 4. doctrina col. 205. & seqq. c. 6. de Ceremoniis & ritibus Ecclesiae pag. 237. & seqq. c. 7. de Politia & Gubernatione Ecclesiae. co. 289. & seqq. c. 9. de Synodis col. 301. sparsim. c. 10. de Episcopis & Doctoribus Ecclesiae col. 484. & seqq. sparsim. Vnde qui refutarunt hoc saeculo Claudium Taurinensem, Godiscalum & similes, simul istos sunt execrati. Adde totius huius curriculi Synodos vniuersas, quae non paruo fuere numero. Adde & historicos. nam hi omnes cursum Ecclesiae nostra similem plane pinxerunt.*

HVMANA.

Florebat comes Fernandus Gongdiscalus, qui mira gefit contra Mauros. Vnde & rerum potitus est in Castella, & eius primus Comes extitit. *Vaseus.*
 Circa an. 900. primordia Feudorum in Francia sub Carolo Simplici. *Annales Rhemenses.*
 Et filij, vt Connanus non huic, sed Hugoni Capeto ad Conciliados retinendosque sibi procerum animos, tribuat.

IN FOELIX dicitur hoc sæculum, exhaustum hominibus ingenio & doctrina claris, siue etiam claris principibus & pontificibus, in quo nihil ferè dignum memoria posteritatis gestum sit: vnde ferunt tunc repertum fuisse quoddam monstrum capite canino & cæteris membris humanis, quod statum illius temporis mirificè referret.

Hoc ipso infœlicissimum, quod Ecclesia sub Cæsari- bus esset captiua, sine vlllo bono fere pontifice, sine vlllo celebri Conc. &c.

Regna autem Occidentis sine magnis principibus. Quare circa an. 900. sub Carolo simplici quisque præfecturas, comitatus, ditionesque, quæ antea regij Dominij fuerant, non solum retinere, sed tanquã proprium priuatumque dominium possidere & ad posteros quoque trãmittere cœpit ea tantum lege, vt Regi fidem suam obstringerent. Hinc primordia Feudorum in Francia *Annales Rhemenses.*

Sic & in Germania. Nam Germani sua feuda à Conrado primo suo rege, qui eodem cum Simplicio à sæculo vixit, se habere fatentur, quem & constat primas illum in Germania de Feudis perpetuis leges condidisse. Sicq; Ducum, Comitum, Marchionum, aliarumve præfecturarum dignitas, quæ olim temporaria fuerat, & morte finiebatur, luris priuati & hæreditarij esse cœpit.

Apud Græcos & Hebræos aliquanto fœlicius. Nam Græci sub Leone philosopho doctrina & rebus bellicis florebant. Hebræi præsertim hi, qui Gheonim appellãtur, nomine literario tum erant clarissimi, vt è Cabballa R. Abraham Leuitæ apparet.

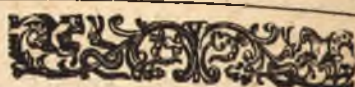
Græcia literatis abundabat, quoniam & ipse Leo imperium administrans philosophabatur, cuius laudatur à Suida responsum ad quendam Eunuchum, qui honoraria philosophorum tribui volebat militibus, Vtinam (inquit) mei imperij temporibus contingat, vt quæ sunt militum potius in doctores & literarum professores cõsumantur.

Quidam hunc Papam fabulantur martyrio coronatum Haiburgi, quæ vibs est Germaniæ. Nusquam enim legitur Pontificem Romanum illic fuisse præter Benedictum quintum, qui eo loci relegatus ab Othone Imperatore, tædio animi moritur, vt Platina in eius vita docet.

Cum Arnulphi milites lepusculum versus Romam fugientem insectati essent cum clamore, Romani terra facti sese de muro deiciunt, & hostibus per factos aceros murum ascendendi locum faciunt an. 900. *Sigeb.*

Normanis in castra Ecclesiæ intrantibus pax aliqua in Occidentis imperio & regnis affulsit, vnde & sequenti centenatio secuta est mirabilis & crebra gentium, populorumque Septentrionalium conuersio. Quare vt hoc sæculum infelix prædicetur à Chronologis Lutheranis, mihi tamen est fœlix, conuersionibus scilicet gentium præcipuè Septentrionalium, Moscouitarum, Sueuorũ, Polonorum, Slauorum, Hungarorum, &c. quo episcopatus illustres constituti Magdeburgensis, Milnensis. &c. reges Sancti Henrici duo, Othones tres Robertus, &c. populus & clerus pierate ardens, aded vt illo plura col-

Anni
christi

DECIMVM
SÆCVLVM.

120.

901 t B E N E D I C T V S III. 4987
Roman. an. 3. mens. 4.
Vacat dies 6. 4990

904

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao
Mystico, an. 2. deinde Eu-
thymio Sycello, an. 5.

Principibus.

Leone 6. Imp. nonagesimo
quarto, deinde Alexandro
2. Constantino 7. Leonis fil.
an. 41. per ordinem, Orient.
Impp.

Arnulpho Occidentis octauo,
& post eum Ludouico Iunio-
re 4. dict. 3. an. 10. Occident.
Imp. nono.

Anni
christi.

901

Carolo 4. Simplicie. Fr. Reg.
vigesimo sexto.

Sabala regina Æthiopia.

Abderamene Hispania, &
Corduba Miramolino.

Alphonso 4. Hispan. qua-
dragesimo sexto, deinde Ra-
miro, an. 19.

Eduardo Anglię septimo.

Anni
mundi.

4987

legia, templa & monasteria condita, restaurata dotata-
que sint, quam vlllo alio. *Bruscus de Episcopis, item libro de*
monasteriis, per annos videlicet 150. quousque sub annū
1060. Henricus 4. turbavit Hæresibus & facinoribus mul-
tis totam Ecclesiæ pacem, denique literæ & disciplinæ
vigerunt, maximè apud Græcos, Hebræos & Arabas.
Sed hæc sigillatim deinceps demonstrabimus.

Hoc verò vno infelix, quod per annos fere 150. ponti-
fices circiter 50. à Ioanne scilicet 8. qui Nicolao & Adria-
no 2. Sanctis pontiff. successit ad Leonem 9. vsque, qui
primus à Deo vocatus velut alter Aaron, antiquam pō-
tificum integritatem è cælo in sedem Apostolicam reuo-
cauit, à virtute maiorum profus defecerint, Aporactici,
Apostaticiue, potius, quàm Apostolici. Tanti sceleris
rei sunt Germanici Imp. qui ita premebant Ecclesiam,
vt sublatis canonicis electionibus pro libidine, & sæ-
pius pecunia & pactis summos darent pontifices, &
ree usaret electus Pontificatum suscipere, priusquam
ab illis confirmaretur. Aliqui etiam vi, aut largitione
sedem inuadebant. Vnde minimè mirandum, si tam pau-
cis annis tot extiterint, ac breui tempore semper vixe-
rint, quando non per ostium, sed per posticum, id est,
Imperatorum tyrannidem ingrediebantur. Quo etiam fa-
ctum, vt imperium multum ab illo apice declinaret, in
quo fuerat à Francis collocatum, & Berengariana hæresis
oriretur. E tanto Pontificum numero, quinque modo, &
fatis tenuiter, laudantur, Martinus 2. Agapetus 2. Ioan.
17. Sergius 4. Gregorius 6. Virtute postea Leonis 9. &
seqq. Pontif. adempta est illa vsurpatio Henrico 4. mag-
nis etsi motibus atque ita restitutus est Sedis Apostolicæ
antiquus candor, species & perfectio.

Suatocopius Morauia rex bello victus ab Arnulpho,
eremum petiit, vbi cum tribus aliis, quos illis eremi cul-
tores reperit, incognitus sanctissimè ad mortem vsque
vixit. *Syluius cap. 13. Boem.*

Edouardus ordine 13. Anglorum rex an. 901. ab Ethel-
redo Cantuariensi Episcopo more maiorum coronatur.
Polyd. lib. 6. Ang. Postea cum eius incuria religio ferè in-
tercidisset, episcopis vel nullis, vel ex aula & bello assum-
ptis à Pontif. increpatus Synodum cogit, in qua à Plei-
mundo, qui Ethelredo successerat, vno die multi Episcopi
ordinantur. *Ibid.*

Ad Slauos & Polonos Cyrillus & Methodius doctri-
nam Christi propagant sub Arnulphi imperio, *Aene. Syl-
uius lib. 1. cap. 13.*

HUMAN A.

Imperium Occidentis maximè Italia, quo annis cir-
citer centum & decem Franci potiti fuerant, ad Longo-
bardos transfertur, Berengatio 4. Longobardo Duce Fo-
roiulensi à quibusdam Italis electo in Imperatorem, &
Vvidone in regem Italia. *Blondus decad. 2. libro secundo &*
Luithprandus libro primo de Rebus per Europam gestis capite
sexto.

Nam post mortem Arnulphi imperium confunditur,
dolentibus Romanis atque vniuersis Italia populis quòd
in Germaniam translatum esset. Quare nec à Romanis,
nec à summo pontifice deinceps coronati sunt Germa-
nici Imp. vsque ad primum Otthonem, Vnde & in I-
talia quidam Berengarij vsurparunt imperium. *Trith. in*
Chron. Hirsang.

4990

904

Hinc Ludouicus de genere Francorum vltimus coromam à Pontif. non accepit propter incendium bellorum, quibus vniuersa flagrabat Italia & propter plurima pericula, quæ ipsi Germaniæ ingruerant. *Erfordiensis*. Quid si illa negligentia causam diuino quodam iudicio præbuerit transferendi ad Germanos imperij. Franci à Pontifice imperium erant consecuti, debuerant igitur eodem medio illud retinere.

Imperauit an. 10. iuxta alios sex. Hungaros in Germania vicit.

Nam primo eius anno Hungari in Morauiam & Bauariam imperum fecerant, deinde foelici pugne cuiusdam successu elati Bauariam, Sueuiam, Franciam, Saxoniam vastabant. *Luihprandus*.

Zuendealdus frater à Lotharingis petimitur, eò quod rapinis & cædibus omnia turbaret *Erphordiens*.

Transfertur imperium ad Longobardos apud Italos vsque ad Orthonem Mag. *Onuph*.

Hinc Berengarius I. an. 4. apud eos, apud Germanos Conradus I. an. 7.

V CONSTANT. Imp. rythmis & omnis generis versibus obitum coniugis suæ deplorauit. *Zonaras tomo tertio*.

Rythmi ergo etiam inter Græcos, vt Latinos, hoc tempore inualuerant.

Philosophiam quæ penè in obliuionem venerat ordinatis doctoribus excitauit. *Zon. tom. 3*. Quare Simeon Bulgarorum rex Constantinopoli, à puero scilicet, non solum Demosthenis Rhetoricam, sed & Aristotelis Syllogismos didicit. *Luihprandus libro tertio capite nono*.

Romanus Imp. præter alias largitiones etiam æs alienum pro debitoribus exoluit, cuius summa ad nouemdecim centenarios excreperat, tabulis in medio foro crematis, item pretium pro iis, qui Constantinopoli in conductitiis domibus habitabant. *Zon. tom. 3*.

Filios suos creauit Augustos & Constantino, cui Helenam filiam desponderat, prætulit, ac ita depressit, vt is arte pingendi coactus fuerit sibi victum acquirere, donec post 26. annos paternum regnum recuperauit. *Sigeb. Zon. tom. 3. Volater*.

Constantinus recuperatum imperium prudenter administrauit, donec à filio Romano & coniuge poculum infectum bibens, & ex eo aliquantum recreatus secessit in Olympum ad Theodorum Cyzicum virum pium, ibique se Deo consecrauit.

X VERTVS Roma vsque ad Christophorum Papam cum noua (i. cum Constantinopolitana Ecclesia) in fide consensit. Hæc Nilus Græco quodam libro manif. in Bibliotheca regia docenda sibi proposuit.

Christophorus Leonè Papam, cui alioqui erat familiaris pontificatu exiit. Verum eum male quæsitum peius amisit mense sexto vel septimo eiectus in Monasterium.

Methodius Morauorum episcopus Vuorzyuoum in Boëmia vltimum paganorum ducem, vna cum coniuge Ludinulla ad baptismum adduxit an. 905. quæ miraculis claruit. *Schedelius*.

HVMANA.

Carolus simplex tulit edictum memorabile ac religio-

Anni
christi

904

V LEO 5. Ardeatinus.
mens. 1. dies 10.

Patriarcha.

904

Constantinopoli Euthymio
Sycello.

Principibus.

Constantino 7. Orient. Imp.
nonagesimo quinto, & Romano
Lacapeno eius vitrico imperium occupante per
26. annos.Ludouico 4. dict. 3. Occident.
Imp. nono.Carolo 4. Simplicè Francorū
Rege vigesimo sexto. Sabata
Æthiopia.Hispaniæ Miramolino Ab-
deramen.Rege Hispan. quadragesimo
septimo Eduardo.

122

904

X CHRISTOPHORVS
I. Rom. mens. 7.

905

Patriarcha.

Constantinopoli Euthymio.
Sycello.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

CONC. Gallicanum de bonis Ecclesiasticis Emil. lib. 3.

123

9005 y SERGIUS III. Rom.

an. 7.

mens. 4. dies 16.

Vacat dies 7.

Patriarcha.

Constantinopoli Euthymio Sycello, deinde Nicolao Mystico iterum, an. 13.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

124

9013 z ANASTASIVS III.

Romanus, an. 2.

Vacat dies 2.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao Mystico iterum.

Principibus.

Constantino 7. cum Romano Orient. Imp.

Anni mundi.

4991

4999

4999

5001

gione plenum contra profanos locupletissimorum cœnobiorum opes, maleficio regum, & iam episcoporum iura invadentes. Coacto igitur concilio divitias pontificum sanctas esse constituit. Cœnobiorum libertas sanciri nō dum potuit, quod eorum facultatibus Robertus equitum magister, ac Hugo fratres militem alebant, ac iam cum factionis suæ hominibus occupare regni ius contendebant. Emil. lib. 3. Franc.

HUMANANA.

Bellum non omnino extinctum, pactione cum Rollo Normanorum duce facta, extinxit. *Ibid.*

Hac tempestate in Babylonia florebat R. Amram R. Sifanæ filius, qui precum formulam & ordinem (Sic appellant Breuiarium Iudæorum Hispanicum) in Hispaniā detulit. R. *Abraham in Cabbala.*

9013 y LATERANENSEM Ecclesiā, quæ tēporibus Stephani sexti penè corruebat, reparavit diuersisq; donariis atque ornamentis locupletavit Rebus in pontificatu suo confirmatis in Gallias venit. *Naucerus.*

Christophorum è monasterio tractum in vincula coniecit. Formosi nomen persequitur, cuius corpus defossū truncari capite iussit. Nihil mirum si isti pontifices prodigiosi essent. Nam non more maiorum eligebantur, sed a Cæsaribus intrudebantur.

910 Gulielmus dux Aquitaniz & Aruerniz comes vir pius Cluniacense monasterium in fundo paterno inchoavit, & Bermonem primum Abbatem præfecit designatis prouentibus ad victum monachorum. *Plat. Sigeb.*

Regino Monachus & Abbas Prumiensis suos annales à Christi natiuitate ad annum 905. deduxit.

HUMANANA.

9013 Saraceni à Fraxineto & Gareliano monte exeuntes Calabriam, Apuliam, Beneuentum, ac Romanorum vrbes ita occupant, vt vnāquamque mediam Romani, mediam Saraceni tenerent. *Sigeb.*

9015 An. 910. Franci infeliciter cum Hungaris pugnant in finibus Bauariæ & Franconiz.

911. Imp. moritur sine liberis & Ratisbonæ sepelitur. Mox igitur sequenti anno Hungari nemine resistente, Franconiam & Turingiam populantur.

Annus Christi 912. erat ann. 1000. conditæ vrbis Florentinæ. *Palm. er.*

Post Hunnorum & Danorum strages, tertia Hungarorum irruptio defauit tempore Ludouici 3. & Conradi 1. Collecto enim exercitu, omni Bauaria & Sueuia potiti sunt, & Rheno contiguis locis Saxoniam quoque vsque ad Britannicum Oceanum igni atq; cruore compleuerunt. *Helmodus in Chro. Slaunorum cap. 1. & 8.*

z A D O Viennensis hoc tempore historiam per sex ætates digestam, vsque ad annum 900. perduxit.

Oddo siue Ottho (quem quidam cum Odilone 4. Abbate Cluniacensi confundunt) instruit in Burgundia Ordinem Cluniacensium sub regula D. Benedicti. ann. 913. *Vincenius in specul. lib. 25. Anonin in 2. parte histo. iii. 15. cap. 16. Sabell. Ennead. 8. lib. 1. Chronicum breue & succinctum composuit. Trit.*

Stephanus Metensis, qui officium de Trinitate, quod in octauis Pentecostes cantari solet, ex Alcuini libro exornauit. *Sigeb.*

Rathbodus Vltraiectensis Nannonis philosophi discipulus, *Truh. de uiris Illustr.*

H V M A N A.

Bulgari variis incursionibus vastarunt Græciam. *Zon. tom. 3. & Cedrem.*

Amputato capite statuæ referentis Simeonem Bulgarorum Principem, ipse statim (quod mirum est) compertus est mortuus *Zonar. tom. 3.*

Mortuo Ludonico Iuniore sine masculis, genus Garlinguorum, seu Caroli Magni defecit in Imperatoribus. Conradus enim Imp. non fuit Ludouici filius, sed Conradus Ducis Saxonum. *Honor. & Contractus.*

Conradus ergo primus Imp. Germanus.

An. 912. apparuit cometa præter morem rutilantior quem Imperij à Francis ad Saxones translatio secuta est, vel comitata, quod sine magnis moribus & cædibus fieri vix potuit. *Contract. & Honorius in Chronic.*

Conradus Imp. Guormonem Daniæ regem adeo bellis attriuit, vt & pacem supplex peteret & Christo nomen dare vltro pro mitteret. *Helmod. cap. 8.* Idem & Otto apud Danos & Slauos fidei immemores paulo post egit. *cap. 9.*

Morbo correptus priuatis odiis sepositis suasit, vt Imperium à Barbaris afflictum commendaretur Henrico Aucupi hosti suo, & cui & per fratrem Eberardum insignia Imperij misit.

Hungari & Saraceni Italiam depopulantur. *Antonin. 2. par. histor. ibidem.*

Hungarorum in Italiam incursiones deuastationesque, igneæ facies, stellæ micantes ac hinc inde oberantes magno hominum stupore præsignificasse feruntur. *Naucler. gener. 31.*

a BERENGARIUS Ludouicum Bosonis f. qui annis 5. contra se regnabat in Italia, regno & oculis priuauit.

Circiter an. 915. Ennius Gotthus Arragonium regnū instituit. E Pyreneis montibus Mauros in Tarracónensem & Celtiberiam reuersos depellit.

Berengario Italiæ, & Rodolpho Burgundiæ regibus postea de regno Italiæ inter se dissidentibus, autoritatem suam apud vtrumque regem interposuit, quo minus armata manu confligerent. *Sabell. lib. 1. Ennead 9.*

Eius nepos Sanctius maior cum filio Ferdinando potius regnis Legionis & Castellæ, inde Mauros vniuersos depellit, Ferdinando Castiliæ & legionis, Garcia Nauarræ, Sanctio Nepoti Arragoniæ regnum attribuit. Hinc prodiere deinceps tres regum Hispanicorum familiæ.

Garcia non longa fuit posteritas. Quare regnum Nauarræ crebro mutatis vicibus, nunc Hispanos, nunc Gallos dominos habuit.

b IOANNES Papa bellator & triumphator de Saracenis maximus, sed tandem in vinculis necatus.

Saracenos totam Italiam, Calabriam & Apuliam vastantes auxilio Constantini Imp. Græci tribus præliis ita attriuit, vt intra tres menses penitus ferè extincti sint. *Luiprandus, Blondus.*

Anni christi

Conrado I. Occid. Imp. decimo, an. 7.

Carolo 4. Simplicè Fr. Reg. vigesimo sexto.

Sabata regina Æthiopiæ.

Abderamen Hispaniæ Miramolino.

Ramiro Hispan. Rege quadragesimo septimo.
Eduardo Angliæ septimo.

915

125

a LANDVS, siue Lando Sabinensis.

916

mens. 6. dies 21.

Vacat dies 26.

Patriarcha.

Nicolao Mystico iterum.

Principibus:

Eisdem Imp. & regnant.

916

126

b IOANNES IO. Rom. an. 13. mens. 2. dies 3.

919

Anni
Christi

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao
Mystico, Deinde Stephano
2 an. 3.
Tryphone, an. 6.

Principibus.

Constantino 7. cum Roma-
no Orient. Fmpp. nonagesimo
quinto.
Conrado 1. Occident. Imp. de-
cimo, & postea Henrico I.
Aucupe, an. 18.

Carolo 4. Simplicis Fr. Reg.
vigesimo sexto, & postea fu-
gato in Angliam Ludouico
eius filio, Rodulpho Burgun-
dione, an. 2. Franc. Reg.

Sabata Regina Aethiopiae,
& post eam Ambasandin
Ghemasfare, Girgaz, De-
gua, Michael.

Abderamen Hisp. Mi-
ramolino.

Ramiro Hisp. Reg. quadra-
gesimo septimo, deinde Or-
donio, 3. an. 5.
Ordonio, 4. an. 5.

Eduardo Angliæ septimo,
deinde Adolstano, an. 16.

CONCIL. in altam pago Rhe-
tie. Auent. lib. 4.

127.

929

c LEO 6. Roman.
mens. 7. dies 15.

930

Vacat mens. 1.

Anni
mundi.

Ziptinæus siue Liptineus siue Spitigneus Dux Boë-
miæ factus est Christianus, & nominatur episcopus Pra-
genfis Vvictch, an. 921. *Sigeb. Plat. Sabell.*

An. 923. sanguis dominicus Augiam delatus est, *Sigeb. Reginonis continuatur.*

An. 926. Leuæ non longè à Bruxella & Antuerpia vni-
uersale studium cœpit Ioanne Brabantæ duce. *Ireni. lib. 12.*

Hungari ab Alberico Capuanorum principe, Pontifi-
cis odio euocati Italiam grauius, quàm vnquam antea
fecerant Saraceni, diripiunt. *Idem.*

Morau à Pont. obtinent, ne deinceps episcopis Boia-
riæ subiiciantur, sed habeant peculiare Archiepiscopum.
quos Boiarios Slauorum perpetuos esse hostes dicerent,
Auent. lib. 4. Boiorum.

Guibertus, seu Vuicpertus, siue etiam Vigipertus (va-
riè enim eius nomen scriptum legitur) Princeps Lotha-
ringiæ ingressus monasterium, sanctè vixit. *Sigebert. Plat.*

Rutgerus Treuirensis, qui librū Decretorum scripsit,
obiit anno 928. *Continuatur Reginonis.*

Notingerus, siue Notingus Constantiensis. *Nauch.*

H V M A N A.

Ludouicus III. Conradus I. & Henricus I. Coronam
Imperij non acceperunt Hungaricis incursionibus im-
pediti. Hinc Historici eos ferè vocant Germanorum re-
ges non Imperatores.

Henricus Imper. latronibus & sicariis valentibus, non
modo veniam, sed arma & agros conferebat, vt ipsis in
bello contra Barbaros vteretur. *Sigeb.*

Cum Hungaris conficturus, vouet Simoniacam hæ-
resim se toto imperio expulsurum. *Luthprand. lib. secundo
cap. 8.*

A Rudolpho Burgundionum duce lanceam domini-
cam, cui Clavi artificiosè affixi erant, magnis pollicita-
tionibus impetrat. Quod munus non tantum auro & ar-
gento copioso, sed & magna Sueuorum prouinciæ parte
compensauit. *Luthprand. lib. 4. cap. 12.*

Ea vsus est pro Labaro. Quare & præeunte hoc signo
victorifero, semper hostes suo terruit, & in fugam con-
uertit. *Ibid.*

Cum Hungaris pacem init in 9. annos. Deinde bellum
contra Lotharingos & Francos gerit & imperata facere
cogit. *Contin. Regino.* Slauis, Danis, Dalmatis & Boëmis
tributum imponit. *Ibid. Sigeb.*

Berengarius 2. pacem cum Hungaris sancit, vt tran-
quillam possideret Italiam. Ita Hungari ad alias gentes
turbandas sese conuerterunt. *Bonsinus.*

924. Lotharingia tota ad Germanos à Francis concessit. *Reginonis appendix. Sigeb.* Francis Normnico bello oc-
cupatis & Normanis sub diuersis duçibus sese in Aruer-
niam, Aquitaniãve effudentibus. Nam quamuis Neu-
stria Rolloni eiusque genti esset attributa, ab eorum ta-
men vexationibus Francia non quiescebat.

c LVITHPRANDVS Ticinensis post superiorem
Ioannem, alterum Ioannem II. subiicit, Sergij Papæ &
Marociæ nobilissimæ Romanæ filium. At quotquot de
Romanis pontificibus scripserunt (fuerunt autem pluri-
mi) non alterum Ioannem, sed Leonem sextum, & illi
Stephanum 7. subiiciunt. Post quos Ioannem ipsum II.

5015

5016

Sergij P. filium communi consensu referunt. *Onuph.*

Leo intestinos Italix motus, qui multos iam annos durauerant, pacare studuit. *Plati. Nauclerus.*

HVMANA.

Ordonij Hispa. regis tempore Almanzor dux Saracenum bellicosus.

Rodolphus Burgundix dux secundus indeque Francia rex Vuillelmo Normanorū Principi Britonum oram maritimam donauit, quam tamē alij à Carolo Simplice Rolioni ante traditam ferunt, sed fortasse posterior fuit prioris donationis confirmatio.

Hungaros Burgundiam populantes in Italiam trajicere coëgit.

929. Carolus Simplex Peronæ miseranda sorte obiit post quintum suæ custodiæ annum. *Annales Remenses, Abbas Vspergenses.*

d STEPHANVS pacis, mansuetudinis, religionis studiosissimus. *Crantzius & Schedeur.*

Nuba Danorum, seu Normanorum Rex ab Henrico Imperatore superatus, cogitur cum suis baptismum suscipere, & Bosbo ipsis Christum adnunciat. *Vuich. lib. 1. Saxonum & Luitprandus, lib. 3. cap. 13.*

An. 931. Henricus Imp. regem Abroditarum Christianum facit. *Sigeb. & Brandeburgi incolas an. 920. vbi Otho primus episcopatu crexit. Chron. Mersburg. Munster. in Cosmog. & Sarabos siue Vandalos, qui tunc Delmantici nominabatur. Ibid. Magdeburgum ad Albim instaurauit, atque Vandalis metropolim statuit, Episcopo Adelberto, qui inter Vandalos præclaram nauarat operam. Crantzius lib. 2. cap. 30. Vandal.*

HVMANA.

931. Britonum reliquix Normanos omnes cum suo duce Felocam, qui in maritimis Britannix regionibus remanserant, die D. Michaelis, conspiratione peremerunt.

Illud facinus Incon Normanorum Ligerim accolentium princeps vlciscens regione iterum potitur. *In annalibus Britonum.*

Raimundus Tolasarium comes & Ermigandus Gothix, & Lupus Lacinarius Vasco Rodolpho Burgundorum regi suum obsequium fidemque deuouerunt. Quorum Vasco equum ferebatur habere annorum plusquam centum, adhuc tamen validissimum. *Luitprandus lib. 3. Annales Remenses.*

e REGII Angliæ negligenter res sacras in suo regno curanti, nisi emendetur, minatur excommunicationem *Polydor. lib. 6. Angli.*

HVMANA.

In suos carceres clauditur ab Albrico fratre Romam occupante, & eam ab Hugone Italix & Prouinciæ rege strenuè defendente. *Annales Remenses.*

Qui quidem Hugo an. 936. exercitu suo fame pestèque consumpto, ab obidione vrbs Romæ recessit affinitate prius cum Albrico hoste suo inita. *Ibid.*

Nouergix reges Christianam religionem amplectuntur Volcquardo ibi verbum Dei propagante, & Henrico Imp. annitente. *Crantz. in metrop.*

Firtheftanus primus Episcopus Vintoniensis in An-

Anni
mundi.

Patriarcha.

Constantinopoli Triphoni
Principibus.

Constantino cum Romano
Orient. Imp. nonagesimo
quinto.

Henrico 1. Occid. Imp. 11.

Rodolpho Burgundione,
an. 2. Francorum rege vige-
simoseptimo,

Degna Michael Aethio-
pia, deinde Bedegaz.

Abderamen Hisp. Mi-
ramolino.

Ordonio Hispania rege
quadragesimo nono.

Adelstano Angliæ octauo.

128.

930 d STEPHANVS 8. dict. 5016
7. Romanus an. 2.

932 mens. 1. dies 12. 5018

Vacat dies 10.

Patriarcha.

Constantinopoli Theophy-
lacto.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Hispan. reg. Sanctio cog-
Crasso, siue pingui, an. 10.

Athiopia Arma Cullan-
din.

129.

932 e IOANNES II. Rom. 5018
an. 4.

937 mens. 10. dies 15. 5019

Vacat dies 12.

Anni
Christi

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao
Mystico, deinde Stephano
2. an. 3. Tryphone, an. 6.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.
Rodulpho Burgundione, deinde Ludo-
nico 6. die 4. Transmarino ex An-
glia reuerso an. 27. Franc. Reg.

130.

937

f LE 07. Rom. an. 3.
menf. 6. dies 10.

5023

940

Vacat dies 3.

5026

Patriarcha.

Constantinopoli Theophy-
lacto.

Principibus.

Constantino 7. an. 16. cum
Romano Lacapeno Orient.
Imp. nonagesimo quinto.

Othone I. cog. Magno, an.
36. Occid. Imp. duodecimo,
vel potius Germanorū rege.
Ludouico Er. Reg. vigesimo
octauo.

Bedegaz. Aethiopia, deinde
Arma.

Abderamen Hisp. Mi-
ramolino.

Sanctio Crasse Hisp. Rege
quingagesimo.

Adolstano Anglorum reg.
octauo.

937

CONCIL. Erphordienſe contra
Imperatorem, qui monachos eiecerat
è clauſtris Lambert. Schafna. in biſt.
Germ.

5023

Anni
mundi.

glia. Polid. lib. 6. hiſt. Angli.

Curricula militaria, quæ torneamenta vocantur & equeſtres ludi atque paleſtrici, tum primum apud Germanos excogitantur ab Henrico Imp. & magna pompa ac ſolemnitate Magdeburgi habentur an. 938. in quibus decretum eſt, vt magnatum ſcelera punirentur. *Munſt. in Coſmograph. Chronicum Saxonia.*

Tempore Henrici Imp. Louanicenſis Academia in Brabantia fundatur. *Grassarus.*

An 933. Henr. pacatis vbique hoſtibus, Hungaros aggreſſitur & ad 40. millia cædit. Hac victoria libertatem patriæ reſtituit, & ſummam authoritatem in imperio & apud exteros ſibi comparauit. *Luitprandus.*

Marchias ſeu limitaneas præfecturas paſſim conſtituit, vt in officio regiones continerentur, vt in Cymbrica Cherſoneſo Sleſuicenſem Marchiam, Brandeburgeſem contra Henetos, Miſnenſem contra Boëmicos, Luſaticam contra Polonos & Sileſos.

935. Normani in Biturigum, Turonenſiumque agros magno agmine irruentes ab accolis ad vnum ferè cæſi ſunt. *Chronicon Burgundia.*

Britones paulo poſt, qui Normanorum metu in Anglia diu fuerant profugi, Alano Barbatorta duce Adelſtani regis auxilio patriam repetunt. *Annales Remenſes.*

Maioresque urbium partem (an. 937. ex quibus deie-
cti fuerant recipiunt, maximè vero Nanetenſem, in qua Alanum paulò poſt ducem conſtituunt, cum iam alij Britones Inhaelem Berengarium in vrbe Rhedonèſi ducem haberent. *Annales Remenſes & Britan.*

Tum Hungarorum Barbaries Franciam totam immaniter deuſtabat. *Iidem.*

Fons ſanguinis largiſſimè fluxit Genuæ, in præſagium fortaiſſe imminentis ruinae ipſius: nam eodem anno capta eſt à Saracenis, *Martin. in Chron. Sigeb. & Antonin. 2. par. hiſtoria, tit. 16. cap. 1. §. 15.*

f OTTO primus Paganos Saxoniam incolentes ad Chriſti fidem perduxit. *Martin. in Chron.*

In Zelandia & Scandia Othnicarus Albus ſacerdos doctrinam Chriſti propagauit, *Saxo Gram. lib. 10.*

Denique Othonis primi tempore Nortuegi, Liuitones Elcones, Curoni, Luxates conuerſi ſunt *Henric. Token.* Eccleſiæ verò Slauiorum, Vnagrorum, Obotritorum ſiue Kycinorum maximopere auctæ ſunt. *Helmold. capue duodecimo. ibi Aldeburgi primum epiſcopum geſſi Marco. Ibid.*

Vvni ſiue Vvno Hamburg. epiſc. Gormione ab Henrico ſuperato, qui Chriſtianos crudeliſſimo fuerat perſecutus, in Daniam veniens, multos ad Chriſtum reducit Inſulas maris paſſim viſitat, conuerſus Heroldum præponit. Et ulterius progrediens, Anſcarij exemplo mare Balticum ingreditur, & ad Byrcam ciuitatem ad littus maris ſitam appellens Suecos & Gothos iterum Deo lucratur, vbi & moritur an. 936. *Helmoldus.*

Aldedagus Hamburgeniſis poteſtatem à Leone 7. in omnem Septentrionalem plagam, ad epiſcopos & Eccleſias conſtituendum accipit *Crantzius lib. 3. cap. 16. & 17. Metrop.*

Romanus Lacapenus Imp. Theophylactum filium ſuum minimum deſonſa coma clericum fecit, vt per graduum ordinem poſſet adipiſci patriarcha tum vbis Imperatoriæ. *Zonar. tom 3.*

H V M A N A.

Ottho Imp. veterum more consulum securim sibi præferri præcepit, qua nocentes percutiebat. *Cranzius lib. 3. Metrop. cap. 12.*

Regno Lotharingo sibi cedenti, Henricum fratrem Ducatus nomine præfecit.
 g STEPHANVS Germanorum primus pontificium apicem est consecutus. *Naucier.*

Anthropomorphitarum hæresis repullulat, dicentium Deum esse corporeum, & habere humanam formam. Eos sua eruditione & libris repressit Racherius siue Catherius Veronenfis Episcopus. *Sigeb. Prius exorta fuerat circa annum 400. Sozom. lib. 8. cap. 11.*

Pannasum Longobardiæ ciuitatem, quæ tota ea hæresi contaminata erat vicinæ vrbes capiunt & incendunt, omnibus penè trucidatis & agro diocesis inter tres Archiepiscopatus Mediolanensem, Placentinum, & Cremonensem, diuiso. Qui è tanta clade superferunt, eiurata hæresi oppidum Cremam haud procul inde disitum extruere permiffi sunt. *Bergomen.*

S. Huldricus Augustanus episcopus annis 50. S. Conradus Constantiensis. S. Vigilbertus Lotharingus, siue Vgibertus eius regionis princeps singulari pietate, & miraculis. *Bergomensis.*

Magdeburgum fit Archiepiscopatus, & ei subiiciuntur sex suffraganei: Merspurgenfis, Misnensis, Gizenfis, Brandeburgensis, Hamburgensis, & Borenenfis. *Kram. lib. 3. c. 24. Irenic. lib. 3. cap. 38.* nempe tota Vandalia vsque ad Panim fluuium.

H V M A N A.

Guilielmus secundus à Rollone dux Normaniæ, pius alioqui, interfectus est, ann. 943. Huntho eius successor eandem fidem secutus est. *Laxius.*

Paulò post ille Ducatus in Comitatum versus, tandemque occupatus à Francorum Regibus, diuturnorum bellorum inter eos & Anglos seminarium extitit. *Munst. lib. 4. Cosmog.*

R. Saadias Haggaon scribebat in Babylonia commentarios in Biblia & Talmud. libros item in hæreticos sui temporis, maxime in quendam Hanielem Balcim, qui legem è suo capite interpretabatur, & scholam ad id aperuerat R. *Abraham in Cabbala.*

Librum scripsit de lingua Hebraica & alterum de elegantiss. Vnde ab eo orditur auctores Grammaticos Abben Ezra initio Mozne.

h MARTINVS totum se religioni addixit, templa reparauit, pauperes liberaliter fouit, omiffis bellis præcessorum pacem coluit. Quare Otthoni & Lothario Hugonis Italiæ regis filio auctor fuit, vt ab armis discederent, cum tota Italia, præter famem aliis etiam acerbis calamitatibus premeretur. *Plat. Bergomens.*

Sub dirarum denunciatione Franciæ Burgundiæque Principes ad obsequium fidemque regis sui redire compulsi.

Vuilielmus Normanorum princeps primus cum rege in gratiam rediit. Deinde Vuilielmus Pictauiensis comes, Britones, Hugo Magnus & Heribertus.

Pacis auctor & intercessor Otto Cæsar fuit, cum ad eum in Lotharingiam rex Francus, ipsique Principes se con-

Anni christi

Anni mundi

940

943

941

943

947

131.

g STEPHANVS 9. dictus 8. Germanus, an. 3. mens. 4. dies 12. Vacat dies 10.

Patriarcha. Constantinopoli Theophylacto.

Principibus. Eisdem Imp. & regnant.

Arma Aethiopia.

Halihat an Hispania Miramolino, an. 16.

Ramiro 3. Hispan. Reg. an. 21.

Edmundo Anglia, an. 6.

CONCIL. Sueffionense cuius decreto episcopatus Rhemensis Hugonis Heriberti filio adindicatur & confirmatur. *Annales Rhemenses.*

132.

h MARTINVS III. (siue Marinus Sigeb.) Rom. an. 3.

menf. 6. dies 10. Vacat dies 12.

Anni
consli.

943

Patriarcha.

Constantinopoli Theophylactus.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Sbinahani Aethiopiae, deinde Tredda-Gabez regina, an. 50.

943

CONCIL. Bonnese episc. 22. Lambert. Schafn. in hist. Germ. & Reginonis Continuatio lib. 2.

Anni
mundi

5029

tulissent. *Annales Rhemenses.*

Termodus quidam Normanus, cui Setricus rex (qui è Dania à patre pulsus in Neustriam paulo ante aduenerat) opitulabatur, Normanos à Christo ad paganismum redire & in Francum regem res novas moliri tuasit. Sed bello aduersus eos suscepto ab Hugone magno partim perempti sunt, partim fugati, Eburonibus Rhotomago in obsequium Ludouici regis receptis. *In Normannica hist. & Annal. Rhemens.*

Duces Hungororum duo præcipui Bologudes & Gylas Imp. Constantinum conuenerunt, atque imbuti doctrina Christiana, sacro lauacro tinguntur Muneribus ornati & doctore verbi assumpto (cui Hierotheo nomē fuit. *Volater.*) redeunt. Hac occasione verbum Dei in illis regionibus plantatur. Verum alter in pristinam Idolomaniam relabitur, Gylas vero religionem & iusiurandum fideliter tuetur. *Zon. tom. 3.*

Gylas videtur esse Geysas filius Toxis, qui Hungaros Christianos olim sub Carolo Magno effectos, deinde relapsos, doctoribus è vicinis gentibus accersitis, iterum ad fidem perduxit. an. 964. vel iuxta Cromerum. 990.

A pontifice Rom. postulauit, vt Strigoniensem Ecclesiam metropolitanam esse iubeat, ac cæteros episcopatus in Hungaria erectos sua autoritate confirmet. *Bonfin. lib. 1. dec. 2.*

Pilgrinus Batauensis & Laureacensis episcopus cum Vuolphango viro eo sæculo doctissimo, in Hungariam profectus, ecclesiam Christo lucrificat, *Auent. lib. 5. Annal. Boiorum.*

Eliga vxor ducis Russorum, qui Romanos classe infestarat, defuncto marito Christo nomen & fidem dedit. *Zon. tom. 3.*

HUMANANA.

Ottho Lotharingorum & Francorum Duisburgæ cõuentum an. 944. egit *Reginonis continuatur.*

645. Burgundiam subegit & imperio adiunxit. *Sigeb. & Abbas Vsperg.* Conrado rege addicente.

Normanni qui nuper è Dania aduenerant, in sedes Britonum, post cæsos Berengarium & Alanum ipsorum duces, nullo postea repugnante sese iniecerunt. *Annales Rhemenses.*

Ludouicus rex Franc. Hagroldi cuiusdam Daniae regis patria sua profugi filij dolo circumuentus, cum amicè ad eum venire putaretur, captus est, comitesque eius cæsi, nec ante dimissus, quàm Normanis, ducique illorum sua iura libertatèque restituisset, obsidibus datis. *Idem.*

Post Sbinahanni Aethiopiae regè in Mariani Victorij Aethiopicis iam anni singulorum regum definitè exprimentur, nempe ab an. 940. ad nostrum vsque memoriam.

Tredda Gabez puella regia Aethiopum nupsit regulo Bugnæ, è quo suscepit filium, in quem fraudibus scæmineis ad Athaliae exemplum potestatem totius Aethiopiae transtulit, cæso vniuerso regni semine vnico infante regio excepto, qui ex Axuma prouincia, vbi erat sedes regia, in Sabam euasit ad septem illius prouinciæ principes. Atque ita in istius reginae posteritate per an. 333. in quinque scilicet nepotibus, tam florens mansit imperium, donec Icum Nuamlach sub an. 1265. ad suam familiam, id est. primam restitueret.

Nam iam olim à temporibus Salomonis reges duntaxat sumebantur è maribus prosapiae Dauidicæ quæ illic regnare cæperat per Meilic Salomonis filium è regina

5029

5033

947

Saba. *Marius Victorius de regibus, Acchiop.*

944. Abdala Saracenorum rex à Gallitiæ rege Radimiro vincitur, quod ingenti terræ motu significatum ferunt. *Luuiprandus, Sigeb.*

I AGAPETVS tota Italia bello ardente pontificatum iniit. Non malus Papa, sed malo tempore. Nam à vitæ innocētia & Christianæ religionis amore celebratur. *Nauder. Bergomens.* Pacis fuit studiosus. Quare Albertum Berengarij filium Venetos, postquam Ottho ab Italia discessisset, vexare, pro virili prohibuit. *Platin.*

Hugonem Magnum diris obstrictum pronuntiauit, quouique regi Franc. Ludouico satisfecisset, resque bello ereptas reddidisset, *Annales Remenses.*

Frontho Daniæ rex petit ab Agapeto Pont. sibi doctores mitti. *Saxo Gram. lib. 9.*

Manasses grauiissimo scandalo episcopatum Arelatensem reliquit, vt ad Veronensem, deinde Mantuanum, postremo Tridentinum transuolaret, quod huiusmodi sacerdotiorū permutatio antiquis ecclēsiæ canonibus aduersaretur. *Luuiprand. lib. 4. c. 3.*

Bruno Colonienſis plurimos Normanorum in sua prouincia passim vagantium Holfatos, Danos, Nortalingos & Dithmaros ad religionis & imperij Rom. obedientiam adduxit. *Crant. Saxo lib. 3. c. 12.*

S. Dunstanus, & Odo Seuerus, Cantuariēses, qui de trāsubstantiatione & plurima alia scripserūt. *Polid. lib. 6. Ang. Oſualdus Floriacensis. Alphredus, Etheluoildus. Idem lib. 7. Serlo & Fridegodus Britanni.*

Vuilielmus Otthonis Imper. filius, Archiepiscopus Moguntinus Chronica scribit.

Luthprandus Ticinensis Diaconus historiam rerum per Europam gestarum libris sex ab an. 858. ad 930. vsque Otthonis Magni fere continuat.

H V M A N A.

An. 950. Ottho Venetos eorumq; regem subegit, deinde bis Italiam ingressus, primò vicit Berengarium quartum Italarum regem, secundo eum Regnopellit. *Palmer. & Volat.* Idem Ottho Magdeburgum ciuitatem Germaniæ condidit, ad petitionem Edditiæ vxoris suæ, cum, antea esset ibi tantum arx extracta.

Hungari Noricum, Italiam, Franciamque petunt, & Baioariam depopulātes victi ab Otthone, immensa cæde iuxta Augustam urbem Alemanniæ, necantur. *Herns. contra. in Chron.*

Dania ab Otthone subiugata & ad fidem plenius conuersa in tres Episcopatus diuiditur, atque Hamburgesi metropoli subiicitur. *Helmod.*

Constantinus Imperator regnauit cum Leone patre, Alexandro patruo, & matre annos tredecim, cum Romano Lacapeno viginti sex, postremo solus quindecim. *Zonar. tom. 3.*

947. Acris & niuosa hyems à Nouembris initio vsque ad æquinoctium vernum in Polonia perdurauit. *Crom. lib. 3. Polo.*

K POTENTIA patris fretus pontificatum sibi assumit, Venationibus magis, quàm precibus deditus, &c. Monstrum hominis Platinæ.

Ioannē hunc 12. primum in pontificatu nomen suum mutasse docet Onuphrius, cum antea Octauianus vocaretur, vt Guilielmus Bibliothecarius scribit.

Anni
Christi
947

955

955

963

133.

I AGAPETVS II. Iunior Romanus. an. 7. mens. 9. dies 10.

Vacat dies 12.

Patriarcha.

Constantinopoli Theophylacto, deinde Polyucto an. 17.

Principibus.

Eisdem Imp. & Constantino solo Orient. Imp. nonagesimo quinto.

Treda Gabez Regina Aethiopiæ an. 50.

Halibatan Hisp. Miramolino: deinde Hissen. ann. 29.

Ramiro 3. Hispania rege quinquagesimo primo.

Eduardo, Angliæ ann. 9.

CONCIL. Virdunenses.

Annal. Rhemenses.

Mosonense, ydem.

Ingelhemense Episc. 30. vel 34. preside Marino siue Marino legato Apostolico, presentibus Otthone Germanorum, & Ludouico Franc. Reg. de Episcopatus Rhemensis controversia, & tota ea, quæ iamdiu regni Gallicum inter Ludonicum rege & Hugonem Magnum conturbabat. *Herm. Contractus in Chron. Lamberti. Schafn. in hist. Germ. & Continuatio Reginonis lib. 2*

Treuerense de eadem controversia. *Annales Rhemenses,*

Augustanum 2. apud Vindelicos Episcop. 25. presente Imperatore *Herm. Contra.*

134.

K IOANNES II. Romanus an. 9. mens. 3. dies 5.

Vacat dies 1.

Anni
Christi.

Patriarcha.

Constantinopoli Polyeucto.
Principibus.

Constantino solo & post
eū, Romano cog. Pueri, eius
filio Orien. Imp. nonagesi-
mo sexto.

Othone I. Mag. Ger-
manorum & Romanorum
Imp. duodecimo.

Lothario an. 31. Franc.
Reg. vigesimo nono.

Tredda Gabez regina
Æthiopiæ.

Hissen Hispaniæ Mira-
molino.

Ramiro 3. Hispaniæ Rege
quingagesimo primo.

Elfredo Angliæ decimo &
per ordinem Eduino an. 4.
Edgaro an. 16.

Anni
mundi

Contra eos qui hoc Sergio, multò ante, tribuunt.

Otho rebus feliciter contra Berengarium gestis à
Ioanne 12. coronatur, & inungitur, in Germanorum pri-
mum Imperatorem, atque a Romano populo salutatur
Augustus, Sigeb. *Æmil lib. 3. Palmer. in Chron. Luitprā-
dus li. 6. cap. 9* Fuit primus qui post translatum ad Germa-
nos Imperium Imperiales titulos ritè suscepit. *Palmer.*
nam à Ludouico 3. vsque ad ipsum, deinceps Imperij co-
rona caruerunt.

Giselbertū auctorem libri Altercationis Ecclesiæ & sy-
nagogæ circa an. 960. ponunt, sed nos supra aliter ann.
880.

Multa monasteria per Othonem, aut restaurantur aut
ampliantur, aut ædificantur, Sigeb.

958. Bruno Colonienſis Archiepiſc. Nortalbingenſes,
Danos, Holfatos Stormaros, Dithmarſos & reliquos in
Cherſoneſo, Cimbrica ad fidem Christianam conuertit.
Chron. Mesburg. Sigeb.

In Synodo Romana Ioanni pontif. vitio datur, quod
matutinas & canonicas horas neglexerit, & se crucis ſi-
no non munierit. *Luitprandus lib. 6. cap. 7.*

Sub Romano Const. Imp. Christi effigiem nullis fa-
ctam manibus, sed diuinitus linteo impressam, Agareni
ea pacem sibi redimentes, Constantinopolim transmittunt.
Zon. tom. 3.

Ethelstanus Anglorum rex ab Othone magno Ensem
Constantini magni, cuius in capulo clauus Christi hæ-
rebat, Lanceam, qua latus eius transfossus, partem S.
crucis & spineæ coronæ impetrauit, quorum partes a-
liquot idem rex Malmesburiensibus donauit *Ranulphus
lib. 6. c. 6.*

Helena Ragorum (Tuscorum, habent Chronica
Trithemij) regina legatos ad Othonem Imp. mittit,
vt episcopos & presbyteros assequatur ad Christi doctri-
nam in sua gente prædicandam, an. 959. & Adelbertum,
qui postea Magdeburgensis episcopus factus est, recipit.
Continuatio Reginonis

HUMANANA.

958

CONCIL. Ingelheimense 2. Episc.
16. presente Othone. Continuatio
Reginonis.

5044

963

CONC. Romanum plurimorum
Archiepiscoporum, omnium propè
Episcoporum Italia, presente Othone
Imp. qui illud coegit contra Ioannem
12. Papam. Continuatio Reginonis,
& Luitprand. lib. 6. cap. 6. & se-
quentibus. In eo electus est Pontifex
Rom. Leo. 8.

5049

Regnum Nauarræ ultra montes Pyreneos, ab Eneco
Comite Bigorræ sumpsit originem, anno 961. Nam è
montibus Pyreneis in viciniam Nauarræ planitiem de-
scendens cum magno exercitu, eam totam regionem è
potestate Saracenorum eripiens, meruit primus rex in
eo loco salutari. *Volater. lib. 22.*

956. Arnulphus Flandriæ comes multa cœnobiis de-
traxit, quæ suæ diuinit nobilitati, sed eo miserè mortuo
possiones receptæ sunt intercessionem Emmiæ Reginæ
apud Lotharium regem. *Meyer. in Chron. Fland.*

Bardas Phocas legionum domesticus Agarenos O-
rientales repressit, eisque vrbes multas ademit. *Zonaras
tom. 3.*

Romanus Imp. matrem & sorores aula exegit, quæ
postea doloris impatientia quæstum prostitutione cor-
poris quæsiuerunt. Hoc imperante Nicephorus Phocas
legionum præfectus Cretenses Agarenos vincit, deinde
in Syria Berræam capit. Sic Leo eius frater Agarenos
Orientales vel necat vel profligat passim grassantes.
Zonar.

Cruces in vestibus apparuerunt, & signum in sole. *Her.*

contra in Chron. Multa horrenda portenta contigerunt. *Sigeb.*

Tres reguli Hungarorum bello per Otthonem capti suspendio perierunt ; & Hungari iterum prælio attriti sunt , vt ultra mutire ausi non fuerint. *Sigebertus in Chron.*

Transfertur Imperium Italarum siue Longobardorum ad Germanos per Otthonem Mag. Berengario. 4. cum Alberto filio mortuis.

1 Hic & sequentes pontifices variè ab historicis collocantur. *Quin* & ante hunc aliqui nominant Benedictum quintum mens. 6. quem eiecit Ottho Imp. de sede compellens clerum , vt illius loco Leonem susciperet.

Leo 8 damnato per contumaciã Ioanne 12. in Concilio Romano , ex Laico electus est Roman. pontifex: vnde natæ sunt Romæ maximæ seditiones. *Sigeb. Palmer. Luitprandus lib. 6. cap. 8. & 9.* Ipse cum toto clero & populo Romano in Concilio potestatem eligendi Rom. pontificem , & eius inuestituræ Imperatori iterum contulit. *Plat. Sigeb. & Ca. in Synodo distin. 63.*

Nicephorus Imp. Orientis in Siciliam veniens capit Anabazam , Rosum , Tarsum , Mopsuestiam , classem Ægyptiam. Cyprum quoque recuperat & Syriæ ciuitates prope Libanum vsque ad Antiochiam.

Ob leges iniquas fuit omnibus exosus. Prætextu enim bellorum omnis generis exactioibus subditos premebat. Ob frequentes expeditiones inopiam pecuniæ causando annua dona iam olim templis & piis domibus concessa penitus sustulit. Decreuit ne fundi Ecclesiarum auferentur, quod illæ opes à sacerdotibus in Ecclesiæ utilitatem non conferrentur. Sumpta occasione contentionis inter episcopos & patriarcham de suffragiis , auctoritatem designandi Episcopos sibi vendicauit: Vnde in vacantem Ecclesiam mittebat aliquem suorum seruorum, quo parçè sumptus necessarios faciente, ipse reliqua sibi vendicabat. Præterea decreto sanxit, vt milites in bellis interfecti pari cum Martyribus honore colerentur: quod ratum non fuit. Patriarcha Polyuëcto, primoribus sacerdotum, & principibus senatus strenuè resistentibus. *Zon. tom. 3. Nicephori & Zimisca.*

Arcepta licentia conferendi episcopatus pro suo arbitrio, mox quoque cum suis politicis ipsam religionis formam præscribere conatur, itémque milites consecrare siue inter martyres referre decretis hymnis aliisque diuinis honoribus. Patriarcha & nonnulli primarij sacerdotes & laici Deum timentes sese opponunt , atque triennio ab vsu factæ communionis remouent. *Zonaras tomo tertio & i. in eius constitutionibus libro primo Iuris Orientalis pagina 22.*

Eodem tempore quo Nicephorus Phocas ius conferendi episcopatus & sacerdotia in Oriente sibi sumpserat. *Zon. tom. 3.* Ottho primus, an. scilicet. 961. hoc iure in Occid. vti cœpit. Nam Landouardus Mudensis episcopus primus inter omnes antecessores suos inuestiturã (vt loquebantur) & regalia suscepit manu. *Cranizius lib. 3. Metrop. c. 33.* Quapropter longa de eius de hoc iure fuit in Ecclesia & miserabilis concertatio. Hoc enim duo Henrici Pater & filius, hoc idem duo Frederici auus & nepos defendere & tueri tentarunt. Sed vicit Christus, vt ius suum Ecclesiis Imperatores reliquerint, aut potius relinquere propter infortunia coacti fuerint. *Idè l. 2. c. 29.*

Anni
Christi.

Anni
mundi.

963

135

I LEO 8. Romanus an.
I. mens.

5049

4.

5050

Patriarcha.

Constantinopoli Polyuëcto.

Principibus.

Eisdem Imp. & post Romanum, Nicephoro Phoca ann.
10. Orient. Imp. & regnant.

134
 964 *Annus Corsis*
 m IOANNES 12. profu-
 gus, Leone 8. vrbe fuga-
 to, iterum Pontificatum
 obtinuit, mens. 3. d. 28.
 964
Patriarcha.
Constantinopoli Polyueto.
Principibus.
Isdem, qui prius.
Mieslao autem Polorum
principe & Christiano ann.
 35.
 IN CONCILIO quorundam
 Episcoporum Leonem 8. deposuit, &
 damnauit eius acta, & Concilium
 Romanum collectum ab Otthone Si-
 geb.
 964 Schisma 13.
 * Benedictus 5. Romanus mor-
 tuo Ioanne 12. à Romanis con-
 tra Leonem 8. electus sedit.
 964 135
 n LEO 8. Romanus,
 post Benedicti coactam
 965 abdicacionem restitutus
 ab Imperatore sedit.
 mens. 8. di. 22.
 Vacat m. 6. di. 15.
 964 CONC. Romanum multorum
 Episcoporum prasente Imp. contra
 Benedictum 5. Contin. Reginonis.
 136
 965 o IOANNES 13. Ro-
 man. an. 6.
 mens. 11. dies 5.
 972 Vacat dies 13.

Anni mundi
 5050
 5050
 5050
 5050
 5051
 5050
 5051
 5058

Ottho ad comitem Abatiam Lauresheim petentem
 scriptum est, inquit, Nolite sanctum dare canibus. Quod
 quamuis à doctoribus spiritualiter intelligendum esse
 prædicetur, ego tamen satis me dare canibus sanctum
 censeo, si monasteriorum prædia, quæ à religiosis viris
 Deo sunt militantibus tradita, tulero, & sæculo militan-
 tibus dederò. *Luithprandus lib. 4. c. 15.*
 m Hic incipit historicorum varietas in recensendis
 huius nominis pontificibus. Nam aliqui ex hoc Ioanne
 12. cum bis pontificatum tenuerit duos faciunt. Sed per-
 peram è Lamberto, horum temporum vicino. Quod &
 fatentur Magdeburgenses Cent. 10. c. 10. pagina 530. &
 Centuria 11. c. 10. pagina 519. Quod arguit Ioannem siue
 Ioannam Anglicam (vt qui nunquam in rerum natura
 extiterit) nunquam agnitam fuisse inter pontifices. A-
 lioqui ab ipso, vt pote octauo, diuersitas debuisset au-
 spicari.
 Odelricus episcopus Rhemensis Theobaldum Vetulú
 siue Veteratorem Carnutum comitem excommunicat,
 quod Codiciacum aliáque eius Ecclesiæ oppida villas-
 que pertinaciter obtineret. Quo exemplo permotus He-
 ribertus comes Sparnacum reddidit & aliorum reddend-
 orum spem fecit. *Annal Rhemens.*
 HUMANANA.
 Nicephorus pacta vetera renouat cum Imperatoribus
 Occid. Ottho vicissim confirmandæ amicitia causa, pe-
 tit Theophaniam priuignam Nicephori, Romani autem
 filiam filio suo. Quod cum indignè ferrent Græci & le-
 gatos in itinere violassent Apuliam & Calabriam, quæ-
 que adhuc in Italia vrbes eis parebant, depopulatur, do-
 nec Theophania filio suo nubit.
 Anno 960. legati Russorú ab otthone doctores & Sa-
 cerdotes impetrant. Præcipuè Adelbertum ex monaste-
 rio Corbeiensi doctrina & sanctitate insignem. Verum is
 vix euasit ipsorum manus, priusquam firma pietatis fun-
 damenta iecisset. *Cron. Hirsaugiense.*
 * Platina & nonnulli alij hunc numerant inter Roman.
 Pontifices.
 n AN. 964. Mieslaus principatum Polonicum post pa-
 tris Zemomissi funus, anno seq. 965. Christianum ba-
 ptisina cum tota gente suscepit. Hinc deinceps Poloni
 publicè Christiani. Ante quem annum supputatio tem-
 porum apud eos est incertissima. Quare hic eorum Chro-
 nica propè incipiunt. *Cromerus.*
 HUMANANA.
 Cum inter filios regum Francorum, æqua lance par-
 titio fieret, vt & omnes regni titulo decorarétur, sub hæc
 tempora Lotharius solus regnum obtinuit & fratribus
 portionem, quæ regis Franciæ imperio esset obnoxia,
 assignauit. Quod postea obtinuit in tertia Capetiorum
 familia in hunc diem.
 968. Adelbertus quintus Italiæ rex anno regni sui quar-
 to ab Otthone pellitur, ac sic Italiæ regnū, quod per 80.
 annos fermè steterat, desit.
 o IN remunerationem collocati in se beneficij ab Ot-
 thone Imper. Otthonom eius filium Augustum appella-
 uit. *Palm.*

Polonis Ægidium Tusculanum Cardinalem religionis plantandæ gratia, dedicat Apostolum, vt ibi dioceses & Episcopos 13. constituat. *Chron. Polonia. Crom. lib. 3.*

Ei Ottho in Rauennensi plurimorum episcoporum Concilio urbem & terram Rauennatensem aliaque à suis maioribus ablata reddidit, quæ vel Constantinus donauerat, vel Carolus Mag. restituerat, aut ante illum Iustinianus vel Arithbertus Longobardorum rex confirmauerat.

Gerardus Cameracensis Episcopus doctissimus. Quidam ad hæc tempora referunt Stephanum Episcopum Heduensem.

Vuitichindus siue Vuindichinus monachus Corbeiensis, vitam Pauli Eremitæ, gesta item Henrici I. & Otthonis I. Imper. ac historiam de origine & rebus Saxonum vsque ad annum 973. tribus libris conscripsit. *Sigeb. Tru. extat eius historia. & alia multa tam prosa, quam metro.*

Mieslaus siue Miescilau 14. Poloniæ Dux omnium Ducum Polonorum primus Christianus fit an. 965. Ex quo tempore tota Polonia Christianam fidem retinet. *Bonsin. libro primo de reb. Vngar. dec. 2. & Marti. Cromer. lib. 3. histor. Polon.*

Boleslai primi Boemorum ducis filiam ducit, septem mulieribus Ethnicis repudiatis, cuius disciplina totum se ad propugnandam Christi religionem conuertit, regiones in dioceses distribuit, Archiepiscopos duos Gnesnensem & Craçouensem instituit, reliquis vero Ecclesiis episcopos attribuit, Pohnaniensi, Smagoroniensi, Crusuicensi, Plocensi, Culmensi, Lubuscensi, Camenensi. *Crom. lib. 3.*

Huius filium Boleslaum Adelbertus in fide erudiit, qui ad Borussos postea veniens Martyr Christi euasit, *Cranzius lib. 2. c. 29. Vandal.*

Strati quates Boleslai Boemorum regis filius, olim clero ascriptus, cum ad episcopatum quendam vocaretur, eum tanquam suo genere indignum contempsit. At cum postea aliam quendam splendidiorum ambiret, propter familiæ dignitatem obtinuit quidem, sed dum à Moguntino consecratur, statim à diabolo arreptus, miserèque tortus expirauit. *Ibid. c. 28.*

An. 970. Hatto Moguntinus episcopus murium moribus conficitur, eiusque nomen parietibus & chartis inscriptum abraditur in turri, quæ à Muribus nominata in hunc vsque diem in Rheni flumine conspicitur, quod pauperes famis tempore in quodam horreo per speciem iniurium cremasset, *Maria. Scotus, Martini chronicon. Honor. in Flor.*

966 Haraldus Rex Danorum cum vxore & Sueuone filio baptizatur, conspicatus Poponem adhuc clericum per miraculum ferrum ponderosissimum candens in fidei Christianæ probationem manibus citra noxam gestantem; vnde iussit subditos omnem prorsus idololatriam eiurare, & vnum solum Deum adorare, cum antea Christum simul & idola colerent. *Sigeb. & Kranz. lib. 3. c. 25. Vuitichin. lib. 3. histor. Saxon.*

In Nouergia & Anglia Ecclesias Christi adiuuit. Haquinum Nouergicæ principem restituit, prius pietate instructum, vt Christianis deinceps nihil molestiarum afferret. *Cranz. lib. 3. c. 38.*

Anni christi

965

Patriarcha.
Constantinopoli Polyucto.
deinde Basilio an. 4.

Principibus.

Nicephoro Phoca Orient.
Imp. nonagesimo septimo &
eo caso, Ioãne Zimisce an. 6.

Otthone Occid. Imp. duodecimo.

Lothario Franc. Reg. vigesimo nono.

Treda Gabez regina Æthiopia.

Hissen Hisp. Miramolino.

Ramiro 3. Hispania Rege
quinquagesimo primo, deinde
Veremundo 2. an. 17.

Edgaro Anglia duodecimo.

Mieslao primo Polonorum
Principe Christiano.

CONC. Rauennense presente Imp.

972

Anno christi	137	Anni mundi	Etmundus Suecorum rex Erici filius Haraldo fœderatus, Christianis æquus. <i>Ibid.</i> Supererat adhuc in Oriente Manichæorum reliquiæ, quas precibus Theodori Patriarchæ Antiocheni Ioan. Zimisces Imperator ex Orientis partibus Philopolim in Occidentem transtulit. <i>Zon. tom. 3.</i>
972	p BENEDICTVS 5. dictus 6. Romanus an. I. mens. 6.	5058	Vuormacienses, Spirenses, & Moguntinenses canonici monasticam vitam commutant in sæcularem, <i>Monster. in Cosmog.</i>
973	Patriarcha. Constantinopoli Basilio. Principibus. Eisdem Imperantibus vsque ad Otthonem 2. & regnant.	5059	HUMANANA.
	CONC. Fingelbeimense 3. propter Adalberonem Sancti Vualrici Augustinensis Episcopi nepotem. <i>Herman. Contr. in Chron.</i>	5060	Ottho Imperator in Saxonia prope Goslarium an. 968. auri & argenti fodinas primus aperuit <i>Sigeb.</i> Hermannum totius Saxonie ducem primum constituit, quamuis non nisi mediocri loco inter Saxones natus esset. <i>Holfatiense Chron.</i>
	Anglicanum. <i>Polyd. lib. 6. hist. Angl.</i>		Russi Bulgariam occupant, è qua vix abigi potuerunt. <i>Ibid.</i>
973	138 q DONVS II. siue Dõnus, Rom. an. I.	5059	p ACINTHIO Rom. ciue. capitur, & in Arcem S. Angeli includitur, donec illic fame moreretur (iuxta alios strangularetur.)
974	Vacat dies 2. Patriarcha. Constantinopoli Basilio. Principibus.	5060	Nonnulli hic duos Benedictos faciunt quintum & sextum, ob perturbacionem successi onis è bellis ambientiu & vi imperatorum intrudentium.
	Ioane Zimisce Ori. Imp. nonagesimo octavo.		Sub Ioanne Zimisce Suidas <i>Ipse in voce Adam</i> , ubi est mendum 45. annorum. Nam Zimisces ait mortuum anno Dom. 1018, quem constat minime peruenisse ad annum 984. Mirum autem est nonnullos asserere Suidam non fuisse Christianum, cum vbique liber ipsius reclamet, seorsum in voce <i>επιμαρτυριον</i> , qui est epitome libri cuiusdam Hesychie.
	Otthone 2. Iuniore an. 10. Occid. Imp. decimo tertio. Lothario Franc. rege vigesimo nono.		Zimisces expertus iram Dei sœuire in Imperium & Imperatorem, quod Nicephorus proximè sibi ius pro suo arbitrio episcopos designandi, sublatis electionibus, rapuisset, illo iure Ecclesiasticis cessit. <i>Zon. tom. 3. de Russis triumphat. Ibidem.</i>
	Treda Gabez regina Æthiopiae.		In Anglia Dunstanus Cantuariensis, principe Egdaro opitulante, resistit cupientibus sacerdotum connubia introducere, & nouis aliis dogmatibus Ecclesiam obturbare. <i>Polyd. lib. 6. hist. Angl.</i>
	Hissen Miramolino Hisp. Veremundo Hispanie rege quinquagesimo secundo.		q Hic omittitur à quibusdam. Apud Sigebertum mendosè legitur Nonus, nam in antiquis exemplaribus manuscriptorum est Donus.
	Eduardo 2. Anglie an. 3. Mieslao Polonorum primo, Christiano Principe.		Circa hanc tempestatem Camaldulensis professio auctore Romoaldo, in Apennino instituitur. <i>Sabell. lib. 2. Ennead. 9.</i>
974	139 r BONIFAGIVS 7. Roman. mens. 7. di. 5.	5060	r TRES sequentes pontifices inuicem contendunt de Papatu.
975	Vacat dies 20.	5061	Malis artibus Bonifacius Pontificatum adeptus malè amisit.
			Basilicam D. Petri compilans aufugit & seditionem pòst in Romanos mouit.
			Oserua pessimos istos Pontifices breui tẽpore ablumptos. Imperatores verò, quorum scelere pontificatus, sic erat promercialis, nihilo fuisse fœliciores.
			In Boemia quæ nuper Idololorum cultum abiecerat, episcopatum Vuolfangus instituit. <i>Chron. Bauaria.</i>
			In Slauinia in 18. pagos dispertita pagi omnes præter tres ad fidem Christi sub Ezicone quarto Aldeburgensi

episcopo perueniunt. *Helmod. cap. 14. è quodam Magistro Adam, qui Amburgensis Ecclesie pontificum gesta scripserat.*

Herigerus siue Henricus. *Trüb. Sabell. lib. 2. Ennead. 9.*

Angilbertus siue Engelbertus, Theodoricus S. Albani. *Trüb. in Chron. Hirsang.* Adelbertus siue Albertus Lobienfis, Erardus Luneburgensis, Smaragdus. *Trüb. de vir. Illustr. Briferdeus.*

H V M A N A.

Otho cum à Lotthario Franciæ Rege armis denuo Lotharingiam recepisset, eius quendam tractum Coloniensi & Leodiensi episcopis attribuit, reliquum donauit Carolo Lotharij fratri, ea lege, vt beneficio Imperatoris tanquam Imperij prouinciam possideret.

Othone bello Danico occupato Henricus Boiorum dux in Batauiam irruit, sed ab Imp. postea captus Treuiri in exilium mittitur. *Auent. lib. 5. Annal.*

¶ N E Q V E bene neque male, tempore Otthonis mortui post tot bella.

Regnum Hungariæ initium tunc primum accepit à S. Stephano Geisla filio, qui postquam ab Imperio defecisset à S. Martyre Adelberto Pragensi Episcopo factus est Christianus & studio Gisla vxoris, cum tota sua gente, Hungarica & Transyluana, quæ hæcenus idololatriæ fuerat dedita, baptizatus fuit statuis Martis & Herculis vbique desiectis, *Ritius lib. 2. Aeneas Syl. cap. 16. hist. Bohem. Bonfi. dec. 2. lib. 1. Naucler.* Alij hoc referunt ad Sergium 4. *Sigeb.*

Stephanus Vngariæ rex ad Benedictum pontificem Legatos mittit, vt regium sibi diadema & nomen assignaret. Quod & impetrauit. *Cromerus lib. 3. de rebus Pol.* Nonnulli hoc referunt ad ann. 1000. præfinitè.

Micisslaus Polonorum dux Lambertum Cracodiensem episcopum ad Benedictum pontificem ablegat regiū diadema sibi & posteris petitem, verum repulsam patitur, *Cromer. lib. 3. Pol.*

Otho 2. animam agens in 4. æquas partes regium diuisit Theaurum. Primam Ecclesiaturum, 2. Pauperum, 3. filiorum 4. ducum, qui relicta patria malorum fuerant participes, esse voluit. *Chron. Saxon.*

H V M A N A.

Otho 2. Theophaniam Nicephori Imp. riuignam duxit in vxorem.

Coronam imperij insigne à Benedicto suscepit, & bellum gessit contra Græcos & Saracenos in Italia. *Palmer. & Lambert. Schafnaburge. in histor German.*

Ex infœlici contra Saracenos prælio ad mare fugiens à nautis intercipitur & defertur Rosanam Tarentini litoris vrbe, vbi à nautis liberatur. *Mari. Polo. vel è nauu hostium in mare exiliit ac natando euasit, Auent. lib. 4. Annal.*

Quam cladem præsignificauerant an. 979. flagrantes per totam noctem in cœlo visæ acies, ac mutuis vulneribus se conficientes. *Sigeb. Espergens.*

Confusæ sunt admodum istorum temporum historiæ, vt vix duo scriptores conueniant, quantum ad annos & numerum Pontificum Roman. Nos sequimur Sigebertum, Platinam & quosdam alios.

Anni
christi

Patriarcha.
Constantinopoli Basilio.
Principibus.
Eisdem Imp. & regnant.

140

975 f BENEDICTVS 6.
dictus 7. Rom. an. 8. mē-
ses 6.

984

Vacat dies 5.

Patriarcha.
Constantinopoli Antonio
3. an. 6. Nicolao 2. Chryso-
berge an. 13.

Principibus.
Eisdem Imp. & regnant.
& Basilio Porphyrogenito
cum Constantino fratre an.
50. Orientis Imp. nonagesi-
mo nono.

Tredda Gabbez Regina
Aethiopia.

Hissen Miramolino Hisp.
deinde Abdemelec an. 7.

Veremundo 2. Hisp. Rege,
deinde Alphonso 5. an. 27.

Eduardo 2. Angliæ, deinde
Ethelbredo an. 28.

Mieslao Polonorum primo
Christiano principe.

141.

IOANNES 14. Pa-
piensis (aut iuxta alios
Romanus.) mens. 3.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao 2.
Chrysoberge.

Principibus.

Basilio Porphyrogenito, cū
Constantino fratre Orient.

Imp. nonagesimo nono.

Othone 3. ob eximias virtu-
tes dicto Mirabilia mūdi, an.

19. Occid. Imp.

Lothario Franc. Reg. vi-
gesimo nono.

Treda Gabez regina Æ-
thiopia, deinde eius filio ann.
60.

Abdemelec Hispania Mi-
ramolino.

Alphonso 5. Hispan. Rege
quingagesimo tertio.

Ethleredo Angliæ decimo
quarto.

Mieslao Poloniae principe.

V BONIFACIUS 6.
Ioanne 14. capto & in
carceres coniecto, ite-
rum Pontificatum tenuit
mens. 4. dies 6.

Vacat dies 10.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao
2. Chrysoberge.

142

X IOANNES 15. Rom.
mens. 8.

Vacat dies 7.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao 2.
Chrysoberge.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

Anni
mundi

5070

5070

An. 980. Montisferrati Marchionum origo in Alera-
mo Saxoniae ducis filio, & Alisia Othonis 2. Imp. filia
emergit.

981. Hala ciuitas ad salis fontes in Saxonia ædifica-
tur.

Gens Leucicorum ad idololatriam delabitur. *Guilel.
Nangiac.*

t MENSE 3. sui pontificatus à Romanis capitur, & in
mole Adriani inclusus pedore carceris, & inedia moritur.
Putant iugulatum.

Otho 3. Guisonem urbem Poloniae primariam, sup-
plicandi gratia, ad S. Adelberti, tumulum proficiscitur.
Auent. lib. 5. Annal.

Paternæ, auitæque virtutis æmulus Christiana pietate
Remp. iuuat & auxit, viros eruditos amauit plurimum,
ingenuis disciplinis condigna stipendia largiens. Nec
minus religioni intentus antiqua templa diruta restaura-
uit. *Cusp. Regnum Danicum tenuit, adeo vt etiam de epif-
copis illi prouiderit. Crantz. lib. 3. cap. 17.*

Alter Salomon. Nam annos vix natus vndecim præ-
positus est imperij competitoribus, & inauguratus tan-
tam virtutis & sapientiæ speciem præbuit, vt mirabilia
Mundi nuncupatus sit. Præfuit imperio an. 19. *Honorius.
Sigebl. Blondus.*

HVMANA.

In imperio Æthiopico matri Tredæ Gabez successit
filius è regulo Bugnæ susceptus Anonymus. Quod nun-
quam acciderat. Nam iam à temporibus Salomonis reges
duntaxat creabantur è profapia David quæ illic regnare
cœperat per Meilech filium Salomonis, & Reginae Sa-
bæ. *Mar. Victorius de regibus Æthiop.*

In cuius usurpationis detestationem in Æthiopum
annalibus filius & nepos existunt sine nomine. Tres re-
liqui Zalibala, Imra Nakutobab nominantur, siue quia
memoria eius facti iam esset extincta, siue quia tres
hi sanctitatis nomine fuerunt apud eos celeberrimi.

Per hos autem sex regnum traditur in Æthiopia an-
nos 333. administratum, Aegyptio etiam regno eis tri-
butum annuum pendente. *In Anal. Æthiop.*

v MISTAVVS Rex Vandalorum atrocem in Chri-
stianos sæuitiam exercet, Bernardi Saxoniae ducis odio,
in extrema tamen senectâ animum ad religionem adecit
Crantz. lib. 3. Metrop.

Tunc etiam Brandeburgensem & Hanelbergensem
dioceses horribiliter Vandali vastarunt. *Ibid. cap. 35.*

HVMANA.

Basilius Porphyrog. Burgatos debellauit & ad cæte-
ros terrendum quindecim captiuorum milibus oculos
eruit, in singulis centuriis, relicto vno monoculo, qui
dux itineris esset sociis domum reuertentibus, nouo cru-
delitatis exemplo.

x PALAM malus & auarissimus: ideoque clero exosus
Omnia enim rapiens cognatis & nepotibus suis largie-
batur.

Bilungus Visilai filius Herulorum & Vandalia: inte-
rioris ad Orientem siue Obotritorum rex fidem Christi

5070

5071

fuscipit & Virginum cœnobium Megalopoli, quæ deinde Vuismaria, instituit. Sed paulo post à Misialo filio odio Nonercæ flagrante seductus religionem & coniugē, quæ erat Vuagonis tertij episcopi Aldemburgensis soror, etiā si ex ea Hodicam filiam suscepisset, repudiat an. 986. *Marscalcus, Helmod. cap. 14.*

HVMANA.

An. 983 vbiq̄ue locorum grauit̄ laboratum est fame *Sab. lib. 2. Ennead. 6. Plat.*

Caroli vltima Clodouinorum, (quæ prima fuit stirps Regum Galliæ) æmulati, etiā ipsi Monarchiam perdidērunt, & in alienam familiam Hugonis Capeti transmiserunt. Nam electiones clero diripuerant. Abbates, equites armatos constituebant & Monachis præficiēbant, ita vt Laicus Abbas diceretur, ille vero qui curam monasterij gerebat non Abbatis, sed Deçani titulū præferret, &c. *Frouardus Episcopus & Annonius.*

Y COMMENDATVR ab eruditione, scriptor videlicet, quo tempore Crenscentius Romanus patricius tyrānidem Romæ exercuit.

Crescentius Numentanus Romam occupat, vsurpata consulari & tribunitia potestate & in Hetruriam pōtificem secedere cogit, sed eam illi tandem restituit osculatus cum seditiosis suis, Iohannis pont. pedem, Imperatoris iram metuens. *Plat. Blond. Quod cum denuò tētaffet sub Gregorio 5. ab Imp. capitur & spectaculi loco per vrbem circumducitur, eiusque membra paulatim præsecantur, tandem ante vrbis mœnia patibulo suspenditur. Naucier.*

S. Odilo post S. Maiolum quarti Abbatis Cluniacensis officio per annos ferme sex & quinquaginta functus prouexit illum ordinem: Primus creditur instituisse festum (vt vocant) omnium Animarum per omnia sua monasteria. *Volater. lib. 2. & Anton. 2. parte iii. 15. cap. 15.* Quidam scribunt Ioannem 16. eius consilio edixisse vt illud festum in omnibus ecclesiis celebraretur. *Polydorus libro sexto de inuentione rerum, capite octauo & R. Barus citat ex Ioan. Stell. Bergom. lib. 12.*

Sigismundus Liberus in Moscouia, & Vulodimirus Prussiæ dux Christianam fidem simul cum baptisate suscipiunt. *Munster. in Cosmog. & Chron. Polon. lib. 2. cap. 3.*

HVMANA.

Mortuo, Ludouigo rege Francorum sine hærede regnum per Hugonem Capetum transit ad nouam & tertiam progeniem, scilicet Comitum Parisiensium. Nec tamen penitus defecit genus Carlingorum: nam Hugo Capetus per muliebrem sexū à Carolo Magno descendebat. Habuit enim Hacuidam matrem, filiam Henrici Imperatoris ex Maltide, filia Ludouici 3. Iunioris Imp. quæ diximus fuisse vltimum Imperatorem ex familia Caroli Magni. *Chronica Franc.*

Anglia fit tributaria Dacis. *Polyd. lib. 7. histor. Angli.*

990. Imperium Moscouiticum initium sumit.

Grana tritici & pisculos minutos imbris immixtos pluuisse in Gallia apud Albanium ferunt. *Palmer. in Chron. & Sigeb.*

Ignis è Rheno ascendit, quo vicinæ conflagrantur

Anni
mundi
985

143.
Y IOANNES 16. Rom.
ann. 10.

995 mens. 8. dies. 10.

Vacat dies 6.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao 2.
Chrysoberge, deinde Sisinio,
2. an. 3.

Principibus.

Eisdem Imp̄p.

Lothario vigesimo nono Ludouico 7. dicto 5. Ultimore. ex
Caroli Mag. genere an. 1. Hugone Capeto 1. an. 9. ex Gallia
& Parisiensium Comitum familia successiue Franc. Reg.
Filio Tredda Gabez Aethiopicum pretioso an. 60.

Ademelech Hispaniæ Miramolino, deinde Abderamen
Zulema aliquot mensib. Amobado an. 5.

Alphonso 5. Hisp. Reg. quinquagesimo tertio.

Ethelredo Angliæ decimo quarto.

Mieslao Polonorum primo Christiano. principe.

CONCIL. Remense Episcoporum totius Francia, contra Arnulphum Remorum Archiepsc. per Hugonem Capetum collectum. *Sigeb. & Volater. Quidam post Ioan. le Maire 2. part. Concil. hoc concilium referunt ad tempora Benedicti 7. Sed quomodo id stare possit non satis video.*

Aliud Remense siue Mosomense. *Annonius, Martinus Polonus.*

Anni
995

995

997

Anni
mundi.

5081

5083

144

Z GREGORIVS 5. Saxo,
ann. 2.
mens. 5. dies. 10.

Vacat dies 15.

Patriarcha.
Constantinopoli Sifinnio 2.

Principibus.

Basilio Porphyrogenito O-
rient. Imp. nonagesimo nono.

Othone 3. Occi. seu potius
Germanorum Imp. decimo-
quarto.

Hugone Capeto Frac. R. cum
filio Roberto trigesimo primo.

Filio Tredda Gobez Æthio-
pum pretioso.

Almohadi Hisp. Miramol.

Alphonso s. Hisp. rege quin-
quagesimo tertio.

Ethelredo Anglia decimo-
quarto.

Mieslao Poloniae principe.

CONCIL. Romanum de sanctio-
ne electionis Imperatoris in Germania
Platin.

villæ, an. 991. *Shanaburgensis*. Deinde hyems sæuissima ab initio Nouembris vsque ad Maium, deinde paucis interiectis tepidis diebus vsque ad Iulium, quo mense præglaciei rigore stagna & flumina concreta sunt, arbores, fruges & pascua exaruerunt, fames & pestilentia atrox sæuit. Denique anno seq. Sclauorum in Orientales Saxones incurso & vastatio. *Chron. Saxonia.*

Z DE GENERE Otthonum antea Bruno dictus imposuit Otthoni 3. Coronam insigne imperij: Imperium Germanis penitus concessit: quod extincta Caroli Magni sobole, Italia perpetuis seditionibus conflictaretur, vt eam maiestatem vel ad suos, vel ad alienos suo arbitrio transferrent. Quare consentiente Otthone in Synodo Romana Septem viros ELECTORES Imperij instituit, Moguntinum, Coloniensem Agrippinæ, & & treurensem Archiepiscopos, Ducem Saxonie, Comitum Palatinum, Marchionem Brandeburgensem, & vt eorum arbitrum, ducem Bohemie (nondum enim dicebatur rex.) Decevit præterea, vt qui ab his Germanis Proceribus electus esset, diceretur Cæsar: post confirmationem autem & coronationem ab episcopo Romano susceptam vocaretur Augustus. Itaque (vt scribit Geruasius lib. ad Otthonem 4 Imp.) ex eo tempore à Romana sede pendet Germanorum Imperium. *vide Blond. deca. 2. lib. 3. Irenic. lib. 3. Kranzium. lib. 4. cap. 25. & Platinam.*

Hoc ἀνεφαλον & incertum docet Onuphrius in suo Chronico, & in libro de Comitibus Imperatoris, ac quæ de 7 electoribus traduntur, sub Gregorio 10, non 5, instituta ostendit. Nam de tanta re inter tot historicos, qui eo sætè tempore in Germania floruerunt, nulla est mentio. Silet Sigebertus, Ottho Frisingensis, Schanaburgensis, Vitichindus, Luithprandus, & Annonij continuator. Sabellicus dubitat Ennead. 9. lib. 2. Auentinus etiam aliter sentire videtur.

Annonius, siue potius Annonij continuator Floriacensis monachus. *Trith.*

Radulphus vt ipse significat libro vigesimo capite primo *Leui.* qui & scripsit historiam rerum Francicarum, & breue chronicon.

Rosumita, quæ Latine & Græcè docta multa scribit, seorsum de gestis Otthonis Imp. *Trith.*

An. 997. Vuilperolphus præsul Argentinensis vir sceleratæ vitæ, secreto Dei iudicio à muribus corroditur. *Munst. in Cosmog.*

Imperatrix Maria nomine, filia regis Arragonum ob adulterium publicè igne concrematur. *Kranzium lib. 4. cap. 26. hist. Saxo.*

Vladimirus siue Vuladimirus Russiæ dux ducta Anna sorore Imperatorum Constantinopolitanorum Constantini scilicet & Basilij Christi fidem suscepit. Peruni, id est, fulminis simulachrum argenteo capite, auribus aureis, quod Kioujæ colebatur, in Borysthenem vibem illam alluentem proiecit. 12 filios procreauit, multa templa extruxit, & splendore Græco exornauit. *Mant. Mechou. lib. 2. Chron. Polo. cap. 13. an. 990.*

Gilbertus Remensis præsul organa, quæ calefactæ aquæ violentia modulatos edebant sonos fabricauit & Horologium. *Erbordiensis.* Cæsaris Otthonis & Roberti Hugonis filij Reg. Franc. præceptor, qui & tandem Romanus euasit pontifex, dictusque est Syluester. In Hispanensi schola in Hispania sua didicit.

H V M A N A.

Cum his Monarchiæ in Germania initiis concurrunt principatus familiæ Hugonis Capeti in Gallia, regium nomen in Polonia & in Hungaria. Ottho enim in Poloniam profectus regem & Imperij Romani amicum Boleslaum Poloniæ principem nominavit. Hungaria autem regis nomen vsurpavit, postquam Stephanus Hungarię dux Christianismum professus est, duxitque Gilefam sororem Henrici Sancti, qui huic Otthoni successit, Henrico approbante & confirmante.

Eudo siue Odo quidam cog. Magnus Abbas ob multitudinē occupatorum monasteriorum Monarchiam Gallicam inuasit, quam tamen testamēto hæredi legitimo voluit reddi. At eam Hugo Capetus Parisiensis comes præripuit, quam ut in sua familia firmaret, renuntiavit iuri nominationum, electiones clero attribuit, ad religionem animum conuertit, ob quam neglectam Carolini regno exciderant.

Sabaudiensis Comitatus erigitur auctore Beraldo Hugonis Saxonie ducis filio. Ab eo enim Sabaudie principum & Marchionum Segufianorum Stemma emanare creditur. *Fasc. temp.*

Almarus Saxonie ducis filius, qui Alisiam Otthonis 2. filiam duxerat, primus Dux Montferatensis. *Sabel. Enead. 9. lib. 2.*

Alfricus Cantuariensis. Abba siue Abo patria Aurelianus, qui ex Aureliana schola in Angliam venit, ibique Literas docuit & multa edidit. *Truh.*

NON NVLLI recentiores hunc ex albo Pontificum Rom. profus expungunt, quod vi & contra canones pontificatum Roman. inuasit. Hinc (inquiunt) in nominis numero nulla est eius ratio habita à tribus Pontificibus proximè succedentibus, qui Ioannis nomen habuere.

Viuentē Gregorio sedem per tyrannidem occupavit.

Sed cum seditioso Crescentio pœnas dedit ultore Otthone 3.

Nec inter Pontifices numerandum aiunt, quia viuentē adhuc Gregotio sedem occupavit & reliquit. *Onuph.*

* QV I D A M loco istius nominant Agapetum quendam.

Malis artibus pontificatum dicitur consecutus. Magus fuisse perhibetur. His temporibus cuique licebat in sedem Petri irrepere propter iura Ecclesiæ ab Imperatoribus raptā. Captiua erat Ecclesia & gemens sub Germanis Imp. ab Arnulpho ad Henricum 4, quem Gregorius 7, ann. Domi. 1089, in ordinem reduxit fulminibus Apostolicis.

Iuxta alios doctissimus Mathematicus, & Philosophus monachus è Floriacensi cœnobio, propter insignem doctrinam primum Archiepiscopus Rhemenfis, deinde ab Otthone III. Rauennas, denique Papa. *Ann. lib. 5. c. 46. Guil. Bibliothecarius.*

Verum quoniam admodum pauci in Occidente Philosophiæ & Mathematicæ operam dabant, ab imperito vulgo de magia suspectus fuit. Sed perperam, vnde quæ de eius morte & Diaboli percussione feruntur fabulosa sunt, ut ex eius Epitaphio à Sergio Papa successore Laterani posito constat. *Onuphrius.*

Nullus scriptorum affirmare dubitat, Syluestrum 2.

Anni
christi

997

145.
∴ IOANNES 17. Græcus, mens.

10.

998

Vacat dies 20.

Patriarcha.

Constantinopoli Eulogio siue Sergio an. 20.

Principibus.

Basilio Orien. Imp. nonagesimonono.

Otthone 3. Occid. Imp. decimoquarto.

S. Roberto an. 34. solo Franc.

Reg. trigesimo secundo.

Filio Tredda Gabez Æthiopum pretioso.

Almohadi Hisp. Miramol.

Alphonso 5. Hisp. Reg. quinquagesimo tertio.

Ethelredo Angliæ decimoquarto.

Mieslao Poloniæ principe Christiano.

Gregorius 5. pulso & exoculato Ioanne, pristinae sedi restituitur ab Otthone 3. Imp.

146.

998

* SYLVESTER 2. Aquitanus (antea Gerebertus

vocatus.) an.

4.

1002

mens. 1.

dies 10.

Vacat dies 23.

Anni
Christi.

998

Patriarcha.

Constantinopoli Eulogio si-
ue Sergio.

Principibus.

Eisdem Imperantibus &
regnant.

Almohadi Miramolino.

Alphonso s. Hisp. Rege
quingagesimo tertio.

Ethelredo Angliæ decimo
quarto.

Mieslao, deinde Boleslao
cog. Crobio 2. Polonorum
principe Christiano & rege
primo. an. 25.

An. Dom. M. quo per Boleslaum
regnum Polonia cepit, & Cordu-
bense in Hispania Saracenicæ de-
sist.

1001

DECIMO seculo continuatam
Ecclesiæ doctrinam, cui oblatrant he-
retici, hinc apparet. Missa continuata
Eisdem ritibus & solennibus, quibus ante ex auctoribus de diuinis sine Eccle-
siasticis officiis huius memoria liquet. Nam Regino libris de Ecclesiastica disciplina in eo totus est, qui & lib. 1. c.
8. Nulli (inquit) Presbytero absque sacerdotali alba, stola, & casula Missam celebrare liceat, &c. Remense item cō-
cilium, & Herigerus Abbas libro peculiari de diuinis officiis. Gratia Dei, fides, iustificatio. Radulphus lib. 16. c.
3. in Leuit. Renouatio vitæ inchoatur à fide, qua creditur, in eum qui iustificat impium, bonisque moribus auge-
tur, & roboratur de die in diem, cum magis magisque renouatur interior homo. Gilbertus Altercat. cap. 3. & 5. Deus an-
tor est saluus, liberum arbitrium tantum capax. velle, posse, perficere solius est, adiutricis gratia, sine qua nec ha-
bilissimus, nec fides nec opus effectum habet meriti. sola igitur mater gratia libero arbitrio succurrit pro libertate
aeterna consequenda. Eucharistiæ veritas sacrificium transsubstantiatio, adoratio, Missæ ritus. Gilbertus.
Altercat. cap. 8. Post consecrationem est corpus Christi verum, non tantum sacramentaliter, verum, etiam essentia-
liter, & c. 9. In modica particula tantum habes, quantum in magna. Denique scribitur Christum in sacramento tam
esse integrum ac perfectum sub alterutra specie, quam sub utraque. Licet, transire substantia panis in substantia corporis
ac sanguinis Christi. Denique sufficere vnâ tantum speciem exhiberi populo. Regino. li. de disciplina Ecclesiast.
Suidas multis locis. Radulph. lib. 11. cap. 3. in Leuit. lib. 14. c. 4. Oecumen. in 1. cap. 10. & 11. &c. Heb. 5. &c.
Baptismi effectus, necessitas, aliena fides, ceremoniæ. Gilbertus Altercat. cap. 1. 3. 5. 7. 8. Radulphus. lib.
10. cap. 1. In Leuit. Smaragdus in Ioan. cap. 3. Regino libris de disciplina. Ecclesiastica vetus agenda. Pœnitentia
& eius partes tres, Radulphus lib. 3. cap. 3. 6. 7. in Leuit. lib. 20. cap. 3. lib. 6. cap. 1. Gilbertus Altercat. cap. 7.
& 21. Tria remedia sunt cuiusque anima baptismus, pœnitentia, Martyrium &c. Regina lib. 1. de discipl. Eccles.

Anni
mundi

5084

litteris, motibusque ornatissimum fuisse. Blondus dec. 2.
lib. 3.

Scriptit de Sphæra pulchrum opus, item de composi-
tione Astrolabij & quadrantis. Item Arithmericam, de-
nique libros, dialogos & epistolas complures. Trib. Chr.
Hirsaug.

Boleslaus cognomento Crobius, primus Poloniæ rex
appellatus, socius & amicus Rom. imperij à tributo &
omnium Imperatorum iurisdictione immunis ann. 1001,
à Pontifice Rom. & Otthone 3. Imperatore. Martynus
Cromer. in hist. Polo. lib. 3. Crantz. lib. 4. hist. Saxo. c. 36. Matth.
Mechoui. lib. Chro. Polon.

Fulbertus, Carnotensis Episcopus edidit illa responso-
ria (vt vocant) *Sirps Jesse, &c. & Chorus nouæ Ierusalem.*
Composuit etiam hymnos & orationes quasdam. Tri-
them.

Vuilielmus Abbas, qui anno 100. templum D. Beni-
gni Diuionensis condidit.

Herigerus Abbas Lobienfis inter alia scripsit librum
de corpote & sanguine Christi. Trib.

HUMANANA.

Alpharabius Arabs philosophus & Astronomus, Ane-
daxis phil. & medicus, Bergo. & Sabell.

Sub hæc tempora, & an. 990. Saracenorum Miramo-
linus è Corduba misit nauales copias duce Auidamahin
ad Christianas naues & vrbes maritimas infestandas.
Quæ nauim Palestinam cœperunt, in qua erant quatuor
inignes Rabbini Babylonici.

E quibus R. Samarias venditur in Ægypto Alexandri-
nis. R. Hofiel in Africa Alkiroanis, quæ prouincia tum
erat potentissima Saracenicarum Occidentalium, vbi ge-
nuit R. Hananelem, qui moriès reliquit in oculis decem
aureorum millia.

Rabbi autem Mose & R. Henoch filius in Hispania Iu-
dæis Cordubensibus, qui nondum erant excitati in
scriptis Talmudicis. Ab iis R. Mose præfectus scolæ,
quem appellabant Synagogæ iudicem, factus est. Atque
hinc in 400. annos literæ Hebraicæ florere in Hispania
incipiunt, & præcipuum Iudæorum Gymnasium decre-
scente propter Ismaëlitaram persecutiones Babylonicæ.
R. Abraham. Leuita in Cabbala.

5088

cap. 272. neminem ad communionem admittendum, nisi confessus sit, & Dominicam orationem & Symbolum Apostolorum memoriter teneat.

Claves, absolutio, Radulphus lib. 12. c. 1. in Leuit. lib. 5. c. 4. lib. 11. c. 1. lib. 12. c. 1. lib. 18. ca. 4. l. 3. cap. 1. 6. lib. 20. ca. 4. & 5. Regi. lib. 1. de Eccles. discip. c. 295. & c. Suidas Oecumenius multis locis. Confirmatio & reliqua alia sacramenta. Gilbertus Altercat. cap. 5. ubi coniugium vocat sacramentum, 8. *Veius Agenda*. Regino de disciplina Eccles. qui lib. 1. cap. 115. modum inungendi infirmos explicat. Primatus sedis Apostolicæ. Smaragdus super Marcum, cap. vlti. Regino in Chron. passim. Luitprandus lib. 3. cap. 14. ubi Sedem Romanam nominat summam, atque vniuersalem Præfatus sedem lib. 6. cap. 6. ubi Romanum Episc. vocat summum pontificem & venerabilem Papam. Quin eum Apostolicum hac ætas nominabat. Regino & eius continuator. Liberum arbitrium, bona opera. Radulphus lib. 3. in Leuit. cap. 1. lib. 10. cap. 9. Gilbert. Alt. cap. 5. Suidas multis locis. Hic Oecumenius. Sanctorum preces, suffragia, inuocatio, reliquæ, imagines, festa. Radulphus in præfatio. & lib. 1. cap. 4. in Leuit. Orationis sacrificium non nisi Domino soli offerendum est. Nam etsi Sancti rogantur à nobis, non tamen ut nos ipsi saluemus (Domini siquidem est salus) verum ut nobis salutem impetrent. Alioqui maledictus, qui spem suam ponit in homine. Hac igitur est latria, qua soli debetur Deo, adorandi & sacrificandi deuotio. Et lib. 3. cap. 1. Oecumenius Scholiorum Græcorum auctor. in illud 2. Pet. 1. cap. dabo autem operam & frequenter habere vos post obitum meum, ut horum memoriam faciatis. Hinc enim colligit Sanctos preces post mortem pro vniuersis fundere &c. Gilbertus Altercat. cap. 16. 20. Luitprandus lib. 5. cap. 13. lib. 6. cap. 6. & passim alibi. *Uuibichindus* libris gestorum Saxoniorum sparsim. Regino li. 1. de Eccles. discip. *Veius agenda*. Preces pro defunctis, Purgatorium. Gilbert. Altercat. cap. 5. probans illud dicto 1. Cor. 3. ignis opus eius probabit. Luitprandus lib. 4. ca. 7. pro delictorum expiatione, celebre exequiarum officium, viuamque Deo hostiam offerre. *Matbildis* post obitum *Henrici Imp.* coniugis sui non desuit. Regino lib. 1. de discip. Eccles. cap. 190. Cetera idem & ceteri huius seculi auctores prolixè confirmant. De quo contra se testimonium ferunt. Centuriatores Cent. 10. c. 2. de loco & propagatione Ecclesia col. 9. & seqq. sparsim cap. 3. de Persecutione & tranquillitate Ecclesiarum sparsim, col. 24. & seqq. cap. 4. de doctrina, ex professo col. 272. per totum cap. 6. de Ceremoniis & ritibus Ecclesia col. 483. per totum 7. de Politia & Gubernatione Ecclesia col. 380. & seqq. per totum cap. 9. de Synodis col. 429. per totum fere ca. 10. de doctoribus & episcopis col. 920. & sequentibus sparsim. nam his non dissimulanter irati sunt, quod illas sententias sint amplexi. Sparsim denique cap. de Martyribus, de miraculis &c. Huc facit quod ex instituto multi hac ætate scripserunt de hæresibus, item contra schisma Græcorum & novos Manichæos, quorum sordes ipsi lambunt. Adde totius huius memoria tum Synodos, tum historicos. His enim omnibus Ecclesia status plane idem representatur.

S V B an. 1000. Regnum Hungariæ initium sumit. à S. Stephano de Attila posteris. Vt Moscouiticum, an. 990. post pauld inchoabit Boëmicū, vt proximè cœpit Polonicum nempe 1001.

Et apud Arabes in Hispania multis imperium sibi vëdicantibus & aliis alio inclinantibus intestina seditione grauitè laboratur. Hinc Hali, Cazin, Abderamen Haia, Abderamen alter, Mahometes quidam, Hissen Humeia intra, 7 annos regnantes, finem regno Cordubensi attulerunt, quod trecentis iam annis steterat: Anno ergo 1000. regni Cordubensis ferè finis fuit.

Hebraicæ litteræ illic florere incipiebant.

R. Ioseph. Ben Isaac R. Mosis primi scholæ Cordubensis præfecti discipulus vniuersum Talmud in linguam Arabicam vertit ad Alhachim regem Saracenorum R. Abraham in Cabbala.

R. Hai Gaon in Babylonia Geonim id est, Talmudicorum Iuriconsultorum excellentissimus & postremus de domo David, & regio Iechoniæ sanguine. Neque tamen fuit princeps exulum, quod neque ipse, neque parètes eius magistratum illum voluissent pecunia à Regibus Mahometanis, in quorum regione exulabant, emere. Annis quadraginta Scholam Iudaicam administrauit. *Ibid.*

R. Seritam patrem R. Hai Gaon, bonis eius publica-

Anni
christi.

V N D E C I M V M
S Æ C V L V M.

147.

1002

a IOANNES cognom.
Siccus (ait Blond.) 18. a-

1002

liis 17. Romanus.
mens. 4. dies. 20.

Vacat dies 19.

Patriarcha.

Constantinopoli Eulogio
sive Sergio.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.
Boleslao Polonorum re-
ge primo.

Anni
Christi

Anni
mundi

1002

1007

148.

b IOANNES 19. aliis
18. an. 4. mens. 4.
Vacat dies 19.

Patriarcha.

Constantinopoli Eulogio
sive Sergio.

Principibus.

Basilio Imp. Orient. no-
nagesimo nono. Otthone 3. &
post eum S. Enrico 5. cogn.
(Claudio (non Claudio, ut
perperam quidam scribunt)
an. 22. Occident. Imperat.
decimo quinto.

S. Roberto Franc. Reg. tri-
gesimo secundo.

Alphonso s. deinde Vere-
mundo 3. Hisp. an. 10.

Ethelredo Anglia decimo
quarto.

Boleslao Polonia rege pri-
mo.

5088

5093

tis rex Mahometanus patibulo affixit. *Ibid.*
Eo tempore celebris erat R. Samuel sacerdos filius
Hophni, & multos libros scribebat. *Ibid.*

Tum magia publicè à Saracenis docebatur. Maxime
Hispani.

Sub an. 1000. Babylone insignis Saracenorum Acade-
mia, in qua disciplinæ, præsertim Medicæ & Astrologi-
cæ Chaldæorum, Arabum, Persarum, Ægyptiorum, Iudæo-
rum (alias Indorum) docebantur. *Chron. Cassinense lib.*
3. cap. 34.

1002. Robertus Franc. Rex Ducarum Burgundiæ
Henrico duce sine liberis mortuo suo regno adiungit.

Circa illa tempora. 1. anno 1000. Basilio Porphyro-
genito imperante Saracenorum imperium, quod quadrin-
gentos ferme annos Christianos valde afflixerat, decli-
nare incepit, propter domesticas dissensiones, cum plu-
res Saracenicum dominatum inter se diuisissent, & qua-
tuor de summo caliphatu siue pontificatu semper con-
tenderent. Inde enim in Oriente illorum potentia Tur-
cis prævalentibus paulatim concidit. In Hispania & Afri-
ca item Christianis propter ipsorum bella ciuilia suas
res agentibus.

b A D otium conuersus, nihil memoria dignum
gessit.

Ægypti Sultanus rupto fœdere, quòd cum Basilio ha-
bebat, Hierosolymitarum templum ac monasteriũ pro-
pinquum spoliat. *Zon.*

Borno seu Bernardus Augiensis. *Contract.*

Danorum rex solenni stipatus comitatu Romam ve-
nit, pontificem rogat, vt Ecclesias sui regni quæ satis
multæ essent, è iurisdictione Hamburgensis Archie-
piscop. eximat, Respondet pontifex se breui missurum
Cardinalem qui eorum regionum conditionem explora-
turus, eaque facturus esset, quæ rei Ecclesiasticæ con-
gruerent. *Cranz. libro. 5. Daniel cap. 2.* Hoc postea perfe-
cit Gregor. 7. Nam cunctos Daniæ, Noruegiæ & Sue-
uiæ episcopos ab obedientia ipsius exemit, & Rheimensi
subiecit.

S. Vuigbertus à Zuttiberi Idoli cultu reuocauit Sora-
bos, Vandalicè per interpretem Euangelium docens, ac
Lucum Idolo destinatum ita excidit, vt nullum apparetet
vestigium, extructo S. Romani sacello obiit an. 1012.
Chron. Mersburgense lib. 2. c. 6.

Henricus 2. castitatem cum vxore sua S. Cunigunda
Sigifridi comitis Palatini Rheni filia vouet. Episcopatum
Bambergensem in prouinciam Moguntinæ fundat, plu-
rima item monasteria. *Chron. Hirsang.*

HVMANA.

Eius tempore maleficio duarum vetularum iuuenis
quidam in formam asini mutatus est, ita vt cunctis vi-
dentibus asinus apparetet, quod multis impossibile vi-
detur, non intelligentibus permissione diuina malignum
spiritum oculos hominum mirandis ludificationibus il-
ludere posse. *Ibid.* Tale narrat August. in libr. de Ciuitate
Dei.

Primus Imperator creatus à septem Electoribus. Atq;
ita deinceps non per successionem sanguinis, sed vi ele-
ctionis constituti sunt Imperatores Germanici.

Basilis Orientis Imperat. totam Bulgariam subegit.
Zon. tom. 3.

C SERGIVS sanctissimæ vitæ & ante pontificatum & in pontificatu, in pauperes liberalis, in amicos iucundus, in delinquentes clemens, in Deum totam mentem conuertens, iustè & integrè omnia gubernabat. *Platin.*

Ipsius hortatu principes Saracenos, Sicilia expulerunt. *Platin.*

Eo mirabilior, quòd istius temporis Pontifices, vt intrusi ab Imperatoribus potius, quàm electi, monstra essent. Hi sunt fructus oppressæ à Tyrannis Ecclesiæ, & electionum ereptarum. Sed & turbata hic fuit legitima successio, vt olim in Syragoga sub Antiochis paulo antè Machabæos: Hanc Labem Centuriatores agnoscant à Germanis Imp. exortam, quos laudant tantopere. Nam illi iura Ecclesiæ sibi rapuerant & Iure Herodis Ecclesiæ prouidebant.

1008. Bucharus primò Lobienfis monachus, deinde Episcopus Vuormaciensis, veteres Ecclesiæ canones in vnum volumen decretorum in 20. libris distinctum congeffit, adiutus ab Olberto Leodiensi siue Genblacensi Abbate, suo olim magistro. *Sigeb.* Eos postea Gratianus dum rededit in epitomen non parum corrupit. Quamquam alij malint eum sua ex decreto Iunonis Carnotensis Episcopi delibasse.

Meginfridus Monachus Fuldensis Chronographus, è quo multa in suo opere de Hiriaugiensis Monasterij historia commiscuit Trithemius. *Ipsè in Chronol. Hirsaug.*

An. 1067. Sotabi & Vandali ad Elystram Misnæ fluiuium habitantes Vuiliberti Mersburgensis prædicatione conuertuntur. *Chron. Mersburgens. libro secundo capite sexto.*

1008. Brunus Magdeb. à Prutenis manibus pedibusque, & tandem capite truncatus martyr Christi efficitur. *Sigeb. Marian. Scotus.*

Oddar cum 60. sociis martyrium etiam à Slauis patitur. *Helmol.*

Idem Vuolfstridus à Suecis, quod Torstam Idolum in concione concidisset. *Cranizius lib. 4. cap. 8. Metrop.*

HVMANA,

In Lotharingia iuxta montem Castrilocum fons aquæ in sanguinem vertitur.

Michamet Persidis, Corasiniorum aliorumque populorum rex Pisafirium Syriæ Calipham, qui in Bagdeg. sedem habebant, ope Turcorum, vincit. Inde cum Indis bellum gerit. Sed deficientibus Turcis tandemque signa cum Persis conferentibus, & in acie Machumetum occidentibus Taugrolipix Turcorum rex Persarum rex euadit, & conculcatis indigenis omnes magistratus in suos transtulit, & inter eos Persidem vniuersam diuisit. Inde subiiciet Babytonium Calipham sub an. 1057.

Razis. Medicus Arabs, siue Pœnus qui, alijs Bachilo, ab Auicenna etiam Menahetus Almanfori Saracenorum regi sua dicat scripta.

Almanfor regnabat in Hispania & Mauritania, cum R. Henoch magna celebritate profiteretur Talmud Cordubæ & academiam Hebraicam à patre coeptam excoleret anno Dom. 995. *R. Abraham Leuit. in Cabbala.*

Ioannes Serapion, Isaac Benimiram Medici Rasis æquales. *Schedelius.*

Campanus Longobardus Astronomus, qui errorem

Anni
Christi.

1007

1090

149

C SERGIUS III. Rom.
an. 2.

Vacat dies. 8.

Patriarcha.

Constantinopoli Eulogio si-
ue Sergio.

Principibus.

Eisdem Impp. & regnant.

CONCIL. Francfordianum
præsente Imp. Consil.

Bambergense.

Anni
Christi.

Anni
mundi

150

1009

d B E N E D I C T V S 7.

5095

dict. 8. Tusculanus an. 11.

1020

mens. 1.

dies 13.

5106

Patriarcha.

*Constantinopoli Eulogio
Sergio, deinde Eustratio
an. 16.*

Principibus.

Eisdem Impp. & regnant.

*Filio Tredda Gabez Æ-
thiopum pretioso.*

*Veremundo 3. Hispan. 54.
deinde Ferdinando cogno.
Magno an. 40.*

*Ethelredo Anglie decimo
quarto, & per ordinem Ed-
mundo, an. 1.*

Canuto an. 20.

Boleslao Poloniae rege primo.

Ptolomæi in supputatione motus lunæ & aliarum stel-
larum, ortum ex ignoratione motus octavæ spheræ, qui-
non nisi longi temporis observatione deprehenditur, ani-
maduertit. *Idem & Bergomensis.*

His ferè supparet Almæon, Azophi, Azarchales A-
rabes astronomicis studiis insignes. *Schedelius.*

Granatæ regnabat Badim de semine Philistim. Plurimi
faciebat R. Samuelem Leuitam, quem aiunt fuisse locu-
pletissimum, conduxisseque multos librarios ad scriben-
dum Misna & Talmud, quos Scholasticis pauperioribus
largiretur, tam in Hispania, quam toto Occidente. *Ibid.*
R. Abraham. Palestinos vocat Saracenos, qui tunc oc-
cupabant regnum Granatæ.

d R I T I V S lib. 1. de Reg. Sicil. putat hunc nomina-
tum fuisse Stephanum.

Mortuus in nigro equo visus dicitur, circa locum
defossi thesauri elemosynis destinati. *Vnicelus in Epi-
tom.*

Pannonès Christianam religionem communiter &
publicè recepisse quidam scribunt. *Palmer.* ann. 1010.
Transsylvani quoque victo & capto Giula fidem partim
metu, partim sponte amplexi sunt, & ipse Giula cum v-
xore & liberis baptizatus, à Stephano Hungariæ rege
dimittitur. Similiter & Bessi & Bulgari ab eo superati.
Bonfinius dec. 2. lib. 9. Sicque Ecclesia Hungarica ad annos
ferè 40. pacatissima. *Ibid. lib. 1.*

Apud Saxoniam in Colbecke villa Halberstadensi Oth-
bertus quidam cum decem & octo sodalibus, viris 15. &
scæminis tribus, choreas ducens nocte Natalitiorum in
cœmiterio S. Magni, cum non desisterent admoniti à
Sacerdote, eius dira imprecatione, sine quiete per annum
integrum in eodem statu manserunt inuicem manibus
hærentes, & non multò post interierunt. *Vincentii. in Spe-
culo, & Cranzius lib. 4. cap. 33.*

An 1016. etsi terra sancta & Hierosolyma esset sub Sa-
racenorū potestate, tamen in Sina monte monachi Chri-
stiani fuerunt, inter quos Symon Syracusanus. *Sigeb.*

Anno eodem Rex Poloniae Russos deuicit & Chri-
stianos fecit. *Chron. Saxonia.*

Venedi intima Germaniæ incolentes Saxoniam va-
starunt. Sed ab Henric. Imp. victi Christo nomen dede-
runt. *Naucl.*

H V M A N A.

Henricus Imp. coronam sumpsit Imperij ab hoc Pon-
tifice qui eum salutauit Augustum, *Sigeb. Palmer.* per ip-
sum tota Germania, Gallia, Italia, erant pacatissimæ, vt
hoc imperante vigere videretur sæculum. *Hermo. Gigas,*
Claudus est, appellatus, quod in bello contra Adrianū
Mar chionem, quem Nobiles & Episcopi Itali Imperato-
rem Mediolani declararant, captis & deceptis custodibus
elapsus, de muro se præcipitans, luxato fractòve crure
deinceps claudicauerit. Arduinum interea duobus præliis
& vicit, & trucidauit.

Græci & Saraceni in Italia tumultuabantur.

Cū vxore Chunegunda perpetuam seruauit castitatem.
Cra nt. lib. 3. cap. 32. Saxon.

An. 1005. Arduinum Imperatorem salutatum ab Italis
acie interimit, vniuersas cis Padum vrbes subigit, Italiam
componit *Palmer.*

Bernardum Saxoniam ducem rebellantem subigit, Sla-

uos & Polonos, qui ei auxilio venerant; tributarios facit. *Helmoldus cap. 16. & 17. Slav.*

An. 109. Balduinum 4. Flandrensiū comitem & cæteros rebelles domat. *Sigeb.*

Ann. 1013. Cunctos Saracenos Italia, Calabria, Campania, Picentino agro expellit, & Apuliam diu ab iis possessam recuperat Ismaele duce dato, indeque Romam veniens Augustus consecratur. *Cuspinianus Sigeb.*

Hunc Platina Henricum I. nominat, sed quia Germani in dissentione tempore Longobardorum orta alium Henricum elegerunt, quem primum vocant, & Platina inter Henricum 4. nullum quintum agnoscit, sed tantum 6. & 7. Germanorum numerum amplecti est satius. *Onuphr.*

Comitatus Bellouacensis in Francia datur ab Odone Comite Campaniæ, Rogerio Bellouacensi Episcopo, in permutationem Castri, quod dicitur Sanctum Cæsaris, siue Sincertrium apud Biturigas, quod iure patrimonij erat ipsius episcopi. *Sigeb. & Guil. Nang.* Ipse vnà cum Aliaco & Moguntiaco cum Comitatum Ecclesiæ cathedrali S. Petri siue Episcopatu in perpetuum donauit. *Sigeb.*

Rex Noricum reuersus è Francia in regnum suum, à gente sua perimitur, quod abiurata idololatria baptizatus esset. *Guilhel Gang.*

Cum Samuel Bulgarorum rex contra Basilium bellum gerit, commoda ex Bulgarico bello occasione oblata & rupto cum Imp. fœdere, Saraceni & Turci an. 1012. Hierosolymam expugnant Calipha Ægyptio principe, & Ecclesiam S. Sepulchri demoliuntur. *Zon. tom. 3. Palmer. Naucler.*

Samuelem Basilium vincit & captiuus 15000. oculos eruit, singulis Centuriis vnum relinquens monoculum, qui cæcos ad suum principem denuo elapsū reduceret. Quo territus intra paucos dies expirauit. Hinc Basilium regia sobole & proceribus Dauidis Archiepiscopi in fidem gratiamque receptis, totius Bulgariæ dominium obtinet. *Zon. tom. 3.*

Crabatæ & Simonij se eidem subiiciunt. *Ibid.*

An. 1013. Sueuo Danorum rex magna crudelitate totius Angliæ regnum subegit, in illis motibus Elphegus Cantuariensis, martyrio afficitur. *Polyd. lib. 7. Ang.* Ad Canutum filium solum an. 1017. regnum Angliæ peruenit, quod coniugio Enninæ Ethelredi vltimi regis filiæ prudenter, iusteque firmavit. *Ibid.* Nouergiam deditione accepit. *Ibid.* Romam limina SS. Apostolorum salutaturus. inuisit.

1014. Nubes magna in Flandria cecidit, & multa hominum millia submersit. Multa etiam horrenda signa in cælo apparuerunt, indeque secuta est magna hominum perniciēs. *Chron. Hirsang.*

An. 1018. Ranimirus Sanctij Maioris filius Aragonum rex primus. *Vasau.*

Suidas hoc anno adhuc viuebat. *Ipse in voce. Adam.*

Maximas dat turbas passim in Orientali Imperio Bardas Sletus Mesopotamiæ præfectus, seque imperatorem salutandum curat, adiunctis Arabibus belli sociis. Post aliquot tamen victorias, quibus Imperatorum fratrum res ad extremum perduxerat. cæsus ad Costoem Babylonium fugit, à quo in carcerem missus pœnam perduellionis luit *Zon. tom. 3.*

Anni
christi

0116

CONCIL. Aquisgranense præsentate Imperatore Henrico: in quo dicuntur decreta fuisse ieiunia in Vigiliis S. Ioan. Baptistæ & S. Laurentij. vide *Krant. lib. 4. cap. 35. Sigeb. in Chron.*

Nouiomagensis, in Cosmidromio.

Salégumstadiense.

Schisma 14.

1017

Altero pontifice cuius nomen ignoratur, & qui in schismate electus erat, vrbe exacto, Benedictus 7. sedem recuperat. *Plat.*

Anni
Christi.

Anni
mundi

1020

1031

151

e IOANNES 20. aliis
19. Tusculanus an. 11.
mens. 1. dies 9.
Vacat dies 8.

5106

5117

Patriarcha.

Constantinopoli Enstratio.

Principibus.

Basilio Porphyrogenito
nonagesimo nono, & postea
Constantino 8. eius fratre,
an. 3. Orient. fmp.

S. Hærico 2. decimo quar-
to, & post eum, Conrado 2.
cogn. Saliquo an. 15. Occi-
dent. fmp.

S. Roberto trigesimo se-
cundo, & postea eius filio
Henrico 1. an. 30. Fræc. Reg.

Filio Tredde Gabez Æ-
thiopum pretioso.

Hispania Ferdinando
quingagesimo quinto.

Anglia & Dania Ca-
nuto decimo sexto.

Polonia Boleslao reg. pri-
mo, deinde Miecislao an. 9.

Perse Saracenorum iugum excutere duce Inargo ni-
tuntur, cum quibus Coztos Babyl. cōgressus sæpius vin-
citur, donec soluto Barda & tribus millibus Romanorum
captiuorum vitur ad Perfas partim concidendos partim
profligandos. *Ibid.*

Elapsus Bardas, Imperatori tandem reconciliatur, & I-
beriam adiens Georgium illius principem, vt suis finibus
contentus sit, compefcuit, filio eius accepto obside.
Ibid.

Imp. pacata Iberia principem Tripolitanum, Damaf-
cenum, Tyrium, Berytium sibi seruire cogit. *Ibid.*

Pazinacæ gens Scythica Imperante Constantino Bul-
gariam populabundi inuaserunt, qui licet vltra Istrum re-
uicerentur, sæpius tamen reuertentes fines Romani Im-
perij infestare deinceps non destiterunt. *Ibid.*

e CONRADO Imperij diadema tribuit quia & vicif-
sim cum à Romanorum violentiis & clandestinis moti-
bus defendit. *Volaterr.*

Vita eius pluribus prædicatur. *Plat.*

Guido Aretinus monachus S. Benedicti in Italia primos
excogitauit nouam rationem cantus, quam solmifationē
vocant, per sex syllabas seu notulas digitis leuæ manus
per integrum diapason distinguendus, Vt re, mi, fa sol,
la, scalæ musicæ auctor, vt planum, siue Gregoria-
num cantum in artem redigeret. *Sigebertus in Chronol.*
Palm.

Theodoricus Hirsfeldensis, Aribo Bruno Her-
bipolensis, qui in sacra Biblia & in Symbolum Athana-
sij commentatur. *Trith.* Euerbinus Doleiensis.

Heribertus hymnos & cantus complures in Ecclesia
Eiestetensi cantari postea solitos componunt. *Bruscus*

Misteno Vvagitorum princeps Holfatos & finitimos
populos crudeli bello vexat aded vt nullum ferè Christia-
ni nominis vestigium trans Albim flu. manserit. Ipse
tandem fidem amplectitur, & regno suo eiectus Barde-
uici diem claudit extremum circa ann. 1025. *Helmodius*
cap. 16.

Ann. 1028. Græci ad pristinum errorem relapsi sunt.
Spiritus sanctum procedere à solo Patre insonantes, &
Romanam Ecclesiam excommunicantes. *Hermanus Gi-
gas.*

Otherus laicus cum aliis 15. viris & fœminis à nocte
natiuitatis Domini in integrum annum saltarunt, im-
precatione Ruperti sacerdotis, donec à S. Heriberto epi.
Colonienfi à maledicto absoluti sunt & Ecclesiæ recon-
ciliati, è quibus fœminæ mox obierunt, viri paulò post,
paucis relictis, tremore membrorum, quod passi fuissent
ostendentibus. *Chron. Hirsang.*

Dithmarus Metsburgensis episc. septem libris Chro-
nicorum, res sub Othone primo & successoribus ge-
stas, vsque ad annum 1021. congeffit.

Robertus Franc. Rex aliquas sequentias & responso-
ria (vt vocant) quibus etiam nunc vitur Romana Eccle-
sia, composuit, Prosam, scilicet, S. *Spiritus adsu nobis gra-
tia*, &c. Responsorium de natiuitate Domini, *Iuda & Hie-
rusalem*, &c. de S. Petro *Cornelius Centurio*, &c. de Mar-
tyribus. *Concede nobis Dom.* &c. &c. *O Constantia Martyrum*,
Guilielmus Nangiac. Trith.

Sequentiam item illam diuinissimam, *Veni sancte Spi-
ritus*, & *emitte caltus lucis tuae radium.* *Trith. in Chron. Hir-
sang.*

Ad fluuium Carum ann. 1023. habet concilium cum

Henr. 2. Imp. de stabilienda Rep. Christiana & regno, imperioque firmandis concordia, legibus, optimisque institutis. *Sigeb. Auent. lib. 5.*

Anni
Christi.

HVMANA.

1027. Henricum filium in regni societatem cooptat sexto anno ante suum obitum. Alterum Robertum natu minorem ducem Burgundiæ instituit. *Chron. Benignanum.*

An. 1010. vel iuxta alios 1025. in Hispania regnorum & Titulorum permutatio facta est, Ferdinandus enim Sanctij maioris filius, occiso vxoris fratre Veremundo, regnum Legionum ac materno iure Castellam occupauit, seque Castellæ & Legionum regem appellauit, *Ritius lib. 3. Hisp.*

An. 1016. Ramyrus Ferdinandi frater nothus testamento patris Aragoniam adeptus, primus Aragonum rex designatus est. *Ibid.*

Conradus non paucos hostes in exordio regni sui habuit. Pacatis autem patriæ rebus comitatibus Rudulpho Burgundiæ & canuto Angliæ, Daniæ & complurium aliarum gentium regibus, in Italiam ad compescendos illic motus & pro corona à Io. Pontif. obtinenda abiit, filium suum Henricum 3. Romanum regem declarans. *Auent. Lambert.*

Vandalos maris Baltici accolæ ab imperio & fide Christi desciscentes crebris bellis domuit *Crant.*

An. 1025. à Polonis Boemi antea stipendiarij, studio Prædislai deficiunt, eis etiam Morauiam eripientes. Pomerani autem opera Belæ Vngari, tum quidem in Polonia exulantis in Polonorum potestatem redacti sunt. *Chron. lib. 4.*

Ferdinandi Magni tempore Castella, Nauarra & Legio per connubium Sanctiæ, quæ Veremundi vnica erat soror & hæres. coniunguntur. Denique Aragonia morte Ramiri fratris. Idcoque Magnus & Hispaniæ monarcha nominatus fuit per an. 40. *Vasaus.*

Eius Pater Sanctius maior Nauarræ rex post mortem Sanctij Comitiss Castellæ factus comes, non se comitem sed regem Castellæ scripsit. Hinc deinceps Castella regio titulo decorata est. *Iidem.*

Sub an. 1020. R. Ezechias successit scholæ R. Hai Haggæon in Babylonia, sed calumnia fuorum biennio post à Rege Saraceno necatus est, cum tota sua familia, duobus exceptis filiis, qui fugerunt in Hispaniam ad R. Ioseph Leuitam Hannaghid, quosque mota persecutione in regno Granatæ ipse R. Ioseph interit. *R. Abraham in Cabala. nempe anno Christi 1064. R. Ioseph sacerdos in Chron. regum Francia & Turcia.*

In hoc R. Ezechia desierunt Gheonim .i. Iurifconsulti Talmudici, imò & scholæ Babylonicæ, quæ antea ad eam erant celebres, vt ad eas ex Occidente ipso, Hispaniis, Africa, Ægypto, Palestina Iudæi filios studij causa mitterent. *Ibid.*

Tunc in Hispania R. Selomo, quem Baal hassirim Hafsikulim .i. magistrum canticorum dimensione certa constantium vocat Abben Ezra Gen. 3. floruisse videtur. Nā eum ait refutasse quasdam opiniones Rab. Samuel filij Hophni, qui tunc viuebat in Babylonia. Ita circa isthæc

1023

CONCIL. Salignstadenf. Bucchardus, qui & interfuit è Tribem. In eo componitur dissentio singularis consuetudinum in diuinis officis, ieiuniis, festis, &c. 20. canonibus. Videtur idem cum proximo.

5109

1030

CONCIL. Triburiense iussu Conradi Imp. In eo agitur de statu Ecclesiæ, & præcipue de ieiuniis Sigeb. Plat. Irenic. lib. 3. cap. 48.

5110

Anni
Christi

Anni
mundi.

152

1031

f BENE DICTVS 8,
dict. 9. Tusculanus, an. 13.
mens. 4. dies 9.

5117

1044

5130

Patriarcha.

Constantinopoli Eustratio,
deinde Alexio, an. 16.

Principibus.

Romano Argyropilo Zoæ
marito, an. 6.

Michaele 5. Paphlagone
Zoæ adultero, an. 7. mens. 8.

Michaele 6. Calaphate à
Zoæ adoptato, mens. 4. per
ordinem successionis, Orient.
Imp.

Conrado 2. decimo sexto, &
post eum Henrico 3, Nigro
Occid. Imp.

Henrico I. Franc. Reg. trige-
simo tertio.

Filio Tredda Gabbez,
Æthiopum pretioso.

Hispania Ferdinando Ma-
gno quinquagesimo quinto.

tempora, Poetica Hebræotum quæ hodie vsurpatur è Iathed (.i. lambo) & Tenuhoth (.i. spondæis & syllabis) cum Rhythmis initium sumpsit.

f HVNC propter ignauiam eiecerunt Romani, in eius locum Ioannem Sabinum, qui Syluester 3 est appellatus, sufficientes.

Henricum 2 Imp. coronauit, de cuius ætate illud Vuirichindi historici. Non bella pacem disturbabant, non classica quietem rumpebant, non rapina grassabatur, non fides mentiebatur, adhuc iustitia sui vigoris, adhuc potestas sui iuris erat.

Mortuus horrenda imagine apparuit cuidam se iudicio Dei damnatum dicens, sine lege vixi, idè talis appareo, &c. *Vuicelius in Epitome.* Audis quales pontifices nobis obtrudebat Germanica tyrannis.

An. 1041. Berengarius Turonensis, Archidiaconus Andegauensis hæreticus docet panem & vinum in Eucharistia post consecrationem esse tantum figuram & sacramentum, & non verum Corpus & Sanguinem Christi. *Sigeb. Volat. Bernard. de Lutsemb. & c. Ego Berengarius dist. 2. de consec.* Malè etiam sentiebat, (teste Oecolampadio) de Matrimonio, & Baptismo paruulorum. Multi dicunt eum Magia (erat enim præstigiator. *Polyd. lib. 9. Angl. hist.*) vna nocte fuisse Romæ, & eadem legisse Turoni vnam lectionem. *Guilielm. Nangiac.*

Animam agens pœnitentia ductus ista verba immurmurabat. Nos sanè credimus post benedictionem Ecclesiasticam illa mysteria esse verum corpus & sanguinem Saluatoris, adducti veteris Ecclesiæ autoritate, & cæt. *Spenceus Apolog. lib. 8. cap. 5. Gagui. in vita Henrici 1. Guilielmus Bibliothecarius Malmerberiens. lib. 3. de Gestis Anglor. Calunitæ, quem errantem amplectuntur, respicientem sequantur.*

Richardus Virdunensis Abbas, Adelboldus, Alphanus Salernitanus, doctissimi, S. Hugo monachus Cluniacensis. *Volat. lib. 21. & Triib. Chron. Cassinense.*

Multi volunt nomen CARDINALIUM hoc tempore exortum fuisse. *Volater. lib. 21. R. Barns.*

Sed quanto sit antiquius vide Vvolfgangum Lazium lib. 2. cap. 2. commentariorum Reipub. Roma. cæpit ergo potius esse in pretio, non in vsu.

Henricus Franc. rex templum D. Martini, quod Camporum appellant, Parisiis an. 1034. struxit, propter victoriam de Eudone Campaniæ comite & Balduino Fladrensi reportatam. *Gagui. lib. 5.*

Cazimirus Cluniacensis monachus atque Diaconus, Regni Poloniæ hæres, dispensatione Benedicti, de ea rogati à Polonis, absolutus religione, coronatur Rex, anno 1041. *Matthias Mechouiensis libr. 2. Chrono. Polon. cap. 13.*

Ad id adacti sunt Poloni quod anno 1038. Raxa Regina pueri Cazimiri mater, abusa sua potestate intestinis dissidiis omnia miscuisset, ob quæ clam cum filio fugam arripere coacta fuit, & accessissent externorum irruptiones. Russi enim Septentrionalem Poloniæ oram, Boëmi duce Prædislao Meridionalem & Occidentalem vastabant. *Cromer. libro quarto Polon.*

Huius dispensationis gratia iniunctum equitibus Polonis, vt in festis solennibus inter sacra fasciam lineam candidam instar stolæ, qua sacerdotes & diaconi vtun-

tur, de collo suspensum gerant. *Ibid.*

Plebeis autem, ut de singulis capitibus quotannis obolum vnum in Lucernam perpetuo in æde D. Petri arsuram pendant, qui etiamnum S. Petri numus dicitur. Omnibus denique Polonis, ut rotunda in morem Monachorum tonsura capillorum utantur, nec infra auriculas, ritu barbarico, quisquam omnino comam promittat. *Iidem.*

H V M A N A.

Amer Calepitæ filius Agarenorum princeps pacem æte grandi redemptam dat Romano Argyropilo. Eamque vidua & filius Ameri cum Michaële Paphlagonone in an. 30. renouarunt. *Zon. tom. 3.*

Africanæ Agarenorum naues circiter mille mare mediterraneum infestant. Siciliam occupant, donec Georgius Mamaces eam Michaeli Monomacho iterum subiicit. *Ibidem.*

An. 1038. Canuto rege ex Anglia in Normaniam traiciente, ut in Richardam, qui cum sorore eius Hestrita repudium fecerat, armis animaduerteteret, Normanus cum suis fugit in Siciliam. Apuleiæ autem vrbes & castella Italarum discordia & timiditate inductus, partim vi, partim dolo cepit. *Saxo. Gram. lib. 10. de reb. Danicis. Sigebert.*

Canutus Malcomum Scotorum regem rebellem subegit. *Vincent. lib. 25. cap. 15.*

Circa an. 1034. à rege Burgundiorum Rodulpho, quod subditi sæpe in eum insolescerent, Burgundiæ Regnum diuiditur in Comitatum & Ducatum: ille donatione cessit Conrado Imperatori: hic Henrico 1 Francor. regi. *Guaguinus lib. 5. cap. ultimo. Platin. Æmyl. lib. 3. Sigebert. in Chron.*

Conradus Imp. Misconem parte Poloniæ & ducatu donat. *Auent. lib. 5.*

Cappadociam, Armeniam, Paphlagoniam, totumque fere Orientem fames & locustæ aded afflixerunt, ut multa suis sedibus relictis hominum agmina alio commigrare coacta fuerint. Verum Romanus Argyropilus agro ad patrios lates redire eos compulit. *Zon. tom. 3.*

Contra Imp. Constantinopolitanum Arabes in Mesopotamiam incurrunt, Pazinacæ in Bulgariam, Agareni in oram Illyrici maritimam. *Zon. tom. 3.*

Romanus Argyro. insidiis Michaelis Paphlagonis, cum quo vxor Zoe Constantini 8 filia consuetudinem stupri habebat, sublati est.

Zoe tandem incidit in hydropisum, & Michaëlem Calaphatem ex sorore nepotem. hæredem imperij instituit, seque in monasterium abdidit. Sed inde excitata seditione reuocata est ad Imperium, & sibi adiungēs Theodoram sororem, Michaëlem è fuga retraxit & luminibus priuauit.

g L A R G I T I O N E consecutus pontificatum, nondum mortuo successore. *Plat.*

Huius temporis schisma diligenter describunt Herma. Contractus in Chronico, Leo Hostiensis hist. Cassinensis lib. 11. Ottho Frising. hb. 6. cap. 32. & 33.

Anni
christi

Angliæ & Daniæ Canuto
decimosexto, & per ordi-
nem Haraldo, an. 4

Canuto 2. an. 2.

Sancto Eduardo 3. an. 24.

Poloniæ, Miecislao, deinde
Cazimiro Monacho. an. 24.

1044

CONCIL. Constantiense præ-
sente Henrico. Abb. V. sperg.

153.

1044

g SYLVESTER III.

Romanus contra Bene-

dictum, mens.

dies.

1044

Principibus.

Eisdem Impp. & regnant.

Benedictus 8. Pulso Syluestro
restituitur, & sedit cum Ioâne 20.
menses.

Tandem exactis Pontificatu
Ioanne 20. & Benedictio 8. du-
rante etiam schismate electus est
Gregorius.

Anni
christi

Anni
mundi.

HUMANANA.

1044
1046
154
h GREGORIUS 6. 5130
Romanus, an. 2.
mens. 7. 5132

Patriarcha.

Constantinopoli Alexio.

Principibus.

Theodora cum Zoe sorore
mens. 3. *Imp. in Oriente,*
postea Constantino 9. Mono-
macho, sive Gladiatore, an. 13.
Orient. Imp. centesimo sexto.

Henrico 3. cognom. Nigro,
Occid. Imp. decimo septimo.

Henrico I. Franc. Reg. tri-
gesimo tertio.

Filio Treddæ Gabez, de-
inde nepote etiam Anony-
mo, an. 70.

Hispaniæ Ferdinādo Mag
quinquagesimo quinto.

Angliæ S. Eduardo decimo-
nono.

Polonia Cazimiro.

1046
CONCIL. Papiense Herm. Con-
tract. 5132

Mulierculæ duæ cauponatrices, in via, qua ibatur Ro-
mam, hospites in equum, suem, vel asinum mutare so-
lebant. *Vincent. lib. 25. cap. 28. Erphrodiensis in vita Hen-*
rici 3.

Zoe restituta tertio viro Constantino Monomacho
iungitur, & in omnes imperij partes edicta misit, quæ &
magistratus vendi (quod erat antea factitatum) prohi-
berent, & omnia iniustitiæ genera de medio tolli iube-
rent. *In consti. Imp. Græcorum. lib. 1.*

Henrico 3 imperante corpus Gigantis incorruptum
in sepulchro Romæ inuentum est, quod erectum Urbis
mœnia superauit, cū hoc epitaphio, filius Euandri Pallas,
quem lancea Turni militis occidit, iacet hic. *Nauc. Crant.*
Martin. in Chron.

An. 1041. Boemia bello iterum facta est tributaria Im-
peratori. *Contract. Lambert.*

Eodem Theodoricus comitatus Montis Belgardi au-
ctor. *Lazius.*

Eodem tempore 28 anno, postquam Sueno Danus to-
tius Angliæ imperio potitus esset, Angli alienigenas ex-
pellunt, legem sancientes, ne quis Danorum, vnquam
Angliæ rex creetur. *Polyd. lib. 8.*

Edouardo Ethelredi filio, qui in Nortmania re-
gnantibus Danis latuerat, regnum tradunt in annos 24.
Ibid.

h A L I I laudant, alij vituperant. Sed miraculo corpo-
ris eius tumulari probatur non fuisse hominem malum.
Vide mira apud Platinam.

Hungari à Christiana religione deficientes in paga-
nismum, episcopis & sacerdotibus interfectis, pœna ca-
pitis Christianismum retinere coguntur ab Andrea Rege
quarto Vngariæ, & Vela eius fratre. *Nauc. & Bonfin.*
lib. 2. dec.

S. Edouardus tertius, rex Angliæ, fuit clarus miraculis:
solo tactu morbum strumæ sive scrophulæ sanabat: quod
Diuinum munus ad posteriores aliquot Angliæ reges
manauit, sed prius recitatis quibusdam hymnis, nec sine
factis cæremoniis. *Polyd. Virgil. lib. 8. hist. Angl.*

Cum ipsi ab exactoribus ingens auri vis, quod viritim
in vnuerſo collegerant regno, offerretur, dæmonem vi-
dit circa illud colludere. Eo spectaculo territus subditis
restitui iubet. *Eod. lib.*

Vulstandus Vigornienſis, & Vincentius Leodienſis
Episcopi inſignes. *Sabel. Ennead. 9. lib. 2.*

In Concilio Suttrino propter schismata & similtates,
quæ ex Pontificum electionibus exoriebantur, ablata est
Romanis electio Pontificis Rom. & concessa est Impera-
tori. *Crant. lib. 4. hist. Saxo. cap. 41. vel potius rapta.*

Hinc Henricus Imper. iuramento ad egit Romanos, vt
ab electione Pontificis Romani abstinerent. *Nauc. Sigeb.*
Alij scribunt Clementem 2. eam ipsis prohibuisse. *Blond.*
lib. 3. decif. 2.

Zoe Imperatrice tertio nubente nuptiale sacrum per-
agere detrectat Alexius Patriarcha. Postridie tamen co-
ronationis ritum solenniter peregit. *Zon.*

Gregorius Theſſalonicenſis.

Cegenes & Tyrachus Pazinacorum duces ad Mono-
machum deficientes baptizantur, & suis Scythis idem
persuadent. *Zon. tom. 3.*

H V M A N A.

Anni
christi

Scythæ Triballos, Seruios, Dyrrachium & finitimas gentes infestant. *Ibid.*

Cum claruisset virtus Nortmannorum in bello Berengarij contra Hunnos, Georgius Mumaces sub Constantino Monomacho eos cum Longobardis vocauit in belli societatem contra Saracenos iam annis 230. Siciliam obtinentes. Quibus post eis Siciliam ereptam, cum contra pacta inique prædam disperteretur, illi Gulielmo Farabato duce, Apuliam Græcis eripuerunt.

Paulò post Mumace in Epeiro, in acie obtruncato Saraceni Siciliam recuperant vsque ad annum 1060.

Nepos Treddæ Gabez Reginæ Æthiopum in eorum annalibus, etiam est anonymus, ob impium auix factum, quæ exemplo Athaliæ regium sanguinem penè extinxerat, vt contra leges patrias filio suo imperium relinqueret.

Turci, quos supra in Asiam ab Agarenis in ipsorum perniciem accersitos docuimus, Babylonis in suam potestatem redactis totum ferè Orientem subiugant. *Zon. tom. 3.* Nam circa an. 1051. Sadone, primo eorum principe, (i rege è R. Ioseph. in Chron.) cui successit Dogrifsa, Asiæ regnum occupant. *Hauto Arm.*

Mahomet Sultanus Persidis, Sogdianæ & Mediæ Turcos contra Calipham armat, seque è iure Caliphæ eripit.

Turci postea, cum ipsis pacta stipendia minimè soluerentur atrociniis & bellis continenter incumbentes, in Armeniis, Cappadocia, Galatia, Bithynia peculiare regnum incipiunt ann. 1051. donec Tartari ab Armeniis euocati an. 1192. post principatu deturbantur.

1046

155

i CLEMENS 2. Saxo.
mens. 9.

1048

Vacat mens. 9.

Patriarcha.

Constantinopoli Alexio.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant.

i DIE natalis Domini quo ipse in Pontificem consecratus est, Henricum 3. Imper. & eius coniugem Agnetam coronauit. *Herm. Contractus. & Naucler. in Chron.*

Pontifex creatur in Synodo imperante & cogente Henrico, verum eo abeunte veneno à Romanis tollitur.

Imp. Romanos iurare cogit, nullum se deinceps Pontificem vel electuros vel consecratos, nisi quem Imperator dedisset. *Onuphr. Principium sequentium motuum, qui iusto Dei iudicio, Imperium & Imperatores labefecerunt.*

Sub Henr. 3. Robertus Guiscardus Græcos prælio superatos Calabriae finibus præter Sacerdotes eiecit. Necnon Saracenos ex improviso adortus, ab obsidione Capuæ repulit. *Sabell.*

S. Algerus non ex Corbienti (sicut putat Trithemius) sed ex Leodiensi canonico monachus Cluniacensis Adelmanus Brixientis Episcopus qui Berengarij fuerat condiscipulus sub Falberto Carnotensi episc. S. Lanfrancus Abbas Cadomensis postea Cætuariensis Archiepiscopus, Guido Abbas de S. Cruce S. Leofredi, doctissimis suis scriptis, quorum nonnulla extant, se opponunt Berengario. *Trithem.* Hos Caluinus pro sua modestia vocat imperitos Barbaros, & Sophistas, quia non fuerunt, vt ipse sacramentarij.

1048

156.

∴ DAMASVS II. Ba-
uarus, dies 23.

Vacat mens. 6.

1048

∴ Per vim pontificatum occupat, nullo cleri populique consensu. Inde moritur irato Deo, die pontificatus 23. aded inoleuerat hic mos, vt cuique ambizioso, & principi gratioso liceret Petri sedem inuadere.

An. 1048. Constantino Monomacho sumptus suggerente Christiani Hierosolymis templum & cultum Dei

reparant

Anni christi

Anni mundi.

Patriarcha.
Constantinopoli Alexio.

Principibus.
Eisdem Imp. & regnant.

157

1048

k L E O 9. Alfatus in
Germania, an. 5
mens. 2. dies 6.

5134

1054

Vacat m. II. d. 26.

5140

Patriarcha.
Constantinopoli Alexio,
deinde Michaelē Cerulario,
an. 8.

Principibus.
Constantino 9 Monomacho
sive Gladiatore Orient. Imp.
centesimo sexto.

Henrico 3. cog. Nigro Occi.
Imp. decimosextimo.

Henrico I. Franc. Reg. trigesi-
mo tertio.

Nepote Tredda Gabbez
Æthiopum pretioso, an. 70.

Hispaniæ Ferdinando Ma-
gno quinquagesimo quinto.

1046

reparant. Daber enim Caliphæ Ægyptij filius cum Argyropilo. Imp. isto fœdere id concessit Nicephoro Patriarcharum ibi administrante. *Tyrus de bello sacro cap. 5. & 6.*

Fuerat enim paulò ante solo æquatum à Sultano Calipha auunculo Orestis, qui illic pontificatum administrabat. *Ibid. cap. 4.*

Franco Leodiensium scholasticus scribit de quadratura circuli. *Sigeb. Theodoricus Moguntinus. Chron. Hirsang.*

k H I c natus clarissimis parentibus ab Henrico Imperatore renunciatus Rom. pontifex, consilio Hugonis Cluniacensis Abbatis & Hildebrandi monachi, deposito Pontificali ornatu, vt priuatus Romam ingreditur quòd Imperator Pontifices creandi nullum ius haberet, illo ad clerum populùmque Romanum pertinente. Propterea eo libentius eligitur PP. à clero Rom. & in suo Pontificatu ita piè degit, vt ad eius sepulchrum edita sint miracula. *Sigeb. Platin.*

Ita Ecclesiæ ius de eligendo Pontifice, expulso Imperatore restituit. De multis Sanctis cantus composuit, & multa alia scripsit, præsertim librum contra varios Græcorum errores, quibus imbuebantur à Michaelē Patriarcha Constantinopolitano, Leone Acridano Bulgarorum Episcopo. *Sigeb.*

Claruit autem multis miraculis. *Hist.* Domus eius pauperibus & peregrinis semper patuit. Totus Eleemosinarius, vsque ad miraculum apparentis Christi in specie leprosi. Damnat hæresim Berengarij. Primus, qui sedem Apostolicam ab Imperatorum inuestitura restituit, cum per annos 150, id sibi iuris isti magna temporum infœlicitate rapuissent. Cætera enim perfecta sunt à sequentibus Pontificibus, præsertim Gregor. 7. quem Leo Cardinalem creauerat.

In Germania (quo venerat ad Maguntinum Concilium) Ecclesias, Sacella, Altaria, in diuersis locis absque numero consecrauit, & quod multi pontificuli hodie facere erubescunt, per sese facere non despexit. *Chron. Hirsang.*

Contra Normanos auxilium ab Imp. postulauit, qui à prioris Henrici temporibus in Calabriam, Samniam & Campaniam confluerant, ab Italis ob belli petitionem vocati. Nam non vt hospites viribus & numero aucti iam se gerebant, sed vt indigenæ, prætereaque omnia diuina & humana, prout viribus plus poterant, confundebant, ann. 1053. *Herm. Contractus.*

In Natali D. Lucæ concionatus est Bambergæ. *Histor. Bambergensis.*

Nonnulli exterarum nationum principes missis ad Pontificem literis, per legatos, subiectionem ipsi promittunt. *Contractus.*

Per epistolam Constantinum Imperatorem sibi concilians, misit tres legatos Constantinopolim ad conuincendos 14 Græcorum errores, qui vt Simoniaci donum Dei vendebant: vt Valesij, hospites suos castratos etiam ad Episcopatum promouebant; vt Arriani, rebaptizabant Latinos baptizatos in nomine S. Trinitatis: vt Donatistæ in sola Aphrica, sic illi in sola Græcia orthodoxam esse Ecclesiam iactabant: vt Nicolaitæ, nuptias sacerdotibus concedebant, vt Seueriani,

maledictam dicebant legem Moſis : vt Pneumatomachi profeſſionem S. Spiritus è ſymbolo detrahebant : vt Nazarenſi, Iudaifmum obſeruabant, paruulos morientes ante octauum diem à natiuitate baptizari, mulieres in partu vel menſtruo periclitantes communicari, vel ſi paganæ eſſent baptizari, prohibebant : Latinos vocabant Azymitas, eorum eccleſias clauderant : de fermentato ſacrificabant : Romanæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanam præponebant. *Sigebert, penes quem horum fides eſto.*

Obrinuerunt legati ab Imperatore, vt Nicetas Monachus cogn. Piſtoratus, quem ipſi coram eo vicerant, librum ſuum contra Romanos inſcriptum de Azymo, de Sabbato, & de nuptiis Sacerdotum, anathematizaret & incenderet. *Sigeb.*

ſcripſit ad Africanos Epiſcopos Petrum & Ioannem, qui contra Grunnitanum Epiſcopum dignitatem Eccleſiæ Carthaginenſis defenderant.

Reſpondit Michaëli Conſtantinopolitano Epiſcopo, & Leoni Acridano, qui hæc tria præcipuè damnabant, quod Latini Azymis panibus in Sacramento vterentur, quod in quadageſima obſeruarent Sabbata, quod ſuffocatis veſcerentur.

Petrum Patriarcham Antiochenum designatum, & apoſtolicam approbationem poſcentem confirmauit.

Ad Thomam Cathaginienſem ſcripſit, in qua ei authoritatem conuocandi Synodos, quod ius ſibi Grunnitanus Epiſcopus arrogaret, tribuit.

Andream Hungarorum regem cum imperatore æquis propositis conditionibus in gratiam redire detrectantem anathemate feriit. *Herman. contractus.*

Fredericus Cardinalis frater Godefredi Lotharingii Conſtantinopolim mittitur, vbi indiſtæ ſynodo, cum Imper. & Patriarcha ad eſſe dedignarentur, egreſſus vrbe Sandalia ſua more Apoſtolorum publicè ſuper eos excuſſit. Quo quidem factò, ita omnes terruit, vt Imp. & Patriarcha cum omni clero & populo ſequenti die, ſacco & cinere obuoluti ad eum procederent, & Apoſtolicam authoritatem in eo proni in terram venerantur. *Erphordienſis.* Poſtea factus eſt Pontifex, Stephanus 10. nomine.

An. 1050. Machetad Scotorum princeps (Nam nondum Scoti ducem regis nomine gaudentem habebant) Romæ argentum, ſeminando, pauperibus diſtribuit. *Marian. Scotus.*

Templum ſepulchri Chriſti Hieroſolymis à Saracenis & Turcis deſtructum. Leone 9 Romanorum Pontifice procurante apud Imperatorem Conſtantinopolitanum, eſt reædificatum. *Palmer. Plat.*

Ann. 1052. Henticus Imp. in Saxonia, apud Goſlarem omnium conſenſu iuſſit pacibulo ſuſpendi quosdam hæreticos, qui inter alios errores, omnis animalis eſum iuxta Manichæos execrabantur. *Herma. contract.*

Dedit Leoni Pontifici Beneuentum urbem Italiæ. *Nauch.*

Petrus Damianus Epiſcopus Hoſtienſis, Theoduinus Epiſcopus Leodiſis, Lambertus Leodiſis monachus, Erhardus, Hildebertus viri celebres. *Truh. de ſcript. Eccleſ. Anton. iun. 16. cap. 8.*

Anni
Chriſti

1049

CONCIL. Romanum, Epiſcoporum Italiae, præſide Rom. Pont. de ſtatu Eccleſiarum. Her. Contra. in Chron.

5135

1049

Papienſe præſide Rom. Pont. de componendo ſtatu Eccleſiarum. Her. Contract. in Chron.

5135

1049

Remenſe, præſide Rom. Pontifici, cum Galliarum Epiſcopis, de ſtatu Eccleſiarum. Herman. Contract. Sigebert.

5135

1050

Moguntinum Epiſcoporum 40. vel 42. (nam valde errant qui numerant 130.) præſide Rom. Pontif. & aſſidente Imperatore Henrico, ac alijs Principibus, propter componendum ſtatum Eccleſiarum, & reformationem clericorum. Hoc Simonia (qua erat beneficia eccleſiaſtica à Laicis recipere) & ſacerdotum coniugia in perpetuum damnantur. Her. Contr. & Lampert. Schafn. Krant. lib. 4. c. 43.

5136

1050

Romanum aliud & primum contra Berengarium. Her. Contr. ut ſi illud in quo ait Lanfranc. libro de Sacra. damnatum fuiſſe Berengarium, & Ioan. Scotum.

5136

1052

Vercellenſe, præſide Leone Rom. Pontif. & ſecundum contra Berengarij errorem. Guilmundus lib. 1. de Sacram. Palmer. Her. Contract. Ipſe tunc primo ſuum errorem renouauit, vt ait Guil. Malmeſb. lib. 3. de geſt. Angl. licet Lanfranc. li. de Sacra. dicat eum non ad fuiſſe niſi per duos legatos clericos. Errant qui in ad Sylueſtrem 3. referunt, vt Sabel. Enn. 9. lib. 2. Grauius lebitur Caluinus qui in Admonitio. ad Vneſphalum ait Gregorium ſeptimum illud coegiffe.

5138

5138

Romanum aliud. Herm. Contrac.
Vuormaciense, in quo Gerardus Leu-
corum quintus episc. in album San-
ctorum allegitur. Sigeb.
 1052 158
 1054 **I VICTOR 2. Sueuus**
 an. 2. mens. 3. di. 14.
 Vacat d. 4.
 Patriarcha.
 1057 **Constantinopoli Michaelē**
Cerulario.
Principibus.
Eisdem Imp. & Theodoro
centesimo septimo Orientis
Imp. & regnant.
 1055 **Concil. Florentinum præsede Ponti-**
fice Rom. & præsente Imp. Henrico,
de statu Ecclesiastico. In eo multi E-
piscopi propter Simoniam & fornicationem
damnantur & episcopatu priuantur.
Her. Cont. Palm. Plat.
Turonense, præsede Hildebrando
Rom. Archidiacono (qui postea factus
Pontifex dictus est Gregorius 7.) lega-
to Pontif. Rom. & tertium contra
Berengarium, qui tunc iterum sui
erroris cecinit Palinodiam, & manu
propria subscripsit. Guimetus lib. 1.
de sacra. Guil. Malmesberiens. lib. 3.
de gest. Ang.
 159
 1057 **STEPHANVS IO.**
 1058 dict. 9. Lotharingus.
 mens. 7. di. 18.
 Vacat d. 13.
 Patriarcha.
Constantinopoli Michaelē
Cerulario.
Principibus.
Theodora Imperatrice O-
rient. an. 2.
Henrico tertio & deinde
quarto an. 50. Occid. Imp.
Henrico 1. Frac. Reg. tri-
gesimo tertio.
Ferdinando Magno Hisp.
quingagesimo quinto.
S. Eduar. Ang. decimo
 1058 **nono Cazimiro Polonia.**
 160
 1059 **BENEDICTVS 9. dict. 10.**
 Campanus. mens. 9. dies 20.

HVMANA.

Turci Nomades, qui è Tartaria exierant primum re-
 gnante apud Francos Pipino, & victis Hungaris sibi du-
 ces constituerant, cœperantque fines Capadociæ & A-
 siam minorem, cum regionibus vicinis à mari Ionio ad
 Ægeum vsque, tandem regnant apud eosdem Francos
 Henrico Roberti filio an. 1050. regem sibi primum deli-
 gunt ductis inter centum nobiliores familias sortibus
 Seldoc. *R. Joseph sacerdos in chronicis regnum Francia & Tur-*
cia. Sadonem vocat Haito Arm.
 Anno ita 1050. Turca nomine Seldoc filium Mynuth
 in Galatiam latè penetrauit, Pamphylis & Lycos affli-
 xit Rhodios ter ruit. Ac regnante Henrico, deinde Phi-
 lippo eius filio bene pugnavit cum Sultano Ægypti oc-
 cupata Syria, Hierosolymisque, donec redeuntes Sara-
 ceni, Hierosolymam vicinasque vrbes eis excusserunt sub
 auentum Gotofredi Bullonij. *R. Joseph, Ibid.*
 Duces alij Turcici Dogrissa, Aspal, Melecha, Artol,
 Belchiaroth, qui præcefferunt Solymanum stirpis Ot-
 thomanicæ caput, tempore belli facti, paucis annis oc-
 cuparunt reliquum minoris Asiæ.
I HUMBERTVS Syluæ candidæ Cardinalis Græcos
 scriptis oppugnat. Nicetas Pictoratus Studites & Leo
 Atridæ in Bulgaria Archiepiscopus Latinos. *Sigebertus*
Trithemius.
 Victor in Florentina Synodo episcopus quosdam ob
 Simoniam & scortationem episcopatu priuat.
 Bruno Signius. *Chron. Cassinense lib. 4. c. 33.*
 Henricus 3. impotenter ferens suum exercitum fuisse
 ad interneccionem cæsum à Slavis, Lusatis, ægritudine
 paulò post obiit, bucella panis suffocatus.
 Post mortem Monomachi Theodora illius coniugis
 soror imperium sola tenuit, ac nullum maritum in Imper-
 rij societatem adduxit. Cum morbo grauissimo labora-
 ret suasu procerum Imperium Michaeli Stratiotico ad-
 modum seni delegauit.
STEPHANVS arguit Henricum 3. quod Ponti-
 ficum autoritatem minueret. Vir longiore pontificatu
 dignus.
 Mediolanensis Ecclesia, quæ ante 200. circiter annos
 se à Romano Pontifice subduxerat, huic Stephano PP. se
 subdidit. *Sabel.*
 Marbodus Rhidensis, Rogerius Coloniensis, Ru-
 thardus Hirsfeldensis. *Chron. Hirsang. Lambertus.*

HVMANA.

Bizetislaus Boëmiæ decimus octauus Dux, ex ma-
 trimonio cum Iutha Otthonis Ruffi filia, quam ex Ra-
 tisbonensi monasterio an. 1030. raptam in vxorem du-
 xerat, eas nuptias confirmante postea Imperatore, relin-
 quens quinque filios, obiit an. 1052. *Aeneas Syluius histor.*
Boem. cap. 19.
 An. 1058 Robertus Guiscardus pulsus Afris Siciliam
 obtinuit, fratrique suo Roherio eam donauit. *Palmer.*
QVIDAM historici hunc non numerant inter Pô-
 tifices, quod legitimis suffragiis renuntiatus Pontifex
 non fuerit. Sequor Sigebertum, Palmerium, Platinam,
 &c.

Eiectus est sede orta Romæ contentione de electione ipsius. Subrogatus est in eius locum Gerardus quidam Episcopus Florentinus,

Simoniacè enim, per vim & metum contra canones & iuramenta pontificatum obtinuerat. *Petrus Damiani quadam epistola, qui hoc vixit tempore. Cætera Herman. Contractus. Lambertus Scanaberg. Leo Ostiensis lib. 2. histor. Cassinens. cap. 102.*

Post huius tempus ob insignem librorum copiam, quæ hæctenus apud nos desiderata est omnia erunt clariora. Vnde ex obscurissimis tenebris historiarum egressi paulatim in apertissimam lucem procedemus. *Onuphr.*

o T V N C primum Lateranensi Consilio Romanorum Pontificum electio ad Cardinales Episcopos est delata, ita tamen vt à clericis Cardinalibus reliquòque clero & populo Romano comprobanda esset. *Ca. in nomine Domini dist. 23. Polyd. lib. 4. c. 10.*

Hic ergo incepit libertatem Ecclesiæ contra Germanos Imp. asserere,

Decretum fecit contra Papas per largitionem creatos. Et Berengarium ad palinodiam compulit. *Plat.*

Helmandus Chronicon ab orbe vsque ad suam ætatem. i. annum 1066. colligit.

Guiscardus Apuliæ dux Ecclesiæ Beneuentum, Troiam & reliquas Apuliæ ciuitates restituit *Sabell.*

H V M A N A.

R. Isaac multos scribit libros. Explicationes locorum Talmud. difficilium dicat R. Ioseph. Leuitæ R. Samuëlis filio, qui Granatæ cum tota Iudæorum Synagoga à Saracenis illic imperitantibus an. 1064. interemptus est. *R. Abraham in Cabbala.*

Idem R. Isaac charus fuit regi Saraceno Almechmad, Astrologiæ nomine, in qua ille vt in disciplinis Græcis erat versatus. *Ibid.*

Ferdinandus Mag. sub mortem tribus filiis regna sua diuisit, dans Sanctio natu maximo regnum Castellæ. Alphonso Legionis & Asturiarum, Garcia Galliciam, cum Portugallia. Cuius diuisionis impatiens Sanctius, regna ipsorum occupauit, altero fratre pulso, altero in vincula coniecto,

In collocandis Imperatoribus constantinopolitanis mire admodum variant scriptores, tam Græci quam Latini,

p S T A T V I T ne quis Ecclesiastica beneficia ab vllò Laico accipiat, quod tunc Simonia dicebatur. *Cap. per Laicos 16. q. 7. Monachos arcer, ni vocentur, à populorum prædicatione. Ca. iuxta 16. q. 1.*

Vir doctrina non vulgari præditus. Miraculis clauit. Vnde liber Constantini Afri de Dæmoniaco, & claudio curatis ab Alexandro Papa. *Chron. Cass. libro tertio. c. 34.*

In concilio Mantuano iterum (vt quidam volunt) statuitur, Papam à solis Cardinalibus eligendum esse: Neminem debere interesse Missæ sacerdotis, quem certò nouerit esse concubinarium, *Ca. præter hoc, distinctione trigesima secunda.*

An. 1603, quarta pars Hierosolymæ datur incolenda solis Christianis à Calipha Ægyptio, Bomensore Elmonstiensabe, cum antea promiscuè habitarent cum Saracenis. Hinc illa quarta pars semper deinceps cessit in

Anni christi

1059

1062

1059

1059

1062

Patriarcha.

Constantinopoli Michaelæ Cerulario Principibus.

Eisdem Imp. & Michaelæ 7. Seniore cognom. Stratioticus siue militaris an. Orient. Imp. centesimo nono. *jsdem Occidentis Imp. & Reg. Cazimiro Polonia, deinde Boleslao 2. an. 22.*

161

o NICOLAUS Allobrox, suffragiis omniū Cardinaliū electus an. 3. mens. 6. di 26.

Vacat di. 12.

Patriarcha.

Constantinopoli Constantino an. 4. mens. 6.

Principibus.

Michaelæ Stratiotico centesimo nono, & post eum Isaacio Conneno an. 3. Orient. Imp.

Henrico 4. Occid. Imp. decimo octauo.

Philippo 1. an. 49. Frac. R. trigesimo quarto.

Nepote Treddæ Gabez Æthiopum pretioso.

Hisp. Ferdinando Mag. Angliæ S. Eduardo decimo nono.

Polonia Boleslao secundo.

Concil. sutrinum contra Benedictum 9. Papam. Plat.

Concil. Lateranense & quartum contra Berengarium & Pseudopontifices Episc. 14. vel 113. vel 118. præside Pontifice Plati. Ca. in nomine Domini dist. 23. In eo Berengarius tertio abiurauit suam hæresim libellos suos publicè in Concilio cremavit & confessionem quam Turonis ediderat, præstato identidem propriæ manus sacramento renouauit. Tunc plurimum contra eum disputatū est de præsentia corporis in Eucharistia, & de transubstantiatione. ca. ego Berengarius, de consecr. d. 2. Guimundus lib. 1. de Sacram. & Alger. lib. 1. de Sacrm.

Mediolanense contra Simoniacam & Nicolaitarum hæresim (sic appellabant eos qui sacri altaris ministros debere vel posse libere vti vxoribus sentiebant) præsidente Petro Damiano.

162

p ALEXANDER 2. Mediola-

Anni mundi

5145

5148

5145

5145

5148

Anni
christi

1073

nēsis à Cardinalibus ab-
sens delectus an. II. m. 6.

Patriarcha.

Constantinopoli Constan-
tino, deinde Ioāne 7. an. II.

Principibus.

Isaacio centesimo decimo
Constantino 10. Duca. an. 8.
Eudoxia cum filius & Ro-
mano Diogene an. 4. per
ordinem successionis in Oriē-
te Imperantibus.

Henrico 4. Rom. Imp.
decimo octavo.

Philippo 1. Francor. Reg.
trigesimo quarto.

Nepote Tredda Gabez
Æthiopum pretioso.

Ferdinando magno Hi-
spania quinquagesimo quin-
to, deinde Sanctio 2. an. 16.

S. Eduardo Anglorum
decimo nono, & per ordinē
Haraldo ann. 1. Gulielmo
Normaniae duce an. 22.

Boleslao secundo Poloniae.

Schisma 15.

Honorius 2. Cadulus antea
vocatus, auctoritate Henrici
Imp. inconsultis Cardinalibus
Pontifex renuntiatus sedit con-
tra Alexandrum an. 5.

1062

1073

Anni
mundi

5159

ius Patriarchæ Tyrius lib. 9. cap. 17. & 18.

An. 1064. Septena hominum millia cum Episcopis Mo-
guntino, Traiectensi, & Bambergensi, multisque Ba-
uarie proceribus terram sanctam visunt, qui multa ab
Arabibus auri spe passi, interfectis plurimis tandem à Co-
mite de Ramula liberati sunt. Sigebertus Marrianus Sco-
tus.

Constantinus Ducas magnum studium impendit, ut
controuersias dirimeret & decreta scriberet. Et quam-
quam indoctus erat, tamen literas atnabat & doctos
colebat, dicere solitus se malle ex doctrina, quam im-
perio nobilitari. Zon.

Galli ad debellandos Saracenos in Hispanias profi-
ciscuntur. Sigeb. Alij dicunt Balduinum tutorem Philippi
illud bellum simulasse, ut facilius quosdam nobiles Vas-
conie regi rebelles reprimeret.

Ordo Vallis umbrosæ è Benedictinis descendens, per
Ioannem Gualbertum Florentinum ann. 1070. originem
capit. Palmer. in Chron. Volater. lib. 21. Sub eo sunt Syl-
uestrini eodem habitu, dicti à quodam Syluestro, qui
eum ordinem inchoauit in monte Fano prope Fabrianū
in Marchia Anconitana.

Michaël Pfellus poeta & philosophus, filiorum Du-
cæ præceptor. Zon. tom. 3.

Gunterus, Theodoricus, Lambertus de legia, Megin-
fredus Adrianus, vterque historicus. Chron. Hirsang. Trib.
de virus Illust. Osbernus.

Hermannus Cōtractus Comes Veringensis tunc scri-
psit suū Chronicon ab orbe condito ad annum Christi
1054. cui cōtinuator aliquis superaddidit annos 10. Hym-
nos etiam dulci melodia composuit, ut, *Salue regina mi-
seri. Alma redemptoris* & alia multa. Tribem.

Ann. 166. Episcopi & principes Imperij frequentibus
comitiis Triburiae in ripa Rheni conueniunt. Collatis
ibi de morum licentia & vitæ turpitudine, quam Bremē-
si Archiepiscopo tutore agebat Imperator, sententiis
ipse Archiepiscopus, nisi Cæsarem confestim reddat,
iudicatur hostis: Cæsari quoque ad principes venire de-
trectanti, regnum abdicandum esse decernitur. Lambert.
& Auent. lib. 5. Annal.

HUMAN A.

Vzi Gens Scythica, Pazinacis fortitudine & numero
præstantior Const. Ducæ freti ignauia Istrum cum vxo-
ribus & liberis traiciunt, cæsisque Nicephoro Botoniate
& Basilio Apocape superato Danubio, eum locum dein-
ceps liberè incolerunt. Zon. tom. 3.

Vuandali & Slauī interfecto Gorschalo suo duce
piisque omnibus, à fide Christiana iam tertio ad Paganis-
mum deficiunt an. 1065. Munster. in Cosmog.

Rerum successu elati duce quodam Bluffone Ham-
burgense, Sturmarios & Hollatos aut prosternunt aut
vincōtos in patriam ducunt. Transalbinos vexant, ad
suos cum ingenti præda redeunt, in Domesticos reli-
gionem abiicere detractantes, pari crudelitate sæuiunt
& Radigasto suo Deo immolant. Helmold. cap. 22. 23.
& 24.

Bluffo reuersus à suis, iusto Domini iudicio obtrun-
catur. Ibid.

Quidam vir alioqui robustus dum esset in mensa
consumitur à muribus, cæteris qui accumbebant illæsis.

5148

5159

Fasc. tempor. & Naucler in Chron.

Pazinacæ & Bulgari Vzoz grassantes in Macedonia & Græcia ad internecionem delcuerunt. *Zon. tom. 3.*

Ignauia & auaritia Imp. Ducæ Saracenis animus cre-
scit, nostris deiicitur. Inter hæc turbas ipse moritur re-
lictæ Imperio viduæ & tribus impuberibus filiis. Qua oc-
casionè Barbari denuo Mesopotamiam, Melitenem, Ci-
ciliam, Cappadociam, Cælosyriam aliaque infesta
reddebant. Quin & Turcæ post varios belli euentus, to-
tius penè Asiæ regionibus Pontum spectantibus suba-
ctis, & regnum & sedes suas ibi fixerunt. *Zon. & Cuspinia-
nus.*

An. 1066. Harduicus Rex Nordanimbrorum spe re-
gni Angliæ ob fratrum dissidia erectus, cum classe mil-
le nauium traicit, sed capto Eboraco cum suis ab Ha-
raldo Anglico necatur. *Sigeb.*

1067. Gulielmus Bastardus siue nothus Normanorū
Dux. Haraldo vltimo Anglorum totius Angliæ Rege vi-
cto & cæso regnum Angliæ & conquestoris nomen est
adeptus. Post regem interfectum mox penè omnes e-
iusdem regni Pontifices misit in exilium, nobiles & prin-
cipes trucidauit mediocres in seruitutem militibus dedit,
vxores indigenarum aduenis suis matrimonio copula-
uit, & in ciuitate Eboracensi plus centum supra mille sa-
cerdotes barbarè occidit. *Chron. Hirsang.*

1070. Hinc Francis, illinc Scotis Angliam bello inua-
dentibus, Angli partim fame mori, partim humana car-
ne vesci coguntur. *Sigeb. Marian. Scotus.*

Eodem idem Gulielmus Nortimbriam in extremam
redegit vastitatem. Ex eo tempore Normani ex Dacis
orti Angliam occuparunt. *Polyd. Virg. lib. 8. & 9. Angl.*
Regnum Normanorum in Anglia durauit 69. an. & mēf.
3. hoc est ad an. Christi 1136. quo translatum est ad Fran-
cos. *Polyd. lib. 11. hist. Ang.*

Gulielmus autem numeratis apud Anglos sacris ædi-
bus reperit 45017. parochialia templa. Habet enim apud
eos quilibet vicus etiam si vix sit ignium viginti, paro-
chiale vnum. *Maior lib. 3. cap. 6. Scoto,* paulò antè mor-
tem, viribus è graui morbo receptis, igni & ferro agros
Francicos perdidit. Verum intestini equi saltu ruptus
bello finem imposuit, & pœnas crudelitati suæ debi-
tas luit. *Polyd. lib. 9.*

Gulielmo Ruffo minori filio Angliam reliquit, Rober-
to Normaniam. *Idem lib. 10.*

1067. Carinthij, Austriaci, Norici, Vindelici ciuili
bello inter se sæuiunt.

An. 1069. Henricus Imp. ipsa hyeme fluminibus pas-
sim glacie congelatis, Luticios subiicit. *Sigeb.*

Constant. Ducas moriens iureiurando Eudoxiam
obstringit, ne imperium, nisi filiis traderet. Verum
sex mensibus p̄st Romano Diogeni nupsit, quod
existimaret imperio ruenti opus esse strenuò propug-
natore.

Diogenes deinde ad Theodosiopolim contra Sarace-
nos pugnans captus, ab Axam Sultano certis conditio-
nibus dimittitur. Ei reduci contra iusurandum Michael
Ducæ f. oculos eruit. Ex quo cum vulneris curatio ne-
glexeretur, capite intumescente, ac verminante, miserè
mortuus est.

Turcæ Diogenis & Michaelis Parapinatij ignauia, præ-
ter Persiam & Ægyptum, cuncta serè Asiæ loca suo

Anni
christi.

1065

CONC. Mantuanum contra Ho-
norium pseudopapam, libidinosos
clericos, & Berengarium (quem vi-
ctum rationibus compulerunt, quar-
to ad Palinodiam. *Lanfr. de Sacra-
ment.*) presentibus Imperatore Hen-
rico 4. & Alexandro Roma. Pon-
tif. qui ieiurando se à crimine Simo-
nia liberans, confirmatur in Pontifi-
catu.

Vuormaciense. Sabell. Ennead. 9.
lib. 3.

1071

Moguntinum præside Mogunti-
no Archiepiscopo, & Imperatore as-
sidente, de ordinatione Caroli Con-
stantiensis episcopi, qui deiectus est ab
Episcopatu Lambert. Schafn. in hist.
Germanorum.

1073

Erphordienne indictum ab Epif.
Moguntino plurimorum Epif. Ger-
mania, presente Imper. de decimis
Turingia Moguntino Archiepiscopo
soluendis. Lambert. Schafn.

Anni
Christi

1073

1087

163

q GREGORIVS 7.
proprio nomine Hilde-
bradus natione Hetruf-
cus, patria Soanensis,
an. 12.
mens. 1. di. 3.
Vacat an. 1. m. 4. d. 27.

Patriarcha.

Constantinopoli Ioanne
septimo, deinde Cosma an.
5. mens. 9. Eustratio 2. an. 3.
Nicolao 3. an. 27.

Principibus.

Eisdē Imp. & Michaelē
Duce filio centesimo decimo
tertio, Parapinatio, ann. 6.
deindeque Nicephoro Boto-
niate an. 3. ac postea Alexio
Commeno an. 33. Imperato-
ribus Constantinopolita.

Hispania Sanctio secun-
do quinquagesimo sexto,
deinde Alphonso 6. an. 26.

Angliæ Gulielmo Bastardo
vigesimo primo.

Polonia Boleslao secundo,
deinde Vualadislao 1. an. 20.

Anni
mundi

5159

5173

iugo submiserunt ad ipsam vsque Constantinopolim : &
Hierosolymis magna Impunitate pios opprefferunt per
annos ferè 30. vsque dum solennis expeditio Godefridi
Bullonij suscipitur. *Tyrinus lib. 1.*

Parapinatus sponte se abdicauit imperio quod se cōser-
uare non posse videbat, contra vndique cōcurrentes ho-
stes, Monasticum habitum induens cum coniuge Maria
Alana in solitudinem secessit.

q AVNOC cœpit vitas pontificum vsque ad Honorium
2. Pandolphus Pisanus.

Confirmat ordinem monachorum Vallis vmbrosæ.
Volat. lib. 1. Indixit ex more veterum abstinentiam car-
nium in die sabbati. *ca. Quia dies de Consecr. dist. 5.* Romæ
conciones habebat. *Benno.*

Omnium bonorum consensu pontifex creatur. For-
mula electionis ipsius extat apud *Plat. Hæricum 4.* Imp.
multa in Ecclesia temerè molientem, omni prius pri-
uatum imperatoria administratione anathemate percu-
tit, nec absoluit, donec deposito regio ornato, nudis pe-
dibus, quamuis asperrima esset hyems & gelu cuncta ri-
gescerent, ad se veniret petens veniam & pollicens inte-
gram obedientiam & emendationem. Vir dignus pon-
tificatu ad deprimendum Politicorum Supercilium. Mo-
narchas terruit nominis sui & Zeli claritate. Captiuita-
tem Ecclesiæ & seruitutem, quam à Principibus patie-
batur, restituit, vlulantibus Centuriatoribus.

Cultor & defensor iustitiæ & libertatis Ecclesiæ acer-
rimus.

Miraculis coruscavit. *Martinus Polonus.* signa & pro-
digia per orationes faciebat. *Lambertus Schafnab.* Dono
prophetiæ præditus. *Vincentius Gallus ex Gulielmo histor.*
in speculo libro 25. cap. 44. semper in Ecclesiastico rigore
constantissimus. *Orho. Frising. libro sexto, cap. 32.* Inter
omnes Romanos Pontifices præcipui Zeli, & authorita-
tis. *Ibid. c. 36. consentiunt Gotfridus Vuerberogensis in Chro. part.*
17. Trib. in Chron. Nauclerus Gen. 37. Crant. in Metrop. lib.
5. cap. 20. Sabell. Ennead. 9. lib. 3. Tyrinus lib. 1. cap. 13. deni-
que Anselmus, Bernardus Corbiensis, Marianus Scotus, Mar-
tinus Polonus, Blondus. Abbas Vssperg. Soli Centuriatores
reclamant.

An. 1079. Boleslaum 2. cog. Ferum, Polonorum re-
gèmi regni titulo & iure pellit. *Cromer. lib. 5.* Vnde succes-
sor Vuladislau regem se appellari non est passus, quod
inunctus & coronatus solenniter Pontificis interdicto
non esset. Quod obtinuit vsque ad annum 1295. *Ibidem.*

Laudatissimus & Zeli singularis verèque Apostoli-
cus, Quare audita Stanislai episcopi nece Boleslaum
Poloniæ regem difficillimis alioqui temporibus, excom-
municat. Aulicos quosdam Henrici Imp. quorum con-
silio Sacerdotia, Pontificatus, Monasteria vendebantur,
ac Lupi, non pastores præficiantur, repetundarum
postulauit, & execratus est fulmine Apostolico. Hen-
rico præcipiens, vt illos aula, prætorio, curia, exige-
ret. Postremo Henricum ipsum, solenniter missò per
omnes ferè orbis partes anathemate excommunicauit.
Noluit enim pari, vt istius voluntas requireretur in eli-
gendo Rom. Pontifice, item vt episcopatus imperij ter-
minis inclusos Imperator pro suo arbitrio distribueret.
Nam quæ sunt Dei Deo. Quid principi politico cum re-
bus Ecclesiæ? Denique vt maritos faceret sacerdotes, vt
vicissim sacerdotes maritos, contra receptum Ecclesiæ
maiorem.

Adeo piam causam adiuit Deus. Exorti enim motus Henricum ipsum perdiderunt, & imperij superbiam valde attriuerunt, isto de imperij gradu ignominiosissime deiecto,

Pont. proceres & populum sacramento præstito sanctè soluit, & vt Rudolpho adhæreant sanctius imperat. Eius enim est videre, ne quid detrimenti res Christiana à Principibus patiat. An non Samuel Leuita, Dei auctoritate Saulem regem creauit, deindeque peccantem publicè deposuit Dauide substituto & inuncto? An non Elias Dei spiritu reges constituit & abdicat, non modo in Israel, sed & in Syria. 3. Reg. 19. An non Hieremias Sacerdos accipit potestatem super gentes & regna, vt destruat & ædificet, euellat & plantet (cap. 1.) An Apostolica autoritas minor est quam prophetica? Quo modo igitur illud Spiritus S. impletum, Pro patribus nati sunt tibi filij, constitues eos principes super omnem terram? Quare stat immota vox, vel potius oraculum D. Ambrosij epist. 33. Veteri iure à Sacerdotibus donantur Imperia, non vsurpantur. Et illud Petri Cluniacensis epist. 29. libr. 6. Quamuis Ecclesia non habeat Imperatoris gladium habet tamen super ipsos Imperatores imperium. Vnde ei sub figura prophetici nominis dicitur, Constitui te super gentes & regna, vt euellas, destruas disperdas, dissipas, ædificas, plantes. Hæc contra Centuriatorum eiulatus,

Vladislao Boemorum duci petenti vt sibi, suoque populo liceret rem diuinam Slaonica lingua peragere, non assensit, quod id Christiano instituto minus congrueret, & linguis titulo crucis non sine Dei prouidentia dedicatis decerperet, per quas Sanctorum communio per totum orbem conseruatur atque colligitur, vti linguarum diuersitate confusio atque dissidium per mundum viget. *Ipse libro septimo Registri ad Boemorum ducem. Et Olaus Mag. lib. 19. c. 39.*

Henricus 4. Zelo eius inuidens conatus est vi quendam in sedem Apostolicam ipsius loco intrudere.

Falsa de illo à quo iuste fuerat excommunicatus, sparsit indicto apud Vuormaciam concilio an. 1076. Episcoporum 24. ad quod superuenit quidam Apostata, Hugo Blancus, propter mores improbos à Cardinalatu depositus, plenus minarum, deferens secum de vita & institutione Papæ, scenicis figmentis consimilem tragœdiam, scilicet vnde oriundus, quo pacto ab ineunte ætate conuersatus, quam peruerso ordine sedem Apostolicam occupauerit, quæ ante Pontificatum, quæ post eum adeptum flagitia commiserit, *Trithem. in Chronico Hirsang.*

Sed bona causa vincente annoque sequenti totius penè regni principibus eius imperio renuntiantibus in comitiis Openheimensibus necessitate compulsus Romam venit, vt nudis pedibus & corpore solis lanceis tecto in terramque prostrato veniam peteret, absolutus non diu permansit in ieiurando, vt proinde eum denuo excommunicate oportuerit, & in ipsius caput iuste ea attrahe-re ob quæ miseri Centuriatores cælum terramque contra Christi vicarios obtestantur. *Ibid.*

Constantiensem, Bambergensem, Moguntinensem, & plures alios episcopatus pecunia vendidit Ratisbonensem, Augustensem & Strasburgensem pro gladio, Monasterientem pro Sodomitica immunditia Abbatiam Fuldensem pro adulterio, *Ibid. ex Stephani Halber-*

Anni
christi.

1073

1074

CONC. Romanum ad reformationem morum. Antonin. tit. 16. c. 1. §. 21. In eo præsertim agitur de Simoniacorum excommunicatione. Abb. Vspersg. & prohibitione vxorum presbyteris facta, non nouo edicto (vt volunt Centuriatores celsur. 11. cap. 7. pag. 382. sicut docet Spenceus lib. 1. de Continent. c. 12.) Sed iuxta antiquos canones. ait Lamber. Schaf. in hist. Ger.

1704

Ephor diense preside Moguntino Archiepiscopo, vbi de cælibatu sacerdotum actum sit, quidam hic collocant.

1087

Anni christi.

Anni christi

1076

Aliud Concilium Romanum Episc. 110. in quo notati sunt Anathemate Gilbertus Rauennas Archiepiscopus, Hugo Cardinalis & (si Antoni. credimus) Henricus Imperator, omnes etiam simoniaci, maxime hi qui Laicis reciperent inuestituram. (Nam inoleuerat mos, praesertim in Imperio, ut Episcopi ab Imp. eligerentur & annulo ac baculo pastoralis inuestirentur ab Imp. Guil. Tyri. lib. 1. bel Sac. c. 13. Vincent. in Specul. lib. 26. c. 82. Crant. lib. 5. hist. Sax. c. 6. Plat. & omnium optime R. Barinus in vita Pont.

5162

stadenfis epistola ad Unalramum Episc.

Clam accedens ad vxorem suam specie adulteri (adeo enim ei infensus erat, ut omnes diuortij occasiones quaereret) ab ipsa & ancillis pugnis, sedibus & quibuscunque instrumentis mulctatus extruditur foras. Hinc morbo deinceps sex Hebdomadas laborat Chron. Magdeburgense.

Conradum filium incitat, ut cum nouerca coeat, Crant. in Metrop. In eamque licet legitimam vxorem & honestissimam inaudita scelera commisit multis vi opprimendam prostituens. Vnde non modo ut Scismaticum, haereticum & Simoniacum, sed etiam ut Nicolaitarum haereticis aemulus Urbanus secundus in Romana Synodo iterum excommunicauit. Trit. in Chron. Hirsang.

Primus inter omnes Imperatores Occidentis per Papam depositus. Ibid.

Vult a se vocari vel ordinari pontifices etiam Romanos. Hinc illae graues & perniciosae turbae inter eum & Ecclesiam, quae integrum saeculum durarunt.

Introducere conatur sacerdotum coniugia, & maritos episcopos designat. Lamberti. cui quia se sanctissime opponit Gregorius, a Magdeb. Cen. 11. cap. 7. pag. 382. traducitur quasi primus publico edicto, sacerdotibus coniugia interdixit, & populum eorum sacrificiis interesse aut illos pro sacerdotibus habere vetuerit, quasi etiam vsque ad hoc tempus sacerdotibus integrum fuerit vxores ducere. Quod falsissimum docet Espenceus lib. 1. de Continentia praesertim 12. ca. è signatis antiquissimorum Pontificum, Patrum, Canonum, Conciliorum, Historiarum tabulis. Et Lambertus, qui hac scribebat tempestate, Clericis (inquit de hoc Pontifice) illicita & contra scita canonum contracta coniugia prohibebat, contradicentibus Regis (Henrici) fautoribus & clericis. Hinc Henriciana haeresis apud Abb. Vsp. Naucl. Vol. 2. gener. 36.

Marianus Scotus Fuldensis monachus Theologus & insignis historiographus, praeter alia annales ab orbe condito duxit optimo ordine vsque ad annum Domini 1082, qui erat aetatis suae 56. Sig. cuius continuator fuit Dodechinus.

Ioannes Xiphilinus Patriarcha Constantinopolitanus se tunc Dionis Nicæi historiam in epitomen redegisse testatur in vita Augusti.

S. Guitmundus Lanfranci Cantuariensis quodam discipulus, Auerlanus Aquilæ Archiepiscopus, & Hildebertus (qui prius fuerat ex Berengarij sectatoribus) Turonensis Archiepiscopus, Albericus, Vuolfelmus & Lutfredus aduersus Berengarianam haeresim acerrime scripserunt. Veneticus. Trit. Drogo Chron. Fland. S. Hugo Cluniacensis. Chron. Hirsang.

Gilselbertus Anglus commentatur in Esaiam prophetam. Trit. de script. Eccl. alius ab Anselmi discipulo, qui altercationem contra Iudæos paulò post condidit. Chron. Hirsang. Imo verò antè. Nam is pertinet ad superius saeculum, ut illic docuimus.

Petrus Eremita Ambiensis, primus modum orandi per calculos (quod vulgò Patenostros vocamus) docuisse traditur. Polyd. Virg. lib. 5. de inuent. rer. cap. 9. Factus est dux Christianorum in bello Turcico. Guil. Tyri. lib. 1. de bello sac. c. 11. Plat. Bonfin. lib. 5. Ungar. dec. 2.

Ordo Gradimontensis sub regula S. Benedicti inchoatur per Stephanum Aruernum nobilem, apud Lemouicenses, ubi statuitur illius ordinis prima sedes in quodam

1076

Henricus Imp. ut se vlcisceretur, indixit Conciliū Vuormatia Episcop. 24. qui exauctorant Pontificatu Gregorium 7. misso ad eum cum epistola decretali Concilij Rolando quodam, qui ipsi nomine Concilij publice interdiceret munus Pontificis. Ab. Vsp. in Chro. Lambert. Scaf.

5162

monte, qui toti familiæ nomen dedit. *Voluer. lib. 21. Guil. Nangiac. Polyd. lib. 7. de inuent. rer. cap. 7.*

Ordo Carthusiensium an. 1084. sumit initium à S. Brunone Colonensi Theologo & Canonico Rhemensi. *Sig. Plat. Volut. li. 21. Polyd. de inuent. lib. 7. c. 3. Qui propter quandam apparitionem mortui vale dixerat mudo Fasci. temp. Summa Antonini, Franc. de Puteo Lugonnensis Schedelius.*

Philippus rex Franc. sæculares clericos Ecclesiæ S. Martini de Campis quam ipsius pater Henricus construxerat mutauit in monachos ordinis Cluniacensis. *Guiliel. Nangiac.*

Quam tunc deploratus fuerit Ecclesiæ status ferme nostro simillimus, cernere licet apud Sigebertum, Vincenti. & Antoni. Magnæ similitates inter Imperatorem & Pontificem: Sacerdotes erant moribus deprauatissimis, & propterea ipsi & res sacræ populo contempribiles: quilibet ex plebe audebat de sacris mysteriis disputare: sacramenta etiam ab infantibus turpiter tractabantur: in extremo vitæ viaticum Dominiacum contemnebatur: decimæ presbyteris debita igni cremabantur: Corpus Domini sæpe pedibus coculcabatur, & sanguis effundebatur, multaq; alia scelera in Ecclesia patrabatur. Qua occasione multi hæretici prophanis nouitatibus plebem ab ecclesiastica disciplina auertebant. *Sig.*

Dux Polonorum ipso die Natali Dom. an. 1077. à quindecim Episcopis in regem consecratur. *Lambert. Sehanab.*

An. 1079. Boleslaus deuictis Russis ad suos Polonos rediit. Stanislaus Cracouiensem, qui ipsum ob tyrannidem excommunicauerat, ad Aram interficit. *Chron. lib. 4. Polo.*

Cuius facinoris ann. seq. pœnas luit, nam mente captus mortem sibi consciscit. *Ibid.*

Eum Greg. Pont. anathematizarat audita Stanislai nece. &c. *Matthias Mechoni. lib. 2. Polo. cap. 20.*

Theofridus carmine & prosa historias, aliq; reliquit. *Bruscus de monasteriis.*

Vuilhelmus de musica, de ratione computi, de Astrolabio & similibus commentatur. *Chron. Hirsang.*

D. Guilielmus monachus & Bibliothecarius Malmesberienensis scripsit historiam Angl.

In Londinensi conuentu an. 1078. auctore Lanfranco, sex Angliæ ciuitates, Bathonia, Lincolnia, Salisberia, Exonia, Cestria, atque Cicestria sunt Episcopales sedes, quæ antea erant in oppidulis. *Polyd. lib. 9. hist. Angl.*

Lambertus Schafnaburgensis, Herueldensis monachus cursim obiter attingens prima tempora ab orbe condito ad annum Christi 1040. ab hinc diligenter persequitur historiam suorum temporum per annos 37. vique ad annum Christi 1077.

HUMAN A.

An. 1075. Kiouia à Boleslao Polonorum principe, qui duobus annis post rex consecratus est capitur. Ideo Ruteni populabundi Poloniã inuadunt, sed vi repelluntur. *Chron. l. 4.*

Eodem Robertus 2. Burgundiæ dux S. Roberti regis Francorum nepos obiit, & Semnoiaci in templo à se condito sepelitur. *Chron. Burgundia.*

Hugo nepos successit qui mortua Iolanda vxore ann. 1097. seipsum cilicio obnubens cluniacensium instituto se dedicauit, & Othoni fratri qui in sacrum bellum profectus est, ducatum reliquit. *Ibid.*

Boemiæ ducatus tunc primum an. 1086. erigitur in

Anni
christi.

1079

Aliud Concilium Romanum tertio conuocat Gregorius Papa, in quo excommunicat Sigifridum Moguntinũ Archiepiscopum cum omnibus Episcopis & clericis assentientibus Henrico Imp. in quem denuo anathema renouat. & Imperio iterum priuat. Ille metu amittendi Imperij (nam iam principes propter Pontificiam excommunicationem ab Imperatore se subducebant) supplicem veniam petit a Gregorio, qui post preces multorum, & praestium ab Imp. iuramentum obedientie & pacis eum absoluit. *Plati. R. Barnus. Multi & fere omnes ita confundunt ista tria Concilia Romana, ut vix ex ipsorum scriptis indices an unicum vel trinum fuerit. Fortasse istud est concilium Roma. in quo disputatum est contra Berengarij errorem, quem ipse tunc iterum quinto & postremo abiurauit. Thom. Vald. to. 2. de Sacramentis cap. 43. ex actis illius concilij, qua ipse legit.*

Eduense 19. q. 1.

Anno
Christi.

Anni
mundi

Schisma 16. durat. an. 29.

1080

Rodolpho Sueviæ Ducæ , qui à Saxonibus & nōnullis Principibus Theutonicis suasu Pontificis electus fuerat Imperator. occiso , Henricus Imp. in Concilio Brixienſi Episcoporum Italiæ, Longobardiæ & Germaniæ, purgatus de criminibus sibi obiectis à Pontif. eum iisdem inſimulat, & curat eligi in Pontificem Gilbertum siue Vuibertum Rauennatem Archiepiscopum , qui dictus Clemens 3. ſedit an. 17. vel ut alij volunt. 21.

5166

regnum. Nam Vratiflaus , quod debellasset Leopidū Austrinæ marchionem , Moguntia ab Henrico Imp. rex declaratus , innugitur ab Engelberto sen Gilberto Treuitorum Archiepiscopo. *Aeneas Sylvius hist. Boem. cap. 22.* At Matthi. Mechoni. in Chron. Polon. lib. 3. cap. 4 ait, id euenisse sub Victore an. 1087.

An. 1079. Turci in Arab. s & Saracenos inualuerunt, & Armeniā Syriamque depopulantes , multas vrbes ipsarumque Antiochiam ceperunt. *Sigeb.*

Præter Antiochiam , duce Belphet , ceperunt vtramque Ciliciam, Isauriam, Pamphiliam , Lyciam , Pisidium, Lycaoniam , Cappadociam , Galatiam , vtrumque Pontum, Bythiniam & Asiæ minoris partem , incolis abductis , & ecclesiis deiectis. *Tyrus lib. 1. cap. 9.*

Nicephorus Botoniates cum Michaëlem terruisset , societate Turcicorum bellorum imperium sibi asseruit. Verum coniuratione Comnenorum fratrum violenter oppressus monasterium imperio relicto ingredi coactus est.

Comneni fratres ita inter se partiti sunt imperium , vt Alexius imperij titulum vsurparet , ceteri alia noua nomina sortirentur , & singulis cederent certi annui reditus ex imperij reliquiis. Sic dilaceratis Imperij redditibus Alexius conuertitur ad rapinas & exactiones. Cūque corrupta pecunia pro aurea & Argentea aëa signasset, tributū tamen loco auream dependi voluit. Amisit in mari Chium , Lesbum , Samum , Rhodum insulas, quas Turci duce Zarcha occuparunt subdacta littorali Asia.

An. 1081. Robertus Guiscardī filius ex Italia in Epidamnum expeditionem suscipiens Castoriam, Larissam, & alia oppida subegit : Raimundus verò, vbi ex Asia ferebro inclusus , tanquam mortuus domum relatus esset de Alexij perfidia conquestus suos ad arma concitat, traiecitque mari, ad eundem Epidamnum Imperatorem ad Europæam coloniam ad pacem compulit. *Chron. Cassanense, cap. 48. lib. 3.*

5171

Pazinacæ sub Alexio Comneno, Macedoniā & Thraciam depopulantes, primo victores, deinde victi, in Mogenem traducti sunt *Zon. tom. 3.*

OPERA Henrici 4. veneno in calicem infuso , dum sacrificat, necatur. *Plat. & Fase. temp.* Alij tradunt eum obiisse alui profluuiō. *R. Barnus.*

5173

Deusdedit Card. Canonum volumen, iubēte hoc Victore, in ordinem redegit, *Plati.*

Itali suasu Victoris Papæ, sub vexillo S. Petri, Africam infestis signis ingressi centum millia Saracenorum occiderunt, & eorum præcipuam vrbein eueterunt, *Chron. Cassanense. lib. 3. cap. 70.*

5174

Continuatur schisma superiore Pontifice cœptum , de quo sic Hermoldus in chron. Slaunorum cap. 30. Gilbertum Rauennæ sedis episcopum ordinari fecit in Papam Henricus 4. Durauitque hoc schisma 25. annis defuncto enim Gregorico successit Desiderius (qui Victor) post quē Urbanus, deinde Paschalis, qui omnes Imperatorem cum Papa suo excommunicationis sententia damnarunt, continentēs se apud reges Franciæ, Siciliæ, Hispaniæ, qui Catholicam partem tueri videbantur. Mortuo autem Gilberto, qui & Clemens, sopita sunt schismata & rediit vniuersa Ecclesia ad Paschalem.

Machtilda quoque comitissa Pontifici fauebat , quæ & omnes suas possessiones ad altare S. Petri obtulit , quæ

1085

CONCIL. Moguntinum , præſente Henrico Imp. pro Clementis ordinatione contra Gregorium Sigeb.

1087

164.

VICTOR III. Beneuentanus, an. 1. mens. 4.

1088

Vacat m. 5.

S. Petri patrimonium vocantur. *Mart. Polonus.*

Anſul rex Galliciaꝝ Chriſtianus vicit Saracenos in Hiſpania, & Toletum maximam eorum urbem per aliquot annos obſeſſam tandem expugnat. *Sigeb.*

Baſilius monachus errorem Berengarij reſtaurat.

Euthymius contemporaneus Alexij imperatoris. *Ipſe Panoplia part. 2. Tit. 23.* Cum Iudæi ſeruiſſent annos 1000. *part. 1. Tit. 8.* eſt ergo mendū apud Sixtum Senenſem dum eum ait claruiſſe ſub an. 1080. pro 1080.

Sic Ioan. 8. Curolopates, qui à Nicephoro Imp. Irenes ſucceſſore tempore Caroli Magni ad Alexium Comnenum id eſt, 300. ferme annorum, ſiue vſque ad Chriſti 1085. hiftoriam contexit.

Vigeſebat adhuc Michaël Pſellus. Nam eum ſuæ tempeſtatis philoſophorum principem & ampliffimum virum appellauit Ioan. Curolopates initio ſui hiftoriarum compendij.

An. 1087. Bogomili Meſſalianorū ſecta non multo ante ætatem Hermenopuli. *Ipſe libro de ſectis.*

Tempore Alexij Comneni ſecta Bogomilorū in Oriēte graſſatur, auctore quodam Baſilio medico, qui 15. annos ſua peruerſa dogmata didicerat, & 52. docuerat, qui & in Theatro combuſtus eſt. *Zon. tom. 3.*

Paulicianæ hæreſis eſt Manichæis orta à Ioan. Zimiſce Philippopolim tranſlata adhuc durabat. Nam Alexius Com. Imp. diſputatione multos ab ea reuocauit. *Ibid.*

Grammaticorum ſcholā conſtruxit, in qua publicè docerentur pauperū liberi, magiſtris & pædagogis cōſtitutis. viciuſq; tam docentibus, quam diſcentibus, ordinato. *Ibi.*

Conſtantiuus patria Carthaginēſis Babylone diſciplinis Chaldæorum, Arabum, Perſarum, Ægyptiorum, & Indorum perceptis an. 39. peregrinationis in patriam rediit, deinde in Italiam traiciens monachus Caſſinēſis eſt, ubi eſt diuerſis gentium linguis tranſtulit complura opera artis Medicæ, *Chron. Caſſinenſi lib. 1. cap. 34.*

Elſuardus librum de rebus Angloſaxonum in Britānia, ante Normanorum imperium vulgat.

An. 1088. Religio Chriſtiana Toleti ab Alphonſo 6. Caſtiliæ rege fugatis Saracenis tradi cœpit. *Sigeb.*

HVMANA.

Idem Alphonſus nulla relicta maſcula ſobole filiam Theraſiam ex pellice natam Henrico Lotharingiæ comiti Gothofredi Bullonei ex Guilielmo fratre nepoti cum Portugallia, Galliciaꝝ parte dotis nomine vxorem dedit. Vnde Portugalliaꝝ reges originem trahunt. *Ritius lib. 3. Hiſp. additis aliquot urbibus cum titulo Comitatus.*

Eo enim duce Galli in Luſitaniam appulerunt, eamque vi Mauris adempram Portugalliam nominarunt. *Ibi.*

Alteram deſpondit Remundo Berégario Tolofæ Comiti. Ita à Remundo poſtrema regum Caſtiliæ ſtirps per Alphonſum filium propagata eſt.

Cyprus, Creta, Chios, Leſbus, Samus, Rhodus & æliæ inſulæ, quæ vel defecerant, vel à Zarcha Turco occupatæ fuerant à claſſe Alexij imp. breui recuperantur. *Zon. tom. 3.*

Tum vixiſſe videtur Elias Cretenſis Nazanzeni doctus interpres. Nam in ſuo commētariorū præmio ipſe ſcribere tradit in exilio, quod ſanè in hos annos Saracenicæ ſeuitiæ, vel Conſtantinopolitanorum tumultuum incidere videtur.

Anni
chriſti.

1087

Anni
mundi

5773

Patriarcha.

Conſtantinopoli Nicolao 3.

Principibus.

Alexio Comneno Orient.
centefimo decimo quinto.

Henrico 4. Occid. Imp.
decimo octauo.

Philippo 1. Franc. Reg. tri-
geſimo quarto.

Nepote Tredde Gabez
Aethiopum pretioſo.

Hiſpania Alphonſo 6. quin-
quageſimo ſeptimo.

Angliæ Guilielmo Baſtar-
do vigefimo primo, deinde
Guilielmo Ruffo an. 13.

Vladislao 1. Poloniæ prin-
cipe.

CONCIL. Beneuentanum, in
quo præſidente pontifice rurſum Imperator & laici dantes ſacerdotia & clerici accipientes, Simoniaci declarantur & excommunicantur. *Chron. Caſſinenſe lib. 3. cap. 71.*

Stampenſe. Iuo in epiftolis.

1088

5774

Anni
christi.

Anni
mundi

1088

1100

165.

f VRBANVS II. Gal-
lus ex oppido Castellio-
nis, in diocesi Rhemen-
si, an. 12.

menf. 4. di. 19.

Vacat dies 13.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao 3.

Principibus.

Alexio Commeno Orient.

*Imp. centesimo decimo quin-
to.*

Henrico 4. Occid. 18.

*Philippo 1. Franc. Rege
trigesimo quarto.*

Alphonfo 6. Hisp. 57.

Guil. Ruffo Ang. 22.

Vladislao 1. Polon.

5174

5186

f SCRIPSI T contra hæreticos. *Plati.* Cum iam esset statutum, vt clerici septem horas canonicas quotidie dicerent: totidem iussit in concilio apud Claromontem an. 1096. recitari quotidie in laudem D. Virginis, & instituit ipsius officium in Sabbatis. *Anton. tit. 16 ca. 1. Naucley.* Ordinem Cisterciensem an. 1098. excitatum in Burgundia ab Ardingo Anglo, vel vt alij volunt. Roberto Molinense. primus confirmavit. *Platina.*

Galiciæ regem cum tota S. Iacobi Diocesi Anathemate percussit, quod prouinciæ episcopum in carcerem coniecisset.

Eius monumento marmoreo inscriptum est, Urbanus 2. auctor expeditionis in infideles. *Onuphrius.*

Excommunicauit in Gallia eos, qui à laicis ad dignitates Ecclesiæ eueherentur. Quare Henricus Sueffionum episcopus pontificatum quem à Philippo rege acceperat, Pontifici tradidit. *Aemil. lib. 3.*

Philippum Francorum regem, qui repudiata vxore Bertha, Fulconi cuidam creptam coniugem pro vxore habebat, excommunicatione coegit eam dimittere & legitimam recipere. *Aemil. lib. 3. Sigeb. Anno.*

Petro Nauarræ regi tertio octo decimas, & ius Patronatus Ecclesiarum, belli sacri prætextu, petenti concessit. *Vasens.*

Post orationem Urbani in concilio Claromontensi, instigatore Petro Hispano (*Helmod. lib. 4. cap. 31.*) Eremita, an. 1096. expeditio maxima facta est contra Turcas & Saracenos, militum 600000. (*Fucherius cap. 4.*) ad Hierosolymam recuperandam: quæ 490. circiter annis postquam eam Saraceni occupassent, capta est, 39. die obsidionis an. 1099. & Idib. Iulij (*Aemil. ait 4. Nonas*) feria 6. hora qua Christus mortuus est, ducibus Godefredo Bilonensi, siue de Bullo Lotharingiæ principe, Eustathio & Balduino eius fratribus, Hugone Magno fratre regis Francorum, Podiensi siue Aniciensi in Aruernia episcopo, Roberto comite Normanorum, Raymundo comite Tholosæ (cum Gotthis & Vasconibus ait *Fucherius*) Boemundo duce Apuliæ, & infinitis aliis nobilibus. *Guil. Tyr. lib. 1. de bell. Sac. c. 17. Blond. dec. 2. li. 4. Plat. Aemil. lib. 4. Fuch. cap. 2. & 19.*

Adfuit huic expeditioni Alphonfus 6. rex Castiliæ, *Ritius lib. 3. de reg. Neapol.*

Tribus diuersis itineribus eo contenderunt, per Constantinopolim, indeque Calcedonem trecenta millia descriptorum peditum, & centum millia galeatorum equitum. *Iouius lib. 1. v. rorum Illyr.*

Ad Nicæam primo Solymanus Turcarum Imp. victus. Ad Antiochiam Corbana Parthorum, Medorum & Assyriorum dux.

Nam ante Hierosolymam, Niceam, Antiochiam, multasque ciuitates à Barbaris possessas receperunt, non de imperio & fortunis dimicantes, sed de religione & sacrorum autoritate.

Ægyptius Caliphas ad Hierosolymam superatur, cum Godefredus admota turri lignea, ex eaque in hostilem murum demisso ponte, trucidatis, depulsisque Barbaris primus in urbem peruassisset. Ex quo omnium procerum consensu Hierosolymæ rex appellatus est, quam & Christiani reges tenuerunt vsque ad octogesimum septimum annum, quo eam Saladinus Ægyptius nostris eripuit.

Die, quo expugnata, est Hierosolyma Sol aliquot gradibus retrocessit. *Fucher. hist. cap. 41.*

E Latini orbis prouinciis omnibus eo confluxerunt, exceptis Orientalibus Francis, Saxonibus, Thuringis, Bauaris & Alemannis, intestinis nimirum bellis occupatis (aut potius pietate carentibus, qui equitum, peditumque turmas suum solum transeuntes ludibriis excipiebant, stultos eos appellantes, quod sua temerè desererent, aliena appeterent. *Abbas Vrspergensis Germanus.*

Godefridus Bilionius ab vniuerso exercitu constitutus primus rex Hierosolymitanus, noluit coronam auream suscipere, quod Christus ibi tulisset spineam. Dabertus electus est primus Patriarcha. *Blond. dec. 2. lib. 42. Tyr. lib. 9. cap. 2. & 15.*

Philippo Regi Francorum Biturigensem Comitatum 40000. libr. (alij dicunt 60000. aure.) Harpinus Comes vendidit, vt proficisceretur Hierosolymam. *Guil. Nang. & Mater histor.*

Fucherius Carnotensis, in sacra expeditione Capellanus Balduini fratris Godefredi ducis Lotharingi, historiam rerum per annos 29. gestarum ab ann. 1095. vsque ad 1124. breuiter & magna fide perstrinxit.

Milites inopia iumentorum vruntur ad Sarcinas suas veruecibus, capris, Suibus, arietibus interdum etiam equitant bubus. *Fuch. cap. 5.*

Ocëiduum Christianorum in Orientem profectio significata est cœlitus, infinita multitudine locustarum orta ab Occidente, & tanta vt inter volandum nubibus æquiparetur, & solem obumbraret. *Zon. tom. 3.*

Alexij Comneni & Græcorum hic vituperatur perfidia. Nam Latinos, comœatu denegato, aut interuerso, aut infecto, auxiliis interceptis, clam etiam instigatis atque adiutis Turcis, impediuerunt.

Ann. 1097. Nicea vrbs quinta hebdomada obsidionis expugnatur à nostris. *Fucher. cap. 4.* Eodem anno Balduinus frater Godefridi fit Comes Edessæ Mesopotamiæ & Medorum Metropolitæ. *Fucher. cap. 6. Tyri. lib. 4. cap. 2.*

Denique Turci ex Orogorgo, Nicea, Antiochia Pisdidiæ, Iromo, Heraclea, Tarso, Manustra, ex Armenia minori, Samosata, Sororga, Antiochia Syriæ, Albara, Martha, Antorado, Ptolomaide, Ramula, & denique Hierosolymis, aliisque infinitis locis à sacro milite eiekti sunt. *Idem.*

An. 1099. id est, tertio expeditionis anno Hierosolyma in nostrorum venit potestatem, cum prius totus ferè Oriens, vsque ad Euphratem fuisset recuperatus. Tanta fuit sacrorum militum in Barbaris perdendis celeritas.

Boëmundo Antiochiæ cessit principatus, Balduino Edessæ, Tancredo Tyberiadis & totius Galileæ, Tolosano Seleuciæ, Godefrido Hierosolymorum cum regio titulo. Cæteri principes ad patrium rediere solum.

Nobiles aliqui Sacerdotes, inter quos & Petrus Mafliensis nocturno oraculo de loco, vbi Dominica latebat lancea, quæ contra hostes victoriam datura sit admoventur. *Idem.*

Boemundus Rogerio fratri vrbe Melphi cedens, cum 12. milibus armatorum nomen sacræ militiæ dedit, & Antiochia. 9 mense obsidionis capta, communi cōsensu princeps in ea constituitur, deindè que Constantiam Philippi Francorum regis filiam duxit. *Ritius lib. 1. de reg.*

Anni
christi.

1088

BELLVM SACRVM.

Idem Vnichertus per schisma contra Vrbanum sedis vsque ad an. 1100. Sigeb.

CONCIL. Melphicum praside Pont. dist. 32.

Troianum in Apulia eadem praside 25. q. 6.

Placentinum, Episc. totius Italia, praside Pontif. ad hominum, maxime sacerdotum, malos mores corrigendos. In quo inter alia, Gregorij decreta acta contra Henricum & Clementem 3. Antipapam cōfirmantur: Tolosanus Archiepiscopus fit primas totius Hispania. Platm. Volater. Tyri. lib. 1. cap. 14. dist. 70.

Romanū in quo inuectura Ecclesiarum laicis prorsus adimuntur, quod & seq. anno repetitur in Claromontensi. Matthæus Paris.

1100

Anni
Christi

1083

Anni
mundi

5174

5181

1095

Claromontense in nostra Aruer-
nia, praeside Pontifice, Episcoporum
& Abbatum 310. adeo ut vocetur
generale. In eo agitur de Ecclesia re-
formatione, & praecipue de expeditione
contra Turcas, & decretum est ut
singuli profecturi Hierosolymam signum
crucis vel in pileo vel in vestimentis
conferrent. Plat. Guil. Tyri. lib. 1. de
bel. sacro cap. 14. & 15. Fucher. lib. de
expedit. Hieros. cap. 1.

Parisiense à Gallis, Anglis, Nor-
manis, Flandris, & Lotharingis cele-
bratum aduersus Turcas. Ab Vsperg.

1100

5186

Sicilia. Fucher. cap. 7. & 17. Tyr. lib. 5. c. 17.

An. 1098. Cisterciensis ordo Roberto auctore, deinde
Stephano Hardingo, qui regulam scripto complexus est,
ex Benedictinorum monasterij Molismi in episcopatu Lin-
gonensi secessione. *Segeb.*

HUMAN A.

Rogerus Normanorum dux potitus tota Sicilia, & tota
propemodum Apulia & Calabria, primus regium no-
men illic vsurpauit, regni haereditate in Filium Guiliel-
mum cog. Malum translata, cui successit Gulielmus cog.
Bonus.

1098. Edgarus omnium Scotorum primus ex sacra
vnctione inauguratur. *Maior libro tertio, cap. 11. Boethius
lib. 22.*

Frustra igitur Scoti altius regni sui initium repe-
runt.

1099. Magnus Noricorum rex cum Haraldo, filio Ha-
raldi regis quondam Anglici, Orcadas, Menemas & a-
lias Oceani insulas sibi armis subiicit. *Malmesburgenfis lib.
4. cap. 25. Angl.*

In sacro bello nauarunt Italicæ Resp. Veneta, Genuen-
sis, & Pisana, sed eo consilio, atque adeo euentu, ut belli
sumptus, labores & pericula in socios deriuarint, praemia
& fructus ad sese transtulerint. Nam Genuenses percep-
tis tota Syria spoliis, etiam maris dominio potiti sunt,
se per Aegæum, Hellespontum, Bosphorum Thracium,
& Pontum Euxinum ad Tauricam Chersonesum disper-
gentes. Veneti ex Creta Istria Illyricoque peropportuna
sibi subiecerunt. Peloponnesum & Cyclades insulas ad
Thessalonicam vsque vna ex parte, ex altera maris Ionij
insulas & littora, donec bello inter has resp. orto maris
imperium Venetis cessit.

Variè à Guilielmo Ruffo Angl. rege pugnatum est cū
Scotis, Northumbris & Vuallis.

1095. Magna vi Sultanus Aegypti Turcis Hierosolimā
eripuit. Sultano quatuor annis post Christiani. *R. Ioseph sa-
cerdos in Chron.*

1096. quo bellum sacrum contra Saracenos conclusum
fuit, Germani priusquam in terram sanctam iter caperēt,
Iudæos vel necant vel baptizari cogunt.

Spiræ & Vuormanæ caesorum numerus fuit ad octin-
gentos. Ibi plures vtriusque sexus sibimet ipsis vel
vxoribus, liberis, amicis necem intulerunt, praue-
nto percussore. *R. Ioseph. sacer. in Chron. regnum Francia, &
Turcia.*

Rabbi quidam Eleazar de interfectis lamentationem
condidit. *Ibid.*

Moguntia caesi sunt mille trecenti, sexaginta autem
coniecti in Carcerem. Ibi quidam Isaac filius David ne-
cavit duas filias suas vespere Pentecostes, inde igne do-
mum suam succendit. *Ibid.*

Denique Synagogam, cum qua se ipse exussit. *Ibid.*

Coloniae domus eorum expilatae sunt, & libri legis
calcati & lacerati die Pentecostes, quo lex data fuerat
caelitus & terra tremuerat. Ipsi vero in fugam coniecti.
Mar Isaac, qui noluit fugere in Ecclesiam tractus, quod
imagines despuisset, probriusque ac conuitiis affecisset,
interfectus est. Similiter & mulier. Qui fugerant, benefi-
cio Cardinalis latitarunt in septem pagis. Nisi quod
Colonienfes irruentes in pagum Nozam Samuelem fi-

Illum Afer peremerunt, & duos eius filios ante ostium domus ipsius suspenderunt. *Ibid.*

Vablazachi, R. Leui Ben Samuel cum tota familia, Domina Rachel senior R. Selomo Sacerdos & reliqui Iudæi, quotquot comprehendere potuerunt, necem subiere. Multi consecrarunt suas manus, se mutuo perimentes vel in paludes vrbi vicinas præcipitantes, ne ab incircuncisis illuderentur (Sic Verpi nos appellant) *Ibid.*

In medio aquarum filium suum collum denudantem R. Semuel filius Iehielis ense decollauit, ipso quidem Patre Benedictionem mactationi congruentem præcinente, filio verò, Amen, respondente, & cæteris astantibus orationem, Audi Israel, concinentibus. *Ibid.*

Idem Ilanicæ contigit prope Coloniam. Nam primarij Iudæorum sponte se obtulerunt ad mactandos cæteros ne, in hostium venirent manus, deinde se ipsi de turri præcipitarunt. *Ibid.*

Zamatæ, Mitæ, Crapanæ, Gildæ, Treueris, Mizæ, Risboraci, Pragæ alij necati sunt, alij se propria manu sustulerunt. Quæ persecutiones durarunt 4. menses ab Iar scilicet (i. April.) vsque ad mensem Ab (Iulium) *Ibid.*

Sed miser reticet veram huius crudelitatis causam. Nèpe, quod Turcas præmonerent, &c.

Anni
Christi.

1088

Melchiese coactum ab Urbano Pontifice, Ca. eos qui dist. 32.

Barense, in quo Anselmus Cantuariensis ab Anglia tum electus Græcos de processione S. Spiritus refutauit. Edner. in vita D. Ans.

Romanum presente eodem Anselmo contra Principum Lascorum inuestiuras. *Ibid.*

1100

An. Dom. M C. quo Urbanus moritur, Godefredus rex Hierosolymorum constituitur, Edgarus primus rex Scocie nominatur, Paschalis 2. Pontifex Max. eligitur, Bernardus fit Patriarcha Antiochenus e Latinis primus, & Dabertus Hierosolymitanus.

VNDECIMO seculo doctrina continuatio sic ostenditur. Missa iisdem ritibus ut antea. Berno Augensis lib. de officio Missæ, Hildebertus Cenomanensis, Anselmus Cantuariensis, Iuo Carnotensis, in sermonibus de rebus Ecclesiasticis, Ioan. Micrologus a multis istorum laudatus ob aliquot nauos, & alij scriptores de diuinis officiis vel Ecclesiasticis. Bernoldus Constantiensis libro, quem inscripsit, Ordo Romanus. Concilium Saligustadense. Burchardus, Guimundus, Lanfrancus & cæteri qui Berengarium expugnarunt. Gratia Dei, fides, iustificatio, Anselmus lib. 1. Cur Deus homo. cap. 9. & 10. lib. de concordia præsc. & Prædest. lib. de Concordia Gratiæ, & liber Arbitr. De meditatione redempt, huma. c. 7. & in Episc. ad Rom. c. 4. & 7. in 3. c. 2. Corinth. Alger. cap. 2. lib. de Euchar. Berno serm. de Nat. Dom. Eucharistiæ veritas, sacrificium, transubstantiatio, adoratio, Missæ ritus. Algerus libris luculentis de Euchar. Berno serm. de Paschate, & lib. de Concord. Offic. Damia. Epist. ad Blancam. Adelmanus epist. ad Berengarium. Lanfranc. libris contra Berengarium in Orthodox. de Sac. Euch. Anselmus in c. 10. & 11. 1. Cor. in 7. & 10. Heb. Alberic. de Sac. Guimond. de eo Humbert. in responsione ad Niceta librum. Iuo de conuenientia veteris & noui sacerdotij, & Trac. de signif. indumentorum Sacerdotalium. Euthymius in Panop. ad quem part. 2. tit. 21. est caput inscriptum de Transmutatione corp. & sang. D. Berno Augiens. li. de reb. ad Miss. spectantibus. Baptismi effectus, necessitas, aliena fides, ceremoniæ, Anselmus in 3. & 15. cap. Matth. in 4. c. 2. Corinth. & aliis multis locis. Algerus lib. 3. de Euchar. c. 4. 6. 7. Iuo de sacramentis Neophitorum. & de Sacramentorum dedicatione. Leontius & Hermenopulus de seclis. Euthymius in Panoplia & c. alij passim. Pœnitentia & eius partes tres. Anselm. lib. Similit. cap. 99. & seqq. item 144. ubi sicca pœnitentia, quæ est sine compunctione, & Humida, quæ habet utrumque Iuo epist. 34. lotio pedum sacramentum pœnitentiæ est & remissionis & c. Minardus ad Guntherum de fide Euthymius in Panoplia. Clauis Ecclesiæ, Absolutio. Anselm. in 16. cap. Matth. & in Euang. enarrat Iuo in Epistolis. Petrus Damianus in Epistolis. Cont. Salegustadiense cap. 18. & c. Euthymius in Panoplia. Confirmatio, & reliqua alia sacramenta & eorum vsus. Algerus li. 3. de Euchar. cap. 4. & c. Minardus epist. ad Guntherum de fide. Anselmus multis libris, ut in epist. de diuersitate Sacramentorum, & c. Berno serm. de Pætecoste, Iuo sermo. de sacramentis dedicationis. de sacramentis Neophitorum in tractatu de conuenientia veteris & noui Sacerdotij de excellentia sacrorum ordinum. Micrologus, & c. Primatus sedis Apostolicæ. Berno epistola ad regem Hungaria. Lanfranc. de Euchar. sacramento. Anselmus in Matth. 16. Hinc hac etiam atate Pontifex absolute Apostolici nomine in concilijs, ut in Salegustadiensi intelligitur cap. 18. Humbertus contra Nicetam. Liberum arbitrium, bona opera necessaria. Anselmus dialogo de lib. Arbitr. & de similitud. cap. 182. lib. de Concord. Grat & lib. Arbitr. li. de lapsu hominis 2. & 15. cap. 1. Cor. in 5. c. 2. Cor. in 2. c. Galat. Berno sermo de resur. Dom. Sanctorum preces, suffragia, innocatio, reliquiæ, Imagines, festa. Berno de diuina: one Demon. contemnenda. 1. & 2. de S. Marco & alijs sermonib. de concordia Officiorum. In Epist. ad Hugo. Lusanens. Ansel. lib. de excellentia Virginis. Sigeb. Iuo Sermon. de Sacramentis dedicationis, & de conuenientia

Anni
Christi

nientia Sacerdotij. Petrus Damianus inuictua in Cadaloum. Euthymius in Panoplia. Leontius & Hermenopu-
lus de sectis. Preces pro defunctis, purgatorium. Ansel. in 5. & 12. cap. Matth. in 3. cap. 1. Corinthe. Al-
gerus, &c. Berno in epist. ad Auguenses fra. Euthymius in Panoplia, & in Euang. Nam etiam Graci orant &
offerunt pro defunctis.

Cetera iidem & ceteri huius seculi auctores prolixè confirmant. De quo contra testimonium ferunt Centuriato-
res cent. 11. c. 2. de loco & propagatione Ecclesie. col. 17. & seqq. sparsim. ca. 3. de persecutione & tranquillitate Eccle-
siarum sparsim col. 30. & seq. ca. 4. de doctrina, ex profess. col. 225. & seq. c. de hæresib. col. 238. & seqq. Per totum ca. 6.
de Caremoniis & ritib. Ecclesie. col. 247. & seqq. Per totum 7. de Politia & Gubernatione Ecclesie, col. 349. Per to-
tum c. 9. de Synodis. col. 444. Per totum fere c. 10. de doctoribus & episcopis col. 516. & sequentibus, quibus non ob-
scure irascuntur, quod receptam à patribus doctrinam sequuntur sint & scriptis mandauerint. Sparsim c. de Martyri-
bus, de Miraculis. Huc facit quod ex instituto multi hac etate scripserunt de hæresibus, uem contra Berengarium &
Bogomilos, quorum sordibus isti maculantur. Adde totius huius centurie Synodos, quæ non exiguo fuere numero.
Denique historicos, qui Ecclesiam nostram similem planè descripserunt,

DVODECIMVM
SÆCVLVM.

166

a PASCHALIS II.
Tuscus, an. 18.
mens. 6. dies 7.

Vacat dies 3.

Patriarcha.

Constantinopoli Nicolao
tertio, deinde Ioanne octauo,
an. 24.

Antiochie Bernardo pri-
mo ex Latinis, an. 33. post
eam recuperatam.

Anni
mundi

XPETENTE populo, eligete clero, col-
laudante Cardinaliũ senatu nolens & la-
titans, quod diceret humeros suos nequa-
quam oneri suffecturos, Pontifex effici-
tur. *Plati.*

Valde hallucinantur hi qui scribunt eum primum ius-
fisse decimas persolui sacerdotibus. Huic & pontificatum
& gubernationis annos prædixit Albertus Alatrius epif-
copus. *Plati.*

Henricus 4. sexaginta duo prælia gessit. *Fasci. temp.* Ex
eius nomine, quod ipse ius inuestituræ mordicus sibi
vendicaret, Simonia dicta est Henriciana hæresis. *Abb.*
V'spergens.

Propter labem Simoniacam & cætera peccata, quæ
illi impingebantur, iussu Paschalis pont. & Principum,
qui ad generalia comitia conuenerant, Moguntinus, Co-
lonienis, & Vuormaciensis episcopi ei imperialia insi-
gnia & indumenta detrahunt, & Henrico filio tradunt,
eumque in Imperium substituunt. *Helmod. in Chron. Sla-
uorum, cap. 32.*

Ipsè quidem conquerebatur se sustinere ignominiam,
quantam nemo regum, qui ante se fuerant. Verù imme-
rito. Nam per minas à Paschali ius assignandorũ episco-
patuum in suis regnis extorserat. Quod concilium
Lateranense mox reuocauit, anathemati illum subici-
ens & reliquos principes, qui deinceps idem attenta-
rent.

Præterea coniugia sacerdotum contra canones in-
troducebat. Sed & suorummet scriptorum præiudicio vr-
geri poterat. Nam quadam epistola ad Hildebrandum
(sic contemptum Gregorium 7. vocabat) quam laudant
Centuriatores, cent. 11. cap. 8. col. 423. se ab imperio depo-
ni posse, si à fide exorbitasset, non vlla alia causa profes-
sus fuerat. Cum ergo Hæreticus Schismaticusque esset
quidni, Centuriatores, iustissimè imperio est abdicatus?

Vexatio deinde patrum, & quidem Spiritualium pe-
riculosissima. Quare istius exemplo Imperatorũ in Ro-
manos Pontif. insurgentium misera fuit mors, nec in po-
steris imperium diucurnum. Henricus enim iste, à quo
mali principium, fugatus à filio, captus, depositus in car-

1160

1118

5186

5204

cere mortuus, & Spiræ quinque annis iacet insepultus. Henricus quintus eius fil. nullis relictis liberis interit. Fredericus 1. Syriacæ intentus expeditioni in annis trāfitu meifus est. Philippus eius f. ab Orthone de Vvitelsparth, comite Palatino miserè Bambergæ occisus est, eo die, quo à medico ei vena incisa fuerat. Ortho quintus eius successor & æmulus, postquam fuit ab Innocentio 3. excommunicatus, perpetuè infœlix, donec ab omnibus derelictus, præ mentis dolore infirmatus post multas angustias moreretur, cum annos tantum imperasset 4. Fredericus alter tres Romanos infœctatus pontifices, nunquam non habuit rebellantes subditos, tandemque in Sicilia morbo correptus Manfredi nothi sui dolo necatus est. Ludouicus denique Bauarus demum à Ducissa quadam Austriæ veneno sublatus est in venatione, vt proinde Carolus quartus successor sapienter pacem maxima laude & fructu à pontifice redemerit, &c. vt suo annotabitur loco. *Hac membraim confirmantur ab Ola. Mag. libro decimo sexto capite trigesimo. Trithem in Chron. Hirsang. Crantzius, &c.*

Sacri belli duces an. 1100. Epistolam ad Pontif. ob res fœliciter gestas scribunt totius belli summam breuiter complectentem, vbi diuinitus lanceam Domini, munus non visum à tempore Apostolorum à se inuentam prædicant, quæ circumlata pignus victoriæ perpetuè extiterit. *Marian. Scotus continuat.*

Petrus Alphonfus Iudæus Alphonfi regis Hispaniarū medicus ætatis an. 44. ab Alphonso ipso de sacro baptismo suscipitur, 1106. *Ipse præfatione dialogi sui.*

Hoc tempore passim colligebantur concilia, & quicunque à Laica manu episcopatum aut aliam Ecclesiastici iuris inuestituram accipiebant, excommunicabantur sub an. 1111. *Sigeb.*

Tumque conuentio inter Paschalem & Henricum 5. qua privilegium de inuestitura Episcoporum & Abbatum Imperatori concedebatur, Simoniaca plurimis conciliis & œcumenicis & prouincialibus declarata est. *Vfperg.* Hanc censuram minimè omnium hodiè curant Principes,

An. 1110. Ascerinus Balduino rege, à Gibelino legato pontificio primus creatur episcopus Bethleem. *Tyrinus lib. 11. c. 12.*

Iuo Carnotensis. Episcopus Pannoniam. i. decreta Pontificum, & Patrum exemplo Isidori & Burchardi, rededit in vnum volumen, quo Iurisconsulti vsque ad Gratiani tempora vsi sunt, scripsit & alia multa. *Sigebert. & Trith. de script. Eccles.* Zacharias Chryfopolytanus Episcopus,

Anselmus Laudunensis Glossæ marginalis & interlinearis in vtriusque testamenti libros ex patrum scriptis collector, Anselmus Lucensis Episcopus, & Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus, qui obiit an. 1109. Ruperus Tuciensis Abbas, Berengolus Abbas, Hugo Carthusianus, Echardus Vrangienfis, Rudolphus Trudonensis sanctissimi Theologi. *Sigebertus Platin. & Trithem.*

Cœnobium Clareuallense construitur sub primo eius Abbate D. Bernardo anno ætatis ipsius 27. *Gulhelmus Nangiac.*

Sigebertus Gallus Celbatensis (seu Gemblacensis) monachus, Annales à fine Tripartitæ historiæ, id est, ab anno Christi 381. vsque ad annum 1112. perduxit. Cui

Anni
Christi.

1100

Anni
mundi.

5186

Hierosolym. Daberto è
Latinis primo, an. 3. mens.
3. deinde Ebremaro an. 4.
Gibellino an. 4.
Arnulpho an. 7.

Principibus.
Eisdem Imp. vsque ad
Henricum 5. Imp. Occid.

Et Ludouicum 8. dict. 6.
Crassum Franc. Regem, tri-
gesimum quintum.

Nepote Tredda Gabez
Æthiopum pretioso, deinde
Lalibala, an. 60.

Hispania Alphonso 6.
deinde Alphonso 7. an. 19.

Anglia Gulielmo Russo
deinde Henrico 1. an. 35.

Polonia duce Vladislao
1. deinde Boleslao 3. cog. Cri-
nousto, an. 36.

1118

5204

Anno
Christi

1100

Hierosolymorum Godofredo Bullonio, ann. 1. mox Balduino fratre, an. 18.

Portugalliæ rege primo Alphonso Lotharingi Henrici filio, an. 73.

Edgaro Scotorum primo rege, an. 9. deinde Alexandro Fers, an. 17.

BELLA SACRA.

1102

CONCILLATERANENSE Episcop. Italiae & Galliae. In eo Anathema contra Henricum 4. Imp. promulgatum confirmatur. Abb. Vſperg. Palmer.

1105

Florentinum, Episcoporum 340. praeside Paschali, contra Fluentinum illius loci Episcopum, qui motus quotidianis portentis, que tunc accidebant dicebat iam tum natum esse Antichristum. Sabel. Ennead. 9. lib. 3. Palmer. Fuit etiam contra Henricum 4. Imp.

1118

Anni
mundi

5186

5188

5191

5204

successit appendix 103. annorum, incerti auctoris, nempe vsque ad an. 1216. Scripsit librum de Viris illustribus ordinis sui Benedictini, & multa alia.

S. Agnes nobilis mulier, natione Romana, & Abbatissa Hierosolymæ. Tyri. lib. 18. cap. 5. suum ordinem Sanctimonialium auspicatur. Volat. Polyd. lib. 7. De inuent. c. 5. S. Marina virgo obiit. Vetuis an. 1113.

Vuilielmus Anglicus Tyri primus Archiepiscopus post sacrum bellum constituitur an. 1115. Tyrum lib. 13. cap. 23.

Otho Bambergensis Episcopus, regionem Pomeranam cum duce Vuerislao ad Christi fidem conuertit. Crantzius lib. 5. cap. 45. Munster in Cosmogr. Alij referunt ad tempora Calixti 2. hoc est, ann. 1124. Abb. Vſperg. Naucler.

Multa vbique prodigia contigerunt: Suis in Gallia apud Legiensem parochiam enixa est foetum humana facie: Gallinaceus quatuor pedibus nascitur. Biceps infantulus sexu duplex natus est Namurci. Sigebert. Guilel. Nangiac.

Innumeræ aues aperto cælo dimicantes, exanimes in terram deciderunt: In Italia sic terra per 40. dies tremuit, vt villa quædam vehementia motus alium in locum fuerit translata. Multi sacro igne accenduntur membris instar carbonum nigrescentibus, Talia multa leguntur tunc accidisse.

Ordo Præmonstratensis sub regula D. Augustini ann. 1116. vel 1120. initium habuit à Noberto nobili Lotharingo cum 13. sociis, qui postea breui tempore mirabiliter crevit. Chron. Hirsaug. Continua. Sigebert. Amil. lib. 5. Alij hoc ad ann. 1137. reiciunt, alij ad tempora Urbani 2.

Ioan. Zonaras apud Græcos Annales suos ad orbe condito ad mortem vsque Alexij, hoc est, ad an. Christi 1117. perduxit, vno tomo Iudæorum, duobus aliis Imperatorum gesta recensens. Eos enim in tres partes distribuit. Prima est Hebræorum. 2 Græcorum. 3 Latinorum, Sic Honorius presbyter Augustodunensis apud Latinos vsque ad idem tempus.

Anna Alexias libris 20. de rebus ab Alexio patre gestis Zonaræ narrationem persequitur.

Basilius quidam medicus habitu monachali auctor & hæresiarcha sectæ nefariæ Bogomilorum, communi suffragio & iussu Alexij Imperatoris apud Constantinopolim in equestri theatro comburitur. Zon. tom. 3.

Alexius Imp. apud Philippopolim multos Manichæorum, qui vulgò Pauliciani dicebantur (nam magnam multitudinem Manichæorum Ioannes Zimisces, vt diximus, in ea loca ex oriente transfulerat) ad fidem Catholicam traduxit. Zon. tom. 3.

Polydorus lib. 4. de inuent. rer. cap. 10. & lib. 11. histo. Angl. notat circiter hæc tempora Principes vbique gentium cæpisse sibi ius declarandorum Episcoporum & Abbatum vendicare, cum hætenus partim penes clerum, partim penes populum, partim penes Monachos, partim penes hos omnes fuisset.

Hoc hodie principes de Simonia nihil solliciti post tot conciliorum censuras mordicus, tenent, detestabiliore etiam modo & libidine. Nam hic remanebat quædam antiquæ electionis species, nec erat simpliciter liberum Principibus, quem vellent, nominare, Testis Vincentius

lib. 26. cap. 10. hisce verbis. Privilegiū de inuestitura episcopatum vel Abbatiarum, tam per anulum, quam per virgam erat, vt regni eius Episcopis vel Abbatibus *libere*, præter *violentiam*, & *Simoniam* electis inuestituram virgæ & annuli princeps conferret. Post inuestituram verò canonicè consecrationem acciperent ab Episcopo, ad quem pertinebant.

Contra hoc sacrilegium Concilium Lateranense habitum tunc fuit. Nam in eo Henricus 4. qui hoc sibi vendicabat, anathemate ideo est percussus & reuocatum quicquid ipsi à Paschali Pont. concessum fuerat *Palmer. Puss. 2. in Epitome lib. 4. decad. 2.*

Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus libertati Ecclesiasticæ patrocinians, & acerrimè resistens Henrico Anglorum Regi, qui tale eius sibi iam vsurpabat, recusauit eos consecrare, quos ipse Rex elegisset velut abortiuos religionis filios (vt appellabat) & tandem obtinuit, vt audito iudicio Paschalis Pontificis Romani abstineret ab huiusmodi electione. *Polyd. lib. 11. Angl.*

Responsum autem Paschalis inter cætera his verbis factum est. Sed quia te hac dignitate expoliatum esse cõquereris, quam Apostolorum Canones, & Antiochena Synodus, decreta quoque Romanorum pontificum sub Anathematis interdicto ab omni sæculari remouent potestate, valde miramur. Nemo enim spoliatur ea te, qua semper extitit nudus, nec eius scimus expoliationem, cuius inuestituram nunquam agnouimus. *Ibid.* Sic iniquè Henricus Anglus de non recipiendo concilio Lateranensi & Anselmi disciplina causabatur.

Rex Hungariæ renunciauit Pontifici inuestituras Episcoporum & Abbatum. *Mart. Capel.*

1100. Godofredus primus receptæ Hierosolymæ rex suffragiis omnium quod primus in muros eius se intulisset. Corona tamen abstinuit ob reuerentiam loci in quo Christus crucifixus fuerat. Inde Caliphæ Egypti in Syria duces vicit. *R. Joseph Sacerdos in Chron. Regum Francia & Turcia.*

Boëmundus autem Antiochiæ princeps & Balduinus Edessæ prospere etiam pugnarunt contra Turcas, nisi quod ad extremum Boëmundus captus est. *Ibid.*

Hierosolymis à Christianis regnatum est annis 88. *Ibidem.*

Balduinus Edessæ princeps Godofredo succedens benè pugnauit cum Siracenis & Turcis. Aco in litore Ascalonis cepit post 20. mensium obsidionem. A Turcis Edessam est fugatus in Chartarum obsidione. *Ibid.*

1109 auctus præsidio Bertrandi Tholosani Comitis, qui recens aduenerat, Tripolim deditio est consecutus.

1111 Berytum vi cepit. Eodem anno Sidonem deditioe, recreatus copiis filij regis Nouergix, qui Ioppen tunc appulerat.

1113. Infelicitè cum Turcis è Perside profectis bellauit, sed hi 1115. à Rogerio Antiochiæ principe deleri sunt.

Tum Balduinus Christianis in Arabia trans Iordanem inter Saracenos versantibus agrum, & habitationem Hierosolymis dedit.

Tauim Caliphæ eripuit, Indèque an. 1118. moritur. *Ex eodem omnia hæc.*

Anni christi.

1100

1105

1107

1108

1109

1110

1112

1118

Anni mundi.

5186

5191

5193

5194

5195

5196

5198

5204

CONC. ad Northusen Thuringia, ciuitatem Moguntino Archiepiscopo, & Constantiensi Episcopo viciaris sedis Apostolice, inditum est ab Henrico 5. viuo patre. In eo actū est de doctrina, damnatæque est simonia, & nuptiæ sacerdotum. *Abb. Vjperg. & Barns.*

Guardastallense in Longobardia, multorum Episc. & Principum: in quo actum est de iure Ecclesiasticorum, Homagiis, feudis. *Plati.*

Beneuentanum præfente Paschali. *Chron. Cassinense lib. 4. cap. 35.*

Trecassinum in Gallia, præfente Paschali Roman. Pontifice: vocatur vniuersale à Guliel. Nang. In eo nuptiæ interdiciuntur sacerdotibus, & simoniaci, & Laici collatores beneficiorum Ecclesiasticorum, ab Ecclesia proscribuntur. Pontifex supplicat imploret à Philippo Rege contra Imperatoris factiones: Gallia sacerdotes ad meliorem frugem reduciuntur.

Alij referunt ad an. 1107.

Legiense. *Sigeb.*

CONC. Lateranense contra Henric. 5. Episcop. circiter 100. in quo Pontifex priuilegium de inuestitura Episcoporum concessum. Henrico 5. Imperatori, vt per vim impetratum, reuocat, eique aqua & igni interdictit. *Platin. Crantz. lib. 5. c. 34. & 37.*

Anni Christi		Anni mundi.	HUMAN A. Henricus I. Angliæ rex incarcerato Roberto fratre, ac cunctis penè Normaniæ Principibus captis aut cæsis, totam Normaniam obtinuit. <i>Sigeb.</i> An 1110. regnum Portugalliæ siue Lusitaniæ diuisum ab Hispania, & Mauris paulò ante ereptum, proprium regem habere cœpit Alphonsum Henrici comitis alicuius patris Latharingiæ filium. <i>Blond. lib. 2. Georg.</i> Alphonsus enim 6. Hisp. rex Filiam suam Tarasiam Henrico Lotharingo desponderat, relicta ei Portugallia dotis nomine, cum titulo Comitatus. Ex eo connubio Alphonsus nascitur, qui se ducem Portugalliæ appellauit per an. 27. donec cum Ismario & 4 aliis Saracenorum regibus prælium commissurus rex ab exercitu salutaris est. <i>Vasew.</i> Post eos victos regnauit annis 46. qui cum 27 quibus dux appellabatur, summam 73 constituunt, vsque ad annum 1185. Ei enim contigit, quod Saporis Persæ, & Theodosio Iuniori, vt à cunis princeps esset. Totam ferè Portugalliam, quanta nunc est, à Saracenorum Tyrannide liberauit. <i>Idem.</i> Duodecim annis ante (nempe Christi 1098 <i>Maïor lib. 3. ca. 11. Boethus lib. 12.</i>) Scotiæ regnum inceperat ad Edgardo. Ei enim primo Regis titulum, nomen, vñctionem Scoti impetrarunt ab Urbano 2. expeditionis sacræ occasione, cum antea Heluetico & Tartarico more per Hordas & diuersos Principes, viuerent. Quare fictè illius regum initium altius ducitur siue à Fergusio Hiberno ann. 330. ante incarnationem, siue ab alio Fergusio Scythæ Christiano, quem Scotorum in Albionè postliminio redeuntium regem contra Romanos effectum aiunt, Palladio euangelizante an. D. 441. siue à Kenetho Magno, quem deletis Pictis fingunt extremam Britanniæ partem Scotiam appellasse. Nam hæc carent probatis auctoribus. Ita ad hunc vsque diem reges duntaxat habuere octodecim per annos 470. 1117 Horrendus terræmotus per totum pene orbem terrarum maximè in Italia, quo ciuitates, castella, villæ cum hominibus absorpta sunt, montes scissi, flumina deglutiente terra exsiccata. Padus vnus de quatuor Europæ maioribus fluuiis è terra eleuatus in modum fornacis, vt inter terram & aquam via pateret transeuntibus. Vnde instare dies extremus credebatur. <i>Chron. Hirsaug.</i> b GELASIVS in Schismate contra se ab Imp. excitato fuga elapsus, in regno Francorū mansit vsque ad diem mortis suæ. <i>Helmodus in Chron. Slaunorum. cap. 41.</i> Regnante Hierosolymis Balduino rege 3. Ordo fratrum Militiæ templi siue Templariorum (sic dicti sunt, quod iuxta templum Domini apud Hierusalem in palatio Regio habitarent) instituitur Hierosolymis, per quosdam nobiles equestris ordinis, quorum præcipui erant, Hugo de Paganis, & Gamfredus de S. Aldemaro, vt armis peregrinos à Mahometanis tutos redderent, & per omnem terram sanctam circumducerent, quibus vitæ normam D. Bernardus præscripsit. <i>Tyr. lib. 12. c. 7. Amil. lib. 5.</i> Eodem ferè tempore cœperunt ordines Ioannitarum siue Hospitaliorum D. Ioannis, qui hospitio excipiebant peregrinos, siue Rhodiorum militum à Rhodo & aliis multis insulis maris Mediterranci occupatis. <i>Tyr. lib. 18. cap. 4. 5. & 6.</i> Et Theutonicorum, qui ordo ex utroque priorum mixtus erat. Nam & ipsi hospitio excipie-
	CONCIL. celebre Londini celebratur ab Anselmo Cantuariensi episcopo, qui in eo multa salutaria instituit de reformatione Ecclesiastici status. <i>Polid. lib. 11. Angl.</i>		
1114	Tria Concilia in Galliis celebrantur à Conone Apostolica sedis legato. <i>Guil. Nang.</i> <i>Bellouacense. Continuatio Sigeb.</i> <i>Cathalaunense.</i>	5200.	
1116	Lateranense aliud, presentibus legatis Henrici 5. Imper. Eo in concilio iterum Pontifex datum Henrico de inuestitura priuilegium condemnat, & ipsum excommunicat. Agitur & de translatione Episcoporum. <i>Ab. Vsperg. in Chron.</i>	5202.	
1101	Schismatici sub Paschali 2. Post Clementem 3. successit in schismate Albertus Attellanus qui sedit, an. 4.	5187	
1101	Syluester 3. Romanus, antea vocatus Theodoricus succedens Alberto sedit. m. 3. d. 15.	5187	
1102	Vtriusque coactis renunciare Pontificatui successit in schismate Maginulphus Romanus, qui non longè post decessit.	5188	
	167.	5204	
1118	b GELASIVS II. Caietanus, monachus, vir sanctissimus (<i>Plati.</i>) an 1.		
1119	Vacat dies 2. Gregorius 8. dictus antea Burdinus, Bracharenfis Episcopus, cõtra Gelasium ab Henrico Imp. creatus in schismate sedit annos aliquot.	5205	

bant peregrinos, & necessitate exigente, etiam armis pro religione pugnabant. *Chro. Colon.*

Edmerus Anglus, Herucus Britanus, Honorius Augustodunensis Theologi scriptores. *Trit.*

Ludovicus Crassus quinque pontifices max. in Gallia vidit, Urbanum, Paschalem, Gelasium, Calixtum, & Innocentium. *Emil. lib. 5.*

HVMANA.

Alphonsus 7. Imperator Hispaniæ dictus est. Eius morte rursus separatū est regnum Legionis à regno Castellæ duobus relictis filiis Sanctio & Ferdinando. *Vasus,*

Eius tempore Almohades Arabum genus in Hispania imperare cœpit. Hi nullos Christianos inter suos viuere sunt passi, sed vel fidem abnegare cœgerunt, vel crudeli martyrio peremerunt. *Idem.*

Lud. Crassus bene pugnavit cum Henrico Cæsare & Henrico Anglo.

1119 Balduinus 2. tertius Hierosolymorum rex Gazum Saracenorum Damasci regem duobus præliis ad Antiochiam vicit.

1122 Ad Edessam à Balac Turca per insidias captus est, & detecta coniuratione 50 Armeniorum, qui eum eripere voluerunt, Cairum Ægypti transmissus, donec an. 124. post octodecim menses redimeretur.

Inde Bursienenum Turcam è Persia fines Antiochiæ invadentem profligant, 24. tantum militibus de suo exercitu desideratis.

1126 Fines Damascenorum vastavit.

1129 Auxilia consecutus est ex Occidente.

1130 Turcas duce Rodoatiam ad Antiochiam cecidit. c. CALIXTVM Pontificem fuisse de Deo ac de hominibus bene meritum scribit *Platina.*

Electus est in Cluniacensi cœnobio, in quo Gelasius obierat. Noluit prius pontificatum suscipere, quam intelligeret, se à Cardinalibus confirmatum, qui Romæ in Italia remanserant.

Inter cætera ingenij sui opuscula libellum de S. Iacobo Apostolo edidit. Multa etiam utiliter constituit, quorum pleraque in decreto Gratiani habentur. *Chron. Hirsaug.*

* Hic Pontifex fuerat antea Archiepiscopus Viennensis in Gallia Guido nomine. Itaque memor Ecclesiæ suæ, vt clarissimæ in Christo coniugis, ad summum Pontificatum assumptus Bullam authenticam direxit Decano & Canonicis, sine clericis Viennensis Ecclesiæ, quæ etiam hodie in Archivis illius cõservatur, & CALIXTINA appellatur. Eam cū pluribus aliis Floriacensi bibliothecæ suæ inseruit Ioan à Bosco Cælestinus.

Omnes eo tempore Papæ bellarunt pro Hierosolymis servandis contra Saracenos.

Calixtus excommunicationis fulmine in Rhemenſi conc. Henricum 5. adigit, vt omne ius inuestiendi episcopos: Ecclesiæ restitueret. *Plat. an. 1122.*

Literæ Imp. sic incipiunt in Chron. Hirsaugiensis In nomine S. Trinitatis & indiuiduæ. Ego Henricus Dei gratia Romanorū Imp. Augustus pro amore Dei & S. Romanæ Ecclesiæ & Domini Papæ Calixti & pro remedio animæ meæ dimitto, Deo & SS. Apostolis Petro & Paulo Sactæque Ecclesiæ Catholicæ omnem inuestituram per anulum & baculum, & cõcedo in omnibus Ecclesiis canonicam fieri electionem & liberam consecrationem, &c.

Sub eo tandem pax inter Ecclesiam & Imperium facta anno plus minus 50. ex quo inter Gregorium 7. & Hen-

Anni
christi
1118

1119

1125

Patriarchis.

Constantinopoli Joanne 8.

Antiochiæ Bernardo è Latinis primo.

Hierosolymis Guarimundo an. 10.

Principibus.

Calo Joanne Comneno (cognomento Mauro, Tyrius. lib. 15. cap. 23.) Constantinopolitan. siue Orient. Imp. 116. an. 25.

Henrico 5. Occident. siue Germanorum Imp. decimo nono, an. 20.

Ludouico 8. dict. 6. cogn. Crasso siue Groſſo, an. 28.

Fræc. Rege trigesimo quinto.

S. Zalibala Æthiopum pretioso, an. 60.

Hispaniæ Alphonso 7. quinquagesimo octavo.

Angliæ Henrico 1. vigesimo tertio.

Poloniæ Boleslao 3.

Hierosolymorum Balduino rege secundo. Mox Balduino Burgensi, an. 12.

Portugalliæ primo rege Alphonso.

Scotiæ Alexandro Fers.

CONCIL. in Apulia.

Coloniensè, Chron. Hirsaug.

c CALIXTVS II. Burgundus. an. 5.

mens. 10. dieb. 6.

Vacat dies 8.

Anni
mundi.
5204

5205

5211

Anni
Christi
1119

Patriarchis.

Constantinopoli Ioanne 8.

*Antiochie Bernardo è Lati-
nis primo.*

Hierosolymis Guaremundo.

Principibus.

*Iisdem in Oriente & Occi-
dente Imperantibus & re-
gnantibus.*

*S. Zalibala Æthiopum
pretioso.*

1119

*NOVVM generale & primum
apud Latinos œcumenicum Concilium
Læranense P. vrum 900 contra Sa-
racenos & Turcas, de recuperanda
terra Sancta. Plat. Crant. lib. 3. hist.
Saxon. cap. 40.*

1119

*Remense perius à Gelasio indictum,
celebratur a Calixto, presentibus le-
gatus Henrici Imp. Quo in concilio
proscripti sunt ab Ecclesia simonia-
ci, & pro sepultura, chrismate, &
baptismo pretium exigentes: Impera-
tori quoque interdicitur est aqua &
igni, quod nollet reconciliari Ecclesie
Rom. Guil. Nang. Paulo post Henricus
Imp. ratione eius concilij, iratus Fran-
cis, proposuit Remensem civitatem de-
struere, sed ei strenue resistit Ludovi-
cus Franc. Rex.*

1120

*Neapolitanum in Samaria, refor-
matorium ut vocant, ad corrigendos
mores in omnibus pœne valde deprava-
tos, praside Guaremundo Hieroso-
lymitano Patriarcha, & prasite Bal-
duino Hierosolym. Rege, cum multis
aliis Orientalibus Episcopis. Eo in
concilio editi sunt 25. Canones. Gui-
bel. Tyri. lib. 12. de bel. sacr. cap. 13.*

Anni
mundi.
5205

ricum 4 discordia ingens ob sacerdotiorum collationem
emerferant. In ea Episcoporum & Abbatum electiones,
quas Imperatores & reges vsurpauerant, Clero & Mona-
chis restitutæ sunt. *Ablas V. Herg. in vita Henrici 5. Tyrinus
de bello sac. li. 1. cap. 13. Ortho. Frising. lib. 7. cap. 16. Pandulphus
Pisanus in vita huius Calixti.*

Henricus Angliæ rex ad confirmandum statum sui re-
gni, tam sacerdotum quam populi Principes conuocauit
Sarisberiam. Inde vsus Comitiorum Angli etiam hodie
frequenter retinent. *Polyd. lib. 11. Angli. Histor.*

An. 1119. Ioannes Indorum Patriarcha vnus de Maxi-
mis Romam venit ad Calixtum Pontificem. *Schedelius.*

Hoc sæculo florebat Ioannes Indiæ presbyter & rex.
Is Christianam doctrinam Nestorianismo diluit. Samiar-
dos fratres Persarum & Medorum reges vicit, atque Ec-
batanam regni sedem expugnauit. Exercitum per Tigrim
coagulatum hyeme traduxit, vt Hierosolymitanæ eccle-
siæ subueniret. Vbi tum ex aëris intemperie multos
ex suis amisit, atque re infecta domum rediit. *Frising. lib. 7.
cap. 33.*

Ortho Bambergensis Pomeraniæ partem, quæ intra
Viadrum & Poloniam sita est, ad Christianam religio-
nem, vna cum principe ipsorum Vuerceslao, an. 1124. con-
uertit. *In eius vita lib. 2. cap. 4. 5. 6. & seqq.*

Vicelmus idem tentat in Holsatia & Vadalicia. *Helmold.*
1123 Dominicus Michael Veneticus cum 70 nauibus
nauigans in Syriam Ægyptios obsidentes Alcolonem
tanta strage affecit, vt ad duo millia mare videretur
uersum in sanguinem. *R. Ioseph sacerdos in Chron.*

1124 Tyrum ad deditionem compulit. Hinc eam urbem
Phœnicum florentissimam Christiani post longam obsi-
dionem capiunt. Tertiam partem urbis Dominico assi-
gnant, duæ aliæ partes manserunt penes Balduinum 2.
regem Hierosolymorum tertium. *Tyrius lib. 13. c. 13. & 14.
Palmerius in Chron.*

5205

Eodem Rupertus Abbas Limpurgensis in Diocesi Spi-
rensi introducere conatus est prætextu cuiusdam reuelationis sibi factæ eum viuendi modum, vt non solum mo-
nachi à carnibus secundum regulam S. Benedicti abstine-
rent, verum etiam à piscibus, ouis, lacticiis, & vino. Cui
cum multi se opponerēt, auctoritate episcopi in Hussiam
est relegatus ad cœnobium Britenaun, deinde reuoca-
tus, in abstinentiæ proposito cum suis fratribus perseue-
rans inter multas persecutiones paulo post obiit. *Chron.
Hirsaug.*

HUMANANA.

1121. Interit R. Hai Gaon in Babylonia Gheonim (id est,
Talmudicæ Rapsodiæ interpretum) nouissimus & peri-
tissimus, adeo vt in eius luce ambulent omnes legis stu-
diosi ab ortu solis ad occasum. Quin & cum eo extinctæ
ferè sunt scholæ Hebraicæ in Oriente, ad quas Iudæi suos
olim filios transmittabant ex Ægypto, Palestina, Hispa-
nia toto denique Occidente, & deinceps verò in Hispa-
niam translata. *R. Abraham in Cabbala.*

Hic ergo notanda doctorum Iudaicorum successio:
Primi post Prophetas & captiuitatem Babylonicam fue-
runt Scribæ & Legis doctores à diebus Zorobabel vsque
ad Simeonem Iustum. Secundi Tannaïm auctores Misna
siue contextus & fundamēti Talmudici à Simeone Iusto,
quem primum istorum faciūt, vsq; ad Rabbi Hakkados,
quem vltimum, quādo edita est prior illa pars Talmud an.
Christi 180. sub Antonino. Tertij Amoraim auctores

5206

Ghemara siue complementi & decisionis Talmudicæ à Rabba, (qui mox post R. Hakkados extitit) primo istius generis doctore, ad mortem vsque Rabbenæ & Rab. Sime filij Rabbæ & Rab. Asæ, qui posteriorem partem absoluerunt. Atque hi omnes vigerunt annis Octoginta vigin-
tiseptem. Tot enim numerant à Zorobabele ad mortem vsque Rabbenæ.

Quarti Scboraim q. speculatiui, Scholastici doctores, quorum primus Rab. Iose, vltimus Rab. Isana annis 187. Quinti Gheonim (practicis Iuriconsultis respondentes) quorum primus Rab. Hanina, postremus Rab. Hai, vsque ad annum Dom. 1121.

Sexti Rabani, qui se deinceps exercuerunt in Bibliorum & aliorum Theologorum librorum tractatione. *Ex eadem Cabbala, Cozri & Tisbi, Elia.*

Hic Pontifex familiaritate doctorum & præclarorum virorum mirifice delectabatur. *Platina.*

Sub hoc Arnulphus Romæ concionator, quod insectaretur actius vitia clericorum, præsertim superbiam, auaritiam & luxuriam noctu ab iis capitur, & sumergitur. *Chron. Hirsaug.*

Othtonem Haluerstatensem Episcopum à suis canonicis accusatum conuictumque, quod pro consecratione cuiusdam Ecclesiæ 30. solidos accepisset, deposuit, eique Rodolphum substituit. *Ibid.*

Ludouicus Crassus in ordinem Ecclesiasticum sæuiens, bona eius sibi vsurpans, se inconsulto Episcopos & Abbatibus elegi nolens ab Stephano Episcopo Parisiensi excommunicatus est. Vnde, etiam si absolutionem ab Honorio obrinuisset, quam D. Bernard. improbavit binis ad ipsum Honorium literis, grauibus admodum & acerbis, non diu superuixit, & Philippum filium regio ornatum diademate Parisiis equo deturbatum subita morte amisit.

Tandem (Tanchelinum vocat Trithem. in Chron. Hirsaug.) Adamitarum hæresim condens multos Antuerpiæ seduxit sua eloquentia & subtilitate, Hic negabat Corporis & sanguinis Christi perceptionem ad salutem prodesse: nihil faciebat sacerdotes & episcopos: suis hæresibus non assentientes occidi iubebat per suos sectatores. Habebat enim circiter tria millia militum qui eum vbique sequebantur. *Continuat. Siegb.*

Ad eam hæresim ex hominum animis eradicandam illius loci constitutus est Episcopus Norbertus auctor Præmonstratensis ordinis, qui suis concionibus ad eum profecit, vt ferè omnes ad fidem Catholicam conuersi fuerint, adferentes in Ecclesiam Corpus Dominicum, quod per decem annos in cistis & foraminibus secluserant. *Continuatio Siegb.* Ex his videtur etiam tunc Christianos manu propria sumpsisse corpus Christi.

Hugo de S. Victore Parisiensis Theologus, Fræco Haffigiuiensis Abbas, Ambercus Archiepiscopus Remensis, Rupertus Abbas Limpurgensis, Odo episcopus Cameracensis viri doctissimi. *Plat. Trube.*

S. Osmundus Satisberienensis præter alia, vitam D. Anselmi & libellum de Ecclesiasticis officiis concinnat, in quo digerit preces horarias, quas Catholici in Anglia etiamnum obseruant. *Polydorus lib. 9. Angl. Ranulph. lib. 7. cap. 3.*

An. 1125. Vniuersa ferè Pomeranorum natiõ à Boleslao Polonorum duce subacta in Christi castra tránsit, Othtonis Bambergensis scdultate. *Helmod. cap. 41.*

Anni
christi
1119

Anni
mundi.
5205

Calixtus Papa cum esset Guilielmi Burgundiæ Comitis filius, & proinde Henrici Imp. consanguineus (& vt quidam volunt ex genere Francorum Regum) fretus ipsius fauore, apud Surrium captum Gregorium 8. pseudopontificem pelle induit vsina, ac ita camelo impositum ad Canense cœnobium relegauit. Ita grauiissimo & peticulofissimo schismati finem imposuit. Guil. Tyri. lib. 12. cap. 8.

1123

Romanum Concilium, in quo pax inter Pontificem & Imperatorem confirmatur: quod Imperator in Comitibus Vuormatiæ ius inuestiturae cessisset Pontifici. *Continuatio Siegb. Plat.*

5209

Tholosanum præside Calixto contra quosdam hæreticos monachos, in bona Ecclesiæ & Sacramentum Eucharistiæ blasphemos. *Fascicul. temp.*

169

1125

d HONORIVS II. Imolen-
sis, an. 5. mens. 2.
Vacat dies 8.

5211

5216

1130

Patriarchis.

Constantinopoli Joanne 8.

Antiochia Bernardo.

Hierosolymis Guaremundo, deinde Stephano, an. 2.

Anni
christi

1125

Principibus.

Calo Ioāne Comneno Oriēt.
Imp. centesimo decimo sexto.

Henrico 5. decimo nono ac
post eum Lothario 2. an. 13.
Occid. Imp.

Ludovico 8. dict. 6. Ma-
gno cognom. Crasso Franc.
Reg. trigesimo quinto.

S. Zalibala Æthiopum
pretioso.

Alphonso 7. Hispaniæ
quingagesimo octavo, dein-
de Alphonso 8. an. 20

Angliæ Henrico I. vige-
simo tertio.

Poloniæ Boleslao 3.

Balduino 2. Hierosolymo-
rum rege tertio.

Portugalliæ Alphonso re-
ge primo.

Scotiæ Alexandro, dein-
de Dauide, an. 29.

1127 CONCIL. Cretense in Francia
Tyri. lib. 12. cap. 7.

1130 Londinense, præside legato Roma-
ni Pontificis, ad corrigendos prauatos
mores sacerdotum. Polydorus lib. 11.
Angl. hist.

Schisma 17.

Celestinus 2. in schismate à
quibusdam Cardinalibus Ponti-
fex renunciatus est, at sedulo se
abdicaui & cessit Honorio se-
cundo.

1130

Anni
mundi.

5211

An 1127. In Syria gemino prælio cum Saracenis foe-
liciter nostri conflixerunt. Sigeb. Cont.

Conradus Imp. septuaginta millia equitum infini-
tàmque peditum multitudinem contra Turcas eduxit
Munzer.

In concilio Cretensi instituta est regula Templario-
rum militum, decretumque vt candido pallio vteren-
tur. Cum hætenus nouem tantum essent equites illius
ordinis, ex eo tempore aded excreuerunt numero & opi-
bus, vt ante. 50. annos fuerint circiter 300. equites & infi-
niti penè fratres inferiores, quos vocabant Seruientes.
Nulla etiam erat regio Christianorum à qua ipsi maxi-
mas possessiones dono non accepissent. Tyr. lib. 12. cap. 7.
Sigeb. Contin.

An. 1126. in Germania & Italia Conradus Sueuorum
dux cum Fratre Frederico contra Lotharium Cæs. arma
capiunt, donec victi D. Bernardi opera ipsi reconcilian-
tur, Cromer lib. 5. de reb. Polo.

An. 1128. Boleslaus rex Cilicium indutus, paucis sacer-
dotibus & aliis piis hominibus stipatus, ad S. Ægidij Se-
pulchrum in Galliæ Prouincia iter pedibus confecit. Cro-
mer. lib. 5. de rebus Polon.

An. 1130. Magnus Gottorum rex Christianam fidem est
complexus. Olaus Mag. lib. 2. de Gentibus Sept. c. 7.

HUMAN A.

An. 1127. in Parochia Genlacensi, cum quidam fru-
mentum moleret, farina ardere cœpit. Helmod. capite qua-
dragesimo primo.

Vuillelmus Burgundiæ principes à suis occisus est, Sic
Carolus Flandriæ comes. Chron Hirsfaug.

Circiter hæc tempora conscriptus est liber Iudaico-
rum Annaliū à nobis versus, qui inscribitur Seder Olam,
siue series mundi: summæ est authoritatis apud Iudæos.
Quare R. Selomo, R. Kimhi & recentiores Hebræi non
rarò eum citare solent.

Item liber Cabbalæ R. Abraham Leuitæ Hispani, re-
ge Alphonso 7. qui imperator Hispaniarum appellabatur,
Heroicis Caudibus tam claro, vt R. Ille Abraham eum
regem regum appellet. Nam sæpius de Saracenis trium-
phauit, Cordubam eis ademit, &c.

Tum hæresis Sadduceorum vexabat Iudæos in Casti-
lia. Quidam enim Abben Altras librum scripserat, Se-
pher Abu Alprag (Abu autem Alprag doctor ipsius erat)
in quo docebat Talmud & Misna, & cæteras patrum con-
stitutiones esse inanes, & in sua parte veram esse Syna-
gogam.

Contra quem superior Rabbinus suam dictauit Cab-
balam probans Synagogæ, siue Ecclesiæ veritatem pri-
mum è Successione. Nam ipsam suos census referre per 36
ætates idem perpetuo sentientes ad prophetas nouissi-
mos Haggæum, Zachariam Malachiã, quorum iam suc-
cessio facile ad Mosè reuocari possit. Nam decem esse
ætates Synagogæ magnæ ab iis ad R. Iohanan Ben Zachai
qui fuit ex reliquiis Synagogæ magnæ sub Vespasiano. In-
de sub Tannaim (doctoribus Misna siue cõtextus Talmu-
dici) quinque ætates securas esse, mox septem sub Amo-
raim) doctoribus Ghemaræ, siue Talmudicarum decisio-
num). Rursum quinque alias sub Gheonim (interpretibus
Talmud) & à Gheonim ad suam ætatem vsque tres, quæ
numero 36. ab ipsis prophetis existant.

5213

5216

5216

Secundò è *communione*, quin Synagogæ diffusæ per totum orbem terrarum ita sentiunt in Hispaniis, Africa, Ægypto, Palestina, Arabia, Babylonia, Perfide, Elamitide, Græcia, Germania, Italia, Gallia (nam Iudæis tum no-stra Gallia abundabat) & communiter recipiunt Talmud & Misna ac reliquas Patrum traditiones. Quam præterea communionem probat ex eo quod Patres & Magistri nunquam discrepent. *בְּעֵקֶר הַמִּצְוָה וְלֹא בְּהוֹרָחוּתָהּ*, in radice præcepti, sed in appêdicibus & circumstantiis, ut non cõtendunt, an lucerna sit accendenda Sabbato necne, sed quo oleo sit accendenda, quo non. Non disputant an quis teneatur recitare *Kiriat Shema* (suam de Deo vno confessionem è Deut. 5.) mane & vesperi, sed quando mane, & quando vesperi ne vel tardius vel ocysus id fiat atque ita in reliquis.

Contra autem eos non posse haberi pro vera Synagoga. *Primum* quia sunt sine successione, Anam enim & Saul filius eius ad quos referunt suam originem, fuisse discipulos R. Iuda & ab eo se separasse, aliamque ab ipso doctrinam secutos esse, solo ambitionis nomine, nec posse dicere, Ecce hoc accepimus ab hoc vel illo doctore.

Secundo quoniam paucos habent suæ communionis. Habere enim tantum vnâ Synagogam in desertis Hispaniæ, paucos in Ægypto, & Palestina, qui à cæteris non recipiantur, sed anathematizantur.

Hæc periocha est totius illius libri R. Abraham, quam hic volui paucis complecti, ut Centuriatores videant si communibus omnium populorum notionibus, axiomatibus, argumentis nitendum sit, ad discernendam puriorem religionem à Spuria, se ab eis esse dammandos.

Cæterum præter has duas veræ Ecclesiæ notas. Successionem dico prophetarum atque doctorum, & communionem omnium fidelium atque temporum, alias habemus, nempe testimonium Scripturarum, deinde perennem successionem Apostolicæ Cathedræ. Denique testimonium cunctorum scriptorum, tanquam veritatis testium. Hi sunt nostri census, hæ sunt nostræ possessionis tabulæ, ô Impij!

e **LOTHARIVS** Imperator corona Imperiali ab hoc Pontifice est insignitus, & compescuit schisma contra Innocentium. *Palmer. in Chron.*

Nam multa hic Pont. ab Antipapis passus est. Ann. 1133 restitutus est contra Petrum Leonis, qui se Anacletum appellabat, à Lothario Imp. in vincula coniecto quodam Italiæ principe, *Chron Hirsau.*

Anselmum Hanelburgensem an. 1138. misit ad Caloioannem Orient. Impe. Constantinopolim, qui in conuentu S. Sophiæ de processione Spiritus S. contulit. Nechite Nicomediensi Episcopo contra disputante. Lege libros tres eiusdem Anselmi τῶν ἀντικειμένων quos rogatu Eugenij 3. edidit.

Ad eum Caloioannes legatos misit. *Cuspinianus de Imp.*

Cum in Galliam venisset Innoc. Iudæis Parisiensibus sacræ legis volumen precioso panno velatum offerentibus respondit, Deus omnipotens auferat velamen à cordibus vestris. *Annales Franc.*

Confirmat ordines monachorum Præmonstratensium & Cisterciensium, *Platin.* Posterior antea receptus fuerat à Rom. Pontifice Urbano 2.

Anni
Christi

1130

1144

170.

e INNOCENTIVS II.

Roman.an.

mens.7.

14.
dies 13.

Anni
mundi.

5216

5203

Patriarchis.

Constantinopoli Joanne 8.

Antiochia Bernardo, de-
inde Rodulpho, an.

Americo, an.

Hierosolymis Gulielmo
an.

15.

Principibus.

Eisdem Imp. usque ad
Manuelem Orient. Imp.

Conradum 3. Occid.

Philippum cum patre &
solum Ludouicum 9. dict. 7.
Iuniorem seu Lenem Franc.
Reg.

S. Zalibala Æthiopum
pretioso.

Alphonso 8. Hispaniæ quin-
quagesimo nono.

Henrico 1. Angliæ vigesi-
mo tertio, deinde Stephano
Franco, an.

Boleslao 3. Poloniæ Prin-
cipe, deinde Vualadislao 2.
an.

Balduino 2. Hierosolymo-
rum rege tertio, mox Polaco,
an. 12. deinde Balduino 3.
an.

Alphonso Portugalliæ Re-
ge primo.

Dauidè Scotiæ.

Anni
christi

1130

Concil. Herbipolense, presente
Lothario Imp. in eo confirmatur or-
dinario Innocentij. Munster. in Cos-
mog.

1130

Claramontense, preside Papa cō-
tra Anaclerum Antipapam & eius
factionis socios. Polyd. lib. 5. Angl.

1131

Remense, preside Innocentio, qui
in eo damnat schismaticos, & Ludo-
vicum Juniolem coronat, presente pa-
tre Ludovico Crasso. Guil. Nang.

Placentinum.

1144

Anni
mundi

5216

Ludovicum Juniolem Regem Francorū Remis inun-
git. Anno. lib. 5. cap. 52. Pet. Venerabilis lib 5. epist. 2. Pisanos
& Genuenses conciliat. Platm.

Hoc tempore Populus R. multa cum finitimis Tibur-
tinis, Tusculanis, Albanis, Prænestinis & reliquis Latij
populis bella gerere cœpit, quæ Tusculi excidio tandē,
quingagesimo post anno, finita sunt. Quorum occasio-
ne Innocentio Pont. qui pacem, quàm bellum mallebat
à ciuitatis administratione submoto, Senatores aliquot
non Coss. vt Platina & Volateran. putant equites, patri-
tius, qui omnibus præfesset, iudicelque alij, veterum Ro-
manorum exemplo instituuntur. Onuphrius. & vicissim
Populus ab electione Pontificis penitus excluditur. I-
dem.

Manueli Const. Imp. pro Mahumeto decreta conden-
ti, pacis prætextu, & alia in religionis capitibus molien-
ti resistunt Theodosius Constantinopolitanus Patr. &
Eustathius Theffalonicens. Nicetas lib. 7. de eius gestis. Ana-
thema in Mahometis Deum, quem nec genitorem nec
genitum, sed holosphylon esse asserit, ex omnibus cate-
cheticis libellis aboleri satagebat, sed iidem fortiter re-
stiterunt. Ibid.

5216

Ludovicus Junior Franc. Rex vno ferè mense ante
mortem patris Alienoram, siue Alienordim, siue etiam
Leonorem hæredem Guilielmi Ducis Aquitaniæ duxit
in vxorem apud Burdegalam vrbem. Emil. lib. 5. Harum
nuptiarum causa eius pater Ludovicus Crassus primus
(nam & ipse illud idem postea edicto confirmauit) remi-
sit diocesi Burdegalensi iura regalia in eligendis archie-
piscopis, episcopis & abbatibus, vt apparet ex tabulis
Camerae rationum Lutetianæ.

5217

Petrus Abailardus (qui nonnullis Bailardus, aliis A-
lardus dicitur Britannus hæreticus, & summus philoso-
phus, primo relicta vxore monachus apud Diuum Dio-
nyfium, demum Abbas in Britannia. Guilielmus Nang.
Præter Deum aliquid æternum constituebat, & quid
tertium & præter creatorem & creaturas. Bernardus
de Lutzemb. Docebat Christum non assumpsisse carnē
vt hominem liberaret, Timorem Domini castum non
esse in futuro sæculo. Bernard. epist. 190. De Trinitate
sapiebat Arriū, quamquam ab Alberico Remense & Leu-
taldo Nouariense Sabellianus iudicatus sit. Ottho Fri-
sing. libro primo de Frider. cap. 17. de persona Christi Ne-
storium, de gratia Pelagium. Bernar. epistol. 192. Male in-
super sentiebat de processione Sancti Spiritus, quem ne-
gabat esse ex substantia Patris vel filij: De anima Chri-
sti, de descensu Christi ad inferos, de Sacramento al-
taris, dicens post consecrationem priora accidentia quæ
remanent pendere in aëre: de potestate clauium, de ori-
ginali peccato, de concupiscentia, & de aliis multis re-
ligionis capitibus. Bernard. epist. 188. & 189. & 190. Arnal-
dus de Brixia alter ex Italia hæreticus se illi adiunxit. Ber-
nard. 189. & 195.

Petrus de Bruis Petrobusianos sacramentarios mul-
tis erroribus deformes creat. Petrus Cluniacensis epist. 1. &
2. & alibi. in Septimania, Arelatenfī, Ebredunenfī. Dientfī
& Vuapicienfī episcopatibus, denique in Valconia &
Narbonenfī & Tholofana prouincia. Idem.

Apostolicos, qui se dictabant iuxta Apostolorum do-
ctrinam vitam instituere, videtur appellare Bernard. Ser-
65 & 66. super Cami.

5230

Primi negarunt post Berengarium Missam esse sacrificium à Petro Cluniacensi, Tractatu contra Petrobulianos siue de sacrificio Missæ.

Henricus Tholosanus Petri Bruis discipulus monachus hæreticus negabat oblationes pro mortuis aliquid prodesse: damnabat sanctorum inuocationem: olei & chrismatis consecrationem, ecclesiasticam excommunicationem, peregrinationes religionis voto susceptas, omnes denique Ecclesiasticas constitutiones spernebat. Talem insinuat. *Bern. epist. 241. & libro de vita Bernardi cap. 5.*

Vuilbertus Carnotensis, Conradus Hirsaugiensis. Hugo de Folieto Corbiensis monachus auctor libri De claustro animæ & corporis. *Guil. Nang. Trithem.*

Maximus Armeniorum pontifex, imo omnium episcoporum Cappadociæ, Armeniæ, Mediæ & Perfidis doctor eximius. *Tyr. lib. 15. cap. 18.*

Calo Ioannes Imp. Constant. frustra Syriam tentat, Gabulenti episcopo firmiter resistente. Itaque in Syrios eremitas effudit bilem, eosque trucidauit an. 1143. *Frisingens. lib. 7. cap. 28.*

Sed pœnas mox suscepit. Nam dum in Sicilia aprum traicere conatur sagitta manum suam perfodit. Inde veneno serpente mallens mori, quam iuxta Medicorum præscriptum brachio mutilari, imperium Manuelli filio reliquit. *R. Joseph Sacerdos in Chron.*

Polacus Septuagenarius Hierosolymorum rex quartus ab an. 1131. ad 1142. bellum ciuile à Tripolitano duce motum propter Halim Antiochiæ principissam compefcuit. Turcas è finibus Antiochiæ & Tripolis insigni eorū clade repulit, Hugonem præfectum Ioppæ aduersum se conspirantem & Ismaelitis clam fæderatum præfectura exiit. *Ibid.*

Calo Ioannem Francos expellentem ex agro Antiocheno ad pacem compulit. Inducias Sagnino Turcæ dedit ope Theodotici Flandri, qui recens Hierosolymam cum exercitu venerat, arcem trans Iordanem Turcis extorsit. *Ibid.*

Damasci regem contra Sagninum Turcam defendit. Inde lapsu equi ex cruris fractura. expirauit. *Idem.*

HVMANA.

1131 Philippus puer paulò ante regio ornatus Diademate Parisiis equo deturbatus, subita morte periit. *Conti. Sigeb.*

Eodem Lotharius Imperator expeditionem mouit in Danos & Slauos eosque subegit. *Chron. Hirsaug.*

1133. restituto Innocentio Pontifice Pandecta Codicem, & alios iuris ciuilibus libros suo tempore à tinea & blattis liberatos per Vuernherum Iuriconsultum, eum Accursius nominat Hirnerium) edixit legi in scholis publicis & ex ipsis iura in foro dari. *Carion. in Chron. lib. 3.*

Hinc emerferunt eo tēpore doctissimi iuris interpretes, inter quos post illum Vuernherum (qui ob eminentem eruditionem dictus est Lucerna iuris) Azo primas obtinuit, qui obiit Bononiæ. an. 1200.

Antea per 60. amplius annos Romanæ leges ex Italia exulauerant. Nam cum eam Gotthi, Franci & Longobardi occupassent & lacerassent, patrias leges in illam intulerant, Romanis legibus oppressis & forma iudiciorum mutata.

Ani.
christi

1131

Pisanum pro fide Christiana inuēda in Syria & contra Pseudopapas. Plati. Quidam etiam volumi fuisse contra Henricum monachum Tholosanum hereticum.

5217

Stampense, in quo D. Bernardus, Petrum qui se Anacleum nominabat, repudiari persuadet, approbato Innocentio. *Vincent. lib. 27. cap. 6. & in vita D. Bernardi lib. 2.*

1131

Moguntinum, presente Lothario, & præfide legato Apostolico Trith. in *Chron. monast. Hirsaug.*

5217

Decimum uniuersale Concilium Lateranense, Patrum mille pro iure cleri & contra pseudopontifices, *Plat. lib. Concil.*

1140

Suessonense, presente Legat. Rom. pontificis contra Abailardum sub Lud. Seniore Franc. rege. *Otho Frising. lib. 1. de Frider. cap. 17.*

5216

1141

Senonense, presente Ludouico Iuniorē, & multis Episcopis atque Abbatibus, contra Petrum Abailardū peripateticum, qui timens iudicium Concilij & eorum quos ipsemet elegerat, pronoucauit ad sedem Apostolicā. *Guil. Nang. Bernard. epist. 139. & 191.*

5217

Anni
Christi

Anni
mundi

Antiochenum plurimorum Episcoporum Orientis, preside legato Apostolico Petro Archiepiscopo Lugdunensi contra Radulphum Patriarcham Antiochenum, qui depositus est & reclusus in monasterium, Tyrius libro 15. cap. 16. & 17.

1137

Hierosolymitanum, eodem preside, presente maximo Armeniorum Catholico, ita & omnium Episcoporum Cappadociae, Mediae & Persidis principe. Eo in concilio actum est contra Armeniorum errores in fide quos ipse Episcopus promissit se curaturum emendari. Tyrius lib. 15. cap. 18.

5223

1130

Schisma 18.
Anacletus 2 nomine Petrus, à quibusdam Cardinalibus electus Pontifex Rom. sedit contra Innocentium an. 7. mens. 9.

5216

1138

Post eius mortem à suae factionis Cardinalibus creatus est Victor 4. qui cum sedisset menses aliquot consilio D. Bernardi cessit Innocentio. *Emil. li. 5. Plati.* In hoc schismate componendo D. Bernardus septennium laboravit. *Fascic. Tem.*

5224

1144

171
f CÆLESTINVS II.
Tuscanus mens. 5. d. 13.
Vacat dies 13.

5230

1144

Patriarchis.

Constantinopoli Michaeli Juniore an. 4 mens. 6.
Antiochie Aymerico.
Hierosolymis Gulielmo.

5230

Vuernherus iuris interpres, qui auditor Iurisperitorum Constantinopoli fuerat, Lotharium Saxonem minus in bellis civilibus impeditum hortatur, ut lites præcipiat ex legibus Romanis iudicari, & easdem Romæ & Bonomiæ enarrari. Sola enim Græcia studia veteris illius doctrinæ, sicut & cæterarum fere artium retinuerat, ut indicant commentarij in ius Romanum Constantinopoli scripti, glossæ & enarrationibus doctorum Italicoꝝ similes.

Hoc occasionem dedisse iuri pontificio multi scribunt. Nam & Gratianus, qui Pontificum decreta congestit, sub Lothario vixit. Tunc & Theologia scholastica sine disputatrix de suo incremento meditatur.

1134 Magnus rex Danorum se in potestatem imperatoris tradidit, obsides dedit, iuramentum præstitit, se successoresque suos non nisi imperatoris & successorum eius permissu regnum adepturos. Postea in Daniam regressus, cum episcopis quinque, presbyteris 60. & Nicolao patre suo ab æmulis occisus est. *Chron. Hirsang.*

1135. reges Daniæ, Poloniæ, multique alij principes ad conuentum Magdeburgensem à Lothario indictum venientes pacem in annos 10. iurant. *Ibid.*

1136. mortuo sine virili sobole Henrico I. Anglorum rege, Regnum Angliæ à Normanis translatum est ad Francos per Stephanum Francum illius nepotem ex Adela sorore, & Stephani Blesensis comitis filium *Polyd. lib. 12. hist. Ang.*

1137. Lotharius Rutgerum Apuliæ principem impugnatorem Ecclesiæ & hostem publicum de Italia proscripsit. *Ibid.*

Intercedente Diuo Bernardo Fredericum & Conradum duces Bambergæ in gratiam recepit. *Frising. libro 7. cap. 19.*

1138. Conradus 3. dux Alemanniæ siue Sueviæ in regem Romanorum elegitur, reiecto Henrico cogn. Superbo Bauariæ duce Lotharij genito, cui ab ipso Lothario ducum regalia fuerant commissa in generali principum conuentu, qui iam vsque adeo de adipiscendo se certum arbitrabatur, ut nulli Principum de regno verba facere dignaretur. *Ibid.*

Bellum gessit contra Vuelphonem ducem Bauariæ ob quandam discordiam exortam inter se & Innocentium Papam. *Ibid.*

Ducatum Bauariæ contulit Lupoldo Marchioni Austriæ, quem tamen postea Fredericus Imp. legitimis hæredibus restituit. *Ibid.*

Quidam in Alemanniâ Pseudo imperator. (Nam se Hæricum cogn. Superbum de quo proximè, fingebat) post multas pugnas & sedes, patefacta eius impostura, Cluniaci in monachum attonsus est. *Ibid.*

Quidam Ioannes à Temporibus vel à Stampis fertur dixisse annos 361. à tempore Caroli Magni, cuius ipse erat armiger, vsque ad Ludouicum Iuniorem. *Guliel. Nang. Gagui lib. 6. Ignatius Nauclerus & Sup. Chron.*

f PRIMVS sine vilo populi interuentu Papa creatus est, lege à præcessore Innocentio 2. posita, qua populus omnino à Põtificis comitiis exclusus est, & ad solos Cardinales Pontificis electio, paulatim etiam cleri primoribus exclusus, vel in Cardinalium collegio cooptatis redacta. *Omphrius.*

Vna, re felix, quod nullis seditionibus vexatus fuit.

Quo tempore Hierosolyma iterum capta est à Saracenis.

Vucelius.

Capta etiam Edessa Mesopotamiæ vrbe ab Alaph siue Sagnino Turcorum principe, omnes Christiani, quotquot fidem noluerunt eiurare, cum Hugone episcopo miserè mactati sunt. Mulieres item, in ludibrium Christi, aris impositæ violantur, deindè que interficiuntur. *Bonfinius lib. 6. Vngar. dec. 2. Sigeb. Continuat.*

Eadem fetè tempestate sub Imperio Manuëlis Comneni Clizastlanes Sultanus magnam Christianorum multitudinem Laodiceæ in Phrygia pecudum more partim abegit, partim occidit. Inter quos & Salomon pontifex. *Nicetas Comiat. in Annal.*

Gerardus à Nazareth Laodicensis Episcopus de vna Magdalena contra Græcos & alia scribit. Ioannes Saributiensis.

Ludonicus Rex, quod expugnato Viëtriacò in Ecclesia 1300. diuersi sexus & ætatis homines cremati essent, terram sanctam pœnitentiæ causa adiit, vbi integrum annum subsistit. *Sigeb. continuatior.* Idem an. 1155. S. Iacobum in Gallicia, exinde post quatuor annos môtè S. Michaëlis de periculo maris religionis ergò petiit. *Ibid.* & an. 1177 in Angliam ad B. Thomam. *Ibid.*

Alphonsus rex Portugalliæ primus multa gerit contra Saracenos, à quorum tyrannide an. 1147. Olisipponem liberauit.

H V M A N A,

Albo Ali Abinzeni. (id est, Auzinzena ex posteris Senis, nomen enim patris ipsius erat Eli, inquit Elias in Tisbi rad.) *122*) Abenroes siue Abenrois, Mesue Medici, & Philosophi Arabes, Aben Tumert Astrologus Cordubæ florent ab anno 1140. Regnabat Mauris Africæ & Hispaniæ Albo Haly Aben Tefsin, qui in illis motibus petiit, quos pro Imperio quidam Abdelmon concitarat. *R. Abraham in Cabbala.* Sabellicus Enneade 9. ponit sub Alexandro 3. an. 1159.

Rabbi Iehuda Leuites incidit in eadem tempora. *Abben Ezra in 9. cap. Daniel.*

1122 Mundus desolatus est ab academiis (Iudæis) quia mortuo R. Ioseph Leuita in Hispania cœpit contra Itraelitas persecutio in terris Arabum auctore Ben Temurath Saraceno, qui eos extirpauit ex vniuerso regno suo Africano & Hispanico. *R. Ioseph sacerdos in Chron.*

Sed eos recepit in suum Alphonsus Hispaniæ rex, qui & de Saracenis multas retulit victorias, eisque eripuit Gabaracam urbem in confinio vtriusque regni sitam. *Ibid.*

Iudæis autem in Gabaraca humaniter exceptis præfecit R. Iudam cuius maiores fuerant de Granatæ potentioribus & ditioribus. *Ibid.*

g BELLATOR contra Saracenos pro Hierosolymis, *Platina.*

Huius consensu factum concilium in Gallia contra Abellardum, qui rationibus victus, non modo sententiam mutauit, sed & monasticam vitam professus est. *Summa Conciliorum.* Serio fuisse conuersum & sanctè mortuum Petrus Cluniacensis in epistolis testatur.

Anni
Christi

Anno
mundi

Principibus.

Manuele Comneno an. 38.
Orient. Imp. centesimo decimo septimo.

Conrado 3. an. 14. Occident. Imp. vigesimo primo.

Ludouico 9. dict. 7. Iuniorè an. 43. Franc. Reg. trigesimo septimo.

S. Zalibala Æthiopum pretioso.

Alphonso 8. Hispania quinquagesimo nono.

Stephano Franco Angliæ. vigesimo quarto.

Vuladislao Poloniæ.

Balduno 3. Hierosolymorum rege quinto an. 20.

Alphonso Portugalliæ rege primo.

Dauidè Scotiæ.

Concil. Lateranense, ne laicus clericum vim inferret. *Plati.*

1144

172

5230

g LVCIVS II. Bononiensis, mens. II. d. 4.

1145

Vacat d. 2.

5231

Anni
christi

Anni
mundi

S. Amedeus Laufannensis, Drogo Hostiensis Episcopi doctissimi.
Mesopotamiæ populi fere omnes ad fidem Christi reuertuntur. *Palmer.*
Edessa paulò post à Turcis capta, Episcopus capite truncatur, & multa Christianorum millia trucidantur an. 1145. *Sigeb. Continuator.*

HUMANANA.

Cum oppidum Vuemsbergam iis conditionibus Conradus Imp. cepisset, vt mulieribus saluis abire liceret, portantibus de suis rebus, quantumcumque vnaquæque posset, ille solos maritos in humeris & paruos liberos in sinu atque amplexu gestantes, exierunt, cæteris militum prædæ relictis. Qua Philostorgia motus Imper. omnibus conuiuio exceptis ignouit.

Moriturus præterito filio ætate iam maturo Fredericus Ænobarbum imperio destinauit.

Henticus cog. Leo dux Brunswicensis & Saxonie vir bellicosus & mirabilis, de quo veteres miranda canebat in Carminibus Teuthonicis, quo modo scilicet corio insutus equino & per Gryphonem de nauigio exportatus maris periculum euaserit, cum Gryphonibus pugnauerit, Draconem occiderit, per mare cum Leone transferit, & similia multa. *Chron. Hirsang.*

Sub Cælestino Lucioque pontificibus Rogerus, quæ Innocentius euocato in Italiam Lothario regno Neapolis exegerat, & in insulam Siciliae compulerat, declarato Apulie duce Rainone Lotharij nepote recepit omnia, tantum Italiae regis titulo abstinuit, contentus in posterum rex Siciliae appellari. *Rutius de Regg. Siciliae.*

Pænos affecit magnis cladibus, & regem Tuneti iniquis conditionibus ad pacem coegit pacto stipendio in annos 30.

Hinc redacta ex Africa classe Manuëlem Imp. appulso in Asiam Christianos malè accipientem bello persequitur. Corcyram, Euboeam, Insulas cepit. Corinthum Thebasque vrbes expugnat. Suburbia Constantinopolis igne ferroque vastat, donec rediens in Italiam classe Imperatorum & Venatorum fusus est. *Ibid.*

Hic viderur esse Rodericus Siculus Otthonis Frisingensis quando sic scribit lib. 1. hist. Frederici. Rodericus Siculus expugnatis in Græcia Athenis Corintho, Thebis opifices, qui Sericos pannos (vel potius Bombycinos. Nam Serica ex arborum lana conficiuntur, non ex verme) texere solebant, deduxit captiuos, & collocauit in Panermo Siciliae vrbe præcipiens vt eam artem docerent suos. Inde factum, vt quam texturam prius Græci soli inter Christianos habuerunt, cum Romanis communicata sit ingeniis.

Hoc ergo æuo delitiæ istæ vestium innotuerunt Italiae, indèque Occiduis populis.

h DISCIPLVS S. Bernardi, qui ad eum sedentem in Petri cathedra scribit libros de Consideratione, religione & eruditione refertissimos, quos Pontifices debet semper habere in manibus.

Instituit Tornacensem Episcopatum in Gallia, cum per annos circiter 600. à tempore S. Medardi fuisset sub Nouiodunensi Episcopatu: Electo in Episcopum An-

Patriarchis.

Constantinopoli Michaelae Juniore.

Antiochia Aymerico Hierosolymis Gulielmo.

Principibus

Iisdem Imperantibus & regnant.

CONC. Gallicanum contra Petrum Abbalarum Peripateticum.

173

h EVGENIVS III. Pisanus an. 8. mens. 4. d. 20.

Vacat di. 2.

Patriarchis.

Constantinopoli Michaelae Iunioris, deinde Cosma 2. mens. 9. Nicolao 3. an. 3. Theodosio 2. an. 2.

Antiochia Aymerico.

Hierosolymis Gulielmo, deinde Fucherio an. 11. dies 17.

1145
1153

5231
5239

selmo Laudunensi Abbate. *Guilhelmus Nangiac. Continuat. Sigeb.*

Ad Armenios, id per legatos petentes, Sacrificij formam, iuxta Ecclesiæ Romanæ consuetudinem transfudit. *Otho Frising. lib. 7. c. 32.*

Treueros venientes ad Synodum cum 18. Cardinalibus, episcopis & abbatibus multis per tres menses propriis sumptibus copiosissimè Adelbertus loci Archiepiscopus aluit. *Chron. Hirsang.*

Cardinales nutu diuino perciti hunc Pontificem elegerunt. *Plati.* Ille per Diuum Bernardū impetrauit à Cōrado Imperatore & Ludouico Francorum rege, vt Christianis in Asia contra Alcoranistas opem ferrent. Hinc vterque cum magno exercitu in terram sanctam profectus est, tempore Balduinorum. Illa fuit tertia expeditio cōtra Turcas. *Tyrius libro decimo sexto. capite decimo octauo.*

Bellum ergo sacrum tertium Eugenij tempore D. Bernardo oppidatim & regionatim ad illud exhortante, post Edessam à Turcis captam, cui præfuerunt Conradus Imp. & Ludouicus Iunior. Hanc expeditionem Tyrius scripsit, ex Græcis Nicetas Coniates. ex Hebræis R. Ioseph. Sacerdos,

Nam S. Bernardus miraculis clarus Francofordiam veniens Imperatori Cōrado & Principibus persuadet, vt expeditionem contra Saracenos in Asiam suscipiant, seque cruce signent. *Helmod. in Chron. Slauorum cap. 60.* Spiram habet R. Ioseph.

Contractus est exercitus maximus ex Germania, Gallia, Italia, Hispania, Anglia, Hungaria atque adeo Europa tota. *Chron. Hirsang.*

1146. partē exercitus destinant in partes Orientis, alteram in Hispaniam, tertiam ad Slauos, qui iuxta Saxones habitabant. *Ibid. cap. 61.*

Manuē Imp. Const. per legatos amplissima munera Conrado afferentes exemplo patris sui fædus cum eo renouat. *Frising. lib. 7. cap. 28.*

Interim tamen farinae gypsum miscuit, ex quo Conradi exercitus in Syria misere periit. *Nicephorus in Annalibus.*

1148. Ipsi cum venissent Hierosolymam iunctis copiis cum Balduino tertio & Hierosolymorum quinto rege Damascum obtinent; sed dissidio ac dolo cuiusdam Assyrij obsidionem soluere coacti sunt, & ita quisque ad sua nauigauit. *Tyrius lib. 17. c. 8. & Emilius libro quinto Gagui. lib. 5.*

Miserabilis fuit interitus exercituum Imperatoris Cōradi & Ludouici Regis Franc. legati Imperatoris Constantinopolitani dolo. *Helmod. in Chron. Slauorum, capite sexagesimo primo.*

Itaque necessarius magis, quam turpis fuit & Ludouici reditus in patriam propter clades acceptas, partim Græcorum artibus & perfidia, partim Turcorum strategematis & dolis, partim Latinorum ipsorum pecunia vel fauore corruptorum studiis, quos tamen adiutum è tam longinquis terris venerant. *R. Ioseph. sacerdos ubi supra.*

Inde deinceps Latinorum potentia in Oriente vsque ad interitum debilitata est, quem annis post triginta quatuor, nempe Christi 1182. Saladinus attulit. *Idem.*

Hoc vnum prosperè cessit de vniuerso opere, quod

Anni
christi

1145

Anni
mundi

5131

Principibus.

Manuele Comneno Orientis Imp. centesimo decimo septimo.

Conrado 3. Occid. Imp. vigesimo primo.

Ludouico 9. dict. 7. Iuniorre Franc. Reg. trigesimo septimo.

S. Zalibala Æthiopum pretioso.

Alphonso 8. Hispania quinquagesimo nono, deinde Sanctio an. 14.

Stephano Franco Angliæ vigesimo quarto.

Boleslao Crispo Polonorum principe an. 27.

Balduino 3. Hierosolymorum rege quinto.

Alphonso Portugallia rege primo.

Dauidе Scotia.

1153

5139

Ani
Christi.

1145

CONCIL. *Vezelium* sine *Vizeliacum* in *Burgundia*, pro expeditione contra *Turcas*, praeside *Eugenio*, & praesente *Ludouico Rege* cum *Aleonorâ Regina*, & alijs Regni Principibus, qui post orationem habitam à *D. Bernardo* crucem accipiunt sacram militiam professi. *Plati. Ioan. le Maire.*

1145

Parisiense quoddam Conciliū ferunt tunc celebratum ab *Eugenio*. *Ioan. Tili.*

1147

Ptolomaicum praesente *Conrado 3.* *Tyri. lib. 17. cap. 1.*

1148

Remense, praeside *Eugenio*, & praesente *D. Bernardo*, contra haeresim *Gilberti Pisonum* Episcopi, *Abalardi* subtilitatem secuti, quam ipse eo in Concilio publice recitauit. *Bernard. serm. 80. in Cantica. Ant. tit. 17. cap. 1.* fuit etiam contra quendam nomine *Eonem*, qui se magnum prophetam, imo vero Dei filium, per quem omnia oratio concludebatur, cum diceretur per *aiōna*, &c. predicabat, & ex suis discipulis alios constituebat Angelos, alios Apostolos. *Cōm. Sigeb. Ottho Frising. lib. 1. de Frederico cap. 50. 51. vsque ad 55.*

Ani
mundi

5231

peregrinus exercitus *Lisbonam* in *Portugallia* cepit, & eam *Portugaliensi* regi vindicavit. *Ibid. cap. 62.*

Sugarius Abbas S. Dionysij, regni *Francorū* negotia ob absentiam regis, iuxta illius cœnobij praerogatiuam, administrabat. *Frising. lib. 1. de Frederico c. 55.*

Gilbertus Porretanus Pictaunorum episcopus, ob insignem eruditioem *Vniuersalis* dictus, proscribitur ab *Ecclesia* in concil. *Remensi*, quod negaret diuinitatem, qua *Deus* est, esse *Deum*, *Bernard. sup. Cantica ser. 80. Contin. Sigeb.* *Rem* paulò aliter narrat *Ottho Frising. lib. 1. de Frederico. cap. 55. 56. 57.* Quatuor scilicet *Porretano* obiectabantur: primo quòd assereret diuinam essentiam non esse *Deum*. 2 proprietates personarum non esse ipsas personas. 3 Theologicas personas in nulla praedicari propositione. 4 Diuinam naturam non esse indeterminate incarnatam. De tribus vltimis ob exortum *Cardinalium* contra *D. Bernardum* & *Gallos* episcopos tumultum, simul ob Theologicas rationes, quae hinc inde habebantur, nihil est decretum. De primo *Romanus* pontifex definiuit. Episcopus verò praemissam summi Pontificis sententiam reuerenter excipiens, *Archidiaconis* suis in gratiam receptis, cum ordinis integritate & honoris plenitudine ad suam dioecesim reuertit.

5231

Malachias Episcopus *Ardinachensis* sine *Armachanus* in *Hybernia* doctissimus & sanctissimus miraculorum dono clarus obiit an. 1148. *Bernard. in eius vita.*

Eudo de stella qui se dicebant esse *Christum* ann. 1148.

5233

Narrabat *Gabulensis* in *Syria* Episcopus *Eugenio* *Papae*, quod ante non multos annos *Ioanne* quidam vltra *Perfidem* & *Armeniam* in extremo Oriente agens rex & sacerdos cum gente sua *Christianam* profiteretur religionem, verum *Nestorij* fermento permixtam. *Frising. lib. 7. cap. 33.* Quem post aliquot annos à *Tartaris* deletum ex *Marco Veneto* annorabimus.

5234

An. 1148. *Rogerus Siciliae* rex *Archiepiscopū* *Africae*, qui *Romam* ut consecraretur venerat, ad sedem suam remittit liberum. *Sigeb. Conti.*

An. 1146. *Ludouicus* *Francorum* rex *Hierosolymam*, voti causa abiit. *Annon. lib. 5. cap. 53.*

Robertus Nazarenus episcopus crucem *Christi* erigens contra incendium, flammam & fumum, impellente vento ea in exercitum *Turcicum* conuertit. *Tyri. lib. 16. cap. 11.*

Libri quatuor *Ioannis Damasceni* de *Orthodoxa* fide è *Græco* in *Latinum* transferuntur per *Burgundionem* iudicem & ciuem *Pisanum*, qui maiorem etiam partem operum *D. Chrysoctomi* è *Græco* in *Latinum* conuertit. *Antoni. tit. 17.*

Archiepiscopatus *Vlisbonensis* in *Hispania* instituitur an. 1147. *Meier. in hist. Flond.*

An. 1152. quatuor *Archiepiscopatus* instituuntur in *Hybernia*, sicut illic sunt quatuor prouinciæ, *Armachana*, *Dubliensis*, *Cassellensis* *Tuamensis*. Quarum *Armachana* 15 habuit episcopatus. *Dubliensis* 5. *Cassellensis* 13. *Tuamensis*, 10.

Templarij ut essent conspectiores suis candidis clamydibus assuunt cruces panni tabei *Tyri. lib. duodecima capite septimo.*

Potho presbyter *Prumiensis* ann. 1152. scribebat lib. de *Domo Dei*. *ipse. Ibid.*

HUMANANA.

Rabbi Moses Hispanus, Ben Maimon (qui & contractis dictionibus dicitur Rambam (videtur floruisse circa hæc tempora. Hunc Iudæi habent in summo honore, ad id ut eum insigniuerint titulo מורה נבוכים, id est, Doctoris iustitiæ.

Ipsæ præfatione Maimonim, quo opere cõplexus est vniuersum Talmud lingua purè Hebraica, in eorum gratiam, qui nesciunt linguam Talmudicam, vel vt impuram & barbaram, fastidiunt, se scribere tradebat. an. 1108. excidij Hierosolymitani, Mundi 4936.

Idem in quadam epistola de Astrologia, meminit suæ ætate fuisse in Australi plaga quendam impostorem, qui se prædicans præcursores ac nuncium Messie siue Christi mox venturi, multos Iudæos ac Arabes seduxit ementitis miraculis.

1146. persecutio secunda Iudæorum, quinquaginta ferè post primam, in Germania mota prædicationibus Rodolphi monachi, quando Conradus Imp. arma sacra induebat ad expeditionem Hierosolimitanam. *R. Joseph. Sacerdos.*

Contra eam quidem nixus est S. Bernardus Abbas vrgens illud Psalmi, Ne occidas illos, ne forte obliuiscantur populis meis, *ibid.*

In ea tamen 1147. R. Simon Coloniae capit truncatus est, & multi alij interfecti. R. Isaac super suo libro occisus. Item R. Patat. & Rabbana Iacob Mideus. Alij Spiræ, Coloniae, Moguntiae, se baptismo metu obtulerunt, & post ad Iudaismum redierunt. *Idem.*

Conradus Imp. Iudæos à Gallia Germaniæque populo eiectos recepit, ac in suis municipiis, præsertim Norimbergæ, tutum hospitium concessit. *Frising. libr. 1. cap. 37. de gestis Frederici.*

In Francia persecutio duntaxat fuit pecuniaria dum Ludouicus rex absoluit ære Iudaico Christianos secum in terram sanctam profecturos, quo edicto Israël valde est debilitatus, quòd ei multa vndique deberentur. *R. Joseph. sacerdos in Chronicis regum Francia & Turcia.* (Nam cunctæ Iudæorum opes fere sunt in vsuris &c. positæ.)

In Anglia se baptizari ferè permiserunt. At in Francia se recipientes reuersi sunt ad Iudaismum. *Idem huius tertie expeditionis infelicem exitum, huic persecutioni ascribens.*

R. Eleazar erat tredécim annorum, quando illa contigit. Vnde & eam maior factus scripto mandauit & deplorauit.

Eustathius Thessalonicensis Archiepiscopus in libros Homeri scripsit commentarios, sicut & in Dionysij descriptionem orbis. *Nicetas lib. 7.*

Aleonora repudiata à Ludouico Rege in ipsius odium an. 1152. nuplit Henrico Duci Normaniæ & Andegauensi Comiti, qui postea fuit Rex Angliæ: Ex quo habuit filios quatuor, Henricum, Richardum, & Ioannem postea reges Angliæ, & Ganfridum Comitem Britannia: filias totidem, quarum alia collocata est Regi Castellæ, ex qua nata est Blanca Regina Franciæ, mater S. Ludouici: Altera Alexio Imperatori Orientis: Tertia Saxoniæ Duci. vnde natus est Ortho Imperator: Quarta Tholosano Comiti. Quæ nuptiæ fuerunt causa grauissimi belli inter Francos & Anglos. *Guiliel. Nangiac. Guagni. lib. 6. Aemyl lib. 5.*

Anni
christi.

1150

Baugentiacum, in quo Ludouicus Leonora uxorem repudiavit, ex qua habebat duas filias, Mariam & Aliam. Ioan. Til,

Treuirensis, cui interfuit Eugenius cum 18. Cardinalibus & D. Bernard. In eo libri S. Hildegardis recepti sunt. Truth. in Chro. Hirsang.

Lincopianum in Suetia. Magnum lib. 18. bist. Gotthorum cap. 18.

Anni
mundi

5236

Anni
Christi.

Anni
mundi

1153

1154

174.

i ANASTASIVS IIII.
Romanus an. i.
mens. 4. di. 24.
Vacat dies i.

Patriarchis.

Constantinopoli Constantino 4. an. 2.

Antiochiæ Aymerico.

Hierosolymis Fucherio.

5239

5240

i AMATOR & nutricius pauperum. D. Mariæ totundæ templum extruxit. Famis tempore qua tota ferè Europa conflictabatur, victum egenis etiam extra Romæ mœnia degentibus largissimè suppeditavit. *Plati.*

Tunium & Tenebium Ægypti pagi à Christianis inhabitabantur. *Nicetas lib. 5. in Manuele.*

Tamiathi insignis virgini dicata Ecclesia habebatur in precio, inter medios Saracenos, quod ibi olim Christus cum parentibus substitisset. Herodem euadens. *Ibid.*

Apud Francos Politici bonis Ecclesiæ inhiantes, nihil non contra Ecclesias & monasteria moliti sunt. Claramontensis comes, eiusque nepos Podiensis Guillelmus, & alter de Polinaco comes. Sic Guillelmus Cabilonensis. Sed eos repressit Ludouicus rex. *Anno. lib. 5. cap. 56. Guagui. lib. 6.*

Rupertus Buconiensis, Petrus Mauritius de monte Buserio in Aruernorū finibus cog. Venerabilis Abbas Cluniacensis. Nicephorus basilaces Paularum epistolarum insignis interpres. *Nicet. lib. 7. de Manuele,*

S. Hildegardis miraculis & prophetiis illustrissima, D. Bernardo chara libros multos per reuelationem conscribit, partim latinè, partim teuthonicè. *Chron. Hirsfaug.*

Et per Spiritum. S. cocta multis in locis Verbum Dei prædicavit. *Ibid.*

Manegoldum Abbatem Hirsfaugiensem durius delinquentes monachos secundum regulam monasticam corrigentem, ideoque inferorum odia contra se prouocantem adduxit, vt seueritatem in maximā mansuetudinem commutaret: sicque pax inter eum & fratres summa coallesceret. *Ibid.*

Eodem tempore floret & multa scribit S. Elizabeth monialis in Sconangia diocesis Treuerensis prophetissa, & reuelationibus clara. *Ibid.*

Hæresis Publicanorum in Anglia. *Polyd. lib. 13. Ang. quos alij Catharos, alij Patrinos. Concil. Lateran. c. 27.*

Catharorum hæresis ex Tandemi reliquiis, primariis Arnolde, Marsilio & Theodorico, quos Egbertus S. Florini Abbas oppugnauit. *Chron. Hirsfaug.*

Cardensis hæresis de corpore & sanguine Domini male sentiens. *Ibid.*

Guillelmus Aquitaniæ dux & Pictauiensis comes D. Bernardi discipulus Eremiticum vitæ genus apud Gallos restituit, vt deinceps eius ordinis fratres non Augustiniani, sed Guillelmitæ dicerentur, vsque ad Innocentium 3. qui eos Eremitarum S. Augustini nomine appellari voluit. Parisiis, relicta eremo, prima iecit cænobij fundamenta, Anastasij, deinde Adriani Pont. iussu. *Bergom. li. 12. & Chron. Colon.*

Fredericus hoc tempore suscipit imperium, sex expeditiones in Italiam moturus, & multas turbas in Ecclesia excitaturus. *Nicet. li. 7. de gestis Manuelis.* Et in Armenia, vbi contra Turcas pugnabat, in rapido quodam amne submergendus. *Naucler. Tyrus.*

Sub 1153. Galfridus cognomento Arturus, quod de Arturo Britanorū rege fictitio multa scripserit, itè de Ambrosij Merlini eius vatis prædictionibus &c. *Balam.*

Hæresis Armeniorum Monophysitis cōsentanea. *Nicet. lib. 17. Orthodoxia.* Hinc Manuël Imp. sub. an. 1170. ad eorum Catholicum, Theorianum legat, qui ab illa eum reuocaret, cuius disputatio ibidem extat apud Nicetam.

Vterque tamen errat, si quidem Catholici siue summi Armeniorum Pontificis ad Græcos responsio, quam ipsi afferunt, non est supposita. Nam Armenij fatebantur duas quidem esse naturas in Christo & vnam, sed diuersa ratione. Vno modo naturam pro parte Constituti accipiebant, altero pro Constituto siue Composito, vt cum apud Aristotelem nunc compositum, nunc partem Compositi significare dicitur. Sic in Christo (inquirebant) duæ sunt naturæ, id est, duæ partes Constituti, deitas & humanitas, & vna natura, id est, vnum Constitutum ex vtraque natura, Christus siue persona Christi. Afferebant pro simili hominem, in quo duæ naturæ existunt, corpus & anima. & vna natura, id est, vnum è corpore & anima compositum. Multum ergo aberant à Monophysitarum sententia,

Illo artificio Græci sæpius vsi sunt in Christianos Orientales, vt quos cernerent in sedem Apostolicam propensos, hæreseos infamia traducerent, vel etiam, quia præ se alios solent contemnere.

Hunc eos suspectos habeo quotiescunque de Syris, Maronitis, Æthiopicis, Persis, Indis, Georgianis, Ægyptiis scribunt, eos vel Iacobitas, vel Nestorianos appellantes. Nam qui versus eos peregrinantur, Catholicos offendunt. nec nisi quibusdam ritibus & ceremoniis à nobis differentes vident.

Mota quæstione de dogmatibus Mahometis, Manuële Imperante, Deum Mahometis anathematizandum visum est, vt qui solitarius asseratur, autoque solido constans, (Holophyros) qui nec genuerit, nec genitus sit, nec sibi similem quenquam habeat. *Nicetas lib. 26. Ortho. & li. 20. Anathematismo 22.*

H V M A N A.

R. Bëiamin auctor libri Massahoth, id est, Profectionum, siue vt interpret Benediclus Arias vertit, Itinerarij. genere Hispanus, tunc vigeat. Narrat enim se Ludouico Rege & Alexandro Romano Pontifice, qui mox sedebit, Lutetiam venisse Regni totius caput, in qua (inquit) sunt sapientum discipuli, omnium, qui hodie in omni regione viuunt, doctissimi, atque hi noctu diuque legis studio incumbunt. Loquitur de Iudæis tum Lutetiæ de gentibus & studiis suis Hebraicis incumbentibus.

K NORVEGIAM sub gelido axe (Onuphrius Sueciam addit) sua prædicatione ad Christi fidem perduxit antequam esset Romanus Pontifex. *Platin. Ioan. Stella in Chron.*

Templorum restaurator insignis. Guillelmi Siciliæ regis ob rapta Ecclesiæ bona excommunicati subditos omni sacramento liberat. *Plat. Gradensem Ecclesiam primatum super omnes Venetorum Istriae, Liburnorum Ecclesias obtinere declarauit. dec. 2. lib. 5. Blondus.*

Inter eum & Fredericum Imp. leui de causa persecutiones exardescunt.

Vuilhelmus seu Guilelmus huic Pötifici reconciliatus ab eo declaratur & coronatur Rex vtriusque Siciliae. quã acceperat in feudum. *Cram. li. 6. cap. 16.* Ex eo tempore Regnum Siciliae appellatum est Patrimonium Petri. Immo verò longe ante. Nam D. Gregorius sæpe in Epistolis Siciliae patrimonium suæ Ecclesiæ appellat vt supra in Bonifacio 3. docuimus ad an. 607.

D. Bernardus Abbas Clareuallensis oraculum sæ-

Anni christi.

1153

Principibus.

Manuele Comneno Orië.
Imp. centesimo decimo septimo.

Frederico 1. Ahenobarbo
sine Barbarossa an. 38. Occid.
Imp. vigesimo secundo.

Ludouico 9. dict. 7. Franc.
Reg. trigesimo septimo.

S. Zalibala Æthiopum pretioso.

Hispania Sanctio tertio
sexagesimo.

Anglia. Stephano Franco.
vigesimo quarto.

Polonia Boleslao Crispo.

Balduino 3. Hierosolymorum rege quinto.

Portugallia Alphonso

Scotia Dauide.

175.

1154

K ADRIANVS Anglus
an. 4.

1159

mensis 10.

Vacat dies 3.

Anni
Christi.

1154

Patriarchis.

Constantinopoli Constantino 4. deinde Luca an. 12.

Antiochia Aymerico.

Hierosolymis Fucherio, deinde Amalarico an. 23.

Principibus.

Manuele Comneno Orië. Imperatore. 117.

Frederico I. Ahenobarbo seu Barbarossa Occid. Imp. vigesimo secundo.

Ludouico 9. die 7. Franc. Reg. trigesimo septimo.

S. Zalibala Æthiopum pretioso.

Sanctio tertio Hispania sexagesimo.

Stephano Franco Angliæ vigesimo quarto, deinde Hærico 2. Andegauensi an. 34. Boleslao Crispo Polonia.

Balduino 3. Hierosolymorum rege quinto.

Alphonso Portugallia.

1159 Davide Scotiæ, deinde Macolmo. an. 12.

Anni
mundi

5240

culi, vitæ sanctimonia & summis miraculis clarus obiit an. ætatis 63. & an. Christi 1153. In eius vita lib. 5. cap. 2. postquam centum quadraginta sui ordinis monasteria per se, et si alienis impensis construxisset. Chron. Hirsang. Alexander 3. PP. eum in Sanctorum numerum retulit an. 1165.

Eo intercedente Fredericum & Conradum duces Bambergæ Lotharius Imp. in gratiam recepit. Frising. lib. 7. cap. 19. Sican. 1144. eodem conciliante Theobaldum comitem Ludouicus rex. Sigeb. Cont.

Balduinus 5. qui Hierosolymorum rex fuit ab an. 1142. ad 1162. Acalonem capit, ibique Episcopum constituit. Tyrius libro septimo, capite trigesimo. vel millesimū centesimū quinquagesimum septimum, iuxta Ioseph.

1158. Norandinum ab obsidione Speluncæ vrbs magna eius clade remouit. R. Ioseph. in Chron.

Eius denique tempore Sagninus Turca cum nostris multa bella in Oriente gessit, Edessa etiam expugnata Germani & Franci in terram sanctam venere. Norandinus Sagnini filius Damasci Dominum vi se constituit. Post Francorum reditum fines Antiochiæ vastauit, Remundi loci principis capite ad Baldensem Calipham misso, Manuel de manibus R. viduæ Remundi Antiochiam recepit Turcæ Hierosolymam frustra obsedere. Ibid.

1157. Americus Patriarcha Antiochenus ignominia affectus à Reginaldo Castellano, qui hæredem Antiochiæ in vxorem duxerat, Hierosolymam fugit Ibid.

Sed postea an. 1160. à Balduino restituitur, postquam Reginaldus ad Edessam fuisset à Turcis captus. Ibid.

Visio admirabilis Tondali militis in Hibernia his temporibus facta dicitur. Chron. Hirsang.

Post Reginaldum Boëmundus eius prinignus in Patriarcham & Episcopos sæuit frustra intercedente Balduino Hieros. rege, Quod dissidium res Turcarum mire auxit. Naucl. gener. 39. Tyri. lib. 22.

1158. Liuania Regio, quæ hodie vocatur Lissland. cœpta est tunc primum à mercatoribus Christianis explorari: vbi cum plurimi lucri causa sæpe aduentarent, S. Menardus tunc presbyter doctissimus Christum prædicans multos eorum, inter quos erat Cobbe Liuoniæ Princeps, à gentilitate ad fidem Christianam traduxit. Ipse postea rogatu Cubbe Principis ab Alexandro 3. PP. designatur illius loci Episcopus, vbi nunc est Riga Metropolis Crant. lib. 7. c. 13.

Eodem an. Siciliæ rex Gulihelmus captam Sibyllam quæ est Metropolis insulæ Grææ inter Africam & Babylonem Ægypti, Christianis incolendum dedit, præposito Archiepiscopo. Sigeb. Continuat.

H V M A N A.

Eodem Manuel Imp. Const. proficiscitur in Ciliciam contra Turum principem Armeniæ, qui illam prouinciam ei eripuerat depulsis Græcis, R. Ioseph. vbi supra.

Sequenti 1159. litem inter vtrumque diremit Balduinus Hierosolymorum rex. Ibid.

Mediolanum septem annos iam obsessum Friderico Imp. ludæi produnt. Bergo lib. 12. quam vrbe[m] postea di-

ruit. & sale conſperſit auctoriſus defectionis ſecuri percuffis.

Buxiam, Cremam & alia multa Longobardiæ oppida idem cepit. *Chro. Herſaug.*

Malcolmus Scotiæ rex quartus regi Anglorum homagium primus præſtitit.

An. 1158. eiectis, qui ſupererant in Obotritorium terra Sclauis, incolas ex Hollandia Friſiæque Henricus Saxo ſubſtituit. *Helmod. cap. 88.*

Ducem Boëmæ regia dignitate & titulo inſigniuit, ob res præclare ad Mediolanum geſtas renunciatione & confirmatione publicè & ſolenni ritu facta.

A Gunthero poëta verſibus celebratur.

I CONFIRMAT ordinem Cathuſienſium. *Faſcie. temp.*

Optimè præfuit, quatuor Antipapis è medio ſublatis quos contra ipſum erexerat Fredericus Imp. bello furens contra Italiam.

Doctiſſimus fuit præcipuè in ſacris literis, decretis, Canonibus, & Romanis legibus. *Conti. Sigeb.*

Alphonſo Portugallienſium nouo & primo regi coronam per Albertum Cardinalem tradit, ea lege, vt quotannis Portugallèſes reges duas auri libras Eccleſiæ Romanæ perſoluât *Garybay. partis quarta libro tregeſimo quarto, capite decimo ſexto.*

Romæ moritur ſublatis prius è medio quatuor Schismaticis pontificibus, quorum ſeditionibus Eccleſia Romana pene ſubuerſa eſt.

Cæſarianos Pſeudopontifices excômunicatos, quamquam integra ætate, ſenex iuſto Dei iudicio ſepeliit. Fuebant ei legitimo Pontifici duo Reges, Ludouicus Galliæ & Guilelmus Siciliæ *Iouius libro primo virorum illuſtrium.*

Eo tempore Guelphorum & Gibellinorum factione Italiam præcipuè miſcebant. Guelphi auctoritatem Romani Pont. contra Cæſarem tuebantur.

Frederici Imp. vim metuens ad venetos confugit. Verum Otthone Imperatoris F. qui cū claſſe pontificem repetebat, à Venetis viſto & capto, pax Italiæ eſt reddita. *Cromer. li. 6. de rebus Pol.*

Ad eius pedes procubuit Fredericus Imp. petens abſolutionem excommunicationis, *Plati.* Fetunt Ludouicum Francorum & Henricum 2. Anglor. reges, pedites ei inferaiſſe ſtratoris officio, ac læua dextraque frænum equi ipſius tenentes eum per Tociacum urbem magna cum Pompa deduxiſſe.

Cuius eos pudère non debuit. Nam & magnus ille Conſtantiuus longe potentior, & Sanctior, prius id honoris Sylueſtro Chriſti vicario exhibuerat. *Photius in Nomenclone.*

Illum preſabat Emanuel Orientis Imp. Occidentis imperium ambiens, non ignarus inimicitiarum eius cum Frederico. *Plati.*

Fredericum Occidentis, Emanuëlem Orientis Imperatores Guilelmum Siculum & Longobardos diſſidètes in gratiam reduxit, *Martinus Polonus.* Henricum quoque regem Anglorum & eius filium. *Continuat. Sigeb.*

Præter vnum D. Petrum, qui 25. ferè annis, Sylueſtrum primum & Adrianum primum, quorum vterque 23. annis præfuit, cæteros annorum numero in Pontificatu ſuperauit. *Ibid.*

Cazimiri regis Poloniæ leges, quibus (an. 1079.) poſt

Anni
chriſti.

1159

176.

I ALEXANDER III.

Senenſis, an. 21. dies. 19.

Vacat dies 14.

Patriarchis.

Constantinopoli Luca, deinde Michaele 3. an. 9. Charitone an. 1. menſ. 2. Theodoſio an. 6.

Antiochiæ Aymerico.

Hierosolymis Amalrico.

Principibus.

Manuele Comneno Conſtantinopolitano ſive Orient. Imp. 117.

Frederico Abenobarbo ſive Barbaroſſa Occid. Imp. vigefimo ſecundo.

Anni
Christi

1159

Ludouico 9. dict. 7. Franc.
Reg. trigesimo septimo.

S. Zalibala Æthiopum pre-
tioso, deinde Imra. an. 40.

Sanctio Hispania sexage-
simo, deinde Ferdinando 2.
an. 17. Alphonso 9. an. 38.

Henrico Andegauenfi An-
glia vigesimo quinto.

Boleslao Crispo Polonia,
deinde Miecislao sene, an. 4.
Cazimiro, an. 17.

Balduino 3. Hierosolymo-
rum rege quinto, deinde Al-
merico rege sexto, an. 12.
Balduino quarto, an. 2.

Alphonso Portugallia rege
primo.

Malcolmo Scotia, deinde
Vuillelmo, an. 49.

Schisma 19. quod durauit
an. ferme 20.

Octavianus, qui & Victor 4.
contra Alexandrum à tribus
tantum, vel vt alij volunt quin-
que Cardinalibus factione Imper-
atoris Ahenobarbi electus PP.
sedidit an. 4. mens. 7.

Anni
mundi

5245

quatuor Russiae prouincias occupatas regnum suum or-
nauerat, confirmat. *Fruccijs.*

Inter Sanctos Bernardum Clareuallensem Abbatem
an. 1165. id est, duodecim post eius mortem annis retu-
lit, & Thomam Cantuariensem Archiep. 1174. i. tribus
post eius necem.

Sub hoc Alexandro totus tunc orbis Christianus mu-
tuis bellis ferè collidebatur. Veneti cum Hungaris, &
Græcis de Dalmatiæ dominatu decertabant. Græcorum
Imp. Emanuel ab Alexandro Pontif. non ignarus inimi-
citatium eius cum Friderico magnis pollicitationibus
& donis Occidentis imperium ambiebat. In Anglia Hen-
ricus rex Thomam Cantuariensem cum occidisset, à fi-
lio regno pellebatur. Fridericus Imp. Longobardiam &
Italiam vexabat. Germaniam Henricus Saxonum dux
moribus concitabat. Boëmia ciuilibus bellis distinebatur
Crom. lib. 6. de rebus Polon.

Alexander Lutetiam se contulit & sacella multa in S.
Germani de Prato Ecclesia dedicauit. *In Chronic. Monaste-
rii S. Germani Pratenfis, quorum ibi fragmentum pendet de Sa-
cellorum quorundam cancellis.*

1175. Fridericus Imp. totum imperium Romanum
turbat, propter inobedientiam & rebellionem contra
sedem Apostolicam. Excommunicatus Pontificem ver-
bis scriptis, & armis persequitur, cunctosque cum illo
sentientes. *Chron. Hirsaug.*

In Asia Emanuel Orientis Imp. in prælio quodam
captus à Turcis, mox ex pacto dimissus, paulò post obiit.
Cromer. Ibid.

Almericus Hierosolymorum rex sextus ab anno 1162.
ad 1173. In eum Ægyptij rebellarunt nec voluerunt, vt
patri fecerant, tributum pendere, donec Sultanus au-
diens Siracum à Norandino Turca Damasci princi-
pe missum in Ægyptum cum exercitu properare, se
iterum ei subdidit, malens nostris esse tributarius, quam
Turcis.

Cum Norandino, qui annis 29. Alepi Dominum se
gessit, sæpius pugnavit.

Siracum eius ducem in Ægypto vicit & Soar Sul-
tanum liberauit.

Saladinum Siraci nepotem Alexandriae obsedit donec
Hugonis Cesareæ principis captiui interuentu, pace fa-
cta, tota Ægypto Siracus cessit.

1163 Hugo & Godefredus Germaniæ Principes Tri-
polim appellentes Norandinum cæciderunt. Sed paulò
post ad Antiochiam capti sunt à Norandino bellum ge-
rente contra Boëmundum Antiochiæ principem, Ca-
lumnosum Manuclis in Cilicia ducem & Turum regem
Armeniæ.

1165 Pelusium cepit. Mox Siracus à Norandino mis-
sus in auxilium Sultani Soar, proditione ipsum Soarem
occidit, & Sultanum se Turcarum primum constituit à
Calipha Ægyptio impetrauit.

Cui mortuo successit Saladinus, qui per 20. annos bel-
la varia cum Christianis gessit, eosque tandem dominio
terræ sanctæ exiit. *Hæc omnia è R. Joseph. ubi supra.*

Idem Almericus ad reges occidentis, an. 1170. legatos
misit contra Saladinum omnia in Syria expugnantem.

Quin & ipse an. 1171. ea de causa Constantinopolim
venit. *Ibid.*

1175. Balduinus 4. rex fit Hierosolymorum septimus, sed
quia adhuc erat puer, nempe annorum 13. administratio

5266

1180

demandata est Remundo Tripolis principi *Idem.*

Cum Saladino multa bella gessit vario Marte. Zoram prope Damascum eripuit. Regnavit ab an. 1175. ad 1186. *Ibid.*

Petrus Longobardus cognomento Magister sententiarum, qui Episcopus Parisiensis, an. 1160. salutatus est, cessione Philippi Ecclesie illius Archidiaconi, Ludouici regis fratris, qui alioqui à maiore parte electus fuerat. *Æmil. in Lud. Iuniorum Contin. Sigeb.*

Primus Latinorum Theologiam per antiquorum libros sparsam in certam methodum artemque redegit, æmulatione Io. Damasceni, qui ante quingentos annos idem Græcis & Syris præstiterat. Illa autem methodus illo Danielis Versiculo recoli potest. *Est Deus in celo reuelans mysteria.* Nam apud utrumque primus liber est de Deo, deique essentia, natura, proprietatibus, attributionibus. Secundus de cælo cælique & rerum cælo comprehensarum creatione. Tertius de reuelatione, siue incarnatione Domini & rebus ad eam pertinentibus. Quartus de Mysteriis & Sacramentis.

Gratianus Bononiensis monachus, rapsodus libri Decretorum, quem & summo Pontifici confirmandum obtulit.

Petrus Trecentis cognomento Comestor vel Manducator, auctor scholasticæ historiæ, si nonnullis credimus, fratres nothi. *In vita Gratiani.* Alij contra putant eos nec Germanos nec *αυτοχθόνες* fuisse: sed ipsi falluntur, quod ad eorum tempus pertinet.

Richardus à Sancto Victore Theologus Parisiensis. Lucas S. Cornelij Abbas. Richardus Cluniacensis Chronographus.

Contra Petri Longobardi aliqua capita scripserunt. Gulielmus episcopus Senonensis, Ioannes Cornubiensis in suo Eulogio, & Ioachim Abbas.

Hugo Etterianus, qui ad hunc Alexandrum suos tres libros de processione Spiritus S. scripsit, & apud Emanuelem Imp. Constantinop. magnæ fuit auctoritatis, Errat enim Trithemius, dum illum locat sub Alexandro 4. multa Græcè & Latine scripsit.

Leo Iuniscus interpres Liturgiæ D. Ioannis Chrysostomi se eius *αυτοχθόνος* esse scribit.

Bandurius alter auctor librorum 4. sententiarum Theologicarum. Nam nescitur vter ipse an Petrus Longobardus fuerit caculus, alienam sibi supponens partem, ut fit in Plinio & Solino. Hoc vnum scitur Theologiam Scholasticam ab his duobus præcipue fuisse fundatam, ob subtiles Græcorum contra Latinos disputationes de Trinitate, de processione S. Spiritus, ob Berengarianos & Petrobutianos contra Sacramenta multa temere & curiose effundentes, ob Gilb. Portetanum. Petr. Abalardum philosophos Theologiæ philosophiam admiscetes, ut spinosas & subtiles quæstiones deciderent & amputarent. Æmulati sunt Damascenum, cuius 4. libros de Orth. fide citant ordinem, & methodum sequuntur.

Otho Frisingensis Episcopus filius S. Leopoldi, frater Hentici ducis Austriae & Freder. Imp. patruus, Chronologiam ab orbe condito ad annum Christi 1150. octo libris pertexuit, Primus Bauaros ratione disputandi Aristotelicam docuit. *Æm. Syluius.*

Helmoldus canonicus Bursoniensis Historiam Hæreticorum siue Sclavorum à Carolo Magno ad Fredericum Aenobarbum, ceu vsque ad an. Christi 1168. perduxit.

Anni
Christi.

1159

Concil. Claromontense. præside Alexandro Rom. pont. contra Vi. Etorem, & Fredericum Imp. celebratum fuisse testantur Placina & alij aly.

Cisterciense habitum Morimundi Helmold. lib. 2. cap. 9. de Sclavis.

1163

Turonense præside Alexandro Papa, quo in Concilio ad Concilij Papiensis, in quo Victor Pseudopontifex, & Fredericus Imp. præfuerant, damnata sunt, & vterque excommunicatur. Contin. Sigeb. Æmil. lib. 5.

1164

Calixtus 3. Victori in schismate succedens, sedit ferè an. 6.

1169

Paschalis 3. antea appellatus Ioannes à quibusdã electus post mortem Calixti, iussus tandem est à Frederico Imp. se abdicare pontificatu sic finitum est schisma, postquã sedisset an. 7. m. el. 5.

1180

Anni
Christi

Anni
mundi

1171

CONCIL. celebre plurimorum Episcoporum, coactum ab Henrico Anglia rege Casseli, qua urbs est Hybernia insula, ad corrigenda ea que minus rite secundum dogma Christianum fiebant in Hybernia (nam singuli pro opibus plurimas habebant uxores) quam ipse Henricus nuper edomitam ab Alexandro Papa dono acceperat, cum iam ab initio post Christianam religionem acceptam Hyberni sese ac omnia sua in Romani Pontificis ditione dedidissent. Polyd. lib. 13. Ang. hist.

5257

Petrus Blesensis Archidiaconus, Thomas Græcus, Arnoldus Abbas Bonæuallis, Guibertus Abbas Gemblacensis, Petrus de Riga Remensis, Ganfredus Antiochodorenensis, Ioannes Episcopus Carnotensis, Balduinus monachus Abbas Fordiensis, postea Vuigorniensis Episcopus, Balduinus Archiepiscopus Cantuariensis, Ecbertus Abbas S. Florini, Odo Cantianus scriptores Ecclesiastici. *Tru. de scripto. Contin. Sigeb.*

Ordo Vuilhelmitarum seu Guilelmitarum (quos vocant heremitas) sumpsit initium à Ioanne Bono Mantuano. *Sabell. Ennead. 9. Fascul. temp.* Nomen autem à Guilielmo Aquitanæ duce & Pietauiensium comite, qui eam familiam condidit, ut sectarentur collectam ex D. Augustini operibus regulam.

S. Thomas Cantuariensis Archiepiscopus, cognomēto Bequetus, fit martyr in Anglia, an. 1171. *Tyr. libro 20. c. 13.* Quam ob cædem Henrico secundo tunc Angliæ regi specie pœnitentiæ iniunctum est inter cætera ab Alexandro pontifice Rom. ut ipsius subditi possent libere ad Romanam curiam prouocare: & ne deinceps vllus esset rex Angliæ, quem Roma Pontifex non designasset. *Polyd. lib. 16. hist. Ang. Blond. lib. 5. dec. 1.* Henricus 8. Angliæ Rex ipsius S. Martyris reliquias incendit, ann. 1538.

Petracensis vrbs ultra Iordanem in finibus Moab, secundæ Arabiæ metropolis an. 1167. episcopali dignitate insignitur. *Tyr. lib. 20. cap. 3.*

An. 1168. Rugiani Slauorum gens ab Erico Danorum rege vincuntur & Christo lucrifunt. *Saxon. lib. 15. & 16.*

Finlandi ab Erico Sueuorum rege cruento prælio superati Christum agnoscunt. *Ioan. Mag. Goth. lib. 19. cap. 3.*

An. 1172. Petrus legatus Rom. Pontif. sese Aggennensibus hæreticis opposuit. *Contin. Sigeb.*

An. 1182. Ioannes Cardinalis ab Alex. Papa constantinopolim missus, petente id Manuele Imp. ut Græcorum ecclesiam Romanæ vniret, à Græcis immaniter occisus est & per vicos vrbs raptatus. *Sigeb. Conti. Manuelis odio Andronicus hanc patrauit cædem. Cuspirian. de Impp.*

1178
vel
1180

Vndecimum generale Concilium (secundum vniuersale Latinorum) aliis primum Lateranense, præside Alexandro Rom. Pontif. Episc. 280. (vel 300. ut ait Tyrus lib. 21. ca. 26.) cum Orientalium, tum Occiduorum: continens 50. capita de reformandis moribus, tam Laicorum quam Ecclesiasticorum, & ne infidelibus arma deferantur. *Antonin. lib. 17. ca. 1. Tom. 3. Concil. In eo secta Vualdensium dānatur. Item Catharorum qui etiam parrini & Publicani. In eo etiam lex salutaris de duabus tertijs suffragiorum Cardinalium ad euitanda in posterum Schismata facta est.*

5264
vel
5296

Ordo Carmelitarum (qui tunc variegata Chlamyde induebantur) initium habuit in desertis Syriæ, Almerici Antiocheni antistitis opera. *Polyd. lib. 7. de inuento. re. c. 3.* Sed eorum origo altius reperitur nempe à Prophetis Elia & Eliseo, qui Carmelum montem terræ sanctę primi consecrarunt, & discipulos illic reliquerunt, quos Scriptura filios Prophetarum appellat. In Europam eum postea induxit Albertus patriarcha Hierosolymitanus. Primi sunt mendicantium.

Milites D. Iacobi sub ritu S. Augustini approbante Alexandro PP. exoriuntur in Hispania. Primus eorum magister fuit Petrus Ferdinandus. *Polyd. ibid. cap. 5.*

Calatranenses milites à loco denominati auctore Sæctio rege circiter an. 1170. oriuntur. Nigrum vestitum cū rubra gestant cruce ac Cisterciensium æmulantur regulam. *Polyd. lib. 7. de Inuent. cap. 5.*

Burgundio Pisanus Chrysofostomum in Ioannem in Latinum vertit. *Contin. Sigeb.*

1163. Quidam hæretici de secta Catharorum, siue Cathaphrygum se mundos & solos Christianos asserentes, ceteros immundos & hæreticos, nec sibi obesse vlla flagitia, allegantes illud Pauli, Omnia munda mundis, vbi de Flandriæ partibus Coloniam venissent, nec die Do-

minico Ecclesiam intrarent , detecti sunt. *Chron. Hirsaug.*

Cum eorum hæresiarchia Arnoldo, Marfilio, & Theodorico publicum disputationis certamen iniit Eckbertus Abbas, cumque nullis rationibus ad sanitatem reuocaretur, Colonia exusti sunt cum quinque aliis maribus & duabus fœminis. *Ibid.*

Ex reliquis Tandemi Adamitæ , de quo supra, cuius errores, etsi per fratres S. Noberti Præmonstratensis in inferiore Germania magna ex parte fuere extincti, repullularunt tamen in diuersis mundi Prouinciis, præcipue in regno Boëmiæ, in Alsatia, Turingia &c. vt vsque in præsentem diem duret, quamuis occulte. *Trithem. in Chron. Hirs.*

Vualdenium (qui sic dicti sunt ab Vualdo Lugdunensi eorum authore) siue pauperum de Lugduno variæ hæreses exoriuntur, anno 1170. *Guido Carmelit. lib. de hæres.* Bernardus Lutzemburgus eas reiecit in annum 1218. Inter multa dogmata quæ ipsis attribuit Aeneas Syluius capit. 35. hæc sunt. Preces pro mortuis & purgatorium ignem esse iuentum auaritiæ Sacerdotum: delendas sacras imagines: Confirmationem & extremam vñtionem non esse sacramenta, auricularem confessionem esse nugacem: Sacerdotem quocunque loco, quocunque tempore sacrum Christi corpus conficere posse, & sufficere si verba sacramentalia tantum proferat. Idem fortasse cum hæreticis illius temporis, quos auctor (qui tunc debebat) continuationis historiæ Sigeberti vocat Agenenses.

H V M A N A.

Ann. 1162. Cingi siue Cangi Tartarus faber extra Imaum Magnus Cham siue Imp. gentis suæ per seditione creatur mox vicinos subigit & tandem Vncanum ipsum dominum suum qui à Latinis presbyter Ioannes vocabatur, & in India & Serica non Æthiopia imperabat. Illic deinceps imperium Orientis desit esse penes Christianos, manebat tamen religio incolumis, vnde & totus Oriens Christianis resperisus est, & prouincia Tenduc, vbi erat presbyteri Ioannis Regia tota penè Christiana. *Hæc ex M. Veneto qui horum fuit spectator.*

Inde eius posteritas in Scythia & India latissimè regnat, collocata regni Metropoli in Catay & Quinsai, & tota Scythia Tartariæ nomen sortita.

Quidam Sardenfis mente captus, elapsus à parentibus, diu more ceruorum vixit, gradiens pedibus manibusque & vescens eorum pabulo. Tandem cum Rex Sardinia insula venaretur, captusque fuisset cum ceruis aliis parentibus eum alloquentibus nihil respondit, sed nec appositum panem & vinum gustare, voluit, contentus herba: vnde & paulo post media nocte clam, manus parentum euadens, ad ceruos rediit, nunquam postea visus ab aliquo, *Abben Ezra in cap. 4. Daniel.*

1163. Moguntia ob necem Arnaldi Archiepiscopi, iussu Frederici Imp. manibus exuta est, & sic sine muro per annos triginta septem permansit. *Chron. Hirsaug.*

1164 Oceanus in inferiore Germania per 12. milliaria effusus in terras, multa hominum millia, maximè circa fluium Vueseram submersit. *Chron. Hirsaug.*

1166 Siracus Turca occiso Soare Sultano Ægypti, se Turcanum primum à Calipha Ægypto cõstitui obtinuit.

Anni
Christi.

Anni
mundi.

1177

CONCIL. Northatoni in Anglia celebratur à quodam Cardinale nomine Hugone, Legato Rom. Pontificis, conuocatis tam Anglicanis quam Scotis Episcopis, ad componendas lites inter Cantuariensem & Eboracensem Archiepiscopos, qui contendebant de primatu in Scotos Episcopos, qui cessu Eboracensi. *Polyd. lib. 13. hist. Ang.*

5263

1178

CONCIL. alterum Northatoni coactum Episcoporum Angliae preside Hugone quodam Cardinale legato sedis Apostolicæ. In eo multa & varia pro Christiana religionis statu aguntur. *Polyd. lib. 13. Ang. hist.*

5264

Anni
Christi

Anni
mundi

1180

1184

177.

m LVCIVS III. Lu-
censis, natione Tuscus,
an. 4.
mens. 2. dies. 18.
Vacat dies 12.

Patriarcho.

Constantinopoli Theodosio,
deinde Basilio Camatero,
an. 3. mens. 6.

Antiochia Aymerico.

Hierosolymis Heraclio, an.

24.

5266

5270

Nam præcedentes Sultani erant Ismaelita siue Sarace-
ni. R. Joseph. sacerdos in Chron.

Eo deinde mortuo Saladinus nepos Sultanus desi-
gnatus est, qui ingressus ad Calipham Dominum suum,
vt de more adorans Sultanismi insignia de manu eius
acciperet, Calipham occidit cum tota ipsius familia, eius-
que Thesauros direptos militibus suis distribuit, seque
Sultani & Caliphæ titulis simul eodem die exornauit
Ibid.

Inde per 20. annos varia bella contra Christianos gef-
sit, eosque tandem Dominio terræ sanctæ exiit. *Ibid.*

Bernæ fundamenta iecit Bertoldus 4. Zetingsiæ & Bur-
gundiæ minoris dux, necnon Genevæ & Lauanæ prin-
ceps, qui obiit an. 1185. Eam Bertoldus 5. deinde 1191. cum
suis pagis imperio attribuit. *Chro. Burg. & Helveticum.*

Cum Berna (quæ lingua Helvetica vsus sonat, quod
cum ædificaretur casu occurrisset vsus) Friburgum vrbs
ædificari cœpta. *Nauch. Munst.*

1170. Ingens terræmotus Orientem concussit subuer-
sis multis vrribus, vt Tripoli Syriæ, Antiochia, Cæsarea,
Alebia, Emesa, Amaso. *L. Joseph. in Chron.* Prænuntius cla-
dis nostrorum, qua Orientis possessione excussi sunt à
Turcis, principe Saladino.

1171. In Gallia prope Aureliã multi Iudæi cõbusti sunt,
quod increbruisse eos puerum in fluium miserisse, inter
eos R. Iehiel. F. R. David. & R. Ickuthiel. sacerdotes dis-
cipuli R. Samuël. *Ibid. R. Joseph.*

Hunc diem Iudæi Franci & insulani anniuersario lu-
ctu & ieiunio recolunt. *Ibid.*

Eodem Colonia R. Benjamin & R. Abraham Scriba
de adulterato argento accusati pœnas euaserunt, Iudæis
eas 140. aureis redimentibus. *Ibid. ex R. Ephraim. F. Iacob.*

1176 R. Mose filius Maiemon absoluit suũ Misna quo
totum Talmud lingua purè Hebraica elegantissimè est
complexus.

Tzetzes tunc Græcè varia commentatur.

1177. Blesis habitantes Iudæi puerum Christianum in
crucem egerunt die Cænæ Dominicæ. *Sigeb. Cont.*

Ob quæ & huiusmodi alia Gallia & Germania vul-
gus passim in istos sæuiit. *Frising. lib. 1. capite 37. de gestis
Frederic.*

1179. Philippus Franc. accusatoribus Iudæorum, quod
singulis annis funderent sanguinem innoxium, aurem
non præbuit, sed pro eis legem tulit. *R. Joseph. in Chron.*

1180. Colonia ob puellam inuentam mortuam in Rhe-
ni ripa, Iudæis fluium nauicula traicientibus, Iudæi
pleti que occisi sunt. Cæteros Fredericus Imp. 500. aureis
multauit. *Ibid.*

Miecislus senex Monarcha ter deiectus Polonię prin-
cipatu.

m L v c i v s litteratus fuit. *Tyr. lib. 22. ca. 7.* Vixit an. fer-
mè 50. in Cardinalatu. *Onuph.* Principibus auctor fuit, vt
in Asia laborantibus Christianis suppetias ferrent. *Plati.*
ab vrbe deiectus est, quod ex ea consulum nomen abole-
re niteretur.

Primus iuxta constitutionis formam positam in 11.
Concil. Lateranensis creatus est pontifex.

Ad hunc vsque Nicolaus Maniacutius Heroicum
carmen de Romanis Pontificibus edidit, & nomina
178. Pontificum centum viginti quatuor versibus scite
conclufit.

Theodorus Balsamon iuriconsultus & theologus,

Antiochenus, post modum Patriarcha (sed nomine tenus, nam Latini adhuc Antiochia potiebantur, in eaque Latinos Pastores præfiebant) multa hoc tempore scripsit, ut ipse de se testatur in præfatione super Nomocanonem. *Nicetas quoque lib. 3.* de Isaacio. Sed aliquot errores suis libris immiscuit, ex Ioanne Citri episcopo, qui eum audiuit, responsis ad Constantinum Cabasilam Dirrachij Archiep.

Sedit contra Aymericum tertium è Latinis Patriarcham capta à Turcis Antiochia ann. 1186. Tum enim Isaacius Imp. Theodorum Bals. patriarcham nominavit. Quemadmodum postea Hierosolymis captis illic Græcum Laonicum siue Leontium virum eruditum Patriarcham Hierosolymitanum constituit ann. 4. Deinde Doritheum (*Nicetas lib. 3.*) Vnde intelligitur Isaacium colluisse cum Saladino. Vel alter Patriarcha Antiochenus erat titulo tenus duntaxat. Nam vel quando Latini erant Patriarchæ, non desierunt Græci suos instituere & continuare vsque ad hodiernum, qui Ioachimus nominatur.

Ad interrogationis cuiusdam Marci Alexandria Patriarchæ respondit, sed peruersè in multis & contra Canones. *Ioannes Citri episcopus ubi supra.*

Petrus commestor iuxta quosdam, viget.

Hoc tempore bella terræ sanctæ inualescebant. *Vuicelims.*

Saladinus Castro de Vado Iacobi vi expugnato, Templi milites tertis medio dissecuit sub ann. 1180. reliquos sacerdotes capite damnauit. Plebi vitam promisit, si nepotem bello captum restituerent. *Sigeb. Cont.*

Armeniorum rex cū omnibus episcopis & regni subditis, an. 1181 se sedi Apostolicæ subiicit.

Eodem Balduinus Hierosolymorum regem Saladinum non longe ab Alcalone superauit & in fugā vertit. *Chron. Hirsauig.*

Balduino mortuo 1182. Saladinus à Remundo Tripolis Principe, qui inimicitias exercebat cum Guidone Lusignano nono & nouissimo Hierosolymorum rege inuitatus multas vrbes Christianis eripuit, indèque per dedicationem Hierosolymam. *R. Ioseph. in Chronicis.*

Postquam omnes captiuos occidisset præter Guidonē regem & magistrum militiæ eius. Qua posito victoria Acco, Berytus & cæterę regni vrbes sese dederunt, præter Alcalonem. *Idem.*

Eodem ann. 1182. Heraclius vltimus è Latinis Hierosolymorum Patriarcha ad Lucium Papam & Philippum regem venit petitum auxilium contra Saladinum Ægyptium. *Gagni. lib. 6.* Claues vrbis & Sancti sepulchri ipsi attulit, regnum eius iuri subiiciens. *R. Ioseph.*

Inde Philippus exercitum Hierosolymam misit, sed intempestiuè. Quin & Heraclius venerat conquestum auxilia post cladem à Saladino factam. *Blond. de decli. lib. 6. dec. 2.*

Eius anno septimo Hierosolyma capitur. Tum contra eum sedit Laonicus siue Leontius Græcus.

Gulielmus Tyrius Archiepiscopus, quintus ex Latinis, suam historiam de bello sacro Latinorum contra Turcas & Saracenos, 84. annos complectentem, ab anno Christi 1100 vsque ad annum 1184. persequitur.

Scripsit etiam historiam Orientalium, annorum 570. Acta Synodi Lateranensis & alia quædam *Ipse libr. 21.*

Anni
christi.

1180

1184

Principibus.

Alexio puero Commeno,
3. Orient. Imp. 118. & post
eum Andronico Commeno
tyranno, an. Orient. Imp.
119.

Friderico 1. Barbarossa
Occident. Imp. vigesimo se-
cundo.

Philippo 2. cogno. Theo-
dato & Augusto, 2. an. 43.
& Franc. Reg. trigesimo o-
ctauo.

S. Imra Æthiopiæ pr-
tioso an. 40.

Alphonso 9. rege Hispa-
niæ sexagesimo secundo.

Henrico 2. Andegauensi.
Angliæ vigesimo quinto.

Cazimiro 2. Polonia.

Balduino quinto Hieroso-
lymorum rege octauo an. 6.

Alphonso rege Portugalliæ
primo, deinde Sacti o an. 26.
Vuillelmo Scotia.

Anni
mundi.

5266

5270

Anni
christi

Anni
mundi.

5270

1184

CONCIL. Veronensis, preside
Lucio Papa, vt Christiani occidui
Principes Asianis contra Turcas fer-
rent suppetias, & contra Romanorum
superbiam. Platin.

capite vagesimosexto. Octogenarius obiit sub. ann. 1219.
Heroldus.

Alexij Comneni tempore dogma motum est de myste-
riis altaris, illane essent corruptibilia, an incorruptibilia.
Ea esse incorruptibilia confirmavit Alexius. *Nicetas li. 27.
Orthodoxia.*

Ann. 1183. Multi hæretici combusti sunt in Flandria,
iussu Philippi Flandrensium Comitis, & Guilelmi Re-
mensis Archiepiscopi, sedis Apostolicæ legati. Illi dice-
bant omnia æterna à Deo, corpus autem hominis & tem-
poralia à Luciabelo creata esse: baptismum paruulorum
& Eucharistiam reprobabant: sacerdotes ex sola auaritia
missas celebrare calumniabantur. *Guil. Nangia. Vincent.
lib. 29. cap. 26.*

Septem millia Cotarellorum, qui regionem Biturigen-
sem vastabant, ab illius terræ incolis interficiuntur, ipsi
persequantur maximè viros Ecclesiasticos, quos mi-
seris mortibus conficiebant. Sacrum Christi corpus pedi-
bus conculcabant. Et Ecclesias incendebant.

H Y M A N A.

Andronicus, vt Alexio puero nepoti imperium ra-
peret, ex anla summouit æmulos, deinde puerum 15. an-
nos agentem peruo arcu eliso immaniter strangulatum,
arcæque plumbeæ inclusum in mare demersit, atque
desponsatam illi Annam Francorum Regis filiam vxo-
rem duxit.

Alexium vindicaturus Vuilielmus Siciliæ rex, præ-
lio aggreditur Tyrannum & vincit. Qua occasione Isaacius
seditione excitata fugientem comprehendit, & mu-
tilat altera manu & oculo. Deinde scabro camelo facie
ad caudam versa, per urbem circumducit, vbi vulgi tur-
multu vncis & harpagonibus penè frustulatim discer-
ptus est.

Eustachius Thessalonicensis episcopus, qui in Homerum
& alia scripsit, adhuc vigeat.

Tartari circa ann. 1180. Duce Cingis aut Chonigast ab
Oriente progressi Europam Orientaliorem miserè af-
fixerunt, indeque hodie in Hordas diuisi cogno-
scuntur.

Alphonfus 9. Hispaniæ rex Blancae nostri D. Ludouici
matris parens regnat an. 38.

Iudæi è Francia expulsi sunt, & eorum synagogæ
euersæ, vel mutatae in Ecclesias, edicto Philippi Regis,
quodd Christianum puerum in Christi ludibrium cruci
affixissent, & grauissimis vsuris vexaret Franciam. *Emil.
libro quinto Gaguinus libro sexto.* Verum non multo post
tempore redeuntes ab eodem admittuntur. *Emil. li-
bro sexto.*

Inter eos fuisse aiunt R. Selomonem Iarhhi, quos rex
in Germanias expulit. Est autem magni nominis Rabbi-
nus, ordinatus veteris testamenti & Thalmud interpres,
qui videtur cognominatus Iarhhi, q. Lunensis. Luna au-
tem oppidum est Prouinciæ Aquitanicæ, vbi Iudæos man-
sisse scribit D. Greg. lib. 3. epist. 21.

1175. Saladinus Damascum eripuit filio Norandini ad-
huc puero, qui principatum tenebat Alepi, eique præpo-
suit Sirofidulum fratrem. Inde Ciliciam. *R. Ioseph.*

1177. Hierosolymam obsedit, deinde in biennium pa-
cem dedit. *Ibid.*

1179. Reuersus profligatus est, paucis è Christiano

milite desideratis. Paulo post Euphratem transgressus, Carras in Mesopotamia cepit: Edessam quoque & vrbes vicinas fratri Norandini obtemperantes. Mox in Cœlesyriam conuersus, Alepum prouinciæ caput expugnauit. *Ibid.*

1182. à Remundo sollicitatus, bellum vltimum contra regem Hierosolimitanum suscepit, quo multas vrbes, & Hierosolymam ipsam nostri amiserunt. *Idem.*

IN VRBANO 2. sedente, Hierusalem fuerat Sultano Ægyptio & Saracenis erepta. Vrbanus hoc 3. Pontificatum gerente, recidit in eorundem seruitutem.

Diffidentibus enim inter se Christianis, scilicet, Guidone Lusignano Rege Hierosolym. & Raimundo comite Tripolitano, Saladinus Calipha Ægyptius post maximam stragem nostrorum ferè 22000. recepit Hierosolymam cum suo Rege ad Tyberiadem capto anno 1187. 2. Octobris, feria 6 anno 88. (Æmil. 89.) ex quo regnum Hierosolymorum cœperat esse penes Latinos. *Æmil. libro quinto. Blond. libr. 6. dec. 2. 87. Jovius lib. 1. virorum Illustrium.*

Campanas Basilicasque omnes præter Salomonis templum euerti iussit. *Simoneta lib. 5. cap. 82.*

Guilel. Nangiacus Isaacij Orientis Imperatoris meminit sub nomine Curfac, quem ait alios vocare Isaquinum. sed id non mirum in historia aliena.

Græci mox post captam Hierosolymam videntur egisse se cum Saladino, vt Patriarchæ constituendi ius reciperent. Nam Leontium, virum eruditione & virtute præstantem Hierosolymorum patriarcham exitisse & obiisse ann. 1187. quo scilicet vrbs capta est, eique Dositheim successisse Isaacij Imp. familiarem, scribit *Nicetas libr. 2. de Isaacio.*

Vrbanus de Turcarum victoriis certior factus, Venetiæ pro comparanda classe contendit. Sed Ferrariæ in itinere, cum negligentius sacrum bellum à Christianis principibus suscipi cerneret, animi mœore interiit. *Plat.*

Pacem fecit inter Philippum Franciæ regem & comitem Flandriæ an. 1186. *Chron. Fland. lib. 6.*

Decimas Polonis indicit pro recuperanda terra sancta. *Chron. lib. 3.*

Bellum Vngarorum cum Venetis composuit. *Idem.*

Danos excommunicat quod sacerdotes ferrent coniugatos. *Saxo. lib. 15.*

Epistolarum eius particulæ innumeræ extant in Iure Canonico.

HVMANA.

Ann. 1185. Fredericus Imp. omnes Hetruriæ ciuitates præter Pistorium, agraria priuat ditione, & multa in Italia peragit. *Chron. Hirs.*

1188. Saladinus persequitur reliquias nostrorum, qui in Oriente supererant. *R. Joseph.*

Henricus 2. Andegauensis, Anglorum rex, Cumbriam & Northumbriam recepit. Vuallos ad defectionem inclinantes domuit. *Polyd. Maior.*

Deinde an. 1189. moritur. Atque hic Normanorum, id est, externorum hominū in Anglia principatus finis fuit, post annos 122. quam Guilielmus primus regno Angliæ potitus est. *Polyd. lib. 13. Angl.*

○ QVIDAM Historiographi hunc prætermittunt.

Totus autem in bellis fuit contra hostes Christi, vt

Anni
Christi

1184

1186

178.

IN VRBANVS 3. Mediolanensis an.

mens. 10. dies 25.

Vacat dies II.

Patriarchis.

Constantinopoli Basilio, deinde Nicolao s. alias Niceta an. 6. mens. 6.

Antiochiæ Aymerico deinde Rodulpho 2. an. 33.

Hierosolymis Heraclio.

Principibus.

Eisdem Imperantibus & regnantibus, & post Andronicum, Isaacio 2. Angelo an. 16. Orientis Imperatore. 120.

S. Imra Æthiopum pretioso. Balduino quinto Hierosolymorum rege 8. denique Guidone Lusignano. an. 1.

CONCIL. Parisense, præsentis Philippo Rege, Episcoporum Gallia, pro expeditione contra Turcas. Gaguin. lib. 6.

179.

○ GREGORIUS 8. Beneuentanus.

mens. 1. dieb. 27.

Vacat dies 20.

Patriarchis.

Constantinopoli Nicolao s. siue Niceta.

Antiochia Rodulpho secundo.

Hierosolymis Heraclio.

Principibus.

Eisdem Imperantibus & regnantibus.

S. Fmra Æthiopum pretioso. Hierosolymorum & Ægypti Calypsa Saladino.

180.

p CLEMENS 3. Romanus. an. 3. mens. 5.

Vacat mens. 8.

Patriarchis.

Constantinopoli Nicolao quinto, alias Niceta.

Antiochia Rodulpho.

Hierosolymis Heraclio.

Anni mundi.

reciperet Hierosolyma. *Vnicelus.*

Tractans de recuperanda Hierosolyma Pifis moritur, Pontificatus die 57.

Perpetua per annos plus minus 50. inter populum Rom. & pōtices discordia de vrbs administratione fuit, cui Populus Patricium quendam summa cum auctoritate præferat senatoribus creatis, ab Innocentio 2. ad hunc vsque. Nam eius rei occasione Innoc. 2. & Cælestinus 2. animi dolore defecerunt. Lucius 2. penè interfectus est. Eugenius 3. Alexander 3. Lucius 3. Vrbe pulsati sunt. Vrbanus 3. & hic Gregorius 8. exules fuere, donec nouissimè conuentum, Clemente 3. vt Senatores confirmarentur, Patricij verò loco, præfectus reponeretur, *Onuph. in Platnam.*

Leontius & Hermenopulus, qui de sectis scripserunt, Nam hic Bogomilos non multò ante suam ætatem ortos tradit.

Simcon Metaphrastes circa hæc anni 1200. tempora.

1188. in Monasterio Sconangiensi Cisterciensis ordinis Vuormaciensis diocesis, non longè ab Heildeberga, S. Hildegundis moritur, quæ sumpto habitu, simulato sexu, Iosephi nomine, illic, vsque ad mortem incogita permanlit. *Chron. Hirsaug. Cæsarius prima Dialogorum distinctione.*

S. Margarita monialis miraculis clara in Monasterio montis S. Ruperti apud Bingen. *Ibid.*

Imra Æthiopum Rex, inter eorum Sanctos relatus, Presbyter consecratur. Rex magnæ abstinentiæ & virtutis, adèd vt sacrificium incruentum peragens, ministerio Angelorum panem & vinum in corpus & sanguinem Domini consecrandum reciperet.

Miraculis clarus suis precibus stitit cursum Nili. Tributulo loco à rege Ægypti materiam, præsertim ligna ingeniosi operis è Hierosolymis sibi exportari iussit, è quibus templum construeret, vsque hodie tota Æthiopia venerabile *Mari. Victor. de regg. Æthiopia.*

HUMANANA.

CLAREBANT Thebites ben Chorath genere Iudæus Hispanus & Alfraganus Astronomi & Mathematici.

Ann. 1188, vel vt alij volunt 1202. Tartari Scythica gens è finibus suis, qui erant ad Tapuros montes ultra mare Caspium egressi deuicto & interfecto Indorum rege (Christiano & Presbyteri Ioannis nomine nostris, tunc cognito. *Marc. Venetus & Osorius de rebus Emanuelis Portugal.*) eorumque excusso dominatu, cui seruiant, Asiam penè omnem victores longe latèque peruagati & Rha siue Volga flumine transmissi ad Occidentem progressi, vicinis Russorum Polouciis Campestria ad Tanaim & Mæotim Paludem habitantibus bellum intulerunt, eosque & Russos superbas ferentes deleuerunt, & omnem illam oram cum Taurica Chersoneso habitare cœperunt. *Chromer. lib. 7. Polo.*

p VIR scientia literarum, facundiâque clarus, sed & vitæ puritate, animique integritate præclarior, sui que acer castigator. *Anton.*

Quarti belli sacri auctor. Cum Frederico pacem iniit. 1188. Fridericus Imperator, cum Conrado filio mi-

nore Philippus rex Francorum, Guilelmus Siciliae, Richardus Angliae, Odo Dux Burgundiae, Philippus comes Flandriae, Henricus Comes Campaniae, Theobaldus Comes Bletensis, Episcopi quamplurimi, & omnes fere regni Franciae Barones, quartam expeditionem contra Turcas precibus huius Clemēis Papae suscipiunt, seque cruce insigniunt, cum audiissent Hierosolymam & totam Syriam praeter tres vrbes Tyrum, Tripolim, & Antiochiam & quasdam arces à Saladino fuisse occupatas. *Palmer. in Chron. Gagui. lib. 6. Blond. 6. dec. 2.*

Philippus rex Frac. decimam bonorum omnium ab iis exegit, qui se non comitarentur Hierosolymam. Quae decima Saladini dicitur ad hunc usque diem. *R. Ioseph.*

Verum 1189. Fridericus in Armenia dum in flumine lauaretur, submergitur. *Continuatio Sigeb. Palmer. Guil. Nangiac. & à filio Conrado Tyrum effertur, vbi & sepelitur. R. Ioseph.*

1191. autem Philippus & Richardus coniuncto exercitu contra Saladinum prosperè primum bellum gerunt: sed mox discordia, diabolo instigante, inter ipsos orta, Philippus in Galliam reuertitur. Richardus autem inchoatum bellum strenuè profecquitur: sed anno sequente & ipse quoque domum reuersus est, Christianosque in terra sancta multis periculis expositos reliquit. *Chron. Hirsang.*

Alioqui Saladinus pacem Christianorum postulans, regnum Hierusalem se illis redditurum, ciuitatem ipsam reaedificaturum, & Damiatam cum adiacente regione ad 20. milliaria quietè possidendam concessurum, modò vlteriùs non procederent, promittebat. *Ibid.*

Nam eorum aduentu audito timuit, statuitque dimissa eis regione, in Aegyptum se recipere. *R. Ioseph.*

Potro Gallus cum Anglo, & Veneti cum Pisanis, qui etiam classes suas in Asiam miserant, ex eo tempore postea diuturnis & grauib. bellis inter se conflictati sunt. *Cromerus lib. 6. de reb. Pol.*

Anglus in illa expeditione Cyprum inter eundem occupauit, eiecto Isaacij Comneni praefecto, qui in dominum suum rebellauerat. *R. Ioseph. & Hierosolymitano regi donauit, vt ibi amisso regno habitaret. Nicetas sub finem libr. 2. de Isaacio Angel. sed ea lege, vt Guido rex sibi iure regni Hierosolymitani cederet. Atque ita Cypri regno ipse & posteri eius potiti sunt annis ducentis septuaginta quinque, videlicet vsque ad annum 1470. R. Ioseph.*

Henricus verò Campaniae Comes à Richardo relictus, post Guidonem regnauit, & regni sedem Ptolomaide posuit, vbi anno vno post de fenestra lapsus interiit. *Ibid.*

Ex Frisia etiam & Dacia eò miserunt naues 50. è Flandria triginta septem. *R. Ioseph.*

HVMANA.

Frideric. ante discessum imperij successorem reliquit Henricum 6. an. 1186. despondens ei Constantiam Rogerij Siculi filiam è monasterio mox educendam, quae ad eum Siciliae regnum attulit. Et si autem ea existimatur nunquam paritura, quod 50. annum attigisset, tamen grauida facta an. 1163. 7. Calend. Ianuarij Panormi enixa est Fridericum 2. (magno Ecclesiae damno) in sacello pu-

Anni
Christi

1187

Principibus.

Eisdem Imperantibus & usque ad Henricum 6. Occid. Imperat.

Philippo 2. cog. Theodato & Augusto Francorum Rege trigésimo octauo.

S. Imra Aethiopum pretioso.

Alphonso 9. Hispania, sexagesimosecundo.

Henrico 2. Andegauensi, Angliae vigesimoquinto, deinde Richardo an. ferè 12.

Cazimiro 2. Polon. princip. Hierosolymorum & Aegypti Calyptha Saladino.

Saetio Portugalliae secundo Rege.

Vuillielmo Scotia.

CONCIL. Parisiense, coactum à Philippo Rege, cui decima ab Ecclesiasticis concessa sunt ad bellum gerendum contra Saladinum Turcorum Regem, à quo illa dicta fuerunt Saladinae. *Gagui. lib. 6.*

1190

Anni
mundi.

5273

5276

Anni
christi

Anni
mundi.

1190

181.
q CELESTINVS 3. Ro-
manus. an. 6.
mens. 7. dies II.

5276

1197

Patriarchis.
Constantinopoli Nicolao
quinto, siue Niceta, deinde
Leontio an. I. Dositheo an. I.
Georgio Xiphilino an. 7.
Antiochia Rodulpho 2.
Hierosolymis Herachio.

5283

Principibus.
Isaacio 2. Angelo Orient.
Imperatore. 120.
Henrico 6. an. 8. Occident.
Imperat. vigesimotertio.
Philippo 2. cogno. Augusto
& Theodato Franc. Rege
trigesimo octauo.
S. Imra Æthiop pūretioso.
Alphonso 9. Hispaniæ sexa-
gesimo secundo.
Richardo Angliæ vigesimo
sexto.
Cazimiro 2. Poloniæ, dein-
de Lesco Albo cum Helena
matre an. 8.
Hierosolymorū & Ægypti
Saladino, deinde Saphan-
dino.
Sanctio Portugallie rege
secundo.

blico, quod vt spectari partus posset, ne supposititiis cen-
feretur, Henricus extruxerat.

Philippus Theodatus siue A Deo-datus, multa Parisiis
vtiliter instituit: Ædiles, quos vulgo vocamus Scabinos
siue Echeunos, eligendos curauit. Eam urbem auxit
tota illa parte (quæ à Paruo ponte ad Abbatiam S. Geno-
uefæ tendit, quam etiam mœnibus cinxit, plurimos vi-
cos strauit lapidibus, D. Innocentij cœmeterium extru-
xit, forum vñale (vulgo Hallas, Græcè φάλας) in platea,
quam Campellos vocabant, ædificauit, nemus Vicena-
rum (de Vincene) prope urbem muris cinxit. *Guilel. Nang.
Æmyl. lib. 9. Gagui. lib. 6.*

1190. Londini seditio contra Iudæos, in qua multi
cæsi sunt, donec res à Richardo rege componeretur. *R.
Ioseph.*

Eodem octoginta Iudæi, iussu Philippi Blaiz combu-
sti sunt. R. Iom Tob multos suorum interfecit, ne bapti-
zarentur. *Idem.*

1191. in Anglia primùm 150. interfecti sunt, deinde in
alijs vrbibus alij, qui baptizari recusabant. *Idem.*

q T O T I Franciæ sacris interdixit ob diuortium Philip-
pi Regis, qui Ingebergam seu Gelbergam vxorem repu-
diauerat. *Guilel. Nangiac.*

Occupatur & ipse bellis Palestinis, & scælicius. Præsul.
Ecclesiæ perutilis. *Vuicelius.*

Teutonicorum ordinem confirmat, S. Augustini regu-
lam eis præscribens cum alba veste & cruce nigra, vt ab
alijs differrent, *Polyd. lib. 7. de Inuent.* Et singulis die-
bus ac noctibus ducenties orationem Dominicam, Sym-
bolum Apostol. & Angelicam salutationem repeterent.
Ibidem.

Constantiam monacham rege Rogerico natam oc-
cultè è monasterio Panormitano eduxit, & Henrico 6.
dispensatione collocauit, è quo natus Fridericus Sedis
Apostolicæ mastix. Hi sunt dispensationum illegitima-
rum partus.

Gilbertus Abbas, Alanus Episcopus Antiodorensis,
Philo Episcopus Carpathius, Guarricus Abbas Igniacen-
sis, Ioachimus Calaber Abbas Florentinus, vt de se testa-
tur super cap. 9. Apocalyp. Godefridus Viterbiensis, Mau-
ritius Episcopus Parisiensis, cuius exemplo inualuit mos
per aliquot annos in Francia, vt Sacerdotes morientes
tabulam, Catholicam fidem de resurrectione comple-
ctentem, pectori apponerent, quod tunc multi de ea du-
bitarent. *Guilel. Nangiac.*

Ordo Cruciferorum oritur in Italia annum 1197.
Volater.

S. Guilelmus Biturigensis Episcopus floruit. Honorius
3. Papa eum in Sanctorum numerum retulit.

In Dania quidam persuadere conantur populo, vt sa-
cerdotibus suis matrimonia decernat. Et vix hoc schisma
à Vualdemaro rege & alijs Principibus repressum est.
Saxo. lib. 15. Dano.

Isaacius Angelus Imp. viduas Eleemosynis, pauper-
culas virgines dote, & sumptu nuptiarum magna hebdo-
made iuuabat. *Nice. lib. 3.*

Xenodochiis Constantinopolim repleuit. *Ibid.* ab eo
Blachi & Bulgari deficiunt. *Ibid. lib. 1.*

Marcus Alexandrinus Patriarcha, qui Græcos de mul-
tis quæstionibus, diebus D. Isaacij Angelij, & D. Georgij
Patriarchæ Constant. an. 1203. Christianorum Saracenicæ
regna incolentium nomine, consuluit. Ad quas respondit

Theodorus Balsamon, sed vt Ioannes Citri Episcopus in suis ad Constantinum Cabasilam Dirrachij Episcopum responsis docet, peruersè & contra canonicas constitutiones.

Theodorus enim Balsamon Patriarcha Antiochenus (sed titulo tenuis) adhuc clarebat. Nam Georgio Xiphilino libros suos in Normocanonè Photij dedicauit.

An. 1190.13. Calendas Decembris auctoribus quibusdam ciuibus Bremæ & Lubecæ Ordo Marianorum militum (ad Teutonicorum formam) instituitur in Prolomaide, magnis sumptibus ædificato ibi Xenodochio, in vsum eorum, qui familiæ infererentur. Postea cum numerus creuisset, ceu Colonias inde in Germaniam duxerunt, ad Christo subigendas Slauorum & aliorum infidelium Septentrionalium terras.

Samuel Iudæus abdicato Mose Christum amplectitur an. 1200. & contra Iudæos de vana Messia expectatione subtiliter disputat.

H V M A N A.

In Asia per id tempus Christianorum res in deterius labuntur, nec multo post euertuntur. Quin Betica siue Granata à Saracenis subacta est, Anglia & Hybernia insulæ Romano Pontifici vectigales factæ sunt. In Germania Henricus Imp. cum regnum Sicilia nomine Constantiæ recepisset, ac Fridericum F. trimulum Cæsarem, siue regem Romanorum renunciaisset, moriens longam litem de imperio reliquit. *Cromer. libro 7. de Reb. Polo.*

Philippus enim dux Sueuorum patruus ac tutor pueri coronatus est ritu solenni Moguntia. Contra quem Ortho Saxonum dux ab Innocentio 3. Philippo diris deuoto, confirmatus est. Sicque aliquandiu (per annos ferme octo, quibus Philippus vixit, *Chron. Hirsang.*) Germania intestino bello collisa est, donec Philippo & Otthone interfectis Fredericus iam adultus imperio suscepto pacem restituit. *Ibid.*

In Græcia verò varij etiam motus erant, adeo vt an. 1200. Constantinopoli à Gallis & Veneris capta, Alexius Imp. pulsus Halisiam in Russia confugerit, ad ducem nomine Romanum Polonorum regis Clientem, cui cum Alexius puer à Victoribus susceptus, & paulo post interfectus à suis esset, Balduinus Gallus successit, Orientemque sublato schismate Romanæ Ecclesiæ renunciauit. *Ibidem.*

Philippus Gall. rex Augustus D. Ludouici auus, expeditionem suscepit aduersus Guidonem Aruerniæ Comitem, qui vexabat Ecclesiasticos, Abbatiam cuerterat, Episcopum Claromontensem in carcerem incluserat, captamque Aruerniam sui regni peculio adiecit. *Annal. Gallic.*

Ante hanc Phil. Augusti ætatem nullus liber Gallica lingua scriptus dicitur.

Sub an. 1190. tota Francia Iudæos expulit in Germanias (1186. habet R. Ioseph) quos tamen paulò post, nempe an. 1186. Parisios reduxit, Ecclesias ibi grauiter affligens, *Antoni. tit. 17. cap. 9.* quousque sub ann. 1323. penitus exigerentur. In hac eiectione R. Salomonem archi ordinarium veteris testamenti, & Talmud gloriatorum fuisse aiunt. Hanc expulsionem Abben Bohan descripsit.

Anni
christi

1197

Anni
mundi.

5283

Annus Dom. MCC. quo Tartari regnum suum deleto Presbytero Ioanne Vncano Indorum rege condum. Constantinopoli à Francis & Veneris capitur, Theodorus extra urbem in Asiam imperium Græcorum transfert.

DVODECIMO hoc seculo docterinam contra hæreticos sic continuatam liquet.

MISSA. Continuatæ ritu superiorum temporum, vt scriptores huius seculi de diuinis vel Ecclesiasticis officiis fidem faciunt, Honorius Augustodunensis, Odo Cameracensis, in Canonem Missæ, Hugo Victorinus, Rupertus Tuitiensis, Leo Tuscus in Liturgiâ Chrysostomi, Ioan. Beletius, Osmundus Sarisberiensis, lib. de Ecclesiasticis officiis, &c.

Gratia Dei, fides, Iustificatio, Honorius de prædest. & lib. Arbur. item in Psalm. 17. Saluum me fecit, quoniam voluit me. Retribuet mihi &c. Nota in primis. Gratia à Deo gratis, non ex meritis hominem præuenit, vt ad bene volendum carperetur ipse gratia per piæ actionis studiū. Richardus de statu hom. inter. cap. 12. 16. & passim in quest. in epistolas.

Anni christi
1197

Anni mundi
5283

Pauli. Bernardus sermonibus de ad-
uentu Dom. & in cantica, sermone 67.
Gratia reddit me mihi iustificatum
gratis & sic liberatum à seruitute pec-
cati &c. Petrus Cluniac. lib. 2. cõ-
tra Iudeos c. 4. Rupertus lib. de victo-
ria verbi. Magister sententiarum libro
3. dist. 19. &c. Fulgentius lib. de gra-
tia Dei.

Eucharistiæ veritas, sacrificium,
transubstantiatio, adoratio, Missæ
ritus. Bernard. sermo de cœna Dom.
& in alio serm. de eadem. Petrus Clu-
niac. contra Petrobussianos, seorsum lib.
1. epist. 2. Magister Sentent. lib. 4. dist.
8. & seq. dist. 10. refutat contraria do-
centes. Bandinus lib. 4. dist. 9. & seqq.
Rupertus, ubi & figuram refutat lib.
16. com. in 6. cap. Ioan. & lib. 7. capiti.
7. lib. 2. de sap. cap. 24. in Matth. lib.
10. c. 26. b. 2. de diui. offi. cap. 2. 22. &
23. Quin & lib. 1. c. 28. & seqq. ali-
quot integram Missæ rationem expli-
cat. Richardus li. de Sacerdotio Mel-
chisedech. Guil. Signiacensis lib. de sa-
cramento Altaris. Leo Tuscus in sua
Chrysostomi & Græcorū liturgia ver-

sione, & ex Græcis Zonaras, Balsamon, Nicetas Coniates diuersis in locis Hildegardis l. 2. vis. 6. & li. Sacra. altaris.

Baptisimi effectus, necessitas, aliena fides, ceremoniæ. Mag. Sentent. li. 4. disti 3. & seqq. Bandinus libr.
4. cap. 3. & seqq. Bernard. sermo de Cœna Domini & Bapt. & ablu. Ped. & alibi. Rupertus li. 10. de diui. Of-
fic. c. 5 & li. 8. Apoc. Petrus Clun. li. 2. contra Petrobussianos. Balsamon in canones Apostolorum &c. Synodorum.
Zonaras & Nicetas Coniates diuersis in locis. Honorius in speculo Ecclesia.

Pœnitentia & eius partes tres. M. Sent. lib. 4. c. 14. & seqq. Bandinus lib. 4. c. 13. & seqq. Hugo li. de con-
scientiis. Petrus Cantor c. 106. & seq. Theodorus Balsamon ubi supra.

Claues Ecclesiæ absolutio. Petrus Cantor cap. 21. Absolutio enim spirituale est, pertinens ad potestatem cla-
uium. M. Sentent. lib. 4. dist. 18. &c. Bandinus ibid. Richardus. li. de potestate ligandi & solu. in confessionali. de
peccatorum differentiis. Theodorus Balsamon. in Canones.

Confirmatio & reliqua alia sacramenta eorum vsus. M. Sentent. lib. 4. Bandinus lib. 4. Hugo libris de Sa-
cramentis, Rupertus. lib. de diui. offi. li. 5. c. 15. 16. 17. 18. &c. Honor. in speculo Eccl.

Primatus sedis Apostolicæ. Bern. serm. de Ioan. Bapt. & libris de consideratione ad Eugenium. Item epi. 133.
237. 285. Richardus lib. de autoritate Petri. Potho lib. 1. & 3. de statu domus Dei. Salisberiensis li 8. c. 17. Petrus
Cluniac. li. 6. epi. 44. Zonaras & Cedrenus in vita Leonis Iconomachi, ubi hic Gregorium Apostolicum virum, &
Petri Coriphei curpovev vocat.

Liberum Arbitrium, bona opera, Bernard. tract. de libero Arbit. & passim super Cantica vt ser. 81. 82. &
alibi. Magister Sententiarum li. 2. dist. 24. &c. Bandinus Ibid. Honorius de Prædest. & lib. Arbit. Richardus de
statu hom. interio. c. 2. 3. &c. in explicatione dubiorum. Hugo. li. de Conscientiis & alibi. Petrus Cluniacensis libr. 1.
de Miraculis c. 6. Ioan. Salisberiensis li. 5. cap. 4. &c.

Sanctorum preces, suffragia, inuocatio, reliquiæ, Imagines. Bernardus multis sermonibus & in Cant. Ho-
norius in speculo Ecclesie. Rupert. li. 4. com. in Zachar. c. 10. lib. 7. in Cant. Richardus sup. Canti. &c. Petrus Clu-
niac. contra Petrob. lib. 1. Epist. 1. Sigeb. & Zonaras sparsim. Nicetas Coniates in idem, vt in Andronico, in Isaacio
Angelo li. 3. in Alexio. Denique de Sanctis extant auctorum huius seculi sermones penè innumeri.

Preces pro defunctis, Purgatorium. Eterianus libro peculiari, de regressu animarum ab inferis. Petrus Clu-
niac. li. 1. de Miraculis vt c. 23. &c. li. 1. contra Petrob. epi. 1. & 2. Honorius in Speculo Eccl. sermone de Nat. Dom.
Mag. sententiarum li. 4. dist. 20. 21. 45. &c. Rupert. li. 2. in Leuit. c. 42. fol. 175. & in Genesim. c. 32. Examinato-
rium ignem. Bernard. serm. 66. in Cantica. Non credunt heretici ignem purgatorium restare post mortem, &c. Ty-
ri. li. 18. c. 32. Sigeberti. sparsim.

Cætera uide & ceteri huius seculi auctores prolixè confirmant, de quo contra se testimonium ferunt Centuriatores
Cent. 12. c. 2. de loco & propagatione Ecclesia col. 11. sparsim. c. 3. de Persecutione & tranquillitate Ecclesiarū sparsim
col. 38. c. 4. de doct. ex profess. col. 775. & seq. c. de hæres. sparsim col. 833. & seq. ubi Petrobussianorum contra Petrū
Cluniac. Apostolicorū contra D. Bernard. ser. 65. & 66. in Cant. suscipiunt patrociniū. Per totū c. 6. de ceremoniis &
ritibus Eccl. col. 858. & seq. Per totū 7. de Politia & gubernatione Ecclesia col. 1009. & seq. c. 8. de Schismatibus col.
1105. sparsim. toto 9. c. de synodus col. 1235. & seq. Per totū fere c. 10. de doct. Episc. col. 1365. & seq. quos proinde ma-

1191. Bertoldus 5. Zernigiæ & minoris Burgundiæ Dux:
Bernam paulo antè à Bertoldo 4. eius præcessore con-
structā cum suis pagis Romano imperio attribuit. Chron.
Burg. & Helueticum.

1195. Henricus 6. Imp. Siciliā inuadit, captumque Tan-
credum regni inuaforem, erutis oculis cum quatuor prin-
cipibus in Teuthoniam mittit, & omne regnum Apuliæ
sibi subiicit. Chron. Hirsaug.

1197. Subidiarium exercitum in Syriam mittit, qui dū
Henrico sequenti anno mortuo reuertitur, Christiani,
qui in Syria remanserant, auxilio destituti, reliquum
Dominij, quod in ea prouincia possidebant, mox pe-
nitentius amiserunt. Ibid.

Annos 10. duntaxat imperauit, iuxta alios octo, nisi
quod cum patre viuente annis ferme duobus & viginti
regnauerat.

Post eius mortem principum dissensio grauiſſia de eli-
gendo successore. Ibidem.

Saladinus cum regnasset an. 16. (10. habet R. Ioseph.)
Saphandinum filium reliquit, qui Christianorum reli-
quias in Oriente debellauit. Iouis lib. 1. Viro. illust.

Moriens Saphandino reliquit regnum Iuda & Syriæ,
Miralino minori filio regnum Ægypti: sed insurgens Sa-
phandinus, patruus eis omnia eripuit, & se Sultanum
totius Orientis Constituit. R. Ioseph.

ledictis insectantur, *par sim cap. de martyribus, de miraculis. Huc facit quod ex instituto multi hac etate scripserunt de hæresibus. Item contra Henricianos, Peirobusianos, Apostolicos, Publicanos, Patarenos, Vualdenses, Agenses, Hæreticos de Barulo, Clancularios Berengarianos, quorum maleficiis isti fascinantur. Adde totius huius Centuria Synodos quæ non exiguo fuerunt numero. Consule & historicos. Nam & hi sui temporis Ecclesiam à nostra nihil differre, quantum ad doctrinam & ritus, ostendunt.*

Anni
christi

HVI T doctissimus Theologus & Iuriconsultus, multasque Epistolas decretales de rebus arduis scripsit, ut in libris quinque Decretalium plura ipsius rescripta reperiantur, quàm omnium aliorum in eodem Pontificum. Est idem belli accensor contra Saracenos.

Suos quinque libros decretales legi & obseruari in iudiciis ubique mandauit: quod & factum fuit vsque in præsentem diem. *Chron. Hysaug.*

1210. Otthonem Imperatorem excommunicauit, quod Marchiam Apuliæ ad Romanam Ecclesiam pertinentem per donationem testamentariam Methildis, Rutgeri Principis Siciliae vxoris, & Conradi regis filie inuaderet, causatus huiusmodi donationem esse inualidam, quod facta esset per mulierem sine consensu Principum. Vnde fecuta graues dissentiones. Hinc Fredericus 2. in imperatorem designatur. *Ibid.*

Misit an. 1212 ad Battum siue Baidonem vnum è Tartarorum Chamis siue Imp. aliquot viros religiosos, qui per Croacum & Russiam iter agentes, ibi etiam acceperunt equos Tartaricos, qui aquam & pabulum sub niue norunt querere. Illi ubi rediissent, hoc vno imperato, ne Christianis molestus esset, Saraceni persuadent ut Mahometis legem amplectatur. Ita ab eo tempore Tartari Mahometismo inficiuntur. *In epist. Asiaticis Ies.*

Alij & melius conferunt in annum 1245. & ad Innocentium quartum. *Vincen. lib. 31. c. 51.*

Ipsa procurante Liouonia Christi fidem amplectitur. *Blond. lib. 6. dec. 2.*

Eius temporibus orta hæresis in Tholosa partibus, quam D. Dominicus mira celeritate compescuit.

Exorti sunt multi ordines religiosorum, siue monachorum. Dominicus Calaguritanus Hispanus instituit ordinem Prædicatorum, cuius ordinis feruntur fuisse 4143. cœnobia. Franciscus Assisates Italus ordinem Minorum. *Palmer. Plat. Horum suo tempore 90. millia fuisse scribit. Sabell. Ennead. dec. 9. lib. 9.*

Carmelitarum ordo, cuius prior in monte Carmelo erat Cyrillus Græcus, tunc ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano regulam certam accepit. Ordo Eremitarum S. Augustini Ordo S. Trinitatis inchoatur à Ioanne Mattha & felice Anachoreta. *Gag. li. 6. Poly. 7. de Inuent. c. 21.*

Abbas Vrspergensis suum Chronicon ab orbe condito ad hæc sua tempora. i. annum 1199. conscripsit & Frederici cum secundum. Conradus de Lichtenanu nominatur ab Onuphrio.

Lite apud Græcos de Eucharistia orta, dum Ioannes Xiphilinus patriarchatu fungeretur, damnati sunt, qui negabant corpus Christi in ea esse incorruptibile & quale nunc est in cælo, aut totum in tota & totum in singulis eius partibus. *Nicetas Coniates lib. 3. de gestis Alexij Angeli.*

TREDECIMVM SÆCVLVM

182

1197 a INNOCENTIUS 3.
Anagninus an. 18.
1215 mens. 7. dies 16.
Vacat d. i.

Patriarchis.

Constantinopoli Georgio Xsphilino, deinde Joanne 9. Camatero ann. 5. Michaelē 4. an. 5. mens. 6. qui contra Thomam primum è Latinis sedt. Theodoro 3. an. 2. Maximo 2. mens. 7. Antiochia Rodulpho secundo. Hierosolymis Heraclio deinde Alberto an. 23.

Principibus.

Isaacio 2. Angelo Alexio Commeno eius fratre, Alexio Angelo Isaaci filio, Alexio Duca cognomento Murzuzlo alius Murzupho, alius Myrtilio (tribus his Alexii anno vixit vno) Balduino an. 1. & Henrico eius fratre an. 12. ex ordine Orientis siue Constantinopolitanis Imperatoribus. Theodoro Lascari Græcorum Imp. an. 18.

Philippo an. 10. Otthone 4. an. 4. Friderico 2. an. 38. Occid. Imp.

Philippo 2. Franc. Reg. S. Imra Æthioppum pretioso deinde Naakutolab. an. 50.

Alphonso 9. Hisp. deinde Henrico 1. an. 3. Richardo Anglia, deinde Ioanne Richardi fratre an. 17. Lesco Albo Polon. cū matre Helena, deinde Vladislao Lascongo an. 4. rursus Lesco Albo reuocato an. 21.

Hierosolymorum Saphandino Ægypti Calpha.

Anni
mundi

5283

9302

Sanct. Portus deinde Alphonf. 2.
an. 12.

Vuillermo Scotia.

CONCIL. Diuionense, plurimorum Episcoporum Gallia, praeside legato Apostolico, qui secundo ex sententia Concilij Philippo Regi & toti regno sacris interdixit propter diuortium Reginae, & secundum matrimonium cum Agnete Ducis Moraviae filia. Gagu. lib. 6. Amyl. li. 6. Rex appellauit ad Pontificem, vel ut alij dicunt, ad generale Concilium.

DVODECIMVM œcumenicum Concilium Lateranense, omnium, quae unquam fuerant in Europa celeberrimum, contra errores Abbatis Joachim &c. in quo praesuit Innocentius Papa, interfuerunt duo Patriarchae Constantinopolitanus & Hierosolymitanus: Archiepiscopi tum Graeci tum Latini 70. Episcopi 400. Abbates 12. Priores conuenticuales 800. Simul omnes Patres 1285. Legati Romani & Graeci Imperatoris, Oratores Regum Francia, Hispania, Anglia, Hierusalem, Cypri &c. Eo in Concilio actum est de 70. capitulis contra haereses, & ad mores atque statum Ecclesiasticum pertinentibus. Tractatum item est de recuperanda Hierosolyma. Tom. 3. Concil.

TRANSUBSTANTIATIONIS vocabulum auctoritate illius Concilij ad cauendum omnes haeticorum tergiversationes in Ecclesia receptum est. Capite 1. de Sum. Trinit. Idque non secus (ut hoc obiter dicam) atque verbum Homouision antea decreto Niceni Concilij: ne aliud significat, quam Cypriano (serm. de coena) panem & vinum in carnem & sanguinem Domini mutari ac conuerti, & panem omnipotentia verbi factum carnem. Eusebio Emis-

Anni mundi

5284

5302

Guilelmus Episcopus Antifiodorensis, Absalonabas, Petrus Senonensis, Stephanus Anglus, Caesarius Heysterbachensis, Eustatius abbas Anglus, Alexander Neckam Anglus.

Helmandus siue Helynandus monachus frigidi montis, in Beluacensi territorio praeter alios libros composuit Chronologiam ab orbe condito ad annum Christi 1210. Guil. Nangiac. Antonin. tit. 18. cap. 5.

Albigenses, aliis Albiani, Aliis Albij, haeretici in Comitatu Tholosano inter alias haereses reiciebant omnia sacramenta, damnabant nuptias. Vide eorum errores apud Bernard. Lutzem. in catal. haeret. Talium protectores erant rex Arragonum, Comes S. Egidij, Princeps Fuxi, & Raymundus Comes, Tholosates. Illi Catholicos miserè tractabant, eosque illudentes, quod Sanctos & D. Virginem venerentur, blasphemabant in Diuam Virginem, eam meretricem appellantes. Guilelmus Nangiac. Contra eos à Francis, tam clericis quam Laicis variè certatum est fere per 12. annos. Tandem victi sunt à Simone Montfortensi Comite, qui contra eos missus fuerat à Philippo Rege Franc. Eique decreto Lateranensis Concilij datus est Tholosanus Comitatus. Polydor. lib. 16. Anglice histor. Amyl. libro sexto Blondus libro sexto dec. secundo Fasc. temp.

Dominicus etiam plures eorum ad veram fidem reduxit. Plati.

Apud Marochium Franciscani aliquot praedicandi gratia hinc inde vagantes propter Christi nomen necati sunt. Schedelius etat. 6.

1212. Lupoldus dux Austriae cum magno Christianorum exercitu cruce signato aduersus Albienfes haeticos, qui & Ruptarij & Coterelli de terra sancti Egidij, nisi illi mox partim relictis ciuitatibus & castris fugissent, partim ad Ecclesiam redissent, contra Saracenos à Massimuto Marochij rege nauigio missos in Hispaniam progressus est, & memorabilem obtinuit victoriam, infinita Saracenorum multitudine occisa, caeteris in mari submersis. Chron. Hirsaug.

Amalaticus siue Amorricus Carnotensis vir eruditus, sed haeticus, conuictus est viginti errorum, quorum vnus erat: Corpus Christi non magis esse in sacramento Eucharistiae, quam in qualibet alia re. Eius sequaces cum eiusdem ossibus refoffis Lutetiae postea vsti sunt. Gagu. lib. 6. Amyl. lib. 6. Bernard. Lutzemb. in Catal. haetic.

Alij quidam haetici blasphemii in personas S. Trinitatis comburuntur Parisiis. Gagu. lib. 6.

Alij haetici in Alsatia esum carniū in Quadragesima & quouis alio tempore dicebant esse licitum: negabant fornicationem esse peccatum, quod coitus esset res naturalis. Quare eorum circiter octoginta vno die apud Argentinam comburuntur. Nauch. Tritbe. in Chron. monasterij Hirsaugiensis.

HVMANA.

Isaacus Angelus à fratre, quem à Turcis captum multo auro redemerat, imperio & oculis priuatus est, atque in sordidum carcerem detrusus. A quo postea per filium extractus cum infæti aeris nouitatem & asperitatem ferre non posset morbo contracto interiit. Ibid.

Alexij Comneni posteritas vno anno poenas luit impedita clam Gallorum expeditionis contra Turcas, quatuor his Alexiis vno anno miserabiliter sublatis, impe-

rioque in Balduini potestatem redacto.

Bonifacius Montisferrati marchio, Balduinus Flandriæ & Henricus S. Pauli comites, & Allobrogum dux in Iunioris Alexij gratiam, classe è Dalmatia ad Bosphorum Thracium adducta è sinu, qui Peramà Byzatio 15. stadiorū interuallo dirimit, occupato, rupta catena ferrea, quæ obtenta fuerat, urbem capiunt deditione, & certis conditionibus Alexio Iuniori tradunt. Alexio altero aufigente auectis secum Theauris imperij.

Alexius Ducas post urbem secundò captam fugiens, in Peloponneso comprehensus est & è turri præcipitatus,

Nicetas Acominatus Choniates libris 19. historiam rerum memorabilium quæ in Constantinopolitano imperio per 88. circiter annos, hoc est, ab anno Christi 1117. in quo desinit Zonaras, vsque ad an. 1205. contigerunt, complectitur.

Post cædem Philippi, Pontificis opera imperium Otthoni commissum est. Sed cum his postea anathemate fuisset percussus, Germaniæ principes Fridericum 2. eligunt.

1212. in expeditione Thuringica Otthonis Imp. haberi primum cœpit vsus instrumenti bellici quod Tribock. appellatur. *Chron. Hirsang.*

Frederic. 2. cum Philippo Franc. fœdus init, quod cum esset suspectum Anglo, hic promissione auxiliorum Otthone attraxit in Belgicam. Verum Ottho à Francis profligatus ab imperio spontè destitit.

Philippus post varia prælia cum Anglo, totam Normaniam septem Episcopatibus constantem recepit anno 332. (alij 260. Æmyl. 270. Polydor. 316.) postquam Carolus Simplex eam concessisset Rolloni Duci Normanorum. *Gulielmus Nangiacus. Æmylius libro: sexto Polydorus libro decimo quinto Anglica historia. Gaguin. libro decimo sexto.*

Aquitaniam etiam totam fere subdidit Philippus: ita ab vniuersa quam in Galliis habebat possessione, Ioannes Rex Angliæ sua ignauiā penè est depulsus. *Polydor. lib. 15. Ang.*

Moriens marcarum centum & quinquaginta millia in terræ sanctæ subsidium legauit, *Chron. Hirsang.*

Galli & Veneti expugnata an. 1200. urbem Constantinopoli Alexium Comnenum, qui Isacium Comnenum, fratrem excæcatum detinebat in carceribus, inter se cõueniunt, vt Galli imperatorem Gallum, Veneti Patriarcham Venetum darent: Illi Balduinum Flandrum, hi Thomam Maurocenum nominarunt. *Blondus libro sexto dec. 2. Æmyl. lib. 6. Nicetas libro ultimo.* Sic imperium Orientis mansit penes Gallos 60. fere annis. *Blond. lib. 8. dec. 2. alij 50. alij 63.*

Obsidioni terra marique in 68. diem continuatæ finem imposuit, insana intra urbem de imperio contentio Theodori Ducæ & Lascaris.

Balduinus Orientis Imperator Græcam Ecclesiam ad tempus Romanæ audientem & concordem reddidit. Illius vnionis facta est mentio ab Innocentio PP. in Concilio Lateranensi.

Thomas primus è Latinis an. 1204. in Constantinopolitana Patriarchatus Cathedra sedit. Contra quem è Græcis extra urbem sedit Michael quattus mortuo Ioanne 9.

A Philippo Imperat. Premissus siue Ottocarus Boëmo-

Anni
Christi

1215

seno (homil. 4. in Pascha, terrena commutari & transire: & uerum creaturas conuerti in substantiam corporis Christi, & in uerba Christi, Nesci manducaueritis, Joannis 6. panem & uinum uirtute ineffabili in sui corporis & sanguinis substantiam conuertere, mutare, &c. Greg. Nisseno in oratio. catechetica. Panem sanctificatum in Dei uerbi corpus immutari, ut citat Euth. Græcus Panop. part. 2. tit. 21, ubi est caput inscriptum De transmutatione corporis & sanguinis Do. Chrysost. (ser. de Encanis) nihil substantiæ panis remanere (& in Liturgia) Deū uisibilia in corpus Christi μεταβαλλει id est, transmutare. August. (ser. 28 de uerbis Domini) iam non esse panem, sed corpus Christi. Hieronym. in Marc. Christum transfigurare panem in corpus suum: Ambrosio (lib. 4. de Sacram. cap. 4. & 5. & lib. de uis qui inuuantur cap. 9.) creaturas & naturas siue substantias mutari. Damasceno (lib. 4. de Orthodoxa fide cap. 14.) & Hesychio (Leuit. lib. 9. cap. 21.) panem in carnem Domini supernaturaliter transmutari, & fieri sensibilem translationem & commutationem; Theophylacto (in 14. cap. Marc.) in anseimentari panem in carnem Christi, uel transformari in 6. c. Ioan. & in 26. Matth. Bede, Panem fieri per transmutationem corpus Christi. Transire enim substantiam panis non formam siue speciem in Christi corpus, in Boetij librum de Trinitate. Bertramo (p. si. libro de corpore & sanguine Domini quem heretici laudant propter obscuras & quasi ancipites de tanta re quæstiones & locutiones, Nam uirtutibus permutationis, commutationis, conuersionis. Ipse namque (ait) qui nunc in Ecclesia omnipotentis uirtute panem & uinum in sui corporis carnem & proprii cruoris undam, spiritaliter conuertit. Et rursus,) dicit (Christus uerè per mysterium panem & uinum in corporis & sanguinis sui conuersam substantiam a credentibus sumendam &c. Quod & fatentur Magdeburgenses cœuaria 9. c. 4. pag. 212. Transubstantiationis habet semina Bertramus &c. Nam &c.

Anni
mindi

3302

Anni
Christi

1215

In hoc Concilio certus habitus est
Iudeis assignatus. cap. In nonnullis.
de Jud. & Sarac.

Anni
mundi

5302

rum princeps regium diadema suscepit, & successoribus
suis reliquit. *Crom. lib. 7. Polo.*

Veneri an. 1202. eripiunt Græcorum Imperatoribus
Cretam insulam, quæ olim ἐν τῷ Ἰουρῶνι, hodie Candia di-
citur. *Sabell. Ennead. 9. libro nono.* Circuitus eius 588. mil-
lia passuum continet. Ei ritus Græcos retinere permit-
tunt. Inde cum Genuensibus multa bella gerunt, quæ
vix componi potuerunt post ann. 70. per Gregorium
10. ea lege, vt insula sub Venetorum iure & imperio re-
maneret. Nam Cretenses eis parere nolebant, donec
omnes vrbes muris exutæ, & coloniæ in insulam missæ
sunt.

Duce Petro Ziano, Corcyram, Modonam, Doro-
nam insulam circa tempus ceperant, & paulò post Cal-
lipolim, Nassum, Paramolam, Herineam, cum iam in-
ciperet Tartarorum regnum, & Estensis in Italia mar-
chionatus.

Ioannes Brennus Christianorum Principum vno con-
sensu Rex Hierosolymitanus designatur, sed nomine te-
nus. *Blond. lib. 6. dec. 2.*

Eius filiam Iolam Fredericus 2. prima vxore mortua
ducit, accepro dotis nomine regno Hierosolymitano, ea
conditione vt statim à nuptiis ad urbem recuperandam
proficisceretur. Hinc qui Siciliæ regnum possederunt
Hierosolymitani regni nomen & insignia simul vsur-
parunt.

Henricum filium natu maximum Cæsarem factum in
carcere necat. Gemellos ipsius filios veneno tollit per
Conradum filium & Manfredum nothum regni Siculi
& Neapolitani æmulos. Multa bella contra pontifices
gerit.

Petrus 2. Aragoniæ rex ab Innocentio 3. Romæ co-
ronatus obtinuit, vt successores sui Cæsaraugustæ coro-
narentur à Tarraconensi Archiepiscopo.

Eius successor Iacobus Baleares insulas & regnum
Valentiæ ac Murtiæ à Mauris recepit.

Ioannes rex Angliæ vir impius post sacras ædes à se
spoliatas, & sacerdotes pulsos regno, & reditus Ec-
clesiæ per sex annos retentis, in pœnam religionis con-
temptæ excommunicatus à Pontifice Rom. non antea
absoluitur, quam diadema capiti ademptum Pandulpho
legato Apostolico traderet, nunquam id ipse accepturus,
aut hæredes nisi à Pontifice Roma. Angliam item &
Hyberniam reddidit feudatarias Romanæ Ecclesiæ, pro-
mittens pro Anglia 700. marchas auri, & pro Hyberniam
300. *Polydorus libro decimo quinto Anglica historia: Amelius
libro sexto, Blondus libro sexto dec. secund. Guilelmus Nan-
giacus.*

Saxo Grammaticus pertexit historiam Danorum vsq;
ad annum ferè 1200.

Græci odio Latini nominis nolentes parere Constan-
tinopolitanis Imperatoribus, sibi ex sua natione Theo-
dorum Lascarium Imperatorem creant. ad Niceam urbem.
Niceph. Gregoras lib. 1.

Quo anno Balduinus Constantinopolim cepit, Adria-
nopolim obsedit, sed irruentes Sulgari accitis Scythis,
quos nunc Tartaros vocamus, ei in planitie Orestriadis
cæso vitam & victoriam adimunt. Balduinus, cui dimi-
dium vrbis, prouinciarum, vestigalium rerumque om-
nium, quæ communi bello quæsitæ fuerant, attributum
erat, Bonifacium Montisfer. regem Thessaliæ declarat.
Venetis Cretam insulam Bonifacio cedente, qui eam

dono Alexij consecutus fuerat, tradit.

b CORONAVIT Romæ Fredericum 2. Imperatorem Occidentis, & Robertum Petri fil. Imperatorem Constantinopolitanum cum Iola vxore. *Plat. Blond. lib. 7. dec. 2. Verus pastor. Plati.*

Longobardorum collegium contra Imperatorem erexit. *Chron. Hirs.*

Confirmavit ordines Prædicatorum & Minorum monachorum, biennio ante mortem. D. Francisci,

Quo tempore Damiatam capta est à nostris in Asia, & pro liberatione captiuorum post tres annos restituta. Fredericus 2. anathemate notatus,

Damiatam autem iuxta litus Nili munitissimam anno 1218. cepit Lupoldus Austriæ Dux, cum vno Cardinali Apostolicæ sedis legato, rege Vngariæ, multisque Comitibus & nobilibus, ac copiosa Cruce signatorum multitudine in terram sanctam profectus. *Chron. Hirsang.*

Monasticus Valliscolarij ordo sub regula D. Augustini originem sumit in Campania per Guilelmum Richardum, Durardum, & Manassem Theologiæ professores: confirmatur ab Honorio.

S. Clara conciuus diu Francisci, ab eo edocta, ordinem Virginum auspiciatur. *Volater. lib.* Alexander 4. eam in numerum Sanctarum Virginum retulit. an. 1255.

Pruteni coguntur à Teutonicis fidem Christ suscipere. *Munster. in Cosmog.*

Alexius Comnenus Theodori Lascaris focer, genero imperium inuidens, quod defendere nequieverat, ad Turcos se confert. Turcis à Lascari superatis captus vita donatur. Contractis iterum copiis, quantas potuit, nouum imperium Trapezunti condit, complexum Cappadociâ & Colchidem. Hinc imperatorum Trapezuntinorum origo. Sic Orientis imperium diuisum est in Europæum & Asiaticum ad Colchidem & Pontum.

Petrum Antisiodorensis Imp. in nemorosissimis Thessaliæ locis per insidias Lascaris Imp. intercipit, & biennio in squallido carcere detentum obruncat. Pro eo ex vidua Imperium administrat vsque ad Roberti filij reditum ex Gallia.

Sub Ludouico Leone Franc. Rege, Galli suo sermone Rhythmo i. similiter desinentes versus vsurpasse feruntur. Cum Rhythmorum vsus paulo ante cœpisset apud Siculos, deinde in Italiam transisset. *Petrarcha prefatione ad Epist. famil.*

1222. Tartari gens Scythica per Changiuscam primū suum regem Georgianam Armeniamque maiorem sibi subegerunt, inde Poloniam Hungariamque depopulati sunt, *Blond. libro septimo dec. 2. Plati.* Et Morauiam, vicinalque omnes terras incendio, præda, & gladio fœdarunt. Contra quos multi principes Cruce signati ad Mesburg. conuenerunt, & cum maximo exercitu contra eos præcesserunt. *Chron. Hirsang. ubi istud confert. in ann. 1238.*

Indorum Christianorum dominatu excusso ac vicinis edomitis, Cathainæ amplissimum regnum Magnæ Tartariæ nomine condiderunt. Quod regnum per vastissimas & latissimas Orientis solitudines ad Oceanum vtrumque Orientalem & Meridionalem ex parte vna, ex altera ad Tanaim, & Persidis & Turcorum regna extensum, vtramque Scythiam ac multas alias terras, vt Serricam, Ariam, Sinarum regionem, ad quam Lusitani na-

Anni
Christi

1215

1226

183.

b HONORIVS 3. Romanus an. 10 mens. 7. dies 13. Vacat d. 1.

Patriarchis.

Constantinopoli Manuele an. 4. mens. 7. Germano 2. an. 17. mens. 6.

Antiochiæ Rodulpho secundo, deinde Raymerio an. 20.

Hierosolymis Alberto, contra quem sedebat Dosibeus Græcus.

Principibus.

Petro Antisiodorensi an. 5. Roberto eius filio an. 7. successuè Constantinopolitanis Imperatoribus.

Theodoro Lascari an. 18. & Ioanne Duca Græcor. ex ordine Imp.

Friderico 2. nepote Barbarossæ Occid. Imp.

Philippo 2. Ludouico Leone 10. dieb. 8. an. 3. per ordinem successionis Franc. Reg. Naakutolab Æthiopi pretioso an. 50

S. Ferdinando 3. Hispaniæ an. 45.

Ioanne Richardi fratre Angliæ, deinde Henrico 3. an. 56.

Anni
mundi

5502

5513

Anni
Christi.

Anni
mundi

Lefco Albo iterum Poloniæ.

Hierosolymis Saphandino Aegypti, Calipha.

Alphonso 2. Portugallia deinde Sanctio 2. an. 26.

Vuillmo Scotia: deinde Alexandro 2. an. 35.

1225

CONCIL. Germanicum præsi-
de Conrado Legato Apostolico, contra
Simoniacos & concubenarios clericos.
Tom. 3. concil.

5312

*Oxonienſe, præſide Stephano Ar-
chiepiſcopo, de officio & ſtatû Eccle-
ſiaſticorum. Tom. 3. concil.*

184.

1226

*c GREGORIVS 9. Ana-
gninus an. 14. menſ. 3.*

5313

1240

Vacat. m. 2. d. 1.

5327

Patriarchis.

*Constantinopoli Germa-
no ſecundo, deinde Metho-
dio 2. menſ. 3.*

*Antiochiæ Raimerio, de-
inde Elia an 8.*

*Hierosolymis Thoma de-
ſignato duodecimo, ſed non
ineunte, Roberto an. 12. cu-
ius tertio Hierosolyma à Fre-
derico recuperata eſt.*

uigant, complectitur. Ad Boream ignotis circumſcri-
ptum limitibus. Regia ſedes Cambaſu, cuius ambitus
28. millia paſſuum continet. Hodie internis & externis
bellis valde imminutum dicitur, ex quo repudiato Chri-
ſto ſe Mahometi addixerunt. Nam initio Mahometem
neſcientes Chriſtianis ſtudebant, pro eis ad Hierosoly-
mam contra Turcas multa bella gerentes. *Infra ex Hayto-
ne. Armenio.*

Vincentius Cadlucus primus Polonorum hiftoriam
conſcripſit, & Episcopatu Craconiensi vltro ſe abdicauit,
nequicquam aduerſante principe & ſacerdotum col-
legio. *Herburius lib. 6. c. 8. Chron. Pol.*

Mancipia ſiue ſeruitia hominum etiam inter Chri-
ſtianos nondum his temporibus deſiſſe teſtantur con-
ſtitutiones iſtius Frederici Imperatoris. De ſeruis & an-
cillis fugitiuis, in Placitis Regni Neapolitani: ſed ea ta-
men non longè poſt ceſſaſſe coniiicio ex Bartholo, qui,
ad hoſtes de captiuis, ſcribit ſuo tempore (viuebat an.
1320.) nuſquam homines Chriſtianis moribus vendi &
iam pridem ſeruitia deſiſſe.

1219. Hierosolyma à Corandino ſiue Gorditio Saraceno
filio Saphadini penitus ſubruta præter Templum Do-
mini, Eccleſiamque ſancti Sepulchri, & arcem quam
Turrim David appellant. *Guilel. Nangia. Trib. in Chron.
Hirſaugienſi.*

1220. Fredericus Imp. in Apulia verſans, multa cum
finitimis Saracenis bella commiſit, & plurimis interfe-
ctis, reliquos ſuo dominio coëgit eſſe lubiectos, *Chron.
Hirſaug.*

1223. Peſtilentia pecorum maxima per triennium ab
Vngaria in totam Germaniam & Galliam, qua tertia pars
pecorum interiit. *ſibi.*

Floruit tunc Accuſſius Florentinus, primus vniuerſi
iuris gloſſator & adhuc vltimus: licet anno ætatis 37.
cœpiſſet ſtudio legum vacare, tamen ſummus euasi iu-
riſconſultus, natus 78. mortuus eſt Bononiæ an. Chriſti
1279.

Ludouicus Rex Franc. Rochellam urbem expugna-
uit: tum Lemouicenfes, Petragorij, & omnes Aquitanię
Principes, exceptis Vaſconibus, qui vltra Garumnam
habitant, ei fidelitatis ſacramentum præſtiterunt. *Guilel.
Nangiac. Gagui. lib. 7.*

c S. Dominicum auctorem fratrum prædicatorum,
octennio poſt eius mortem (nam obierat an. 1220.) &
B. Franciſcum minorum, biennio poſt eius mortem (nam e
vita migrauerat an. 1226.) Sanctorum catalogo adſcribit.
Item S. Antonium Viſbonenſem Minoritam, qui dice-
batur Episcopus S. Franciſci: & Elizabethã Heſſam Hun-
gariæ regis filiam. *Trithem. in Chroni. Hirſaugienſi. Palmer.
Krant. li. 8. hiſt. Saxo. cap. 4. Plati.*

Vetuit ius ciuile legi Lutetiæ & aliis in locis vicinis.
Cap. ſuper ſpecula. De priuilegiis.

Libros quinque Decretalium, eo quo nunc ſunt
ordine digeri curauit per Raimundum Barchinocenſem.

Statuit Laicos cuiuſcunque eſſent ordinis prædicare
non poſſe. *Cap. ſicut de here.*

Statuit vt campanæ ad Eucharistiæ confectionem pul-
ſarentur, & ad ſalutationem & laudes Diuæ Virginis. Ali
iſtud ſtatutum adſcribunt Honorio tertio vt *Abbas Vi-
ſpergenſis.*

Exactor belli Aſiatici contra Saracenos pro recupe-
randa Hierosolyma diligentiffimus.

Crucem prædicat an. 1234. contra Stadingenses hæreticos, in confinijs Frisiæ & Saxoniz populos, inuis paludibus & fluminibus circumcinctos, quod dudum à sede Apostolica excommunicati & interdicti clauis Ecclesiasticas contemnerent. Victi, multis ad duo plus millia interemptis, ad vicinos Frisones fugiunt, sicque eorum contra Ecclesiam confœderatio cessat. *Chron. Hirsaug.*

Taxatur subinde Frederici 2. mala mens, vt hominis perfidi & hostis Romanorum &c. qui Italiam in factiones diuisit, vt sciret quinam suis partibus fauerent, vt quinam pontifici. Cæsarianis præfuit Gibel inde Gibelini. Pontificiis Guelphus, vnde Guelphi, alteri alteros diripiebant, trucidabant, &c. Quæ factiones Italicæ per annos ducentos durarunt. *Chron. Hirsaug.*

O impietates Frederici 2. planè indigni nomine Cæsaris. Fauisse dicitur Saracenis, spoliator Templorū &c. maximus persecutor Ecclesiasticorum, cuius occasione Monasticæ conuersationis feruor in cunctis fermè Germaniæ locis tepuit. *Chron. Hirsaug.* Mira verò huius Gregorij laus, vt veri pastoris, qui & istum excommunicauit. *Vicel. in Epitom. Rom. Pontif.*

Odacharus seu Othocarus, & Vuentzelaus Reges Bohemiæ dant ius consecrandi Reges Bohemiæ Archiepiscopis Moguntinis, qui per multos annos illud retinuerunt: donec aliquis eorum tale ius vendidit Ecclesiæ Pragenfi. *Trithem. in Chron. Hirsaug.*

S. Edmundus Cantuariensis Episcopus, S. Staniflaus Cracouiensis, Ioannes Friburgensis Episcopus Boffinensis, S. Samonas Gazensis Episcopus, doctissimi Theologi.

Iordanes Dominicanus Theologus suis silentium mensæ præscribit. *Volatier. lib. 21. Geographie.*

Tholosa & totus Comitatus à Francis in deditionem accipitur: sicque finitum est bellum contra Albios hæreticos. *Amyl. lib. 7.*

S. Antonius de Padua discipulus S. Francisci obiit an. 1231. *Trithem. in Chron. Monast. Hirsaugiens.*

Longobardorum hæresis. Illi Nicolaitarum sectam profirebantur. Erantque eis omnibus matres, vxores. & filij communes. Singulis annis ex Alemania, Gallia, Italia, censum annum Mediolanum, vbi diuersarum hæresium & errorum primatus agebatur, trans mittebat. Certis signis circa ianuas domorum, vel supra tecta, peregrinando, habitationes complicum suorum inueniebant. *Chron. Hirsaug.*

Dum dira fames grassaretur in Francia, & tanta, vt homines belluarum more herbis campestribus vescerentur (*Guil. Nangia.*) Guilelmus Niuernensis episcopus singulis diebus alebat duo millia pauperum. *Mater Historia.*

An. 1238. Theologi Parisienses post longam disputationem definiunt, neminem posse duo beneficia, si vnum sufficeret ad eum alendum obtinere sine mortali peccato. *Chron. Francor. & Iac. Meier. in Historia Flandrie.*

Factiones Gibellinorum pro Imperatore Frederico, qui ter fuerat à Gregorio 9. excommunicatus, & Guelphorum pro Rom. Pontifice, ardent in Italia, quæ per 260. fermè annos grauissima & plus quam intestina bella pepererunt. *Plat. Blond. lib. 7. dec. 2. & Amyl. Krant. li. 8.*

Anni
Christi.

1226

Principibus.

Balduino 2. an. 33. Constantinopolitano. Imp. & Ioanne Duca Græcorum Imp.

Frederico 2. Occid. Imp.

D. Ludouico 11. dict. 9. an. 44. Francorum Rege.

Naakutolab Aethiopum pretioso.

S. Ferdinando Hispania.

Henrico 3. Anglia

Lesco Albo iterum Polonorum principe, deinde Boleslao Pudico an. 52.

Sanctio 2. Portugallie.

Alexandro 2. Scotia.

CONCIL. Lateranense, contra Fredericum, 2. Imp. Plat.

1240

Anni
christi.

Anni
mundi

8. *Histor. Saxo. cap. 8. Trithe. in Chron. Monast. cœperunt sub Alexandro 3. circa an. 1160.*

HUMANANA.

Biterrense, præside legato Pontificio, ad componendum dissidium Comitum Tholosani & Provincia. Sed cum Massilienses Comitum suum recipere nolent, ille apud Sabaudia Comitum fororum suum reliquum via pergit, Chron. Burgund.

1237

Londinense, præside Otthone Cardinale legato Apostolico. In eo Concilio post legam consultationem multe leges latae sunt, quæ deinceps sacerdotalem ordinem conseruarunt. Polyd. Virg. lib. 16. Angl. hist.

5324

Fredericus Imp. sublati æmulis post vexatam Italiam vix adactus à Gregorio nono an. 1228. expeditionem in Syriam suscepit. Ibi id tantum gessit memorabile, quòd Hierosolymam à Sultano ex pacto recepit, factis in decennium induciis regemque eius, ritu solenni, coronari se curauit. *Crom. lib. 7. de reb. Polo. Chron. Hirsang.*

Hierosolyma per Fredericum Imperatorem sine sanguinis effusione certis conditionibus à Soldano Ægyptiorum recuperata est, cum quibusdam castellis. an. 1229. siue 1230. *Trit. in Chron. Monaster.*

1232. Soldanus Babyloniarum Frederico tentorium mirabile, quinque Florenorum millibus taxatum misit. in quo imagines Solis & Lunæ artificiosè motæ cursum suum certis & debitis spatiis peragebant, horarumque diei & noctis citra errorem indicabant. *Chron. Hirsang.*

Mox reuersum Italici motus excepere, quos ille quidem placidè composuit, sed Hierosolymam multò post amisit. Titulum ramen eius regni etiam posterì & successores eius retinere. *Ibid.*

Siciliæ oppida & castra, quæ ad Pontificem defecerant: partim recuperat, partim euerit. *Chron. Monast. Hirsang.*

1231. Ludouicum Ducem Bauariæ à Syria redeuntem occidendum curauit, subornato, Vetulo de Montanis, Saracenorum principe, sibi fœderato, qui ad hoc facinus seruum percussorem misit. *Ibid.*

Maiorica insula olim regnum, Saracenis, qui eam multis annis occupauerant, ab Artagonum rege est erepta, Magna etiam pars terræ quam ipsi in Hispania possidebant, occupata, cum Eremita & Valentia ciuitatibus, à rege Legionis, & eius filio Castellæ rege, *Chron. Hirsang. Blond. lib. 7. dec. 2.*

Academia Lutetiana, quæ propter ciuium in scholasticos seditiones & cædes dilabebatur, quamque Henricus Rex Anglus, ad Oxoniensem scholam occultis nunciis ad se pellicere studebat, à S. Ludouico restituitur. *Gag. lib. 7.*

Henricus Anglorum Rex Francos vicit in Aquitania, Pictones recuperauit, Vascones domuit. *Aemyl. lib. 7. Polyd. 16. Angl. Hist.*

1235. Valesios & Sedunenses, vicinos Alpium populos Sabaudiarum Comes perdomuit. *Chron. Burg.*

Annus Christi 1240. est Iudæis quintus millesimus ab orbe condito, à quo solent plurimum numerare.

d SENEX optimus *Vnicel.* Vacat eo mortuo sedes, donec Cardinales, qui à Frederico Imp. in carcere detinebantur, liberati sunt.

Lyranus è Iudæo Christianus. *Antoninus titul. 24. cap. 8.* Circa annum 1240. Franciscanus factus dicitur. Eius sepulchrum & epitaphium Hexametrum ostenditur Lutetiarum in Franciscanorum capitulo, Se significat scripsisse in Esaiam an. 1293. Lege Paulum Brugensem in prolog. operum Lyrani, qui & ipse paulo post ex Iudæo & Christianus & Episcopus in Flandria extitit.

Balduinus Imp. dominicæ crucis partim cum spon-

gia & Lanceæ ferro Venetis pignori obligat. Quæ postea D. Ludovicus, potestate redimendi accepta, in regio sacello Lutetiæ condidit, institutis ibi Sacrorum ministris. *Gagu. lib. 7.*

Robertus Lincolniensis episc. è Græco aliqua vertit.

Dei parmi milites, qui & Mariani dicuntur, Theutonici post Ptolemaidem in Syria amissam, in Germaniam reuersi, ne otio marceretur concedentibus Friderico 2. & Massouix ducibus Prussiam Germaniæ & Sarmatiæ participem & conterminam armis acquirunt, & Christo suoque perpetuo iuri addicunt, *Joann. Boem. lib. 3. cap. 8. de Gentium moribus.*

Circa hoc tempus Biblia in capitula, quæ hodie habemus distinguuntur. Scholasticorum videtur esse inuentum, eorum fortasse, qui cum Hugone Cardinali concordantiarum fuere auctores. Nam ante ista tempora Theologi superiores ea non vsurpant, inferiores frequenter, Alexander Alecius, Albertus Magnus, D. Thomas Bonauentura, & cæteri vsque in hanc diem Scholastici. Inuentum tam commodum, vt hodièque Iudæi eo frui velint, quod eorum in Parshiloth & Haptharoth partitio sit nimis proluxa.

Distinctio autem veterum partim nulla, partim numerosior & longè pluribus paginis comprehensa, partim cuique propria & arbitraria, vt Hilario, Ammonio, Ensebio, Tatiano, Bedæ, Ambrosio, Euthymio, Occumenio, Andrea, Arethæ.

Alexandro Villadeus Dolensis, qui scholasticum compendium, quod vocant, metricum complectens ducentis & duodecim versibus Hexametris totius veteris & noui testamenti librorum & capitum summulam composuit, vbi singulæ dictiones singulorum capitum sacra scripturæ argumenta perstringunt.

H V M A N A.

Iachinus Magni Cham Tartarorum F. Ariæ, Drangianæ & Aracoliæ terris occupatis, ad regnum Turquestan & Persidis oram, continentibus præhis Turcos lacessit, donec an. 1242. Batto duce, Goniata Turcorum regi regnum ademit, Vniuersisque ad pontum gentibus sub iugum redactis, Mæotidis accolæ superauit ad Poloniam vsque.

An. 1240. Tartari, qui ante 30. annos Russiam maxima ex parte subiugatam habitare cœperant, Poloniam finitimam inuasert, & vsque ad Vistulam longè lateque depopulati, etiam Cracouiam incendunt, & Hungariam cum finitimis prouinciis triennio vastant. *Crom. lib. 8. de Polo.*

Hunc annum Christi, Hebræi annum mundi quinquies millesimum faciunt. Quo tempore florebat in Hispania eorum literæ & disciplinæ.

R. Abraham Abben Ezra Hispanus, qui commentariis vetus testamentum illustrauit. *Ipse in prefat. decalogi.* Rhodi expositionem Malachiæ scripsit an. mundi 4917. (id est, Christi 1237. *Ipse ultimo Malach.* Diu ergo floruit,

1241. Mons in Burgundia à montibus dehiscens, vallesque coarctans, multa millia agricolarum miserè oppressit. *Chron. Hirsang.*

Anno sequenti Vuormaciæ media pars incendio for-

Anni
christi.

1240

Antiochia Elia.

Hierosolymis Roberto.

Principibus.

Balduino 2. Constantino-
politano. Imp.

Ioanne Duca Græcorum
Imp.

Friderico 2. Occid. Imp.

D. Ludouico Franc. Rege.

Naakutolab Aethiopum
pretioso.

S. Ferdinando III. Hispaniæ.

Henrico III. Angliæ

Boleslao Pudico Polono-
rum principe.

Sanctio II. Portugalliæ.

Alexandro 2. Scotiæ.

1242

tuito,

Anni
mundi

5327

5329

Anni
Christi.

186.

e INNOCENTIUS III.
Genuensis an. II.
mens. di. 12.

Vacat, non quidē an-
nos 2. *ut quidam putant,*
sed dies 3. vel ut alij 1.

Patriarchis.

*Constantinopoli Manue-
le secundo.*

*Antiochiæ Elia vsque ad
an. 1247. Nam quis post eum
è Latinis Patriarchis sex
creatus fuerit, incompetum
est.*

*Hierosolymis Roberto de-
inde Iacobo Pantaleone an.
14.*

Principibus.

*Balduino 2. Constantinop.
Imp. & Ioanne Duca Græco-
rum.*

*Friderico 2. Occid. Imp.
& interregno Occid. Impe-
rij an. 17.*

*D. Ludouico II. dict. 9.
Francorum Rege.*

*Naakutolab Aethiopum
pretioso.*

S. Ferdinando 3. Hispaniæ.

Henrico 3. Angliæ

*Boleslao Pudico Polono-
niæ principe.*

*Sanctio 2. Portugalliæ.
deinde Alphonso fratre a. 32.
Alexandro 2. Scotiæ.*

Anni
mundi

5329

5340

5327

tuito consumpta est. *Ibid.*

S. Ferdinandus ab omnibus ferè Hispaniæ finibus
Mauros expellit. Vtroque regno Castellæ & Legionis,
poritus, Cordubam & Hispalim Christianis reddit. *Va-
sam.*

Academiam Salmaticensem instituit. *Idem.*
c SCRIPSIT Apparatus decretalium & Authenticas;
& de iurisdictione imperij, auctoritatèque Pontificis apo-
logeticum, contra quendam Petrum Vineam omnia Im-
peratori tribuentem Cognominatus est pater iuris. *Volat.
lib. 22.*

Cardinales vt pileo vterentur rosæo & equo veheren-
tur instituit. *Ibid.*

Bene vexatus, à Frederico, tandem hunc deponit à
Cæsareatu. Hinc ille omnia vastat incendio, &c. sed perit.
Vuicelius in epito. Rom. Pont.

Cum Fredericum Italiam infestantem factionesque,
Guelphorum & Gibellinorum, sumpto à Pisis initio in
singulis fere urbibus excitantem, à cœpto reuocare non
posset, coacto Lugduni concilio, Imperium ei diris de-
uoto abrogauit, Germanosque principes concitauit, vt
Henricum Lantgrauium Thuringiæ, D. Elizabethæ filium
successorem ei absenti crearent, & post Henricum inter-
fectum Guilelmum Hollandiæ comitem. Sicque non
multo post Fredericus profligato à Pontificis exercitu,
& Eutio filio capto in Apulia periit an. 1250. *Cromer. lib. 8.
de reb. Polq.*

Lugduni in Concilio Cardinalibus proprium insigne
Pileum rubeum dedit. *Martin. Polon.* Quo significaba-
tur eis etiam caput suum, si opus esset, pro Ecclesia of-
ferendum, eo præsertim tempore, quo Ecclesia à Frede-
rico 2. vehementer oppugnabatur. Reliqua eius ordinis
insignia posteriores Pontifices addiderunt, præcipuè Pau-
lus 2. *Onuphrius in Plat.*

Stanislaum Cracouiensem Episcopum, & Petrum or-
dinis prædicatorum retulit inter Sanctos. *Volat. lib. 22.
Antrop.*

Ascelinum ordinis Præd. cum tribus aliis an. 1245.
in Tartariam mittit in Baiotnoi (Battum alij, opinor,
appellant) castra ad eos ad Christianismum inuitandos,
sed sine fructu. *Vincen. lib. 31. cap. 51.* Hanc peregrinatio-
nem confecerunt an. 3. mensib. 7. Illic multos Christia-
nos repererunt & principè Cuine, qui clericeos Christia-
nos alens in facello ad maius tentorium erecto quoti-
die suum habebat sacrum. Clerici autem certis horis can-
tabant more Græcorum, *Idem lib. 29. & 30. Nauclerus ge-
ner. 42. vol. 2.*

Hugo Cardinalis S. Sabinæ, antea Barchionensis mo-
nachus, scripsit in vniuersam scripturam cõmentaria iux-
ta quadruplicem sensum, vtens numerali citatione & enu-
meratione capitum, quam nunc habemus.

Primus ex ordine Prædicatorum ad Cardinalatum as-
sumptus, primus in capitula libros sacros distinxit, Pri-
mus Biblicum indicem, quem vocant concordantias
maiores, cum Conrado Alberstadio monacho collegit,
coniunctis quingentorum monachorum è Diuersis cæ-
nobiis operis, atq; omnia Nomina, Verba, Participia, de-
nique omnes tam declinabiles, quam indeclinabiles ora-
tionis patres toto Bibliorum contextu comprehensas.
in Alphabeticum ordinem digessit, annotatis librorum
capitibus & capitum lineis, Labore tam utili sacrarum

literarū studiosis, vt Græci opera Eutalij & Rhodij Monachi, & Hebræi studio R. Isaac Nathan istud fuerint æmulati. Obiit sepultusque est Lugduni an. 1262. *Ex Bibliotheca Sixti Senensis lib. 4. & aliis.*

Albertus Magnus Dominicanus & Ratis-bonenfis Episcopus, S. Bonauentura Franciscanus, Alexander Aleius, Io. Valleis Anglus, Gualterus Pictauenfis Episcopus, Ioannes de Rupella Parisiensis, Guilelmus Episcopus Parisiensis, ex oppido Aruerniæ Aurilaco, Bartholomæus Brixianus, Gilbertus Tornacensis, Bernardus Parmensis presbyter Compostellanus, Hilarius Episcopus Aurelianensis, Iacobus Achonenfis Episcopus, Odo Cancellarius Parisiensis, Henricus Ebredunensis Archiepiscopus, Theologiæ præsertim Scholasticæ & iuris canonici doctissimi interpretes.

Magnificencia & studij Innocentij 4. S. Ferdinandi Hispaniæ, S. Ludouici Franciæ Regum Theologia & bonæ artes, quæ valde languerant ab annis 100. vires recepere. Itaque præter hos exiiterunt alij viri docti innumerales, vt Martinus Polonus Innocentij 4. Pœnitentiarius, qui vitas Romanorum Pontificum vsque ad suam ætatem conscripsit, &c.

Vincentius Bellouacensis Dominicanus historiam vniuersalem, maxime Ecclesiasticam ab Orbe condito ad annum Christi 1250. in suo Speculo historiali complexus est.

Grossioni gens Arabica instigante Soltano Babylonico Christianos miseris modis persequuntur in Asia, & expugnata Hierosolyma templum Sepulchri Domini destruunt. *Blond. lib. 7. 2. Aemyl. lib. 7. Guiliel. Nang.*

Iacobus Rex Arragonum duos ordines militum instituisse fertur, quorum alterum amictu albo & nigra cruce insignitum vocauit ordinem D. Mariæ de redemptione captiuorum, siue de mercede, quibus scilicet cura esset de redimendis captiuis: alterum appellauit ordinem militum Montesiæ rubenti cruce insignem. Alij hæc institutionem paulò antiquiorem faciunt, & incidisse in annum 1212. ac vtramque militiam aiunt fuisse à Gregorio 9. approbatam.

Frederico 2. excommunicato & decreto Concilij expoliato Imperio, vacauit Imperium per 28. annos vsque ad Rudolphum. *Palmer.* interea multæ sunt ortæ dissensiones inter principes ob electionem, adeo vt tres ordine electi sint, non quidem Imperatores, sed Reges Romanorum. Nam primo iussu Pontificis electus est à quibusdam Principibus, contra Fridericum. Henricus Langrauius seu Comes Hassiæ & Thuringiæ, qui non consecutus Imperij coronam obiit ann. 5. Re gni viuo adhuc Friderico, vllas ob Pontificis execrationes nolente cedere Imperio, Mortuo Henrico an. 1259. statim ab Electoribus Imperij, procurante PP. per Legatum Petrum Caputium, contra Fridericum & Conradum fil. designatus est rex Romanorum & coronatus Vuilhelmus Comes Hollandiæ. Quæ mortuo 7. anno Regni, electus est à duobus Electoribus & quibusdam Principibus Richardus Cornubiæ Comes, sed anni Regni ipsius sunt incerti *Trithe. in Chron. Monast. Hirsaugiensis.* Historici mire variant hoc loco: alij numerant Conradum filium Friderici, & Vuilhelmum, ac constituunt Interregnum annorum tantum 17. alij 22. alij negant sedem Imperij vacasse, Sed omnium optime *Trithe.*

Anni
christi.

1245

DECIMUM tertium vniuersale Concilium Lugdunense præside Innocentio Rom. Pontif. contra Fredericum Imperatorem, qui vocatus ad Concilium & non comparens, hostis Ecclesiæ indicatur ac deponitur Imperio: Fuit etiam actum de recuperanda terra Sancta D. Ludouico Franc. Rege constituto Duce illius quinta expeditionis: qui cruce signatus, ubi in Asiâ cum ingenti exercitu traieciisset, rediit in Galliam quinto post anno. *Plati. Aemil. lib. 7. Guil. Nang. Tom. 3. Concil. Vincent. lib. 32. Gagui lib. 7.*

Anni
mundi

5332

Henricus depositio Frederico eligitur, cui mortuo succedit Vuilhelmus, quamuis Conradum 3. Frederici fil. nonnulli preponant.

Anni
Christi

1242

RUBER Pileus, & Purpura in eo Concilio primum concessa sunt Cardinalibus, ut admeretur se semper paratos esse debere sanguinem pro Christiana religione fundere. Illis etiã concessum est vehi equo in vrbe & ferre rubrum galerum. Plati. Gagui. lib. 7. Aemyl. lib. 7.

Anni
mundi

5329

Robertus Sorbona Theologus, primus instituit & ditavit Collegium Sorbonæ, pro scholasticis, qui vacarent Theologiæ. *Guil. Nang. in Chron. Franc.* Valde sunt inepti Historici recentes, qui Robertum hunc è Theologo fratrem D. Ludouici faciunt.

1248. Conradus Coloniensis Archiepisc. in vigilia Assumptionis primum ponit lapidem maioris Ecclesiæ: quod opus propter ingentem sui magnitudinem & excellentiam, etsi perpetuò continuatum, nondum tamen post annos ducentos & quinquaginta quatuor erat absolutum tempore Trithemij. *Ipsè in Chron. Hirsaug.*

Circiter an 1245. Tertius Imp. Tartarorum, Regis Armeniorum suasu ad Christum conuertitur & baptizatur. *Hai. Aem.*

Defensionem Christianorum aduersus Saracenos suscepit, missò Hielone fratre cum exercitu, qui Persiam Syriæ ac Mesopotamiæ magnam partem debellauit. *Idem.* & anno 1258. Mustacenum Calipham Babilonium Christianos Orientis mirè affligentem, & illud Euangelij ab eis, propositis alioqui pœnis, exigentem, *Dicite Monti huic & transferetur*, in suam potestatem redegit, atque inter ipsius thesauros fame peremit. *Idem.*

Ab hoc Calipha vsque ad Sophim, Persarum populus summo legis doctore caruit. Vnde & Sophium sub an. Christi 1500. suum genus & doctrinam ad Mahometis generum Halim referentem facile admisit. *In Epist. Asiaticis. Jac. Nauarchus.*

Christianis de Hierosolymitano regno cum Aegyptiis certantibus Hielon, & Abfaga eodem itinere, quo centū ferè annis post Tamenlanes in Asiam inundauit, è Tartaria in Syriam penetrarunt, incertum socij an hostes forent, cum religiones Idololatrarū secuti neque Christianarum, neque Mahometanarum partium viderentur. Verum illi frustra muneribus Balduini regis inuitati, repudiatis Christianorum sacris ad Mahometis impietate declinarunt. (Bellum deterius ferè militibus persuadet) *Iouius in Tamerlane lib. 2. vir. Illust.*

Hielon sine Agelonus frater Mangu regis Tartarorum bellis ciuilibus & externis distractus, cum Virboco exercitum & Syriam commendasset, in Tartariam rediit.

Virboco Christianis infesto, quod Germani milites nepotem eius occidissent, multaue contra eos hostiliter gerente, Aegypti Sultanus Meledinus Tartaros Hierosolymæ obsidionem molientes, duce cæso & reliquis fuga dilapsis Syria expulit. *Libro quarto continuat. histor. sacra c. 15.*

Meledinus per Grossinos ex Babylonia accitos Gazam Templariis eripit, Ascalonam & alia loca Hospitalariis. Denique trucidatis iuxta Tyberiadem Christianis militibus Hierosolymam occupat, sine delectu omnes maecat, templum & sepulchrum Domini diruit *Ibid.*

D. Ludouico ad Cyprum cum classe appellenti ann. 1249. occurrunt Tartari quidam ab Erchaltæo Principe cum literis missi, quibus cognoscit Cham Tartarorū regem, Christi fidem anno abhinc tertio recepisse & baptizatum esse cum magnatum & plebis multitudine maxima, instructumque habere militem, quem in fidei hostes duceret. *Gag. lib. 7. literarum à legatis exhibitarum exemplar superest apud Vincent lib. 13. c. 91. Ludouicus vi-*

1253

5340

ciffim ad Ercaltum legatos mifit additis literis , quæ eũ & magnum Cham hortabantur ad permanendum in pietate, mifit & tentorium quoddam ex purpura in Sacelli formam conſtructum , in quo arte ſingulari depicta erant, quæcunque Chriſtus in corpore pro nobis geſſit, & alia ad cultum diuinum pertinentia, *Gag. lib. 7. Incl. li. 3. ca. 92. 94.*

Eum Sultanus (Saphandinum Saladini filium Iouius vocat, ſed dudum ille erat mortuus) ad Damiatam urbem in Peluſiaco Nili oſtio cepit, qui vt ſe redimeret in pactionis fidem Chriſtianam Hoſtiam victori tradidit. *Iouius li. 1. virorum illuſtrium.* Quam poſtea numerato pretio redemit.

Sanctius 2. Portugalliæ Rex iuſſu Innocentij 4. Alphonſo fratri regno cedit, quod ineptus eſſet ad eius adminiſtrationem. Alphonſus autem ducta vxore Beatrice F. Alphonſi decimi Caſtiliæ reg. regnum Algarbiorum in dotem accepit. Vnde reges Portugalliæ ſe deinceps ita inſcribunt. *Vas. in Chron. Hiſp.*

In India erat magnus quidam rex Chriſtianus. Terra Caghat, vnde tres reges in Bethleem venerunt, tota adhuc erat Chriſtiana, ſed ſub dominio Cham. *Conſtabularius Armenia ad Cypri regem apud Vincent. lib. 31. c. 92.*

Tartari quidam ad Lugdunenſe Conc. venerunt ad Innocentium 4. qui domi Chriſtianam religionem edocti, tum ſacro baptiſmate imbuuntur. *Blond. Martin. in Chro. alij id factũ ſub Greg. 10. Lib. 5. c. 1. continuata hiftoria ſacræ.*

HVMANA.

Henricus primus dux Brabantiæ, cum antea ipſius maiores eſſent Louanij comites,

Circa hæc tempora lingua Germanica cœpit ſcribi Latinis characteribus: tunc etiam Germani nomina Sanctorum imponere cœperunt ſuis in baptiſmo, cum antea peregrinis Scytharum appellationibus vterentur. *Curio li. 2. Chronol.*

Ioãnes de Sacro Boſco Anglus tunc inſignis Mathematicarum profeſſor Pariſiis, vt licet eius Computi Eccleſiaſtici ſine colligere. Sepultus eſt Lutetiæ in clauiſtro Mathurinorum, Methodo Ariſtoſelica, non Geometrica Sphæram tractauit.

F M A G N A huius Pape laus, Nam pater pauperum Edicto abſoluit libellum contra paupertatem ſcriptum à Gulielmo de S. Amore, doctus & ſcriptor. *Vuicelius.* Sub hoc foeliciter fuit in Aſia pugnatum, & Guelphi eiecti per Gibelinos, ad ſua reuocati, *Idem.*

Ludouicus multa in regni vtilitatem inſtituit: Dignitates & officia noluit eſſe vernalia; Blaſphemis, & in vanum iurantibus per nomen Dei, cauterium in fronte inuſſit: Lupanaria prohibuit: vetuit Magiſtratibus in toto ſuæ iuriſdictionis tractu aut fundos emere, aut liberis ſacerdotia procurare, aut eos collocare nuptui, hiſtriones aula exegit; multa cœnobia & Valetudinaria partim condidit, partim inſtaurauit & ditauit: beneficia Eccleſiaſtica noluit conferre, ſed ius illud reſtituit collarioribus ordinariis iuxta antiquos Eccleſiæ canones. *Gagui libro 7. Chron. Franc.*

Cum ei inſtituendi paſtores à Pontif. poteſtas facta fuiſſet, ad idque diploma legatus Romæ rediens attuliſſet. Quod meâ (inquit) Romæ negotia ſtrenuè obieris, laudo: quod mihi à Pontifice munus hoc retuleris,

Anni
Chriſti.

Anni
mundi.

1253

187
f Alexander 4. Agnagninus an. 6.
menſ. 5. di. 5.

1260

Vacat m. 3. d. 4.

Patriarchis.

Constantinopoli Manuele ſecundo, deinde Nicephoro, qui non inuit, mox Arſenio an. 4. German. an. 1.

Hieroſolymis Iacobo Patiale one.

Principibus.

Balduino 2. Constantino-politano. Imp.

5340

5347

Anni
Christi

1253

Theodoro Lascari iuniore,
Duca fil. Græcorum Imp.

Michaele 7. Comneno Pa-
leologo an. 35. Constantinopo-
leos & Græcorum Imp.

Interregno Imperij Romani

Haalono Tartaro Fratrem
Mangonis Cham quarti per-
sarum rege, an. 4

S. Ludouico Franc. Reg.

Naakutolab Aethiopum
pretioso.

S. Ferdinando Hispania

Henrico 3. Angliæ.

Boleslao Pudico Poloniae.

Alphonso 3. Portugalliae.

Alexandro 3. Scotiae. an-
nis 37.

Anni
mundi

5340

non probo. Intellego enim, quanto cum periculo animæ
meæ & regni id susciperem. Ac protinus diploma in igne
proiecit. *Broimard. camel. in eius vita.*

D. Ludouicus nolebat se immiscere collationibus Sa-
cerdotiorum, dicens: Sat mihi est coram Deo de tēporali-
bus mihi creditis, non etiam spiritualibus rationem red-
dere. *In libel. Virga directionis pag. 32.*

Ad Cheradum (sic Græci Strumas, glandularum qua-
rundam induratarum genus vocant) curationem, Crucis
signum primus adhibuit cum decessores reges solo ta-
ctu vterentur. *Nangiac.*

Daniel Rufforum dux legatione ad Opiffonem lega-
tum Apostolicum in Poloniam missa, cum promitteret
se cum vniuersa gente ad Romanæ Ecclesiæ communi-
onem accessurum, & Christianas regiones aduersus Tarta-
ros, qui iam ingentem formidinem omnibus Principi-
bus Christianis incusserant, & superiori biennio Polo-
niam Nogaio & Celebuga ducibus iam tertio vastau-
rant, defensurum, nomen ac diadema regium sibi & po-
steris suis, dissuadentibus frustra Polonis impetrauit.
Verum consecutus id quod concupierat, fidem violauit
& in Græca communiōe permansit. *Cromerus libro nono
Polon.*

S. Thomas Aquinas Dominicanus discipulus Alberti
Magni scholasticæ doctrinæ princeps.

Henricus de Segusia dictus Cardinalis Hostiensis, tunc
Summam suam edidit: habuit auditorem Guilelmum Du-
randum, qui dictus est Speculator. Floruit Guilelmus de
S. Amore doctor Sorbonicus, qui scripsit contra ordines
Mendicantium.

1254. Borussi ad religionem deducuntur per fratres
Teutonicos, quibus Fredericus 2. eam terram acquiren-
dam tradiderat. *Naucerus vol. 2. gen. 42. Crantzius Vandalia
lib. 7. cap. 21.*

Eodem tempore Mandanus Lithuanorum dux, abie-
cta religione Christiana, quam simulatè ad tempus sus-
ceperat, infestior in dies Christianis vicinis erat. *Crom.
lib. 9. omnemque Masouiam & Cruciferorum terram
depopulatur. Idem.*

Sic pauld ante, sub an. 1240. Suentopelici suafu Pruf-
fi religionem Christianam abicientes, Germanos Polo-
nosque omnes, qui apud se negotiabantur, vel sedes in-
ter ipsos posuerant, certa die trucidant. *Idem libro
octauo.*

HUMANANA.

Cum Edouardus filius Henrici 3. Anglorum Regis
duxisset in vxorem Aleonaram Alphonfi Castellæ Re-
gi sororem, pater eum donauit Principatu Valliæ: Hinc
fit vt filius Regis Angliæ nati maior vocetur Princeps
Vualliae. *Polyd. lib. 16. Angl. Antea cum Ducatus Norma-
niæ esset sub ditone Anglorum Regis dicebatur Princeps
Normaniæ à tempore Henrici I. qui Guilelmum filium
suum Ducem fecerat eius regionis circa an. 1120. Polyd.
lib. 11. hist. Angl.*

Iacobus de Bellouiso Iurisconsultus, scripsit in li-
bros Feudorum, quos septies publicè interpretatus fue-
rat.

Memorable fœdus an. 1259. (alij 1269.) inter Anglos
& Francos, Lutetiæ in magno Principum conuentu

1260

5347

præsentibus Ludouico Francorum & Henrico Anglorum Regibus, percussum est: vt Ducatus Normaniæ. Comitatus Andegauensis, Cœnomanensis, (quorum causa tot olim bella inter Anglos & Francos, & quos à Philippo Augusto receptos Franci ad eam ætatē possidebant) item etiam Turonensis & Pictauensis cederent in perpetuum Franco: acciperet verò Anglus pro impensis bellicis 150, millia aureorum, & in singulos annos vectigalis nomine dena millia, contentusque esset vltiori Aquitania, & citerioris parte vsque ad Carantum flunium, cum finibus Agenensium, Lemouicū Cadurcorum de quibus tamen ius clientelare deberet Franco, renunciāns iuri, quod sibi in Galliæ regno vëdicare posset, sicque adscriberetur inter Barōnes Franciæ, ac Par Duxque Aquitaniæ vocaretur. *Polydorus libro decimo sexto Anglica historia: Gaguinus libro septimo, Amylius libro septimo: Guilelmus Nangiacus.*

Michael Paleologus Ioanni Theodoti Lascaris Iunioris filio, ne patri succederet, annum 10. egresso oculos eruit & imperium inuadit, Balduinum Constantinopoli expellit, stratagemate Alexij Cæsaris qui cum 50. satellitibus noctu per cuniculos antiquos ab incolis introrsus, elato clamore horribili & iniecto multis in locis igne ciues ita tertuit, vt plena esse omnia hostibus putarēt, domique se clauderent. Sic effractis portis reliquos 750, qui ad vrbe[m] excubabant introduxit. *Gregoras libro 4.*

Ita Imperium Constant. pulsus Gallis post ann. 58. vel vt alij volunt 63. Græcis restituit. Nec multo post in Lugdunensi Conc. Concordiam inter Græcos & Latinos tredecies scissam & resectam redintegrauit. *Cromerus libro nono Polon.*

Circa ann. 1258. totum regnum Persarum, Sultanis dissidentibus, Haalonus Tartarus eripuit persuasione Haitonis regis Armeniæ, capta Babylone, siue Bagdad & Calypha, cuius regnum circiter sexcentos annos durauerat, nempe ab Omare Mahometis nepote,

Regnum autem Persarum, cum extinctis veteribus eorum principibus fuisset penes Saracenos annis 297. & Mahomet vltimus contra aliquos Sultanos & Turcos armasset, atque ab iis postea regno exutus esset, ad Turcos deuenit ann. 1055. per annos 203. vsque ad hunc annum 1258. quo iam penes Tartaros fuit vsque ad ann. 1350.

FESTVM Sacramenti corporis Christi instituit. *Triub, in Chron Monast. Polyd. de inuent. rer. lib. 6. cap. 8.* Thomas Aquinas composuit officium illius festi cum hymno & prosa, quod misit ad Vrbanum PP. à quo in præmium retulit columnam argenteam. *Nancler.* Extat inter eius opera.

Centum annis post, Papiæ cœpit lustratio sacramenti, qua corpus Christi in ferculum fertur. *Chronica Bossij.* Atque hinc ad reliquas Occidentis partes manauit, præsertim Andegaum, vbi Berengarius fuerat Archidiaconus, & Sacramentariam impietatem sparserat vt corporis Christi præsentia preces sint ardentiores, fidei publica fiat professio contra Sacramentarios, debitus cultus Christo exhibeatur, qui nobiscum corporaliter versari dignatur. Sic olim publicè circumgestabatur arca Testamenti, manna corporis Christi symbolum continens.

Anni christi.

Anni mundi.

1258

CONCIL. Oxoniense, contra Pictos qui ingenti numero confluxerant in Angliam: quos statuerunt ceteris alienigenis exterminandos. *Polyd. Virgil. lib. 16. hist. Ang.*

5343

188

1260

* **Vrbanus 4.** Trecentis an. 3. mens. 1. di. 4.

5347

5351

1264

Vacat m. 5.

Patriarchis.

Cōstantinopoli Iosepho an. 13.

Hierosolymis Thoma, post, quem quis è Latinis sederit non literis traditum.

Anni
Christi

1160

Anni
mundi

5347

Principibus.

*Michaelē 7. Comnenō Pa-
leologo cognom. Magno: O-
rient. Imp.*

*Existente Interregno Im-
perij Occident.*

*Haalono Tartaro Persidis
Reg. deinde Abaga Filio,
an. 20.*

S. Ludouico Franc. Reg.

*Naakutolab Aethiopum
pretioso.*

*Alphonso 10. cog. Sapien-
te Hispaniæ an. 25.*

Henrico 3 Angliæ.

*Boleslao Pudico Poloniæ
principe:*

*Alphonso 3. Portugalliæ
reg.*

Alexandro 3. Scotiæ.

1164

5351

*Ios. 6. 1. Reg. 4. ad pacem & misericordiam procuran-
dam, ad debitum cultum Deo, qui in arca habitare di-
cebatur, exhibendum, &c. Sic Iudæi hodie festo Septem-
bris, quod שמחה תורה dicitur, librum legis circum
Synagogam ferunt solenniter, adorant, posteaque in Te-
ba, deinde in Hecal ceu armario reponunt.*

Fuit humili loco ortus, fertur enim habuisse patrem
sutores veteramentarium. Cùm Cardinales non possent
conuenire ad vnum eligendum ex suo collegio, ex Pa-
triarcha Hierosolymitano creatus est Roman. Pontifex.
Plati.

Diu in Thuscia, cum Romana curia permanfit, quod
Maufredi Siciliæ regis potentia ecclesia vexaretur, & Gi-
belini Guelphis essent potentiores.

Misit in Angliam Othobonum legatum ad compo-
nendum intestinum bellum, inter Henricum regem &
eius optimates. *Polyd.*

Ioannes Semeca cognomen. Theutonicus primus
glossator, vt vocant, Decreti, Humbertus, Alexander
de Villa Dei minorita, Albinus Abbas Ferrariensis,
Adamus de Marisco Anglus, Ioannes Episcopus Bossi-
nensis, David Germanus, Vualricus Argentinensis Al-
berti discipulus, Theodoricus Thuringus, Ioannes Bi-
zuntinus Episcopus, Adeledinus Sagiensis Episcopus,
Theologiæ scriptores, vt ferebant illa tempora, doctif-
simi.

Libera Christi prædicatio per Aphricam à Saracenis
concessa. *Blond. lib. 8. Dec. 2.*

Iam Vuingis victis à Boleslao Polonorum Duce &
reliquis ad fidem conuersis, Guesnensis Archiepiscopus
authoritate Urbani 4. Episcopum præficit an. 1264. *Crom.
lib. 9.*

HUMANANA.

Maufredus Frederici 1. nothus Frederici filios legiti-
mos tollit, regni Siculi cupiditate, Henricum iuniorem
clam iugulari curat à Saraceno transfuga, Henricum al-
terum pisce infecto extinguit, Conradum veneno. Sic
ex vniuersa Frederici familia tres tantùm restabant, Mau-
fredus iste, Conradus cog. Caputus Antiochiæ princeps,
nepos Frederici ex notho Frederico, & Conradinus Con-
radi veneno sublato f.

Neapolim occupat. Nonnullos, qui in Germania
Conradinum tollant, subornat, cæde nondum patrata
mortem illius diulgat literis commentitiis demonstra-
tis, ac regna iure successionis sibi vendicat. Præsidia pon-
tificia in Apulia opprimit. Regium nomen vsurpat, Si-
ciliam adiungit. Se munit affinitate Iacobi Arragonum
regis, filia Constantia filio eius maximo Petro despon-
sata.

Carolus Andegauensis ab Urbano, qui Maufredum
anathemate percusserat, attractus victoriam cum vtro-
que regno obtinuit Siciliam paulò post amisit, Conra-
dino regna sua repetente, adiuto auxiliarijs copijs Fre-
derici Austriaci, Pisanorum, Senensium, & Genuensium,
Panormo, Messana & Siracuis exceptis Conradinum &
Fredericum Austriacum in conspectu Marsico postea cap-
tos an. scilicet 1268. securi percussit. Vesperarum Sicularum
coniuratione insulam, quam hoc bello recuperauerat,
ad extremum perdidit.

Alphonsus 10. cog. Sapiens Hispaniæ rex insignis philosophus & Mathematicus Septipartitum opus iuris civilis, Hispanorum historiam generalem, librum Thesauri, & & tabulas Astronomicas conscripsit. Quater decies vniuersa Biblia cum suis Glossis, inter tot negotia legit. Imperator Romanorum electus fuit, sed recusauit imperium, contentus solo titulo, quem ob eligentium honorem ad tempus in literis suis retinuit. *Vasam. Tribem. in Chron. Hirsang.*

Richardus Cornubiæ Comes, Regis Angliæ frater, eius loco libens Imperium assumpsit, & Aquilgrani cōsecratus fuit. Cumque per omnes Regini ciuitates ascēdens iter faceret vsque ad Basiliam, & pecuniæ pro adeptione imperij nimis prodigè expensæ iamiam deficerent, Principes eo relicto omnes ad sua redierunt, tacitè inuuentis prædam se hæctenus secutos fuisse, non Regem. Qui cernens se Principum auxilio destitutum, commisit Philippo de Falckeissem, & Philippo de Hoenfels ciuitates imperij, assumptæque vxore in Angliam reuersus est, nec ultra in Alemanniam venit. *Chron. Hirsang.*

Abaga Tartarus, Rex Persarum contra Melechoio Sultanum Ægypti, cum Armenio R. infeliciter pugnat.

Alexius Cæsar Strategopulus iussus à Michaelè Paleologo obiter tentare Constantinopolim, eam cepit cū 800. tantum militibus. *Nicephorus. Gregoras lib. 4.* Ita Balduino Græcia expulso Gallorum imperium apud Cōstantinopolim 55. annis obtētum finitum fuit: Illud deinceps Græcis restitutum mansit penes familiam istius Paleologi 200. fermè annis, donec Mahometes Turca Bizantium occuparet an. 1453.

g OPTIMVS Pontifex, vir nempe sanctæ conuersationis, & Prophetico spiritu (vt dicebatur) illustratus. *Chron. Hirsang.*

Bona Ecclesiæ optimè dispensauit. Cum duas filias ex mortua vxore ante Pontificatum suscepisset, vni in monasterio collocatæ 30. tantum libras dedit. Alteri 300. libras dotis nomine. Clerico nepoti tres præbendas habenti duas abstulit, se dicens Deo, non carni & sanguini velle acquiescere.

Siculum & Neapolitana regna, quæ post Frederici Imp. necem, Maufredus nothus eius inuaserat, Carolo Ludouico Regis Francorum fratri addixit, à quo Maufredus & mox alio prælio Corradinus Frederici è Conrado filio nepos interfectus est. *Crom. lib. 9. Polon.*

Carolus D. Ludouici fratrem inunxit Romæ, Sicilia & Hierosolymorum regem, ea lege vt in singulos annos 48. millia aureorum (Naucler. 40. mil.) nomine tributi penderet. *Plat. Blondè lib. 8. dec. 2. Emil.*

Hoc Pontifice Guelphi reuixerunt, Duce Carolo quodam.

D. Ludouicus Francor. Rex, signatus cruce, relicta Regni administratione Simoni Neelæ & Matthæo Vindocinensi Abbati D. Dionysij, cum tribus filiis, Ioanne Philippo & Petro, magna classe comparata traiecit in Africam secundo dimicaturus contra Saracenos: sed anno proximo Carthagine expugnata, Tuneto obfessa, & Ioanne Tristanne priore filio defuncto, ipse ex alui profluuiio (alij peste) obiit ad 8. Cal. Septemb. an. 1270. *Gagui lib. 7. & Emil. Blondè libro octauo dec. 2. Palmier. in Chron. Bonifacius cum inter Sanctos retulit. Gagui. libro septimo.*

Anni
christi.

Anni
mundi.

1264

189

g Clemens 4. Narbonensis an 5. d. 21

1270

Vacatan. 2. m. 9.

Patriarcha.

Constantinopoli Iosepho.

Principibus.

Eisdem Impp. & durante interregno Imperij.

Iisdem quoque in Perside Francia, Hispania, Anglia, Polonia, Portugallia, Scotia regnantibus.

Icum Nuamlach Æthiopum pretioso an. 15.

1266

DVO Concilia plurimorum sacerdotum celebrantur in Anglia pro Othobonum Apostolicum Legatum, de rebus ad religionem pertinentibus quibus etiam nunc in Anglia viuunt. Polyd. Virgil. lib. 16. Angl. hist.